ROSAMUNDE

PILCHER

Căutătorii de scoici

Ecranizarea acestui bestseller
a fost distinsă cu premiul Emmy

ROSAMUNDE
PILCHER

Cãutãtorii de scoici

rao international publishing company

ROSAMUNDE PILCHER

The Shell Seekers

1987

Traducere din limba engleză
CARMEN ARDELEAN

RAO
2009

Cuprins

PROLOG
1. NANCY
2. OLIVIA
3. COSMO
4. NOEL
5. HANK
6. LAWRENCE
7. ANTONIA
8. AMBROSE
9. SOPHIE
10. RAY BROOKNER
11. RICHARD
12. DORIS
13. DANUS
14. PENELOPE
15. DOMNUL ENDERBY
16. DOMNIŞOARA KEELING

Dedic această carte copiilor mei şi copiilor acestora.

PROLOG

Taxiul, un Rover vechi, cu miros stătut de ţigară, mergea înainte fără grabă, pe drumul pustiu de ţară. Era la începutul după-amiezii, chiar la sfârşitul lunii februarie – o zi minunată de iarnă, cu un frig pătrunzător, chiciură şi un cer de un albastru pal, fără niciun nor. Soarele strălucea, trimiţând umbre lungi, dar fără prea multă căldură, şi câmpurile arate erau îngheţate bocnă. Pe hornurile fermelor, risipite ici şi colo, şi ale căsuţelor de piatră, şuviţe de fum, drepte ca nişte coloane, se ridicau spre cer în aerul nemişcat, şi turme de oi cu lână bogată şi gata să fete se înghesuiau pe lângă jgheaburile pline cu fân.

Aşezată pe bancheta din spate a taxiului, privind afară prin geamul prăfuit, Penelope Keeling se gândi că, în mod sigur, niciodată nu i se păruse aşa de frumos peisajul acesta campestru, atât de familiar.

Drumul cotea brusc; în faţa ochilor le apăru indicatorul din lemn, care marca drumul spre Temple Pudley. Şoferul încetini şi, schimbând viteza cu vizibil efort, intră pe drumeagul accidentat ce ducea spre poalele dealului, mărginit, de-o parte şi de alta, de gardul viu înalt, prin care nu se putea zări nimic. Peste câteva clipe se aflau în satul cu case din piatră aurie de Cotswold, trecând pe lângă chioşcul de ziare, măcelăria, hanul Sudeley şi biserica – retrasă în spatele unui vechi cimitir şi a frunzişului întunecat, potrivit cu atmosfera, al câtorva arbori de tisă. Nu se vedea prea multă lume. Copiii erau toţi la şcoală, iar vremea rece îi ţinea pe ceilalţi în case. Doar un unchiaş, cu mâinile ascunse în mănuşi şi un fular în jurul gâtului, îşi scosese la plimbare câinele bătrân.

— Care-i casa? o întrebă şoferul peste umăr.

Ea se aplecă peste spătarul banchetei, plină de nerăbdare şi de un entuziasm ridicol.

— Încă puţin. Trecem prin sat. Poarta albă de pe dreapta. E deschisă. Aici! Am ajuns.

Omul coti, intrând pe poartă şi trase maşina în spatele casei.

Penelope deschise portiera şi coborî, strângându-şi mantia albastru-închis pe lângă trup, să se apere de ger. Deschise poşeta şi găsi cheia, apoi se îndreptă spre uşă, să deschidă. În spatele ei, şoferul deschise portbagajul maşinii şi scoase de-acolo valijoara femeii. Ea se întoarse s-o ia, dar omul nu-i dădu drumul, părând oarecum îngrijorat.

— Nu-i nimeni pe-aici să vă întâmpine?

— Nu. Nimeni. Locuiesc singură şi toată lumea crede că sunt încă la spital.

— Sper că vă descurcaţi, nu?

Zâmbi spre omul acela cu faţa atât de cumsecade. Era tinerel, cu părul blond, vâlvoi.

— Bineînţeles.

Omul ezită, nedorind să pară prea băgăreţ.

— Dacă doriţi, pot să duc eu valiza înăuntru. S-o urc la etaj, dacă e nevoie.

— Vai, sunteţi foarte amabil. Dar pot să mă descurc…

— Nu-i niciun deranj, îi răspunse el şi o urmă în bucătărie.

Penelope deschise uşa şi porni înaintea lui pe scara mică, strâmtă. Era curat ca într-o farmacie. Doamna Plackett, deie-i Domnul sănătate, nu-şi pierduse timpul în cele câteva zile cât Penelope lipsise. De fapt, chiar îi plăcea s-o vadă plecată, pentru că atunci putea să se ocupe cu tot felul de lucruri – să cureţe vopseaua albă de pe balustrada scării, sau să pună cârpele de praf la fiert, sau să cureţe argintăria şi vasele de alamă.

Uşa dormitorului era întredeschisă. Penelope intră, iar tânărul o urmă, aşezând valiza pe podea.

— Pot să mai fac ceva pentru dumneavoastră? o întrebă.

— Absolut nimic. Acum, spune-mi, cât îţi datorez?

Băiatul îi spuse, părând ruşinat, de parcă l-ar fi pus în încurcătură. Ea îi plăti şi-i spuse să păstreze restul. El îi mulţumi şi porniră împreună înapoi, în jos pe scări.

Dar el tot se mai codea, nevenindu-i parcă să plece. „Avea

probabil şi el o bunică, îşi spuse Penelope, o bunică bătrână faţă de care se simţea la fel de răspunzător.“

— Sigur vă descurcaţi?

— Îţi garantez. Iar mâine o să vină prietena mea, doamna Plackett. Aşa că n-am să mai fiu singură.

Asta, cine ştie din ce motiv, l-a mai liniştit.

— Atunci, mă duc şi eu.

— La revedere. Şi – mulţumesc.

— Pentru puţin.

După plecarea băiatului, intră din nou în casă şi închise uşa. Era singură. Ce uşurare! Acasă. Casa ei, lucrurile ei, bucătăria ei. Soba, o Aga care funcţiona cu ulei, zumzăia în legea ei, şi peste tot se simţea o căldură plăcută. Îşi desfăcu mantia şi o lăsă să cadă pe speteaza unui scaun. Un teanc de scrisori zăcea pe masa ce strălucea de curăţenie şi se apucă să se uite peste ele, dar nu părea să fie vorba de nimic important sau interesant, aşa că le puse la loc şi trecu în bucătărie, deschizând larg glasvandul care dădea spre seră. Gândul că plantele ei preţioase puteau să moară de frig sau lipsă de apă o îngrijorase oarecum în ultimele zile, dar doamna Plackett avusese grijă de ele, aşa cum făcuse şi cu toate celelalte. Pământul din ghivece era umed şi argilos, iar frunzele erau verzi şi pline de sevă. O muşcată timpurie îşi iţise un întreg mănunchi de muguri mititei, iar zambilele crescuseră aproape zece centimetri. Dincolo de peretele serei, grădina se mai afla încă sub stăpânirea iernii, şi pomii goi se profilau, întunecaţi, pe cerul palid, dar primii ghiocei îşi scoseseră capetele prin stratul de muşchi de sub castan, alături de primele petale ivorii de mărul-lupului.

Penelope ieşi din seră şi urcă din nou la etaj, cu gândul să-şi scoată lucrurile din valiză, dar în loc de asta se lăsă pradă bucuriei de a fi din nou acasă. Aşa că porni, fără ţintă, prin casă, deschizând uşi, cercetând fiecare dormitor, aruncând o privire pe fiecare fereastră, atingând mobila, îndreptând câte o draperie. Totul era la locul lui. Nimic nu se schimbase. În sfârşit, reveni la parter, apoi în bucătărie, îşi luă scrisorile şi trecu în salon. Aici se aflau lucrurile pe care le preţuia cel mai

mult: biroul ei, florile ei, tablourile ei. Lemnele de foc erau pregătite. Scăpără un chibrit şi se lăsă în genunchi, să aprindă o bucată de ziar. Flacăra pâlpâi şi vreascurile uscate se aprinseră, sfârâind. Puse câţiva buşteni şi flăcările se întinseră în tot căminul. Acum, casa avea iarăşi viaţă în ea şi, odată rezolvată această problemă plăcută, nu mai avea nicio scuză – trebuia să sune pe vreunul din copii şi să-i spună ce făcuse.

Dar pe care? Se aşeză pe scaunul ei preferat, cântărind alternativele. Ar trebui s-o aleagă pe Nancy, desigur, pentru că era cea mai mare şi cea căreia îi plăcea să creadă că e pe de-a-ntregul răspunzătoare de ceea ce se întâmpla cu mama ei. Dar Nancy ar fi fost şocată, cuprinsă de panică şi i-ar fi făcut tot felul de reproşuri. Penelope nu se simţea destul de puternică pentru a o suporta pe Nancy, deocamdată.

Atunci, Noel? Poate că lui ar fi trebuit să-i vorbească – doar era bărbatul familiei. Dar ideea de a aştepta orice fel de ajutor practic sau sfat de la Noel era aşa de ridicolă, încât se trezi zâmbind. „Noel, am hotărât să ies din spital şi să vin acasă." Informaţie la care, după toate probabilităţile, răspunsul ar fi fost: „Aha!"

Aşa că Penelope făcu ceea ce ştiuse tot timpul că avea să facă. Ridică receptorul şi formă numărul Oliviei, de la biroul ei din Londra.

— *Ve-nus.*

Fata de la centrală părea să fredoneze numele revistei.

— Aţi putea, vă rog, să-mi faceţi legătura cu Olivia Keeling?

— Aşteptaţi o cli-pă.

Penelope aşteptă.

— Secretara doamnei Keeling la aparat.

Să ajungi să vorbeşti cu Olivia era, într-o oarecare măsură, ca şi cum ai fi încercat să stai la taclale cu preşedintele Statelor Unite.

— Aş putea vorbi cu domnişoara Keeling, vă rog?

— Îmi pare rău, dar domnişoara Keeling este într-o şedinţă.

— Asta înseamnă că e într-o şedinţă de conducere, sau la ea în birou?

— Este în birou… Secretara părea încurcată, şi nu era de

mirare… Dar e cineva cu ea.

— Ei, atunci vă rog s-o deranjaţi. Sunt mama ei şi e ceva foarte important.

— Nu… nu mai puteţi aştepta?

— Nicio clipă, spuse Penelope categoric. Şi n-am s-o ţin mult.

— Foarte bine.

Alte clipe de aşteptare. Şi apoi, în sfârşit, Olivia.

— Mami!

— Îmi pare rău că te-am deranjat…

— Mami, s-a întâmplat ceva?

— Nu, nu s-a întâmplat nimic.

— Slavă cerului! Suni de la spital?

— Nu, sun de-acasă.

— De *acasă?* Când ai ajuns *acasă?*

— Cam pe la două şi jumătate, după-masă.

— Dar am crezut că te vor ţine acolo cel puţin o săptămână.

— Asta şi aveau de gând, dar nici nu ştii cât de mult mă plictiseam, şi eram aşa de obosită! Nu eram în stare să pun geană pe geană noaptea – şi mai era şi o cucoană bătrână, în patul de lângă mine, nu-i tăcea gura nicio clipă. Nu, de fapt nu vorbea. Aiura, biata bătrânică. Aşa că i-am spus, pur şi simplu, doctorului că nu mai suport să stau acolo nicio clipă, mi-am făcut bagajele şi am plecat.

— Ai plecat de capul tău, rosti Olivia simplu, parcă resemnată, dar câtuşi de puţin surprinsă.

— Chiar aşa. N-am absolut nimic. Şi m-am răsfăţat cu un taxi, iar şoferul a fost tare drăguţ când m-a adus înapoi.

— Dar doctorul n-a protestat?

— Şi încă cum! Dar n-a prea avut ce face.

— Ah, *mami!* Olivia părea amuzată. Eşti o rea. Aveam de gând să-ţi fac o vizită la spital la sfârşitul săptămânii. Ştii tu, să-ţi aduc o groază de struguri şi pe urmă să-i mănânc eu pe toţi!

— Poţi să vii aici, spuse Penelope, şi numaidecât apoi dori să n-o fi spus, căci risca să pară însingurată şi melancolică; risca să pară că are nevoie de Olivia, ca să-i ţină companie.

— Păi… dacă într-adevăr te simţi bine, aş putea să mai amân un pic. Adevărul e că sunt teribil de ocupată în acest sfârşit de săptămână. Mami, cu Nancy ai apucat să vorbeşti?

— Nu. M-am gândit s-o fac, dar până la urmă n-am mai avut curaj. Ştii şi tu ce tevatură face. Am s-o sun mâine-dimineaţă, când va fi aici şi doamna Plackett, iar eu o să fiu bine ancorată la mine acasă, să nu mă mai poată clinti nimeni.

— Cum te simţi? Dar sincer, te rog.

— Perfect. Doar că, aşa cum ţi-am spus, sunt în urmă cu somnul.

— Îmi promiţi să nu faci prea mult efort? Adică, sper că n-ai de gând să te pui pe grădinărit şi să te apuci să sapi gropi sau să muţi pomii?

— Nu, n-am de gând să fac aşa ceva. Îţi promit. Oricum, totul e îngheţat tun. Nicio şansă să dai cu lopata.

— Atunci, mulţumesc Domnului pentru această mică bucurie. Mami, trebuie să plec, mă aşteaptă un coleg în birou…

— Ştiu. Mi-a spus secretara ta. Îmi pare rău că te-am deranjat, dar am vrut să ştii ce se întâmplă.

— Mă bucur că ai făcut-o. Ţinem legătura, mami – şi distrează-te şi tu un pic!

— Aşa am să fac. La revedere, draga mea!

— La revedere, mami!

Puse receptorul în furcă, aşeză telefonul la loc, pe măsuţă, şi se lăsă în scaun.

Acum, nu mai avea nimic de făcut. Se simţi dintr-odată foarte obosită, dar era o oboseală plăcută – ambianţa o liniştea şi-i dădea putere, de parcă această casă ar fi fost o fiinţă blândă, care o îmbrăţişa cu dragoste. În camera călduroasă şi luminată de focul din cămin, în fotoliul adânc şi familiar, se simţi, spre surprinderea ei, inundată de un soi de fericire nebunească, aşa cum nu mai fusese de multă vreme. „Asta, pentru că trăiesc. Am şaizeci şi patru de ani şi, dacă ar fi să mă iau după proştii ăia de doctori, am avut un atac de cord. Sau cum s-o mai numi. Am supravieţuit şi n-am să mă mai

gândesc la el, n-am să mai vorbesc despre el şi am să-l las în urmă, pentru totdeauna. Pentru că trăiesc. Pot simţi şi pipăi, pot să văd, să aud şi să percep orice mireasmă; pot să-mi port de grijă; să renunţ eu însămi la spital, să găsesc un taxi şi să vin singură acasă. Au apărut primii ghiocei în grădină şi primăvara e pe drum. Am s-o văd. Am să privesc miracolul din fiecare an, să simt căldura din ce în ce mai puternică a soarelui, săptămână de săptămână. Şi, pentru că trăiesc, am să privesc cum se întâmplă toate astea şi am să fiu şi eu o parte din acest miracol."

Îşi aminti povestea dragului de Maurice Chevalier. „Cum e să ai şaptezeci de ani?" a fost întrebat. „Nu-i prea rău", a răspuns el. Asta, dacă te gândeşti la cealaltă alternativă.

Dar pentru Penelope Keeling, era de o mie de ori mai mult decât atât. Viaţa devenise, acum, nu doar simpla existenţă de care e sigur oricine, ci un premiu, un dar, fiecare zi care avea să vină fiind o experienţă ce merita să fie savurată. Timpul nu e nesfârşit. „N-am să irosesc nicio clipă", îşi promise sieşi. Niciodată nu se simţise atât de puternică, de optimistă. De parcă ar fi fost iarăşi tânără, luând viaţa de la început, când era pe cale să se întâmple ceva minunat.

1
NANCY

Uneori se gândea că, pentru ea, Nancy Chamberlain, orice acţiune, fie ea oricât de directă sau nevinovată, era sortită să fie însoţită, inevitabil, de tot felul de complicaţii supărătoare.

Uite, dimineaţa asta, de exemplu. O zi oarecare din mijlocul lui martie. Tot ce făcea… tot ce-şi planificase să facă… era să prindă trenul de 9.15 de la Cheltenham spre Londra, să ia prânzul cu sora ei, Olivia, eventual să dea o raită pe la magazinul Harrods şi pe urmă să se întoarcă acasă. La urma urmelor, nu făcea nicio crimă cu asta. N-avea de gând să se abandoneze unui desfrâu de extravaganţă, nici să întâlnească vreun iubit; de fapt, era mai degrabă împlinirea unei datorii, urmând a fi discutate responsabilităţi şi luate decizii – şi totuşi, de îndată ce şi-a anunţat cu voce tare planurile în faţa membrilor familiei sale, situaţia păru s-o copleşească, văzându-se confruntată cu obiecţii sau, mai rău, cu indiferenţă, încât ajunse să se simtă de parcă s-ar fi luptat pentru propria viaţă.

Ieri-seară, după ce aranjase lucrurile cu Olivia, la telefon, plecase în căutarea copiilor. Îi găsise în salonaşul micuţ, – pe care Nancy îl privea, eufemistic vorbind, drept bibliotecă – tolăniţi pe canapeaua din faţa căminului, uitându-se la televizor. Aveau o cameră de joacă şi un televizor numai al lor, dar camera era neîncălzită şi îngheţai de frig, iar televizorul era alb-negru, aşa că nu era de mirare că-şi petreceau aici cea mai mare parte din timp.

— Dragii mei, trebuie să plec mâine la Londra, să mă întâlnesc cu mătuşa Olivia şi să stăm de vorbă despre bunica Pen…

— Dacă tu ai să fii la Londra, atunci cine o să-l ducă pe

Fulger la fierar, la potcovit?

Asta era Melanie. În timp ce vorbea, Melanie îşi ronţăia capătul cozii de cal şi nu-şi desprindea privirea posomorâtă de pe nebunul acela de rocker, a cărui imagine umplea ecranul. Avea paisprezece ani şi, cum îşi tot spunea maică-sa, era la o vârstă dificilă.

Nancy se aşteptase la această întrebare şi avea răspunsul pregătit:

— Am să-l rog pe Croftway să se ocupe de asta. Ar trebui să se descurce singur.

Croftway era morocănosul de grădinar şi om bun la toate, care locuia împreună cu nevastă-sa deasupra grajdurilor. Ura caii şi-i scotea mereu din minţi cu vocea lui răstită şi lipsa lui de blândeţe, dar între obligaţiile sale era şi aceea de a ajuta la întreţinerea lor, lucru pe care îl făcea în silă, trăgând de hamurile sărmanelor dobitoace până le urca în furgonul pentru cai, apoi conducând vehiculul greoi dintr-un capăt în altul al ţării, la tot felul de concursuri organizate de Pony Club. În aceste situaţii, Nancy îl numea întotdeauna „grăjdarul“.

Rupert, care avea unsprezece ani, prinse din zbor ultima parte a schimbului de replici şi veni şi el cu o obiecţie:

— Am promis că iau ceaiul cu Tommy Robson, mâine. Are nişte reviste de fotbal pe care a spus că mi le poate da cu împrumut. Cum mai ajung acasă?

Era pentru prima dată când Nancy auzea de acest aranjament. Refuzând să-şi piardă sângele rece, ştiind că orice sugestie de schimbare a programului băiatului i-ar fi adus imediat un potop de strigăte de protest şi un „Nu-i cinstit!“ smiorcăit, repetat la nesfârşit, îşi înghiţi enervarea şi-i spuse, cât putu de blând, că ar putea, eventual, să ia autobuzul spre casă.

— Dar asta înseamnă că trebuie să vin pe jos din sat.

— Haida-de, sunt doar câteva sute de metri. Zâmbi, profitând de situaţie cât putea. Nu moare nimeni dintr-atâta lucru.

Spera că-i va răspunde şi el cu un zâmbet, dar copilul îşi

supse măselele, îndreptându-şi din nou atenţia spre televizor.

Nancy aştepta. Ce? Poate puţin interes, într-o situaţie care era extrem de importantă pentru întreaga familie? Măcar s-o întrebe, plini de speranţă, ce cadouri avea de gând să le aducă, şi tot ar fi fost mai bine decât nimic. Dar ei uitaseră de prezenţa sa; întreaga lor atenţie era îndreptată spre ceea ce urmăreau la televizor. Dintr-odată, tot zgomotul acela i se păru de nesuportat şi ieşi din cameră, închizând uşa în urma ei. În hol o întâmpină un frig pătrunzător, care se înălţa dinspre dalele pardoselii, strecurându-se pe scări în sus, până pe platforma pustie şi îngheţată.

Fusese o iarnă crâncenă. Din când în când, Nancy îşi spunea cu fermitate – ei sau oricui era obligat să o asculte – că frigul n-o deranja. Era o fiinţă cu sângele cald, şi nu-i păsa. „În plus, adăugă ea, practic n-are cum să-ţi fie frig în propria casă. Ai întotdeauna atâtea lucruri de făcut!“

Dar în seara aceea, cu copiii care fuseseră aşa de nesuferiţi şi cu perspectiva de a trebui să se ducă în bucătărie să „stea la o parolă“ cu posaca doamnă Croftway, o cuprinse un fior şi-şi strânse puloverul gros în jurul trupului, amintindu-şi că văzuse covoraşul din faţa căminului ridicându-se şi fluturând din cauza curentului care pătrundea în voie prin uşa prost închisă de la intrare.

Căci casa aceea în care locuiau era o casă veche, fostă reşedinţă parohială în stil georgian, într-un sat pitoresc din Cotswald. Vechea casă parohială, Bamworth. O adresă convenabilă, iar ei îi făcea plăcere să se laude cu ea faţă de vânzătorii din magazine. „Treceţi asta în contul meu – doamna George Chamberlain, Vechea casă parohială, Bamworth, comitatul Gloucestershire.“ Pusese să-i fie imprimată, la Harrods, în partea de sus a hârtiei scumpe de scris, de culoare albastră. Micile amănunte, cum ar fi hârtia de scris, aveau importanţă pentru Nancy. Făceau impresie bună. Ea şi George se mutaseră aici la puţin timp după căsătorie. Nu cu mult timp înainte de acest eveniment, locatarului anterior de la Bamworth i se urcase sângele la cap şi se revoltase, informându-şi superiorii că nici unui om… nici celui mai

nevrednic om al Bisericii, nu i se putea pretinde, în schimbul unui salariu jenant de modest, să trăiască şi să-şi crească familia într-o casă de dimensiuni monstruoase, atât de incomodă şi friguroasă. Dioceza, după oarecare deliberare şi o vizită neanunţată a arhidiaconului care, rămânând acolo peste noapte, se alesese cu o gripă şi fusese cât pe ce să moară de pneumonie, acceptase, în cele din urmă, să construiască o nouă reşedinţă parohială. O casă de cărămidă fusese construită după toate regulile la celălalt capăt al satului, iar reşedinţa veche fusese pusă în vânzare.

Aşa au ajuns George şi Nancy s-o cumpere. „Le-am smuls-o din mâini", le spunea ea prietenilor, ca şi cum ea şi George ar fi fost extrem de iuţi de picior şi isteţi; iar dacă o cumpăraseră pe nimic, descoperise asta ulterior, era pentru că nimeni altcineva nu o dorea.

— Sunt multe reparaţii de făcut, desigur, dar e o casă adorabilă, stil georgian târziu, plus o bucată destul de mare de pământ… ţarcuri şi grajduri… şi e doar la o jumătate de oră de Cheltenham şi de biroul lui George. Nici că se putea mai bine, zău aşa.

Într-adevăr, nici că se putea mai bine. Pentru Nancy, crescută la Londra, casa era încoronarea finală a tuturor visurilor ei de adolescentă – fantezii care se hrăneau din romanele pe care le devora, scrise de Barbara Cartland şi Georgette Heyer. Să locuieşti la ţară şi să fii soţie de moşier – aceasta fusese de multă vreme culmea modestelor sale ambiţii, urmând, desigur, unui sezon petrecut la Londra, conform tradiţiei, unei nunţi în rochie albă, cu domnişoare de onoare şi poza în revista *Tatler*. Obţinuse totul, mai puţin sezonul de petreceri la Londra şi, proaspăt căsătorită, se trezise stăpână a unei case în Cotswalds, cu un cal în grajd şi o grădină pentru petrecerile parohiei. Avea prieteni corespunzători şi câini corespunzători; iar George era preşedintele grupului conservator local şi citea slujba la biserică, în fiecare duminică dimineaţa.

La început, totul mersese ca pe roate. În plus, banii nu lipseau şi renovaseră casa cea veche, îi văruiseră exteriorul şi

montaseră un sistem de încălzire centrală, iar Nancy aranjase mobila victoriană moştenită de George de la părinţii lui şi, plină de entuziasm, redecorase propriul dormitor într-o cascadă de creton. Dar, odată cu trecerea anilor, cu explozia inflaţiei şi creşterea preţului la uleiul de încălzire şi creşterea salariilor, a fost din ce în ce mai greu să găsească pe cineva care să-i ajute la întreţinerea casei şi a grădinii. Povara financiară pe care o reprezenta simpla menţinere a acestora în stare bună devenise din ce în ce mai grea, cu fiecare an, iar ea simţea, câteodată, că se lăcomiseră la mai mult decât îşi puteau permite.

Ca şi cum asta n-ar fi fost destul, începuseră să fie confruntaţi cu cumplitele cheltuieli pretinse de educaţia copiilor. Atât Melanie, cât şi Rupert urmau şcoli particulare locale, ca externi. Melanie avea, probabil, să rămână la aceeaşi şcoală până la terminarea liceului, dar pe Rupert se pregăteau să-l trimită la Charlesworth, instituţia privată unde învăţase şi tatăl său; George îi făcuse înscrierea a doua zi după ce se născuse Rupert, împreună cu o mică asigurare pentru urmarea cursurilor, dar modesta sumă ce se adunase abia dacă ar fi reuşit, acum, în 1984, să-i asigure plata primului său drum cu trenul. Odată, când îşi petrecuse o noapte la Londra cu Olivia, Nancy i se destăinuise surorii sale, sperând, poate, să primească nişte sfaturi practice de la căpoasa asta de femeie care făcuse carieră. Dar Olivia nu fusese câtuşi de puţin îngăduitoare. Îi considerase proşti.

— Şcolile private sunt, oricum, anacronice, îi spusese ea lui Nancy. Trimite-l la liceul local, lasă-l să-şi frece hainele laolaltă cu restul lumii. O să-i facă mai mult bine, până la urmă, decât tot aerul acela pur, de tradiţie veche.

Dar aşa ceva era de neconceput. Nici George şi nici Nancy nu-şi puseseră problema educării unicului lor fiu într-o şcoală de stat. Realitatea era că, din când în când, lui Nancy îi plăcea să-şi imagineze în secret că Rupert avea să ajungă la Eton, visându-se pe sine cu o pălărie potrivită pentru o petrecere în grădină, pe 4 iunie, la sfârşitul cursurilor; iar Charlesworth, cu tradiţia şi reputaţia sa, părea soluţia cea mai apropiată în

ordine valorică. Totuşi, nu recunoscuse acest lucru de faţă cu Olivia.

— Exclus! îi răspunsese în doi peri.

— Ei, atunci, lasă-l să încerce să obţină o bursă, măcar parţială. Lasă-l să facă ceva care să-i fie de ajutor. Ce rost are să te omori pentru un băieţel?

Dar Rupert nu se omora cu învăţătura. N-avea nicio şansă la vreo bursă, nici măcar parţială, şi atât George, cât şi Nancy ştiau acest lucru.

— În cazul ăsta, spusese Olivia, punând punct subiectului pentru că o plictisea, mi se pare că nu aveţi altă soluţie, decât să vindeţi vechea casă parohială şi să vă mutaţi într-una mai mică. Gândeşte-te câţi bani ai economisi dacă n-ar trebui să ţii casa asta veche.

Dar perspectiva unei asemenea acţiuni o îngrozea pe Nancy chiar mai mult decât ideea ca fiul ei să urmeze o şcoală de stat. Nu numai pentru că asta ar fi însemnat recunoaşterea înfrângerii şi renunţarea la toate lucrurile pentru care se luptase atât, dar şi pentru că, spre nefericirea ei, bănuia că ea şi George, şi copiii, locuind pe undeva, într-o căsuţă convenabilă de la periferia oraşului Cheltenham, lipsiţi de cai, de Institutul de frumuseţe pentru femei, de Comitetul Conservator, de orele reţinute la sala de gimnastică şi de petrecerile organizate de parohie, şi-ar fi pierdut mult din prestanţă, ieşind din sfera de interes a prietenilor locali, pierzându-se, ca nişte umbre în agonie, ignoraţi printre atâţia alţi inşi lipsiţi de identitate.

Se înfioră din nou, făcu un efort să-şi revină, alungă aceste imagini înspăimântătoare şi porni cu un pas ferm, de-a lungul holului pardosit cu gresie, spre bucătărie. Aici, imensul aragaz Aga, care mergea fără oprire, crea o atmosferă caldă, de confort şi intimitate. Nancy se gândea câteodată, mai ales în această perioadă a anului, că era păcat că nu locuiau cu toţii în bucătărie… şi orice altă familie, cu excepţia lor, ar fi cedat, probabil, tentaţiei şi şi-ar fi petrecut întreaga iarnă aici. Dar ei nu erau orice altă familie. Mama lui Nancy, Penelope Keeling, îşi petrecuse, în fapt, toată viaţa în vechea bucătărie de la subsolul casei celei mari din Oakley Street, gătind şi servind

mese somptuoase la masa imensă ce lucea de curăţenie; acolo scria scrisori, acolo îşi crescuse copiii, le refăcuse hăinuţele rupte şi chiar îşi primise musafirii, care nu se sfârşeau niciodată. Iar Nancy, care simţea deopotrivă ranchiună şi ruşine faţă de maică-sa, se ridicase încă de pe atunci împotriva acestui mod călduros şi neprotocolar de viaţă. „Când am să mă mărit, îşi jurase pe când era copil, o să am un salon şi o sufragerie, la fel ca şi alţi oameni, şi am să mă duc în bucătărie cât mai rar cu putinţă."

Din fericire, George era şi el de aceeaşi părere. Cu câţiva ani mai înainte, ca urmare a unei discuţii serioase, căzuseră de acord că practica servirii micului dejun în bucătărie era mai puternică decât uşoara coborâre a ştachetei. Dar niciunul din ei nu era pregătit să meargă mai departe de atât. În consecinţă, prânzul şi cina se serveau în sufrageria imensă, cu tavanul înalt, iar masa era aranjată după toate regulile, formalismul luând locul confortului. Această încăpere sumbră era încălzită de un grătar electric, aşezat în dreptul căminului, iar când aveau oaspeţi la cină, Nancy îl punea în funcţiune cu vreo două ore înainte de ora stabilită pentru servirea mesei, şi nu putea înţelege cu niciun chip de ce doamnele veneau înfăşurate în şaluri. Mai rău a fost în ziua aceea… n-avea s-o uite niciodată… când, sub vesta unui bărbat în smoching, zărise marginea inconfundabilă a unui pulover răscroit adânc, în formă de „V". Bărbatul nu mai fusese invitat de atunci.

Doamna Croftway stătea lângă chiuvetă, curăţând cartofii pentru masa de seară. Era o femeie cu nasul pe sus (în măsură mult mai mare decât bărbatul ei cu limbă ascuţită) şi, la lucru, purta un halat alb, de parcă asta ar fi fost de ajuns ca mâncărurile gătite de ea să fie gustoase şi cu pricepere făcute. Ceea ce nu era deloc cazul, dar, cel puţin, apariţia nocturnă a doamnei Croftway în bucătărie însemna că Nancy nu trebuie să gătească ea însăşi.

Se decise să intre direct în subiect:

— Ah, doamnă Croftway… o mică schimbare în program. Trebuie să merg mâine la Londra, să iau prânzul cu sora mea. E vorba de problema cu mama şi e imposibil să rezolvăm

lucrurile la telefon.

— Credeam că mama dumneavoastră a ieşit din spital şi că este din nou acasă.

— Da, aşa este, dar am stat de vorbă cu doctorul ei la telefon chiar ieri, şi spune că n-ar mai trebui să locuiască singură. N-a fost decât un atac uşor şi recuperarea a fost excelentă, dar oricum… nu se ştie niciodată…

Îi dăduse doamnei Croftway aceste detalii, nu pentru că se aştepta la prea mult ajutor, sau măcar la simpatie, din partea ei, ci pentru că boala era unul dintre subiectele favorite ale femeii, iar Nancy spera ca asta s-o facă mai vorbăreaţă.

— Şi mama mea a avut un atac de cord, şi n-a mai fost la fel după aceea. Vânătă la faţă, aşa era, şi mâinile i se umflaseră aşa de tare, că a trebuit să-i tăiem verigheta de pe deget.

— N-am ştiut asta, doamnă Croftway!

— N-a mai putut locui singură. Am adus-o să stea cu mine şi Croftway, i-am dat dormitorul cel bun, din faţă, dar mi-a scos sufletul, vă zic eu; toată ziua în sus şi în jos pe scări, iar ea bătea cu un băţ în podea. La sfârşit, eram un pachet de nervi. Doctorul zicea că n-a văzut în viaţa lui o femeie cu nervii în aşa hal. Aşa că a dus-o pe mama la spital şi a murit.

Acesta părea să fie finalul deprimantei poveşti. Doamna Croftway se întoarse la cartofii ei, iar Nancy rosti, total nepotrivit:

— Îmi pare rău… îmi închipui prin ce tensiune aţi trecut. Câţi ani avea mama dumneavoastră?

— Încă o săptămână şi făcea optzeci şi şase.

— Păi… Nancy încercă să pară categorică. Mama are doar şaizeci şi patru, aşa că sunt sigură că o să-şi revină complet.

Doamna Croftway aruncă un cartof curăţat în tigaie şi se întoarse s-o privească pe Nancy. Rareori se uita la oameni direct, dar atunci când o făcea te tulbura, pentru că ochii ei erau foarte deschişi la culoare şi părea că nu clipeşte niciodată.

Doamna Croftway avea propriile păreri despre mama lui Nancy. Doamna Keeling era numele ei şi doamna Croftway o întâlnise o singură dată, în timpul uneia din rarele ei vizite la vechea casă parohială, dar asta ar fi fost de ajuns pentru

oricine. Era o femeie înaltă şi masivă, cu ochii întunecaţi, ca de ţigan, şi îmbrăcată cu nişte haine care s-ar fi potrivit mai bine să le dai de pomană. Că era şi cap pătrat, să nu mai vorbim; dădea buzna în bucătărie şi ţinea morţiş să spele singură vasele, când doamna Croftway îşi avea tabieturile ei. Şi nu-i plăcea să fie deranjată de alţii.

— Ciudat că tocmai o persoană ca ea a avut un atac, comentă, în sfârşit. Îmi făcea impresia că e zdravănă ca un taur.

— Da, rosti Nancy moale. Da, a fost un şoc pentru noi toţi, adăugă cu o voce pioasă, de parcă maică-sa ar fi şi murit şi se cădea să vorbească de bine despre ea.

Doamna Croftway strâmbă din gură.

— Mama dumneavoastră are doar şaizeci şi patru de ani? spuse, ca şi când nu i-ar fi venit să creadă. Pare mai bătrână, nu? Mă gândeam că e trecută bine de şaptezeci de ani.

— Nu, are doar şaizeci şi patru.

— Atunci, dumneavoastră câţi aveţi?

Era revoltător. Nancy se pomeni ca paralizată de ofensiva nedisimulată a doamnei Croftway, simţind cum sângele îi urcă în obraji. Şi-ar fi dorit să aibă curajul să se răstească la femeia aceea, să-i spună să-şi vadă de ale ei; dar poate că femeia şi-ar da demisia şi ar pleca, împreună cu Croftway – şi ce s-ar mai face Nancy atunci cu grădina, şi caii, şi casa asta întortocheată, şi o familie hămesită, pe care trebuia s-o hrănească?

— Am… începu ea cu vocea spartă. Îşi drese glasul, apoi încercă din nou: De fapt, am patruzeci şi trei.

— Doar atât? Vai de mine, dar aş fi pus pariu că aveţi cincizeci bătuţi pe muchie.

Nancy râse uşor, încercând s-o ia ca pe-o glumă, căci ce altceva putea să facă?

— N-aş zice că mă flataţi, doamnă Croftway.

— Greutatea e de vină. Asta e. Nimic nu îmbătrâneşte mai tare decât delăsarea. Ar trebui să ţineţi o cură de slăbire… vă face rău, zău aşa, cu atâtea kilograme în plus. Azi-mâine aud – şi scoase un fel de chicotit – că *dumneata* faci un atac de cord.

Te urăsc, doamnă Croftway. Te urăsc.

— Ştiu eu o cură grozavă, a apărut în *Woman's Own* din săptămâna asta… Un grapefruit într-o zi şi un iaurt a doua zi. Sau poate invers… Aş putea să decupez articolul şi să vi-l aduc, dacă vreţi.

— Ah… ce drăguţ din partea dumitale! Poate. Da.

Vocea tremurătoare îi trăda enervarea. Făcând un efort ca să-şi revină, Nancy se îndreptă din umeri şi, cu greutate, puse stăpânire pe situaţie.

— Dar, doamnă Croftway, de fapt voiam să vorbim despre ziua de mâine. Iau trenul de 9.15 – aşa că n-o să am prea mult timp pentru curăţenie înainte să plec, şi mă tem că va trebui să faci dumneata ce poţi… şi, ai putea să fii *aşa* de drăguţă şi să hrăneşti câinii în locul meu?… Am să le las mâncarea pregătită în boluri, iar pe urmă poate că i-ai putea scoate să alerge puţin prin grădină… şi…

Continuă, mai înainte ca doamna Croftway să aibă timp să obiecteze la aceste sugestii.

— Poate că i-ai putea transmite lui Croftway, din partea mea, că-l rog să-l ducă pe Fulger la potcovar… are nevoie de potcoave noi şi nu vreau să mai amân.

— Ooo, rosti doamna Croftway fără convingere. Nu ştiu dacă o să fie în stare să-i dea brânci animalului de unul singur.

— Vai, sunt sigură că poate, a mai făcut-o şi altă dată… şi pe urmă, mâine-seară, când mă întorc, crezi că s-ar putea să avem un pic de miel la cină? Sau un grătar, ceva… şi nişte varză de Bruxelles, din aceea delicioasă, cum numai dumneata, doamnă Croftway, te pricepi să faci?…

Abia după cină a găsit momentul potrivit ca să stea de vorbă cu George. Erau atâtea de făcut – să-i pună pe copii să-şi facă lecţiile, să găsească pantofii de balet ai lui Melanie, să ia cina şi să strângă masa după toţi, s-o sune pe soţia vicarului ca s-o anunţe că ea, Nancy, nu putea veni la întrunirea organizaţiei femeilor din seara următoare – de fapt, să-şi organizeze viaţa în general, aşa că nu prea părea să-şi găsească timp să schimbe o vorbă cu soţul ei, care nu ajungea acasă înainte de ora şapte seara, iar apoi nu dorea să facă nimic

altceva decât să stea în faţa focului, cu un pahar de whisky şi ziarul în mână.

Dar, în sfârşit, Nancy le-a rezolvat pe toate şi a putut să se ducă după George în bibliotecă. Închizând uşa cu hotărâre în urma ei, aşteptă ca el să-şi ridice privirea, dar el nici nu se clinti din spatele ziarului *The Times*, aşa că se îndreptă ea spre masa pentru băuturi, aflată lângă fereastră, îşi turnă nişte whisky şi apoi se îndreptă spre fotoliu, aşezându-se în faţa lui, de cealaltă parte a covoraşului din faţa căminului. Ştia că, nu peste multă vreme, el avea să se întindă să deschidă televizorul, ca să asculte ştirile.

— George, rosti ea.

— Mmm…?

— George, ascultă-mă o clipă!

Termină de citit o propoziţie, apoi lăsă nemulţumit ziarul în jos, arătându-se privirilor – un bărbat de vreo cincizeci şi cinci de ani, dar care părea mult mai bătrân, cu părul rar şi subţiat, ochelari fără rame şi îmbrăcat cu un costum de culoare închisă şi cravată sobră, aşa cum îi stă bine unui gentleman în vârstă. George era avocat consultant şi probabil îşi închipuia că această imagine îndelung căutată – de parcă s-ar fi îmbrăcat pentru a juca un rol într-o piesă – putea inspira încredere clienţilor potenţiali, dar Nancy bănuia uneori că, dacă soţul ei şi-ar fi înviorat puţin ţinuta, punându-şi frumuşel un costum de tweed şi ochelari cu ramă de baga, poate că şi afacerile ar fi crescut un pic. Căci această parte a ţinutului devenise repede un loc foarte căutat, după deschiderea autostrăzii care venea de la Londra. Aveau acum vecini noi, foarte bogaţi, fermele îşi schimbaseră proprietarii contra unor sume uluitoare; cele mai amărâte căsuţe erau acum înşfăcate fără multă vorbă şi transformate, la un preţ enorm, în locuri de petrecere a weekendului. Agenţii imobiliari şi societăţile de construcţii înfloreau şi prosperau; magazine de înaltă clasă se deschideau în orăşele în care nici nu ţi-ai fi imaginat aşa ceva, şi era de neînţeles pentru Nancy cum de firma Chamberlain, Plantwell & Richards nu urcase şi ea pe acest drum neted al prosperităţii, ca să adune măcar o parte din roadele care, era

sigură, aşteptau doar să fie împărţite. Dar George era demodat, menţinând un stil tradiţional şi înfricoşându-se la gândul oricărei schimbări. Era şi un bărbat precaut şi-i plăcea să se ascundă după deget.

— Ce doreşti să-mi spui? o întrebă, în sfârşit.

— Mâine plec ta Londra, să iau masa cu Olivia. Trebuie să vorbim despre mama.

— Ce s-a mai întâmplat?

— Vai, George, ştii la ce mă refer. Ţi-am spus că am vorbit cu doctorul mamei, iar el zice că n-ar trebui nicidecum să mai stea singură.

— Şi ce aveţi de gând să faceţi?

— Păi… va trebui să-i găsim o menajeră. Sau o însoţitoare.

— N-o să-i placă aşa ceva, sublinie George.

— Şi chiar dacă am găsi pe cineva… oare mama ar avea destui bani să plătească? O femeie serioasă costă cam patruzeci-cincizeci de lire pe săptămână. Ştiu că a obţinut o sumă enormă pe casa din Oakley Street şi că n-a cheltuit niciun bănuţ la Podmore's Thatch, decât ca să facă sera aia ridicolă, dar acela e capital bancar, nu? Oare îşi poate permite cheltuiala asta?

George se suci în fotoliu, întinzând mâna după paharul de whisky.

— N-am idee, spuse.

— E aşa de ascunsă, oftă Nancy, aşa de revoltător de independentă! Nu-ţi lasă nicio şansă s-o ajuţi. Măcar dacă ar fi avut încredere în noi, să-ţi fi dat o împuternicire, ceva, mi-ar fi uşurat şi *mie* viaţa. La urma urmelor, eu sunt primul ei copil şi nu se poate spune că Olivia sau Noel se gândeşte, vreodată, să mişte măcar un deget pentru ea.

George mai auzise toate astea.

— Dar femeia care vine la ea cu ziua, doamna… cum o cheamă?

— Doamna Plackett. Nu vine decât trei dimineţi pe săptămână pentru curăţenie şi are şi ea casa şi familia ei de îngrijit.

George puse paharul pe masă şi rămase nemişcat, cu faţa

întoarsă spre foc, cu vârfurile degetelor de la mâini împreunate, gânditor. După câteva clipe, reluă:

— Zău că nu reuşesc să mă dumiresc de ce ai intrat atât de tare în panică.

„Parc-ar fi vorbit unui client cam fără minte“, gândi Nancy, simţindu-se jignită.

— Nu am intrat în panică.

— Numai de bani e vorba? întrebă, fără a ţine seamă de obiecţia ei. Sau de posibilitatea de a nu găsi nicio sfântă suficient de răbdătoare ca să trăiască lângă maică-ta?

— Şi una şi alta, cred, recunoscu Nancy.

— Şi cu ce crezi tu că o să contribuie Olivia la aranjament?

— Măcar poate să discute cu mine despre asta. La urma urmelor, în toată viaţa ei n-a făcut absolut nimic pentru mama… sau pentru oricare altul dintre noi, adăugă ea cu amărăciune, amintindu-şi răni din alte vremuri. Când mama s-a hotărât să vândă casa din Oakley Street şi ne-a anunţat că se întoarce în Cornwall, să locuiască la Porthkerris, eu am fost cea care s-a chinuit, numai eu ştiu cum, s-o convingă că ar fi o nebunie să facă un asemenea pas. Şi poate că tot s-ar fi dus, dacă nu i-ai fi găsit tu casa asta, Podmore's Thatch; măcar se află la numai treizeci de kilometri de noi şi o putem supraveghea. Ia gândeşte-te cum ar fi să fie acum în Porthkerris, la mama dracului, cu inima ei şubredă şi fără ca niciunul dintre noi să ştie ce naiba se întâmplă?

— Să nu ne îndepărtăm de subiect, se rugă George, pe tonul acela care o scotea din minţi.

Nancy se făcu că nu-l aude. Whisky-ul o încălzise, alimentându-i vechile resentimente.

— Iar Noel, ce să mai zic, practic a abandonat-o pe mama de când a vândut casa de pe Oakley Street şi el a trebuit să se mute în altă parte. A fost un şoc pentru el. Avea douăzeci şi trei de ani şi nu dăduse niciodată niciun ban în casă; a mâncat şi a băut pe spezele ei, liber ca pasărea cerului. Îţi spun eu, a fost un şoc pentru Noel când a trebuit să înceapă să stea pe picioarele lui.

George oftă din rărunchi. După el, Noel nu era cu nimic mai

bun decât Olivia. Iar soacră-sa, Penelope Keeling, fusese întotdeauna o enigmă pentru el. Nu înceta să se minuneze cum de răsărise Nancy din sânul unei familii atât de puţin obişnuite.

Îşi termină băutura, se ridică, puse încă un buştean pe foc şi se duse să-şi umple din nou paharul. Din celălalt capăt al camerei rosti, acoperind clinchetul uşor al paharului:

— Să presupunem că se întâmplă ce-i mai rău. Să presupunem că maică-ta nu-şi poate permite o menajeră.

Se întoarse şi se aşeză din nou, comod, în fotoliu, faţă în faţă cu nevastă-sa.

— Să presupunem că nu găseşti pe nimeni care să-şi asume complicata sarcină de a-i ţine companie. Ce-o să se întâmple? Ai să-mi propui să vină să stea cu noi?

Nancy se gândi la doamna Croftway, cea veşnic încruntată. La copii, plângându-se în gura mare de regulile prea severe ale bunicii Pen. Se gândi la mama doamnei Croftway, la cum îi tăiaseră verigheta, la cum stătea în pat, bătând în podea cu bastonul…

— Nu cred că aş putea suporta, spuse ea, cu disperare în glas.

— Nici eu nu cred că aş suporta, admise George.

— Poate Olivia…

— Olivia? se răsti George, nevenindu-i să-şi creadă urechilor. Olivia să lase pe cineva să-şi vâre nasul în viaţa ei privată? Cred că glumeşti.

— Ei, Noel nu poate fi pus în discuţie.

— S-ar părea, spuse George, că nimic nu poate fi pus în discuţie. Îşi ridică pe furiş manşeta hainei, uitându-se la ceas. Nu voia să piardă ştirile… Şi nu cred că aş putea să fac vreo sugestie constructivă înainte să pui lucrurile la punct cu Olivia.

Nancy se simţea ofensată. E drept, ea şi Olivia nu fuseseră niciodată cele mai bune prietene… la urma urmelor, nu aveau nimic în comun… dar îi displăcea expresia „să pună lucrurile la punct“, suna ca şi cum ele două n-ar fi făcut altceva toată viaţa decât să se certe. Era pe punctul de a-i spune lui George

părerea ei, dar el îi reteză orice elan, aprinzând televizorul şi punând astfel capăt conversaţiei. Era exact ora nouă şi George se aşeză, mulţumit să-şi primească raţia zilnică de greve, bombe, crime şi dezastre financiare, agrementată cu informaţia conform căreia, în cursul după-amiezii, ploaia avea să acopere, încet-încet, întreaga ţară.

După o vreme, Nancy, deprimată mai mult decât putea spune, se ridică din fotoliu. Ar fi putut jura că George nici nu observase mişcările ei. Se îndreptă spre masa pentru băuturi, îşi umplu alene paharul cu whisky şi ieşi din cameră, închizând încet uşa în urmă. Urcă scările şi intră în dormitorul ei şi, de acolo, în baie. Puse dopul încet la cadă, deschise robinetele şi picură nişte ulei parfumat, cu aceeaşi generozitate cu care îşi turnase whisky din sticlă. Cinci minute mai târziu, se lăsase pradă celei mai confortabile ocupaţii pe care o cunoştea – lenevea într-o baie fierbinte şi bea whisky rece în acelaşi timp.

Bălăcindu-se, înfăşurată în spumă şi abur, se lăsă purtată de un val copleşitor de autocompătimire. „Nimeni nu-ţi mulţumeşte pentru că-ţi faci datoria de soţie şi mamă, îşi spuse ea. Îţi închini viaţa soţului şi copiilor, eşti atentă cu personalul casei, ai grijă de animale, ţii casa, cumperi de mâncare, speli rufele – şi ce mulţumire primeşti în schimb? Ce apreciere?

Niciuna.“

Ochii i se umplură de lacrimi, care-i curgeau pe obraji şi se amestecau cu alte picături, de apă de baie şi abur. Cum şi-ar mai fi dorit să fie apreciată, iubită… tânjea după atingerea fizică plină de afecţiune a cuiva care s-o îmbrăţişeze şi să-i spună că e minunată, că face o treabă extraordinară.

Pe Nancy, o singură persoană n-o dezamăgise niciodată. Tăticul fusese adorabil, desigur, atât cât trăise, dar mama lui, Dolly Keeling, fusese cea care avusese totdeauna încredere în Nancy şi-i luase apărarea.

Dolly Keeling nu se înţelesese niciodată cu nora ei, nu avusese timp pentru Olivia şi fusese mereu precaută cu Noel, dar Nancy era micuţa ei preferată, răsfăţată şi adorată. Bunicuţa Keeling îi cumpăra tot felul de rochiţe cu mâneci

bufante şi straturi de dantelă, în vreme ce Penelope ar fi fost în stare să-şi trimită prima născută la petreceri, îmbrăcată în cine ştie ce vechitură moştenită de la alţii. Bunicuţa Keeling îi spunea că e drăguţă şi o ducea la Harrods, să-i ofere ceai şi prăjituri, sau la teatru, la spectacole de pantomimă.

Când Nancy s-a logodit cu George, au fost nişte certuri teribile. Între timp, tatăl ei dispăruse din viaţa lor, iar mama ei nu putea să priceapă de ce era aşa de important pentru Nancy să aibă parte de o ceremonie tradiţională, cu domnişoare de onoare şi bărbaţi în haine de dimineaţă, plus o petrecere corespunzătoare. Evident, Penelope era de părere că acesta era un mod cât se poate de idiot de-a irosi bani. De ce nu o slujbă simplă, numai pentru familie, urmată, poate, de un prânz, la masa cea mare şi lustruită din bucătăria de la subsolul casei din Oakley Street? Sau o petrecere în grădină? Grădina era imensă, era loc din belşug pentru toată lumea, şi trandafirii erau în floare…

Nancy plânsese, trântise uşile şi spusese că nimeni n-o înţelegea şi n-o înţelesese niciodată. În cele din urmă, căzuse într-o stare de disperare care ar fi continuat la nesfârşit, dacă draga de bunicuţă Keeling n-ar fi intervenit. A scăpat-o pe Penelope de orice responsabilitate, iar ea a fost cât se poate de bucuroasă să scape, şi bunicuţa Keeling a aranjat totul. Nicio mireasă n-ar fi putut visa la mai mult. O nuntă la Holy Trinity, cu rochie albă şi trenă, domnişoare de onoare îmbrăcate în roz şi, apoi, o recepţie la numărul 23 de pe Knightsbridge, cu un maestru de ceremonii în haină roşie şi mai multe aranjamente florale grele, enorme. Iar dragul de tata, îndemnat de maică-sa, apăruse acolo ca un zeu, îmbrăcat în haine de gală, ca să fie alături de Nancy şi s-o ducă la altar – şi nici măcar imaginea lui Penelope, fără pălărie şi drapată în maiestuoase straturi de brocart şi catifea din alte vremuri, nu putuse umbri perfecţiunea acelei zile. Of, biata bunicuţă Keeling… Aşa cum era acum, o femeie masivă şi matură, de patruzeci şi trei de ani, Nancy, întinsă în baie, plânse după bunicuţa Keeling. Ce n-ar fi dat să fie acum aici, lângă ea, s-o liniştească, s-o înţeleagă, s-o admire. *Ah, draga mea, eşti cu adevărat minunată,*

faci atâtea pentru familia ta şi pentru mama ta, şi toţi cred că asta li se cuvine.

Mai auzea şi-acum vocea aceea adorată, dar asta numai în imaginaţia ei, căci Dolly Keeling murise. Cu un an înainte, la vârsta de optzeci şi şapte de ani, distinsa micuţă doamnă, cu obrajii fardaţi şi unghiile vopsite şi taioarele ei mov, tricotate, trecuse în lumea de dincolo de somn. Acest trist eveniment se petrecuse în micuţul hotel privat din Kensington, acolo unde alesese, alături de alţi oameni incredibil de bătrâni, să-şi petreacă ultimii ani ai vieţii şi unde a fost făcut şi serviciul funerar, după toate regulile. Prevăzători, cei din conducerea hotelului făcuseră din timp toate aranjamentele necesare.

În dimineaţa următoare, totul a fost aşa cum se temuse Nancy. Băutura îi lăsase o durere zdravănă de cap, era mai frig ca oricând şi întuneric beznă când, pe la şase şi jumătate dimineaţa, s-a dat cu greu jos din pat. S-a îmbrăcat, disperată să descopere că n-o mai încăpea cea mai bună fustă, fiind nevoită s-o prindă cu un ac de siguranţă. Şi-a pus un pulover de lână, perfect asortat cu fusta, evitând să privească atent colăceii de grăsime care se răsfrângeau peste armura sutienului imens. Şi-a pus ciorapi de nailon, dar, cum de obicei purta ciorapi de lână groşi, acum se simţea ciudat de nepotrivit îmbrăcată, aşa că s-a hotărât să-şi pună cizmele înalte şi de-abia a putut să le încheie fermoarul.

La parter, lucrurile nu stăteau cu nimic mai bine. Unul din câini vărsase pe jos, soba abia dacă era călduţă şi în cămară mai erau doar trei ouă. Lăsă câini afară, şterse murdăria şi umplu soba cu combustibilul special, fabulos de scump, rugându-se ca nu cumva să se stingă cu totul între timp, oferindu-i astfel doamnei Croftway un motiv foarte bun să se plângă. Strigă după copii, spunându-le să se grăbească, puse apa în ibric, la fiert, fierse cele trei ouă, făcu nişte pâine prăjită, puse masa. Rupert şi Melanie apărură şi ei, îmbrăcaţi mai mult sau mai puţin corect, dar certându-se, pentru că Rupert o învinuia pe Melanie că-i pierduse cartea de geografie, iar Melanie spunea că nici nu pusese mâna pe ea şi că e un

nenorocit de mincinos şi – „mami, mi-ar trebui douăzeci şi cinci de penny pentru cadoul de rămas-bun al doamnei Leeper.“

Nancy nu auzise niciodată de doamna Leeper.

George nu făcea nimic ca s-o ajute. Îşi făcuse apariţia la un moment dat, în plină discuţie, mâncase oul fiert, băuse o ceaşcă de cafea şi plecase. A auzit Roverul îndepărtându-se pe alee, în timp ce ea trântea în disperare farfuriile, unele peste altele, pe suportul de uscat, lăsându-le doamnei Croftway, să se ocupe de ele când o avea chef.

— Ei, dacă nu era la tine cartea de geografie…

Afară, la uşă, câinii lătrau. Le dădu drumul înăuntru, şi asta îi aminti de mâncarea lor, aşa că le umplu farfuriile cu biscuiţi şi deschise o cutie de Bonzo, tăindu-se la deget, din cauza agitaţiei, în marginea tăioasă a capacului.

— Aoleu, ce neîndemânatică eşti! îi spuse Rupert.

Nancy se întoarse cu spatele la el şi-şi puse degetul sub jetul de apă rece, până ce încetă să mai sângereze.

— Dacă nu-mi dai banii ăia, doamna Rawlings o să se înfurie…

Porni în fugă în sus pe scări, să se fardeze. Nu mai era timp să-şi înroşească uşor obrajii sau să-şi contureze sprâncenele, iar rezultatul era departe de a fi satisfăcător, dar n-avea ce face. N-avea timp. Scoase din dulap haina de blană – cea care se potrivea cu celelalte haine. Îşi găsi mănuşile, poşeta din piele de şopârlă. Acolo răsturnă conţinutul poşetei de fiecare zi şi, bineînţeles, nu mai voia să se închidă. Nu mai avea nicio importanţă. N-avea ce face. N-avea timp.

Se repezi spre parter din nou, strigând după copii. Prin cine ştie ce miracol, apărură imediat, înghesuindu-şi lucrurile în ghiozdane, Melanie îndesându-şi pe cap pălăriuţa care nu i se potrivea deloc. Ieşiţi afară, înconjurară garajul şi urcară tropăind în maşină – slavă Domnului că maşina porni la prima cheie – după care se aşternură la drum.

Îi lăsă pe fiecare la şcoală, în faţa porţii, abia găsindu-şi timp să-şi ia rămas-bun, înainte de a porni din nou în trombă, grăbindu-se să ajungă la Cheltenham. Era nouă şi zece când îşi

lăsă maşina în parcarea gării şi, după încă două minute, îşi cumpărase biletul ieftin, dus-întors, pentru aceeaşi zi. La standul de cărţi, sări peste rând, cu un zâmbet pe care-l spera fermecător şi îşi cumpără un *Daily Telegraph* şi – ce extravaganţă nebunească! – un număr al revistei *Harpers and Queen.* După ce plăti, văzu că era un număr mai vechi – de fapt, cel de acum o lună. Dar n-avea timp să explice şi să-şi ia banii înapoi. În plus, nu prea conta că era vechi; cu pozele acelea lucioase şi strălucitoare, avea toate şansele să se delecteze. În timp ce-şi spunea toate astea, ieşi pe peron chiar în clipa în care trenul de Londra îşi făcea apariţia. Deschise o portieră, la nimereală, urcă şi îşi găsi un loc. De-abia respira şi inima îi bătea cu putere. Închise ochii. „Cam aşa trebuie să te simţi, îşi zise în sinea ei, când tocmai ai scăpat dintr-un incendiu."

După o vreme, după câteva respiraţii adânci şi vorbe încurajatoare adresate sieşi, îşi recăpătă forţele. În tren era, din fericire, foarte cald. Deschise ochii şi-şi descheie haina de blană. Aşezându-se mai confortabil, privi pe fereastră, la peisajul îngheţat de iarnă care-i trecea prin faţa ochilor, lăsându-se în voia ritmului roţilor de tren, atât de liniştitor pentru nervii ei. Îi plăcea să meargă cu trenul. Nu suna telefonul, puteai sta jos, nu trebuia să te gândeşti la nimic.

Durerea de cap dispăruse. Îşi scoase pudriera din poşetă şi-şi studie faţa în oglinda micuţă, se pudră pe nas, se rujă, strâmbând din gură. Revista cea nouă zăcea în poală, plină de surprize, ca o cutie de bomboane de ciocolată cu miezul moale, închise încă în ţipla întunecată. Începu s-o răsfoiască şi găsi nişte reclame pentru haine de blană, pentru case în sudul Spaniei, pentru reşedinţe temporare în munţi, în nordul Scoţiei; pentru bijuterii şi cosmetice, menite nu numai să te facă să arăţi mai bine, dar chiar să repare defectele pielii; pentru nave de croazieră, pornite spre meleaguri însorite; pentru…

Ceva îi atrase atenţia şi se opri brusc. Pe o întreagă pagină, firma Boothby, intermediari pentru tranzacţii în artă, anunţa o licitaţie de artă victoriană ce urma să aibă loc în Galeriile sale

din Bond Street, miercuri, 21 martie. Pentru ilustrare, era reprodusă o pictură de Lawrence Stern, 1865 – 1946. Pictura se numea *Femei cărând apă* (1904) şi prezenta un grup de tinere femei, în diferite poziţii, purtând amfore de aramă pe umăr sau la şold. Privindu-le cu atenţie, Nancy ajunse, în cele din urmă, la concluzia că erau, probabil, sclave, pentru că umblau în picioarele goale şi nu zâmbeau deloc (sărăcuţele, nu era de mirare, amforele păreau aşa de grele!), ca să nu mai vorbim că erau jalnic îmbrăcate, cu un fel de văluri, vineţii ca strugurii şi ruginii, ce lăsau să se întrevadă – cu totul deplasat – câte un sân rotund, cu sfârcul rozaliu.

Nici George şi nici Nancy nu erau interesaţi de artă, aşa cum nu le păsa nici de muzică sau de teatru. Vechea casă parohială avea şi ea, desigur, un număr destul de mare de picturi, cu scene de vânătoare, aşa cum se cuvenea pentru orice locuinţă tradiţională respectabilă, nişte uleiuri cu cerbi morţi ori ogari credincioşi cu fazanul în bot, toate moştenite de George de la tatăl său. Odată, aflaţi prin Londra şi având o oră-două la dispoziţie, trecuseră, aşa cum se cuvine, printr-o expoziţie cu lucrări de Constable, prezentată la Galeriile Tate, dar singura amintire pe care Nancy o mai avea de pe urma acelei vizite era o grămadă de copaci verzi, pufoşi şi faptul că o duruseră picioarele.

Dar chiar şi Constable era preferabil acestei picturi. O privi din nou, închipuindu-şi cu greu cum ar fi putut cineva să vrea să-şi atârne pe perete o asemenea oroare, başca să mai plătească bani grei pentru ea. Dacă ei i s-ar fi pus în braţe aşa ceva, precis că tabloul ar fi ajuns sau într-un colţ uitat de debara, sau direct pe foc.

Dar privirile lui Nancy nu fuseseră nicidecum atrase de *Femeile cărând apă* pentru vreun motiv de ordin estetic. Motivul pentru care privea imaginea cu atâta interes era faptul că lucrarea era semnată de Lawrence Stern. Căci acesta fusese tatăl lui Penelope Keeling şi, deci, bunicul lui Nancy.

Ciudăţenia era că nu-i cunoştea aproape deloc opera. Până să se nască ea, faima lui – care atinsese un punct culminant la începutul secolului – pălise, uitată apoi, toate lucrările lui

fuseseră vândute de multă vreme, risipite şi uitate şi ele. În casa mamei ei din Oakley Street existaseră doar trei picturi de Lawrence Stern, iar două dintre acestea erau un fel de panouri, neterminate, reprezentând un cuplu de nimfe alegorice, risipind flori de crin peste dealuri cu iarbă verde, ici şi colo înviorată de câte o margaretă.

Cea de a treia pictură atârna pe peretele holului de la parter, chiar sub scară, singurul loc din casă unde exista destul spaţiu pentru dimensiunile ei considerabile. O pictură în ulei, rezultat al ultimilor ani de creaţie ai lui Stern, care se numea *Căutătorii de scoici.* Marea înspumată ocupa o mare parte a picturii; mai era plaja şi cerul acoperit de nori ameninţători. Când Penelope se mutase de pe Oakley Street la Podmore's Thatch, aceste trei preţioase posesiuni plecaseră odată cu ea, panourile sfârşind pe platforma de la etaj, iar *Căutătorii de scoici* dominând camera de zi cu tavanul ei scund, lambrisat. Acum, Nancy abia dacă le mai observa, într-atât îi erau de familiare, integrate în casa mamei ei în egală măsură ca şi canapelele şi fotoliile înfundate, aranjamentele florale demodate, înghesuite în ceşcuţe de porţelan alb cu albastru, sau delicioasa aromă de cuptor.

În realitate, Nancy nici măcar nu se mai gândise la Lawrence Stern de multă vreme, dar acum, aşezată într-un compartiment de tren, înfăşurată în blănuri şi cizme înalte, se lăsă pradă amintirilor care o purtau în trecut. Nu s-ar fi zis că avea prea multe să-şi amintească. Se născuse la sfârşitul lui 1940, în comitatul Cornwall, în căsuţa unde funcţiona micuţul spital din Porthkerris şi îşi petrecuse anii de război într-o căsuţă care se numea Carn Cottage, sub acoperişul şi protecţia lui Lawrence Stern. Dar amintirile ei din copilărie, legate de bătrânul acela, erau învăluite în ceaţă – mai degrabă conştiinţa unei prezenţe decât persoana în sine. Oare o luase vreodată pe genunchi sau la o plimbare, sau îi citise cu voce tare? Dacă da, nu-şi mai aducea aminte. Părea că bătrânul nu lăsase nicio urmă care să se fi întipărit în mintea ei de copil, până în acea ultimă zi când, scăpaţi în sfârşit de război, ea şi maică-sa părăsiseră Porthkerris pe veci şi luaseră un tren înapoi spre

Londra. Din cine ştie ce motiv, acest eveniment îi marcase conştiinţa şi rămăsese mereu în amintirea lui Nancy, clar şi lămurit.

El venise la gară să le conducă. Foarte bătrân, foarte înalt, tot mai şubred, sprijinindu-se într-un baston cu măciulie de argint, rămăsese pe peron, lângă geamul deschis, şi o sărutase pe Penelope, luându-şi rămas-bun. Părul alb, lung îi cădea peste gulerul mantalei scoţiene de tweed, iar mâinile noduroase, deformate, îi erau ascunse în mănuşi de lână tăiate, prin care ieşeau degetele fără rost, albe şi fără viaţă, ca nişte oase.

Exact în ultimul moment, chiar când trenul se pusese în mişcare, Penelope o ridicase pe Nancy în braţe, iar bătrânul întinsese mâna, atingându-i obrazul dolofan de copil. Nancy îşi amintea răceala mâinii lui ca de marmură pe pielea ei. Nu fusese timp pentru mai mult. Trenul prinsese viteză, platforma peronului se pierduse în urmă, iar el rămăsese acolo, din ce în ce mai mic, fluturându-şi pălăria imensă, cu boruri largi, într-un salut final. Aceea era prima şi ultima amintire pe care Nancy o păstra despre el, căci murise în anul următor.

„Poveste veche", îşi spuse. N-avea rost să se lase pradă melancoliei. Dar era de necrezut cum cineva, oricine, să vrea să-i cumpere pânzele în zilele noastre. *Femei cărând apă.* Scutură capul, nelămurită, apoi abandonă această enigmă şi reveni, fericită, la confortul ireal al relatărilor din viaţa celebrităţilor.

2
OLIVIA

Fotograful cel nou se numea Lyle Medwin. Era foarte tânăr, cu părul castaniu şi moale, arătând de parcă l-ar fi tuns cu un castron pe cap, şi o figură delicată, cu ochii blânzi. Avea un aer parcă ireal, semănând cu un novice dăruit spiritului, şi Oliviei îi era greu să creadă că reuşise să devină atât de celebru, în cursa dură a profesiei pe care şi-o alesese, fără să-şi frângă gâtul.

Stăteau în picioare, lângă masa de la fereastra biroului ei, unde el aşezase o selecţie din lucrările sale anterioare, pentru ca ea să le poată judeca. Vreo două duzini de fotografii format mare, color, strălucitoare, aşteptând, pline de speranţă, aprobarea ei. Olivia le studiase în amănunt şi decise că-i plăceau. În primul rând, erau realiste. Fotografiile de modă, afirmase ea întotdeauna, trebuie să prezinte rochiile, formele lor, drapajul unei fuste, textura unei jachete, iar fotografiile acestea te loveau de la bun început, cu un impact sigur asupra ochiului oricui. În acelaşi timp însă, pulsau de viaţă, mişcare, chiar delicatețe.

Ridică una dintre ele. Un bărbat numai muşchi, vajnic practicant de surfing, cu un costum de baie orbitor de alb, pe fondul unei mări de culoarea cobaltului. Piele bronzată, sudoare, ba chiar mirosul aerului sărat şi satisfacţia fizică.

— Pe asta unde ai făcut-o?

— În Malibu. Era o reclamă pentru echipament sportiv.

— Şi asta?

Olivia ridicase altă fotografie, o fată în şifon de culoarea flăcării vii, în lumina înserării, cu faţa întoarsă spre soarele aproape asfinţit.

— Asta era la Point Reays… pentru articolul de fond din

American Vogue.

Olivia lăsă pozele pe masă şi se întoarse spre el, sprijininduse de marginea mesei. În felul ăsta cobora la înălţimea lui şi se puteau privi drept în ochi.

— Ce experienţă profesională ai?

Bărbatul ridică din umeri.

— Colegiul tehnic de specialitate. Pe urmă, am lucrat ca independent, după care am intrat în echipa lui Toby Stryber şi am lucrat cu el vreo doi ani, ca asistent.

— Chiar Toby mi-a vorbit despre tine.

— Şi apoi, după ce am plecat de la Toby, m-am dus la Los Angeles. Acolo am locuit în ultimii trei ani.

— Şi te-ai descurcat foarte bine.

— Binişor, cred, zâmbi el cu modestie.

Era îmbrăcat ca un adevărat american. Pantofi albi de sport, jeanşi prespălaţi, cămaşă albă, jachetă roasă de jeans. Din respect pentru vremea aspră de la Londra, îşi aruncase un fular de caşmir, de culoarea coralului, în jurul gâtului zvelt şi bronzat. Deşi cam şifonat, omul arăta grozav de curat, ca şi cum şi-ar fi scos hainele direct din maşina de spălat şi le-ar fi uscat la soare, fără să le mai calce. Olivia îl găsea extrem de atrăgător.

— Carla te-a pus în temă?

Carla era redactorul-şef al Oliviei în probleme de modă.

— … E vorba de numărul din iulie, o ultimă prezentare a modei de vacanţă, înainte de-a ne înfofoli iar în stofe groase, bune de umblat prin noroaie.

— Sigur… mi-a spus unde urmează să facem fotografiile.

— Ai vreo propunere?

— Am vorbit cu ea despre Ibiza… am cunoscuţi acolo…

— Ibiza.

El se grăbi să-i fie pe plac.

— Dar dacă preferaţi alt loc, eu nu am nimic împotrivă. Maroc, poate.

— Nu. Olivia se îndepărtă de masă şi se întoarse la scaunul ei din spatele biroului. De mult n-am mai folosit Ibiza… dar n-aş vrea imagini cu plaja. Un fundal rural ar fi ceva nou, cu

capre şi oi şi ţărani zdraveni, muncind pe câmp. I-ai putea ispiti pe localnici să vină, ar adăuga un plus de autenticitate. Au nişte figuri foarte expresive şi adoră să se fotografieze…

— Grozav…

— Atunci, vorbeşte cu Carla despre asta…

El ezită:

— Aşadar, sunt angajat?

— Bineînţeles că eşti angajat. Numai să faci treabă bună…

— Sigur. Mulţumesc…

Începu să-şi strângă fotografiile, aşezându-le în teanc. Se auzi bâzâitul intercomului de pe biroul Oliviei, iar ea apăsă pe buton, făcând legătura cu secretara.

— Da?

— O convorbire din exterior, domnişoară Keeling.

Îşi privi ceasul. Era douăsprezece şi un sfert.

— Cine e? Tocmai plecam la masă.

— Un domn Henry Spotswood.

Henry Spotswood. Cine naiba era şi Henry Spotswood ăsta? Apoi îşi aminti de numele şi de bărbatul pe care îl întâlnise cu două seri mai înainte, la un cocteil organizat de Ridgeways. Avea părul sur şi era la fel de înalt ca şi ea. Dar ea îi spusese Hank.

— Bine, Jane, fă-mi te rog legătura.

Pe când întindea mâna după receptor, Lyle Medwin, cu albumul de fotografii sub braţ, traversă neauzit camera şi deschise uşa.

— La revedere, şopti ieşind pe uşă.

Olivia ridică braţul într-un semn de salut, dar el plecase.

— Domnişoara Keeling?

— Da.

— Olivia, sunt eu, Hank Spotswood – ne-am întâlnit la Ridgeways.

— Sigur.

— Am vreo două ore libere. Ce-ai zice să ne vedem la prânz?

— Cum, azi?

— Păi, da, chiar acum.

— Ah, îmi pare rău, dar nu pot. Vine sora mea de la ţară şi iau prânzul cu ea. Şi-aşa am întârziat, ar fi trebuit să fi plecat până acum.

— A, ce păcat! Ei, dar ce zici de cină, diseară?

Odată ce-şi amintise vocea lui, urmau şi detaliile. Ochi albaştri. O figură plăcută, cu trăsături puternice, perfect americană. Costum bleumarin, cămaşă marca Brooks Brothers, cu marginile gulerului prinse în nasturi.

— Mi-ar face plăcere.

— Grozav. Ce-ai dori să mănânci?

Pentru o fracţiune de secundă, Olivia se gândi, apoi se hotărî:

— Ce-ai zice dacă, măcar o dată în viaţă, n-ar trebui să iei masa într-un hotel sau restaurant?

— Ce să-nsemne asta?

— Vino la mine acasă şi-ţi ofer *eu* cina.

— Ar fi minunat… Părea surprins, dar deloc lipsit de entuziasm. Dar nu ţi-e greu?

— Nicio problemă, îi spuse ea, zâmbind la auzul acestor vorbe atât de casnice. Vino pe la opt.

Îi dădu adresa şi vreo două amănunte despre aşezarea casei, în caz că ar fi dat peste un şofer de taxi morocănos, apoi şi-au luat rămas-bun şi a închis.

Hank Spotswood. Aşa da. Zâmbi ca pentru sine, apoi se uită la ceas, şi-l scoase pe Hank din minte, sări în picioare, apucă pălăria, haina, geanta şi mănuşile şi ieşi în grabă din birou, ca să ajungă la timp la întâlnirea cu Nancy.

Îşi dăduseră întâlnire la Kettners, în Soho, unde Olivia reţinuse o masă. Acesta era locul în care venea întotdeauna pentru mese de afaceri şi nu vedea de ce ar fi trebuit să facă un alt aranjament, deşi ştia că Nancy s-ar fi simţit mult mai în largul ei la Harvey Nichols sau în vreun loc plin de femei epuizate, care-şi odihneau picioarele după cumpărăturile de dimineaţă.

Dar Kettners a rămas până la urmă, iar Olivia întârzia şi Nancy o aştepta, mai grasă ca oricând, în puloverul din lână de culoarea vişinei putrede şi o tocă de blană, de aproximativ

aceeaşi culoare ca şi buclele ei de un blond pal, care o făceau să arate ca şi cum i-ar fi crescut un smoc de păr în vârful capului. Stătea acolo, femeie singură într-o mare de oameni de afaceri, cu poşeta în poală şi un gin tonic dublu pe măsuţa din faţa ei; părea atât de nepotrivită cu locul acela, încât Olivia se simţi vinovată şi, drept rezultat, se strădui să pară mai entuziastă decât era în realitate.

— Vai, Nancy, îmi pare rău, teribil de rău, dar m-a reţinut o problemă. Mă aştepţi de mult?

Nu s-au sărutat. Nu se sărutau niciodată.

— Nu-i nimic.

— Văd că ai luat ceva de băut, oricum… cred că nu mai doreşti altceva, nu? Am reţinut masa pentru ora unu fără un sfert şi e păcat să o pierdem.

— Bună ziua, domnişoară Keeling.

— A, bună ziua, Gerard. Nu, nu beau nimic, mulţumesc, suntem oarecum în criză de timp.

— Aţi reţinut masă?

— Da. La unu fără un sfert. Mă tem că am cam întârziat.

— Nu-i nimic – poftiţi, dacă doriţi.

Porni înaintea lor, dar Olivia o aşteptă pe Nancy să se ridice, greoaie, de la masă, să-şi ia poşeta şi revista şi să-şi aranjeze puloverul peste stratul considerabil de grăsime, şi abia după aceea porni în urma lui. În restaurant era cald; era aglomerat şi plin de conversaţii masculine. Au fost conduse la masa obişnuită a Oliviei, într-un colţ retras unde, după obişnuita ceremonie a gesturilor serviabile din partea chelnerului, s-au aşezat, în cele din urmă, pe o banchetă de formă rotunjită; masa a fost apoi trasă mai aproape de ele, acoperindu-le genunchii, şi a apărut şi meniul masiv.

— Doriţi un pahar cu vin de Xeres, până vă hotărâţi?

— Un Perrier pentru mine, te rog, Gerard… iar pentru sora mea… Se întoarse spre Nancy. Vrei nişte vin?

— Da, ar fi minunat.

Olivia, ignorând lista de vinuri, comandă o sticlă de jumătate de litru din vinul casei.

— Acu, ce ai dori să mănânci?

Nancy nu prea ştia. Meniul cuprindea o listă înspăimântător de lungă de mâncăruri, toate în franţuzeşte. Olivia ştia că ea nu poate sta acolo toată ziua, să descifreze meniul, aşa că îi dădu câteva sugestii şi, în cele din urmă, Nancy se declară mulţumită cu un *consomm* urmat de escalop de viţel cu ciuperci. Olivia îşi comandă o omletă cu salată verde şi, odată toate astea rezolvate şi chelnerul plecat, întrebă:

— Cum ai călătorit în dimineaţa asta?

— A, foarte confortabil, zău că da. Am prins trenul de nouă şi un sfert. A trebuit să mă cam grăbesc să duc copiii la şcoală, dar am reuşit.

— Ce mai fac copiii?

Încercă să pară cu adevărat interesată, dar Nancy ştia că nu era aşa şi, drept urmare, slavă Domnului, nu intră în detalii.

— Sunt bine.

— Dar George?

— E bine, din câte ştiu.

— Dar câinii? se încăpăţână Olivia.

— Bine… începu Nancy, apoi îşi aminti. Unul din ei a vărsat de dimineaţă.

Olivia se strâmbă.

— Nu-mi spune. Nu înainte să terminăm de mâncat. Un chelner apăru cu băuturile – apă minerală Perrier pentru Olivia şi sticla de o jumătate de litru de vin pentru Nancy; le destupă cu îndemânare şi turnă în pahare, apoi aşteptă. Nancy îşi aminti că aştepta de la ea să guste vinul, aşa că luă o înghiţitură, strânse buzele ca un profesionist şi afirmă că e delicios. Sticla fu pusă pe masă, iar chelnerul, cu o faţă complet lipsită de expresie, se retrase.

Olivia îşi turnă Perrier.

— Tu nu bei niciodată vin? o întrebă Nancy.

— Nu în timpul dejunurilor de afaceri.

Nancy îşi ridică sprâncenele, formând aproape un arc perfect.

— Adică, vrei să spui că asta e ceea ce facem noi acum?

— Păi, nu? Nu de asta am venit? Să discutăm afaceri în privinţa lui mami.

Formula asta copilărească o irită, ca de obicei, pe Nancy. Fiecare din cei trei copii o numeau altfel pe Penelope. Noel i se adresa cu „Ma“. Nancy, de câţiva ani buni, îi spunea „mamă“, apelativ pe care îl considera potrivit pentru vârsta lor. Numai Olivia – care era aşa de dură şi sofisticată în orice altă privinţă – se încăpăţâna să-i spună „mami“. Nancy se întreba câteodată dacă Olivia îşi dădea seama cât de ridicolă părea.

— Mai bine trecem la subiect. N-am toată ziua la dispoziţie.

Tonul ei plin de răceală era ultima picătură. Nancy, care venise tocmai din comitatul Gloucestershire, special pentru această întâlnire, ea, care ştersese după câinele bolnav şi îşi tăiase degetul în cutia de conserve, care reuşise să-şi ducă copiii la şcoală şi prinsese trenul în ultimul moment, se simţi ofensată din plin.

N-am toată ziua la dispoziţie.

De ce trebuia Olivia să fie aşa brutală, lipsită de suflet, de orice sentiment? Chiar nu puteau să stea şi ele ca nişte surori adevărate, în intimitate, să vorbească fără ca Olivia să-i fluture prin faţa ochilor viaţa ei agitată de afaceri, ca şi cum viaţa lui Nancy, cu solidele ei priorităţi pentru cămin, soţ şi copii, nu conta cu nimic?

Când erau mici, Nancy era considerată cea mai drăguţă dintre ele. Blondă cu ochi albaştri, plină de dulceaţă şi (mulţumită bunicuţei Keeling) frumos îmbrăcată. Nancy era cea care atrăgea privirile, admiraţia, bărbaţii. Olivia era cerebrală şi ambiţioasă, obsedată de cărţi, examene şi realizări universitare; dar ştearsă, îşi amintea Nancy – aşa de ştearsă… Groaznic de înaltă şi slabă, cu pieptul plat şi ochelari, arăta un dezinteres aproape arogant faţă de sexul opus, retrăgându-se într-o tăcere plină de dispreţ, ori de câte ori apărea vreunul din prietenii lui Nancy. Alteori, dispărea în dormitorul ei de la etaj, în căutarea unei cărţi.

Şi totuşi, multe din trăsăturile ei atenuau această impresie. N-ar fi fost fiica părinţilor ei, dacă lucrurile ar fi stat altfel. Părul, cu firul foarte gros, avea culoarea şi strălucirea mahonului lustruit, iar ochii întunecaţi, moşteniţi de la maică-sa, străluceau ca ai unei păsări, cu un soi de inteligenţă

sardonică.

Şi ce se întâmplase? Studenta de la universitate, stângace şi foc de deşteaptă, sora cu care niciun bărbat nu voia să danseze, se transformase în acest fenomen – Olivia la treizeci şi opt de ani. O femeie cu o carieră formidabilă, redactor-şef al revistei *Venus.*

Şi azi era la fel de nonconformistă ca-ntotdeauna. Urâţică, ai fi zis, dar aproape înspăimântător de şic. Pălărie neagră de velur cu calota înaltă, o haină neagră drapată, bluză de mătase de culoarea untului, lănţişoare şi cercei de aur şi inele masive pe degete. Faţa îi era palidă, gura puternic rujată; chiar şi ochelarii ei enormi, cu rame negre, se transformaseră într-un accesoriu de invidiat. Nancy nu era proastă deloc. Mergând în urma Oliviei, prin restaurantul înţesat de lume, simţise frisonul de dorinţă al bărbaţilor, văzuse ocheadele aruncate pe furiş şi capetele întoarse şi ştiuse că nu pentru ea, cea drăguţă, se întorceau, ci pentru Olivia.

Nancy nu ghicise niciodată secretele întunecate ale vieţii Oliviei. Exact până la acea extraordinară întâmplare de acum cinci ani, crezuse cu sinceritate că sora ei era sau virgină, sau total lipsită de instinct sexual. (Mai exista, desigur, şi o altă posibilitate, cu adevărat sinistră, care-i trecuse prin minte pe când devora biografia unei femei pe nume Vita Sackville-West, dar aşa ceva, îşi spusese, nici nu se poate concepe.)

Exemplu clasic al femeii ambiţioase şi deştepte, Olivia păruse total absorbită de cariera sa, avansând constant până ce devenise semnatara unei rubrici consacrate şi redactor la *Venus,* revista aceea inteligent concepută şi de mare audienţă pentru femei, unde lucrase timp de şapte ani. Numele ei figura în colectivul de redacţie; din când în când îi apărea şi poza în paginile revistei, în dreptul câte unui articol, ba chiar o dată apăruse şi la televizor, răspunzând la întrebări într-o emisiune pe probleme de familie.

Şi atunci, când totul decurgea în favoarea ei, fapt este că Olivia a făcut acel pas atât de neaşteptat şi deloc caracteristic pentru ea. A plecat într-o vacanţă la Ibiza, a întâlnit un bărbat pe nume Cosmo Hamilton, şi nu s-a mai întors acasă. Cel

puţin, chiar dacă până la urmă a făcut-o, asta nu s-a întâmplat decât după ce a trăit cu el un an întreg. Prima dată când redactorul-şef a aflat despre asta a fost atunci când a primit o scrisoare oficială, trimisă din Ibiza, prin care ea îşi prezenta demisia. Când şocanta veste a ajuns până la ea, prin intermediul mamei lor, Nancy a început prin a refuza să creadă. Şi-a spus că era un şoc prea mare; şi toate astea pentru că, de fapt, într-un mod neclar, ea simţea că, pe ascuns, Olivia i-o luase înainte.

De-abia aşteptase să-i spună lui George, să-l vadă la fel de uimit cum fusese şi ea, dar reacţia lui o surprinsese de-a binelea.

— Interesant – asta fusese tot ce spusese el.

— Nu pari prea surprins.

— Nici nu sunt.

Nancy s-a încruntat.

— George, vorbim despre Olivia.

— Bineînţeles că despre ea e vorba. Văzând uluirea de pe faţa nevestei lui, aproape că a izbucnit în râs. Nancy, doar nu-ţi închipui că Olivia a trăit ca o călugăriţă cumsecade toată viaţa? Aşa ascunsă cum e ea, cu apartamentul din Londra şi felul ei evaziv de a se purta. Dacă ai crezut aşa ceva, eşti mai fraieră decât credeam.

Nancy a simţi arsura lacrimilor în colţurile ochilor.

— Dar… dar am crezut…

— Ce ai crezut?

— Vai, George, nu e *deloc* atrăgătoare.

— Nu, i-a spus George. Nu, Nancy, n-ai dreptate.

— Dar am crezut că nu-ţi place.

— Nu-mi place, a spus George şi a deschis ziarul, punând astfel capăt conversaţiei.

Nu era stilul lui George să încheie aşa de brusc o conversaţie. Nici nu crezuse că are un spirit de observaţie atât de ascuţit, dar, privind înapoi şi având destul timp la dispoziţie pentru a întoarce pe toate feţele această răsturnare de situaţie, Nancy a ajuns, până la urmă, la concluzia că, probabil, părerea lui despre Olivia era justă. Odată ce se

obişnuise cu ideea, nu-i fusese greu să întoarcă lucrurile în favoarea ei. Să te poţi lăuda cu o asemenea rudă extraordinară i se păruse lui Nancy un lucru în egală măsură spectaculos şi sofisticat – ca o piesă de pe vremuri, scrisă de Noel Coward – care poleia *Căderea în păcat,* iar Olivia şi Cosmo Hamilton au oferit un subiect de conversaţie la petreceri. „Ştii, Olivia, sora mea cea deşteaptă, nici nu-ţi închipui ce poveste romantică. A renunţat la tot pentru dragoste. Acum stă la Ibiza… într-o casă superbă.“ Imaginaţia ei o lua razna spre alte amănunte minunate, de preferinţă cât mai libertine. „S-ar putea ca, la vară, eu, George şi copiii să mergem la ei pentru câteva săptămâni. Totuşi, depinde de obligaţiile noastre la Pony Club, nu-i aşa? Noi, mamele, suntem nişte sclave la Pony Club.“

Dar, deşi Olivia o invitase pe mama lor să vină să stea la ei, iar Penelope acceptase cu bucurie şi îşi petrecuse acolo mai bine de o lună, nicio invitaţie de acest fel nu sosise vreodată pe adresa familiei Chamberlain, iar pentru asta, Nancy nu-şi iertase sora niciodată.

În restaurant era foarte cald. Nancy simţi, dintr-odată, că se sufocă. Păcat că nu-şi pusese o bluză în loc de pulover, iar pe acesta nu şi-l putea scoate, aşa că, în loc de asta, mai luă o înghiţitură de vin rece. Cu toată căldura, simţea cum îi tremură mâinile.

Lângă ea, Olivia spuse:

— Ai *văzut-o* pe mami?

— A, da, răspunse Nancy, punând paharul pe masă. Am fost s-o văd la spital.

— Cum se simţea?

— Foarte bine, dacă stăm să ne gândim.

— E sigur că a fost un atac de cord?

— A, da. Au ţinut-o la reanimare o zi sau două. Pe urmă au mutat-o într-o rezervă, după care ea şi-a făcut externarea şi s-a dus acasă.

— Cred că doctorului nu i-a plăcut prea mult treaba asta.

— Nu, s-a enervat. De asta m-a sunat, şi atunci mi-a spus că n-ar trebui să mai stea singură.

— Te-ai gândit să mai întrebi şi un alt doctor?

Nancy se înfurie.

— Olivia, dar e un doctor foarte bun.

— Medic de ţară.

— Ar fi foarte ofensat dacă…

— Prostii! Cred că n-are sens să încercăm să-i găsim o însoţitoare sau menajeră; înainte de asta, trebuie să consultăm un specialist.

— Ştii bine că n-ar accepta aşa ceva.

— Atunci, s-o lăsăm în pace. De ce să fie nevoită să suporte cine ştie ce femeie nesuferită, dacă vrea să stea singură? Mai e şi doamna Plackett, drăguţa de ea, care vine la mama trei dimineţi pe săptămână şi sunt sigură că lumea din sat se va strânge în jurul ei, să-i poarte de grijă. La urma urmelor, acum se împlinesc cinci ani de când locuieşte acolo şi o cunoaşte toată lumea.

— Dar să presupunem că mai face o criză şi moare, doar pentru că nu e nimeni cu ea care s-o ajute. Sau cade pe scări. Sau are un accident de maşină şi omoară pe cineva.

De neiertat pentru ea, Olivia începu să râdă.

— N-am ştiut niciodată că ai o imaginaţie aşa de bogată. Hai să fim serioşi, dacă e să aibă un accident, o să-l aibă fie că e menajera acolo, fie că nu e. Sinceră să fiu, nu cred că trebuie să ne facem griji.

— Dar trebuie să ne facem griji.

— De ce?

— Nu-i vorba numai de menajeră… mai sunt şi alte lucruri de care trebuie să ţinem cont. Grădina, de exemplu. Doi acri de pământ, de care numai ea s-a ocupat întotdeauna. Să sapi ca să pui legume şi să coseşti iarba. Absolut tot. Nu poţi avea pretenţia să continue tot aşa, e prea mare efortul fizic.

— Nici n-o să facă aşa ceva, îi spuse Olivia, iar Nancy se încruntă. Am stat aseară la taclale pe-ndelete, la telefon…

— Nu mi-ai spus nimic.

— Nu s-ar zice că mi-ai dat ocazia s-o fac. Părea în formă, veselă şi zdravănă. Mi-a spus că, după părerea ei, doctorul e un prost şi că, dacă ar fi să stea cu o altă femeie, probabil că i-

ar tăia gâtul. Casa e prea mică şi n-ar face altceva decât să se calce pe bătături, lucru cu care sunt pe deplin de acord. Cât despre grădină, chiar dinainte de aşa-zisul atac de cord, hotărâse că e prea mult pentru ea, aşa că vorbise cu un antreprenor din sat şi aranjase să vină un om la lucru, de două sau trei ori pe săptămână. Cred că începe de lunea viitoare.

Toate astea nu puteau nicidecum să îmbunătăţească starea de spirit a lui Nancy. Părea că Olivia şi mama conspirau în spatele ei.

— Nu ştiu dacă e o idee prea bună. De unde ştim noi ce fel de persoană o să-i trimită? Poate fi oricine. Precis că putea să găsească vreun băiat cumsecade din sat.

— Toţi băieţii cumsecade din sat sunt angajaţi la fabrica de componente electronice din Pudley…

Nancy ar fi continuat să protesteze, dar a fost întreruptă de apariţia supei. Aceasta îi fu adusă într-o cupă de ceramică, dinspre care veneau arome delicioase. Dintr-odată îşi dădu seama cât îi era de foame şi, apucând lingura, luă şi o îmbucătură din cornul cald şi crocant. Puţin mai târziu, rosti înţepată:

— Niciodată nu te-ai gândit să discuţi problema asta cu George şi cu mine.

— Pentru numele lui Dumnezeu, dar ce era de discutat? Nu priveşte pe nimeni, în afară de mami. Zău, Nancy, tu şi George o trataţi de parcă ar fi senilă; are şaizeci şi patru de ani, e în plină putere, zdravănă ca un taur şi independentă ca-ntotdeauna. Nu vă mai băgaţi în treburile ei!

Nancy era furioasă.

— Să ne băgăm! Poate că, dacă tu şi Noel v-aţi fi „băgat“ mai mult, cum zici tu, n-ar fi căzut toate greutăţile pe umerii mei.

Tonul Oliviei deveni ca de gheaţă:

— În primul rând, te poftesc să nu mă mai pui pe mine în aceeaşi oală cu Noel. Iar în al doilea rând, dacă ai vreo greutate pe umeri, ai inventat-o şi ai pus-o acolo chiar tu.

— Nu ştiu de ce ne mai batem capul, George şi cu mine. E limpede că nu ne-alegem cu nicio mulţumire.

— De ce, mă rog, să vi se mulţumească?

— Din multe motive. Dacă n-o convingeam eu pe mama că ar fi o nebunie, s-ar fi întors în Cornwall, şi la ora asta ar sta în coliba unui pescar.

— N-am înţeles niciodată de ce ţi s-a părut o idee atât de rea.

— Olivia! Atât de departe de noi toţi, la celălalt capăt al ţării… era ridicol. I-am spus-o. Nu poţi să te mai întorci acolo, aşa i-am spus. Nu făcea nimic altceva decât să încerce să-şi recupereze tinereţea pierdută. Ar fi fost un dezastru. Plus că George a fost cel care a găsit Podmore's Thatch pentru ea. Nici măcar tu nu poţi spune că nu e adorabil; o casă perfectă, din toate punctele de vedere. Şi toate astea, datorită lui George. Să nu uiţi asta, Olivia! Toate astea, datorită lui George.

— De trei ori ura! pentru George.

O nouă întrerupere interveni în acel moment, farfuria de supă a lui Nancy fiind înlocuită de escalopul de viţel şi omletă. Chelnerul turnă restul de vin în paharul lui Nancy, iar Olivia îşi luă puţină salată. După plecarea chelnerului, Nancy întrebă:

— Şi cât o să coste grădinarul ăsta? Dacă e angajat cu contract, e clar că e foarte scump.

— Vai, Nancy, ce-ţi pasă?

— Bineînţeles că îmi pasă. Poate mama să-şi permită? E o problemă. Totdeauna a fost aşa de ascunsă cu banii şi, în acelaşi timp, aşa de extravagantă cu cheltuielile.

— Mama? Extravagantă? N-a cheltuit niciodată un bănuţ pentru ea.

— Dar mereu are musafiri. Cred că dă sume astronomice pe mâncare şi băutură. Ce să mai zic de sera aia ridicolă pe care a construit-o lângă casă. George a încercat s-o convingă să renunţe. I-ar fi fost mult mai bine dacă folosea banii ca să-şi dubleze geamurile.

— Poate că nu voia geamuri duble.

— Refuzi să te implici, nu-i aşa? Vocea lui Nancy tremura de indignare. Să te gândeşti ce s-ar putea întâmpla.

— Şi ce s-ar putea întâmpla, Nancy? Luminează-mă.

— Ar putea trăi nouăzeci de ani.

— Sper că aşa va fi.

— Capitalul ei n-o să dureze la nesfârşit.

Ochii Oliviei străluciră, amuzaţi.

— Tu şi George vă temeţi să rămâneţi cu un părinte sărac şi singur în braţe, nu-i aşa? Încă o persoană care să vă stoarcă de bani, după plata pentru întreţinerea monstrului ăluia de casă, şi o avere ca să vă trimiteţi copiii la cele mai scumpe şcoli, nu?

— Felul în care alegem noi să ne cheltuim banii nu te priveşte pe tine.

— Iar felul în care mami alege să-i cheltuiască pe ai ei nu te priveşte pe *tine.*

Replica o reduse pe Nancy la tăcere. Luându-şi ochii de la Olivia, se concentră pe porţia de viţel. Olivia, atentă, văzu sângele ridicându-se în obrajii surorii ei şi un uşor tremur al gurii şi maxilarului. „Doamne, Dumnezeule, gândi ea, n-are decât patruzeci şi trei de ani şi arată ca o babă grasă şi patetică." Dintr-odată, sufletul i se umplu de milă pentru Nancy, sau poate un fel de vinovăţie şi, brusc, se trezi spunând, pe un ton mult mai blând şi încurajator:

— Eu nu mi-aş face atâtea griji, să fiu în locul tău. A luat o sumă bunicică pe casa din Oakley Street şi încă mai are destul din banii ăştia, chiar după ce a cumpărat Podmore's Thatch. Nu cred că bătrânul Lawrence Stern şi-a dat seama, dar, toate puse cap la cap, i-a lăsat o avere frumoasă. Ceea ce nu are nicio importanţă pentru tine, pentru mine şi Noel, pentru că, s-o recunoaştem, tatăl nostru n-a fost niciodată în stare de nimic, financiar vorbind, a dus-o jalnic…

Nancy înţelese dintr-odată că ajunsese la capătul puterilor. Discuţia în contradictoriu o epuizase şi ura s-o audă pe Olivia vorbind despre dragul de tata în felul acela. Într-o situaţie normală, ar fi sărit în apărarea dragului bărbat dispărut. Dar acum n-avea destulă energie. Întâlnirea cu Olivia fusese o totală pierdere de timp. Nu hotărâseră nimic în legătură cu mama, cu banii, cu îngrijitoarea sau cu orice altceva; Olivia, ca de obicei, dominase întreaga discuţie şi acum Nancy se simţea de parcă ar fi fost călcată de un buldozer.

Lawrence Stern.

Masa delicioasă se terminase. Olivia aruncă o privire spre ceas şi o întrebă pe Nancy dacă voia cafea. Nancy întrebă dacă mai era timp şi Olivia spuse că da, mai avea încă cinci minute la dispoziţie, aşa că Nancy spuse că ar vrea, iar Olivia comandă cafeaua. Iar Nancy, nevoită să renunţe, fără plăcere, la speranţa de a gusta din delicioasele prăjituri pe care le zărise la standul de dulciuri, întinse mâna după revista *Harpers and Queen,* pe care o cumpărase ca să aibă ce citi în tren şi care, acum, zăcea pe scaunul pluşat de lângă ea.

— Ai văzut asta?

Răsfoi paginile până când ajunse la reclama firmei Boothby şi-i întinse surorii ei revista. Olivia aruncă o privire şi dădu din cap.

— Da, am văzut-o. Picturile vor fi scoase la licitaţie miercurea viitoare.

— Nu e extraordinar? murmură Nancy, luând revista înapoi. Cine s-ar fi gândit că există oameni care să vrea să cumpere o asemenea oroare?

— Nancy, te asigur că multă lume doreşte să cumpere o asemenea oroare.

— Precis că glumeşti.

— Nu glumesc deloc. Observând uimirea sinceră a surorii ei, Olivia izbucni în râs. Vai, Nancy, unde aţi fost, tu şi George, în toţi anii ăştia? E o explozie enormă de interes pentru pictura victoriană. Lawrence Stern, Alma-Tadema, John William Waterhouse… scot sume fabuloase la licitaţii.

Nancy studie cu atenţie pictura intitulată *Femei cărând apă,* sperând să găsească ceva nou. I se părea însă la fel.

— Dar *de ce?* insistă ea.

Olivia ridică din umeri.

— O nouă apreciere a tehnicii pe care o foloseau. Valoare de raritate.

— Când spui sume enorme, la ce te referi, exact? Vreau să zic, cu cât s-ar putea vinde asta?

— N-am idee.

— Măcar cu aproximaţie.

— Păi… Olivia îşi strânse buzele, gânditoare. Poate… două

sute de mii.

— Două sute *de mii?* Pentru asta?

— Plus sau minus câţiva bănuţi.

— Dar de ce? se văită iarăşi Nancy.

— Ţi-am spus. Au valoare de raritate. Nimic nu valorează prea mult până ce nu apare cineva care să-l vrea. Lawrence Stern n-a fost niciodată un pictor prolific. Dacă priveşti cu atenţie detaliile din pictura aceea, ai să înţelegi de ce. Cred că i-au trebuit luni întregi până s-o termine.

— Dar ce s-a întâmplat cu toate lucrările lui?

— S-au dus. Vândute. Probabil direct de pe şevalet, cu vopseaua încă umedă. Cu siguranţă că orice colecţie privată sau galerie publică de artă care se respectă are pe undeva şi un Lawrence Stern. Numai din când în când mai apare câte una pe piaţă. Şi, nu uita, a renunţat să mai picteze cu mult înainte de război, atunci când mâinile lui deveniseră prea anchilozate ca să mai poată ţine pensula. Îmi imaginez că a vândut tot ce a putut şi a fost bucuros s-o facă, doar ca să-şi ţină familia şi pe el însuşi. N-a fost niciodată bogat şi e un mare noroc pentru noi că a moştenit o casă mare la Londra, de la tatăl lui, şi că, mai târziu, a putut cumpăra proprietatea de la Carn Cottage. Banii obţinuţi când s-a vândut Carn Cottage s-au dus demult, pe educaţia noastră, cei trei copii, iar suma luată pe casa din Oakley Street e cea din care trăieşte mami acum.

Nancy asculta toate astea, fără să fie pe deplin atentă. Nu se putea concentra, căci gândurile îi alunecau spre speculaţii şi posibilităţi colaterale. Vorbi, încercând, pe cât posibil, să păstreze un ton natural:

— Dar picturile mamei?

— Vrei să spui *Căutătorii de scoici?*

— Da. Şi cele două panouri din hol.

— Ce-i cu ele?

— Dacă s-ar vinde acum, ar valora o grămadă de bani?

— Presupun că da.

Nancy înghiţi în sec. Avea gura uscată.

— Cât?

— Nancy, nu lucrez în domeniu.

— Cu aproximaţie.

— Presupun… către cinci sute de mii.

— Cinci sute de mii.

Abia reuşi să rostească aceste cuvinte. Nancy se lăsă pe spate în scaun, sincer uluită. Jumătate de milion. Vedea parcă cifrele ieşind în relief, precedate de semnul lirei sterline şi nenumărate înfloriturі. În acel moment, chelnerul aduse cafeaua neagră, fierbinte şi aromată. Nancy îşi drese glasul şi încercă din nou:

— O jumătate de milion.

— Cu aproximaţie. Olivia, cu unul din rarele ei zâmbete, împinse zaharniţa spre Nancy. Aşa că vezi de ce tu şi George nu trebuie să vă faceţi griji în privinţa mamei.

Cu asta punea punct conversaţiei. Şi-au băut cafeaua în tăcere, Olivia a achitat nota de plată şi s-au ridicat să plece. Afară din restaurant, cum plecau în direcţii diferite, au comandat două taxiuri şi, pentru că Olivia era în criză de timp, l-a luat pe primul. Şi-au luat rămas-bun pe trotuar, şi Nancy a rămas să privească în urma ei. Pe când îşi luau masa, începuse să plouă destul de tare, dar Nancy, udă leoarcă, abia dacă observa.

O jumătate de milion.

Taxiul ei trase la scară. Îi spuse şoferului să o ducă la magazinul Harrods, îşi aminti să dea un bacşiş portarului şi urcă în maşină. Taxiul porni. Ea se aşeză mai bine pe banchetă, privind spre vitrinele care se perindau în goană, spre străzile Londrei, fără să vadă nimic. Nu rezolvase nimic cu Olivia, dar ziua nu fusese pierdută. Îşi simţea inima bătând de nerăbdare.

O jumătate de milion de lire.

Unul din motivele pentru care Olivia Keeling avusese o carieră atât de plină de succes era acela că se învăţase să gândească limpede, astfel că remarcabila ei inteligenţă era îndreptată, de fiecare dată, asupra câte unui singur subiect. Viaţa ei semăna cu un submarin, divizat în compartimente etanşe, perfect separate unele de altele.

Astfel, în dimineaţa aceea şi-l scosese din minte pe Hank

Spotswood, fiind astfel capabilă să-şi îndrepte întreaga atenţie spre lămurirea lucrurilor cu Nancy. Ajunsă înapoi la birou, chiar din clipa în care intră pe uşă, Nancy şi toate spaimele ei mărunte, legate de casă şi familie, au fost alungate, Olivia devenind din nou redactorul-şef al revistei *Venus*, care nu se gândea la nimic altceva, în afară de succesul publicaţiei sale. Toată după-amiaza dictă scrisori, organiză o întâlnire cu responsabilul pentru publicitate, rezervă o masă la Dorchester, pentru a doua zi dimineaţă, ca să discute susţinerea unor proiecte noi, şi se certă îndelung cu redactorul secţiei de ficţiune, informând-o pe biata femeie că, dacă nu găsea subiecte mai bune decât cele pe care făcea efortul să i le prezinte Oliviei spre aprobare, atunci *Venus* avea să înceteze definitiv să mai publice articole de ficţiune, iar redactorul acestei secţii avea să rămână fără slujbă. Femeia, singură cu doi copii pe care se străduia să-i crească, izbucni, cum era de aşteptat, în lacrimi, dar Olivia rămase neclintită; revista avea prioritate înaintea oricărui lucru, şi-i dădu, pur şi simplu, un şervеţel să-şi şteargă ochii şi un timp de gândire de două săptămâni, în care să scoată vreun iepuraş magic din pălărie.

Toate astea fuseseră însă istovitoare. Îşi aminti că era vineri şi sfârşitul săptămânii şi se simţi recunoscătoare pentru asta. Lucră până la ora şase, făcu ordine pe birou, apoi îşi luă lucrurile şi coborî cu liftul în garajul de la subsol, îşi luă maşina şi porni spre casă.

Aglomeraţia era teribilă, dar era obişnuită cu orele de trafic intens, încât se resemnă. Printr-o trântire mentală a unei uşi etanşe, *Venus* încetă să mai existe, ca şi cum această după-amiază n-ar fi existat nici ea; în loc de asta, se gândi din nou la minutele petrecute la Kettners, cu Nancy.

Fusese brutală cu Nancy, o acuzase de reacţii excesive, diminuase efectele bolii mamei ei, ignorase prognoza doctorului de ţară. Toate astea, pentru că Nancy făcea mereu din ţânţar armăsar… săraca, ce altceva să facă cu viaţa ei plicticoasă… dar şi pentru că Olivia, ca şi cum ar mai fi fost copil, nu voia să-şi imagineze că Penelope putea fi şi altfel decât sănătoasă. Poate chiar nemuritoare. Nu voia s-o ştie

bolnavă. Nu voia ca ea să moară.

Un atac de cord. Cum s-a putut să i se întâmple tocmai mamei ei, care nu fusese niciodată bolnavă? O femeie înaltă, puternică, plină de vitalitate, interesată de toate, dar, şi ăsta era lucrul cel mai important, mereu *aproape.* Olivia îşi amintea bucătăria de la subsolul casei din Oakley Street, inima imensei case londoneze, unde supa clocotea pe sobă şi şedeau cu toţii în jurul mesei lustruite, la taclale, ore întregi, cu un coniac sau o cafea dinainte, pe când maică-sa călca sau cârpea aşternuturi. Ori de câte ori venea vorba de „siguranţă", Olivia se gândea la locul acela binecuvântat.

Iar acum… Oftă. Poate că doctoral avea dreptate. Poate că Penelope avea nevoie de cineva care să locuiască cu ea. Cel mai bine ar fi fost dacă s-ar fi dus s-o vadă, să discute împreună despre asta şi, dacă era necesar, să vadă dacă pot aranja ceva. Mâine e sâmbătă. „Am să mă duc s-o văd mâine, îşi spuse, şi se simţi imediat mult mai bine. Plec de dimineaţă spre Podmore's Thatch cu maşina şi îmi petrec toată ziua cu ea." Odată decizia luată, alungă aceste gânduri din minte, lăsând ca locul rămas gol să fie umplut, încet-încet, de plăcute speranţe, în aşteptarea evenimentelor serii.

Aproape că ajunsese acasă. Dar se opri mai întâi la magazinul din apropiere, îşi parcă maşina şi cumpără câte ceva. Pâine neagră crocantă, unt şi o cutie de pateu de ficat; pui Kievska şi tot ce trebuia pentru salată. Ulei de măsline, piersici proaspete, câteva feluri de brânză; o sticlă de scotch, vreo două de vin. Cumpără flori, un braţ de narcise, încărcă totul în portbagajul maşinii şi parcurse scurta distanţă care o mai separa de Ranfurly Street.

Strada ei era alcătuită dintr-un şir de case mici de cărămidă roşie, în stil edwardian, fiecare cu ferestrele ei rotunjite, ieşite în afară, cu o grădiniţă în faţă şi o alee pietruită. Din exterior păreau teribil de comune, ceea ce mărea impactul cu interiorul surprinzător şi sofisticat. Cămăruţele strâmte de la parter fuseseră transformate într-un spaţiu larg, unic, în care bucătăria era despărţită de sufragerie doar printr-un fel de tejghea, asemănătoare celei dintr-un bar, în vreme ce o scară

fără balustradă ducea la etaj. În celălalt capăt al camerei, un glasvand dădea în grădină, şi toate astea creau o imagine ciudat de rurală căci, dincolo de gardul grădinii, se zărea o biserică cu o bucată de pământ în jur, cam un acru, unde vara se făceau picnicuri cu şcoala de duminică, chiar lângă imensul stejar cu ramurile grele.

Erau, deci, destule motive pentru ca Olivia să-şi decoreze casa, firesc, în stil rustic, cu ştergare şi mobilă de pin, dar efectul realizat de ea era rece şi modern, ca într-un apartament de lux la mansardă. Culoarea de bază era albul. Olivia iubea albul. Culoarea luxului, culoarea luminii. Podeaua pardosită cu gresie albă, pereţii albi, draperiile albe. Tapiţeria din bumbac alb, buclat, pe canapelele şi fotoliile adânci, ruşinos de confortabile, lămpi şi abajururi albe. Şi rezultatul nu era rece, căci adăugase pete de culori vii peste ţesătura aceea iniţială. Perniţe stacojii şi roz intens, covoare spaniole, picturi abstracte şocante în rame argintii. Masa din sufragerie era de sticlă, scaunele de culoare neagră, şi unul din pereţii sufrageriei fusese vopsit în albastru cobalt şi împodobit cu o întreagă galerie de fotografii cu familia şi prietenii.

În plus, atmosfera era caldă, imaculată şi strălucea de curăţenie. Asta pentru că vecina Oliviei, cu care stabilise un aranjament pe termen lung, venea în fiecare zi să cureţe şi să lustruiască. Acum se simţea mirosul lacului de mobilă, amestecat cu mireasma buchetului de zambile albastre din glastră, pe care le plantase în toamna trecută şi care atinseră, în sfârşit, perfecţiunea lor aromată.

Fără grabă, atentă la fiecare gest, începu preparativele pentru seara care avea să urmeze. Trase draperiile, aprinse focul (era un cămin cu gaz şi buşteni falşi, dar la fel de confortabil şi real ca un foc adevărat), puse o casetă în aparatul stereo, îşi turnă un pahar de scotch. În bucătărie, făcu salata şi sosul pentru ea, aşeză masa şi puse vinul în frigider.

Era aproape şapte şi jumătate, aşa că urcă la etaj. Dormitorul avea vedere în spatele casei, geamurile dădeau spre grădină şi spre stejarul cel bătrân; şi aici era totul alb, covorul gros care acoperea toată podeaua şi enormul pat

dublu, de mijloc. Aruncă o privire spre pat şi se gândi la Hank Spotswood, se gândi câteva clipe, apoi scoase aşternuturile şi puse altele noi, curate, strălucitoare şi apretate, proaspăt călcate. Abia după ce termină toate acestea se dezbrăcă şi pregăti apa pentru baie. Pentru Olivia, ritualul băii de seară era unicul moment când se lăsa total pradă relaxării. Aici, cufundată în apa fierbinte şi parfumată, îşi lăsa gândurile să rătăcească, mintea să se relaxeze. Era un interludiu potrivit pentru a reflecta la lucruri plăcute – posibile vacanţe, haine pentru lunile următoare, imagini neclare legate de actualul prieten. Dar, ca un făcut, în seara asta revenea la Nancy, întrebându-se dacă ajunsese acasă, în clădirea aceea oribilă, la familia ei îngrozitoare. Sigur, şi ea avea probleme, dar toate păreau imaginare. Ea şi George, cu toate pretenţiile lor, trăiau cu mult peste mijloacele pe care le aveau, şi totuşi reuşeau să se convingă că aveau dreptul la mult mai mult. Era greu să nu zâmbească, amintindu-şi de faţa lui Nancy, cu falca lăsată şi ochii ieşiţi din orbite, când Olivia îi vorbise despre valoarea probabilă a picturilor lui Lawrence Stern. Nancy nu fusese niciodată în stare să-şi ascundă prea bine sentimentele, mai ales dacă o luai prin surprindere, iar clipa de năuceală fusese înlocuită, aproape imediat, cu o expresie de lăcomie calculată – cu siguranţă că Nancy vedea deja taxele de şcolarizare plătite, geamurile şi uşile de la vechea casă parohială dublate şi reparate, şi siguranţa vieţii de mâine asigurată pentru întregul clan Chamberlain.

Ceea ce n-o îngrijora pe Olivia. Nu-i era teamă pentru *Căutătorii de scoici.* Lawrence Stern îi dăduse fiicei lui această pictură, drept cadou de nuntă, şi pentru ea avea mai multă valoare decât toţi banii din lume. N-ar fi vândut-o niciodată. Nancy – ca şi Noel, de altfel – vor trebui, pur şi simplu, să aibă răbdare până ce natura îşi va urma cursul şi Penelope îşi va sfârşi zilele. Ceea ce, spera Olivia, n-avea să se întâmple încă mulţi ani.

Şi-o scoase pe Nancy din minte şi-şi lăsă gândurile să alunece spre alte probleme, mai plăcute. Fotograful acela tânăr, Lyle Medwin. Era strălucitor. O adevărată descoperire.

Şi foarte receptiv.

„Ibiza“, spusese el, şi ea repetase, involuntar, numele acela, şi poate că el simţise întrebarea din tonul sau expresia feţei ei, căci făcuse imediat şi o altă sugestie. Ibiza. Acum îşi dădea seama, sub şuvoiul apei fierbinţi care acţiona ca un balsam pe pielea ei dezgolită, că amintirile fuseseră trezite şi nu voiau să dispară, copleşindu-i conştiinţa, exact din momentul în care avusese loc acel schimb nevinovat şi aparent insignifiant de cuvinte.

Erau multe luni de când nu se mai gândise la Ibiza. Dar propusese „o ambianţă rurală…“ „Cu capre şi oi şi ţărani zdraveni, muncind pe câmp.“ Văzu casa aceea lungă şi joasă, cu acoperişul din olane roşii, acoperit de cârcei de viţă sălbatică. Auzi tălăngile vacilor şi cântatul cocoşilor. Simţi mirosul de răşină caldă de pin şi jnepen, purtat de adierea caldă dinspre mare. Simţi din nou căldura chinuitoare a soarelui mediteranean.

3
COSMO

Aflată cu nişte prieteni în vacanţă, la începutul verii anului 1979, Olivia l-a întâlnit pe Cosmo la o petrecere organizată pe un vapor.

Ea ura vapoarele. Ura cabinele mici, claustrofobia creată de numărul prea mare de oameni care se înghesuiau într-un spaţiu mult prea mic, balansul continuu al carenei, de te loveai cu capul şi ţurloaiele de toate cele. Vasul despre care e vorba era unul de croazieră de treizeci de picioare, ancorat în port, şi se ajungea acolo cu şlepul. Olivia s-a dus pentru că toţi prietenii ei mergeau la petrecere, dar a făcut-o fără nicio tragere de inimă şi s-a dovedit a fi exact aşa cum se temuse, cu prea multă lume, niciun loc unde să stai şi tot felul de oameni excesiv de veseli şi prefăcuţi, care beau Bloody Mary şi comentau, printre hohote de râs, petrecerea gomoasă la care fuseseră cu o seară mai înainte, ceea ce nu era valabil şi pentru Olivia şi prietenii ei.

În cele din urmă, rămase în picioare, cu paharul strâns în mână, în cabina ofiţerilor, alături de vreo alte paisprezece persoane. Era ca şi cum ai fi încercat să fii sociabil într-un lift foarte plin. Alt lucru oribil pe un vas era că n-aveai cum să pleci. Nu puteai, pur şi simplu, să ieşi pe uşă, în stradă, să găseşti un taxi şi să te duci acasă. Erai legat de mâini şi de picioare. Mai mult, înghesuită, faţă în faţă cu un tip fără bărbie care părea să creadă că ţi se pare fascinant să afli că face parte din Regimentul de Gardă şi cam cât timp i-a trebuit, cu o maşină foarte rapidă, să parcurgă tot drumul de acasă, din Hampshire, până la Windsor, la reşedinţa regală.

Plictiseala se citea, dureros, pe faţa Oliviei. Când bărbatul se întoarse cu spatele la ea pentru o clipă, să-şi umple din nou

paharul, ea profită ca să scape, ieşind din cabină şi pornind înainte, trecând pe lângă o fată aproape complet dezbrăcată, care făcea plajă pe acoperişul cabinei. Găsi un loc mai retras pe puntea de la prova şi rămase acolo, cu spatele sprijinit de catarg. Zumzetul vocilor ajungea până la ea, dar cel puţin era singură. Era foarte cald. Descurajată, îşi întoarse privirea spre mare.

O umbră alunecă peste picioarele ei. Privi în sus, temându-se de soldatul din Regimentul de Gardă de la Windsor, şi văzu un bărbat cu barbă. Îl remarcase încă de când urcase pe vas, dar nu-şi vorbiseră. Avea barba încărunţită şi părul des şi alb, era foarte înalt, bine făcut şi musculos, îmbrăcat în cămaşă albă şi jeanşi de un albastru pal, pătaţi de sare.

— Nu vrei să mai bei ceva? o întrebă el.

— Nu cred.

— Vrei să fii lăsată în pace?

Avea o voce plăcută. Nu părea genul de bărbat care să se creadă „cineva".

— Nu neapărat, îi răspunse.

Se strecură lângă ea. Se priviră în ochi şi Olivia costată că ai lui aveau aceeaşi culoare, albastru palid, ca şi jeanşii lui roşi. Faţa îi era brăzdată de riduri şi foarte bronzată şi părea să fie scriitor.

— Atunci, pot să stau şi eu cu tine?

Ea ezită, apoi zâmbi.

— De ce nu?

Numele lui era Cosmo Hamilton. Locuia pe insulă de douăzeci şi cinci de ani. Nu, nu era scriitor. La început lucrase în branşa închirierilor de iahturi, apoi îşi găsise un post de agent pentru o firmă din Londra, care organiza excursii în grup, dar acum era doar un domn tihnit şi nu se mai ocupa cu nimic.

Fără să vrea, Oliviei i se trezi interesul.

— Nu te plictiseşti?

— De ce să mă plictisesc?

— Fiindcă nu ai nimic de făcut.

— Am o mulţime de lucruri de făcut.

— Spune-mi două dintre ele.

O licărire de amuzament îi lumină ochii.

— Asta e aproape o insultă.

Şi, într-adevăr, părea atât de activ şi în formă, încât probabil că aşa şi era. Olivia zâmbi.

— Vorbeam metaforic.

Zâmbetul lui era plin de căldură, luminându-i faţa şi încreţindu-i colţurile ochilor. Olivia simţi cum inima i se răsuceşte tainic în piept.

— Am un iaht, îi spuse el, o casă şi-o grădină. Teancuri de cărţi, două capre şi trei duzini de găini pitice. Cel puţin, atâtea erau ultima dată când le-am numărat. Dar sunt teribil de prolifice.

— Tu ai grijă de găini, sau soţia ta se ocupă de ele?

— Soţia mea locuieşte la Weybridge. Am divorţat.

— Deci eşti singur.

— Nu pe de-a-ntregul. Am o fiică. E externă la o şcoală din Londra, aşa că locuieşte cu mama ei în timpul anului şi vine aici în vacanţe.

— Câţi ani are?

— Treisprezece. O cheamă Antonia.

— Cred că adoră să vină aici în vacanţe.

— Da. Ne distrăm grozav. Pe tine cum te cheamă?

— Olivia Keeling.

— Unde stai?

— La Los Pinos.

— Eşti singură aici?

— Nu, am venit cu nişte prieteni. De asta sunt aici. Unul din ei a primit invitaţia şi am venit cu toţii.

— Te-am văzut când ai urcat la bord.

— Urăsc vapoarele, spuse ea, iar Cosmo începu să râdă.

În dimineaţa următoare a apărut la hotel, căutând-o. O găsi singură, la piscină. Era devreme şi prietenii ei încă mai dormeau, probabil, dar Olivia făcuse câteva lungimi de bazin şi comandase micul dejun pe terasa piscinei.

— Bună dimineaţa.

Ea îşi ridică privirea în soare şi-l zări aureolat de lumină.

— Bună.

Avea părul ud şi lucios de la înot şi-şi pusese un halat alb.

— Pot să iau loc?

— Dacă doreşti. Întinse un picior şi împinse un scaun spre el. Ai mâncat de dimineaţă?

— Da, spuse el, luând loc. Acum vreo două ore.

— Vrei nişte cafea?

— Nu, nici măcar cafea.

— Atunci, cu ce-ţi pot fi de folos?

— Am venit să văd dacă ţi-ar face plăcere să-ţi petreci ziua cu mine.

— Invitaţia asta îi include şi pe prietenii mei?

— Nu. Numai pe tine.

O privea drept în ochi, fără să clipească. Ea simţi că era vorba de o provocare şi, din cine ştie ce motiv, păru deconcertată. De mulţi ani nu i se mai întâmplase aşa ceva. Pentru a-şi ascunde această nervozitate cu care nu era obişnuită şi pentru a-şi găsi ceva de făcut, luă o portocală din coşul cu fructe de pe masă şi încercă s-o cojească.

— Ce-o să le spun celorlalţi? zise.

— Spune-le doar atât: că ai de gând să-ţi petreci ziua cu mine.

Portocala se cojea greu şi-şi rupse o unghie.

— Şi ce-o să facem?

— Mă gândeam să-mi iau barca şi… să facem un picnic… Stai puţin.

Părea nerăbdător; se întinse şi-i luă portocala din mână.

— N-ai să reuşeşti s-o cojeşti aşa.

Duse mâna la buzunarul de la spate, scoase de acolo un cuţitaş şi începu să secţioneze portocala în patru părţi. Privindu-i mâinile, ea rosti:

— Urăsc bărcile.

— Ştiu. Mi-ai spus ieri.

Puse cuţitaşul înapoi în buzunar, coji fructul cu îndemânare şi i-l înapoie Oliviei.

— Şi-acum, făcu, în timp ce îl lua fără să spună un cuvânt, ce ai de gând să-mi răspunzi? Da sau nu?

Olivia se lăsă pe spate în scaun şi zâmbi. Desfăcu portocala în felii şi începu să le mănânce, una câte una. Cosmo o privea. Căldura dimineţii era din ce în ce mai puternică şi, gustând din fructul plin de prospeţime, se simţi încălzită şi mulţumită, ca o pisică întinsă la soare. La sfârşit, îşi linse degetele şi privi peste masă, la bărbatul în aşteptare, îi răspunse:

— Da.

În ziua aceea, Olivia descoperi că nu ura deloc bărcile, la urma urmelor. Vasul lui Cosmo nu era nici pe departe la fel de mare ca şi cel unde se ţinuse petrecerea, dar era infinit mai plăcut. Pe de o parte, erau numai ei doi şi, pe de altă parte, nu rătăceau de colo-colo, fără sens; au coborât velele şi au pornit la drum, pe lângă peretele danei, spre marea deschisă şi de-a lungul coastei, către un golfuleţ ascuns, cu apa albastră, pe care turiştii nu făcuseră niciodată efortul să-l descopere. Acolo au lăsat ancora şi au coborât, plonjând de pe punte direct în apă şi urcând înapoi pe scara de frânghie care refuza să se lase mânuită, înnebunindu-i.

Soarele era acum sus pe cer şi era aşa de cald, încât Cosmo ridică o prelată deasupra cabinei, ca să mănânce la umbra ei. Pâine şi roşii, felii de salam, fructe şi brânză, plus vinul dulce şi rece, pentru că el legase sticlele cu sfoară şi le scufundase în mare.

Mai târziu, au avut loc destul ca să se întindă pe punte şi să facă plajă în linişte; încă şi mai târziu, când adierea vântului se simţea mai puternic şi soarele cobora spre asfinţit, iar razele sale reflectate de apă aureau pereţii vopsiţi în alb ai cabinei, şi-au găsit loc să facă dragoste.

A doua zi, Cosmo a apărut din nou, în maşinuţa lui decapotabilă, un Citroen 2 CV cam hodorogit, care semăna mai degrabă cu o ladă de gunoi mobilă, şi a dus-o departe de coastă, spre centrul insulei, unde se afla casa lui. Între timp, fireşte, restul grupului se cam supărase pe Olivia. Bărbatul care urma să-i fie partener n-o iertase, schimbaseră cuvinte grele şi, ca urmare, omul se retrăsese într-o tăcere îmbufnată. Ceea ce îi uşurase plecarea.

Era din nou o dimineaţă frumoasă. Şoseaua îi purta printre

dealurile nu prea înalte, cu sate aurii şi adormite, pe lângă bisericuţe albe şi ferme cu capre ieşite la păscut pe câmpurile cu iarbă rară, sau asini răbdători, trudind în cercuri nesfârşite la pietrele de moară.

Aici nu se schimbase nimic de secole, turismul şi comerţul nu lăsaseră nicio urmă. Şoseaua era desfundată, asfaltul modern fusese lăsat în urmă, şi Citroenul îşi văzu de drum peste hopurile unui drumeag de ţară îngust, nefinisat, umbros şi răcorit de un pâlc de pini cu ramuri grele, oprindu-se apoi la umbra unui măslin imens.

Cosmo opri motorul şi ieşiră din maşină. Olivia simţi răcoarea brizei biciuindu-i faţa şi zări un crâmpei de mare în depărtare. O potecă pornea mai departe, la vale, printr-o livadă de migdali, dincolo de care se afla casa. Lungă şi albă, cu acoperişul roşu, pătat din loc în loc de purpuriul florilor agăţătoare, casa oferea, din orice punct al ei, o privire amplă asupra văii adânci ce cobora spre coastă. De-a lungul faţadei, o terasă pe care se împleteau cârcei de viţă sălbatică şi, dincolo de terasă, o grădină micuţă cobora spre piscina cu apă curată, strălucind în licăriri de un albastru-verzui în lumina soarelui.

— Ce frumusețe! rostise ea, nefiind în stare să spună altceva.

— Vino înăuntru, să-ți arăt casa.

Casa era năucitoare. Tot felul de scări duceau în sus şi în jos, şi niciuna din camere nu părea să fie la acelaşi nivel cu celelalte. Pe vremuri, aici fusese o fermă, iar la etaj mai exista o cameră de zi şi o bucătărie, în timp ce camerele de la parter, unde odinioară fusese şi hambar, şi coteţ, şi staul, erau acum dormitoare.

Înăuntru atmosfera era austeră şi rece, cu pereţii văruiţi în alb şi mobila cât se poate de simplă. Câteva covoare colorate peste pardoseala simplă, fotolii de trestie şi mobilă făcută de vreun tâmplar din sat, mese de lemn negeluit. Numai sufrageria avea perdele, în rest, geamurile largi fuseseră nevoite să se mulţumească cu jaluzele.

Dar existau şi lucruri plăcute. Canapele adânci, cu perne mari şi fotolii la fel, toate drapate cu cuverturi de bumbac, viu

colorate; coşuri lucrate de mână, aşezate lângă căminul deschis, pline cu butuci. În bucătărie, tigăi de aramă atârnate de grindă şi miros de condimente şi ierburi. Şi peste tot, dovada existenţei unui bărbat cultivat, care locuise aici douăzeci şi cinci de ani. Sute de cărţi, nu numai pe rafturi, ci aruncate pe mese, pe pervazul ferestrelor şi pe dulăpiorul de lângă pat. Mai erau şi câteva picturi de calitate, multe fotografii şi şiruri de discuri aşezate cu grijă lângă pick-up.

În cele din urmă, odată inspecţia terminată, o conduse printr-o uşă joasă, coborâră încă un rând de scări şi ieşiră din nou afară, printr-un fel de vestibul cu acoperiş de olane, spre terasă.

Rămase cu spatele spre vale, uitându-se la faţada casei.

— E mai mult decât mi-aş fi putut imagina, spuse.

— Stai jos şi admiră priveliştea, iar eu am să-ţi aduc ceva de băut.

Pe platformă erau aşezate o măsuţă şi nişte scaune, dar Olivia nu dorea să stea jos. În loc de asta, se sprijini de peretele văruit, lângă ghivecele de lut din care răsăreau muşcate cu frunze ruginii şi parfum de lămâie, peste care o armată de furnici îşi făceau de lucru la nesfârşit. Liniştea era copleşitoare. Dacă era atentă, putea prinde din zbor sunetele care se confundau cu însăşi această linişte. Cotcodăcitul uşor al găinilor mulţumite, ascunse pe undeva prin grădină, dar uşor de recunoscut. Freamătul brizei.

O lume cu totul nouă. Nu străbătuseră decât vreo câţiva kilometri, dar parcă ar fi fost la mii de kilometri distanţă de hotel, prieteni, cocteiluri, piscina supraaglomerată, străzile şi magazinele pline de lume din oraş, luminile strălucitoare şi discotecile orbitoare. Încă şi mai departe se aflau Londra, *Venus,* apartamentul ei, munca ei – pierzându-se în imaginar; visuri uitate ale unei vieţi care nu fusese niciodată reală. Ca o atmosferă rămasă goală prea multă vreme, se simţea cuprinsă de linişte. „Aş putea sta aici.“ Un glas şoptit, o ispită. „Iată un loc unde aş putea rămâne mereu.“ Îl auzi în spatele ei, coborând treptele de piatră, cu tălpile sandalelor desfăcute lovindu-se în mers. Se întoarse şi-l zări ieşind prin

deschizătura întunecată a uşii (era aşa de înalt, încât îşi aplecă automat capul). Ducea în mâini o sticlă de vin şi două pahare plate, iar soarele era sus şi umbra lui era întunecată. Aşează pe masă paharele şi sticla rece, aburită şi, dintr-un buzunar al pantalonilor, scoase o ţigară pe care şi-o aprinse cu chibritul. Văzându-l, îi spuse:

— N-am ştiut că fumezi.

— Numai aşa. Din când în când. Fumam câte cincizeci pe zi, dar în cele din urmă m-am lăsat de acest obicei. Totuşi, ziua de azi mi se pare o ocazie potrivită să mă las pradă viciului.

Între timp, deschisese sticla şi acum turna vinul în pahare; luă unul şi i-l întinse Oliviei. Era rece ca gheaţa.

— Pentru ce bem? o întrebă el.

— Pentru casa ta, oricare ar fi numele ei.

— „Ca'n D'alt".

— Atunci, pentru C'an D'alt. Şi pentru locatarul ei.

Băură paharul până la fund. Apoi, el rosti:

— Te-am privit de la fereastra bucătăriei. Erai foarte liniştită. M-am întrebat la ce te gândeai.

— Doar la faptul că… aici, sus… realitatea dispare.

— E bine aşa?

— Cred că da. Eu… Ezită, căutând cuvintele potrivite, pentru că, dintr-odată, devenise extrem de important să folosească numai cuvintele potrivite. Eu nu sunt o creatură domestică. Am treizeci şi trei de ani, sunt redactor specializat al unei reviste pe nume *Venus.* Mi-a trebuit mult timp să ajung aici. A trebuit să-mi câştig existenţa şi independenţa încă de când am absolvit universitatea, la Oxford, dar nu-ţi spun toate astea pentru că vreau să-ţi fie milă de mine. Niciodată nu mi-am dorit altceva. Niciodată n-am dorit să mă mărit sau să am copii. Nu vreau genul ăsta de permanenţă.

— Şi-atunci?

— Pur şi simplu… cred că ăsta e genul de loc unde aş putea să rămân pentru totdeauna. Aici nu m-aş simţi legată sau prinsă în cursă. Nu ştiu de ce, îi spuse, zâmbind.

— Atunci, rămâi, răspunse el.

— Astăzi? În noaptea asta?

— Nu. Rămâi, pur şi simplu.

— Mama îmi spune să nu accept niciodată o invitaţie fără termen fix de plecare. Întotdeauna trebuie să existe o dată de sosire, spunea ea, şi o dată de plecare.

— Avea dreptate. Să zicem că data de sosire este astăzi şi că tu hotărăşti data de plecare.

Îi aruncă o privire, încercând să cântărească motive, implicaţii. În cele din urmă, rosti:

— Îmi ceri să mă mut la tine?

— Da.

— Dar munca mea? E o slujbă bună, Cosmo. Bine plătită şi plină de responsabilităţi. Mi-a trebuit o viaţă să ajung atât de departe.

— În cazul ăsta, e timpul să-ţi iei un an sabatic. Niciun om şi, evident, nicio femeie nu poate munci la nesfârşit.

Un an sabatic. Un an întreg. Douăsprezece luni numite sabatice. Mai mult, ar fi însemnat să dea bir cu fugiţii.

— Mai am şi o casă. Şi maşină.

— Împrumută-le celei mai bune prietene.

— Şi familia mea?

— Poţi să-i inviţi aici, să stea cu tine.

Familia ei, aici. Şi-o imagină pe Nancy învârtindu-se pe lângă piscină, în vreme ce George ar fi rămas în casă, cu pălăria pe cap, de frică să nu-l ardă soarele prea tare. Şi-l imagină pe Noel pornind să tatoneze plaja plină de femei cu sânii goi şi întorcându-se la cină să le povestească despre cuceririle zilei, probabil vreo fetiţă blondă şi necoaptă, vorbind o limbă necunoscută. Şi-o imagină pe maică-sa… dar asta era altceva, nu era deloc ridicol. Acesta era exact mediul firesc al mamei ei, o casă încântătoare, plină de unghere ascunse, o grădină încâlcită. Pâlcurile de migdali, terasa scăldată în soare, chiar şi găinile pitice – mai ales găinile pitice – i-ar fi umplut sufletul de încântare. Oliviei îi trecu prin minte că, într-un mod neclar, poate chiar acesta era motivul pentru care se simţise imediat atât de legată de Ca'n D'alt, în largul ei, ca şi cum s-ar fi aflat în propria casă.

— Nu eu sunt cea care are o familie, spuse. Şi tu ai obligaţii

de care trebuie să ţii cont.

— Numai pe Antonia.

— Nu e destul? Doar nu vrei s-o necăjeşti.

Cosmo îşi scărpină ceafa şi păru, pentru o clipă, uşor stingherit.

— Poate că nu e momentul cel mai potrivit să-ţi spun aşa ceva, dar au mai existat şi alte femei.

Olivia râse văzându-l atât de jenat.

— Şi pe Antonia n-a deranjat-o?

— A înţeles. E o natură filosofică. S-a împrietenit cu ele. E foarte bine-crescută.

Apoi între ei se lăsă tăcerea. El părea să-i aştepte răspunsul. Olivia îşi coborî privirea spre paharul de vin.

— E o hotărâre serioasă, Cosmo, rosti ea, în sfârşit.

— Ştiu. Trebuie să reflectezi. Ce-ar fi să ne luăm ceva de mâncare şi să discutăm despre asta?

Ceea ce au şi făcut, intrând în casă, unde el spuse că va pregăti nişte spaghete, cu un sos de ciuperci şi şuncă; deoarece era evident că se pricepe la gătit mult mai bine decât ea, Olivia îl lăsă şi se întoarse în grădină. Găsi straturile de legume, culese o salată şi nişte roşii şi descoperi, ascunşi sub frunzele umbroase, un mănunchi de dovlecei pitici. Aduse aceste delicii înapoi în bucătărie şi rămase lângă chiuvetă, să facă o salată lipsită de pretenţii. Mâncară la masa simplă din bucătărie şi, după aceea, Cosmo spuse că era timpul să-şi facă siesta, aşa că s-au dus în dormitor şi a fost chiar mai bine decât înainte.

Iar pe la patru, când căldura zilei se mai domolise, s-au dus să înoate în piscină, goi, după care s-au aşezat să se usuce la soare.

El i-a vorbit. Avea cincizeci şi cinci de ani. Intrase în armată chiar a doua zi după ce terminase şcoala. A descoperit că-i plăcea viaţa militară aşa că, după încheierea războiului, când nu-şi putea imagina o altă slujbă care să-i placă mai mult, s-a încadrat ca ofiţer în armata regulată. Când el avea treizeci de ani, i-a murit bunicul, lăsându-i nişte bani. Independent pentru prima dată în viaţa lui, şi-a dat demisia din post şi, fără obligaţii sau responsabilităţi de vreun fel, a pornit să cunoască

lumea. A călătorit exact până la Ibiza, nepervertită în acele vremuri şi unde viaţa era încă uimitor de ieftină, s-a îndrăgostit de insulă şi a hotărât că acela era locul unde avea să prindă rădăcini, drept pentru care n-a plecat mai departe.

— Şi soţia ta? întrebă Olivia.

— Ce-i cu ea?

— Cum s-a întâmplat?

— Tata a murit, iar eu m-am întors acasă pentru înmormântare. Am stat acolo o vreme, ajutând-o pe mama să-i pună lucrurile în ordine. Pe atunci aveam patruzeci şi unu de ani, nu mai eram tânăr. Am întâlnit-o pe Jane la o petrecere, în Londra. Era cam de vârsta ta. Ţinea o florărie. Mă simţeam singur – nu ştiu de ce. Poate că avea legătură cu pierderea tatii. Nu mă mai simţisem niciodată singur până atunci, dar atunci aşa eram şi, nu ştiu de ce, nu doream să mă întorc aici de unul singur. Ea era tare drăgălaşă şi tare doritoare să se mărite, şi s-a gândit că Ibiza sună teribil de romantic. Asta a fost marea mea greşeală. Trebuia s-o aduc aici mai întâi, aşa cum faci când îţi aduci iubita să-i prezinţi familia. Dar n-am făcut-o. Ne-am căsătorit la Londra şi, prima dată când a zărit locul ăsta, era deja soţia mea.

— A fost fericită aici?

— O vreme. Dar îi era dor de Londra. Îi lipseau prietenii şi teatrul, şi concertele la Albert Hall, cumpărăturile şi întâlnirile şi plecările la sfârşit de săptămână. A ajuns să se plictisească.

— Dar Antonia?

— Antonia s-a născut aici. O localnică perfectă. Credeam că un copil o va mai linişti pe maică-sa, dar parcă a înrăutăţit şi mai mult lucrurile. Aşa că am fost amândoi de acord, destul de amical, să ne despărţim. Nu ne-am certat, nici motive nu prea aveam. Ea a luat-o pe Antonia şi a ţinut-o până la opt ani, şi atunci, după ce a început propriu-zis şcoala, a venit cu regularitate aici, vara şi de Paşte, ca să-şi petreacă vacanţele cu mine.

— Nu ţi s-a părut că ar fi fost ca un fel de obligaţie?

— Nu. Nu mă încurca deloc. Pe-aici locuieşte o pereche de oameni foarte drăguţi, Tomeu şi Maria, care au o fermă micuţă

în josul drumului. Tomeu mă ajută la grădină, iar Maria vine să facă curat şi să aibă grijă de fiica mea. Nici că se află prieteni mai buni. Drept urmare, Antonia vorbeşte la perfecţie două limbi.

Se făcuse mult mai răcoare. Olivia se ridică într-un cot şi întinse mâna după bluză, şi-o puse peste cap şi îşi încheie nasturii. Cosmo tresări şi el, anunţând-o că această conversaţie îi trezise setea şi că avea nevoie să bea ceva. Olivia îi spuse că i-ar fi plăcut o ceaşcă de ceai. Cosmo îi răspunse că nu s-ar fi zis că-i place ceaiul, dar se ridică în picioare şi porni la drum, dispărând prin grădină, spre casă, să pună ibricul pe foc. Olivia rămase lângă piscină, bucurându-se de momentul de singurătate, pentru că ştia că, nu peste multă vreme, el avea să se întoarcă. Apa din piscină era nemişcată. De cealaltă parte, o statuie a unui băiat ce cânta la fluier se reflecta în apă, ca-ntr-o oglindă.

Un pescăruş zbură pe deasupra ei. Olivia îşi lăsă capul pe spate, privindu-i zborul graţios şi aripile cu sclipiri rozalii în lumina soarelui ajuns la asfinţit şi, în aceeaşi clipă, ştiu că avea să rămână cu Cosmo. Avea să-şi acorde acest dar minunat – un singur an.

Ruperea legăturilor cu trecutul, descoperise Olivia, era o treabă cu mult mai puţin traumatizantă decât părea. Erau multe de făcut. Mai întâi s-au întors împreună la hotelul Los Pinos, să împacheteze bagajele ei, să plătească nota şi să renunţe la cameră. Au făcut toate astea în cel mai mare secret, îngroziţi că ar putea fi descoperiţi şi, în loc să-şi caute prietenii şi să le explice situaţia, Olivia preferă laşitatea şi lăsă la recepţie un bilet cu totul nepotrivit.

Au urmat telegrame de trimis, scrisori de scris, telefoane în Anglia, cu legături proaste, care se întrerupeau mereu. Îşi imaginase că, odată totul rezolvat, se va simţi uşurată şi liberă, dar în loc de asta tremura de frică şi îi era rău de oboseală. Nu-i era bine deloc. Îi ascunse acest lucru lui Cosmo, dar, mai târziu, când el o găsi doborâtă de epuizare pe canapea, plângând în hohote, fără să se poată opri, totul a trebuit să iasă

la lumină.

A fost foarte înţelegător. A dus-o în patul din camera micuţă a Antoniei, unde putea sta singură, în linişte, lăsând-o să doarmă trei nopţi şi două zile. Nu s-a trezit decât ca să bea laptele cald pe care i-l aducea el şi să mănânce o felie de pâine cu unt sau un fruct.

În cea de a treia dimineaţă s-a trezit, ştiind că depăşise criza. Îşi revenise, se simţea împrospătată, plină de un minunat sentiment de bunăstare şi vitalitate. Se întinse, coborî din pat şi ridică jaluzelele, făcând loc primelor raze ale dimineţii blânde şi perlate, trase adânc aerul umed de rouă şi ascultă cântecul cocoşilor. Îşi puse halatul şi urcă în bucătărie. Fierse apă într-un ibric şi făcu ceaiul. Cu ceainicul şi două ceşti pe tavă, ieşi din bucătărie şi coborî pe cealaltă scară, spre camera lui Cosmo.

Jaluzelele erau încă trase şi era întuneric, dar el se trezise.

Când intră pe uşă, el îi spuse:

— Ia te uită! Bună dimineaţa!

— Bună dimineaţa. Ţi-am adus ceaiul.

Aşeză tava lângă el şi se duse să deschidă larg geamurile. Razele răzleţe ale soarelui de dimineaţă umplură camera de lumină. Cosmo întinse mâna după ceas.

— Şapte şi jumătate. Ce devreme te-ai sculat!

— Am venit să-ţi spun că mă simt mai bine, îi răspunse, aşezându-se pe patul lui. Şi că îmi pare rău că am fost aşa de slabă, şi că îţi mulţumesc pentru că ai fost aşa de bun şi înţelegător.

— Cum ai de gând să-mi mulţumeşti? o întrebă el.

— Păi, m-am gândit la ceva, dar poate că e prea devreme.

Cosmo zâmbi şi se trase într-o parte, să-i facă loc.

— Niciodată nu e prea devreme, spuse.

— Te pricepi foarte bine, îi spuse el, după aceea.

Stătea întinsă, sprijinită de braţul lui îndoit, mulţumită.

— Ca şi tine, Cosmo, am avut şi eu nişte experienţe.

— Spune-mi, domnişoară Keeling, şopti el, într-o imitaţie foarte nereuşită a unui pasaj din Noel Coward, când ţi-ai pierdut virginitatea? Sunt sigur că ascultătorii noştri sunt

înnebuniţi să afle.

— În primul an de universitate.

— La ce colegiu?

— Are vreo importanţă?

— Ar putea avea.

— Colegiul Lady Margaret Hall.

O sărută. Îi spuse: „te iubesc“, şi parcă nu mai semăna cu Noel Coward.

Zilele treceau una după alta, zile lungi, calde, fără niciun nor, cu nimic important de făcut. Înot, somn, plimbări până în grădină, să dea de mâncare la păsări sau să adune ouăle sau, pur şi simplu, să plivească buruieni. I-a cunoscut pe Tomeu şi pe Maria, care păreau să nu se mire de sosirea ei şi care o salutau, în fiecare dimineaţă, cu zâmbete largi şi strângeri de mână îndelungi. Şi a învăţat puţină spaniolă de bucătărie, privind la imenşii cozonaci care ieşeau din mâinile Mariei. Îmbrăcămintea încetase să mai aibă vreo importanţă. Îşi petrecea zilele fără să-şi dea cu vreun pic de fard pe faţă, în halat, cu picioarele goale, în jeanşi vechi sau costum de baie. Câteodată porneau spre sat, cu coşul pentru niscaiva cumpărături, dar, tacit, se înţeleseseră să nu se apropie de oraş ori de coastă.

Având destul timp să reflecteze la viaţa ei, Olivia îşi dădu seama că era pentru prima dată când nu muncea, nu se chinuia să urce treptele profesiei pe care şi-o alesese. De la o vârstă foarte fragedă, ambiţia ei fusese să devină, pur şi simplu, cea mai bună. Prima în clasă, prima la examene. Învăţase ca să obţină o bursă, la gimnaziu şi apoi la liceu, revizuind materia mereu, până la ivirea zorilor, sperând să obţină acele note care i-ar fi asigurat un loc la universitate. Apoi Oxford, cu tot efortul de a o lua de la început, acumularea treptată până în momentul chinuitoarelor examene finale. Cu un *Magna cum laude* în limba engleză şi filosofie, şi-ar fi putut permite un repaus cât de mic, dar forţa interioară care o îmboldea era prea puternică; se temea să nu cumva să piardă momentul prielnic, să rateze o şansă, aşa că s-a dus direct la lucru. Asta se întâmpla cu unsprezece ani în

urmă, şi nu se mai lăsase niciodată..

Totul se terminase. Acum, nu avea niciun fel de regrete. Dintr-odată devenise mai înţeleaptă, simţind că această întâlnire cu Cosmo, această renunţare avusese loc la timp. Ca o persoană suferind de o boală psihosomatică, găsise remediul înainte de a descoperi cauza. Îi era profund recunoscătoare. Părul îi strălucea, ochii întunecaţi, cu gene lungi scânteiau de mulţumire, şi până şi faţa ei osoasă părea să-şi fi pierdut duritatea expresiei, rotunjindu-se şi căpătând mai multă prospeţime. Înaltă, zveltă, puternic bronzată, se privi în oglindă şi, pentru prima dată în viaţă, văzu în faţa ochilor o femeie cu adevărat frumoasă.

Într-una din zile, era singură acasă. Cosmo plecase la oraş, să-şi ia corespondenţa şi nişte hârtii şi să-şi verifice ambarcaţiunea. Olivia stătea pe terasă şi urmărea două păsărele a căror specie n-o cunoştea şi care se zbenguiau printre ramurile unui măslin.

Privea absentă la jocul lor şi, brusc, simţi un gol ciudat. Analizându-l cu atenţie, căutându-i cauza, descoperi că se plictisea. N-o plictisea Ca'n D'alt şi nici Cosmo, ci propria persoană, mintea ei golită de preocupări, liberă şi fără vlagă, ca o cameră goală. Reflectă pe-ndelete la această nouă situaţie, apoi se ridică din fotoliu şi intră în casă, căutând ceva de citit.

La întoarcerea lui Cosmo, era aşa de adâncită în carte încât nici nu-l auzi, şi aproape că se sperie când el apăru dintr-odată lângă ea.

— Sunt încălzit şi mi-e sete, îi spuse, dar apoi se întrerupse, privind-o atent. Olivia, nu ştiam că porţi ochelari.

Ea lăsă cartea deoparte.

— Numai când citesc sau lucrez sau când sunt la o masă de afaceri cu bărbaţi căpoşi pe care încerc să-i impresionez. În rest, port lentile de contact.

— N-aş fi ghicit niciodată.

— Te deranjează? Ar putea schimba relaţia dintre noi?

— Câtuşi de puţin. Îţi dau un aer teribil de inteligent.

— Chiar şi sunt teribil de inteligentă.

— Ce citeşti?

— George Eliot. *Moara de pe Floss.*

— Să nu începi să te identifici cu sărmana Maggie Tulliver.

— Nu mă identific niciodată cu nimeni. Ai o bibliotecă minunată. Tot ce-mi doresc să citesc sau să recitesc, sau cărţi pe care n-am avut niciodată timp să le citesc. Probabil că am să-mi petrec tot anul cu nasul în cărţi.

— Eu n-am nimic împotrivă, dacă îţi faci din când în când apariţia, să-mi satisfaci poftele carnale.

— Aşa am să fac.

Cosmo se aplecă şi o sărută, aşa, cu ochelarii pe nas cum era, apoi intră să-şi ia o cutie de bere.

Olivia termină *Moara de pe Floss* şi începu *La răscruce de vânturi,* pentru ca apoi să treacă la Jane Austen. Citi Sartre, apoi *În căutarea timpului pierdut* şi, pentru prima dată în viaţă, *Război şi pace.* Citi autori clasici, biografii, romane ale unor autori de care nu auzise niciodată. Citi John Cheever şi Joseph Conrad şi o copie foarte uzată din *Căutătorii de comori,* care o întoarse înapoi în timp, exact în anii copilăriei ei din Oakley Street.

Şi, cum toate aceste cărţi erau pentru Cosmo prieteni vechi şi familiari, puteau să-şi petreacă serile adânciţi în discuţii literare, de obicei cu acompaniamentul unei muzici de fond: *Lumea Nouă* şi *Enigma – Temă cu variaţiuni* de Elgar, simfonii şi opere în variantă integrală.

Ca să nu piardă legătura cu realitatea, aranjase să i se trimită *The Times* de la Londra, în fiecare săptămână. Într-o seară, după ce citise un articol despre comorile expuse la Galeriile Tate, îi vorbi lui Cosmo despre Lawrence Stern.

— A fost bunicul meu, tatăl mamei mele.

I-a făcut plăcere să vadă cât de impresionat a fost Cosmo.

— Ce surpriză extraordinară! Cum de nu mi-ai spus nimic până acum?

— Nu ştiu. Nu obişnuiesc să vorbesc despre el. Oricum, în zilele noastre majoritatea oamenilor n-au auzit de el. S-a demodat şi a fost uitat.

— Ce pictor grozav a fost, rosti Cosmo, încruntându-se,

socotind ceva în minte. Dar s-a născut… când a fost asta… pe la 1860. Cred că era foarte bătrân când te-ai născut tu.

— Mai mult decât atât, murise. A murit în 1946, în patul lui, în casa lui, la Porthkerris.

— Aveai obiceiul să mergi în Cornwall în vacanţe şi la ocazii?

— Nu. Casa era mereu închiriată altor persoane şi, până la urmă, mama a vândut-o. A fost nevoită, pentru că avea mereu probleme cu banii, şi ăsta era alt motiv pentru care nu plecam niciodată în vacanţe.

— Vă deranja?

— Pe Nancy o deranja cumplit. Iar Noel ar fi fost şi el nemulţumit, numai că el s-a priceput întotdeauna teribil de bine să-şi poarte de grijă. Întotdeauna se împrietenea cu băieţii potriviţi şi reuşea să facă rost de invitaţii în croaziere şi la schi, sau se lipea de vreun grup vesel care îşi petrecea vacanţa într-o vilă din sudul Franţei.

— Dar tu?

Vocea lui Cosmo era plină de dragoste.

— Nu mă deranja. Nu doream să plec. Locuiam într-o casă imensă pe Oakley Street, cu o grădină la fel de mare în spate, şi toate muzeele, şi bibliotecile, şi galeriile de artă la care visam se aflau chiar acolo, aşteptându-mă. Zâmbi, amintindu-şi de acele zile pline de satisfacţii. Casa din Oakley Street aparţinea mamei mele. La sfârşitul războiului, Lawrence Stern i-a lăsat-o moştenire mamei mele. Tatăl meu era cam… – încercă să găsească cuvântul potrivit – … cam lunatic. N-avea nici voinţă, nici resurse prea mari. Cred că bunicul ştia acest lucru şi şi-a dorit foarte mult ca mama să fie independentă şi măcar să aibă o casă unde să-şi crească copiii. În plus, la vremea aceea avea optzeci de ani şi era doborât de artrită. Ştia că n-avea să mai ajungă să locuiască acolo.

— Mama ta mai locuieşte acolo?

— Nu. Casa aceea mare mai mult ne încurca şi se cheltuia mult cu întreţinerea ei, aşa că anul ăsta s-a hotărât, în sfârşit, s-o vândă. Mama visa să se întoarcă la Porthkerris, dar sora mea, Nancy, a făcut-o să se răzgândească şi, în loc de asta, i-a găsit o

căsuţă într-un sat cu numele de Temple Pudley, în Gloucestershire. Cât despre Nancy, ce-i al ei e-al ei, casa e absolut încântătoare, şi mami e foarte fericită acolo. Singurul lucru îngrozitor e numele casei. Podmore's Thatch – „Păişul lui Podmore". Olivia strâmbă, dezgustată, din nas, iar Cosmo izbucni în râs. Recunoaşte şi tu, Cosmo, e o chestie cam tâmpită.

— N-ai decât să-i schimbi numele. Spune-i „Mon Repos". Şi casa e plină de frumoasele picturi ale lui Lawrence Stern?

— Nu. Din păcate. Numai trei. Păcat că nu sunt mai multe. Cred că, după cum merge piaţa, ar putea fi foarte valoroase într-un an-doi.

Conversaţia alunecă spre alţi artişti victorieni şi, în fine, ajunse la Augustus John, iar Cosmo plecă să caute cele două volume ale biografiei acestuia, pe care ea o citise, dar ar fi vrut s-o recitească. Au discutat subiectul pe larg şi au căzut de acord că, deşi fusese un om diabolic, nu puteau să nu-l admire pe bătrânul leu gălăgios, cu toate că amândoi o considerau pe sora lui, Gwen, drept o artistă mai valoroasă.

Şi după aceea au făcut un duş, şi-au pus nişte haine mulţumitor de respectabile şi au pornit pe jos spre sat, la cârciuma lui Pedro, unde puteai sta la lumina stelelor să bei ceva. Un tânăr cu ghitara apăru de undeva şi, aşezându-se pe un scaun de lemn, începu, cu simplitate şi fără niciun fel de ceremonie, să cânte partea a doua din *Concertul pentru ghitară* de Rodrigo, umplând seara caldă cu muzica sa tulburătoare şi maiestuoasă, adevărată esenţă a Spaniei.

Antonia urma să sosească peste o săptămână. Maria începuse deja curăţenia de primăvară în camera ei, scoţând toată mobila afară, pe terasă, văruind pereţii, spălând pături şi cuverturi şi bătând covoarele cu înverşunare, cu o paletă de trestie.

Aceste activităţi vizibil urgente au apropiat şi mai mult momentul apariţiei Antoniei, umplând-o pe Olivia de teamă. Nu era un sentiment în totalitate egoist, deşi perspectiva de a-l împărţi pe Cosmo cu o altă femeie, chiar dacă avea numai

treisprezece ani şi era fiica lui, o aducea la disperare, dacă nu şi mai rău. Dar se temea mai ales pentru sine, îngrozită să nu-l dezamăgească pe Cosmo sau să spună ceva greşit, sau să facă ceva lipsit de tact. După părerea lui Cosmo, Antonia era fermecătoare şi nesofisticată, dar asta nu putea s-o liniştească pe Olivia, pentru că nu avusese niciodată nimic de-a face cu copiii. Noel se născuse pe când ea avea aproape zece ani şi, până să depăşească stadiul de bebeluş, Olivia plecase practic de acasă, făcându-şi intrarea în lume. Mai erau şi copiii lui Nancy, desigur, dar aceştia erau aşa de puţin atrăgători şi insuportabil de prost-crescuţi, încât Olivia era decisă să aibă cât mai puţin de-a face cu ei. Deci, despre ce se vorbeşte cu copiii? Cum trebuie să te porţi? Ce aveau să facă ei toţi trei împreună?

Într-o după-amiază, târziu, după ce se înotaseră puţin şi stăteau întinşi în şezlonguri lângă piscină, i se destăinui lui Cosmo:

— Pur şi simplu nu vreau să vă stric plăcerea. E clar că sunteţi foarte apropiaţi şi nu pot crede că n-o să-şi imagineze că vă îndepărtez pe unul de celălalt. La urma urmelor, n-are decât treisprezece ani. E o vârstă dificilă, şi puţină gelozie ar fi o reacţie naturală şi de înţeles.

— Cum aş putea să te conving că n-o să fie aşa? oftă el.

— Trei la un loc nu poartă noroc. Sunt sigură că o să vrea, câteodată, să te aibă numai pentru ea, şi s-ar putea ca eu să nu fiu suficient de perspicace ca să mă fac nevăzută. Recunoaşte, Cosmo, că am dreptate.

Reflectând, el nu-i răspunse imediat. În cele din urmă, cu un oftat din rărunchi, spuse:

— E clar că nu te pot convinge că niciuna din temerile tale nu se va împlini. Aşa că, hai să ne imaginăm puţin. Ce-ar fi dacă, pentru perioada cât Antonia va sta cu noi, am mai invita pe cineva aici? Să facem un grup de familie. Te-ar mai linişti?

Propunerea asta schimba complet situaţia.

— Da. Da, m-ar linişti. Eşti un geniu. Pe cine să chemăm?

— Pe oricine doreşti, cu condiţia să nu fie tânăr, frumos şi viril.

— Ce zici de mama?

— Crezi că ar veni?

— Într-un suflet.

— N-o să aibă pretenţia să stăm în dormitoare separate, nu? Sunt prea bătrân ca să mă mai strecor pe coridoare, probabil că aş cădea pe scări.

— Mama nu-şi face iluzii în privinţa nimănui, şi cu atât mai puţin în a mea. Se ridică într-un cot, entuziastă. Ah, Cosmo, o să-ţi placă la nebunie. Abia aştept s-o vezi.

— În cazul ăsta, n-avem nicio clipă de pierdut. Se ridică din şezlong cu un uşor efort şi întinse mâna după perechea de jeanşi. Hai, fetiţo, mişcă-ţi fundul! Dacă luăm legătura cu mama ta şi organizăm sosirea Antoniei, ar putea să se întâlnească la Heathrow, la aeroport, şi să ia amândouă acelaşi avion. Antonia se cam teme să zboare singură, iar mamei tale i-ar face plăcere, probabil, să aibă un tovarăş de drum.

— Dar unde mergem? întrebă Olivia, încheindu-şi nasturii cămăşii.

— Facem o plimbare până în sat, să dăm un telefon de la cârciuma lui Pedro. Ai numărul de la Podmore's Thatch?

Rostise numele cu savoare, făcându-l să pară şi mai penibil decât de obicei şi aruncă o privire spre ceas.

— E şase şi jumătate în Anglia. O fi acasă? Cu ce se ocupă la ora şase şi jumătate seara?

— Probabil că lucrează în grădină. Sau pregăteşte masa pentru zece oameni. Sau serveşte pe cineva cu un pahar de băutură.

— Abia aştept s-o văd aici.

Zborul de la Londra, cu escală la Valencia, trebuia să sosească la nouă şi un sfert. Maria, care abia aştepta s-o revadă pe Antonia, se oferi să vină să pregătească cina. Lăsând-o în seama cinei-mamut, ei doi porniră cu maşina spre aeroport. Deşi niciunul din ei n-ar fi recunoscut, erau amândoi plini de nervozitate şi entuziasm şi, din această cauză, au ajuns mult prea devreme, aşa că au fost nevoiţi să se plimbe prin holul pustiu al secţiunii „Sosiri" vreo jumătate de oră, dacă nu şi mai

mult, până când fata de la informaţii anunţă, într-o spaniolă nesigură, că avionul aterizase. Pe urmă a urmat o altă întârziere, la debarcarea pasagerilor, după care au trecut prin vamă şi şi-au aşteptat bagajele; dar, în sfârşit, uşile s-au deschis şi o mare de oameni eliberaţi şi-a făcut apariţia. Turişti cu feţe palide şi obosiţi de drum; familii de localnici cu grămezi de copii; domni cu ochelari, cu o înfăţişare sinistră şi costume la patru ace; un preot şi vreo două călugăriţe… şi, în sfârşit, exact când Olivia începuse să se teamă că pierduseră avionul, Penelope Keeling şi Antonia Hamilton.

Găsiseră un cărucior pe care să-şi urce valizele, unele peste altele, dar aleseseră unul cu roţile îndoite, mereu gata s-o ia în direcţie greşită şi, dintr-un motiv sau altul, asta le făcea pe amândouă să pufnească, din când în când, în râs – şi erau atât de preocupate de discuţie şi râsete şi de efortul de a menţine obiectul acela drăcesc în direcţia dorită, încât nu i-au văzut imediat pe Cosmo şi pe Olivia.

Parţial, tensiunea nervoasă a Oliviei era motivată de teama că, în timpul cât durase despărţirea lor, mama ei să se fi putut schimba. Nu să fi îmbătrânit propriu-zis, dar, poate, să pară obosită sau mai fragilă, chiar dacă aproape imperceptibil. Dar totul era în regulă. Penelope era la fel de plină de viaţă cantotdeauna, şi minunat de distinsă. Înaltă, cu spatele drept, cu părul des, încărunţit, prins într-un coc la spate şi ochii negri strălucind de veselie – nici chiar chinul de a împinge căruciorul nu-i afecta demnitatea. Era, evident, încărcată cu tot felul de coşuri şi pungi şi purta vechea ei mantie albastră, accesoriu de ofiţer naval, pe care o cumpărase la a doua mână de la văduva ruinată a unui marinar, la sfârşitul celui de-al Doilea Război Mondial şi pe care o purta, de atunci, la toate ocaziile, de la cununii la înmormântări.

Iar Antonia… Olivia zări un copil înalt şi zvelt, părând mai mare decât cei treisprezece ani ai săi. Avea părul lung, drept, blond cu reflexe roşcate şi era îmbrăcată în jeanşi, un tricou cu mâneci scurte şi o jachetă tricotată din bumbac roşu.

Nu era timp pentru mai mult. Cosmo îşi ridică braţele, strigând numele fiicei lui, iar ele îi zăriră. Antonia o lăsă pe

Penelope în urmă şi porni în goană spre ei, cu părul în vânt, o pereche de şlapi de cauciuc într-o mână şi un sac de pânză în cealaltă, făcându-şi loc printre oamenii plini de bagaje, ca să se arunce în braţele lui Cosmo. El o prinse în braţe şi se învârti cu ea în loc, ridicând-o de la pământ, o sărută zgomotos şi o lăsă iarăşi jos.

— Ai crescut, îi spuse el, acuzator.

— Ştiu, trei centimetri întregi.

Fata se întoarse spre Olivia. Avea nasul pistruiat şi o gură plină, dulce, prea mare pentru faţa ei de forma unei inimi, iar ochii gri-verzui erau accentuaţi de genele lungi, dese şi foarte blonde. Aveau o expresie deschisă şi zâmbitoare, plină de interes.

— Bună. Eu sunt Olivia.

Antonia se desprinse din braţele tatălui ei, îşi puse papucii sub braţ şi întinse mâna.

— Bună ziua.

Iar Olivia, privind în jos spre figura strălucitoare, tinerească, ştiu că Cosmo avusese dreptate, şi toate temerile i se risipiră. Încântată şi dezarmată de gesturile pline de graţie ale Antoniei, îi luă mâna întinsă.

— Mă bucur că ai venit, îi spuse, şi apoi, liniştită dinspre partea lor, abandonă tată şi fiică şi porni să-şi recupereze propria mamă, rămasă răbdătoare lângă bagaje. Penelope, într-o încântare mută, îşi desfăcu larg braţele într-unul din gesturile ei expansive, atât de caracteristice, iar Olivia se aruncă în această îmbrăţişare, strângând-o la piept, apăsându-şi faţa pe obrazul rece al mamei ei şi simţind mirosul atât de familiar al parfumului de patciuli.

— Draga mamii, spuse Penelope, nu-mi vine să cred că sunt cu adevărat aici.

Cosmo şi Antonia li se alăturară imediat şi începură să vorbească toţi patru dintr-odată.

— Cosmo, ţi-o prezint pe mama, Penelope Keeling…

— V-aţi întâlnit cu bine la Heathrow?

— N-a fost nicio problemă; eu ţineam un ziar în mână şi un trandafir între dinţi.

— Tati, ne-am distrat copios în avion. Cuiva i s-a făcut rău…

— Astea sunt toate bagajele voastre?

— Cât aţi avut de aşteptat la Valencia?

— … Iar stewardesa a răsturnat un pahar plin cu suc de portocale peste o *călugăriţă.*

În cele din urmă, Cosmo preluă controlul, luă căruciorul în grijă şi porni primul spre ieşirea din aeroport, în seara caldă, cu cerul luminat de stele şi aerul plin de ţârâit de greieri şi miros de benzină. Reuşiră cumva să se înghesuie în Citroen, Penelope în faţă, iar Antonia şi Olivia una lângă alta, în spate. Bagajele au fost puse în braţele pasagerelor şi, în sfârşit, au pornit la drum.

— Ce fac Maria şi Tomeu? vru să ştie Antonia. Dar găinile? Şi, tati, ştii ceva, am luat note maxime la franceză. A, ia te uită, o discotecă nouă. Şi platformă pentru patine cu rotile. Tati, nu mergem şi noi? Şi tare aş vrea să învăţ să merg cu planşa de surf în vacanţa asta… o fi foarte scump să iau lecţii?

Drumul, acum familiar, urca dealul, îndepărtându-se de oraş, intrând tot mai adânc în lumea satului, cu luminile fermelor risipite pe înălţimi şi aerul greu de mirosul tare al pinilor. Când au intrat pe drumul ce ducea până la Ca'n D'alt, Olivia observă că Maria aprinsese toate luminile de afară, şi acum străluceau printre ramurile măslinilor, ca pentru o sărbătoare. Chiar în clipa în care Cosmo opri motorul maşinii şi începură să scoată bagajele afară, Maria şi Tomeu apărură în uşă, venind spre ei pe aleea scăldată de lumină. Maria, îndesată şi bronzată, cu rochia ei neagră peste care îşi pusese un şorţ, şi Tomeu, bărbierit pentru această ocazie şi purtând o cămaşă curată.

— *Hola, señor,* strigă Tomeu, dar Maria nu vedea pe nimeni în afara copilului ei drag.

— Antonia!

— A, Maria! răspunse aceasta, ieşind din maşină şi luând-o la fugă pe alee, ca să-i sară Mariei de gât.

— *Antonia. Mi niña. Favorita. Cómo esta usted?*

Ajunseseră acasă.

Dormitorul lui Penelope care, pe vremuri, fusese grajdul

unui măgăruş, dădea direct pe terasă. Era aşa de mic, că nu era loc decât pentru pat şi un scrin, plus un şir de umeraşe de lemn care trebuiau să satisfacă nevoile unui dulap. Dar Maria tratase camera aceasta la fel de nemilos ca şi camera Antoniei, aşa că totul era alb şi strălucea de curăţenie, mirosind a săpun şi rufărie proaspăt călcată, iar Olivia umpluse cu trandafiri un vas de porţelan albastru cu alb, pe care îl aşezase, alături de câteva cărţi alese cu grijă, pe măsuţa de lemn de lângă pat. Două trepte, acoperite cu gresie, duceau spre o altă uşă, pe care o deschise, explicându-i mamei ei situaţia din unica baie a casei.

— Instalaţia nu prea funcţionează ca lumea; depinde de câtă apă e în rezervor, aşa că, dacă toaleta nu funcţionează de prima dată, trebuie să insişti.

— Cred că e perfect, din punctul meu de vedere. Ce loc încântător!

Îşi scoase mantaua, o agăţă pe un umeraş şi se întoarse, aplecându-se peste pat să-şi deschidă valiza.

— Ce om cumsecade mi se pare Cosmo! Şi ce bine arăţi! Niciodată nu te-am văzut aşa.

Olivia se aşeză pe marginea patului, privind cum mama ei îşi scotea hainele din bagaj.

— Ai fost o drăguţă că ai acceptat să vii aşa, fără timp de gândire. De fapt, m-am gândit că ar fi mai uşor cu Antonia, dacă ai fi şi tu aici. Dar nu numai de asta te-am invitat. De când am zărit locul ăsta, mi-am dorit să ţi-l arăt.

— Ştii că îmi place să iau hotărâri de moment. Am sunat-o pe Nancy şi i-am spus că vin aici şi am înnebunit-o de invidie. S-a mai şi supărat, pentru că ea n-a fost invitată, dar n-am dat nici cea mai mică atenţie acestui lucru. Cât despre Antonia, e un copil adorabil. Nu e deloc timidă, râde şi vorbeşte întruna. Ce bine ar fi dacă şi copiii lui Nancy ar fi măcar pe jumătate la fel de amabili şi bine-crescuţi. Numai Dumnezeu ştie ce păcate oi fi avut, să mă trezesc cu asemenea nepoţi…

— Dar Noel? L-ai mai văzut în ultima vreme?

— Nu, n-am mai dat ochii cu el de câteva luni. L-am sunat acum vreo două zile, ca să fiu sigură că mai trăieşte. Trăia.

— Cum se descurcă?

— Păi, şi-a găsit un apartament nou, pe undeva prin apropiere de King's Road. N-am îndrăznit să-l întreb cam cât o să-l coste, dar asta e treaba lui. Plus că se gândeşte să renunţe la jurnalistică şi să se lanseze în publicitate – zice că şi-a făcut nişte relaţii foarte utile. Şi tocmai pleca la Cowes pentru weekend. Ca de obicei.

— Dar tu? Tu ce mai faci? Ce mai e pe la Podmore's Thatch?

— Draga mea căsuţă, răspunse Penelope cu căldură. Sera e gata, în sfârşit, nici nu-ţi poţi imagina cât e de drăguţă. Am plantat iasomie şi iederă şi am cumpărat un fotoliu de răchită foarte nostim.

— Era timpul să-ţi iei şi tu nişte mobile noi pentru grădină.

— Şi magnolia a înflorit prima dată, şi am curăţat glicinele de uscături. Iar familia Atkinson a venit la mine în weekend şi a fost aşa de cald, că am putut mânca în grădină. M-au întrebat de tine şi mi-au spus să-ţi transmit salutări. Zâmbi, revenind la rolul matern, cu o expresie de afecţiune plină de mulţumire. Şi, când am să mă duc acasă, am să le spun că niciodată n-ai arătat aşa de bine. Înfloreşti. Eşti frumoasă.

— A fost o bombă pentru tine să afli că stau cu Cosmo şi că renunţ la slujba mea şi că, în general, mă port ca o aiurită?

— Poate. Dar, la urma urmelor, de ce nu? Ai muncit toată viaţa; uneori, când te vedeam aşa de obosită şi de nervoasă, mă temeam pentru sănătatea ta.

— Nu mi-ai spus niciodată.

— Olivia, viaţa ta şi ceea ce faci cu ea nu mă privesc. Dar asta nu înseamnă că nu-mi fac griji pentru tine.

— Ei, ai avut dreptate. Am fost bolnavă. După ce am făcut-o, după ce am tăiat toate legăturile şi am renunţat la tot, m-au cam lăsat nervii. Am dormit trei zile întregi. Cosmo a fost un înger. Şi după aceea, totul a fost bine. Nu mi-am dat seama că eram aşa de obosită. Cred că, dacă nu făceam aşa, aveam toate şansele să ajung în vreun ospiciu, cu o uşoară *crise de nerfs.*

— Nici să nu te gândeşti la aşa ceva.

În timp ce vorbeau, Penelope umbla de colo-colo, aşezându-şi hainele în scrin, înălţându-se să agaţe pe umeraşe rochiile

vechi, atât de familiare, pe care şi le adusese. Era caracteristic pentru Penelope să nu-şi aducă nimic nou sau la modă, cumpărat special pentru vacanţă, dar Olivia ştia că mama ei era în stare să dea propria notă de distincţie chiar şi acestor articole fără vârstă.

Dar, surprinzător, exista şi ceva nou. Din fundul valizei apăru o rochie verde, de culoarea smaraldului, şi care, odată scuturată şi întinsă pe braţe, se dovedi a fi din caftan brodat cu fir auriu, bogată şi voluptuoasă de parcă ar fi ieşit direct din *O mie şi una de nopţi.* Olivia era impresionată, fireşte.

— De unde Dumnezeu ai luat minunăţia asta?

— Nu-i aşa că-i grozavă? Cred că e marocană. Am cumpărat-o de la Rose Pilkington. Maică-sa o adusese dintr-o escapadă la Marakesh şi a găsit-o pe fundul unui cufăr vechi.

— Ai să fii ca o regină.

— Stai, că nu-i tot. Caftanul, aşezat pe umeraş, se alătură şirurilor de rochii decolorate de bumbac, iar Penelope începu să caute într-o geantă imensă de piele, răscolind prin lucrurile dinăuntru. Ţii minte, ţi-am scris că a murit mătuşa Ethel? Ei, mi-a lăsat o mică amintire prin testament. A sosit acum vreo două zile, la timp ca s-o aduc aici.

— Mătuşa Ethel ţi-a lăsat ceva? Nu credeam că are ceva de lăsat.

— Nici eu. Dar, într-un fel, era normal din partea ei să ne surprindă pe toţi până în ultima clipă.

Într-adevăr, mătuşa Ethel le făcuse mereu tot felul de surprize.

Soră unică şi mult mai tânără a lui Lawrence Stern, ea hotărâse, la sfârşitul Primului Război Mondial, că, de vreme ce ajunsese la treizeci şi trei de ani, iar toată floarea masculină a Britaniei fusese decimată fără milă în masacrul de pe câmpurile franceze de luptă, nu avea altă soluţie decât să accepte celibatul inevitabil. Fără să se lase copleşită de această situaţie, se pornise să profite la maximum de lipsa unei familii, în măsura în care acest lucru era posibil. Locuise într-o casă micuţă, în Putney, cu mult înainte ca acesta să devină un loc la modă şi acolo, ca să se poată descurca, lua câte un chiriaş (sau

iubit? rudele ei n-au fost niciodată sigure) şi dădea lecţii de pian. Nu s-ar fi zis că era o existenţă prea incitantă, dar mătuşa Ethel o făcea să devină astfel, trăindu-şi fiecare zi din plin, chiar dacă pe bani puţini. Pe când Olivia, Nancy şi Noel erau copii, de-abia aşteptau câte o vizită a mătuşii Ethel, nu pentru că le aducea cadouri, ci fiindcă era aşa de amuzantă şi cu totul altfel decât ceilalţi oameni mari. Iar vizitele la ea acasă erau un regal, pur şi simplu pentru că nu puteai şti niciodată ce avea să se întâmple. Odată, pe când se aşezaseră să mănânce tortul strâmb pe care îl făcuse pentru ei, tavanul din dormitor se prăbuşise. Altă dată au făcut focul la capătul grădinii micuţe, şi gardul a luat foc, aşa că a fost nevoie să fie chemaţi pompierii, în maşinile acelea cu sirenă. Mai mult, îi învăţase să danseze cancan şi să cânte cuplete vulgare de revistă, pline de subînţelesuri, care o făceau pe Olivia să se cutremure de râs, în timp ce Nancy strângea mereu din buze şi se prefăcea că nu înţelege.

Olivia îşi amintea că aducea cu o insectă micuţă, prinsă cu acul într-un insectar, cu picioruşe de copil şi părul vopsit în roşu, aproape mereu cu ţigara în mână. Dar, în ciuda aparenţei de desfrânare şi a stilului ei de viaţă (sau poate tocmai de aceea), avea o droaie de prieteni, şi rare erau oraşele în care mătuşa Ethel să nu aibă o colegă de şcoală dragă ei sau vreo frumusețe din alte vremuri. O mare parte din timp şi-l petrecea în vizite pe la prieteni – care se rugau mereu de ea să vină să stea cu ei, să-i mai înveselească –, dar după aceste escapade în Anglia provincială se întorcea mereu la Londra, la expoziţiile de artă şi concertele care pentru ea erau ca aerul; la teancurile de scrisori pe care le trimitea, la chiriaşul din momentul respectiv, la elevii pe care îi învăţa pianul şi la telefon. Stătea mereu de vorbă cu agentul ei de bursă, un om, probabil, foarte răbdător şi, dacă puţinele ei acţiuni creşteau cu un punct în cursul unei zile, îşi permitea două porţii de gin garnisit, în loc de una, atunci când soarele cobora dincolo de gardul curţii. Zicea că, pentru ea, sunt „apa vieţii“.

La şaptezeci de ani, când ritmul şi scumpetea din Londra au fost prea mult şi pentru ea, mătuşa Ethel s-a mutat la Bath, să

fie aproape de cei mai dragi prieteni ai ei, Milly şi Bobby Rodway. Dar mai târziu, Bobby Rodway a părăsit lumea aceasta, urmat la scurt timp de Milly, iar mătuşa Ethel a rămas singură. S-a descurcat o vreme, indestructibilă şi veselă cantotdeauna, dar vârsta era nemiloasă şi în cele din urmă s-a împiedicat de sticla de lapte, căzând pe pragul uşii şi fracturându-şi un şold. Din acel moment, a decăzut fizic cu viteza luminii, şi până la urmă a ajuns aşa de fragilă şi neputincioasă, că a trebuit să fie internată de către autorităţi într-un cămin pentru bătrâni. Acolo, înfofolită într-un şal gros, uitucă şi tremurătoare, era vizitată regulat de Penelope, care venea la Bath cu maşina, de la Londra, sau, mai recent, din Gloucestershire. De vreo două ori, Olivia îşi însoţise mama în bătrânul Volvo, dar vizitele o deprimaseră atât de tare, încât după aceea îşi găsise mereu câte o scuză.

— Draga de ea, reveni Penelope cu tandreţe. Ştii că avea aproape nouăzeci şi cinci de ani? Mult prea bătrână… a, uite-o!

Găsi, în fine, ceea ce căutase şi scoase din geantă o cutiuţă de bijuterii, veche şi roasă. Apăsă încheietoarea, capacul sări în sus şi acolo, pe o perniţă de catifea roasă, zări o pereche de cercei.

— Ah! Micul semn de uimire fusese involuntar, dar vederea lor o umplu de încântare. Erau minunaţi. Aur şi email încastrat, în formă de cruce, de care atârnau şiruri de rubine şi perle şi un cerc de perle mai mici, care legau braţele crucii de suport. O minunăţie din alte vremuri, cu toată splendoarea complicată a Renaşterii.

— Ăştia au fost ai mătuşii *Ethel?* a fost tot ce a putut rosti.

— Uimitor, nu-i aşa?

— Dar de unde i-a luat biata bătrânică?

— N-am idee. Au zăcut în bancă cincizeci de ani.

— Par nişte bijuterii străvechi.

— Nu. Cred că sunt din epoca victoriană. Probabil din Italia.

— Poate că au fost ai mamei ei?

— Da, poate. Sau poate i-o fi câştigat la cărţi. Sau i-a primit de la un iubit bogat, care o adora. Cu mătuşa Ethel, te puteai

aştepta la orice.

— I-ai dus la evaluat?

— N-am avut timp. Şi deşi sunt foarte frumoşi, nu cred că valorează prea mult. Oricum, se potrivesc perfect cu rochia mea de caftan. Nu crezi că sunt făcuţi să meargă împreună?

— Ba da, spuse Olivia, înapoindu-i cutia mamei ei. Dar când ajungi acasă, promite-mi că-i duci la evaluat şi-ţi faci o asigurare.

— Presupun că aşa va trebui să fac. Sunt aşa de proastă cu lucruri dintr-astea, rosti Penelope, punând cutiuţa înapoi în geantă.

Despachetatul se terminase. Penelope închise valiza goală, o aşeză sub pat şi se întoarse către oglinda atârnată pe perete. Una câte una, îşi scoase agrafele din păr şi-l lăsă să cadă peste umeri, pe spate, încărunţit, dar des şi cu firul tare, cantotdeauna. Aducându-l în faţă, peste umăr, luă peria. Cu satisfacţie, Olivia urmări ritualul de neuitat, cu braţul ridicat şi mişcările lungi, unduioase.

— Dar tu, draga mea? Ce ai de gând?

— Am să stau aici un an. Un an sabatic.

— Redactorul tău şef ştie că ai de gând să te întorci?

— Nu.

— Ai să te întorci la *Venus?*

— Poate. Poate că am să-mi găsesc altceva.

Penelope lăsă peria deoparte, apucă şuviţele lungi de păr în mâini, răsucindu-le, aşezându-le şi prinzându-le la loc cu agrafele.

— Acum, îi spuse, trebuie să mă duc să mă spăl, şi pe urmă sunt gata pentru orice.

— Să nu cazi pe scări.

Penelope porni spre baie. Olivia, în aşteptarea ei, rămase pe loc, aşezată pe pat, simţindu-se recunoscătoare pentru faptul că mama ei acceptase, cu calm şi spirit practic, această situaţie. Se gândi cum ar fi fost să aibă un alt gen de mamă, avidă de curiozitate şi imagini romantice, despre Olivia şi Cosmo, şi care şi-ar fi imaginat-o pe fiica ei în faţa altarului, într-o rochie albă făcută să arate bine din spate. Numai gândul la asta şi o

făcu să râdă şi să se înfioare în acelaşi timp.

Când Penelope reveni în cameră, se ridică în picioare.

— Acum, ce zici de o gustare?

— Mi-e cam foame. Îşi privi ceasul. Doamne, Dumnezeule, e aproape unsprezece şi jumătate.

— Nu-i nimic. Acum eşti în Spania. Hai să vedem ce ne-a pregătit Maria.

Împreună, ieşiră pe terasă. Dincolo de şirul de lumini, întunericul era greu şi cald, ca o catifea albastră, iar Olivia porni înainte, urcând scările de piatră către bucătărie, unde îi găsiră pe Cosmo cu Antonia, Maria şi Tomeu, aşezaţi în jurul mesei cu lumânări, luptându-se cu o sticlă de vin şi vorbind toţi în acelaşi timp, într-un clinchet de spaniolă, ca de castaniete.

— E minunată, spuse Cosmo. Erau singuri, din nou împreună, şi parcă s-ar fi întors acasă. Făcuseră dragoste şi acum stăteau întinşi pe întuneric, Olivia cuibărită pe braţul lui îndoit. Vorbeau în şoaptă, de parcă n-ar fi vrut să-i deranjeze pe ceilalţi ocupanţi ai casei.

— Mami? Ştiam eu că o să-ţi placă.

— Acum ştiu cu cine semeni.

— Ea e de o sută de ori mai drăguţă decât mine.

— Trebuie să ne lăudăm cu ea. Nimeni nu m-ar ierta dacă aş lăsa-o să se întoarcă în Anglia fără s-o fi cunoscut.

— Ce înseamnă asta?

— Dăm o petrecere. Cât mai curând. Să punem pe roate viaţa comunităţii.

O petrecere. Asta era o idee cu totul nouă. De la acea primă petrecere ratată de pe vas, Cosmo şi Olivia îşi petrecuseră tot timpul împreună, doar ei doi, fără să vorbească cu nimeni altcineva în afară de Tomeu şi Maria şi cei câţiva localnici care-şi făceau veacul în cârciuma lui Pedro.

— Dar pe cine o să invităm? spuse ea.

Cosmo nu izbucni în râs, dar ea îi simţi amuzamentul. O strânse cu braţul pe după umeri.

— Draga mea, surpriză, surpriză, am prieteni peste tot în

insulă. La urma urmelor, stau aici de douăzeci şi cinci de ani. Ţi-ai imaginat cumva că aş fi vreun proscris?

— Nu m-am gândit niciodată la asta, îi spuse ea, cu sinceritate. Nu mi-am dorit să văd pe altcineva în afară de tine.

— Iar eu nu te-am dorit decât pe tine. În orice caz, m-am gândit că aveai nevoie să te odihneşti, departe de lume. M-am temut pentru tine, în zilele acelea în care ai dormit fără oprire. Am hotărât că ar fi mai bine să las lucrurile să meargă de la sine.

Da. Nici ea nu-şi dăduse seama de toate astea – i se păruse firesc să fie singuri. Acum, reflectând la cele întâmplate, se întreba de ce n-o mirase perioada aceea de refugiu autoimpus.

— Nici la asta nu m-am gândit, recunoscu ea.

— E timpul să te gândeşti acum. Ce zici de ideea mea cu petrecerea?

Descoperi că i se părea o idee grozav de tentantă.

— Ar fi formidabil.

— Haine de gală sau de toată ziua?

— A, cât mai de elegante. Mama şi-a dus rochia de ocazii.

A doua zi, la micul dejun, Cosmo alcătui lista invitaţilor, ajutat, dar şi încurcat de fiica lui.

— Ah, tati, trebuie s-o inviţi şi pe *madame* Sang.

— Nu se poate, a murit.

— Păi, atunci, pe Antoine. Precis că poate veni.

— Am crezut că nu-ţi place de ţapul ăla grosolan.

— Nu prea, dar mi-ar face plăcere să-l văd. Şi pe băieţii Hardback – sunt aşa de drăguţi! S-ar putea să mă invite să merg cu el la surfing, şi-atunci n-ar mai fi nevoie să plătesc lecţii.

În fine, lista a fost încheiată, iar Cosmo se îndreptă spre cârciuma lui Pedro, gata să-şi petreacă dimineaţa dând telefoane. Cei care n-au fost găsiţi la telefon au fost poftiţi prin invitaţii scrise, înmânate de Tomeu, pornit la volanul Citroenului lui Cosmo şi punând astfel în pericol nu numai viaţa lui, ci a oricui avea ghinionul să-l întâlnească pe drum. Răspunsurile au curs gârlă, iar numărul invitaţilor s-a ridicat la şaptezeci. Olivia era impresionată, dar Cosmo îşi păstră

modestia. Îi spuse că întotdeauna îi plăcuse să-şi ascundă părţile bune. A fost chemat un electrician să fixeze şiruri de becuri colorate în jurul piscinei. Tomeu a măturat şi a făcut ordine, aşezând pe terasă tot felul de perniţe şi scaune. Antonia a primit sarcina de a şterge paharele; au pus-o să spele porţelanurile folosite mai rar şi au trimis-o să caute, prin rafturi uitate, feţe de masă şi şerveţele. Olivia şi Cosmo, cu coşcogeamite lista, au pornit într-o epuizantă excursie spre oraş, întorcându-se încărcaţi cu articole de băcănie, ulei de măsline, migdale prăjite, pungi de cuburi de gheaţă, portocale, lămâi şi navete cu vin. Iar în tot acest timp, Maria şi Penelope au trudit la bucătărie unde, în total acord şi fără să înţeleagă o boabă una din limba celeilalte, au fiert şunca, au prăjit păsări, au pregătit pilaful, au bătut ouă, au făcut sucuri, au copt pâine şi au tăiat roşiile felii.

În sfârşit, totul era pregătit. Invitaţii erau aşteptaţi la ora nouă, iar la opt, Olivia se duse să facă un duş şi să se schimbe. Îl găsi pe Cosmo proaspăt bărbierit şi mirosind delicios, aşezat pe pat şi încercând să-şi potrivească butonii de aur la manşetele celei mai bune cămăşi pe care o avea.

— Maria a pus atâta apret pe nenorocita asta de cămaşă, că nu pot să mai desfac butonierele.

Se aşeză lângă el şi-i luă cămaşa şi butonii din mână, în timp ce Cosmo o urmărea din priviri.

— Cu ce ai să te îmbraci? o întrebă.

— Am două rochii frumoase pe care mi le-am cumpărat ca să-i uimesc pe oaspeţii de la Los Pinos – dar n-am mai apucat să le port. N-am mai avut timp. Ai apărut în viaţa mea şi, de atunci, a trebuit să umblu numai în zdrenţe.

— Pe care ţi-o pui?

— Sunt amândouă în dulap. Alege tu.

Se ridică şi deschise uşa dulapului, zdrăngănind umeraşele, până ce găsi rochiile. Una era scurtă, din șifon roz strălucitor, cu straturi suprapuse din material de culoarea norilor. Cealaltă, lungă, albastră ca safirul, fără talie, pornea de la umeri într-un decolteu adânc în formă de potcoavă. O alese pe cea albastră, aşa cum bănuise şi ea, aşa că îl sărută şi-i dădu

înapoi cămaşa, apoi intră sub duş. Când se întoarse din baie, el plecase. Se îmbrăcă încet, cu cea mai mare atenţie, se machie, îşi aranjă părul, îşi puse cerceii, se dădu cu parfum. La sfârşit, îşi legă sandalele fine peste glezne şi apoi îşi trecu rochia pe deasupra capului. Materialul fin plutea peste trupul ei, ca o boare.

Se auzi o bătaie în uşă. „Intră", rosti ea şi Antonia intră în cameră.

— Ce zici, Olivia, e bine?

Olivia se opri s-o privească.

— A, arăţi minunat. Ce rochie grozavă!

— Mulţumesc.

— Stai să te admir şi eu.

— Rochia asta mi-a cumpărat-o mama, în Weybridge, şi părea perfectă în magazin, dar acum nu mai sunt aşa de sigură. Maria zice că nu e destul de elegantă.

Era o rochie albă, în stil marinăresc, cu fusta plisată şi platcă cu dungi bleumarin. Îşi pusese sandalele albe direct pe picioarele goale, bronzate, şi îşi împletise două meşe din părul auriu-roşcat, legându-le la spate cu o fundă bleumarin.

— Mie mi se pare perfect. Eşti îngrijită, curată… cum să zic? ca scoasă din cutie.

Antonia chicoti.

— Tati a zis că trebuie să cobori. A început să vină lumea.

— Mama e acolo?

— Da, e afară pe terasă şi arată fantastic. Hai, vino…

O apucă pe Olivia de mână şi o trase după ea pe uşă afară şi tot aşa, mână în mână îşi făcură intrarea pe terasă. Olivia băgă de seamă că Penelope era deja prinsă în conversaţie cu un bărbat, şi se convinse că avusese dreptate, pentru că, în rochia mătăsoasă de caftan şi cu bijuteriile pe care le moştenise, mama ei arăta, într-adevăr, ca o regină.

După acea seară, întreaga lor viaţă la Ca'n D'alt s-a schimbat. După săptămâni întregi de singurătate fără niciun rost, părea dintr-odată că nu mai au parte de nicio clipă numai pentru ei. Invitaţiile nu se mai terminau – serate, picnicuri,

grătare în aer liber, croaziere. Maşini veneau şi plecau şi niciodată nu păreau să fie mai puţin de două duzini de oameni în jurul piscinei, mulţi dintre ei tineri, de vârsta Antoniei. Cosmo reuşi, până la urmă, să-i aranjeze nişte lecţii de surfing şi mergeau cu toţii la plajă cu maşina; Olivia şi Penelope se întindeau pe nisip, aparent pentru a urmări eforturile Antoniei de a stăpâni acest sport cumplit de dificil, dar de fapt prinse în activitatea preferată de Penelope, aceea de a studia lumea din jur. Cum cei de pe plaja aceea, tineri şi bătrâni deopotrivă, erau aproape complet goi, comentariile ei erau aşa de hilare, că îşi petreceau aproape tot timpul printre hohote disperate de râs.

Uneori, când şi când, îşi dăruiau câte o zi de leneveală. Atunci nici vorbă să părăsească grădina şi casa, iar Penelope, pe cap cu o pălărie veche de paie şi semănând, aşa cum era, proaspăt bronzată şi îmbrăcată cu rochia veche de bumbac, ca o adevărată localnică, descoperi o pereche de foarfeci de grădină şi atacă trandafirii lui Cosmo. Înotau mereu, să se răcorească şi să rămână în formă şi, când serile erau mai răcoroase, porneau la plimbare prin sat, peste câmpuri, pe lângă casele micuţe şi ferme unde copii în fundul gol se jucau fericiţi prin nisip, lângă capre şi găini, în timp ce mamele lor strângeau rufele de pe frânghie sau scoteau apă din fântână.

Când, în cele din urmă, a sosit momentul ca Penelope să plece spre casă, niciunul din ei nu dorea acest lucru. Cosmo, împuns de la spate de Olivia şi de fiica lui, a invitat-o oficial să mai rămână, dar, deşi impresionată, ea i-a refuzat.

— Vizitele scurte sunt cele mai plăcute, iar eu am stat o lună întreagă cu voi.

— Dar tu nu eşti un simplu musafir şi ne face plăcere să stai, o asigură Antonia.

— Eşti foarte drăguţă, dar trebuie să plec acasă. Şi-aşa am lipsit prea mult timp. Grădina mea n-o să mi-o ierte niciodată.

— Dar ai să mai vii, nu? insistă Antonia.

Penelope nu răspunse. În tăcerea grea, Cosmo îşi ridică privirea spre Olivia.

— Hai, spune că mai vii.

Penelope zâmbi şi strânse uşor mâna fetiţei.

— Poate, îi spuse. Într-o bună zi.

Au mers cu toţii la aeroport s-o conducă. Nici după ce-şi luaseră rămas-bun, nu se hotărau să plece, aşteptând decolarea avionului. Când zgomotul motoarelor s-a pierdut în zare, înghiţit în imensitatea cerului, şi nu mai aveau niciun motiv să zăbovească, s-au întors la maşină şi au plecat spre casă în tăcere.

— Parcă nu mai e la fel fără ea, nu-i aşa? spuse Antonia cu tristeţe, pe când străbăteau terasa.

— Aşa se întâmplă întotdeauna, îi spuse Olivia.

Podmore's Thatch
Temple Pudley
Gloucestershire

17 august

Dragii mei, Olivia şi Cosmo,

Cum v-aş putea mulţumi pentru nesfârşita voastră bunătate şi pentru că mi-aţi oferit această vacanţă de neuitat? Nicio zi n-a trecut fără să simt că sunt bine-venită şi că vă bucuraţi de prezenţa mea, şi m-am întors acasă cu amintiri nenumărate, ca un album încărcat cu fotografii. C'an D'alt e cu adevărat un loc magic, prietenii voştri sunt minunaţi şi foarte ospitalieri, iar insula – chiar şi plaja cu tinere cu pieptul dezgolit sau, poate, mai ales ea – absolut fascinantă. Mi-e foarte dor de voi toţi, mai ales de Antonia. E mult de când n-am mai petrecut clipe atât de minunate lângă o tânără fată atât de încântătoare. Aş putea continua aşa la nesfârşit, dar cred că ştiţi amândoi cât vă sunt de recunoscătoare. Îmi pare rău că n-am scris mai repede, dar n-am avut nicio clipă liberă. Grădina era năpădită de buruieni şi toţi trandafirii erau uscaţi. Poate ar trebui să-mi găsesc un grădinar.

Apropo de grădinari, m-am oprit la Londra vreo două zile, în drum spre casă, am stat la familia Friedman şi ne-am dus la un concert grozav, la Festival Hall. Am dus şi cerceii la firma Collingwood, să mi-i evalueze, aşa cum ai spus tu – şi n-o să crezi, dar omul acela a spus că fac cel puţin 4 000 de lire. După ce mi-am revenit din leşin, m-am interesat de asigurare, dar rata era aşa de mare, că i-am dus, pur şi simplu, înapoi la bancă, imediat ce am ajuns acasă şi i-am lăsat acolo. Săracii, s-ar părea că ăsta e destinul lor, să-şi petreacă viaţa în bancă. Presupun că i-aş putea vinde, dar sunt aşa de drăguţi…

Oricum, sunt liniştită să-i ştiu acolo şi că pot obţine nişte bani dacă, aşa, dintr-odată, mă hotărăsc să fac vreo nebunie, să zicem, să-mi cumpăr o maşină de tuns iarba. (Asta explică referirea la grădinari.)

Nancy, George şi copiii au venit la masă, duminica trecută, sub pretext să afle despre Ibiza, dar în realitate ca să-mi povestească despre câte trebuie să suporte din partea familiei Croftway şi cum au fost invitaţi la prânz la guvernatorul general. Le-am servit fazan şi conopidă proaspătă din grădină, plăcintă cu mere, cu umplutură de miere şi stafide, şi coniac, dar Melanie şi Rupert n-au stat locului o clipă, s-au hârjonit şi s-au certat şi nici măcar n-au făcut efortul să-şi mascheze plictiseala. Nancy n-are niciun cuvânt de spus, iar George nici măcar nu pare să observe cât sunt de prost crescuţi. Nancy m-a înfuriat aşa de tare încât, ca s-o necăjesc, i-am spus de cercei. N-a părut prea interesată – nici măcar o dată nu s-a dus s-o viziteze pe biata mătuşă Ethel – până când n-am rostit cuvintele magice, patru mii de lire, moment în care a ciulit urechile – pe onoarea mea că arăta ca un ogar care simte vânatul. Totdeauna a fost uşor să-i citesc gândurile şi mi-am da seama că imaginaţia i-o luase razna, poate se gândea la petrecerea iminentă de ieşire în lume a lui Melanie, cu un paragraf sau două în pagina de evenimente sociale din *Harpers and Queen.* „Melanie Chamberlain, una din cele mai drăguţe debutante din acest an, în rochie de dantelă albă şi purtând faimoşii cercei cu rubine ai bunicii ei“. Poate că greşesc.

Cât de nemiloasă sunt – şi nedreaptă cu propria fiică, dar n-am putut rezista să nu-ţi împărtăşesc această mică glumă.

Încă o dată, mulţumirile mele. E aşa de puţin, dar ce cuvinte aş putea folosi pentru a-mi arăta recunoştinţa?

Cu toată dragostea, Penelope

Lunile au trecut. Crăciunul a venit şi s-a dus. Acum era februarie. Plouase şi fusese chiar furtună, aşa că şi-au petrecut multă vreme în casă, lângă focul aprins, dar dintr-odată în aer a început să plutească miros de primăvară, migdalii au dat în floare, iar la mijlocul zilei era de ajuns de cald să se poată sta afară, cât de cât.

Februarie. Acum, Olivia credea că ştie totul despre Cosmo. Dar se înşela. Într-o după-amiază, pe când se întorcea din grădină cu un coş plin cu ouă de găină, auzi o maşină apropiindu-se şi oprind lângă măslin. Urcând treptele spre terasă, zări un bărbat ciudat care se îndrepta spre ea. Se vedea

că e localnic, dar era îmbrăcat mai oficial decât era obiceiul, într-un costum maro, cămaşă şi cravată. Purta o pălărie de pai pe cap şi în mână ţinea un dosar cu hârtii.

Ea îi zâmbi întrebător şi el îşi scoase pălăria.

— *Buenos días.*

— *Buenos días.*

— Domnul Hamilton?

Cosmo era în casă, scria scrisori.

— Da?

Bărbatul vorbea engleza.

— Aş dori să vorbesc cu el, dacă se poate. Spuneţi-i că sunt Carlos Barcello. Am să aştept.

Olivia porni în căutarea lui Cosmo şi îl găsi la biroul lui din sufragerie.

— Ai un vizitator, îi spuse. Un tip pe nume Carlos Barcello.

— Carlos? Ah, Doamne, am uitat că trebuie să vină. Lăsă stiloul jos şi se ridică în picioare. Mai bine mă duc să vorbesc cu el.

O lăsă acolo şi porni în goană pe scări în jos. Olivia îl auzi salutându-l pe necunoscut: „Hombre!“

Duse ouăle în bucătărie şi le puse, unul câte unul, într-un castron galben de porţelan. Apoi, curioasă, se duse la fereastră şi-i văzu pe Cosmo şi pe domnul Barcello, cine-o fi fost, pornind spre piscină, adânciţi în conversaţie. Rămaseră acolo o vreme, apoi se întoarseră pe terasă, ca să inspecteze fântâna. După asta îi auzi intrând în casă, dar nu părură să ajungă mai departe de dormitor. Auzi cum se trăgea apa la baie. Se întrebă dacă domnul Barcello era instalator.

Ieşiră iar pe terasă. Urmă încă o porţie de conversaţie, apoi îşi luară rămas-bun şi auzi maşina domnului Barcello pornind şi pierzându-se pe alee. Imediat după aceea auzi şi paşii lui Cosmo pe scări, îndreptându-se spre sufragerie, să mai pună un butuc pe foc şi, probabil, să se aşeze iarăşi la scris. Era aproape ora cinci. Puse ibricul pe foc şi făcu un ceainic de ceai, pe care-l luă cu ea în sufragerie.

— Cine era? îl întrebă, punând tava pe masă.

Cosmo continua să scrie.

— Mm?

— Cine era vizitatorul tău? Domnul Barcello.

Îşi întoarse scaunul spre ea, zâmbindu-i amuzat.

— Mi se pare mie, sau eşti curioasă?

— Ei, bineînţeles că sunt curioasă. Nu l-am mai văzut până acum. Şi pare binişor îmbrăcat pentru un instalator.

— Cine zice că e instalator?

— Nu e?

— Dumnezeule, sigur că nu, spuse Cosmo. E proprietarul casei.

— Proprietarul casei?

— Da, chiar aşa.

Olivia simţi brusc un frison. Îşi încrucişă braţele peste piept privindu-l; dorindu-şi, cumva, să-l audă spunând că nu înţelesese bine, că nu era adevărat.

— Vrei să spui că asta nu e casa ta?

— Da.

— Stai aici de douăzeci şi cinci de ani şi nu-i a ta.

— Ţi-am spus. Nu e a mea.

Lucrul acesta i se părea Oliviei aproape obscen. Casa asta, aşa de plină de viaţă, de amintirea lucrurilor pe care le trăiseră împreună; grădina îngrijită, micuţa piscină; peisajul. Nimic nu era al lui Cosmo. Nu fusese niciodată. Toate aparţineau lui Carlos Barcello.

— De ce n-ai cumpărat-o niciodată?

— N-a vrut s-o vândă.

— Nu te-ai gândit să-ţi cauţi altceva?

— Nu mi-am dorit o altă casă.

Cosmo se ridică în picioare, încet, parcă istovit de efortul de a scrie atâtea scrisori. Trase scaunul la o parte şi se duse să-şi ia o ţigară de foi din cutia de pe policioara de deasupra căminului. Cu spatele la ea, continuă:

— Şi, oricum, după ce Antonia a început şcoala, aveam obligaţia să-i plătesc taxele de şcolarizare. După asta, nu mi-am mai putut permite să cumpăr nimic.

O bucăţică de lemn aprins căzuse pe vatră şi se aplecă, o luă în mână şi îşi aprinse ţigara de foi.

„Nu mi-am mai putut permite să cumpăr nimic.“ Nu vorbiseră niciodată despre bani. Subiectul nu fusese niciodată deschis între ei. În lunile cât fuseseră împreună, Olivia participase, fără îndoială, cu câte ceva la cheltuielile zilnice. Alimente sau câte un plin de benzină. Câteodată, cum se întâmplă de obicei, Cosmo rămânea fără bani lichizi şi atunci Olivia plătea consumaţia la cârciumă, în serile când se întâmpla să iasă la plimbare. În fond, avea banii ei şi faptul că se nimerise să trăiască împreună cu Cosmo nu însemna că se aşteaptă de la el s-o şi întreţină. Nenumărate întrebări îşi făceau loc în mintea ei, dar îi era frică să le pronunţe cu voce tare, pentru că o înfricoşau posibilele răspunsuri.

Îl privi în tăcere. Cu trabucul aprins, scutură scrumul în foc şi se întoarse spre ea, sprijinindu-se cu umerii de poliţa căminului.

— Pari şocată, îi spuse.

— Chiar şi sunt şocată, Cosmo. Mi se pare de neînchipuit. E contrar tuturor principiilor mele. Să ai o casă care să-ţi aparţină a fost întotdeauna pentru mine lucrul cel mai important. Îţi oferă siguranţă, în toate sensurile. Casa din Oakley era a mamei şi, din cauza asta, noi, copiii, ne-am simţit mereu în siguranţă. Nimeni n-ar fi putut să ne-o ia. Era extraordinar să simţi că ajungi acasă, înăuntru, departe de stradă, să închizi uşa şi să ştii că eşti acasă.

El nu făcu niciun comentariu, doar o întrebă:

— Apartamentul în care locuieşti la Londra e al tău?

— Încă nu. Dar va fi, peste doi ani, când voi termina, în sfârşit, ratele pe care le plătesc societăţii de construcţii.

— Se vede că lucrezi în lumea afacerilor.

— Nu trebuie să fii implicat în lumea afacerilor ca să înţelegi că nu faci nicio economie dacă plăteşti chirie timp de douăzeci şi cinci de ani şi, la sfârşit, nu rămâi cu nimic.

— După părerea ta, sunt un prost.

— Cosmo, nu, nu cred aşa ceva. Presupun că înţeleg cum de s-a întâmplat, dar asta nu mă împiedică să fiu îngrijorată.

— Pentru mine.

— Da, pentru tine. Abia acum mi-am dat seama că trăim

împreună de atâta timp şi nu m-am gândit nicio clipă din ce trăieşti tu.

— Vrei să ştii?

— Numai dacă vrei tu să-mi spui.

— Din veniturile unor acţiuni pe care le-am moştenit de la bunicul şi din pensia mea militară.

— Asta-i tot?

— Nimic mai mult.

— Şi dacă ţie ţi se întâmplă ceva, pensia ta militară dispare şi ea.

— Evident. Zâmbi larg, sperând să întrezărească măcar urma unui zâmbet pe faţa ei concentrată şi încruntată. Hai să nu ne gândim încă la înmormântarea mea. La urma urmelor, am doar cincizeci şi cinci de ani.

— Dar Antonia?

— Nu-i pot lăsa ceea ce nu am. Sper doar ca, atunci când am să dau ortul popii, să-şi fi găsit şi ea un bărbat bogat.

Vorbiseră în contradictoriu, dar fără patimă. Dar când el rosti aceste vorbe, instinctele Oliviei se treziră cu violenţă şi-şi pierdu cumpătul.

— Cosmo, să nu spui aşa ceva, să nu-mi vorbeşti tu mie în stilul ăsta victorian, de mult îngropat, şi s-o condamni pe Antonia să depindă tot restul vieţii de cine ştie ce bărbat. Orice femeie trebuie să aibă ceva ce-i aparţine.

— Nu ştiam că banii sunt aşa de importanţi pentru tine.

— Nu sunt importanţi pentru mine. Sunt importanţi numai când nu-i ai. Şi pentru că cu ei pot cumpăra lucruri minunate; nu vorbesc despre maşini de lux sau blănuri sau croaziere în Hawaii sau cine ştie ce alte frivolităţi de genul ăsta, ci lucruri reale, minunate, cum ar fi independenţa, libertatea şi demnitatea. Şi posibilitatea de a învăţa. Şi timp.

— De asta ai muncit tu toată viaţa? Ca să poţi da cu tifla masculului arogant, tătălui de familie de tip victorian?

— Nu-i drept să-mi spui aşa ceva! Mă faci să par o feministă înrăită, o lesbiană obraznică şi agresivă, care umblă prin pieţe cu pancarta în braţe.

Cosmo nu replică la această izbucnire, iar ea se simţi

imediat ruşinată, dorindu-şi să nu fi rostit niciodată acele cuvinte pline de furie. Nu se mai certaseră niciodată. Supărarea îi dispăru la fel de repede pe cât venise, fiind înlocuită de raţiune. Îi răspunse la întrebare, căutând să-şi păstreze vocea calmă:

— Da. E unul din motive. Ţi-am spus că tata era cam aerian. Nu m-a influenţat niciodată, în niciun fel. Dar am fost întotdeauna hotărâtă să iau exemplu de la mama, să fiu puternică şi independentă faţă de toată lumea. Şi, în plus, simt în mine imboldul creator pentru scris, iar genul de ziaristică din care mi-am făcut o profesie împlineşte această dorinţă. Aşa că sunt norocoasă. Fac ce-mi place şi mai primesc şi bani pentru asta. Dar nu e totul. Există undeva, în mine, un impuls, o forţă interioară, prea puternică pentru a mă împotrivi ei. Simt nevoia să fiu mereu în competiţie cu mine însămi, să mă dedic unei munci care să mă solicite, să iau decizii în termen fix. Am nevoie de această tensiune, care să-mi pună adrenalina în mişcare. Mă incită.

— Şi te face fericită?

— Ah, Cosmo, fericirea asta! Fericirea nu e un Barbă-Albastră, nici sfârşitul curcubeului. Presupun că, în mare, dacă muncesc, nu sunt niciodată total nefericită. Iar dacă nu muncesc, nu sunt niciodată total fericită. Pare logic?

— Deci n-ai fost total fericită aici?

— Lunile petrecute alături de tine sunt altceva, nu seamănă cu nimic din tot ce mi s-a întâmplat până acum. Au fost ca un vis, timp furat vieţii. Şi nu voi înceta niciodată să-ţi fiu recunoscătoare pentru că mi-ai dăruit ceva ce nimeni nu va putea să-mi ia înapoi. O perioadă minunată. Nu una din mai multe, ci unică. Dar nu te poţi lăsa mereu pradă viselor. Trebuie să te trezeşti. În curând, am să devin nerăbdătoare şi, probabil, iritabilă. Iar tu te vei întreba ce e cu mine – şi eu, de asemenea. Şi am să mă analizez, în sinea mea, constatând că e timpul să mă întorc la Londra, să regăsesc firul de unde s-a rupt şi să-mi văd mai departe de viaţa mea.

— Când va fi asta?

— Poate luna viitoare. În martie.

— Ai spus că stai un an. În martie sunt doar zece luni.

— Ştiu. Dar Antonia vine iar aici în aprilie. Cred că ar trebui să plec înainte de asta.

— Credeam că v-aţi simţit bine împreună.

— E adevărat. De asta plec. Ea nu trebuie să se aştepte să mă găsească aici; nu trebuie să devin importantă pentru ea. Pe lângă asta, acasă mă aşteaptă destule probleme, ca să nu mai vorbesc de faptul că va trebui să-mi caut serviciu.

— Nu te întorci înapoi la revistă?

— Dacă n-am să mă întorc acolo, am să găsesc ceva mai bun.

— Eşti foarte încrezătoare.

— Trebuie să fiu aşa.

Cosmo oftă şi apoi, cu un gest nerăbdător, aruncă în foc trabucul fumat doar pe jumătate.

— Dacă ţi-aş spune că vreau să fii soţia mea, ai rămâne?

— Ah, Cosmo… replică ea cu disperare.

— Nu ştiu dacă înţelegi, dar mi-e greu să văd viitorul fără tine.

— Dacă ar fi să mă mărit, îi răspunse, tu ai fi acela. Dar ţi-am spus din prima zi când am venit la Ca'n D'alt. N-am dorit niciodată să mă mărit, să am copii. Eu iubesc oamenii. Mă fascinează, dar am nevoie şi de momentele mele de singurătate. Să fiu eu însămi. Să nu fie nimeni pe-aproape.

— Te iubesc, îi spuse el.

Străbătu spaţiul care îi despărţea şi îl cuprinse cu braţele pe după talie, odihnindu-şi capul pe umerii lui. Prin pulover şi cămaşă, îi simţea bătăile inimii.

— Am făcut ceai, îi spuse. Nu l-am băut şi precis că s-a răcit.

— Ştiu, spuse el, mângâindu-i părul. Te mai întorci la Ibiza?

— Nu cred.

— Ai să-mi scrii? Să păstrăm legătura.

— Am să-ţi trimit felicitări de Crăciun cu păsărele.

O cuprinse cu palmele de obraji şi o întoarse cu faţa spre el. O tristeţe copleşitoare i se citea în ochi.

— Acum știu, îi spuse.

— Ce știi?

— Că am să te pierd pentru totdeauna.

4
NOEL

La ora patru şi jumătate, în acea vineri friguroasă, întunecată, umedă de martie, în vreme ce Olivia îşi ameninţa redactorul rubricii de ficţiune cu destituirea, iar Nancy rătăcea, năucită, prin magazinul Harrods, fratele lor, Noel, îşi strângea lucrurile de la biroul său, conceput în stil modernist, aparţinând firmei Wenborn & Weinburg, agenţi de publicitate, pornind spre casă. Biroul nu se închidea înainte de cinci şi jumătate, dar el lucra acolo de cinci ani şi era de părere că, din când în când, asemenea escapade înainte de vreme i se cuveneau. Colegii, obişnuiţi cu felul lui de a fi, nici măcar nu ridicau din sprâncene a mirare şi, dacă se întâmpla să întâlnească vreun şef pe drumul spre lift, avea gata pregătită o explicaţie: se simţea groaznic, probabil că-l păştea o răceală şi se ducea acasă, să se vâre în pat.

Nu întâlni niciun şef – şi nici nu se ducea acasă să se vâre în pat, ci se îndrepta spre Wiltshire pentru weekend, la reşedinţa unor tipi pe nume Early, pe care nu-i văzuse niciodată. Camilla Early era prietenă cu Amabel încă din şcoală, iar Amabel era actuala amantă a lui Noel.

Organizau o petrecere la ei acasă, pentru protipendada locală, îi spusese Amabel. Putea fi o reuşită, adăugase ea.

— Au încălzire centrală? întrebase Noel, precaut.

În această perioadă a anului, n-avea de gând să-şi petreacă nici măcar o oră tremurând lângă un foc de buşteni, total nepotrivit.

— O, Doamne, sigur că da. Ca să fiu sinceră, sunt foarte bogaţi. Pe vremuri o luau pe Camilla de la şcoală cu un Bentley enorm.

Suna promiţător. Genul de casă în care te puteai întâlni cu

oamenii potriviţi. Coborând cu liftul, lăsă deoparte problemele şi-şi dădu frâu liber gândurilor. Dacă Amabel venea la timp, puteau părăsi Londra înainte de exodul obişnuit pentru circulaţia de vineri seara. Spera că fata va veni cu maşina ei, cu care să pornească la drum amândoi. Jaguarul lui scotea nişte pocnete ciudate şi, în plus, dacă plecau cu maşina ei, exista şi posibilitatea să nu fie obligat să plătească benzina.

Afară, o ploaie deasă cădea peste un Knightsbridge deja înţesat de maşini. De obicei, Noel pleca înapoi, spre Chelsea, cu autobuzul sau, în serile de vară, pe jos, de-a lungul Sloane Street; acum însă, înfiorat de frigul pătrunzător, înjură printre dinţi şi, cu toată cheltuiala, făcu semn unui taxi. Pe la jumătatea lui King's Road îi spuse şoferului să oprească, coborî şi plăti, pornind pe jos pe scurtul drum care îl mai despărţea de reşedinţa ce purta numele de Vila Vernon.

Maşina lui era parcată lângă trotuar – un Jaguar electric, teribil de masculin, dar vechi de zece ani. Îl cumpărase de la un tip care dăduse faliment, la un preţ derizoriu, dar abia după ce ajunsese acasă descoperise stratul gros de rugină de sub şasiu, frânele nesigure şi faptul că înghiţea benzină precum beţivul berea. Mai nou, apăruseră şi pocnetele astea. Se opri să verifice cauciucurile şi lovi uşor unul din ele cu vârful pantofului. Era moale. Dacă, din nefericire, era obligat s-o folosească în seara asta, trebuia să se oprească la garaj şi să umfle cauciucurile.

Lăsă maşina, traversă pe cealaltă parte şi intră în clădire pe uşa principală. În hol, îl lovi un miros greu, închis. Era şi lift, dar, din moment ce el locuia la primul etaj, porni pe scară în sus. Scara era mochetată, ca şi pasajul micuţ ce ducea spre uşa apartamentului său. Deschise, intră şi închise uşa în urma lui. Ajunsese acasă. Acasă.

Zău că era o glumă.

Apartamentele fuseseră concepute ca refugiu pentru oamenii de afaceri epuizaţi de naveta zilnică din inima comitatelor Surrey sau Sussex, sau Buckingamshire. Fiecare era prevăzut cu un hol mititel şi un dulap în care trebuia să-ţi ţii toate costumele pe care le îmbrăcai în City. Pe urmă, mai era

o baie minusculă, o bucătărie cât o chicinetă de pe vreun iaht mititel şi o cameră de zi. Aici, o pereche de uşi cu glasvand se deschideau larg, scoţând la iveală un fel de coteţ, ocupat în întregime de patul dublu. Nu numai că era imposibil să-l strângi, dar, în timpul verii, era total neaerisit, şi lipsa de aer era aşa de cumplită, încât, atunci când era cald, Noel ajungea să doarmă pe canapea.

Închiriase apartamentul cu decor cu tot şi mobila respectivă, pentru care plătea o chirie incredibil de umflată. Totul era în nuanţe de bej şi maro, anoste până la refuz. Fereastra camerei de zi dădea spre peretele gol, din cărămidă, al unui supermagazin de curând ridicat lângă o alee strâmtă şi un şir de garaje ca nişte celule de închisoare. Soarele nu pătrundea niciodată pe acolo, iar pereţii, altădată de un crem strălucitor, căpătaseră nuanţa untului stătut.

Dar era o adresă bună. Pentru Noel, asta era mai important decât orice altceva. O parte a imaginii sale, ca şi maşina spectaculoasă, cămăşile marca Harvie & Hudson, pantofii marca Gucci. Toate aceste detalii erau teribil de importante căci, în adolescenţă, datorită unor împrejurări legate de familie şi de presiunea financiară, nu fusese trimis la o şcoală particulară, ci urmase cursurile unei şcoli de stat fără internat din Londra, fiind astfel privat de prietenii potriviţi şi legăturile utile pe care le-ar fi dobândit dacă studia la Eton, Harrow sau Wellington. Nu putea scăpa de acest resentiment nici acum, când ajunsese aproape de treizeci de ani.

Terminarea şcolii şi găsirea unei slujbe nu fusese nicio problemă. Un post gata pregătit pentru el îl aştepta la compania ce aparţinea familiei tatălui său, Keeling & Philips, companie editorială veche, de tradiţie, cu sediul în St. James; lucrase acolo cinci ani încheiaţi înainte de a se apuca de afaceri publicitare, infinit mai interesante şi profitabile. Însă viaţa sa socială era o cu totul altă problemă şi, în acest domeniu, trebuia să se bazeze pe propriile resurse. Din fericire, acestea erau foarte vaste. Era un bărbat înalt, arătos, priceput la tot felul de jocuri şi care, încă din copilărie, învăţase să-şi cultive un fel de a fi deschis şi sincer, cu care dezarma uşor pe oricine.

Ştia să fie şarmant cu femeile în vârstă, respectuos şi discret cu bărbaţii mai maturi şi, cu răbdarea şi şiretenia unui spion bine antrenat, se infiltra fără dificultate în cele mai înalte cercuri ale societăţii londoneze. De mulţi ani se afla pe listele cu bărbaţi potriviţi, alcătuite de peţitoare pentru petrecerile în care îşi făceau debutul în societate tinerele fete şi, cât dura sezonul, abia dacă reuşea să doarmă, întorcându-se acasă de la câte un bal, odată cu zorii vreunei zile de vară; îşi arunca de pe el fracul şi cămaşa scrobită, făcea un duş şi pleca la birou. În weekenduri era prezent la curse, la Henley, Cowes sau Ascot. Era invitat la schi în Davos, la pescuit în Sutherland şi, din timp în timp, faţa lui frumoasă apărea în paginile strălucitoare ale revistei *Harpers and Queen*, „amuzându-se de câte o glumă, în compania gazdei sale".

Într-un fel, era şi asta o realizare. Dar, dintr-odată, părea să nu mai fie destul. Parcă nu ajungea nicăieri. Voia mai mult.

Apartamentul îl apăsa, pândindu-i fiecare mişcare, ca o amantă părăsită, aşteptând ca el să acţioneze într-un fel sau altul. Trase draperiile şi aprinse lumina; parcă era ceva mai bine. Scoase *The Times* din buzunarul hainei şi-l aruncă pe masă. Îşi dezbrăcă jacheta şi o aruncă peste un scaun. Se duse la bucătărie şi-şi turnă o porţie zdravănă de whisky, umplând apoi paharul până sus cu gheaţă din frigider. Se întoarse în sufragerie, se aşeză pe canapea şi deschise ziarul.

Se uită mai întâi la valorile bursei şi constată că acţiunile firmei Consolidated Cables urcaseră cu un punct. Trecu la pagina următoare, cu rezultatele curselor de cai. Scarlet Flower ieşise pe locul patru, ceea ce însemna alte cincizeci de lire duse pe apa sâmbetei. Citi cronica unei piese noi şi apoi trecu la noutăţile din saloanele de licitaţie de artă. Află că un Millais fusese vândut de firma Christie pentru suma de opt sute de mii de lire sterline.

Opt sute de mii.

Numai la gândul acestei cifre şi simţea că i se face rău de frustrare şi invidie. Lăsă ziarul jos şi luă o gură de whisky, gândindu-se la tabloul lui Lawrence Stern, *Femei cărând apă,* care urma să fie pus în vânzare la Boothby, săptămâna

următoare. Ca şi sora lui, Nancy, Noel nu preţuise niciodată opera bunicului său, dar, spre deosebire de Nancy, nu trecuse cu vederea extraordinara revenire, în lumea artelor, a interesului pentru vechii pictori victorieni. În ultimii ani urmărise preţurile obţinute în saloanele de licitaţii, care crescuseră treptat, până ce ajunseseră la aceste sume mamut care, pentru el, depăşeau orice limită.

Pe primul loc în top, iar el nu avea nimic de vânzare. Lawrence Stern era bunicul lui – şi totuşi el nu avea nicio pictură de-a lui. Niciunul din ei nu avea aşa ceva. În casa din Oakley Street fuseseră numai trei pânze de Stern şi pe toate le luase mama lui cu ea în Gloucestershire, iar acum dominau camerele joase de la Podmore's Thatch.

Cam cât valorau? Cinci sute, şase sute de mii? Poate că, în ciuda oricărei probabilităţi, ar fi trebuit să-şi dea osteneala s-o convingă să le vândă. Dacă reuşea s-o convingă, profiturile s-ar fi împărţit, bineînţeles. Nancy, cel puţin, n-ar fi renunţat la partea ei, dar, chiar şi aşa, Noel ar fi pus mâna pe o sumă frumuşică. Visă mai departe, precaut, imaginându-şi tot felul de soluţii grozave. Putea să-şi lase baltă slujba de la Wenborn & Weinburg şi să-şi deschidă propria firmă. Nu în domeniul publicităţii, ci ca agent mobiliar, cu acţiuni spectaculoase, pe scară înaltă. Tot ce-i trebuia era o adresă prestigioasă în West End, un telefon, un computer şi nervi foarte tari. Asta nu-i lipsea. Se pricepea să stoarcă informaţii, să convingă investitorii cei mai puternici, să prindă momentul prielnic. Simţea o excitaţie aproape fizică. Putea reuşi. Tot ce-i lipsea era capitalul necesar pentru a pune mecanismul în mişcare.

Căutătorii de scoici. Poate că, în weekendul următor, avea să-i facă o vizită mamei sale. N-o mai văzuse de luni de zile, dar nu se simţise nici ea prea bine în ultima vreme – după cum îl anunţase Nancy la telefon, pe un ton funebru – aşa că aceasta putea fi o justificare suficient de convingătoare pentru o vizită la Podmore's Thatch. Acolo putea aduce vorba, uşor, despre subiectul picturilor. Dacă ea începea să se scuze, sau dacă aducea în discuţie problema impozitului pe venit, el era pregătit să menţioneze numele prietenului lui, Edwin Mundy,

intermediar în vânzarea obiectelor de artă şi expert în vehicularea obiectelor prin Europa şi dosirea sumelor obţinute prin tot felul de bănci elveţiene, unde erau ferite de burdihanul nesăţios al autorităţilor financiare. Edwin fusese cel dintâi care să-i atragă atenţia asupra sumelor enorme cu care, la New York şi Londra, se cumpărau lucrări alegorice atât de moderne la începutul secolului, ba chiar îi sugerase odată să devină partenerul lui. După un timp de reflecţie, însă, Noel îl refuzase. Ştia el că Edwin făcea afaceri pe muchie de cuţit, şi Noel n-avea de gând să-şi petreacă nici măcar o săptămână în închisoarea de la Wormwood Scrubs.

Dificultăţile erau aproape insurmontabile. Oftă adânc, îşi termină băutura din pahar, se uită la ceas. Cinci fără un sfert. Amabel venea să-l ia la cinci şi jumătate. Se ridică greoi de pe canapea, îşi luă valiza din dulapul din hol şi, fără grabă, îşi făcu bagajul pentru weekend. Se pricepea de minune la asta – după atâţia ani de practică – şi nu-i trebuiră mai mult de cinci minute. Apoi se dezbrăcă şi intră în baie, să se bărbierească şi să facă un duş. Apa era clocotită, acesta fiind unul din beneficiile traiului în vizuina asta prăpădită şi, după duş, încălzit şi parfumat, se simţi mult mai bine. Se îmbrăcă din nou cu hainele de toată ziua – cămaşă de bumbac, jachetă de tweed; aşeză trusa de toaletă deasupra valizei, o închise cu fermoarul şi înghesui hainele murdare într-un colţ al bucătăriei, unde femeia cu ziua avea să le găsească şi, spera el, le va spăla.

Uneori nu le spăla. Uneori nici nu venea. Îşi aminti, cu adâncă nostalgie, de felul său de viaţă din alte vremuri, înainte ca mama lui să se hotărască, gândindu-se numai la ea şi la nimeni altcineva, să vândă casa de pe Oakley Street. Căci acolo avusese parte de tot ce era mai bun. Independenţa dată de cheia de la uşă şi de camerele sale personale la ultimul cat al casei, alături de nenumăratele avantaje de a locui acasă. Apă caldă permanent, focul din cămin, mâncare în cămară, băuturi în pivniţa de vinuri, o grădină mare pentru zilele calde de vară, localul de peste drum, râul aflat la doi paşi de casă, nicio grijă pentru spălatul rufelor, aşternuturi curate, cămăşi călcate

– iar pentru toate astea, nu era obligat să cumpere nici măcar hârtia de la toaletă. În plus, mama lui era la fel de independentă ca şi fiul ei şi, dacă nu era surdă la scârţâitul scărilor şi paşii uşori, feminini, care treceau pe lângă uşa dormitorului ei, cel puţin nu comenta asta niciodată şi se prefăcea că nu observă nimic. El îşi imaginase că felul ăsta de viaţă avea să ţină o veşnicie, că, dacă aveau să apară schimbări, el era cel care urma să le facă şi, prima dată când ea i-a vorbit despre intenţia de a vinde casa, ca să se mute la ţară, s-a simţit de parcă i-ar fi fugit pământul de sub picioare.

— Dar eu? Eu ce mă fac?

— Noel, dragul meu, ai douăzeci şi trei de ani acum şi ai stat totdeauna în casa asta. Poate că a venit timpul să-ţi iei zborul din cuib. Sunt sigură că o să fii în stare să găseşti altă soluţie.

Altă soluţie. Să plătească chirie, să-şi cumpere de mâncare, să-şi cumpere whisky, să cheltuiască bani pe tot felul de lucruri oribile, cum ar fi detergentul pentru baie şi notele de plată pentru spălătorie. Până în ultima clipă se ţinuse cu dinţii de casa din Oakley Street, sperând zadarnic că ea îşi va schimba hotărârea şi, de fapt, nu se mutase până în clipa în care sosise camionul care încărcase lucrurile ei, pentru a le duce în Gloucestershire. Până la urmă, tot acolo au ajuns şi o bună parte din lucrurile lui, deoarece nu era destul loc, în micul apartament pe care îl găsise, pentru toate lucrurile acumulate într-o viaţă; acum, acestea stăteau înghesuite, claie peste grămadă, în camera mică şi dezordonată de la Podmore's Thatch care purta, eufemistic, numele de „camera lui Noel".

Mergea pe acolo cât mai rar cu putinţă, frustrat nu numai de comportamentul anormal al mamei lui, dar şi de mulţumirea cu care ea se adaptase la viaţa de ţară, fără el. Noel avea impresia că Penelope ar fi trebuit, măcar, să aibă atâta decenţă încât să arate puţină nostalgie după vremurile bune de altădată, pe când locuiau împreună, dar ea nu părea să-i ducă dorul câtuşi de puţin.

Asta i se părea greu de înţeles, pentru că lui îi era foarte dor

de ea.

Sosirea lui Amabel întrerupse şirul acestor meditaţii amare; nu întârziase decât un sfert de oră. Auzi ţârâitul interfonului şi se duse să deschidă. Amabel era afară, cu două bagaje imense; unul era puţin desfăcut, lăsând să se vadă o pereche de cizme înalte, verzi, pline de noroi.

— Salut.

— Ai întârziat, spuse el.

— Ştiu. Îmi pare rău.

Fata intră în hol, lăsă toate bagajele jos, iar el închise uşa în urma ei şi o sărută.

— Ce s-a întâmplat?

— N-am găsit un taxi şi e o aglomeraţie teribilă.

Un taxi. Simţi un gol în stomac.

— N-ai venit cu maşina?

— Are un cauciuc dezumflat. Şi nu mai am niciunul de rezervă şi, oricum, nu ştiu cum să-l schimb.

Era de aşteptat. Când era vorba de lucruri practice, era total nepriceputǎ şi, probabil, una din cele mai dezorganizate femei pe care le cunoscuse vreodată. Avea douăzeci de ani şi era firavă ca un copil, cu oase mici şi slabă, aproape atrofiată. Avea pielea atât de palidă încât părea transparentă, ochii verzi, ca strugurii necopţi, erau mari şi înconjuraţi de gene lungi şi dese, părul lung, fin şi drept, lăsat liber, îi cădea mereu peste faţă. În această seară rece, umedă, era îmbrăcată cu haine care ieşeau în evidenţă prin subţirimea lor, total nepotrivită. O pereche de jeanşi şi un tricou cu mâneci scurte, cu o jachetă de jeans deasupra. Pantofi uşori şi gleznele goale. Una peste alta, părea o pacientă bolnavă de anorexie de la spitalul din Bermodsey când, de fapt era domnişoara Amabel Remington-Luard, fiica lordului Stockwood, posesor al unor imense domenii în comitatul Leicestershire. Acesta fusese şi motivul care-l atrăsese de la bun început pe Noel către Amabel, alături de faptul că, cine ştie din ce cauză, alura ei de copil fără căpătâi i se părea teribil de sexy.

Aşa că, acum, trebuia să pornească spre Wilshire în Jaguarul lui. Înghiţindu-şi nemulţumirea, îi spuse:

— Ei, mai bine să pornim. Va trebui să ne oprim la garaj, să umflăm cauciucurile şi să facem plinul la benzină.

— Doamne, ce rău îmi pare!

— Ştii drumul?

— Încotro? Spre garaj?

— Nu. Spre locul din Wiltshire unde mergem.

— Da, sigur că-l ştiu.

— Cum se numeşte casa?

— Charbourne. Am fost acolo de zeci de ori.

Noel îi aruncă o privire, măsurând-o de sus în jos şi întorcându-se apoi spre bagaje.

— Astea sunt toate hainele tale?

— Mi-am luat şi cizmele.

— Amabel, încă e iarnă, iar mâine mergem la o petrecere. N-ai un palton?

— Nu, l-am lăsat la ţară, săptămâna trecută, răspunse ea, ridicând din umerii osoşi. Dar pot să împrumut ceva. Sunt sigură că are Camilla destule haine potrivite.

— Nu-i vorba de asta. Mai întâi trebuie să ajungem acolo, iar caloriferul din Jaguar nu merge întotdeauna aşa cum trebuie. Ultimul lucru pe care mi-l doresc este să trebuiască să te doftoricesc, dacă faci pneumonie.

— Îmi pare rău.

Dar nu prea se simţea regretul în tonul ei. Făcând eforturi să-şi păstreze calmul, Noel se întoarse şi trase uşa glisantă de la dulapul lui, căutând printre hainele înghesuite, până când găsi ce căuta, şi anume, un pardesiu bărbătesc incredibil de vechi; tweed gros, închis la culoare, cu guler de catifea decolorată, bordurat cu o blăniţă de iepure, cam roasă.

— Uite, îi spuse el. Îţi pot împrumuta asta.

— Mamă-mamă! Părea nefiresc de încântată; desigur, nu de grija lui faţă de ea, ci de grandoarea decadentă a acestei haine vechi. Fata adora hainele vechi şi-şi petrecea o mare parte din timp răscolind standurile bazarului din Portobello Street, cumpărând rochii lălâi de seară, de prin anii ’30, sau poşete brodate cu mărgele. Acum luă din mâinile lui haina veche, amintind de eleganţa altei epoci, şi se îmbrăcă. Plutea în ea,

dar cel puţin nu mătura podeaua cu ea.

— Ah, ce haină formidabilă! De unde naiba ai scos-o?

— A fost a bunicului meu. Am găsit-o în dulapul maică-mii când şi-a vândut casa din Londra.

— Ce zici, nu s-ar putea s-o păstrez?

— Nu, nu s-ar putea. Dar poţi s-o porţi în acest weekend. Snobii de la petrecere o să rămână cu gura căscată, dar măcar o să aibă ce bârfi.

Fata îşi strânse haina pe trup şi pufni în râs, nu atât de aşa-zisa lui glumă, cât mai ales de plăcerea pură de a fi îmbrăcată cu o haină căptuşită cu blană; semăna aşa de mult cu un copil rău, lacom, încât Noel simţi brusc crescând în el dorinţa fizică. Într-o situaţie normală, ar fi dus-o imediat în pat, dar acum nu era timp pentru aşa ceva. Rămânea pe altă dată.

Călătoria spre Wiltshire n-a fost mai rea decât se aşteptase. Ploaia nu contenise nicio clipă şi, la ieşirea din Londra, şoseaua era înţesată de maşini pe toate cele trei benzi şi se mergea cu viteza melcului. În cele din urmă au intrat pe autostradă şi au reuşit să mărească ritmul, iar pocnetul motorului a început să se mai atenueze, în timp ce radiatorul funcţiona şi el, cât de cât.

O vreme au vorbit, apoi Amabel a tăcut. El a crezut că adormise, aşa cum se întâmpla de obicei în asemenea ocazii, apoi o simţi foindu-se şi negăsindu-şi locul în scaunul de lângă el şi înţelese că era trează.

— Ce s-a întâmplat? o întrebă.

— Foşneşte ceva.

— Foşneşte? repetă el, alarmat, imaginându-şi că Jaguarul e pe punctul de a lua foc. Ridică piciorul de pe acceleraţie, încetinind uşor.

— Da, foşneşte. Parcă ar fi o bucăţică de hârtie, înţelegi?

— Unde?

— În haină, răspunse ea, foindu-se din nou. E o gaură în buzunar. Cred că e ceva în căptuşeală.

Mult mai uşurat, Noel acceleră din nou până la o sută douăzeci de kilometri.

— Credeam că ne paşte un incendiu, îi spuse el.

— Odată am găsit o monedă de o jumătate de coroană în căptuşeala unei haine de-a mamei. Poate că acum e o hârtie de cinci lire.

— Mai degrabă vreo scrisoare veche, sau o învelitoare de ciocolată. Vedem noi când ajungem acolo.

O oră mai târziu ajunseseră la destinaţie. Oarecum spre surprinderea lui Noel, Amabel reuşi să nu încurce adresa, arătându-i drumul pe autostradă, prin tot felul de orăşele mici de provincie şi, în sfârşit, pe un drum strâmt şi şerpuit care străbătea terenurile arabile ce duceau spre Charbourne. Cu toată ploaia şi întunericul, satul părea pitoresc, cu strada lui principală flancată de trotuare pietruite, căsuţe cu acoperişul din paie şi mici grădiniţe cu flori la intrare. Trecură pe lângă un local şi o biserică, o luară pe un drum larg, mărginit de stejari, şi ajunseră în faţa unei perechi de porţi impunătoare.

— Am ajuns.

Noel pătrunse printre porţi, trecu pe lângă căsuţa paznicului şi intră pe aleea ce străbătea parcul. În lumina farurilor zări şi casa, albă, pătrată, în stil georgian, bine proporţionată şi, ca toate casele construite în acea epocă, de o remarcabilă simetrie. Se zăreau luminile de după draperiile trase, iar Noel coti pe platforma lată, pietruită, şi opri maşina în faţa casei.

Opri motorul, ieşiră amândoi din maşină şi, după ce-şi luară bagajele din portbagaj, urcară treptele de la intrare, îndreptându-se spre uşă. Amabel descoperi şnurul clopoţelului metalic şi-l trase, apoi spuse:

— Nu e nevoie să aşteptăm – şi deschise chiar ea uşa.

Intrară într-un hol pardosit cu dale de piatră şi ajunseră în faţa altei uşi, cu glasvand, care dădea spre holul principal. Luminile erau aprinse şi Noel putu să admire încăperea mare, lambrisată, şi scara de lemn masiv care ducea spre etajul superior.

Încă mai ezitau, neştiind ce să facă, dar uşa de la celălalt capăt al holului se deschise şi o femeie îşi făcu apariţia în prag, repezindu-se să-i întâmpine. Era îndesată şi cu părul alb şi purta un şorţ înflorat peste rochia îngrijită, turcoaz. „Era

nevasta grădinarului“, decise Noel, gândindu-se că venise să dea o mână de ajutor pentru weekend.

Femeia deschise uşa.

— Bună seara. Poftiţi înăuntru. Domnul Keeling şi domnişoara Remington-Luard? Exact. Doamna Early tocmai a urcat să facă o baie, iar Camilla şi domnul colonel sunt jos, la grajduri, dar doamna Early mi-a spus să vă aştept şi să vă arăt camerele dumneavoastră. Acesta e tot bagajul, nu? Ce noapte urâtă! Aţi călătorit greu? E groaznică ploaia asta, nu?

Dar acum erau în casă. Focul ardea vioi în căminul de marmură şi se simţea o căldură plăcută. Soţia grădinarului închise uşa.

— Vă rog să mă urmaţi. Vă descurcaţi cu bagajele?

Se descurcau. Amabel, încă înfăşurată în haina cea veche, îşi ţinea sacul cu cizmele, iar Noel căra celălalt sac şi valiza lui. Astfel încărcaţi, porniră în urma femeii celei grase, în sus pe scări.

— Ceilalţi musafiri ai Camillei au sosit la ceai, dar acum sunt sus, în camerele lor, ca să se schimbe. Iar doamna Early m-a rugat să vă spun că servim cina la ora opt, dar, dacă doriţi să coborâţi la opt fără un sfert, sunt băuturi în bibliotecă şi acolo vă puteţi întâlni cu ceilalţi oaspeţi…

În capul scării, o arcadă dădea spre culoarul ce ducea spre spatele casei. Podeaua era acoperită cu un covor stacojiu, pe pereţi erau atârnate imagini de vânătoare, şi Noel remarcă mirosul plăcut, tipic pentru casele de ţară bine întreţinute, în care se amestecau mirosul de rufe proaspăt călcate, cel al lacului de mobilă şi al levănţicii.

— Uite, asta e camera ta, drăguţa mea, spuse femeia deschizând o uşă şi lăsând-o pe Amabel să treacă înăuntru. Iar dumneata, domnule Keeling, vei sta aici… iar la mijloc e baia. Cred că găsiţi tot ce vă trebuie, dar, dacă aveţi nevoie de ceva, să ne spuneţi.

— Mulţumesc foarte mult.

— Şi am să-i spun doamnei Early că veţi coborî la opt fără un sfert.

Plecă, zâmbindu-le din toată inima şi închizând uşa în urma

ei. Rămas singur, Noel lăsă valiza jos şi se uită în jur. Anii îndelungaţi în care îşi petrecuse weekendurile în case necunoscute îi ascuţiseră simţurile într-atât, încât era în stare, din primul moment în care intra într-o casă, să intuiască posibilităţile ce i se deschideau în faţă şi să le armonizeze cu propriul sistem de valori.

Nota cu o singură stea casele modeste de ţară, prevăzute cu tot tacâmul, de la curent la paturile incomode, mâncare neapetisantă şi nimic altceva în afară de bere, pentru potolirea unui bărbat însetat. Ceilalţi oaspeţi erau, în acest caz, rude deloc amabile, cu copii foarte prost-crescuţi. Adesea, Noel îşi amintea brusc de vreo obligaţie presantă şi se întorcea la Londra duminică dis-de-dimineaţă. Două stele se potriveau mai cu seamă caselor deţinute de militari prin Surrey, unde te întâlneai cu nenumărate fete cu alură de sportive şi tineri cădeţi de la Sandhurst. Tenisul era, de obicei, distracţia preferată şi, după partidele jucate pe terenul cu iarba moale, urmau serile petrecute la crâşma din apropiere. De trei stele erau reşedinţele rurale, fără pretenţii, cu mulţi câini şi cai în grajduri, foc molcom de buşteni în cămin, mâncare pe săturate şi, de cele mai multe ori, un vin grozav. Patru stele era nivelul maxim, cel al vilelor în care locuiau oamenii foarte bogaţi. Un valet care îţi despacheta bagajele – şi foc în dormitor. Pretextul pentru weekendurile petrecute în case de patru stele era, de obicei, câte o seară de dans ce se organiza în vecinătate. Se ridica un cort imens, luminat de lampadare, în grădină; orchestra, angajată în schimbul unor sume enorme, tocmai de la Londra, cânta toată noaptea, şi şampania încă mai curgea la ora şase, în dimineaţa zilei următoare.

Charbourne, hotărî el imediat, era de trei stele şi-l satisfăcea pe deplin. Evident, nu i se dăduse cea mai bună cameră de oaspeţi, însă cea în care se afla era foarte potrivită. De modă veche, confortabilă, cu mobilă solidă, victoriană şi draperii grele de creton, camera avea tot ce-i putea fi de trebuinţă unui vizitator nocturn. Îşi scoase haina şi o aruncă peste pat, apoi se duse să deschidă cealaltă uşă, care dădea spre baia spaţioasă, mochetată, cu o cadă enormă, încastrată în lemn de mahon. De

cealaltă parte a băii mai era încă o uşă şi se îndreptă într-acolo, aşteptându-se cumva să o găsească închisă; totuşi, uşa se deschise, iar el se trezi în camera lui Amabel. O găsi îmbrăcată tot în haina îmblănită, scoţând tot felul de lucruri din sac şi aruncându-le ca pe nişte frunze veştejite pe podea, la picioarele ei.

Fata îşi ridică privirea şi-l văzu zâmbind.

— Ce-i cu mutra asta? îl întrebă.

— Se vede că gazda noastră e o femeie înţeleaptă şi deschisă la minte.

— Ce vrei să spui?

Uneori, Amabel era teribil de obtuză.

— Vreau să spun că în niciun caz nu ne-ar fi dat o cameră comună, însă ce avem de gând să facem la noapte nu-i treaba ei.

— Ei, mă rog, spuse Amabel, presupun că are destulă experienţă.

Scotoci la fundul sacului şi trase de acolo o rochie lungă, neagră, tricotată.

— Ce-i asta? întrebă el.

— E rochia cu care am de gând să mă îmbrac diseară.

— Nu-i cam şifonată?

Amabel o scutură puţin.

— E din jerseu. N-ar trebui să se şifoneze. Crezi că e apă fierbinte?

— Precis că da.

— O, atunci e grozav. Am să fac o baie. Te rog, dă drumul la apă, vrei?

Se duse în baie, puse dopul în cadă şi dădu drumul la apă. Apoi se întoarse la el în cameră şi despachetă lucrurile din valiză, agăţându-şi costumele pe umeraşele din dulapul încăpător şi punând cămăşile curate în sertare. La fundul valizei se afla o sticluţă plată, din argint, bună de luat la vânătoare. O şi auzea pe Amabel bălăcindu-se în apă, şi aburul parfumat pătrundea, ca fumul, prin uşa deschisă. Cu sticla în mână, trecu prin baie, luă două pahare pentru spălat pe dinţi, le umplu pe jumătate cu whisky şi turnă deasupra apă rece de

la robinet, până sus. Amabel se hotărâse să se spele pe păr. Se spăla tot timpul pe păr, dar niciodată nu arăta mai bine. Îi dădu unul din pahare, punându-l pe un scăunel, lângă cadă, ca să-l poată lua după ce-şi spăla săpunul din ochi. Apoi intră în camera ei, luă haina bunicului de pe podea şi o duse în baie, se aşeză pe capacul scaunului de toaletă, îşi puse, cu grijă, paharul de băutură pe savoniera băii şi începu să cerceteze.

Aburii se risipeau. Amabel se ridică, îşi dădu la o parte meşele de păr lung, ud, care-i cădeau peste faţă şi deschise ochii. Zări paharul şi întinse mâna după el.

— Ce faci? îl întrebă.

— Caut bancnota de cinci lire.

Pipăind materialul greu, localiză locul unde se auzea foşnetul acela, jos, la tiv. Băgă mâna în buzunarul din partea aceea şi găsi gaura, dar era prea mică pentru ca mâna lui să treacă pe acolo, aşa că o lărgi puţin şi încercă din nou. Căutând între stratul de tweed şi cel de pielicele de iepure, dădu de ghemotoace de puf şi şuviţe de blană. Strânse din dinţi, imaginându-şi vreun şoarece mort, sau cine ştie ce alt lucru la fel de dezgustător, dar îşi alungă din minte aceste orori şi căută mai departe. În sfârşit, în colţul tivului, descoperi cu vârfurile degetelor ceea ce căuta. Trase mâna cu grijă, eliberându-se.

Haina îi alunecă de pe genunchi pe podea, şi el rămase cu o bucată de hârtie împăturită în mână – o hârtie veche şi îngălbenită, ca un pergament de demult.

— Ce era? vru să ştie Amabel.

— Nu e o bancnotă de cinci lire. Cred că e o scrisoare.

— Vai, ce dezamăgire!

Cu grijă, ca să n-o rupă, Noel o despături. Zări scrisul aplecat, demodat, cu litere desenate cu pana bine ascuţită.

Dufton Hall
Comitatul Lincolnshire
8 mai 1898

Dragă Stern,

Îţi mulţumesc pentru scrisoarea de la Rapallo; mă gândesc că între timp te-ai întors la Paris. Sper să reuşesc să vin în Franţa luna viitoare când, negreşit, te voi căuta la atelier,

pentru a studia schiţa în ulei a picturii *Terasa din grădină.* După ce voi rezolva toate amănuntele legate de călătorie, îţi voi trimite o telegramă prin care să-ţi anunţ data şi ora la care voi sosi.

Al dumitale sincer,
Ernest Wollaston

Noel citi scrisoarea în tăcere. La sfârşit, rămase o clipă pe gânduri, apoi ridică fruntea şi se uită la Amabel.

— Uimitor, rosti el.

— Ce scrie acolo?

— Ce descoperire uimitoare!

— Ah, Noel, pentru numele lui Dumnezeu, citeşte-mi şi mie.

Îi citi scrisoarea. După ce încheie, Amabel nu păru mai lămurită.

— Ce e aşa de uimitor acolo?

— E o scrisoare către bunicul meu.

— Şi ce dacă?

— Ai auzit vreodată de Lawrence Stern?

— Nu.

— A fost pictor. Un pictor victorian de mare succes.

— N-am ştiut. Nu-i de mirare că avea o haină aşa grozavă.

Noel trecu peste această remarcă lipsită de importanţă.

— E o scrisoare de la Ernest Wollaston.

— Şi el tot pictor a fost?

— Nu, ignoranta mea, n-a fost pictor. A fost un industriaş de pe vremea reginei Victoria. A devenit milionar prin propriile forţe. Până la urmă, a fost înnobilat şi si-a luat numele de Lord Dufton.

— Dar pictura… cum îi spune?

— *Terasa din grădină.* A fost o comandă specială. I-a cerut lui Lawrence Stern s-o picteze pentru el.

— Nici despre asta n-am auzit.

— Ar fi trebuit. E celebră. De zece ani încoace e expusă la Muzeul Metropolitan din New York.

— Cum arată?

Noel rămase tăcut câteva clipe, încruntându-se pentru a-şi

aminti o pictură pe care o văzuse doar sub forma reproducerilor apărute în paginile unei publicaţii periodice pe teme de estetică.

— O terasă. În Italia, desigur, căci pentru asta fusese la Rapallo. Un grup de femei, aplecate peste o balustradă; trandafiri peste tot. Chiparoşi, şi marea albastră, şi un băiat care cântă la harpă. Pentru stilul epocii, e foarte frumos.

Privi din nou scrisoarea şi, dintr-odată, totul se lămuri şi înţelese exact ce se întâmplase.

— Ernest Wollaston făcuse avere şi devenise cineva şi, probabil, tocmai îşi construise casa impunătoare din Lincolnshire. Urma să cumpere mobila potrivită şi să comande covoare ţesute special în Franţa şi, pentru că nu moştenise nicio pânză de Gainsborough sau Zoffany, a comandat celui mai prestigios artist al zilei o pictură special pentru el. În vremurile acelea, era ca şi cum i-ai fi comandat cuiva să facă un film. Trebuia să se țină cont de toate amănuntele – peisaj, costume, modele. Apoi, după ce totul era decis şi cercetat, artistul obişnuia să facă o schiță în ulei, pe care să o prezinte clientului său. Urmau luni îndelungate de muncă şi trebuia să fie absolut sigur că, în final, avea să fie exact ceea ce dorea clientul care plătise pentru asta.

— Înţeleg, spuse fata, şi se lăsă pe spate în apă, cu părul plutind pe lângă trup, asemenea Ofeliei, gândindu-se la tot ce auzise. Dar tot nu pricep de ce eşti aşa de entuziasmat.

— Doar pentru că… Nu m-am gândit niciodată la acele prime schiţe în ulei. Sau, dacă m-am gândit, am uitat.

— Sunt aşa de importante?

— Nu ştiu. Ar putea să fie.

— Atunci am fost fată deşteaptă, dacă am descoperit scrisoarea foşnind în haină.

— Da. Fată deşteaptă.

După o vreme, împături scrisoarea, o puse în buzunar, îşi termină băutura din pahar şi se ridică. Îşi privi ceasul.

— E şapte şi jumătate, îi spuse fetei. E timpul să te pregăteşti pentru marea bătălie.

— Tu unde te duci?

— Să mă schimb.

O lăsă să se bălăcească mai departe şi reveni în camera lui, închizând uşa după el. Apoi, în tăcere, deschise cealaltă uşă şi ieşi pe culoar, se întoarse spre scări şi coborî în hol. Paşii nici nu se auzeau pe covorul gros. La baza scării se opri, ezitând. Nu era nimeni prin preajmă, deşi dinspre partea din spate a casei se auzeau voci amabile, care tăifăsuiau în voie şi se simţeau arome delicioase de mâncare. Totuşi, nimic din toate astea nu-l putea distrage căci, pentru moment, toate gândurile lui erau concentrate în găsirea unui telefon.

Găsi ceea ce căuta aproape imediat, chiar acolo, în hol, într-o cabină cu pereţii de sticlă aflată sub scară. Intră şi închise uşa, ridică receptorul şi formă un număr din Londra. I se răspunse aproape imediat.

— Edwin Mundy la telefon.

— Edwin, sunt eu, Noel Keeling.

— Noel. N-am mai vorbit de mult. Bărbatul de la celălalt capăt al firului avea o voce răguşită şi arogantă, cu urme uşoare de accent *cockney*, de care nu reuşise niciodată să scape. Cum o mai duci?

— Grozav, dar, fii atent, n-am timp acum. Sunt în provincie. Voiam doar să te întreb ceva.

— Orice doreşti, bătrâne.

— E vorba de Lawrence Stern. Eşti atent?

— Da.

— Ai idee dacă a apărut pe piaţă vreo schiţă în ulei a principalelor lui picturi?

Tăcere. Apoi, Edwin reluă, pe un ton evaziv:

— Interesantă întrebare. De ce? Ai tu aşa ceva?

— Nu. Şi nici nu ştiu dacă există. De asta te-am sunat.

— N-am auzit să fi apărut aşa ceva, la niciuna din casele importante de licitaţie. Dar, desigur, mai sunt şi intermediarii mai mici din toată ţara.

— Care ar fi… Noel îşi drese vocea şi continuă: La valoarea actuală a pieţei, cam cât s-ar putea obţine pentru aşa ceva?

— Depinde de pictură. Dacă e vorba de operele lui mai importante, presupun că ar fi în jur de patru sau cinci mii…

dar nu lua asta ad litteram, bătrâne, e doar un preţ estimativ. Nu pot spune nimic până nu le văd.

— Ţi-am spus. Eu nu am nimic.

— Atunci de ce m-ai sunat?

— Tocmai mi-am dat seama că ar putea să mai existe asemenea schiţe, fără ca niciunul din noi să ştim ceva despre asta.

— Vrei să spui, în casa mamei tale.

— Mă rog, trebuie să fie undeva.

— Dacă reuşeşti să le găseşti, continuă Edwin, pe tonul cel mai mieros de care era în stare, presupun că îmi vei permite să mă ocup chiar eu de ele pentru tine.

Dar Noel n-avea de gând să facă promisiuni cu atâta uşurinţă.

— Ar trebui să pun mâna pe ele mai întâi. Apoi adăugă, înainte ca Edwin să poată spune ceva: Acum trebuie să plec, Edwin. Cina se serveşte peste cinci minute şi eu nici măcar nu m-am schimbat. Îţi mulţumesc pentru ajutor şi scuză-mă că te-am deranjat.

— Niciun deranj, băiete dragă. Mă bucur să-ţi fiu de folos. E o posibilitate interesantă. Vânătoare plăcută.

Închise. Încet, Noel puse receptorul înapoi în furcă. Patru, până la cinci mii de lire sterline. Mai mult decât ar fi îndrăznit să-şi imagineze. Trase adânc aer în piept, deschise uşa cabinei şi ieşi în hol. Încă nu apăruse nimeni pe acolo şi, cum nimeni nu fusese martor la acţiunile lui, nu era nevoie să lase bani pentru convorbire.

5
HANK

Exact în ultima clipă, când totul era gata pregătit pentru cina în doi cu Hank Spotswood, Olivia îşi aminti că nu-i telefonase mamei ei, cu propunerea de a face un drum cu maşina până în Gloucestershire, ca să-şi petreacă o sâmbătă tihnită cu ea. Telefonul alb se afla lângă canapea şi tocmai începuse să formeze numărul, când auzi un taxi apropiindu-se din josul străzii. Simţi, instinctiv, că era Hank. Ezită. Când vorbea la telefon, mamei ei îi plăcea să stea la taclale, să dea şi să primească veşti şi nici nu se punea problema să-i spună doar ce-şi propusese şi apoi să închidă. Auzi taxiul oprindu-se în faţa porţii, renunţă să mai formeze numărul şi aşeză receptorul înapoi în furcă. O să sune mai târziu. Maică-sa nu se culca niciodată înainte de miezul nopţii.

Se ridică în picioare, netezi cutele perniţei de pe canapea şi privi în jur, verificând dacă totul era sau nu perfect. Era. Lumina difuză, băutura în aşteptare, gheaţa în suportul ei, muzică de atmosferă, de-abia auzită, la aparatul stereo. Se întoarse spre oglinda de pe poliţa căminului şi-şi netezi părul, îndreptând apoi gulerul bluzei Chanel, din atlaz crem. Purta cercei cu perle, iar machiajul era şi el în nuanţe perlate, delicate şi foarte feminine, deosebite faţă de culorile mai tari pe care le folosea în timpul zilei. Rămasă în aşteptare, auzi poarta deschizându-se şi apoi închizându-se la loc. Sunetul soneriei.

Fără să se grăbească, se îndreptă spre uşă, ca să-l poftească înăuntru.

— Bună seara.

Stătea în prag, în ploaie. Un bărbat frumos, robust, de aproape cincizeci de ani, ţinând în mână, aşa cum era de

aşteptat, un buchet de trandafiri roşii, cu cozile lungi.

— Salut.

— Pofteşte înăuntru. Ce seară îngrozitoare! Dar ai găsit drumul.

— Sigur. N-a fost o problemă.

Intră în hol, iar ea închise uşa în urma lui; el îi oferi florile.

— O modestă ofrandă, îi spuse şi zâmbi, iar Olivia îşi dădu seama că uitase de zâmbetul lui atrăgător şi dantura lui perfectă, cu dinţii foarte albi, de american.

— A, sunt foarte frumoase. Luă florile şi, automat, se aplecă să le miroasă, dar fuseseră crescute forţat, în cine ştie ce seră, aşa că nu aveau nicio mireasmă. Ce drăguţ din partea ta! Scoate-ţi haina şi ia-ţi ceva de băut, eu am să mă duc să pun imediat florile în apă.

Le duse în bucătăria micuţă, găsi un vas, îl umplu cu apă şi puse florile înăuntru aşa cum erau, fără să mai piardă timp pentru a le aranja în vreun fel. Florile se aşezară singure, cu graţie, aşa cum numai trandafirii ştiu s-o facă. Ţinând vasul în mâini, se întoarse în salonaş şi îl aşeză, ceremonios, la locul de onoare de pe biroul ei din lemn de alun. Pe peretele alb, roşul trandafirilor dădea impresia unor stropi strălucitori de sânge.

Se întoarse spre el.

— Drăguţ din partea ta! Acum, ţi-ai luat ceva de băut?

Îşi luase.

— Mi-am pus nişte scotch. Sper că e în regulă, adăugă el, punând paharul jos. Ia spune-mi, tu ce doreşti?

— La fel. Cu apă şi gheaţă.

Olivia se lăsă pe un colţ al canapelei, îndoindu-şi picioarele lângă ea, şi-l privi cum se ocupă de sticle şi pahare. Când îi aduse paharul, ridică mâna să-l ia; îşi luă şi el paharul şi se aşeză pe fotoliul de lângă cămin. Ridică paharul.

— Noroc!

— Sănătate! spuse Olivia.

Sorbiră din pahare. Începură să vorbească. Atmosfera era plăcută, relaxată. Hank îi admiră casa, se interesă de tablouri, o întrebă despre munca ei, vru să ştie cum făcuse cunoştinţă cu familia Ridgeway, la petrecerea cărora se întâlniseră, cu câteva

seri mai înainte. Iar apoi, la sugestia ei plină de tact, începu să-i vorbească despre el. Lucra în domeniul fabricaţiei de covoare şi venise în Anglia pentru o conferinţă internaţională de industrie textilă. Locuia la hotelul Ritz. Era din New York, dar se mutase în sud şi lucra în Dalton, statul Georgia.

— Cred că a fost o schimbare profundă a stilului tău de viaţă. De la New York în Georgia.

— Într-adevăr, răspunse, coborându-şi privirea şi răsucind paharul în mâini. Dar mutarea a intervenit în momentul cel mai potrivit. M-am despărţit de curând de soţia mea şi, în felul ăsta, aranjamentele domestice au fost mai uşor de realizat.

— Îmi pare rău.

— N-ai de ce. Se mai întâmplă.

— Ai copii?

— Da. Doi adolescenţi. Un băiat şi o fată.

— Te vezi cu ei?

— Sigur că da. Îşi petrec vacanţa de vară cu mine. Sudul e grozav pentru copii. Pot să joace tenis tot anul, pot călări sau înota. Suntem membri ai unui club local, unde se întâlnesc cu mulţi tineri de vârsta lor.

— Sună grozav.

Urmă o pauză, în care Olivia aşteptă, cu tact, dându-i posibilitatea să scoată la iveală portvizitul cu pozele copiilor lui – lucru pe care, din fericire, el nu-l făcu. Îl plăcea din ce în ce mai mult.

— Ai paharul gol, îi spuse ea. Mai vrei să bei ceva?

Continuară să vorbească. Conversaţia se deplasă spre subiecte mai serioase: politica americană, balanţa economică dintre cele două ţări. Opiniile lui erau liberale şi practice totodată şi, deşi îi spuse Oliviei că îi votase pe republicani, părea adânc preocupat de problemele lumii a treia. După o vreme, Olivia aruncă o privire spre ceas şi constată, spre surprinderea ei, că era ora nouă.

— Cred că a sosit timpul să ne aşezăm la masă, îi spuse.

Se ridică în picioare, luă paharele goale şi porni, în urma ei, spre sufragerie. Aprinse o lumină blândă şi descoperi privirilor masa minunat pusă, cu pahare de cristal şi tacâmuri

de argint, iar în mijlocul mesei un aranjament cu crini timpurii. Deşi palidă, lumina era suficientă pentru ca el să observe imediat singurul perete vopsit în culoarea cobaltului şi acoperit de sus până jos cu fotografii înrămate, care-l atraseră imediat.

— Ei, ia te uită! Ce idee grozavă!

— Pentru mine, fotografiile de familie au fost întotdeauna o problemă. Nu ştiu niciodată unde să le pun, aşa că am rezolvat dilema umplând un perete întreg cu ele.

Trecu de cealaltă parte a tăbliei în bucătăria micuţă, luând de acolo farfuria cu pateu şi pâine de secară, în timp ce Hank, cu spatele la ea, cerceta fotografiile cu interesul şi atenţia cuiva aflat într-o galerie de artă.

— Cine e fetiţa asta frumoasă?

— E sora mea, Nancy.

— E adorabilă.

— Era, recunoscu Olivia. Dar nu s-a mai îngrijit deloc, cum se spune. Înţelegi ce vreau să spun, s-a îngrăşat şi a îmbătrânit înainte de vreme. Dar era *într-adevăr* adorabilă când era mică. Poza asta e făcută chiar înainte de nunta ei.

— Unde locuieşte?

— În Gloucestershire. Are doi copii îngrozitori şi un bărbat plicticos, şi ideea lui despre rai este să se plimbe pe corso, cu doi labradori în lesă, trimiţând salutări către toţi prietenii.

Se întoarse spre ea încruntat, fără să înţeleagă, iar Olivia izbucni în râs.

— Nici măcar nu ştii despre ce vorbesc, nu-i aşa?

— Nu. Dar am înţeles cum stau lucrurile. Se întoarse spre fotografii. Şi cine e această doamnă elegantă?

— Aceea e mama.

— Ai vreo poză de-a tatălui tău?

— Nu, tata a murit. Dar acela e fratele meu, Noel. Bărbatul acela frumos, cu ochi albaştri.

— Chiar că e un tip bine. E căsătorit?

— Nu. Are aproape treizeci de ani şi încă nu s-a căsătorit.

— Are o prietenă?

— Nu una permanentă. N-a avut niciodată o prietenă cu

care să locuiască împreună. Îşi petrece toată viaţa gândindu-se ce groaznic ar fi să-şi creeze obligaţii. Ştii tu, genul de bărbat care nu acceptă niciodată o invitaţie la o petrecere, la gândul că ar putea apărea ceva mai bun.

Amuzat, Hank râdea, scuturând din umeri.

— Nu eşti prea blândă cu familia ta.

— Ştiu. Dar ce rost ar avea să ţin cu dinţii de nişte iluzii sentimentale, mai ales la vârsta mea?

Reveni din spatele tăbliei şi puse pe masă pateul, untul şi coşul cu pâinea crocantă. Găsi nişte chibrituri şi aprinse lumânările.

— Şi aici cine e?

— La ce poză te uiţi?

— Cea cu bărbatul cu o fetiţă alături.

— A… Olivia veni lângă el. E un bărbat pe care îl cheamă Cosmo Hamilton. Iar fetiţa e fiica lui, Antonia.

— Ce copil drăguţ!

— Am făcut poza acum cinci ani. Acum trebuie să aibă optsprezece ani.

— Sunt rude cu tine?

— Nu. El îmi e prieten. Mi-a fost prieten. De fapt, iubit. Are o casă la Ibiza şi, acum cinci ani, mi-am întrerupt serviciul un an… un an sabatic, pe care l-am petrecut acolo, locuind împreună cu el.

Hank ridică din sprâncene.

— Un an. E mult ca să trăieşti cu un bărbat.

— A trecut foarte repede.

Olivia îi simţi privirea aţintită asupra ei.

— Ai ţinut la el?

— Da. Mai mult decât la oricine altcineva.

— De ce nu v-aţi căsătorit… sau, poate, avea soţie?

— Nu, nu avea. Dar eu n-am vrut să mă mărit cu el, pentru că nu doream să mă mărit cu nimeni. Nici acum nu doresc.

— Te mai vezi cu el?

— Nu. Ne-am luat rămas-bun şi cu asta s-a terminat legătura noastră.

— Dar fiica lui, Antonia?

— Nu ştiu ce s-a mai întâmplat cu ea.

— Corespondaţi?

Olivia ridică din umeri.

— Îi trimit felicitări de Crăciun. Aşa ne-am înţeles. O felicitare de Crăciun, în fiecare an, cu imaginea unei prigorii.

— Nu mi se pare prea generos.

— Ştiu. Şi probabil că, pentru tine, e imposibil să înţelegi. Dar Cosmo *înţelege.* Îi zâmbi, apoi continuă: Acum, dacă ai terminat cu rudele şi prietenii mei, ce-ar fi să torni nişte vin şi să mâncăm ceva?

— Mâine e sâmbătă, îi spuse el. Ce faci tu, de obicei, sâmbăta?

— Câteodată plec din oraş, pentru tot weekendul. Alteori stau aici. Scap de tensiune, mă relaxez, îmi chem câţiva prieteni la un pahar.

— Pentru mâine ai stabilit ceva?

— De ce?

— Mâine nu am niciun fel de întâlniri de afaceri. Mi-ar fi plăcut să mergem cu maşina undeva… mi-ai putea arăta o parte din peisajele de provincie despre care am auzit vorbindu-se adesea, dar pe care nu am niciodată timp să le vizitez.

Cina se terminase, vasele zăceau, abandonate, în bucătărie, lumina fusese stinsă în sufragerie. Cu câte un pahar de coniac şi o cafea, se întorseseră lângă foc, numai că acum stăteau amândoi pe canapea, la cele două capete, întorşi pe jumătate unul spre celălalt. Olivia îşi odihnea capul cu părul ei întunecat pe o perniţă roz, indiană, ţinându-şi picioarele sub ea. Un papuc îi alunecase din picior şi zăcea pe jos, pe covor.

— Mâine, îi spuse ea, plănuisem să merg s-o văd pe mama, în Gloucestershire.

— Te aşteaptă?

— Nu. Dar aveam de gând s-o sun înainte de culcare.

— Trebuie să te duci?

Olivia reflectă la acest lucru. Dorea să meargă, se hotărâse să meargă şi se simţise mai bine după ce luase această

hotărâre. Dar acum…

— Nu, nu *trebuie* să merg, îi spuse. Dar nu s-a simţit prea bine şi n-am mai văzut-o de prea multă vreme, aşa că ar fi bine să merg.

— Câtă putere de convingere e necesară ca să te fac să te răzgândeşti?

Olivia zâmbi. Sorbi încă o gură de cafea şi puse ceşcuţa înapoi, cu grijă, exact în centrul farfurioarei.

— Cum ai să mă faci să mă răzgândesc?

— Te-aş putea tenta cu promisiunea unei mese de patru stele. Sau cu o plimbare pe râu. Sau pe jos, pe drumuri de ţară. Orice doreşti.

Olivia puse în cumpănă această ispită.

— Cred că aş mai putea amâna o săptămână. Mai ales că nu mă aşteaptă, aşa că nu va fi dezamăgită.

— Atunci, vii.

Olivia se hotărâse.

— Da, am să vin.

— Să închiriez o maşină?

— Am eu o maşină cât se poate de bună.

— Unde vrei să mergem?

Olivia ridică din umeri şi lăsă cafeaua deoparte.

— Oriunde doreşti şi tu. În Pădurea Nouă; de-a lungul Tamisei, până la Henley. Am putea merge în comitatul Kent, să vizităm grădinile din Sissinghurst.

— Ce-ar fi să ne hotărâm mâine?

— Cum doreşti.

— La ce oră vrei să pornim?

— Devreme, cred eu. În felul ăsta, putem ieşi din Londra înainte de aglomerarea circulaţiei.

— În cazul ăsta, cred că ar trebui să mă întorc la hotel.

— Da, spuse Olivia. Poate că aşa ar fi mai bine.

Dar niciunul din ei nu făcu nicio mişcare. Peste canapeaua albă, imensă, privirile li se întâlniră şi se priviră fix, îndelung. Liniştea era deplină. Muzica încetase, casetele se terminaseră de mult, iar afară, ploaia bătea în geamuri. O maşină trecu pe stradă, pe când ceasul micuţ, aşezat pe poliţa căminului,

petrecea clipele care se succedau încet. Era aproape ora unu.

Se apropie de ea, aşa cum ea ştiuse că va face, şi îşi trecu un braţ pe după umerii ei, trăgând-o spre el, astfel încât să nu-şi mai rezeme capul pe perniţă, ci pe pieptul lui cald, musculos. Cu cealaltă mână, îi netezi părul care-i cădea pe obraz şi apoi, prinzând-o de bărbie, ca s-o întoarcă spre el, se aplecă şi o sărută pe gură. Mâna îi alunecă de la bărbie spre gât, apoi peste curba delicată a sânilor ei micuţi. În cele din urmă, rosti:

— Toată seara m-am gândit numai la asta.

— Cred că şi eu am dorit s-o faci.

— Dacă pornim aşa de devreme, mâine-dimineaţă, n-ar fi o prostie să fac tot drumul până la Ritz, doar că să dorm vreo patru ore şi apoi să mă întorc să te iau?

— Şi încă ce prostie…

— Pot să rămân?

— De ce nu?

Se trase înapoi, privindu-i faţa întoarsă în sus, cu ochii plini de un amestec de dorinţă şi amuzament.

— Nu e decât o singură problemă, îi spuse el. Nu am nici aparatul de ras, nici periuţa de dinţi la mine.

— Am eu şi una, şi cealaltă. Nou-nouţe. Pentru cazuri de urgenţă.

Izbucni în râs.

— Eşti o femeie uimitoare, îi spuse.

— Mi s-a mai spus.

Olivia se trezi devreme, ca de obicei. Ora şapte şi jumătate dimineaţa. Draperiile erau trase, dar nu complet şi, prin spaţiul rămas liber, aerul răcoros şi proaspăt pătrundea în cameră. Abia se luminase de ziuă şi cerul era senin. Poate că, la urma urmelor, avea să fie o zi frumoasă.

Rămase o vreme aşa, întinsă, ameţită şi relaxată, zâmbindu-şi mulţumită, amintindu-şi de noaptea trecută şi anticipând, cu plăcere, ziua care urma. Întoarse capul pe pernă şi privi, cu adâncă satisfacţie, spre bărbatul adormit care ocupa cealaltă parte a patului ei încăpător. Ţinea un braţ sub cap şi pe celălalt deasupra păturii albe, groase. Un braţ bronzat, ca întregul său

trup sănătos, plin de tinereţe, cu părul auriu, scurt şi moale. Întinse mâna şi-i atinse antebraţul cu un gest delicat, aşa cum ar fi atins o sculptură sau un obiect de porţelan, doar pentru pura plăcere animalică de a-i simţi forma şi contururile sub vârfurile degetelor. Atingerea aceasta uşoară nu-l deranjă şi, când ea îşi trase uşor mâna înapoi, el continuă să doarmă.

Moleşeala îi trecuse, înlocuită de o energie care nu-i dădea pace. Acum era complet trează şi nerăbdătoare să pornească la drum. Se ridică încet în capul oaselor, dădu pătura la o parte şi se dădu jos din pat. Îşi vârî picioarele goale în papuci şi întinse mâna după halatul roz de lână, şi-l puse şi se strânse cu cordonul în jurul taliei subţiri. Ieşi din cameră, pornind pe scări în jos.

Dădu draperiile la o parte şi văzu că, într-adevăr, promitea să fie o zi frumoasă. Fusese puţină brumă în timpul nopţii, dar cerul de un albastru pal era senin, fără niciun nor, şi primele raze, nu prea puternice, ale soarelui de iarnă pătrundeau pe strada pustie. Deschise uşa de la intrare şi luă laptele, îl duse în bucătărie şi puse sticlele în frigider. Curăţă farfuriile din ajun şi le vârî în maşina de spălat, apoi puse masa pentru micul dejun. Puse de cafea, găsi nişte ouă şi şuncă, un pachet de fulgi de cereale. Se întoarse în salon să aranjeze perniţele, să ia paharele şi cănile de cafea, să aprindă focul. Trandafirii aduşi de el începuseră să se deschidă, iar petalele se răsfrângeau încet înapoi, ca nişte mâini deschise în implorare. Se opri să-i miroasă, dar tot nu aveau nicio mireasmă. „Nu-i nimic, le spuse ea, sunteţi frumoşi şi aşa. Va trebui să vă mulţumiţi cu frumuseţea voastră.“

Se auzi un ţăcănit la cutia poştală şi corespondenţa alunecă pe covoraşul din faţa uşii de la intrare. Tocmai se pregătea să meargă după scrisori, dar, după ce străbătu camera pe jumătate, telefonul începu să sune şi se repezi spre receptor, nedorind ca sunetul strident al soneriei să-l deranjeze pe bărbatul care încă mai dormea la etaj.

— Bună ziua.

Îşi zări imaginea în oglinda de pe poliţa căminului, neatenuată de farduri, cu părul negru căzându-i peste obraz. Îl

dădu înapoi şi, cum nu primise niciun răspuns, repetă:

— Bună ziua.

Se auzi un declic şi un bâzâit, apoi o voce feminină rosti:

— Olivia?

— Da.

— Olivia, sunt eu, Antonia.

— Antonia?

— Antonia Hamilton. Antonia lui Cosmo.

— Antonia! Olivia se lăsă să alunece într-un colţ al canapelei, trăgându-şi picioarele sub ea şi ţinând receptorul mai aproape de ureche. De unde vorbeşti?

— De la Ibiza.

— Parcă ai fi lângă mine.

— Ştiu. Slavă Domnului, legătura e bună.

Ceva în vocea fetei îi atrase atenţia Oliviei. Simţi pierindu-i zâmbetul de pe faţă şi strânse mai tare receptorul alb, neted.

— De ce m-ai sunat?

— Olivia, trebuia să-ţi spun. Mă tem că e o veste tristă. A murit tata.

Murise. Cosmo murise. „A murit.“ Rosti cuvintele în şoaptă, dar parcă nu era vocea ei.

— A murit joi seara, târziu. La spital… ieri a fost înmormântarea.

— Dar… Cosmo, mort. Era de neînchipuit. Dar… de ce? Cum?

— Nu pot… nu pot să-ţi spun. Nu la telefon.

Antonia, fără Cosmo, singură la Ibiza.

— De unde dai telefon?

— Din localul lui Pedro.

— Unde stai?

— La Ca'n D'alt.

— Eşti singură acolo?

— Nu. Tomeu şi Maria s-au mutat aici, ca să-mi ţină tovărăşie. Au fost minunaţi.

— Dar…

— Olivia, trebuie să vin la Londra. Nu pot rămâne aici, casa asta nu e a mea şi… of, mai sunt o mie de motive. În orice caz,

va trebui să-mi găsesc ceva de lucru. Dacă vin… aş putea să stau cu tine câteva zile, doar până îmi găsesc ceva? Nu ţi-aş cere o asemenea favoare, dar nu am pe nimeni altcineva.

Olivia ezită, urându-se pentru această ezitare, dar prea conştientă de faptul că toate instinctele ei reacţionau violent împotriva oricărei persoane, inclusiv a Antoniei, care făcea tentativa să-i invadeze preţioasa intimitate a casei şi vieţii ei.

— Dar… dar mama ta?

— S-a recăsătorit. Acum locuieşte în nord, pe lângă Huddersfield. Şi nu vreau să mă duc acolo. E vorba numai de câteva zile, cum am spus, doar până mă organizez.

— Când vrei să vii?

— Săptămâna viitoare. Poate marţi, dacă reuşesc să prind un avion. Olivia, numai câteva zile, până mă pun pe picioare.

Vocea ei rugătoare, prin cablul telefonic de la sute de kilometri depărtare, părea tinerească şi vulnerabilă, la fel ca atunci când era copil. Brusc, Olivia şi-o aminti pe Antonia aşa cum o văzuse pentru prima dată, alergând pe dalele aeroportului din Ibiza, ca să se arunce în braţele lui Cosmo. Şi se simţi dezgustată de ea însăşi. „E vorba de Antonia, nenorocito, care te roagă s-o ajuţi. E Antonia lui Cosmo, şi Cosmo e mort, iar faptul că s-a gândit la tine e cel mai mare compliment pe care ţi l-ar putea face. Măcar o dată în viaţă, nu te mai gândi numai la tine însăţi.“

Ca şi cum Antonia ar fi putut s-o vadă, zâmbi cu căldură, ca pentru a o linişti. Îi vorbi cu blândeţe şi siguranţă:

— Bineînţeles că poţi veni. Anunţă-mă când soseşte avionul şi-am să te aştept la aeroportul Heathrow. Atunci ai să-mi poţi povesti totul.

— Ah, eşti o sfântă! N-am să te deranjez deloc.

— Sigur că nu. Cu mintea ei practică, Olivia trecu la alte eventuale dificultăţi. Te descurci cu banii?

— Ah… Antonia părea surprinsă, ca şi cum nici nu se gândise la asemenea amănunte – şi probabil că aşa şi era. Da, reluă ea, cred că da.

— Ai destul pentru biletul de avion?

— Da, cred că da. La limită.

— Atunci ţinem legătura şi te aştept.

— Îţi mulţumesc foarte mult. Şi… îmi pare rău că a trebuit să-ţi spun de tata…

— Şi mie îmi pare rău. Erau vorbele cele mai plate pe care le rostise în viaţa ei. Închise ochii, alungând durerea unei pierderi pe care încă nu o realiza pe deplin. A fost un om foarte special, adăugă ea.

— Da. Antonia plângea. Îi auzea, îi vedea, aproape că îi simţea lacrimile. Da… la revedere, Olivia.

— La revedere.

Antonia închise.

După câteva clipe, Olivia aşează cu stângăcie receptorul înapoi în furcă. Brusc, simţi că-i era foarte frig. Ghemuită în colţul canapelei, îşi strânse braţele în jurul trupului, privind în gol, spre salonul ordonat şi strălucitor, unde nimic nu se schimbase, nimic nu se mutase din loc – şi totuşi, totul era complet diferit. Căci Cosmo nu mai era. Cosmo murise. Pentru tot restul vieţii, Olivia avea să trăiască într-o lume fără Cosmo. Se gândi la seara aceea caldă, când s-au aşezat pe o bancă, în faţa localului lui Pedro, să-l asculte pe băiatul care cânta la ghitară concertul lui Rodrigo, umplând noaptea cu sunetele muzicii spaniole. De ce tocmai acel moment, când avea atâtea amintiri din lunile petrecute cu Cosmo?

Auzi paşi pe scară şi îşi ridică privirea. Hank Spotswood cobora spre ea. Era îmbrăcat cu halatul ei de baie şi nu părea ridicol aşa, pentru că, oricum, era un model bărbătesc şi i se potrivea uşor. Se bucură că nu părea ridicol. Nu l-ar fi putut suporta, în momentul acela, dacă ar fi părut ridicol. Şi era şi asta o nebunie, căci ce mai conta cum arată, când Cosmo era mort?

Îl privi, fără să rostească niciun cuvânt.

— Am auzit telefonul, spuse el.

— Speram să nu te trezească.

Nu-şi dădea seama că faţa ei era cenuşie, iar ochii întunecaţi păreau mai adânciţi în orbite.

— Ce s-a întâmplat? întrebă el.

Începuse să-i crească barba şi avea părul răvăşit. Ea îşi

aminti de seara trecută şi se bucură că o petrecuse alături de el.

— A murit Cosmo. Bărbatul despre care ţi-am vorbit aseară. Bărbatul din Ibiza.

— Ah, Doamne, Dumnezeule…

Coborî, străbătu camera şi se aşeză lângă ea; o strânse în braţe, fără niciun cuvânt, ca pe un copil nefericit, care are nevoie de alinare. Cu obrazul lipit de pânza aspră a halatului ei de baie, simţi, violent, nevoia să plângă. Îşi dori să-i dea lacrimile, să-i răbufnească toată durerea, în aşa fel încât să se elibereze de suferinţa care o ţinea prizonieră în ghearele ei. Dar nu se întâmplă aşa. Niciodată nu se pricepuse să plângă.

— Cine era la telefon? o întrebă el.

— Fiica lui Cosmo, Antonia. Biata copilă! Tatăl ei a murit joi seara. Înmormântarea a fost ieri. Nu ştiu mai multe.

— Ce vârstă avea?

— Cred… cred că vreo şaizeci de ani. Dar era aşa de tânăr…

— Ce s-a întâmplat?

— Nu ştiu. N-a vrut să vorbească despre asta la telefon. Mi-a spus doar că a murit la spital. Ea… ea vrea să vină la Londra. Soseşte săptămâna viitoare. O să stea cu mine vreo câteva zile.

Hank nu făcu niciun comentariu, dar o strânse mai tare în braţe, mângâind-o uşor pe umăr, ca şi cum ar fi încercat să liniştească un animal încordat. După o vreme, Olivia se mai linişti. Nu-i mai era frig. Se eliberă din braţele lui şi, proptindu-se cu mâinile în pieptul lui, îl dădu la o parte, stăpânindu-se şi redevenind ea însăşi.

— Îmi pare rău, se scuză. De obicei nu sunt aşa de emotivă.

— Te pot ajuta cu ceva?

— Nimeni nu mă poate ajuta. S-a terminat.

— Dar ziua de astăzi? Preferi să renunţăm? Pot să dispar, să nu-ţi stau în drum, dacă aşa doreşti. Poate că vrei să fii singură.

— Nu, nu vreau să fiu singură. Ultimul lucru pe care mi-l doresc acum este să fiu singură. Îşi puse gândurile în ordine, sub control, şi simţi că prioritatea numărul unu era să-şi anunţe mama de moartea lui Cosmo. Reluă: Mă tem însă că planul cu Sissinghurst sau Henley a căzut. La urma urmelor,

va trebui să mă duc la Gloucestershire, la mama. Ţi-am spus că nu s-a simţit prea bine, dar nu ţi-am spus că a avut un uşor atac de cord. Şi ţinea foarte mult la Cosmo. Când am stat la Ibiza, ea a venit să locuiască la noi. A fost o perioadă minunată. Una din cele mai fericite din toată viaţa mea. Aşa că trebuie să-i spun că a murit şi vreau să fiu lângă ea când va afla. Îşi ridică privirea spre Hank. Te-ar deranja să mergi cu mine? Mă tem că e foarte mult de mers cu maşina, dar mama o să ne facă o gustare şi ne putem petrece o după-amiază liniştită cu ea.

— Mi-ar face plăcere să vin. Şi am să conduc eu.

Era puternic ca o stâncă. Olivia reuşi să zâmbească, plină de recunoştinţă şi afecţiune.

— O sun chiar acum, spuse ea, întinzându-se după telefon. Am să-i spun să ne aştepte la prânz.

Hank se declară de acord şi se ridică în picioare.

— Simt mirosul cafelei în cafetieră, comentă el. Ce-ar fi să pregătesc eu micul dejun?

Pe la nouă, porniseră la drum, în Alfasud-ul verde-închis al Oliviei, care stătea în scaunul pentru pasager, în timp ce Hank se afla la volan. La început, conduse cu mare grijă, atent să nu uite că se află pe cealaltă parte a străzii, dar, după ce au oprit să facă plinul de benzină, deveni mai încrezător, luă viteză şi intrară pe autostrada care ducea la Oxford cu o viteză constantă de o sută cinci kilometri la oră.

Nu vorbeau. Toată atenţia lui era concentrată spre celelalte maşini de pe şosea şi la drumul care cotea înaintea lor. Olivia se bucura că nu trebuie să vorbească şi-şi înfundase bărbia adânc în gulerul de blană al hainei, privind fără să vadă peisajul anost de ţară, care se perinda prin faţa geamurilor.

Dar după ce trecură de Oxford, se învioră. Era o zi strălucitoare de iarnă şi, cum soarele se ridicase puţin pe cer, bruma de pe iarbă şi arături se topise, iar trunchiurile copacilor subţiri şi negri aruncau umbre alungite peste câmp şi şosea. Fermierii porniseră la arat, şi stoluri de pescăruşi urmăreau tractoarele şi brazdele proaspete trase în pământ. Trecură prin orăşele pline de aglomeraţia obişnuită a unei zile

de sâmbătă dimineaţa. Străzile strâmte erau pline de maşinile familiilor de localnici, veniţi din satele apropiate pentru cumpărăturile de sfârşit de săptămână, iar trotuarele erau înţesate de mame cu copii şi cărucioare, şi tarabe pline de tot felul de lucruri, jucării de plastic şi baloane, flori, fructe şi legume proaspete. Mai departe, în faţa unei crâşme de ţară, dădură peste un grup de vânători; curtea pietruită răsuna de tropotul copitelor de cai, aerul răsuna de lătratul câinilor şi sunetul goarnelor de vânătoare, ori de vocile răstite ale vânătorilor în haine viu colorate. Hank nici nu-şi putea crede ochilor.

— Ia te uită! rostea întruna, şi ar fi oprit chiar maşina, ca să privească, dar un poliţist tânăr îi făcu semn categoric să treacă mai departe, încât îşi văzu de drum fără nicio tragere de inimă, privind peste umăr din când în când, pentru o ultimă imagine a acestei scene tradiţionale englezeşti.

— Parcă era o scenă de film, cu hanul acela vechi şi curtea pietruită. Ce rău îmi pare că n-am aparatul de fotografiat la mine!

Olivia era bucuroasă pentru el.

— Nu poţi spune că n-a meritat să vii cu mine. Am fi putut străbate toată ţara şi să nu găsim ceva aşa de grozav.

— E clar că asta e ziua mea norocoasă.

Erau aproape de Cotswolds. Drumurile se îngustau, şerpuind printre lunci umede şi peste poduri mici, de piatră. Case şi ferme, din piatră de Cotswold, de culoarea mierii, păreau aurii în lumina soarelui, iar printre ele se zăreau grădinile din faţa caselor mici – care, vara, erau adevărate simfonii de culori – şi livezi de pruni şi meri.

— Înţeleg de ce mama ta a preferat să locuiască aici. N-am văzut niciodată asemenea locuri. Şi e atâta verdeaţă…

— Oricât de ciudat ar părea, mama nu a venit aici pentru peisaj. Când şi-a vândut casa de la Londra, era hotărâtă să meargă să locuiască în Cornwall. Stătuse acolo în copilărie, înţelegi, şi cred că-i era dor să se întoarcă. Dar sora mea, Nancy, s-a gândit că e prea departe, prea departe de toţi copiii ei. Aşa că a găsit casa asta pentru ea. Până la urmă, poate că

lucrurile s-au aranjat cum nu se putea mai bine, dar, la vremea respectivă, am fost furioasă că Nancy s-a amestecat în treaba asta.

— Mama ta locuieşte singură?

— Da. Dar asta-i altă problemă. Acum, doctorii spun că ar trebui să aibă pe cineva lângă ea, măcar o menajeră, dar eu ştiu că ei îi displace total ideea. E teribil de independentă şi nici măcar nu-i prea vârstnică. Nu are decât şaizeci şi patru de ani. De fapt, nu stă o clipă locului. Mi se pare că ar fi o insultă la adresa inteligenţei ei să începem s-o tratăm ca şi cum ar fi deja senilă. Găteşte, are grijă de grădină, primeşte musafiri şi citeşte tot ce-i pică în mână, ascultă muzică, dă telefoane şi poartă conversaţii lungi, foarte plăcute. Uneori pleacă în străinătate, să stea pe la prietenii din tinereţe. De obicei, în Franţa. Tatăl ei a fost pictor şi mama şi-a petrecut o bună parte a adolescenţei la Paris. Se întoarse spre Hank şi-i zâmbi. Dar ce rost are să-ţi vorbesc despre mama? Nu mai e mult şi ai s-o vezi cu ochii tăi.

— I-a plăcut la Ibiza?

— La nebunie. Locuinţa lui Cosmo era o fermă veche, tipică locului, aşezată în inima insulei, pe dealuri. Foarte rurală. Exact genul care să-i placă mamei. Ori de câte ori avea o clipă liberă, dispărea în grădină cu o pereche de foarfeci, ca şi cum ar fi fost acasă.

— O cunoaşte pe Antonia?

— Da. Au fost amândouă cu noi în acelaşi timp. S-au împrietenit la cataramă. Diferenţa de vârstă n-a contat deloc. Mama e minunată cu cei tineri. Se pricepe mult mai mult decât m-aş pricepe eu. Rămase tăcută câteva clipe şi apoi adăugă, într-un impuls de sinceritate: în clipa asta nu sunt foarte sigură de mine. Vreau să spun că doresc să-l ajut pe copilul lui Cosmo, dar nu mă entuziasmează ideea de-a aduce pe cineva să locuiască cu mine, oricât de puţin timp. Nu-i ruşinos să trebuiască să recunoşti aşa ceva?

— Nu-i ruşinos. E cât se poate de normal. Cât o să stea?

— Presupun că până îşi găseşte o slujbă şi o locuinţă.

— Are vreo specializare?

— Habar n-am.

„Probabil că nu.“ Olivia oftă adânc. Evenimentele acelei dimineţi o secătuiseră de emoţii şi-o epuizaseră fizic. Nu era numai faptul că trebuia să se obişnuiască cu şocul şi suferinţa pentru moartea lui Cosmo; peste toate astea, se simţea încolţită, asediată de problemele celorlalţi. Antonia urma să sosească aici, să vină să stea la ea, avea nevoie de alinare şi încurajare, de suport moral şi, după toate probabilităţile, până la urmă, şi de un ajutor ca să-şi găsească o slujbă. Nancy avea să continue s-o sune, s-o piseze cu problema menajerei pentru mama lor, în timp ce mama avea să se lupte, trup şi suflet, împotriva oricărei sugestii de a-i aduce pe cineva care să locuiască cu ea. Iar peste toate astea…

Se opri brusc din cugetat. Apoi reluă gândurile de la capăt. Nancy. Mama. Antonia. Dar – bineînţeles! Soluţia se afla chiar acolo. Adunate la un loc, problemele se anulau una pe cealaltă, ca suma fracţiilor din vremea şcolii, când răspunsul era întotdeauna minunat de simplu.

— Tocmai mi-a venit o idee nemaipomenită, spuse ea.

— Ce idee?

— Antonia poate veni să stea cu mama.

Dacă se aşteptase, cumva, la un entuziasm imediat din partea lui, atunci nici vorbă de aşa ceva. Hank se gândi o vreme la vorbele ei, înainte de a o întreba, precaut:

— Crezi că o să vrea?

— Bineînţeles. Ţi-am spus, ţinea mult la mama. Când mama a plecat din Ibiza, Antonia n-a vrut s-o lase. Şi ar fi cu mult mai bine acum, când abia şi-a pierdut tatăl, să petreacă vreo câteva săptămâni de linişte şi să-şi revină alături de cineva cum e mama, înainte de a începe să bată străzile Londrei în căutarea unei slujbe.

— Aici ai perfectă dreptate.

— Iar în ce-o priveşte pe mama, n-ar fi ca şi cum ar avea o menajeră, ci o prietenă în vizită. Am să-i propun asta chiar azi. Să văd ce părere are. Dar sunt sigură că n-o să zică nu. Sunt aproape sigură că n-o să zică nu.

Rezolvarea problemelor şi luarea unor decizii aveau întotdeauna un efect revigorant asupra Oliviei, încât se simţi

îndată mai bine. Se înălţă în scaun, trase parasolarul în jos şi se privi în oglinda de pe spatele acestuia. Îşi zări faţa, încă palidă de moarte, şi cearcănele, ca nişte vânătăi, de sub ochi. Blana închisă la culoare a hainei scotea în evidenţă această paloare, şi Olivia nu putu decât să spere că Penelope nu va face nicio remarcă referitoare la asta. Se dădu cu puţin ruj şi se pieptănă, apoi ridică parasolarul din nou şi redeveni atentă la drum.

Între timp ajunseseră la Burford, mai aveau numai vreo patru kilometri şi jumătate de mers şi locurile îi erau familiare.

— Trebuie să întoarcem aici, îi spuse lui Hank, şi el coti pe strada strâmtă, pe care se afla un indicator marcat „Temple Pudley", apoi încetini, precaut, până când maşina abia se mai târa. Drumul urca, şerpuind pe coama unui deal şi, ajunşi pe creastă, zăriră satul, cuibărit ca o jucărie de copil în căuşul văii, şi apele argintii ale râului Windrush, ca o panglică întortocheată. Se iviră şi primele case; căsuţe mici, din piatră aurie, foarte vechi şi frumoase. Zăriră vechea biserică, ascunsă printre arbori de tisă. Un bărbat mâna turma de oi şi, în faţa crâşmei, care purta numele de Sudeley Arms, erau parcate maşini. Aici, Hank opri şi decuplă motorul maşinii.

Puţin surprinsă de acest gest, Olivia se întoarse spre el.

— Simţi cumva nevoia să bei ceva? îl întrebă, politicoasă.

El zâmbi şi clătină din cap.

— Nu. Dar cred că preferi să stai puţin singură cu mama ta. Eu cobor aici şi vin mai târziu, dacă-mi spui cum să găsesc casa.

— Ea treia, pe drum în jos. Pe dreapta, cu porţi duble, albe. Dar nu trebuie să faci asta.

— Ştiu, spuse el, bătând-o uşor pe mână. Cred însă că ar fi mult mai uşor pentru amândouă.

— Eşti minunat, îi spuse ea, din tot sufletul.

— Aş dori să-i aduc mamei tale ceva. Dacă l-aş ruga pe hangiu să-mi vândă nişte vin, crezi că mi-ar face pe plac?

— Sunt sigură, mai ales dacă îi spui că e pentru doamna Keeling. Probabil că o să te pricopseşti cu cel mai bun vin roşu pe care-l are.

Hank pufni în râs, deschise portiera şi coborî din maşină, îl

urmări din priviri şi-l văzu cum traversează curtea pietruită şi dispare pe uşa localului, atent să nu se lovească cu capul de pragul de sus. După plecarea lui, Olivia îşi desfăcu centura de siguranţă, trecu pe scaunul şoferului şi porni motorul. Era aproape ora 12.

Penelope Keeling stătea în mijlocul bucătăriei calde şi dezordonate, încercând să decidă ce să facă mai întâi, apoi hotărî că nu putea face nimic ce nu făcuse deja. Avusese chiar timp să urce la etaj şi să-şi schimbe hainele de lucru cu altele, potrivite pentru musafirii neaşteptaţi care urmau să sosească la prânz. Olivia era întotdeauna foarte elegantă şi minimul pe care îl putea face ea era să se aranjeze un pic. Cu acest gând, îşi pusese o fustă groasă din brocart de bumbac (multiubită şi foarte veche), o cămaşă bărbătească în dungi şi o vestă cu nasturi, de culoarea bujorilor stacojii. Avea ciorapi groşi, închişi la culoare, şi pantofi cu şireturi până sus. Lănţişoarele de aur îi atârnau la gât şi, cu părul proaspăt aranjat şi puţin parfum ici şi colo, se simţea foarte festivă şi nerăbdătoare. Vizitele Oliviei erau rare, deci, cu atât mai preţioase şi, din clipa în care primise acel telefon matinal de la Londra, se ocupase cu tot entuziasmul numai de pregătiri.

Acum însă, totul era gata. Focul aprins în salon şi sufragerie, băuturile pregătite, vinul la temperatura camerei. Aici, în bucătărie, aerul mirosea de aroma muşchiului la cuptor, alături de ceapa coaptă şi cartofii pai. Făcuse un aluat, curăţase mere, scosese nişte boabe de fasole (de la congelator), curăţase morcovi. Mai târziu, avea să aranjeze brânzeturile pe platoul de lemn, să râşnească puţină cafea, să strecoare smântâna groasă pe care o adusese de la lăptăria din sat. Punându-şi un şorţ ca să-şi protejeze fusta, spălă cele câteva vase rămase şi le aşeză pe uscător. Puse la locul lor vreo două tigăi, şterse masa cu o cârpă umedă, umplu o cană şi udă muşcatele din ghivece. Apoi îşi scoase şorţul şi-l atârnă în cuiul lui.

Maşina de spălat se oprise. Niciodată nu spăla dacă ziua nu era potrivită pentru uscatul rufelor afară, căci nu avea

storcător. Îi plăcea să pună rufele la aer, căci asta le dădea o prospeţime minunată şi uşura călcatul. Olivia şi prietenul ei puteau sosi în orice clipă, dar ea luă în braţe coşul mare de răchită şi puse în el rufele umede; sprijinindu-l într-un şold, ieşi din bucătărie, prin seră, în grădină. Traversă pajiştea, trecu prin deschizătura din gardul verde şi porni spre livadă. Jumătate din teren nici nu mai era livadă. Penelope transformase acest loc într-o splendidă grădină de zarzavat, foarte bogată, iar restul rămăsese la fel ca înainte, cu meri bătrâni şi noduroşi şi iederă deasă, până dincolo de tufele de gherghine.

O frânghie lungă era întinsă între trei din copacii aceştia şi acolo îşi punea Penelope rufele la uscat. Această activitate, într-o dimineaţă strălucitoare şi proaspătă, era una din cele mai mari plăceri ale ei. Se auzea cântecul unei prigorii şi, la picioarele ei, făcându-şi loc printre smocurile de iarbă umedă, îşi scoteau căpşorul primele flori. Le plantase chiar ea, cu miile; narcise şi şofran, zambile şi ghiocei. Când acestea se ofileau şi iarba de vară era mai verde şi mai deasă, alte flori sălbatice le luau locul. Ochiul-boului, albăstrele şi maci roşii, toate răsărite din seminţe aruncate chiar de ea.

Cearşafuri, cămăşi, feţe de pernă, ciorapi şi cămăşi de noapte zvâcneau şi fluturau în adierea uşoară. După ce goli coşul, îl ridică şi porni înapoi către casă, dar încet, fără grabă, trecând mai întâi prin grădina de zarzavat, să vadă dacă nu cumva îi ronţăiseră iepurii din varza de primăvară şi apoi, iarăşi, pe lângă arborele ornamental cu tije subţiri şi flori mici, de un roz intens, care miroseau, miraculos, a vară. N-ar strica să-şi ia foarfeca şi să taie vreo două crenguţe, să înmiresmeze cu ele salonul. Porni mai departe, decisă să intre în casă şi amânând, din nou, acest moment. De astă dată se opri să admire casa, pe fundalul pajiştii verzi. Scăldată în razele soarelui, lăsând să se vadă, în spatele ei, trunchiurile golaşe ale pâlcului de stejari şi cerul de un albastru atât de imaculat. O căsuţă lungă şi joasă, văruită în alb şi acoperită, până la jumătate, în bârne de lemn, cu acoperişul de paie împletite, ieşit puţin în afară în dreptul ferestrelor de la etaj, ca nişte

sprâncene groase şi stufoase.

Podmore's Thatch. Păişul lui Podmore. Oliviei i se părea un nume ridicol şi era jenată ori de câte ori trebuia să-l rostească; îi sugerase, chiar, mamei sale să-l schimbe. Dar Penelope ştia că nu poţi schimba numele unei case, aşa cum nu poţi schimba numele unei persoane. În plus, aflase de la vicarul din sat că William Podmore fusese meşter în acoperişuri de paie acum mai bine de două sute de ani, iar căsuţa fusese denumită după el. Fapt care pusese capăt discuţiei, atunci şi acolo.

Mai demult, fuseseră două căsuţe, dar fuseseră unite într-una singură de unul din proprietarii anteriori, prin simpla tăiere a uşilor în peretele despărţitor. Asta însemna că, acum, casa avea două intrări, două scări şubrede şi două băi. Însemna, de asemenea, că toate camerele dădeau una într-alta, lucru deloc convenabil dacă-ţi doreai puţină intimitate. Aşa că, la parter, erau bucătăria, sufrageria, salonul, apoi bucătăria veche a celeilalte case, pe care Penelope o folosea pentru grădinărit, şi unde îşi ţinea pălăriile de paie, cizmele de cauciuc, şorţul de pânză, ghivecele de flori, găleţile şi uneltele. Deasupra se afla o cameră mică, în care înghesuise toate lucrurile lui Noel, apoi, la rând, trei dormitoare mai mari. Cel de deasupra bucătăriei era chiar al ei.

Tot ascuns sub acoperişul de paie se afla şi podul, care se întindea pe toată lungimea acestuia, plin cu tot felul de lucruri pe care Penelope nu se îndurase să le arunce, când părăsise, în sfârşit, casa din Oakley Street şi pentru care nu găsise loc nicăieri în altă parte. De cinci ani îşi promitea mereu că „în *această* iarnă" va curăţa şi sorta toate lucrurile de acolo, dar, de fiecare dată când urca pe treptele nesigure şi arunca o privire împrejur, îi pierea orice elan la gândul unui asemenea efort şi, fără vlagă, o lăsa pe altă dată.

Când sosise aici, grădina era toată în paragină, dar asta fusese una din distracţiile ei. Era pasionată de grădinărit şi îşi petrecea orice clipă liberă afară, curăţând buruienile, săpând răzoarele de flori, împrăştiind bălegar, tăind ramurile uscate, plantând, adunând bucăţile de lemn, făcând răsaduri. Acum, după cinci ani, putea sta aici, să savureze rezultatele muncii

sale. Şi chiar asta şi făcu, uitând de Olivia, uitând de timp. Aşa făcea mereu. Timpul îşi pierduse importanţa. Era unul din lucrurile bune care veneau odată cu bătrâneţea; nu te mai grăbeai întruna. Toată viaţa ei, Penelope se îngrijise de alţii, dar acum nu trebuia să se mai gândească decât la ea. Avea timp să se oprească şi să privească şi, privind, să-şi amintească. Viziuni din ce în ce mai ample, ca imaginile de pe panta unui munte pe care urci cu greu şi, odată ajuns, pare ridicol să nu te opreşti şi să te bucuri de clipa aceea.

Desigur, vârsta avea şi necazurile ei. Singurătatea şi boala. Lumea vorbea adesea despre singurătatea bătrâneţii, dar, la şaizeci şi patru de ani, vârstă pe care nimeni n-o mai considera prea înaintată, Penelope se bucura de singurătatea ei. Nu mai trăise niciodată singură şi, la început, i se păruse ciudat, dar învăţase, puţin câte puţin, să o accepte ca pe o binecuvântare şi să-şi permită tot felul de metehne reprobabile, cum ar fi să se trezească atunci când avea ea chef, să se scarpine dacă simţea o mâncărime, să stea trează până la două noaptea, ca să asculte un concert. Ca să nu mai vorbim de mâncare. Toată viaţa gătise pentru familie şi prieteni, şi era o mare specialistă, dar, cu trecerea timpului, descoperise savoarea celor mai dezgustătoare moduri de-a te înfrupta. Iahnie de fasole rece, mâncată cu linguriţa, direct din cratiţă. Sos de salată din sfeclă, turnat peste lăptuci, anumite murături pe care, în vremurile de altădată, de pe Oakley Street, i-ar fi fost ruşine să le pună pe masă.

Chiar şi boala avea compensaţiile ei. De la problema aceea minoră, de acum o lună, pe care nişte doctori imbecili insistau să o numească atac de cord, devenise, pentru prima dată în viaţă, conştientă de propria moarte. Nu era ceva înfricoşător, căci nu-i fusese niciodată frică de moarte, dar îi ascuţise simţurile şi îi amintise, brusc, de ceea ce Biserica numeşte păcat prin omisiune. Nu era bigotă şi nu o obsedau păcatele ei care, probabil, din punctul de vedere al Bisericii, erau nenumărate, dar începu totuşi să numere lucrurile pe care nu le făcuse niciodată. Alături de fantezii total lipsite de simţ practic, cum ar fi să călătorească prin munţii din Bhutan, sau

să traverseze deşertul sirian, pentru a vizita ruinele de la Palmyra – lucruri pe care se consolase că nu le va face niciodată – se afla şi dorinţa arzătoare, aproape ca o obligaţie, de a se întoarce la Porthkerris.

Patruzeci de ani era prea mult. Atât de mult trecuse de când, la sfârşitul războiului, urcase în tren cu Nancy, îi spusese la revedere tatălui ei şi plecase spre Londra. În anul următor, bătrânul murise, iar ea o lăsase pe Nancy în grija soacrei sale, pentru a se duce în Cornwall la înmormântarea lui. După ceremonie petrecuse, împreună cu Doris, câteva zile în care luase toate lucrurile lui de la Carn Cottage, apoi fusese nevoită să se întoarcă la Londra şi la responsabilităţile ei presante de soţie şi mamă. De atunci, nu se mai întorsese acolo niciodată. Intenţionase s-o facă. „Am să iau copiii cu mine în vacanţă, îşi spusese. Să-i duc să se joace pe plajele unde m-am jucat şi eu, să urce pe colinele înverzite şi să caute flori sălbatice.“ Dar asta nu se întâmplase niciodată. De ce nu plecase? Ce se întâmplase cu anii aceştia, care trecuseră în goană, ca apa repede a râului pe sub poduri? Ocazii se iviseră şi trecuseră, fără ca ea să profite vreodată, în primul rând pentru că nu avea timp sau bani de drum; era prea ocupată cu grijile casei mari, cu chiriaşii, cu creşterea copiilor, cu efortul de-a suporta viaţa alături de Ambrose.

Păstrase Carn Cottage mulţi ani, refuzând să vândă casa, refuzând să recunoască faţă de sine că nu se va mai întoarce niciodată acolo. Mulţi ani, prin intermediul unui agent imobiliar, o închiriase la tot felul de oameni şi, în tot acest timp, îşi spusese că, într-o bună zi, cândva, se va întoarce. Va duce copiii să le arate căsuţa albă, pătrată, de pe deal, cu grădina ei secretă, ascunsă în spatele unui gard înalt, şi vederea spre golf şi far.

Toate acestea au continuat până când, în cele din urmă, într-un moment în care se găsea la ananghie, aflase de la agentul imobiliar că o pereche mai vârstnică fusese să vadă casa şi că ar fi dorit să o cumpere, pentru a se retrage acolo la pensie. Erau vârstnici, dar şi foarte bogaţi. Penelope, care se chinuia să se menţină pe linia de plutire, cu trei copii la şcoală şi un soţ

încurcă-lume de întreținut, nu avusese nicio alternativă, decât să accepte oferta lor generoasă şi, în sfârşit, Carn Cottage a fost vândut.

După aceea, nu se mai gândise să se întoarcă în Cornwall. Când vânduse casa de pe Oakley Street, făcuse oarecare tam-tam, cum că ar dori să meargă să locuiască acolo, imaginându-se într-o căsuţă cu un palmier în curte, dar Nancy respinsese categoric această sugestie şi poate că, la urma urmelor, avusese dreptate. În plus, trebuia să recunoască, Nancy făcuse o alegere bună şi, din clipa în care văzuse pentru prima dată Podmore's Thatch, Penelope ştiuse că nu şi-ar fi dorit să locuiască nicăieri în altă parte.

Şi totuşi… ar fi frumos, măcar o dată, înainte să dea ochii peste cap şi să moară… să se întoarcă iarăşi la Porthkerris. Ar fi putut sta la Doris. Poate că Olivia era de acord să meargă cu ea.

Olivia viră la dreapta şi intră cu maşina pe porţile deschise, străbătu aleea de pietriş pe care roţile scârţâiau zgomotos, trecu de adăpostul prăpădit, din lemn, care servea de garaj şi depozit de unelte şi trase în spatele casei. Uşa cu glasvand dădea spre o verandă pardosită cu gresie. Aici atârnau haine şi pardesie; o gamă întreagă de pălării decora coamele ascuţite ale unui cap de cerb mâncat de molii şi un suport de umbrele, din porţelan alb cu albastru, era plin cu umbrele de soare, bastoane şi vreo două bastoane de golf. Din verandă, intră direct în bucătăria caldă şi plină de arome de friptură, de-ţi lăsa gura apă.

— Mami?

Nu-i răspunse nimeni. Olivia traversă bucătăria şi ieşi în seră, descoperind-o imediat pe Penelope la celălalt capăt al pajiştii, rămasă parcă în transă, cu coşul de rufe gol, sprijinit într-un sold, şi părul fluturând în bătaia vântului proaspăt.

Deschise uşa dinspre grădină şi ieşi afară, în bătaia razelor unui soare cu dinţi.

— Hei!

Penelope tresări uşor, îşi zări fiica şi porni imediat, peste

pajişte, în întâmpinarea ei.

— Draga mea…

Olivia n-o mai văzuse de când se îmbolnăvise, iar acum căuta cu insistenţă orice semn de schimbare, temându-se că l-ar putea descoperi. Dar, în afara faptului că mama ei părea ceva mai firavă, arăta ca de obicei, sănătoasă, roşie în obraji şi cu pasul sigur, apăsat, tineresc. Regreta că trebuia să umbrească fericirea care se citea pe faţa mamei ei, anunţând-o de moartea lui Cosmo. Îi trecu prin minte că, oricum, oamenii continuă să trăiască, până ce vine cineva şi-ţi spune că au murit. Era păcat, poate, că trebuia să ţi se spună totul.

— Olivia, ce mult mă bucur că te văd!

— Ce faci aici cu coşul gol?

— Stau – nimic altceva. Stau şi privesc. Ce zi dumnezeiască! Cum a fost drumul? Privi peste umărul Oliviei şi adăugă: Unde e prietenul tău?

— S-a oprit la cârciumă, să-ţi cumpere un cadou.

— Nu trebuia…

Trecu pe lângă Olivia şi intră în casă, după ce-şi şterse pantofii pe covoraş. Sera avea podeaua de piatră şi era mobilată cu scaune şi fotolii de răchită şi tot felul de perniţe-fantezie, îmbrăcate în creton decolorat. Era foarte cald şi multă verdeaţă, iar aerul era greu de parfumul freziilor, care creşteau din belşug şi erau florile preferate ale lui Penelope.

— Are tact, spuse Olivia, lăsându-şi poşeta pe masa de pin. Trebuie să-ţi spun ceva.

Penelope aşeză coşul de rufe lângă poşeta Oliviei şi se întoarse cu faţa spre fiica ei. Încet, zâmbetul îi pieri; ochii ei frumoşi, negri, se umplură de îngrijorare dar, când rosti: „Olivia, eşti palidă ca o fantomă“, vocea îi era la fel de puternică şi sigură ca de obicei.

Olivia prinse curaj.

— Ştiu, îi răspunse. Am aflat chiar azi-dimineaţă. A murit Cosmo.

— Cosmo. Cosmo Hamilton. A murit?

— M-a sunat Antonia, de la Ibiza.

— Cosmo, repetă Penelope, îndurerată şi tristă. Nu-mi vine

să cred… omul acela minunat.

Nu vărsă nicio lacrimă, aşa cum Olivia se şi aşteptase. Penelope nu plângea niciodată. În toată viaţa ei, Olivia n-o văzuse niciodată plângând. Dar se albise la faţă şi, instinctiv, îşi dusese o mână la piept, parcă pentru a-şi potoli bătăile inimii.

— Omul acela minunat, extraordinar. Ah, draga mea! Îmi pare atât de rău! Aţi însemnat atât de mult unul pentru celălalt. Cum te simţi?

— Dar cum te simţi *tu?* Mi-a fost groază să-ţi spun.

— Şocată, pur şi simplu. S-a întâmplat prea brusc.

Căută cu mâna un scaun, îl găsi. Încet, se lăsă jos. Olivia se sperie.

— Mami?

— Ce prostie! Mă simt foarte ciudat.

— Ce zici de un pahar de coniac?

Penelope zâmbi moale şi închise ochii.

— E o idee grozavă.

— Mă duc să-l aduc.

— E în…

— Ştiu unde e. Îşi lăsă poşeta pe masă şi trase un scaun. Uite, ridică-ţi picioarele… a-şa… vin imediat.

Sticla de coniac îşi făcea veacul în dulăpiorul din salon. O găsi şi o aduse în bucătărie, luă două pahare din dulap, turnă două doze zdravene, să le fie de leac. Îi tremura mâna şi sticla se lovi de pahar. Vărsă puţin pe tăblia mesei, dar nu conta. Nimic nu conta în afară de mama şi inima ei delicată. Nu trebuie să mai facă alt atac. Oh, Doamne, Dumnezeule, nu trebuie să mai facă alt atac. Luă cele două pahare şi le aduse în seră.

— Poftim.

Puse paharul de băutură în mâinile mamei ei. Sorbiră în tăcere. Coniacul pur încălzea şi liniştea. După câteva înghiţituri, Penelope reuşi să zâmbească uşor.

— Ce zici, o fi o slăbiciune bătrânească, să ai chiar aşa mare nevoie de ceva de băut?

— Deloc. Şi eu aveam nevoie de un pahar.

— Sărăcuţa mea dragă… Bău încă puţin. Îi revenea culoarea în obraji. Acum, reluă ea, povesteşte-mi totul, de la început.

Olivia se conformă. Dar nu era prea mult de spus.

— L-ai iubit mult, nu-i aşa? rosti Penelope când Olivia tăcu, dar nu era o întrebare, ci constatarea unui fapt.

— Da, l-am iubit. În anul acela a devenit o parte din mine. M-a schimbat, aşa cum nimeni altcineva n-a reuşit vreodată.

— Trebuia să te căsătoreşti cu el.

— Asta dorea şi el. Dar nu puteam, mami. Nu puteam.

— Păcat că n-ai făcut-o!

— Să nu regreţi, mami. Mă simt mai bine aşa.

Penelope dădu din cap. Înţelegând. Acceptând.

— Dar Antonia? Ce se întâmplă cu ea? Biata copilă! Era acolo când s-a întâmplat?

— Da.

— Ce-o să se întâmple cu ea? Va rămâne în Ibiza?

— Nu. Nu poate. Casa n-a fost niciodată a lui Cosmo. N-are unde să stea. Iar mama ei s-a recăsătorit şi locuieşte în nord. Şi nici prea mulţi bani nu cred să aibă.

— Dar ce-o să facă?

— Se întoarce în Anglia. Săptămâna viitoare. La Londra. O să stea cu mine o zi-două. Ea spune că va trebui să-şi caute o slujbă.

— Dar e aşa de tânără… Câţi ani are acum?

— Optsprezece. Nu mai e un copil.

— Era o fetiţă minunată.

— Ai vrea s-o revezi?

— Mai mult decât orice altceva.

— N-ai vrea… Olivia luă încă o înghiţitură de coniac. Îi arse gâtlejul, îi încălzi stomacul şi o umplu de forţă şi curaj. N-ai vrea să vină să stea aici, cu tine? Să locuiască aici, două-trei luni?

— De ce mă întrebi?

— Din mai multe motive. Pentru că, după părerea mea, Antonia are nevoie de timp ca să-şi revină şi să hotărască ce va face în viaţă. Şi pentru că mă bate Nancy la cap şi-mi tot spune că doctorii sunt de părere că n-ar trebui să mai stai singură

după atacul tău de cord.

Îi spuse toate astea fără niciun echivoc, aşa cum vorbise întotdeauna cu mama ei, onest, fără ocolişuri inutile. Era unul din lucrurile care făceau ca relaţia dintre ele să fie atât de mulţumitoare şi unul din motivele pentru care, chiar în situaţiile cele mai tensionate, nu se certau niciodată.

— Doctorii spun prostii, răspunse Penelope cu ardoare.

Şi ea se simţea încălzită, după paharul de coniac.

— Şi eu cred la fel, dar Nancy e de altă părere şi, până când n-ai să aduci pe cineva care să stea cu tine, n-o să-ţi dea pace. Aşa că, vezi tu, dacă eşti de acord ca Antonia să stea la tine, mă ajuţi şi pe mine. Şi sunt sigură că o să-ţi facă plăcere, nu crezi? În luna aceea, la Ibiza, râdeaţi tot timpul împreună. Acum, ea ţi-ar ţine companie, iar tu ai putea s-o ajuţi într-un moment dificil.

Dar Penelope avea încă dubii.

— N-o să fie prea plicticos pentru ea? Viaţa pe care o duc eu nu e destul de animată şi, la optsprezece ani, e posibil să fi devenit o tânără fată foarte sofisticată.

— La telefon nu părea sofisticată. Părea la fel ca altădată. Iar dacă-i plac reflectoarele, discotecile şi bărbaţii, poţi oricând să-i faci cunoştinţă cu Noel.

„Doamne fereşte!“ Dar Penelope nu spuse nimic.

— Când ar urma să vină?

— Şi-a propus să ajungă la Londra marţi. Aş putea s-o aduc aici în weekendul următor.

Îşi privi mama cu nerăbdare, sperând că va fi de acord cu planul ei. Penelope rămăsese însă tăcută şi părea să se gândească la cu totul altceva, căci pe faţa ei apăru un zâmbet şi începură să-i râdă ochii.

— Care-i poanta?

— Mi-am amintit, brusc, de plaja aceea unde Antonia a învăţat să facă surf. Atâtea trupuri întinse la soare, roşii ca racii – şi bătrâne cu pieile şi sânii căzuţi. Ce spectacol! Ţii minte ce ne-am mai distrat?

— N-am să uit niciodată.

— Ce vremuri fericite…

— Da. Nu m-am simţit niciodată aşa de bine. Poate să vină?

— Să vină? Dacă vrea, bineînţeles că poate. Şi poate sta cât pofteşte. O să-mi facă bine şi mie. Am să mă simt iarăşi tânără.

Aşa că, la sosirea lui Hank, criza luase sfârşit, sugestia Oliviei fusese acceptată, iar suferinţa, şocul şi tristeţea fuseseră lăsate deoparte – cel puţin deocamdată. Viaţa mergea mai departe şi, stimulată de coniac şi de prezenţa mamei sale, Olivia se simţi din nou în stare să reziste. Când se auzi soneria, sări în picioare şi trecu prin bucătărie, să-i deschidă uşa lui Hank. Acesta ţinea în braţe o pungă maronie pe care, când îi fu prezentat lui Penelope, i-o oferi acesteia cu un gest de curtoazie. Ea o puse pe masă şi, fiind unul dintre acei oameni pentru care merită să cumperi cadouri, o deschise imediat. Cele două sticle ieşiră la iveală, spre încântarea bătrânei.

— Château Latour, Grand Cru! Ce drăguţ din partea dumitale! Să nu-mi spui că l-ai convins pe domnul Hodgkins, de la Sudeley Arms, să se despartă de ele?

— Aşa mi-a spus şi Olivia, dar de îndată ce a aflat pentru cine sunt, n-a ştiut cum să le aducă mai repede.

— N-am bănuit niciodată că ţine aşa ceva în pivniţă. Omul, cât trăieşte învaţă. Îţi mulţumesc din suflet. Am putea să le bem la prânz; numai că eu am deschis o sticlă de vin…

— Păstraţi-le pentru o ocazie festivă, îi spuse el.

— Aşa am să fac, zise Penelope, aşezându-le pe bufet.

Hank îşi scoase haina. Olivia o aşeză alături de celelalte, mai prăpădite, din cuierul de pe verandă, apoi porniră cu toţii spre salon.

Camera nu era mare şi, pentru Olivia, era un veşnic prilej de mirare faptul că Penelope reuşise să înghesuie aici atâtea din lucrurile sale. Canapele şi fotolii vechi, preferate, acoperite cu pânză de saltea sau drapate cu cuverturi indiene, în culorii vii, peste care erau împrăştiate perniţe-fantezie. Biroul, cu sertarul deschis, ca de obicei, era plin cu chitanţe şi scrisori vechi. Masa de cusut, veiozele, covoarele nepreţuite, puse deasupra unei carpete ţesute. Cărţi şi fotografii peste tot, căniţe din porţelan pictat pline cu flori uscate. Fotografii, ornamente, mici obiecte de argint acopereau orice suprafaţă orizontală şi,

pe lângă toate astea, reviste de tot felul, ziare şi cataloage de seminţe de flori şi un sac cu nişte tricotaje neterminate. Tot entuziasmul vieţii ei atât de pline era concentrat între pereţii aceia, dar, aşa cum se întâmpla cu oricine o vedea prima dată, privirea lui Hank fu imediat atrasă de pictura aşezată pe perete, deasupra imensului cămin deschis.

Părea să aibă cam un metru şi jumătate pe un metru şi domina camera. *Căutătorii de scoici.* Olivia ştia că Penelope nu s-ar fi săturat niciodată de această pictură, cu toate că trăise alături de ea cea mai mare parte a vieţii sale. Avea asupra oricui efectul unei rafale de vânt, cu miros de sare. Cerul întunecat şi norii ce alunecau pe cer; marea, învolburată de valuri mari, înspumate, spărgându-se spre ţărm. Nuanţele subtile de roz şi gri ale ţărmului; ochiuri de apă, nu prea adânci, lăsate în urmă de curentul de apă, strălucind în mii de puncte irizate sub razele soarelui. Apoi, erau cei trei copii, grupaţi într-o parte a imaginii; două fete cu pălării de soare şi rochiţele suflecate şi un băiat. Toţi, cu mâinile şi picioarele bronzate, desculţi, şi aplecaţi asupra unei găletuşe mici, roşii.

— Ei… Pentru prima dată în viaţă, Hank rămăsese fără glas. Ce pictură minunată!

— Nu-i aşa că-i frumoasă? Penelope radia de bucurie, mândră şi plină de mulţumire. E obiectul cel mai preţios pe care-l am.

— Pentru numele lui Dumnezeu… murmură el, căutând semnătura. De cine e?

— Tatăl meu l-a pictat. Lawrence Stern.

— Lawrence Stern a fost tatăl dumneavoastră? Olivia, nu mi-ai spus nimic despre asta.

— Am lăsat-o pe mama să-ţi spună. Se pricepe mult mai bine decât mine.

— Eu credeam că a fost… înţelegeţi… unul dintre prerafaeliţi.

Penelope aprobă cu un gest al capului!

— Da, chiar aşa.

— Dar asta pare mai degrabă opera unui impresionist.

— Ştiu. E interesant, nu?

— Când a pictat-o?

— Cam prin 1927. Avea un atelier pe malul Mării Nordului, la Porthkerris, şi a pictat pânza de la fereastra atelierului lui. Se numeşte *Căutătorii de scoici,* şi eu sunt fetiţa din dreapta.

— Dar de ce are un stil atât de diferit?

Penelope ridică din umeri.

— Din mai multe motive. Un pictor trebuie să alterneze, să se schimbe. Altfel nu-şi justifică valoarea. În plus, la vremea aceea artrita îi atacase mâinile şi, fizic vorbind, nu mai era în stare să lucreze cu aceeaşi fineţe şi meticulozitate a detaliului.

— Câţi ani avea pe atunci?

— În 1927? Cred că vreo şaizeci şi doi. Era un tată foarte bătrân. Nu s-a căsătorit decât la cincizeci şi cinci de ani.

— Mai aveţi şi alte picturi de-ale lui?

Hank aruncă o privire în jur, spre pereţii înţesaţi cu pânze, ca la expoziţie.

— Aici nu, îi răspunse Penelope. Majoritatea celor de aici au fost pictate de colegii săi de generaţie. Mai există două panouri neterminate, dar sunt sus, pe palierul de la etaj. Au fost chiar ultimele lui creaţii şi, între timp, artrita se agravase atât de mult, încât abia mai putea ţine penelul. Acesta a fost şi motivul pentru care nu le-a terminat niciodată.

— Artrită? Ce destin nemilos…

— Da. A fost foarte trist. Dar el se ţinea tare, avea o atitudine stoică. Obişnuia să spună: „Mi-am meritat banii“, şi să lase lucrurile în voia lor. Dar cred că a fost o frustrare cumplită pentru el. Mult după ce încetase să mai picteze, încă mai avea atelierul şi, ori de câte ori era deprimat sau avea umbre negre pe suflet, cum spunea el, pornea la drum, se ducea la atelier şi se aşeza la fereastră, să privească plaja şi marea.

— Tu îţi mai aminteşti de el? o întrebă Hank pe Olivia.

Ea clătină din cap.

— Nu. Eu m-am născut după moartea lui. Dar sora mea, Nancy, s-a născut în casa lui de la Porthkerris.

— Mai aveţi casa de-acolo?

— Nu, îi spuse Penelope, cu tristeţe. În cele din urmă, a

trebuit s-o vindem.

— V-aţi mai întors acolo vreodată?

— Niciodată, de patruzeci de ani. Dar, ciudat, chiar în dimineaţa asta mă gândeam că într-adevăr ar trebui să mă duc, s-o mai văd o dată. Se întoarse spre Olivia. Ce-ar fi să vii cu mine? Doar pentru o săptămână. Am putea sta la Doris.

— Ah… Luată prin surprindere, Olivia ezită. Eu… nu ştiu…

— Am putea merge oricând… Penelope îşi muşcă buzele. Ah, ce proastă sunt! Normal că tu nu poţi lua nicio decizie pe negândite.

— Vai, mami, îmi pare rău, dar e puţin cam dificil. Nu pot să-mi iau concediu până la vară, iar atunci trebuie să plec în Germania, cu nişte prieteni. Au o vilă şi un iaht.

Nu era întru totul adevărat, căci escapada se afla încă în faza de proiect, dar concediile erau atât de preţioase şi Olivia ducea dorul soarelui. Îndată ce rosti aceste vorbe, totuşi, se simţi vinovată până în adâncul sufletului, pentru că observă imediat dezamăgirea care umbri faţa mamei sale, înlocuită apoi, imediat, de un zâmbet înţelegător.

— Sigur. Trebuia să mă fi gândit. Era doar o idee. Şi nu e obligatoriu să merg cu cineva.

— E drumul prea lung ca să mergi singură cu maşina.

— Pot foarte bine să merg cu trenul.

— Ia-o pe Lalla Friedmann cu tine. Ar fi fericită să facă o excursie în Cornwall.

— Lalla. Nici nu mi-a trecut prin minte. Ei, om vedea… Şi, lăsând acest subiect deoparte, Penelope se întoarse spre Hank. Ia uite, noi stăm şi tăifăsuim aici şi bietul om n-are nici măcar un pahar de băutură. Ce-ai dori să bei?

Prânzul trecu alene, fără grabă, iar mâncărurile fură delicioase. În timp ce Hank savura muşchiul rozaliu, legumele crocante şi picante, sosul din ridichi de lună şi budinca de Yorkshire cu cremă groasă, de ciocolată, Penelope îl bombardă cu întrebări. Despre America; despre casa şi soţia lui şi despre copii. Olivia ştia că nu făcea asta aşa cum se întâmpla la mesele la care avea invitaţi şi, când trecea în jurul mesei şi le turna vin, simţea că trebuie să fie politicoasă; punea întrebări

pentru că era sincer interesată. Oamenii erau pasiunea ei, mai ales dacă era vorba de necunoscuţi de pe alte meleaguri, şi încă şi mai mult dacă se întâmpla ca aceştia să fie chipeşi şi plini de şarm.

— Locuieşti în Dalton, statul Georgia? Nu-mi pot imagina cum e la Dalton, Georgia. Locuieşti într-un apartament, sau ai o casă cu grădină?

— Am o casă şi am şi grădină, dar noi îi spunem curte.

— Presupun că, la clima de acolo, poţi cultiva practic orice.

— Mă tem că nu mă pricep atât de bine la acest subiect. Plătesc un om ca să aranjeze florile şi să păstreze totul în bună stare. Trebuie să recunosc că nici măcar iarba n-o tai singur.

— Foarte bine faci. N-ai de ce să te ruşinezi.

— Dar dumneavoastră, doamnă Keeling?

— Mami n-a avut niciodată ajutoare. Tot ce vezi dincolo de fereastră e în întregime opera ei.

Lui Hank nu-i venea să creadă.

— Nu se poate. În primul rând, e prea mult de lucru.

— Nu trebuie să te îngrozeşti aşa, râse Penelope. Pentru mine nu e un calvar, ci o plăcere imensă. Totuşi, nu poate ţine la nesfârşit, aşa că, luni dimineaţă, cu tobe, surle şi trâmbiţe, am să încerc să angajez un grădinar.

Olivia rămase cu gura căscată.

— Adevărat? Vorbeşti serios?

— Ţi-am spus că am să caut pe cineva.

— Da, dar n-am crezut că vorbeşti serios.

— Există o firmă specializată foarte bună, în Pudley. Se numeşte „Autogarden", ceea ce nu mi se pare prea inventiv, dar asta nu contează. Ei îmi vor trimite pe un tânăr, trei zile pe săptămână. Aşa, scap de chinul de a săpa grădina şi, dacă e om de înţeles, am să-l rog să facă şi alte lucruri pentru mine, cum ar fi să taie butucii cu ferăstrăul sau să care cărbuni. Oricum, văd eu cum stau lucrurile. Dacă-mi trimit vreun leneş sau mă costă prea mult, pot foarte uşor să anulez cererea. Acum, Hank, te rog să mai iei o porţie de friptură.

Masa aceasta îmbelşugată dură aproape toată după-amiaza. Când, în sfârşit, se ridicară de la masă, era aproape ora patru.

Olivia se oferi să spele vasele, dar mama ei refuză s-o lase şi, în loc de asta, îşi puseră cu toţii hainele groase şi ieşiră în grădină. Se plimbară de jur-împrejur, privind florile, iar Hank o ajută pe Penelope să lege o ramură rebelă de viţă albă, în timp ce Olivia descoperi o tufă de aconit în spatele unui măr şi culese câteva fire, să le ducă cu ea la Londra.

Când sosi vremea să-şi ia rămas-bun, Hank o sărută pe Penelope pe obraz.

— Nici nu ştiu cum să vă mulţumesc. A fost grozav.

— Trebuie să mai vii.

— Poate. Într-o bună zi.

— Când te întorci în America?

— Mâine-dimineaţă.

— Ce vizită scurtă! Păcat! Dar mi-a făcut mare plăcere să te cunosc.

— Şi mie.

Hank porni spre maşină şi deschise portiera pentru Olivia.

— La revedere, mami.

— Ah, draga mea… Se îmbrăţişară. Şi îmi pare rău de Cosmo. Dar nu trebuie să fii tristă. Fii recunoscătoare că ai avut parte de perioada aceea lângă el. N-are rost să priveşti în urmă. Să nu regreţi.

Olivia încercă să zâmbească.

— Nu. Niciun regret.

— Iar dacă nu intervine nimic, te aştept săptămâna viitoare. Cu Antonia.

— Ţinem legătura.

— La revedere, draga mea.

Plecaseră. Ea plecase. Olivia, în haina ei frumoasă, de culoarea castanei, cu gulerul de nurcă ridicat peste urechi şi bucheţelul de flori de aconit strâns între degete. Ca un copil. Penelope era îndurerată pentru ea. Copiii ei rămâneau veşnic copii. Chiar şi atunci când aveau treizeci şi opt de ani şi aveau o carieră plină de succes. Când era vorba de sine suporta orice, dar durerea copiilor ei era de neîndurat. Sufletul ei era lângă Olivia, care se întorcea la Londra; dar trupul ei, acum obosit şi copleşit de activităţile zilei, o duse încet înapoi, în casă.

A doua zi dimineaţă, încă se mai simţea obosită, moleşită. Se trezi deprimată şi nu putu înţelege de ce, apoi îşi aminti de Cosmo. Ploua şi, de data asta, nu aştepta pe nimeni în această duminică, la prânz, aşa că rămase în pat până la zece şi jumătate, când se sculă, se îmbrăcă şi porni spre sat, să-şi ia ziarele de duminică. Se auzeau clopotele la biserică şi câteva persoane treceau pe sub poarta de la intrare, grăbindu-se să prindă slujba de dimineaţă. Nu era prima dată când Penelope îşi dori să fi fost cu adevărat o fire religioasă. Era credincioasă, desigur, se ducea la biserică de Crăciun şi de Paşte, pentru că, fără un lucru în care să crezi, viaţa ar fi fost insuportabilă. Dar acum, văzând micuţa procesiune de săteni umplând poteca pietruită ce trecea printre pietre vechi de morminte, aplecate într-o parte, se gândi că ar fi plăcut să li se alăture, având certitudinea că ar găsi mângâiere. Dar n-o făcu. Nu reuşise nici altădată, şi era puţin probabil să reuşească acum. Nu din vina Domnului, ci era vorba doar de propria stare de spirit.

Întoarsă acasă, aprinse focul şi citi *The Observer,* apoi îşi puse pe o tavă nişte friptură rece de vacă, un măr şi un pahar de vin. Mancă totul la masa din bucătărie, apoi se întoarse în salon şi dormi puţin. Când se trezi, constată că ploaia se oprise, aşa că se ridică de pe canapea, îşi trase cizmele, se îmbrăcă cu jacheta cea veche şi ieşi în grădină. Încă din toamnă, curăţase trandafirii de uscături şi le pusese destul îngrăşământ, dar tot mai erau câteva crengi ofilite, aşa că intră cu curaj printre spini şi se puse pe treabă.

Ca totdeauna în astfel de cazuri, pierdu orice noţiune a timpului, cu gândul numai la trandafirii ei când, îndreptându-se din şale ca să-i mai slăbească durerea, rămase surprinsă să vadă două persoane care veneau spre ea, păşind peste peluză; căci nu auzise zgomotul nici unui motor de maşină şi nici nu aştepta vizitatori. O fată şi un bărbat. Un tânăr înalt şi teribil de frumos, cu părul negru şi ochi albaştri, cu mâinile înfundate în buzunare. Ambrose. Inima îi bătu mai tare şi îşi spuse că nu era cazul să se poarte prosteşte, pentru că Ambrose nu putea să vină spre ea din trecut, ci fiul ei, Noel, care semăna cu tatăl lui mort într-atât de bine, încât, ori de câte ori îşi făcea apariţia

aşa, pe neaşteptate, o făcea să tresară.

Noel. Nimic surprinzător în faptul că, alături de el, se afla o fată.

Îşi veni în fire, arboră un zâmbet, lăsă foarfecii în buzunar, îşi scoase mănuşile şi, ieşind din tufa de trandafiri, se îndreptă spre ei.

— Bună, mamă.

Ajungând lângă ea, tot cu mâinile în buzunare, Noel se aplecă s-o sărute scurt pe obraz.

— Ce surpriză! De unde ai apărut?

— Am fost amândoi la nişte prieteni, în Wilshire. Ne-am gândit să trecem să vedem ce mai faci.

Wiltshire? Au „trecut“ de la Wiltshire? Nu le era deloc în drum.

— Ea e Amabel.

— Bună ziua.

— Bună, spuse Amabel, fără să schiţeze niciun gest pentru a-i strânge mâna. Era micuţă, ca un copil, cu părul încurcat ca algele mării şi ochii de un verde-deschis, ca nişte agrişe. Era îmbrăcată cu o haină imensă de tweed, care-i ajungea până-n călcâie, şi care părea vag familiară; la o a doua privire, Penelope o recunoscu – una din hainele vechi ale lui Lawrence Stern, care dispăruse în chip misterios în perioada mutării din Oakley Street. Se întoarse din nou spre Noel.

— Aţi stat în Wiltshire? La cine?

— O familie pe nume Early, prieteni cu Amabel. Dar am plecat după prânz şi m-am gândit că, dacă tot nu te-am văzut cât ai fost în spital, n-ar fi rău să trec să văd cum o mai duci.

Îi zâmbea cu zâmbetul lui cel mai dulce.

— Trebuie să recunosc că arăţi fantastic. Credeam că te găsesc palidă şi trasă, întinsă pe canapea.

Faptul că amintise de spital o irită pe Penelope.

— Doar o spaimă prostească. N-am nimic. Ca de obicei, Nancy a făcut din ţânţar armăsar, iar eu nu pot să sufăr să se facă prea mult caz din cauza mea.

Apoi, simţi o remuşcare, căci era, într-adevăr, drăguţ din partea lui să facă atâta drum ca s-o vadă.

— Apreciez preocuparea ta, dar mă simt foarte bine. Şi mă bucur să vă văd, pe amândoi. Cât e ceasul? Doamne, e aproape patru. Nu doriţi o ceaşcă de ceai? Hai înăuntru, să bem cu toţii câte-un ceai. Noel, du-te în casă cu Amabel. Focul e făcut în salon. Vin şi eu într-o clipă, după ce-mi scot cizmele.

Se conformă şi porni peste peluză, spre uşile de la seră. Penelope privi în urma lor, apoi intră şi ea, prin uşa dinspre camera cu unelte de grădinărit. Acolo se schimbă, îşi puse pantofii şi atârnă haina în cui, apoi urcă la etaj, trecu prin dormitoarele goale şi ajunse în camera ei, unde se spală pe mâini şi-şi aranjă părul. Coborî pe cealaltă scară şi, ajunsă în bucătărie, puse ibricul pe foc şi aşeză cănile pe tavă. Găsi nişte bucăţi de prăjitură cu fructe într-o cutie. Noel adora prăjiturile cu fructe, iar fata, Amabel, părea că nu i-ar strica ceva de mâncare. Penelope se întrebă dacă nu cumva suferea de anorexie. N-ar fi fost de mirare. Noel avea darul de a-şi găsi prietene dintre cele mai neobişnuite.

Făcu ceaiul şi duse tava în salon, unde Amabel, care îşi scosese haina lui Lawrence, se ghemuise, ca o pisică slăbănoagă, în colţul canapelei, în vreme ce Noel punea o mână de vreascuri peste cenuşa din cămin. Penelope aşeză tava pe masă, iar Amabel spuse:

— Ce casă grozavă!

Penelope i se adresă cu căldură:

— Da. E prietenoasă, nu-i aşa?

Ochii ca agrişele erau întorşi spre *Căutătorii de scoici.*

— Ce pictură grozavă!

— Toată lumea o remarcă.

— E o imagine din Cornwall?

— Da, de la Porthkerris.

— Mi-am închipuit eu. Am fost acolo în vacanţă, odată, dar a plouat tot timpul.

— Vai de mine!

Penelope nu găsi nimic altceva să-i spună şi, în tăcerea care se aşternu, începu să toarne ceaiul. După ce termină de oferit fiecăruia câte o cană şi de tăiat prăjitura cu fructe, reluă conversaţia:

— Acum, vorbiţi-mi despre cum v-aţi petrecut acest sfârşit de săptămână. V-aţi distrat?

Da, îi spuseră ei, se distraseră. O petrecere de familie, cu zece invitaţi şi o excursie sâmbătă, apoi cina la altă familie şi apoi o seară de dans – şi rămăseseră treji până la patru dimineaţa.

— Ce drăguţ, comentă Penelope, cu toate că i se părea de-a dreptul oribil.

Ei părură că nu mai au ce spune, aşa că începu să vorbească şi ea, şi le povesti despre vizita Oliviei, cu prietenul ei american. Amabel îşi înăbuşi un căscat, iar Noel, aşezat pe un scaun nu prea înalt, lângă foc, cu ceaşca de ceai pe podea, lângă el şi picioarele îndoite turceşte, sub el, o asculta politicos, dar, simţi Penelope, fără prea multă atenţie. Se întrebă dacă să-i spună vestea despre Cosmo, apoi renunţă. Se gândi să-i spună că Antonia urma să vină să locuiască la Podmore's Thatch, dar renunţă şi la asta. Noel nu-l cunoscuse pe Cosmo şi nu prea-l interesau asemenea treburi de familie. Adevărul era că nu-i păsa decât de el, căci semăna cu tatăl lui şi la caracter, nu numai la trăsăturile fizice.

Era pe punctul de a-l întreba despre munca lui şi cum se descurcă, şi chiar deschisese gura, când el o întrerupse, spunând:

— Mamă, că tot veni vorba de Cornwall… (chiar aşa să fie, oare?)… ştiai că una din picturile tatălui tău va fi scoasă la licitaţie de casa Boothby, săptămâna asta? *Femei cărând apă.* Se vorbeşte că vor obţine cam în jur de două sute de mii. Ar fi interesant de văzut dacă aşa va fi.

— Da, ştiam. Mi-a spus Olivia la prânz, ieri.

— Ar trebui să faci un drum până la Londra. Să fii de faţă când o să se pună prada la bătaie. Cred că va fi amuzant.

— Tu te duci?

— Dacă pot să scap de la slujbă…

— E extraordinar cum sunt iar la modă pânzele astea vechi. Şi câţi bani dă lumea pe ele. Săracul tata, s-ar răsuci în mormânt dacă ar şti cu cât se vând.

— Cred că agenţii de la Boothby au scos o avere din ele. Ai

văzut reclama din ziarul *Sunday Times?*

— Încă n-am citit *Times.*

Ziarul era acolo, împăturit, pe braţul fotoliului ei. Noel întinse mâna după el, îl deschise şi, descoperind ceea ce căuta, i-l dădu înapoi. Ea observă, în colţul de jos, una din reclamele obişnuite ale casei Boothby, Intermedieri de Opere de Artă.

— La „opere minore" sau la „mari descoperiri"?

Parcurse cu privirea scrisul mărunt. După cât se părea, două mici picturi în ulei fuseseră scoase pe piaţă; erau asemănătoare ca subiect şi stil. Una fusese vândută pentru trei sute patruzeci de lire, cealaltă cu peste şaisprezece mii.

Conştientă de privirea lui Noel aţintită asupra ei, continuă să citească.

> Licitaţiile care au avut loc la Boothby au contribuit mult la o nouă reevaluare a acestei neglijate perioade victoriene. Experienţa şi consilierii noştri stau la dispoziţia clienţilor potenţiali. Dacă deţineţi o lucrare din această perioadă, pe care doriţi să o evaluaţi, de ce să nu sunaţi la expertul nostru, domnul Roy Brookner, care va fi onorat să vină şi să vă consilieze, fără nicio obligaţie materială.

Se mai dădea o adresă şi un număr de telefon – asta era tot.

Penelope împături ziarul şi-l lăsă jos. Noel aştepta. Ea îşi ridică privirea spre el.

— De ce m-ai pus să citesc asta?

— M-am gândit că te-ar putea interesa.

— Să-mi evaluez picturile?

— Nu pe toate. Doar pe cele de Lawrence Stern.

— Ca să le asigur? întrebă Penelope, pe un ton egal.

— Dacă doreşti. Nu ştiu pentru cât sunt asigurate acum. Dar nu uita, la ora actuală, interesul pe piaţă e maxim. Acum câteva zile, s-au luat opt sute de mii pe un Millais.

— Eu nu am un Millais.

— Tu… nu te-ai gândit să vinzi?

— *Să vând?* Picturile tatălui meu?

— Nu *Căutătorii de scoici,* fireşte. Dar ce zici de panouri?

— Sunt neterminate. Probabil că n-au nicio valoare.

— Aşa crezi tu. De asta ar trebui să le evaluezi. Acum. După

ce vei afla cât fac, s-ar putea chiar să-ţi schimbi părerea. La urma urmelor, cum stau aici, pe palierul de la etaj, nimeni nu le vede, iar tu probabil că nu te uiţi niciodată la ele. Nici nu le-ai duce lipsa.

— De unde să ştii tu dacă le-aş duce lipsa sau nu?

Noel ridică din umeri.

— Presupun. Nu s-ar zice că sunt prea grozave, iar subiectul îmi face greaţă.

— Dacă asta e părerea ta despre ele, ce noroc pe tine că nu eşti obligat să trăieşti lângă ele, spuse Penelope, şi îşi întoarse privirea de la el. Amabel, draga mea, mă întreb dacă nu mai doreşti o ceaşcă de ceai.

Noel ştia că, atunci când maică-sa devenea rece şi demnă, era pe cale să-şi piardă cumpătul. Dacă ar fi insistat acum, ar fi făcut mai mult rău decât bine şi i-ar fi alimentat încăpăţânarea. Măcar adusese vorba şi aruncase sămânţa acestei idei. Rămasă singură, se prea poate că ar fi ajuns să gândească la fel ca el. Aşa că, arborând cel mai dulce zâmbet al său şi schimbând, deconcertat, subiectul, după cum îi era obiceiul, se recunoscu învins.

— De acord. Ai câştigat. Nu mai vorbesc despre asta.

Puse ceaşca jos şi îşi trase înapoi manşeta cămăşii, uitându-se la ceas.

— Te grăbeşti? îl întrebă maică-sa.

— N-ar trebui să stăm prea mult. Avem mult de mers până la Londra şi o să fie o aglomeraţie de speriat. Mamă, ai idee dacă racheta mea de tenis e sus, în camera mea? Mi-am programat un meci şi n-o găsesc nicăieri, la mine în apartament.

Uşurată de schimbarea subiectului, Penelope îi spuse că nu ştie. Cămăruţa lui de aici, de la Podmore's Thatch, era ticsită cu tot felul de cutii şi valize, tot felul de obiecte de echipament sportiv, dar, cum el intra acolo cât mai rar cu putinţă, căci rar se întâmpla să-şi petreacă o noapte aici, ea habar nu avea ce se găseşte în cameră.

— De ce nu te duci să te uiţi?

— Aşa am să fac. Îşi întinse picioarele şi se ridică, le spuse:

„Vin imediat“ şi ieşi din cameră. Îl auziră urcând scara. Amabel rămase pe canapea, înăbuşindu-şi din nou un căscat şi arătând ca o sirenă neconsolată.

— Îl cunoşti de multă vreme pe Noel? o întrebă Penelope, urându-se pentru tonul său pompos şi formal.

— De vreo trei luni.

— Locuieşti la Londra?

— Părinţii mei stau în comitatul Leicestershire, dar eu am un apartament la Londra.

— Lucrezi undeva?

— Numai când sunt obligată.

— Mai doreşti o ceaşcă de ceai?

— Nu, dar aş mai mânca o felie de prăjitură.

Penelope o servi. Amabel mâncă. Penelope se întrebă dacă fata ar observa că ia un ziar şi-l citeşte. Se gândi cât de simpatici puteau fi tinerii şi cât de neplăcut era, pentru Amabel, că nu fusese învăţată să mănânce cu gura închisă.

La sfârşit, învinsă, renunţă să mai încerce, luă ceaiul şi ceştile şi le duse în bucătărie, lăsând-o pe Amabel care părea pe punctul de a adormi. Când se întoarse, după ce spălase ceştile şi farfurioarele, Noel încă nu se-ntorsese în salon. Probabil că tot mai umbla după racheta de tenis dispărută. Gândindu-se că l-ar putea ajuta, urcă pe scara dinspre bucătărie şi trecu, prin dormitoare, către celălalt capăt al casei. Uşa de la dormitorul lui era deschisă, dar el nu era înăuntru. Uimită, Penelope ezită, apoi auzi scârţâit de paşi deasupra capului. În pod? Ce căuta el în pod?

Privi în sus. Scara veche, de lemn, era sprijinită de deschizătura din tavan.

— Noel?

După o clipă, el îşi făcu apariţia, mai întâi picioarele lungi, apoi tot restul, ieşind din pod şi coborând scara.

— Ce naiba faci acolo sus?

Veni lângă ea. Jacheta îi era plină de praf şi urme de fire de păianjen i se zăreau în păr.

— N-am găsit racheta de squash, îi spuse. M-am gândit că ar putea să fie în pod.

— Sigur nu e în pod. În pod nu e nimic altceva decât o grămadă de vechituri din casa de pe Oakley Street.

Băiatul râse, scuturându-se de praf.

— Zău că ai dreptate.

— Nu cred că ai căutat-o cum trebuie. Penelope intră în dormitorul ticsit de lucruri, dădu la o parte nişte haine şi o pereche de bastoane de crichet şi găsi imediat racheta, ascunsă în spatele acestora. E aici, prostule! Niciodată n-ai fost în stare să găseşti nimic.

— Ei, la naiba. Îmi pare rău. Oricum, mulţumesc.

Luă racheta din mâinile ei. Penelope îl urmări cu atenţie, dar nu părea să fie nimic ciudat în expresia feţei lui.

— Amabel e îmbrăcată cu haina tatălui meu, îi spuse. Când ai pus mâna pe ea?

Nici asta nu-l clinti.

— Am săltat-o când cu „marea mutare“. Tu n-ai purtat-o niciodată – şi are atâta grandoare!

— Ar fi trebuit să mă întrebi.

— Ştiu. O vrei înapoi?

— Sigur că nu. Poţi s-o păstrezi. Penelope se gândi la Amabel, înfăşurată în eleganţa ponosită a acelei haine. Amabel şi, fără îndoială, nenumărate alte fete. Sunt sigură că o vei folosi cu mult mai bine decât aş fi făcut-o eu, completă ea.

O găsiră pe Amabel dormind tun. Noel o trezi şi ea se chinui să se ridice în picioare, căscând şi cu ochii cârpiţi de somn; o ajută să se îmbrace, o sărută pe maică-sa în semn de rămas-bun şi, urcându-se în maşină, porniră amândoi la drum. După plecarea lor, Penelope intră în casă. Închise uşa şi rămase în bucătărie, chinuită de incertitudini. Ce sperase Noel să găsească în pod? Ştia perfect că racheta nu e acolo, deci ce căuta?

Reveni în salon şi puse un buştean pe foc. Ziarul *Sunday Times* rămăsese pe podea, unde îl lăsase. Se aplecă şi-l ridică, apoi citi din nou reclama firmei Boothby. Se îndreptă spre birou, căută nişte foarfeci şi o tăie cu grijă, punând-o la păstrare într-unul din sertarele biroului său.

Se trezi în miezul nopţii, tresărind. Se pornise vântul; era foarte întuneric şi iarăşi începuse să plouă. Ferestrele zăngăneau şi ploaia bătea în geamuri. „Am fost în Cornwall, dar a plouat tot timpul“, spusese Amabel. Penelope îşi aminti de ploaia de la Porthkerris, adusă peste Atlantic de norii grei. Îşi aminti de dormitorul ei de la Carn Cottage, unde stătea întinsă pe pat, în întuneric, ca şi acum, ascultând zgomotul valurilor care se spărgeau de ţărm, dedesubt, departe, şi privind draperiile fluturând la ferestrele deschise şi razele de lumină dinspre far, reflectate de pereţii văruiţi în alb. Îşi aminti grădina, îmbălsămată de mireasma florilor, şi drumul care ducea către zăvoi, şi panorama de pe vârful dealului, întinderea golfului, albastrul strălucitor al mării. Marea era unul din motivele pentru care îşi dorea atât de mult să se întoarcă acolo. Aici, în Gloucestershire, era frumos, dar nu exista marea şi ei îi era dor de mare. Trecutul era o altă lume, dar această călătorie putea fi făcută. Nimic n-o putea opri. Singură sau însoţită, nu avea importanţă. Înainte de a fi prea târziu, avea să pornească pe drumul spre vest, către acele terenuri argiloase ale Angliei unde, odată, trăise şi fusese fericită şi tânără.

6
LAWRENCE

Avea nouăsprezece ani. Între buletinele de ştiri, ascultate cu respiraţia tăiată, la radio se cântau refrenele la modă şi muzica din ultimul film cu Fred Astaire şi Ginger Rogers. Toată vara, oraşul fusese plin de vilegiaturişti. În magazine găseai găletuşe şi unelte şi mingi de plajă, mirosind a cauciuc de la căldura soarelui, iar doamnele bine-venite în vacanţă, care locuiau la hotelul Castel, îi şocau pe localnici, mergând pe stradă îmbrăcate în costume pentru plajă, cu pantaloni, sau stând la soare în costume de baie îndrăzneţe, din două piese. Acum, majoritatea turiştilor plecaseră, dar tot mai erau destui pe plajă, iar corturile şi vestiarele de plajă nu fuseseră strânse. Penelope, plimbându-se la marginea mării, privea la copiii îngrijiţi de doici în uniformă, care stăteau în şezlonguri şi tricotau, aruncând câte o privire spre micuţii aflaţi în grija lor, care făceau castele de nisip sau alergau, ţipând, spre valurile nu prea înalte.

Era o dimineaţă caldă şi însorită de duminică şi era prea frumos ca să stea în casă. O rugase pe Sophie să vină cu ea, dar Sophie preferase să rămână la bucătărie, să pregătească mâncarea pentru prânz, iar Penelope o lăsase curăţând zarzavaturi pentru o tocană cu carne de pui. Iar tata, imediat după micul dejun, îşi pusese pălăria cea veche de pai, cu borurile late, şi pornise către atelier. De acolo avea să-l ia Penelope, ca să se întoarcă împreună, urcând dealul până la Carn Cottage, la masa tradiţională de la mijlocul zilei, care îi aştepta.

— Nu-l lăsa să treacă pe la crâşmă, draga mea. Nu astăzi. Adu-l direct acasă.

Ea promisese. Până să apuce să se aşeze la masă, la tocana

făcută de Sophie, totul avea să se sfârşească. Aveau să afle cu toţii.

Ajunsese la capătul plajei – în dreptul stâncilor, lângă trambulină. Urcă cele câteva trepte de beton şi ieşi într-o străduţă strâmtă, pietruită, şerpuind printre căsuţele risipite pe coama dealului. Pe aici erau o mulţime de pisici, pândind resturile de peşte de prin gunoaie, iar pescăruşii zburau lin pe deasupra capului ei, sau se aşezau pe acoperişurile şi hornurile caselor, privind lumea cu ochi reci, gălbui şi cârâind dispreţuitor, fără vreun scop anume.

La baza dealului se afla biserica. Clopotele anunţau slujba de dimineaţă şi mult mai mulţi oameni decât de obicei tropoteau grăbiţi pe poteca pietruită, dispărând în penumbra din spatele porţilor masive de stejar. Îmbrăcaţi în haine întunecate şi purtând pălării pioase, cu feţe serioase şi o alură solemnă, veneau din toate părţile oraşului. Nu se vedeau prea multe zâmbete şi nimeni nu rostea vreun salut.

Era unsprezece fără cinci minute. În port, fluxul ajunsese la jumătate, iar bărcile de pescuit, legate la perete, stăteau sprijinite de suporţii de lemn. Totul părea ciudat de pustiu. Numai câţiva copii se jucau cu o cutie goală de sardele, iar la celălalt capăt al portului, un om lucra la barca lui. Sunetul loviturilor de ciocan răsuna peste nisipurile pustii.

Ceasul bisericii începu să bată ora exactă şi pescăruşii, înşiruiţi pe acoperişul turnului, se ridicară într-un nor de aripi albe, strigându-şi furia de a fi deranjaţi de ecoul clopotului. Penelope merse mai departe, încet, cu mâinile în buzunarele puloverului încheiat până jos cu nasturi; câte o pală de vânt îi zburlea părul lung şi negru, dându-i-l peste faţă. Dintr-odată, se simţi singură. Nu mai era nimeni împrejur şi, când lăsă portul în urmă şi începu să urce o stradă abruptă, auzi, prin ferestrele deschise, ultimele bătăi ale orei la Big Ben. Auzi vocea care începu să vorbească. Îşi imagină familiile, în case, adunate în jurul aparatului de radio, strânse laolaltă, aducându-şi astfel mângâiere unii altora.

Acum ajunsese de-a binelea în Downalong, cartierul vechi al oraşului, în reţeaua de străduţe prăfuite pe care te pierdeai

imediat, sau unde, pe neaşteptate, câte o piaţă se deschidea vederii, către plaja de nord. Auzea talazurile izbindu-se de ţărm şi simţea briza puternică, răvăşindu-i părul şi ridicându-i rochiţa de bumbac. Dădu colţul şi văzu plaja. Văzu micul magazin al doamnei Thomas, deschis doar o oră, pentru vânzarea ziarelor. Rafturile din faţa uşii erau pline de ele, cu titluri mari şi grave, ca nişte pietre de mormânt. Avea câţiva bănuţi în buzunar şi îi ghiorţăiau maţele de foame, aşa că intră şi-şi cumpără cu o monedă de doi penny un baton de ciocolată Cadbury cu cremă de mentă.

— Ai ieşit la plimbare, aşa-i, iubito? o întrebă doamna Thomas.

— Da. Mă duc să-l iau pe tata. E la atelier.

— Într-o dimineaţă ca asta, e cel mai bun loc. La aer.

— Da.

— S-a spart buba, cum s-ar zice, spuse femeia, dându-i batonul de ciocolată peste tejghea. Suntem în război cu nemţii ăia daţi naibii, aşa zice domnul Chamberlain. Doamna Thomas avea şaizeci de ani. Mai trecuse printr-un război devastator, ca şi tatăl lui Penelope şi milioane de alţi oameni nevinovaţi din întreaga Europă. Soţul doamnei Thomas fusese ucis în 1916, iar fiul ei, Stephen, fusese deja încorporat în infanteria uşoară privată a ducelui de Cornwall.

— Trebuia să se întâmple, presupun. Nu puteam sta aşa la nesfârşit, fără să facem nimic. Mai ales că polonezii, bieţii de ei, mor ca muştele.

— Nu.

Penelope îşi luă ciocolata.

— Atunci, draga mea, complimente tatălui tău. E sănătos, da?

— Da, e bine.

— Atunci, la revedere.

— La revedere.

Afară, în stradă, simţi frigul. Vântul era acum mai puternic, iar rochiţa subţire şi puloverul păreau nepotrivite. Desfăcu ciocolata şi începu s-o mănânce. Război. Îşi ridică privirea spre cer, parcă aşteptându-se să vadă apărând chiar atunci şi acolo,

hoarde de bombardiere, asemenea formaţiilor pe care le văzuse la jurnalele cinematografice; acolo, veneau val după val, distrugând Polonia. Aici însă, nu se vedeau decât norii bătuţi de vânt.

Război. Ciudat cuvânt! Ca şi un altul – moarte. Cu cât le rosteai mai mult, cu cât te gândeai mai mult la ele, cu atât deveneau mai de neînţeles. Merse mai departe, ronţăind din ciocolată, pe drumul strâmt, pietruit, care ducea la atelierul lui Lawrence Stern, unde avea să-l găsească şi să-i spună că e timpul să vină la masă şi că nu trebuia să se oprească la cârciumă, la o bere şi că, în sfârşit, începuse războiul.

Atelierul lui era o magazie veche, cu acoperiş de plasă, cu tavanul înalt şi bătută de curent, cu o fereastră imensă pe latura de nord, care dădea spre plajă şi mare. Demult, adusese înăuntru o sobă pântecoasă, cu un coş care ajungea până la acoperiş, dar, chiar şi când aceasta mergea în plin, casa tot nu se încălzea destul.

Nici acum nu era cald.

Lawrence Stern nu lucrase mai mult de zece ani, dar uneltele artei sale erau risipite peste tot, ca şi cum ar fi putut, în orice moment, să le ia şi să înceapă iarăşi să picteze. Şevalete, canavale, tuburi de vopsele pe jumătate folosite, palete încrustate cu vopsea uscată. Scaunul pentru model era aşezat pe un podium drapat şi, pe masa şubredă, stătea mulajul unui cap de bărbat şi un teanc de numere ale revistei *The Studio.* În cameră se simţea un miros nostalgic, de uleiuri şi terebentină, amestecat cu vântul sărat care pătrundea prin fereastra larg deschisă.

Fata zări, într-un colţ, plăcile de lemn pentru surf şi un halat de baie în dungi, uitat, aruncat pe marginea unui scaun. Se întrebă dacă va mai veni o vară; dacă toate astea aveau să mai fie folosite vreodată.

Curentul trânti uşa în urma ei. Tatăl întoarse capul. Era aşezat într-o rână, pe pervazul ferestrei, cu picioarele lungi încrucişate, sprijinit cu cotul în rama de lemn. Stătuse acolo, privind zborul păsărilor deasupra mării, norii, marea în nuanţe turcoaz şi azuriu, valurile spărgându-se de ţărm, la

nesfârşit.

— Tăticule…

Avea şaptezeci şi patru de ani. Înalt şi distins, faţa puternic bronzată şi adânc brăzdată de riduri, ochii strălucitori, de un albastru intens. Hainele pe care le purta erau îndrăzneţe şi tinereşti. Pantaloni de pânză tare, marinăreşti, de un roşu stins, o jachetă veche, de catifea verde şi, în loc de cravată, o batistă cu buline legată în jurul gâtului. Numai părul îi trăda vârsta, căci era alb ca zăpada şi prea lung pentru moda vremii. Părul şi mâinile zgârcite şi schilodite de artrita care pusese punct, într-un mod atât de tragic, carierei sale.

— Tăticule…

Privirea bătrânului era întunecată, ca şi cum n-ar fi recunoscut-o, ca şi cum ar fi fost o străină, un mesager ce aduce veşti de temut – ceea ce era, de fapt, adevărat. Apoi, brusc, îi zâmbi şi ridică braţul, cu gestul obişnuit de întâmpinare, plin de dragoste.

— Draga mea…

Se îndreptă spre el. Sub tălpile ei, podeaua prost pardosită cu stinghii de lemn scârţâia de nisipul purtat de vânt, parcă ar fi călcat pe zahăr. El o trase mai aproape.

— Ce mănânci?

— Ciocolată cu mentă.

— Ai să-ţi strici pofta de mâncare.

— Mereu zici aşa, spuse ea, şi se desprinse din îmbrăţişarea lui. Vrei o bucăţică?

— Nu, spuse el, clătinând din cap.

Puse bucata rămasă în buzunarul puloverului şi rosti:

— A început războiul.

Bătrânul dădu din cap.

— Mi-a spus doamna Thomas.

— Ştiu. Am ştiut eu.

— Sophie pregăteşte tocană. A spus să nu te las să te opreşti la cârciumă, la un pahar. A spus să te aduc direct acasă.

— În cazul ăsta, mai bine să pornim la drum.

Dar nici nu se clinti. Fata închise şi zăvori ferestrele, astfel că valurile nu se mai auziră chiar aşa de tare. Pălăria tatălui ei

zăcea pe podea, aşa că o luă şi i-o dădu; el şi-o puse pe cap şi se ridică în picioare. Penelope îl luă de braţ şi, împreună, porniră pe lungul drum spre casă.

Carn Cottage se afla sus pe dealul care domina oraşul – o casă mică, pătrată şi albă, într-o grădină înconjurată de ziduri înalte. Să treci prin poarta tăiată în zid şi s-o închizi în urma ta era ca şi cum ai fi intrat într-un loc secret, unde nimic nu te putea atinge – nici măcar vântul. Acum, la sfârşitul verii, iarba era încă foarte verde şi răzoarele lui Sophie erau pline de margarete bătute, gura-leului şi dalii. Peretele din faţă al casei era acoperit de ramuri înflorite de muşcate cu petale rozalii şi clematite care, în fiecare lună mai, explodau într-o cascadă de flori liliachii. Pe lângă toate astea, se mai aflau acolo şi un strat de zarzavaturi, ascuns după gardul verde şi, în spatele casei, un teren nu prea întins cu un iaz micuţ; acolo îşi ţinea Sophie găinile şi raţele.

Sophie era în grădină, pândindu-le sosirea şi culegând un buchet de dalii. Când auzi că se închide poarta, se ridică şi le ieşi în întâmpinare; îmbrăcată în pantaloni şi un pulover în dungi, albastru cu alb, încălţată cu espadrile, părea un băieţel. Părul negru era tuns foarte scurt, accentuându-i gâtul delicat şi bronzat şi forma frumoasă a capului. Avea ochii negri, mari şi strălucitori. Toată lumea era de acord că ochii erau tot ce avea mai frumos, dar asta numai până ce începea să zâmbească, după care nu mai erau la fel de siguri.

Era soţia lui Lawrence şi mama lui Penelope. Franţuzoaică. Tatăl ei, Philippe Charlroux, fusese contemporan cu Lawrence; împărţiseră un atelier parizian în vremuri de demult, în zilele lipsite de griji dinaintea războiului din 1914, şi Lawrence o văzuse pentru prima dată pe Sophie pe când era o copiliţă care se juca prin grădina Tuilleries, şi, câteodată, îl însoţea pe tatăl ei şi pe prietenii lui prin cafenelele unde se adunau la un pahar, sau pentru un flirt nevinovat cu fetele frumoase din oraş. Cu toţii fuseseră foarte apropiaţi şi nici nu-şi închipuiseră că viaţa aceea plăcută se putea sfârşi vreodată, dar venise războiul, distrugându-i nu numai pe ei şi familiile lor, ci şi ţările lor, întreaga Europă, lumea lor.

Îşi pierduseră urma. În 1918, Lawrence avea cincizeci de ani. Prea bătrân pentru a fi soldat, petrecuse cei patru ani cumpliţi la volanul unei ambulanţe, în Franţa. În cele din urmă, fusese rănit la un picior şi trimis acasă, ca invalid de război. Dar era în viaţă. Alţii nu fuseseră la fel de norocoşi. Ştia că Philippe murise. Dar nu ştia ce se alesese de soţia şi copilul lui. Când se termină războiul, se întoarse la Paris, să-i caute, dar fără speranţă. Iar Parisul era trist, rece şi înfometat. Fiecare al doilea om părea să poarte haine negre, de doliu, iar străzile oraşului, care nu încetaseră niciodată să-l încânte, păreau să-şi fi pierdut magia. Se întoarse la Londra, în casa veche a familiei de pe Oakley Street. Între timp, părinţii lui muriseră şi casa îi rămăsese lui, dar era prea mare şi prea întortocheată pentru un bărbat singur. Rezolvă această situaţie, păstrând pentru sine doar subsolul şi parterul şi închiriind camerele de sus oricui avea nevoie de locuinţă şi îşi putea permite să plătească chirie. În grădina mare din spatele casei îşi amenajase atelierul. Îl deschidea, făcea puţină ordine şi, lăsând cu hotărâre în urmă amintirile din război, apuca pensulele şi, prin ele, firele vieţii sale.

La început îi fu foarte greu. Într-o zi, pe când se chinuia cu o compoziţie a naibii de dificilă, unul din chiriaşii săi veni să-l anunţe că avea un vizitator. Lawrence se înfurie căci, după ce că el însuşi era în plină criză de frustrare, mai venea şi altcineva să-l deranjeze. Cu o expresie de dezgust pe faţă, aruncă pensulele cât colo, îşi şterse mâinile cu o bucată de cârpă şi se duse să vadă cine putea fi, intrând în bucătărie pe uşa dinspre grădină. Acolo, o fată tânără stătea lângă foc, cu mâinile întinse spre căldură, de parcă ar fi fost îngheţată până la oase. El n-o recunoscu.

— Ce doriţi?

Era nefiresc de slabă, cu părul negru strâns într-un coc simplu la ceafa şi îmbrăcată cu un pardesiu jerpelit, de sub care se zărea tivul descusut al fustei. Avea pantofii scâlciaţi şi, într-un cuvânt, n-ai fi dat pe ea nicio ceapă degerată.

— Lawrence, rosti ea.

Ceva din vocea ei îi trezi amintirile. Se apropie de ea, o luă

de bărbie şi-i întoarse faţa spre fereastră, spre lumină.

— Sophie.

Nu-i venea să-şi creadă ochilor.

— Da, chiar eu, spuse ea.

Venise în Anglia în căutarea lui. Era singură. Fusese cel mai bun prieten al tatălui ei. „Dacă mi se întâmplă ceva, îi spusese Phillipe, găseşte-l pe Lawrence Stern şi du-te la el. El te va ajuta.“ Iar acum, Philippe era mort şi mama ei la fel, victimă a epidemiei de gripă care făcuse ravagii în întreaga Europă de după război.

— Am fost la Paris să te caut, îi spuse Lawrence. Unde erai?

— La Lyon, la sora mamei mele.

— De ce n-ai rămas la ea?

— Pentru că am vrut să te caut.

Rămăsese acolo. Ce-i drept, sosise într-un moment neaşteptat, într-una din pauzele lui dintre două aventuri, căci era un bărbat senzual şi foarte atrăgător şi, încă din primele zile ale studenţiei la Paris, o sumedenie de femei frumoase trecuseră prin viaţa lui, într-un şir bine ordonat. Dar Sophie era altceva. Era un copil. În plus, se ocupa de casă cu eficienţa unei franţuzoaice foarte bine crescute – gătea, făcea cumpărături, cârpea, spăla perdelele şi freca podelele. Nimeni nu mai avusese vreodată atâta grijă de el. În ceea ce-o privea pe ea, îşi pierdu curând alura de vagabond şi, deşi nu puse pe ea niciun gram de grăsime, îşi recăpătă culoarea în obraji, părul dobândi reflexe castanii şi, curând după aceea, el începu să o folosească drept model. Îi purta noroc. Picta bine şi chiar îşi vindea pânzele. Îi dădu fetei nişte bani, să-şi cumpere ceva de îmbrăcat, iar ea se întoarse, băţoasă şi mândră de rochia cea nouă, ieftină. Era frumoasă şi abia atunci încetă s-o mai considere un copil. Era femeie – şi tot ca o femeie i se strecură în pat într-o noapte, lipindu-se de el. Avea un trup fermecător, şi el n-o respinse căci, poate pentru prima dată în viaţă, era îndrăgostit. Deveni amanta lui. În câteva săptămâni, rămase însărcinată. În culmea bucuriei, Lawrence o luă de nevastă.

Atunci, în lunile ei de sarcină, s-au dus pentru prima dată în Cornwall. Au ajuns la Porthkerris, loc deja descoperit de

pictori din toată ţara şi unde se stabiliseră mulţi dintre contemporanii lui Lawrence. Primul lucru pe care l-au făcut a fost să închirieze magazia care avea să devină atelierul lui şi acolo au locuit, două luni lungi de iarnă, în nişte condiţii cumplite şi totală fericire. Apoi, Carn Cottage se puse în vânzare, iar Lawrence, care strânsese destui bani la chimir, făcu o ofertă şi cumpără casa. Penelope se născuse acolo – şi tot acolo îşi petreceau lunile de vară, dar, când adierea echinocţiului de toamnă începea să se facă simţită, fie că închideau Carn Cottage, fie că îl închiriau pentru iarnă şi se întorceau la Londra, în subsolul casei călduroase, prietenoase, pline de lume de pe Oakley Street. Făceau întotdeauna acest drum cu maşina căci, între timp, Lawrence devenise mândrul posesor al unui Bentley sport de 4,5 litri, decapotabil, cu nişte faruri imense marca Lucas. Era prevăzut cu o scară lată, exterioară, bună pentru picnicuri, şi cu benzi late de piele care fixau capota motorului. În câte un an, o luau cu ei pe Ethel, sora lui Lawrence, încărcau tot felul de bagaje în maşină şi luau feribotul spre Franţa, pentru ca, mai apoi, să-şi continue dramul cu maşina, spre mimozele, stâncile roşcate şi apele albastre ale Mediteranei, oprindu-se la reşedinţa lui Charles şi Chantal Rainier, vechi prieteni din vremea dinainte de război. Cei doi erau proprietarii unei vile cu ziduri decolorate şi obloane la ferestre, ca şi ai unei grădini pline de greieri şi şopârle. În aceste ocazii vorbeau numai în franceză – inclusiv mătuşa Ethel, care devenea teribil de galică din clipa în care ajungeau la Calais şi îşi punea, şmechereşte, o beretă bască pe-o ureche, trăgând ţigară după ţigară, dar numai marca „Gauloise“. Oriunde mergeau cei mari, mergea şi Penelope, copilul unei mame tinere de parcă i-ar fi fost soră şi al unui tată îndeajuns de bătrân pentru a-i fi bunic.

După părerea ei, erau o pereche perfectă. Uneori, când era invitată în casele altor copii şi suporta mese anoste, cu ifos, cu doici insipide, gata să te înveţe bunele maniere, sau era nevoită să accepte joaca în grup, la imboldul vreunui tată pisălog, se întreba cum puteau copiii aceia să îndure o viaţă plină de restricţii, de disciplină, şi abia aştepta să ajungă acasă. Acum,

Sophie nu spuse nimic despre noul război care începuse. Veni doar să-şi sărute soţul, îşi cuprinse fiica pe după umeri şi le arătă florile pe care le culesese. Dalii. O explozie de culori – portocaliu, purpuriu, roşu-stacojiu şi galben.

— Cred, le spuse ea, că florile astea îmi aduc aminte de baletul rusesc.

Nu-şi pierduse niciodată accentul acela adorabil.

— … Dar nu au miros. Nu-i nimic, le spuse zâmbind. M-am gândit că s-ar putea să întârziaţi. Mă bucur că n-a fost aşa. Hai să mergem şi să destupăm o sticlă de vin – şi, pe urmă, să ne aşezăm la masă.

Două zile mai târziu, războiul a început de-a binelea. Se auzi soneria de la intrare şi Penelope, deschizând uşa, se trezi în faţa domnişoarei Pawson. Domnişoara Pawson era una din acele femei foarte masculine, care apăreau din când în când în Porthkerris. „Avortonii anilor ’30“, le numea Lawrence; indiferente la bucuriile normale ale vieţii alături de un soţ, cu copii şi o casă a lor, se ataşau, de obicei, de animale şi dădeau lecţii de călărie, adunau haite de câini sau îi fotografiau pe ai altora. Domnişoara Pawson creştea cockeri spanieli „King Charles“ şi era o figură bine cunoscută în sat, datorită faptului că scotea bietele creaturi la plimbare pe plajă, ori le trăgea după ea prin oraş, fiecare cu lesa respectivă.

Domnişoara Pawson locuia cu domnişoara Preedy, o femeie la locul ei, care dădea lecţii de dans. Nu folcloric, nici balet, ci o formă nouă, ciudată, de artă, bazată pe frize greceşti, respiraţie profundă şi armonie ritmică. Din când în când, susţinea câte un spectacol la Primărie; odată, Sophie cumpărase bilete şi îşi făcuseră cu toţii datoria şi se duseseră acolo. Rămăseseră cu gura căscată. Domnişoara Preedy, împreună cu cinci dintre elevele sale (unele foarte tinere, altele de ajuns de mature ca să aibă mai multă minte) păşeau pe scenă în picioarele goale, îmbrăcate cu tunici până la genunchi şi legate cu funde strânse foarte jos, pe frunte. S-au aşezat în semicerc, iar domnişoara Preedy a făcut un pas înainte. Vorbind tare şi clar, ca să poată fi auzită până în fundul sălii,

le-a spus că era, poate, necesar să le dea o explicaţie, după care chiar asta a şi făcut. Se părea că nu era vorba de *dans* în accepţia obişnuită, ci de o serie de exerciţii şi mişcări care, prin ele însele, reprezentau o extenuare a funcţiilor naturale ale corpului.

Lawrence mormăise: „Doamne, Dumnezeule!“, iar Penelope fusese nevoită să-i dea un ghiont în coaste, ca să-l facă să tacă.

Domnişoara Preedy continuase să pălăvrăgească o vreme, apoi îşi reluase locul şi distracţia începuse. A bătut din palme, a rostit: „Unu“ şi atât ea, cât şi elevele ei s-au lungit pe spate, ca lovite de trăsnet sau de moarte. Publicul, hipnotizat, a fost nevoit să-şi întindă gâturile pentru a le vedea. Apoi, „Doi“ şi, încet, şi-au ridicat, toate, picioarele în sus, cu degetele îndreptate spre tavan. Tunicile portocalii au alunecat într-o parte, lăsând să se vadă şase perechi de pantalonaşi asortaţi, strânşi sub genunchi cu elastic. Lawrence a început să tuşească, a sărit în picioare şi s-a făcut nevăzut, pe culoar şi apoi afară, pe uşa din spate. Nu s-a mai întors, iar Sophie şi Penelope au rămas în sală încă două ore, chinuindu-se să nu izbucnească în râs, zguduindu-se pe scaune în timp ce-şi ţineau mâinile strâns peste gură.

La şaisprezece ani, Penelope citise *Fântâna singurătăţii.* După asta le privise altfel pe domnişoara Pawson şi domnişoara Preedy, dar tot nu înţelesese relaţia dintre ele.

Iar acum, domnişoara Pawson se afla în faţa uşii, cu pantofii ei butucănoşi, în pantaloni, cămaşă cu guler tare, cravată şi o jachetă încheiată cu fermoar pe deasupra, purtând o beretă aşezată aiurea, într-o parte, peste părul argintiu, tuns scurt. Ţinea în mâini un teanc de hârtii şi avea o mască de gaze atârnată pe umăr. Era clar că se costumase pentru război şi, dacă-i dădeai o puşcă şi o cartuşieră plină, ar fi fost o adevărată comoară pentru orice gherilă respectabilă.

— Bună dimineaţa, domnişoară Pawson.

— Mama ta e acasă, drăguţo? Am venit sa vorbesc cu ea despre cazarea celor evacuaţi.

Apăru şi Sophie şi o invitară pe domnişoara Pawson în salonaş. Cum aceasta era, evident, o ocazie oficială, s-au aşezat

toate trei la masa din mijlocul camerei, iar domnişoara Pawson şi-a pregătit stiloul.

— Aşa deci.

Nu era timp de palavre; era o problemă urgentă, ca un consiliu de război.

— Câte camere aveţi?

Sophie păru puţin surprinsă. Domnişoara Pawson şi domnişoara Preedy fuseseră de mai multe ori la Carn Cottage şi ştiau perfect câte camere erau. Dar femeia era aşa de amuzantă, încât era păcat să strice momentul, aşa că Sophie îi răspunse:

— Patru. Camera asta, sufrageria, biroul lui Lawrence şi bucătăria.

Domnişoara Pawson scrise „patru" în pătrăţelul corespunzător de pe formularul său.

— Dar la etaj?

— Dormitorul nostru, dormitorul lui Penelope, dormitorul de oaspeţi şi baia.

— Dormitor de oaspeţi?

— Nu vreau să stea nimeni în dormitorul de oaspeţi, pentru că Ethel, sora lui Lawrence, e destul de bătrână şi singură la Londra şi, dacă încep bombardamentele, s-ar putea să vrea să vină la noi.

— Am înţeles. Acum, grupurile sanitare.

— A, da, o asigură Sophie, avem un grup sanitar. În baie.

— Numai unul?

— Mai e unul afară, în curte, în spatele bucătăriei, dar îl folosim ca magazie pentru lemne.

Domnişoara Pawson scrise „Un grup sanitar, o cabină în curte".

— Acum, podurile.

— Podurile?

— Câţi oameni aţi putea caza acolo?

Sophie se îngrozi.

— N-aş pune pe nimeni în pod. E întuneric şi mişună o mulţime de păianjeni. Apoi adăugă, bătând în defensivă: Cred că, pe vremuri, *acolo* dormeau slujnicele. Săracele de ele!

A fost destul pentru domnişoara Pawson.

— În cazul ăsta, vă trec cu podul. Nu e cazul să fim prea mofturoşi în vremurile astea, zău aşa. Să nu uităm că e război.

— Trebuie să primim persoane evacuate?

— A, sigur că da. Ca toată lumea. Toţi trebuie să ne facem datoria.

— Cine va veni?

— Probabil săraci din Londra, din East End. Am să încerc să vă aduc o mamă cu copii. Aşa că… îşi strânse hârtiile şi se ridică în picioare. Trebuie să plec. Mai am vreo zece vizite de făcut, dacă nu şi mai mult.

Îşi luă tălpăşiţa, la fel de încruntată şi strângând din buze. Când îşi luă rămas-bun, Penelope aproape că se aşteptă s-o vadă salutând milităreşte – dar nu se întâmplă aşa, şi femeia plecă prin grădină. Sophie închise uşa şi se întoarse spre fiica ei, pe jumătate amuzată, pe jumătate disperată. Trei persoane în pod. Urcară până acolo, să inspecteze locul acela întunecat, şi constatară că era chiar mai rău decât îşi aminteau. Întunecos, murdar şi plin de praf, de pânze de păianjen, mirosind a şoareci şi pantofi asudaţi. Sophie strâmbă din nas şi încercă să deschidă unul din luminatoare, dar era înţepenit. Tapetul vechi, în nişte culori oribile, se desprindea în fâşii de pe tavan. Penelope ridică mâna şi trase de colţul care atârna, rupându-l. Hârtia ruptă căzu la pământ, răsucindu-se şi ridicând un norişor de praf.

— Dacă am vopsi totul în alb, spuse ea, poate că n-ar mai arăta aşa de rău. Se duse spre celălalt gemuleţ, îl şterse puţin şi privi afară. Iar vederea e minunată…

— Evacuaţii nu dau doi bani pe privelişte.

— De unde ştii? Zău, Sophie, nu fi aşa de tristă. Dacă vin, trebuie să aibă unde dormi. Sau aici, sau deloc.

Era primul ei contact cu munca de război. Dăduse jos tapetul, văruise pereţii şi tavanul, spălase ferestrele, vopsise lemnăria şi frecase podeaua. În timpul ăsta, Sophie se dusese la o licitaţie de obiecte cu preţ redus şi cumpărase un covor, trei canapele, un dulap de mahon şi un scrin, patru perdele duble, o gravură intitulată *Vedere din Valparaiso* şi o statuetă

reprezentând o fată cu o minge. Pentru toate astea plătise opt lire, paisprezece şilingi şi nouă penny. Un om cumsecade, cu şapcă de stofă şi un şorţ lung în faţă, aduse mobila şi ajută la cărat. Sophie îi dădu un butoiaş de bere şi o jumătate de coroană, iar el plecă fericit; apoi, Sophie şi Penelope făcură paturile şi puseră perdelele, iar după aceea nu le mai rămase altceva decât să aştepte refugiaţii – sperând, împotriva oricărei evidenţe, că nu vor sosi.

Au sosit însă. O mamă tânără şi doi băieţi mici. Doris Potter, Ronald şi Clark. Doris era blondă, cu părul coafat ca Ginger Rogers, şi purta o fustă strâmtă, neagră. Bărbatul ei se numea Bert şi fusese înrolat; se afla în Franţa, cu corpul expediţionar. Băieţii ei, de şapte şi şase ani, se numeau Ronald şi Clark, după Ronald Colman şi Clark Gable. Erau pricăjiţi, slabi şi palizi, cu genunchii ososi şi părul ţepos, ca o perie. Veniseră cu trenul, de la Hackney. Nu mai fuseseră niciodată mai departe de periferia sudică a Londrei, iar copiii aveau etichete prinse pe jachetele subţiri, în caz că s-ar fi pierdut în timpul călătoriei.

Tiparele vieţii paşnice de la Carn Cottage au fost desfiinţate odată cu sosirea familiei Potter. În numai două zile, Ronald şi Clark spărseseră o fereastră, făcuseră pipi în pat, rupseseră toate florile plantate de Sophie, mâncaseră mere necoapte şi dăduseră foc magaziei de unelte, care arsese până-n temelii.

Lawrence privi filosofic această ultimă ispravă, comentând doar că era păcat că nu fuseseră şi copiii înăuntru.

În acelaşi timp, se dovediră timizi până la patetism. Nu le plăcea la ţară, iar marea era prea mare şi se temeau de vaci, cloşti, raţe şi ploşniţe. Se mai temeau şi să doarmă în dormitorul din pod, dar asta numai pentru că se speriau de moarte, unul pe celălalt, spunându-şi poveşti cu stafii.

Ora de masă deveni un coşmar, nu pentru că ar fi lâncezit conversaţia, ci pentru că Ronald şi Clark nu ştiau nici cele mai simple reguli de bună-cuviinţă. Mâncau cu gura deschisă, beau apă cu gura plină, se repezeau la farfuria cu unt şi răsturnau carafa de apă, se băteau şi se certau şi refuzau categoric legumele atât de sănătoase şi budincile făcute de Sophie.

Pe lângă astea, făceau tot timpul zgomot. Orice gest era acompaniat de ţipete de bucurie, furie, indignare sau insultă. Nici Doris nu era mai brează. Niciodată nu vorbea cu copiii pe un ton calm.

— Ce naiba faceţi, draci împieliţaţi ce sunteţi? Dacă vă mai prind, vă rup urechile. Ia uite ce mizerie e pe mâinile şi genunchii voştri! O porcărie! De când nu v-aţi mai spălat? Împuţiţilor!

Acum, când îşi amintea de toate astea, Penelope înţelegea două lucruri. Întâi, că Doris, în felul ei brutal şi necioplit, era o mamă bună, care ţinea la copiii ei firavi. Apoi, că ţipa la ei pentru că asta făcuse toată viaţa, în fundătura unde se născuseră şi crescuseră, la fel cum, după toate probabilităţile, ţipase şi mama lui Doris la ea. Pur şi simplu, nu înţelegea că există şi alte feluri de a rezolva lucrurile. Aşa stând situaţia, nici nu era surprinzător că, ori de câte ori Doris striga după Ronald şi Clark, aceştia nu se oboseau să-i răspundă. Drept pentru care, în loc să meargă după ei, nu făcea decât să ridice glasul şi mai tare şi să ţipe din nou.

În cele din urmă, Lawrence nu mai putu suporta şi-i spuse lui Sophie că, dacă familia Potter nu se potoleşte, va fi nevoit să-şi facă bagajul şi să plece de-acasă, să locuiască la atelier. Vorbea foarte serios şi Sophie, furioasă că e pusă într-o astfel de situaţie, dădu buzna în bucătărie, să pună lucrurile la punct cu Doris.

— De ce ţipi la ei aşa de tar-re, tot timpul? Când era necăjită, accentul ei era mai pronunţat ca de obicei, dar acum era aşa de furioasă încât părea o nevastă de marinar din Marsilia. Copi-ii tăi sunt exact după colţ. Nu tr-rebuie să *str-rigi. Mon Dieu,* asta e o casă mică şi ne *înnebuneşti* pe toţi!

Doris rămase cu gura căscată, dar avu bunul-simţ să nu se simtă jignită. Era iute la mânie, dar proastă nu. Ştia că, alături de familia Stern, ea şi băieţii îşi găsiseră un loc foarte călduţ. Auzise tot felul de poveşti, de la alţi refugiaţi, şi nu dorea să fie mutată la cine ştie ce vacă bătrână şi încrezută, care s-o trateze ca pe o servitoare, obligată să stea numai în bucătărie.

— Îmi pare rău, spuse ea, scălâmb ca de obicei, apoi chicoti.

Da' zic că aşa mi-i felu' meu…

— Iar copi-ii… Sophie se mai calmase, dar era decisă să bată fierul cât era cald. Copi-ii… tr-rebuie să înveţe să se poarte la masă. Dacă tu nu poţi să-i înveţi, am să-i învăţ eu. Şi tr-rebuie să facă ce li se spune. O să facă – dacă nu ţipi la ei. Nu sunt surzi, dar aşa vor ajunge dacă ţipi la ei.

După aceea a fost mai bine. N-a mai fost aşa de mult zgomot, copiii – pisaţi pe rând de Sophie şi de Penelope – au învăţat să spună: „te rog" şi „mulţumesc", să ceară sarea şi piperul şi să mănânce cu gura închisă. Parte din toate astea au influenţat-o şi pe Doris, care a devenit un adevărat model, ridicând degetul mic când bea cafea şi ştergându-şi colţul gurii cu şervetul. Penelope duse copiii pe malul mării şi-i învăţă să facă un castel de nisip, iar ei deveniră aşa de curajoşi, că începură chiar să se bălăcească în apă. Apoi începu şcoala, aşa că lipseau de acasă aproape toată ziua. Doris, care credea că supa se face numai din conservă, începu să înveţe câte ceva din arta culinară şi să ajute la curăţenie. Lucrurile reintrară pe făgaşul lor. N-aveau să mai fie niciodată ca la început, dar cel puţin situaţia era suportabilă.

Camerele de la al doilea etaj din casa de pe Oakley Street erau ocupate de Peter şi Elizabeth Clifford. Alţi chiriaşi veneau şi plecau, dar ei stăteau acolo de cincisprezece ani, timp în care deveniseră prietenii cei mai apropiaţi ai lui Stern. Pe atunci, Peter avea şaptezeci de ani. Doctor în psihanaliză, studiase la Viena, cu Freud, şi încheiase o carieră prestigioasă, ca profesor într-un mare spital londonez. Deşi pensionar, nu încetase să lucreze şi se ducea în fiecare an la Viena, pentru a susţine conferinţe la universitate.

Nu aveau copii şi întotdeauna îl însoţise soţia sa în toate aceste împrejurări. Elizabeth, mai tânără cu câţiva ani buni decât Peter, era, în felul ei, la fel de sclipitoare. Înainte de căsătorie, călătorise în toată lumea, studiase în Germania şi Franţa şi scrisese romane, articole şi eseuri profunde, oarecum politice, bijuterii de precizie şi erudiţie, care îi aduseseră o reputaţie de mare respectabilitate internaţională.

Familia Clifford fusese aceea care, pentru prima dată, îi făcuse pe Lawrence şi pe Sophie să înţeleagă grozăviile care se petreceau în Germania. Stăteau de vorbă până seara târziu, la o cafea şi un pahar de coniac, cu draperiile trase şi vocile întretăiate de tensiune şi nesiguranţă. Dar numai faţă de cuplul Stern erau aşa. În lumea din afară, rămâneau discreţi şi îşi păstrau pentru ei propriile păreri. Asta, pentru că mulţi dintre prietenii lor din Austria şi Germania erau evrei, iar vizitele lor oficiale la Viena erau o acoperire ideală pentru operaţiunile lor subversive.

Sub ochii autorităţilor, şi riscându-şi propria viaţă, stabileau contacte, obţineau paşapoarte, se ocupau de probleme de transport şi împrumutau bani. Acţiunile şi curajul lor au dus la scoaterea din ţară a multor familii de evrei, care treceau graniţele bine păzite şi ajungeau în siguranţă în Anglia, sau plecau să se stabilească în Statele Unite. Cu toţii ajungeau fără niciun ban, forţaţi fiind să-şi abandoneze proprietăţile, bunurile şi siguranţa materială – dar, cel puţin, erau liberi. Această activitate periculoasă a continuat până la începutul anului 1938, când noul regim a lăsat clar să se înţeleagă că prezenţa lor era indezirabilă. Cineva vorbise. Erau suspecţi şi fuseseră puşi pe lista neagră.

În ianuarie, la începutul anului 1940, Lawrence şi Sophie, împreună cu Penelope, au ţinut un consiliu de familie. Cum Carn Cottage era acum plin, Doris şi copiii ei urmând, probabil, să rămână acolo pe toată durata războiului, au căzut de acord că nici nu se punea problema să se întoarcă în Oakley Street. Dar Sophie nu dorea să abandoneze, pur şi simplu, casa ei din Londra. Nu mai fusese pe acolo de şase luni şi trebuia să verifice chiriaşii, să confecţioneze draperii de camuflaj pentru subsol, să facă inventarul lucrurilor, să găsească pe cineva dispus să sape grădina. Voia să aducă îmbrăcăminte de iarnă, căci se făcuse cumplit de frig, iar la Carn Cottage nu exista încălzire centrală; în plus, voia să-i vadă pe cei doi soţi Clifford.

Lawrence găsi că ideea era minunată. Mai mult decât orice altceva, era îngrijorat de soarta *Căutătorilor de scoici*, tabloul

aşezat deasupra căminului din dormitorul lor. Când aveau să înceapă bombardamentele, aşa cum era de aşteptat, pictura risca să fie distrusă.

Sophie promise să aibă grijă de *Căutătorii de scoici*, să aranjeze să fie împachetată şi transportată cum se cuvine, către siguranţa relativă de la Porthkerris. A sunat-o pe Elizabeth Clifford s-o anunţe de sosirea lor, apoi Sophie şi Penelope s-au suit în tren şi au pornit la drum. Lawrence a rămas acasă. Preferase să stea şi să aibă grijă de treburile micuţei gospodării, cu blândul ajutor al lui Doris, care părea foarte fericită să capete această responsabilitate. Era pentru prima dată de la nunta lor când Lawrence şi Sophie se despărţeau, iar Sophie avea ochii în lacrimi la plecarea trenului din gară, ca şi cum s-ar fi temut că nu avea să-l mai revadă.

Călătoria li s-a părut nesfârşită. În tren era un frig cumplit, nu exista vagon restaurant, iar la Plymouth s-a suit un grup masiv de marinari, care au tot cărat la bagaje până n-a mai rămas niciun pic de loc, umplând culoarul cu raniţe şi fum de ţigară şi jucând cărţi tot drumul. Penelope se trezise înghesuită pe locul din colţ, lângă un tânăr ţeapăn şi stânjenit de uniforma lui nouă-nouţă; când trenul pornise din nou, băiatul adormise cu capul sprijinit de umărul ei. Întunericul se lăsase devreme, iar după aceea nu mai putuse nici măcar să citească la lumina prea slabă, palidă. Pentru ca totul să fie şi mai rău, trenul a fost oprit la Reading şi, în cele din urmă, ajunse în gara Paddington cu trei ore întârziere.

Londra, sub camuflaj, era un oraş al misterelor. A fost de-a dreptul un noroc că au izbutit să găsească un taxi, pe care l-au împărţit cu o pereche de necunoscuţi care mergeau în aceeaşi direcţie. Taxiul străbătea străzile întunecate, aproape pustii, sub ploaia torenţială şi frigul pătrunzător. Penelope avea sufletul îndurerat. Niciodată revenirea acasă nu fusese aşa.

Dar Elizabeth, avertizată, le aştepta şi stătea cu urechea ciulită la orice zgomot de maşină. După ce i-au plătit şoferului şi au pornit spre treptele întunecate de la intrare, cu gândul să ajungă la subsolul lor, uşa s-a dat de perete şi au fost trase repede înăuntru, înainte ca orice sclipire ilegală de lumină să

încalce camuflajul.

— Vai, săracele de voi, credeam că nu mai ajungeţi. Aţi întârziat foarte mult.

Reîntâlnirea a fost grozavă, cu îmbrăţişări şi sărutări, cu explicaţii şi relatarea cumplitei călătorii; totul se încheiase cu hohote de râs, pentru că era o adevărată uşurare să scape, în sfârşit, de frig şi întuneric, şi de trenul acela, şi să fie iarăşi acasă.

Camera mare, familiară, se întindea sub toată casa. La capătul dinspre stradă se afla bucătăria, la cel dinspre grădină, sufrageria. Acum, strălucea de lumină, pentru că Elizabeth pusese pături la ferestre, în loc de perdele de camuflaj, şi aprinsese focul în sobă; pe plită fierbea o oală cu supă de pui şi se auzea şuierul fierbătorului de apă. Sophie şi Penelope îşi scoaseră hainele şi-şi încălziseră mâinile, iar Elizabeth făcu un ceainic plin cu ceai şi nişte pâine prăjită cu scorţişoară. La scurtă vreme după aceea, se aflau la masă, ca-ntotdeauna, la o gustare improvizată (Penelope era lihnită de foame) şi vorbeau toţi deodată, împărtăşindu-şi noutăţile din ultimele luni. Deprimarea dispăru, iar obositoarea călătorie cu trenul rămase un episod trecut, uitat.

— Şi ce mai face dragul meu Lawrence?

— Cum nu se poate mai bine, dar e îngrijorat de *Căutătorii de scoici*, în caz că ne bombardează casa, distruge şi pictura. E şi unul din motivele pentru care am venit aici, s-o împachetăm şi s-o luăm înapoi cu noi, în Cornwall. Sophie izbucni în râs. Nu mi s-a părut îngrijorat pentru niciun alt lucru de-al nostru de-aici.

— Şi cine are grijă de el? I-au spus despre Doris. Vai, săracii de voi! Refugiaţi! Ce mai invazie pe capul vostru! Şi Elizabeth continuă să pălăvrăgească despre tot ce se întâmplase în ultimele săptămâni. Trebuie să vă fac o mărturisire. Tânărul de la mansardă s-a înrolat şi a plecat, aşa că am lăsat alţi doi tineri să-i ia locul. Sunt refugiaţi din München. Se află în Anglia de un an, dar au fost nevoiţi să-şi părăsească locuinţa din St. John's Wood, şi n-aveau unde sta. Să mă ierţi pentru îndrăzneală, dar m-au rugat cu disperare şi sunt convinsă că

vor fi nişte chiriaşi buni.

— Bineînţeles. Sunt foarte bucuroasă. Ce bine te-ai gândit! spuse Sophie, zâmbind cu căldură. Elizabeth nu făcea niciodată greşeli. Cum îi cheamă? reluă ea.

— Friedmann. Willi şi Lalla. Vreau să-i cunoşti. Astă-seară coboară în salon la o cafea, aşa că, ce-ai zice să vii şi tu sus cu Penelope, după cină, să fim cu toţii împreună? După ce vă faceţi comode. Peter abia aşteaptă să vă vadă. Şi va fi plăcut să stăm de vorbă. Ca-n vremurile de demult.

Pe faţă i se citea entuziasmul, în timp ce vorbea. Era trăsătura ei cea mai minunată şi contagioasă. Nu se schimba niciodată. Figura ei frumoasă, străbătută de riduri, era scoasă în evidenţă de ochii strălucitori şi plini de inteligenţă; îşi purta părul des, încărunţit, strâns într-un coc la ceafa, care părea cam nesigur, prins în câteva agrafe, cum era. Purta haine demodate şi totuşi potrivite oricând, iar degetele umflate pe la încheieturi erau împodobite cu multe inele.

— Sigur că vom veni, îi spuse Sophie.

— Pe la nouă? Ce grozav va fi!

Într-adevăr, s-au dus şi i-au găsit acolo pe cei doi Friedmann, sosiţi înaintea lor, aşezaţi pe lângă soba de gaz din salonaşul cam demodat al familiei Clifford. Erau foarte tineri şi manieraţi, gata să sară în picioare pentru a fi prezentaţi. „Dar, se gândi Penelope, păreau şi ei îmbătrâniţi. Aveau acel aer al demnităţii aflate în sărăcie, care depăşea orice vârstă şi, când zâmbeau şi dădeau bună ziua, zâmbetul nu le strălucea şi în ochi.“

La început, totul a fost bine. S-au aşezat la taifas. Au aflat că Willi Friedmann studiase dreptul la München, dar că acum îşi câştiga existenţa făcând traduceri pentru un editor din Londra. Lalla preda muzica şi dădea lecţii de pian. Lalla, o apariţie ciudată, palidă, era frumoasă în felul ei şi reuşea să se controleze; dar mâinile lui Willi îi trădau nervozitatea. Fuma ţigară după ţigară şi parcă nu reuşea să stea locului nicio clipă.

Se afla în Anglia de un an, dar, observându-l pe ascuns, Penelope se gândi că părea să fi ajuns aici de curând. Simţea pentru el o profundă compasiune şi încerca să-şi imagineze

viaţa lui, felul în care se străduia să-şi facă un viitor într-o ţară străină, departe de prieteni şi colegi şi silit să-şi câştige existenţa într-un mod anost, care nu-i aducea niciun fel de satisfacţii. În plus, era chinuit în permanenţă de teama aproape insuportabilă faţă de familia sa, care trăia în continuare în Germania. Penelope îşi imagina un tată, o mamă, fraţi şi surori a căror soartă, chiar în acea clipă, putea fi pecetluită. În miezul nopţii, cineva suna sau bătea la uşă, risipind liniştea, confirmând cele mai sumbre temeri. Îndată, Elizabeth ieşi din cameră, îndreptându-se spre bucătărie, să aducă, pe o tăviţă, ceşti şi cafea fierbinte şi o farfurie cu biscuiţi. Peter aduse o sticlă de coniac Cordon Bleu şi nişte păhărele mici, colorate, desperecheate. Cu zâmbetul ei cuceritor, Sophie se întoarse spre Willi şi-i spuse:

— Îmi face mare plăcere că aţi venit să staţi aici. Sper că veţi fi cât se poate de fericiţi. Îmi pare rău, însă, că nu vom putea rămâne şi noi, dar trebuie să ne întoarcem în Cornwall, să avem grijă de toţi cei de acolo. Iar subsolul nu-l închiriem. Dacă vrem să venim la Londra să vă vedem pe toţi, e mai bine să avem propriile camere de locuit. Dar de cumva încep bombardamentele, bineînţeles că le veţi folosi cu toţii, drept adăpost.

Era o sugestie firească, venită la timpul potrivit. Până atunci nu fuseseră decât vreo două alarme întâmplătoare, urmate aproape imediat de revenirea la normalitate. Dar toată lumea era pregătită. Saci de nisip peste tot, parcuri pline de tranşee şi adăposturi pentru raiduri aeriene, rezervoare de apă pline cu alimente de primă necesitate. Baloane de baraj pluteau prin aer şi, prin tot oraşul, zăreai baterii antiaeriene camuflate cu plase şi-ai căror servanţi se aflau în aşteptare clipă de clipă, oră de oră, săptămână de săptămână, în vederea începerii atacurilor.

O sugestie firească şi venită la timpul potrivit, dar ea avu efectul unui adevărat şoc asupra lui Willi Friedmann.

— Da, spuse el.

Brusc, lăsă jos paharul cu coniac şi nu reacţionă în niciun fel când Peter, fără o vorbă, i-l umplu din nou. Willi începu să vorbească. Îi era recunoscător lui Sophie. Îi era recunoscător

lui Elizabeth, pentru toată bunătatea ei. Fără Elizabeth, nici n-ar avea unde sta. Fără oameni ca Elizabeth şi Peter, el şi Lalla ar fi, probabil, morţi. Sau mai rău…

Peter rosti un „Ei, zău aşa, Willi", dar Willi se pornise şi nu părea să ştie cum să se oprească. Îşi terminase a doua porţie de coniac şi era destul de ameţit ca să întindă mâna după sticlă şi să-şi toarne singur un al treilea pahar. Lalla stătea nemişcată, privindu-şi soţul cu ochi mari, rotunzi şi negri plini de groază, dar nu încercă să-l oprească.

Iar el vorbea. Şuvoiul cuvintelor se transformă într-un torent ce se revărsa peste capetele celor cinci care, hipnotizaţi, stăteau şi-l ascultau. Penelope privi spre Peter, dar Peter, atent şi grav, n-avea ochi decât pentru sărmanul tânăr scos din minţi. Poate că Peter ştia că omul acela simţea nevoia să vorbească. Şi că, la un moment dat, trebuia să scoată totul la lumină – şi de ce nu acum, când şi el, şi soţia lui se aflau în siguranţă, la căldură, în camera cu perdele groase, alături de prieteni.

Merse mai departe cu mărturisirile şi le spuse mai multe – lucruri pe care le văzuse, lucruri pe care le auzise, lucruri păţite de prietenii lui. După o vreme, Penelope nu mai dori să asculte; ce n-ar fi dat să-şi poată astupa urechile cu mâinile şi să-şi închidă ochii, să alunge imaginile acelea întunecate! Dar continuă să asculte şi, încet-încet, se simţi copleşită de atâta repulsie şi oroare, cum nu simţise niciodată citind ziarele ori urmărind jurnalele de actualităţi. Brusc, totul deveni mult mai personal – nu-şi putea reprima sentimentul de groază care-i înfiora trupul. Bestialitatea dezlănţuită de om împotriva semenilor săi era o obscenitate, iar obscenitatea aceea era problema fiecăruia. Acesta era, la urma urmelor, înţelesul cuvântului RĂZBOI. Nu însemna doar să porţi masca de gaze, să pui camuflajul şi să chicoteşti la vederea domnişoarei Pawson, iar apoi să văruieşti podul pentru cazarea refugiaţilor; era un coşmar mult mai teribil, din care nu te puteai trezi aşa de simplu. Trebuia îndurat – iar asta se putea nu prin fugă, sau ascunzându-ţi capul sub pătură, ci ridicând sabia şi înfruntând pericolul.

Ea nu avea sabie, dar în dimineaţa următoare, devreme, ieşi din casă, spunându-i lui Sophie că pleacă la cumpărături. Când se întoarse, chiar înainte de prânz şi, cât se poate de evident, cu mâinile goale, Sophie se arătă uluită.

— Dar am crezut că pleci la cumpărături.

Penelope îşi trase un scaun şi se aşeză în faţa mamei ei, de cealaltă parte a mesei. Îi spuse că mersese până ce întâlnise un centru de recrutare, intrase şi se înrolase, pe durata războiului, în serviciul auxiliar al marinei militare regale.

7
ANTONIA

Zorii se iviră cu greu, parcă fără voie. În cele din urmă, adormise la loc, dar se trezise într-un întuneric din ce în ce mai opac şi înţelesese că dimineaţa era aproape. Era o linişte adâncă. Aerul rece intra prin fereastra deschisă, iar castanul care se zărea prin canaturi îşi arăta ramurile goale, ridicate spre cerul cenuşiu, fără stele.

Cornwall, aşa cum era altădată, rămăsese încă în mintea ei, ca un vis strălucitor, dar acum, pe când stătea întinsă în pat, visul îşi strângea aripile şi se pierdea în depărtare, spre trecut, acolo unde, probabil, îi era locul. Ronald şi Clark nu mai erau copii, ci bărbaţi în toată firea, plecaţi în lume. Mama lor nu se mai numea Doris Potter, ci Doris Penberth, avea acum aproape şaptezeci de ani şi locuia încă în căsuţa aceea mică, pierdută pe una din străzile pietruite din Porthkerris. Lawrence şi Sophie muriseră demult, ca şi cei doi Clifford; Carn Cottage se pierduse şi, până la urmă, la fel se întâmplase şi cu casa din Oakley Street, aşa că ea era nevoită să rămână aici, în Gloucestershire, în patul ei, în casa ei, numită Podmore's Thatch. Avea şaizeci şi patru de ani, nu nouăsprezece – şi era una din puţinele ocazii când acest fapt o lua prin surprindere, ca şi cum anii ar fi fost închişi undeva şi-i jucau câte o festă. Nici măcar nu mai era o femeie de vârstă mijlocie, ci una bătrână. O bătrână cu o inimă aiurită, care o dusese în spital. O femeie în vârstă, cu trei copii mari şi o viaţă cu personaje total schimbate şi problemele lor specifice, care îi ocupau acum viaţa. Nancy, Olivia şi Noel. Şi, bineînţeles, Antonia Hamilton, care urma să sosească… când oare? La sfârşitul săptămânii viitoare? Nu, la sfârşitul acestei săptămâni. Căci era deja luni. Luni dimineaţă. Doamna Plackett sosea lunea dimineaţa,

venind cu bicicleta de la Pudley, tare ca o stâncă pe bicicleta ei demodată. Şi grădinarul. Noul grădinar urma să înceapă lucrul chiar azi, la opt şi jumătate.

Mai mult decât orice altceva, acest gând o puse în priză pe Penelope. Aprinse veioza de pe noptieră şi îşi privi ceasul. Şapte şi jumătate. Era important să se scoale, să se îmbrace şi să se apuce de lucru înainte de sosirea grădinarului, altfel avea să-şi închipuie că venea să trudească pentru o bătrână leneşă. „Cum e turcul, şi pistolul." Cine-i spusese proverbul acela străvechi? Soacră-sa, bineînţeles. Dolly Keeling, cine altcineva? Parcă o auzea vorbind, în timp ce-şi trecea vârfurile degetelor pe marginea poliţei căminului, în căutare de urme de praf, sau când dădea cearşafurile de pe patul ei la o parte, să se asigure că servitoarea cu ziua, greu încercată, îl făcuse cum trebuie. Săraca Dolly. Şi ea murise, păstrând aparenţele până în ultima clipă, dar fără să dea cuiva impresia că moartea ei fusese o pierdere. Ce trist!

Şapte şi jumătate. Nu mai era timp de pierdut cu amintirea lui Dolly Keeling, pe care n-o plăcuse niciodată. Penelope se dădu jos din pat.

O oră mai târziu, se îmbăiase şi se îmbrăcase, pusese cuptorul în funcţiune, deschisese toate uşile şi mâncase de dimineaţă. Cafea tare, un ou fiert, pâine prăjită şi miere. Sorbind a doua porţie de cafea, era atentă la zgomotul oricărei maşini care se apropia. Până atunci nu făcuse contract cu nicio firmă de horticultură, dar ştia că-şi trimit oamenii la lucru cu camionete din acelea nostime, verzi, cu numele firmei scris cu litere albe pe fiecare latură. Le văzuse trecând pe lângă ea – şi chiar păreau foarte eficiente. Era puţin neliniştită. Nu mai angajase niciodată un grădinar şi spera ca acesta să nu fie ursuz, nici prea sigur de sine. Va trebui să-i spună clar, de la bun început, să nu taie nicio uscătură, să nu se atingă de nimic fără permisiunea ei. Pentru început, îi va da de făcut ceva simplu şi fără probleme. Gardul viu de la capătul livezii. Pe acela putea să-l dreagă. Era de presupus că ştia să folosească ferăstrăul ei mititel, electric. Era destul combustibil în tractorul din garaj? Oare să se ducă să verifice şi, cât mai era încă timp,

să meargă să aducă încă puţin?

Nu mai era încă timp căci, în chiar acel moment, şirul gândurilor îi fu întrerupt de sunetul unor paşi pe pietriş, apropiindu-se de casă. Penelope puse ceaşca de cafea pe masă şi se ridică în picioare, aruncând o privire prin fereastra de la celălalt capăt al camerei. Îl zări, în lumina liniştită, îngheţată a dimineţii, venind spre ea. Un tânăr înalt, într-o jachetă kaki de ploaie şi o pereche de jeanşi vârâţi în cizmele negre de cauciuc. Avea părul castaniu şi nu purta nimic pe cap. Pe când ea stătea şi-l privea, el se opri o clipă, uitându-se în jur, nesigur, poate, la locul unde se afla. Penelope îi zări umerii laţi, bărbia rotunjită, maxilarele colţuroase. Cu o zi mai înainte, când îl zărise pe Noel pe peluză, inima îi bătuse mai tare – şi acelaşi lucru înfricoşător i se întâmplă şi acum. Se sprijini cu o mână de masă, închise ochii şi respiră adânc. Galopul inimii se linişti. Auzi soneria de la intrare.

Trecu prin verandă şi se duse să deschidă uşa. Băiatul era acolo. Înalt. Mai înalt decât ea.

— Bună dimineaţa, îi spuse el.

— Bună dimineaţa.

— Doamna Keeling?

— Da.

— Sunt grădinarul de la Autogarden.

Nu zâmbea. Ochii, albaştri ca nişte cioburi de sticlă, nici nu clipeau. Avea faţa subţire şi bronzată, îmbujorată de gerul dimineţii, cu pielea întinsă peste pomeţii înalţi. Îşi înfăşurase un fular roşu în jurul gâtului, dar nu purta mănuşi. Penelope privi peste umărul lui, în spate.

— Mă aşteptam să aud o maşină.

— Am venit cu bicicleta. Am lăsat-o la poartă. Nu eram sigur dacă asta e casa.

— Credeam că Autogarden îşi trimite întotdeauna oamenii cu camionetele acelea verzi.

— Nu, eu am venit cu bicicleta.

Penelope se încruntă. Băiatul duse mâna la buzunar.

— Am o scrisoare de la şeful meu.

O scoase din buzunar, o despături. Ea zări antetul care

autentifica identitatea băiatului. Dintr-odată, se simţi jenată.

— Nu m-am gândit nicio clipă că ai putea fi un impostor. Doar că mi-am imaginat…

— Aceasta e Podmore's Thatch? întrebă el, punând scrisoarea la loc în buzunar.

— Da, bineînţeles. Cred… cred că ar fi mai bine să intri în casă.

— Nu. Nu vreau să vă deranjez. Dacă aţi putea numai să-mi arătaţi ce doriţi să fac… să-mi arătaţi unde ţineţi uneltele de grădină. Cum am venit cu bicicleta, n-am putut aduce nimic cu mine.

— A, nu-i nimic. Am eu tot ce trebuie. Penelope ştia că pare emoţionată, dar chiar aşa şi era. Dacă… dacă vrei să aştepţi o clipă. Doar cât să-mi iau haina…

— Nicio problemă.

Intră şi-şi luă din cuier haina, cizmele şi cheile de la garaj. Ajunsă din nou afară, văzu că băiatul îşi adusese bicicleta de la poartă şi o proptea de zidul casei.

— Sper că nu deranjez dacă o las aici.

— Nu, bineînţeles că nu.

Porni înaintea lui pe aleea de pietriş şi deschise uşa de la garaj. El o ajută să deschidă, apoi ea aprinse lumina şi dădu cu ochii de dezordinea obişnuită: maşina ei, un Volvo vechi, cele trei biciclete ale copiilor, pe care n-o lăsase inima să le arunce, un căruţ extensibil, maşina de tuns iarba, plus o gamă întreagă de greble, sape, cazmale şi furci.

Îşi făcu loc printre toate astea, îndreptându-se spre un dulăpior vechi, cu sertare, o relicvă din Oakley Street, unde ţinea ciocane şi şurubelniţe, cuie ruginite şi tot felul de nimicuri necesare pentru îngrijirea grădinii. Deasupra tuturor era ferăstrăul.

— Astea sunt bune?

— Sigur.

— Ei, hai să mergem să vedem dacă avem combustibil.

Din fericire, era. Nu mult, dar destul.

— Ceea ce m-ar interesa cu adevărat să faci e să tunzi gardul viu.

— Perfect. Băiatul îşi săltă ferăstrăul pe umăr şi luă canistra de benzină în cealaltă mână. Arătaţi-mi numai încotro să merg.

Dar ea îl duse personal acolo, să fie sigură că nu face nicio greşeală. Înconjurară casa, peste pajiştea îngheţată, prin deschizătura din gărduceanul de lemn-câinesc şi prin livadă. Tufele de gherghine şi boscheţii ţepoşi se zăreau în faţa lor. De cealaltă parte, curgeau liniştite apele râului Windrush.

— Frumoasă grădină mai aveţi! observă el.

— Da. Da, e minunată. Uite, aş dori să le tunzi până la înălţimea *asta.* Nu mai mult.

— Doriţi să păstraţi resturile pentru foc?

Penelope nu se gândise la asta.

— Merită?

— Ard grozav.

— Bun. Păstrează bucăţile care crezi că mi-ar putea fi de folos. Şi dă-le foc celorlalte.

— Bine, spuse el, lăsând jos ferăstrăul şi canistra. Cred că asta e tot.

Tonul lui arăta că vrea să fie lăsat în pace, dar ea nu dorea să plece de acolo.

— O să stai toată ziua aici?

— Până la patru şi jumătate, dacă nu vă deranjează. Vara încep la opt şi termin la patru.

— Dar pauza de prânz?

— Îmi iau o oră. De la douăsprezece la unu.

— Ei… Penelope vorbea cu ceafa lui. Dacă ai nevoie de ceva, sunt în casă.

Băiatul se lăsase pe vine şi deşuruba capacul canistrei cu mâinile lui lungi, pricepute. Nu răspunse în niciun fel la observaţiile ei – dădu numai din cap. O făcea să se simtă în plus. Se întoarse şi porni înapoi spre grădină, cam nemulţumită şi totuşi amuzată că lăsa atât de uşor să i se citească sentimentele pe faţă. În bucătărie, cana de cafea, pe jumătate plină, o aştepta pe masă. Luă o înghiţitură, dar se răcise, aşa că o aruncă în chiuvetă.

Până să sosească doamna Plackett, zumzetul ferăstrăului se auzi vreo jumătate de oră, în timp ce, de la capătul livezii,

fumul resturilor puse pe foc se înălţa în aerul neclintit al dimineţii, umplând grădina cu mireasma delicioasă de lemn ars.

— Vasăzică, a venit, spuse doamna Plackett, făcându-şi apariţia în cadrul uşii, plină de elan, ca o navă cu vânt din pupa. Fiind iarnă, purta haina de blană cu glugă, iar în mână ţinea o sacoşă cu pantofii şi halatul de lucru. Cunoştea decizia lui Penelope de a angaja un grădinar, la fel cum ştia cam tot ce se întâmpla în viaţa stăpânei ei. Erau prietene foarte bune şi nu-şi ascundeau nimic una alteia. Când fiica doamnei Plackett a fost „păcălită" de băiatul care lucra la garajul din Pudley, doamna Keeling a fost prima care a aflat, de la doamna Plackett, ce se întâmplase. Iar doamna Keeling se ţinuse tare pe poziţie, opunându-se violent ideii că Linda trebuia să se mărite cu tipul acela fără ruşine şi să stea să tricoteze hăinuţe pentru copil. Iar până la urmă se dovedise că avusese dreptate căci, curând după ce născuse, îl cunoscuse pe Charlie Wheelwright, un băiat de o bunătate cum doamna Plackett nu mai văzuse, iar el se însurase cu Linda şi adoptase şi copilul, iar acum aveau încă un copil pe drum. Lucrurile se aranjau întotdeauna de la sine. Oricum, asta era limpede. Totuşi, doamna Plackett îi rămânea recunoscătoare doamnei Keeling pentru sfaturile ei blânde şi practice din acele vremuri cu adevărat tensionate.

— Cine, grădinarul? Da, a venit.

— Am văzut focul, când veneam cu bicicleta din sat. Îşi scoase gluga de blană, şi-şi descheie haina. Dar unde e camioneta?

— A venit cu bicicleta.

— Cum îl cheamă?

— Nu l-am întrebat.

— Ce fel de om e?

— Tânăr, bine-crescut şi foarte arătos.

— Sper că nu ţi-au trimis vreun gigolo.

— Nu pare un gigolo.

— Ei, mă rog, spuse doamna Plackett, legându-şi şorţul. Om trăi şi-om vedea. Îşi frecă mâinile umflate şi înroşite. Nenorocită vreme! Nu atât frig, cât umed.

— Să te servesc cu o ceaşcă de ceai, se oferi Penelope, ca de obicei.

— Păi, nu mi-ar displăcea, spuse doamna Plackett, ca de obicei.

Era o dimineaţă ca toate celelalte.

Doamna Plackett, după ce dădu cu aspiratorul prin toată casa, după ce şterse balustradele scărilor, termină un teanc de rufe de călcat, frecă podeaua din bucătărie şi consumă o jumătate de cutie de ceară pentru mobilă, o porni din nou la drum, la douăsprezece fără un sfert, ca să ajungă înapoi, acasă, în Pudley, la timp să-i pună masa bărbatului ei. Lăsă în urmă o casă strălucind de curăţenie şi mirosind plăcut. Penelope aruncă o privire spre ceas şi începu să pregătească masa pentru două persoane. Nişte supă de legume la încălzit. Din cămară, jumătate de pui rece şi o pâine de secară, cu coaja crocantă. Nişte mere coapte, un borcan de frişcă. Aşeză o faţă de masă în picăţele. Dacă ar fi fost soare, ar fi pus masa în seră, dar cerul era acoperit de nori grei şi ziua nu promitea să fie mai frumoasă. Lângă locul lui, puse un pahar şi o cutie de bere. Mai târziu, poate că avea să dorească o ceaşcă de ceai. Supa frumos mirositoare începea să clocotească. În curând, avea să sosească şi el.

La douăsprezece şi zece, când el încă nu-şi făcuse apariţia, porni în căutarea lui. Găsi gardul viu frumos tuns, un foc care era pe sfârşite şi un teanc de vreascuri, dar nici urmă de grădinar. L-ar fi strigat, dar cum nu-i ştia numele, acest lucru era imposibil. Reveni în casă, începând să se întrebe dacă, după o singură dimineaţă de lucru, băiatul nu se hotărâse cumva să se spele pe mâini de treabă şi să plece, pentru a nu se mai întoarce niciodată. Dar îi descoperi bicicleta în spatele casei, aşa că înţelese că era tot acolo. Porni pe alee, spre garaj, şi acolo îl găsi, chiar lângă uşă, aşezat pe o căldare întoarsă cu fundul în sus, mâncând un sendviş prăpădit din pâine albă şi părând concentrat asupra unei pagini din *The Times*, care nu putea fi alta decât cea cu cuvinte încrucişate.

Faptul că îl descoperise într-un loc aşa de înghesuit, rece şi total lipsit de confort o umplu de indignare.

— Ce Dumnezeu faci aici?

El sări în picioare, speriat de apariţia ei neaşteptată şi de tonul cu care îi vorbea, scăpând ziarul şi răsturnând căldarea, care făcu un zgomot asurzitor. Avea încă gura plină şi trebui să mestece şi să înghită, înainte de a putea să spună ceva. Se înroşi, evident jenat.

— Îmi… îmi iau gustarea.

— Îţi iei *gustarea?*

— E unu fără douăsprezece minute. Aţi spus că e în regulă.

— Dar nu aici, afară. Nu aşezat pe o căldare în garaj. Trebuie să vii în casă şi să mănânci cu mine. Am crezut că ai înţeles asta.

— Să mănânc cu *dumneavoastră?*

— Cum altfel? Alţi proprietari nu-ţi dau să mănânci?

— Nu.

— N-am auzit niciodată un lucru atât de groaznic. Cum e posibil să rezişti o zi întreagă, numai cu un sendviş?

— Mă descurc.

— Ei bine, cu mine nu te descurci. Aruncă porcăria aia şi vino în casă!

Băiatul o privea uluit, dar făcu ce i se spusese, fără să arunce sendvişul, bineînţeles, ci învelindu-l într-o bucată de hârtie şi punându-l bine, în suportul de la bicicletă. Apoi ridică ziarul şi-l puse tot acolo, întoarse căldarea şi o puse la locul ei, într-un colţ. Odată toate acestea rezolvate, Penelope îl conduse în casă. Băiatul îşi scoase haina, dând la iveală o flanelă de lână albastră foarte uzată. Apoi se spălă pe mâini, se şterse şi se aşeză la masă. Penelope îi puse o farfurie mare cu supă aburindă, îi spuse să taie pâinea şi să-şi ia unt. Ea îşi turnă supă într-o farfurie mai mică şi se aşeză lângă el.

— Sunteţi foarte amabilă, spuse el.

— Nu e vorba de amabilitate. Aşa m-am purtat întotdeauna. Nu. Nu-i adevărat. Pentru că n-am mai avut vreun grădinar. Dar când părinţii mei chemau pe cineva să lucreze afară, întotdeauna venea să mănânce cu noi la prânz. Cred că nici nu mi-am dat seama că se poate şi altfel. Îmi pare rău. Poate că încurcătura a fost din vina mea. Trebuia să vorbesc mai clar.

— N-am ştiut.

— Nu, bineînţeles că nu. Acum, vorbeşte-mi despre dumneata. Cum te cheamă?

— Danus Muirfield.

— Ce nume grozav!

— Mie mi se pare cât se poate de obişnuit.

— E grozav pentru un grădinar, vreau să spun. Unii oameni au nume potrivite pentru meseria lor. Adică, ce altceva ar fi putut fi Charles de Gaulle, decât salvatorul Franţei? Sau, sărmanul Alger Hiss. Dacă s-a născut cu un asemenea nume, pur şi simplu *trebuia* să fie spion.

— Când eram copil, spuse el, aveam un vicar la biserică. Se numea părintele Paternoster.

— Vezi… asta dovedeşte că am dreptate. Unde ai copilărit? Unde ai crescut?

— La Edinburgh.

— Edinburgh. Eşti scoţian.

— Da, presupun că da.

— Cu ce se ocupă tatăl tău?

— E avocat. Păstrător al peceţilor regale.

— Ce titlu minunat! Aşa de romantic! N-ai vrut să te faci şi dumneata avocat?

— Într-o vreme, aşa mă gândeam, dar… Ridică din umeri. M-am răzgândit. Am preferat să urmez Facultatea de Horticultură.

— Câţi ani ai?

— Douăzeci şi patru.

Penelope rămase surprinsă. Părea mai matur.

— Îţi place să lucrezi la Autogarden?

— E bine. N-am cum să mă plictisesc.

— De când lucrezi la ei?

— De vreo şase luni.

— Eşti căsătorit?

— Nu.

— Unde locuieşti?

— Într-o căsuţă, pe proprietatea familiei Sawcombe. Chiar la ieşirea din Pudley.

— Ah, cunosc familia Sawcombe. E frumoasă casa?

— Merge.

— Cine are grijă de dumneata?

— Eu mă îngrijesc de toate. Penelope se gândi la amărâtul acela de sendviş cu pâine albă. Îşi imagină căsuţa sumbră, cu patul nefăcut şi rufele spălate, atârnând pe lângă sobă, la uscat. Se întrebă dacă băiatul îşi gătise vreodată o masă ca lumea.

— Ai urmat şcoala la Edinburgh? îl întrebă, brusc intrigată de acest tânăr, dorind să afle ce i se întâmplase, împrejurările şi motivele care îl aduseseră într-o stare aşa de umilă.

— Da.

— După şcoală, te-ai dus direct la Facultatea de Horticultură?

— Nu. Am stat în America vreo doi ani. Am lucrat la o fermă de vite, în Arkansas.

— Eu n-am fost niciodată în America.

— E o ţară grozavă.

— Nu te-ai gândit niciodată să rămâi acolo… pentru totdeauna, vreau să spun?

— M-am gândit, dar n-am făcut-o.

— Ai stat tot timpul în Arkansas?

— Nu. Am călătorit cât am putut. Am văzut multe locuri. Am petrecut şase luni în Insulele Virgine.

— Ce mai experienţă!

Terminase supa. Îl întrebă dacă mai vrea, iar el răspunse că da, aşa că îi umplu iarăşi farfuria. Când apucă lingura, băiatul îi spuse:

— Aţi spus că n-aţi mai angajat grădinar. Aţi avut grijă de grădină singură?

— Da, îi răspunse, nu fără mândrie. Când am venit aici, era totul sălbatic.

— Se vede că vă pricepeţi.

— Nu ştiu dacă e chiar aşa.

— Aţi locuit întotdeauna aici?

— Nu. Mi-am petrecut cea mai mare parte a vieţii la Londra. Dar şi acolo aveam o grădină mare şi, înainte de asta,

când eram copil, am locuit în Cornwall, unde iarăşi aveam o grădină. Sunt norocoasă. Am avut mereu câte o grădină. Nu-mi imaginez cum ar putea fi fără gradină.

— Aveţi o familie mare?

— Da. Trei copii. Toţi mari. O fată e căsătorită. Am şi doi nepoţi.

— Sora mea are doi copii, spuse băiatul. E căsătorită cu un fermier din Perthshire.

— Mergi des în Scoţia?

— Da. De două-trei ori pe an.

— Cred că e foarte frumos acolo.

— Da, spuse el. E frumos.

După supă, mâncă aproape tot puiul şi toate merele coapte. Refuză berea, dar acceptă recunoscător o ceaşcă de ceai. După ce-şi bău ceaiul, îşi privi ceasul şi se ridică în picioare. Era unu fără cinci minute.

— Am terminat gardul viu, îi spuse. Am să aduc vreascurile în casă, dacă-mi arătaţi unde să le pun. Şi poate că-mi spuneţi ce mai doriţi să fac. Şi câte zile pe săptămână doriţi să vin.

— Am vorbit de trei zile cu cei de la Autogarden, dar dacă munceşti aşa de repede, două zile ar putea fi de ajuns.

— De acord. Dumneavoastră hotărâţi.

— Cum trebuie să te plătesc?

— Dumneavoastră plătiţi la firmă, iar ei mă plătesc pe mine.

— Sper că te plătesc bine.

— Nicio problemă.

Îşi luă jacheta şi se îmbracă.

— De ce nu ţi-au dat o camionetă pentru lucru? îl întrebă ea.

— Nu şofez.

— Dar toţi tinerii de astăzi şofează. Ar fi simplu să înveţi.

— N-am spus că nu *ştiu* să şofez, răspunse Danus Muirfield. Am spus doar că nu şofez.

După ce îi arătă unde să pună vreascurile şi-l lăsă mai departe la lucru, la săpat lotul de legume, Penelope se întoarse în bucătărie să spele vasele de la prânz. „N-am spus că nu ştiu să şofez. Am spus doar că nu şofez.“ Nu acceptase nici cutia cu bere. Se întrebă dacă nu cumva fusese prins beat la volan şi i se

luase permisul.

Poate că omorâse pe cineva, după care jurase solemn că nicio picătură de alcool nu va mai trece de buzele sale. Numai ideea unei asemenea orori o făcu să se înfioare. Şi totuşi, o tragedie de asemenea proporţii nu era chiar imposibilă. Ar fi explicat multe despre el… tensiunea care se citea pe chipul lui, gura care nu zâmbea niciodată, ochii strălucitori, neclintiţi. Era ceva acolo, dincolo de prudenţa de la suprafaţă. Un mister. Dar îi plăcea băiatul. Da, chiar aşa, îi plăcea foarte mult.

La ora nouă seara, în ziua următoare, adică marţi, Noel Keeling intra cu Jaguarul său pe Ranfurly Street şi cobora pe strada întunecată până în dreptul casei surorii sale, Olivia. Nu era aşteptat şi se pregătise sufleteşte pentru cazul când n-ar fi găsit-o acasă – situaţie normală, de altfel. Era cea mai mondenă femeie pe care o cunoştea. Dar, surprinzător, lumina era aprinsă în spatele perdelelor din salon, aşa că Noel coborî din maşină, încuie portiera şi porni pe aleea micuţă, spre uşa de la intrare. Sună şi, o clipă mai târziu, uşa se deschise şi se trezi în faţa Oliviei, îmbrăcată într-o haină de casă din lână, roşie ca sângele. Nu era machiată şi purta ochelarii pe nas. Evident, nu aştepta musafiri.

— Bună, îi spuse el.

— Noel.

Părea mirată şi era normal, căci nu avea obiceiul să-i facă vizite, în ciuda faptului că locuia la doar câţiva kilometri distanţă.

— Ce faci?

— Am trecut pe aici. Eşti ocupată?

— Da. Încerc să citesc ceva pentru o şedinţă de mâine. Dar asta nu contează. Hai înăuntru.

— Am fost la un pahar, cu nişte prieteni din Putney.

Îşi netezi părul şi o urmă în salon. Ca de obicei, era minunat de cald, focul era aprins şi camera plină de flori… O invidia. O invidiase întotdeauna. Nu numai pentru succesul ei, ci şi pentru competenţa cu care făcea faţă fiecărei faţete a vieţii ei atât de pline. Pe măsuţa joasă de lângă foc se afla servieta

diplomat, alături de teancuri de hârtii şi fragmente paginate de revistă. Olivia se aplecă şi le strânse pe toate, într-un fel de ordine, şi le duse pe biroul ei. Noel se îndreptă spre cămin, ca şi cum ar fi vrut să-şi încălzească mâinile la foc, dar, în realitate, dorea să tragă cu ochiul la invitaţiile aşezate acolo pe poliţa căminului şi, în general, să-i studieze viaţa mondenă. Văzu că fusese invitată la o nuntă la care el nu fusese chemat şi că urma să participe la deschiderea exclusivă a unei noi galerii de artă din Walton Street.

— Ai mâncat ceva? îl întrebă.

Se întoarse s-o privească.

— Nişte tartine.

Pronunţase cuvântul pe silabe, căci îi amintea de o veche glumă de familie.

— Doreşti ceva?

— Ce-mi oferi?

— Mai am câte ceva din mâncarea de la cină. Poţi să mănânci, dacă vrei. Mai am biscuiţi şi brânză.

— E perfect.

— Atunci, îţi aduc imediat. Ia-ţi ceva de băut.

Acceptă această ofertă binevoitoare şi îşi turnă o porţie zdravănă de whisky cu sifon, în timp ce ea dispăru în bucătărioara de lângă sufragerie, aprinzând luminile din mers. Într-acolo se îndreptă şi el, încercând să pară cât mai firesc. Îşi trase un scaun fără spătar lângă tăblia care separa cele două încăperi, exact ca un tip intrat într-un bar şi care stă de vorbă cu cea care-l serveşte.

— Am fost s-o văd pe mama duminică, spuse el.

— Da? Eu am fost sâmbătă.

— Mi-a spus că ai vizitat-o. Cu un american nostim după tine. Cum ţi se pare?

— Arată minunat, dacă ne gândim la ce-a păţit.

— Crezi că a fost într-adevăr un atac de cord?

— Mă rog, a fost cel puţin un avertisment, răspunse ea, privindu-l şi făcând o strâmbătură. Nancy a şi înmormântat-o la trei metri sub flori.

Noel râse şi clătină din cap. Nancy era unul din puţinele

subiecte asupra căruia el şi Olivia erau întotdeauna de acord.

— Evident, munceşte prea mult. Totdeauna a muncit prea mult. Dar, cel puţin, a fost de acord să plătească pe cineva s-o ajute cu grădina. E şi ăsta un început.

— Am încercat s-o conving să vină mâine la Londra.

— Pentru ce?

— Să meargă la Boothby. Să vadă o pictură de Lawrence Stern scoasă la licitaţie. Să vadă cât valorează.

— A, da. *Femei cărând apă.* Uitasem că e mâine. A spus că vine?

— Nu.

— Ei, la urma urmelor, de ce-ar veni? Doar nu câştigă nimic din asta.

— Nu, răspunse Noel, privindu-şi paharul cu atenţie. Dar ar câştiga, dacă ar vinde pânza ei.

— Dacă e vorba de *Căutătorii de scoici,* mai gândeşte-te. Mai bine moare decât s-o vândă.

— Dar panourile?

Olivia îl privi cu vizibilă suspiciune.

— Ai vorbit cu mami despre asta?

— De ce nu? Trebuie să recunoşti că sunt oribile. Zac acolo, în capul scărilor. Nici nu le-ar observa dispariţia.

— Sunt neterminate.

— M-am săturat să-mi tot spună, toată lumea, că sunt neterminate. Pun pariu că au o valoare de raritate care le face inestimabile.

Olivia tăcu câteva clipe, apoi reluă:

— Să zicem că ar fi de acord să le vândă… Luă o tavă, puse farfuriile, o furculiţă şi un cuţit, suportul de unt şi un fund de lemn cu brânza. Ai de gând să-i sugerezi tu ce să facă cu banii obţinuţi, sau vrei s-o laşi pe ea să hotărască?

— Banii pe care îi dai cât eşti în viaţă sunt de două ori mai valoroşi decât cei pe care îi laşi după ce mori.

— Ceea ce înseamnă că vrei să pui labele tale lacome pe ei.

— Nu numai eu. Toţi trei. Hai, nu mă mai privi aşa de îmbufnată, Olivia, nu e nicio ruşine. În zilele noastre, toată lumea o duce prost cu banii – şi să nu-mi spui tu mie că Nancy

nu aleargă cu disperare să pună mâna pe vreun surplus. Toată ziua se plânge cât de scumpe sunt toate.

— Tu şi Nancy, poate. Dar pe mine să nu mă puneţi la socoteală.

— Doar n-o să zici nu! ripostă Noel, răsucindu-şi paharul.

— Nu vreau nimic de la mami. Ne-a dat şi aşa destul. Vreau doar să fie cu noi, sănătoasă şi în siguranţă, fără probleme materiale şi să se poată distra după cum doreşte.

— Se descurcă bine. Cu toţii ştim că are bani.

— Zău? Dar în viitor? S-ar putea să trăiască încă mulţi ani.

— Un motiv în plus să vândă nimfele alea prăpădite. Să investească acest capital pentru ultimii ani ai vieţii.

— Nu vreau să discut acest subiect.

— Deci, nu crezi că ar fi o idee bună?

Olivia nu răspunse; luă tava şi o aduse înapoi în salon, lângă foc. Pornind în urma ei, Noel ajunse la concluzia că nu mai văzuse o femeie atât de rigidă şi pătimaşă ca sora lui, când era vorba de un lucru cu care nu era de acord.

Olivia aşeză tava, cam brusc, pe măsuţă. Apoi se îndreptă de spate şi îşi întoarse privirea spre el.

— Nu, îi spuse.

— De ce nu?

— Cred că ai face mai bine s-o laşi pe mami în pace.

— Foarte bine.

Noel cedă cu eleganţă, ştiind că, în cele din urmă, acesta era cel mai bun mod de a obţine ceea ce dorea. Se aşeză comod într-unul din fotoliile adânci şi se aplecă puţin, pregătindu-se pentru gustarea aceea improvizată. Olivia se sprijini cu umerii de poliţa căminului, cu mâinile înfundate în buzunarele halatului. Îi simţea privirea urmărindu-l în vreme ce înfigea furculiţa în mâncare.

— Hai să nu ne mai gândim la panouri. Să vorbim de altceva.

— De exemplu?

— De exemplu, dacă ai văzut vreodată, sau ai auzit-o pe mama vorbind despre existenţa vreunei schiţe în ulei, făcute de Lawrence Stern la picturile lui.

Se frământase o zi întreagă, dacă să-i destăinuiască sau nu Oliviei amănunte despre descoperirea scrisorii aceleia vechi şi despre eventualele posibilităţi pe care le deschidea. În cele din urmă, hotărâse să-şi asume riscul. Olivia era un aliat important, pe care merita să-l atragă de partea lui. Numai ea, dintre ei toţi, avea oarecare influenţă asupra mamei lor. Punând întrebarea, o aţinti cu privirea şi-i văzu expresia feţei crispându-se brusc, precaută şi plină de suspiciune. Era de aşteptat.

După o vreme, îi răspunse: „Nu“. Şi asta era de aşteptat, dar el ştia că spune adevărul, pentru că Olivia nu minţea niciodată.

— Niciodată.

— Vezi tu, trebuie să fi existat câteva.

— De unde până unde goana asta după cai verzi pe pereţi?

Îi povesti despre scrisoarea pe care o găsise.

— *Terasa din grădină?* Asta e la Muzeul Metropolitan, în New York.

— Chiar aşa. Iar dacă a făcut o schiţă în ulei pentru *Terasa din grădină,* atunci de ce nu şi pentru *Femei cărând apă,* sau *Pescarul curtezan,* sau toate celelalte pânze clasice, care acum sunt prizoniere în muzee plicticoase din toate capitalele respectabile ale lumii?

Olivia rămase pe gânduri. Apoi, rosti:

— Probabil că au fost distruse.

— Ei, prostii. Bătrânul n-a distrus niciodată nimic. Ştii asta la fel de bine ca şi mine. Nici o altă casă nu era mai plină de gioarse vechi decât casa din Oakley Street. Cu excepţia locuinţei Podmore’s Thatch. Ştii, podul din casa mamei e un adevărat pericol în caz de incendiu. Dacă cei de la asigurări ar vedea câte s-au adunat acolo, sub stratul de paie, cred că i-ar lăsa nervii.

— Ai fost de curând pe acolo?

— Am fost duminică, să-mi caut racheta de tenis.

— Numai asta căutai?

— Ei, am aruncat şi eu o privire.

— După un album cu schiţe în ulei.

— Ceva în genul ăsta.

— Dar nu le-ai găsit.

— Sigur că nu. N-aş fi găsit niciun elefant în harababura aia.

— Mami ştia ce cauţi?

— Nu.

— Eşti un nemernic demn de dispreţ, Noel. De ce trebuie să faci întotdeauna lucrurile pe ascuns?

— Pentru că nici ea nu ştie ce se află acolo, în pod, aşa cum nu ştia nici despre lucrurile din mansarda casei din Oakley Street.

— Şi ce e acolo?

— Tot ce vrei. Cutii vechi; scrinuri cu haine şi teancuri de scrisori. Manechine de croitorie, cărucioare de jucărie, taburete, pungi cu aţă de brodat, balanţe, cutii cu plăci de lemn, teancuri de reviste legate cu sfoară, modele de tricotaj, rame vechi de tablouri… tot ce ţi-ar trece prin minte, găseşti acolo. Şi, cum ţi-am mai spus, riscul de incendiu e enorm, cu atât mai mult cu cât acoperişul e din paie. O scânteie într-o zi când bate vântul – şi sare toată casa în aer. Să sperăm că mama va avea timp să sară pe fereastră, înainte să se facă scrum. Mmm, grozavă mâncărică. Tu ai făcut-o?

— Eu nu gătesc niciodată. Cumpăr totul de la magazin.

Se îndepărtă de cămin şi traversă camera, spre masa care se afla în spatele lui. O auzi cum îşi toarnă ceva de băut şi-şi permise un zâmbet, pentru că ştia că îi trezise îngrijorarea şi, în acest fel, îi atrăsese atenţia – poate chiar puţină înţelegere. Olivia se întoarse lângă foc şi se aşeză pe canapeaua din faţa lui, cu paharul strâns în mâini.

— Noel, crezi *într-adevăr* că e periculos?

— Da. Sincer. Pe cuvânt. Aşa cred.

— Ce crezi ca ar trebui să facem?

— Să scăpăm de toate bulendrele.

— Mami n-ar fi niciodată de acord.

— Mă rog, atunci să le *sortăm.* Dar jumătate din lucrurile de acolo sunt bune de pus pe foc. Revistele, de exemplu, sau modelele de tricotaje şi aţa de brodat…

— De ce aţa de brodat?

— Pentru că e plină de molii.

Nu-i răspunse nimic. Noel terminase mâncarea şi acum trecuse la brânză, o delicioasă bucată de Brie.

— Noel. Sper că n-ai să dai amploare lucrurilor, doar ca să ai o scuză şi să poţi scormoni pe-acolo? Dacă găseşti schiţele acelea în ulei sau orice alt lucru de valoare, să nu uiţi ca tot ce se află în casă îi aparţine mamei.

Noel îi susţinu privirea, abordând o expresie de inocenţă fără pată.

— Doar nu-ţi închipui că le-aş putea *fura?*

— Din partea ta, nu m-ar mira.

Noel preferă să ignore această remarcă.

— Dacă găsim schiţele în ulei, ai idee cât ar valora? Cel puţin cinci mii fiecare.

— De ce vorbeşti despre ele ca şi cum *ai şti* că sunt acolo?

— *Nu ştiu* dacă sunt acolo! Doar presupun că ar putea fi. Dar cel mai important e faptul că podul prezintă riscul de incendiu şi cred că ar trebui să facem ceva.

— Crezi că ar trebui să reevaluăm asigurarea întregii case?

— George Chamberlain a avut grijă de asta când a cumpărat casa pentru mama. Poate că ar trebui să vorbeşti cu el. Cât despre mine, n-am nimic de făcut în weekendul ăsta. Am să mă duc vineri seară, să-mi asum „muncile lui Hercule". Am s-o sun pe mama, să-i spun că vin.

— Ai s-o întrebi de schiţe?

— Crezi că ar trebui?

Olivia nu răspunse imediat. După o vreme, spuse: „Nu, nu cred". O privi surprins.

— Mă tem că asta ar putea s-o traumatizeze şi nu vreau să fie traumatizată. Dacă apar, îi putem spune, iar dacă nu sunt acolo, oricum nu are nicio importanţă. Dar, Noel, nu care cumva să-i mai pomeneşti despre vânzarea pânzelor ei. Zău că n-au nimic de-a face cu tine.

— Pe cuvânt de onoare, spuse el, ducând mâna la inimă. Zâmbi. Ai ajuns la părerea mea.

— Eşti un drac împielițat şi niciodată n-am să gândesc ca tine.

Noel se stăpâni cât putu. Termină de mâncat în tăcere, apoi se ridică în picioare şi se duse să-şi mai pună o porţie de whisky. Din spatele lui, Olivia îl întrebă:

— Chiar ai să te duci? Vreau să spun, la Podmore's Thatch?

— Ce motiv aş avea să nu mă duc? întrebă el, răsucindu-se în scaun. De ce mă întrebi?

— Ai putea face ceva pentru mine.

— Da?

— Ştii cine e Cosmo Hamilton?

— Cosmo Hamilton? Sigur că da. Amantul tău din însorita Spanie. Să nu-mi spui că a intrat iar în viaţa ta!

— Nu, n-a intrat iar în viaţa mea. De fapt, a ieşit definitiv. A murit.

Lucru rar pentru el, Noel fu sincer surprins şi şocat.

— A murit!

Chipul Oliviei era palid şi neclintit, dar calm, aşa că Noel îşi regretă ieşirea.

— Ah, îmi pare rău! Dar ce s-a întâmplat?

— Nu ştiu. A murit la spital.

— Când ai aflat?

— Sâmbătă.

— Dar era tânăr.

— Avea şaizeci de ani.

— Ce situaţie nefericită!

— Da. Ştiu. Dar problema e că are o tânără fiică, Antonia. Soseşte mâine pe aeroportul Heathrow, de la Ibiza, şi-o să stea aici câteva zile, după care o să plece la Podmore's Thatch, să stea cu mama pentru o vreme.

— Mama ştie?

— Bineînţeles. Am stabilit totul de sâmbătă.

— Mie nu mi-a spus nimic.

— Evident că nu.

— Câţi ani are fata asta… Antonia?

— Optsprezece. Aveam de gând s-o duc chiar eu şi să stau până duminică, dar m-a încurcat un tip…

Noel, redevenit el însuşi, ridică din sprâncene.

— Afaceri sau plăcere?

— Exclusiv afaceri. Un designer francez, aiurit şi ciudat, care stă la Ritz, iar eu ţin morţiş să-mi petrec puţin timp cu el.

— Deci?

— Deci, dacă te duci în Gloucestershire vineri seara, mi-ai face o mare favoare dacă ai lua-o cu tine, cu maşina.

— E drăguţă?

— Răspunsul tău depinde de asta?

— Nu, dar aş vrea să-mi spui.

— La treisprezece ani, era adorabilă.

— Nici grasă şi nici cu bube?

— Nici vorbă de aşa ceva. Când mama a venit să stea cu noi la Ibiza, a fost şi Antonia acolo. S-au împrietenit la cataramă. Iar de când mama s-a îmbolnăvit, Nancy mă tot bate la cap că n-ar trebui să stea singură. Dar dacă o are pe Antonia cu ea, n-o să mai fie singură. M-am gândit că ar fi o idee destul de bună.

— Te-ai gândit la toate, nu-i aşa?

— O iei? întrebă Olivia, ignorând zeflemeaua.

— Sigur, nu mă deranjează.

— Când vii s-o iei?

„Vineri seară…" se gândi el…

— La ora şase.

— Am să vin şi eu mai repede de la birou. Şi, Noel… Brusc, îi zâmbi. Nu-i zâmbise deloc, toată seara, dar acum zâmbea şi, pentru o clipă, între ei se stabili o legătură invizibilă, ca o tovărăşie. Ai fi zis că sunt doi fraţi apropiaţi, care tocmai au petrecut împreună o oră plăcută… Îţi sunt recunoscătoare.

A doua zi dimineaţă, Olivia o sună pe Penelope la telefon.

— Mami?

— Da, Olivia.

— Mami, uite ce e, a trebuit să-mi schimb planurile. N-am să mai pot veni în weekendul ăsta, am nişte treabă cu un francez sucit, iar sâmbătă şi duminică sunt singurele zile când pare să fie liber. Îmi pare teribil de rău.

— Dar Antonia?

— O aduce Noel. Încă nu te-a sunat?

— Niciun cuvânt.

— O să te sune. Vine acolo vineri şi o să rămână vreo două zile. Am stat de vorbă pe-ndelete aseară şi el a hotărât că trebuie să faci ordine la tine în pod, înainte să ia totul foc; nici nu mi-am dat seama că e aşa o harababură. Eşti o bătrânică neascultătoare.

— Aţi stat de vorbă pe-ndelete? Penelope părea surprinsă şi chiar aşa era. Tu şi Noel?

— Da, a trecut pe-aici aseară şi a mâncat de cină. Mi-a spus că a fost în pod să-şi caute ceva şi că erau atâtea vechituri, încât se teme de un incendiu. Aşa că am căzut de acord să vină şi să facă curăţenie. Nu-ţi face griji, nu te batem la cap, dar suntem îngrijoraţi, şi el a promis că nu aruncă şi nu arde nimic fără aprobarea ta. Cred că e un gest drăguţ din partea lui. Ba chiar s-a oferit să facă el totul, aşa că să nu te bosumfli şi să spui că te tratăm ca pe o proastă.

— Nu sunt deloc bosumflată şi sunt de acord că e drăguţ din partea lui Noel. Mă gândeam să fac chiar eu ordine, mă gândesc la asta în fiecare an, dar e aşa de complicat, că nu mi-a fost greu să găsesc mereu câte o scuză. Crezi ca Noel o să se descurce singur?

— O să fie şi Antonia acolo. Sunt convinsă că o să-i placă ideea. Dar tu nu care cumva să pui mâna pe ceva.

Lui Penelope îi veni o idee grozavă:

— Aş putea să-l rog pe Danus să vină o zi. Nu strică încă o pereche de mâini zdravene, iar el s-ar putea ocupa de arderea resturilor.

— Cine e Danus?

— Grădinarul cel nou.

— Am uitat de el. Cum e?

— Adorabil. Antonia a sosit?

— Nu. O aştept în seara asta, la aeroport.

— Transmite-i dragostea mea şi spune-i că abia aştept s-o revăd.

— Aşa am să fac. Ea şi Noel vor sosi la tine vineri seara, la timp pentru cină. Îmi pare rău că n-am să fiu şi eu acolo.

— O să-mi lipseşti. Dar rămâne pe altă dată.

— Atunci, la revedere, mami.
— La revedere, draga mea.

Seara, sună şi Noel.
— Mama?
— Da, Noel.
— Ce mai faci?
— Cum nu se poate mai bine. Am auzit că vii aici în weekend.
— Te-a sunat Olivia?
— Azi-dimineaţă.
— Olivia zice să vin să fac curat în pod. Zice că are coşmaruri cu tine, printre vălătuci de fum.
— Ştiu, mi-a spus. Cred că e o idee foarte bună, iar tu eşti grozav de amabil.
— Ei, unde să scriu? Am crezut că ai să fii neagră de supărare.
— Atunci, ai greşit, ripostă Penelope, cam nemulţumită de imaginea asta nouă despre ea, aceea a unei bătrâne căpoase şi neînduplecate. Am să-l chem şi pe Danus pentru o zi, să te ajute. E grădinarul meu cel nou şi sunt sigură că n-o să-l deranjeze. Şi se pricepe teribil la pus pe foc lucrurile vechi.
Noel ezită o clipă, apoi răspunse:
— Grozav.
— Şi o aduci pe Antonia cu tine. Atunci, vă aştept vineri seara. Să nu conduci cu viteză prea mare.
Era pe punctul să pună receptorul în furcă şi să întrerupă legătura, dar el intui acest lucru şi strigă: „Mamă!“, aşa că ea ridică din nou receptorul.
— Mai vrei să-mi spui ceva?
— Voiam să-ţi spun de licitaţie. Am fost la Boothby în după-amiaza asta. Cu cât crezi că s-a vândut *Femei cărând apă?*
— N-am idee.
— Două sute patruzeci şi cinci de mii, opt sute de lire.
— Doamne, Dumnezeule! Cine l-a cumpărat?
— O galerie de artă din America. Din Denver, Colorado, cred.

Penelope clătină uimită din cap, ca şi cum Noel ar fi putut s-o vadă.

— Ce sumă frumuşică!

— Ţi se face rău, nu-i aşa?

— Mai degrabă mă pune pe gânduri, îi spuse ea.

Era joi. Până să se dea Penelope jos din pat şi să coboare, grădinarul se şi apucase de lucru. Îi dăduse cheia de la garaj, ca să poată lua de acolo uneltele necesare pentru grădină, iar acum îl zărea de la fereastra dormitorului ei cum lucra în grădina de zarzavat. Nu-l deranjă, pentru că în prima lui zi de lucru înţelesese clar că e nu numai harnic, dar şi destul de retras şi că nu s-ar bucura dacă l-ar bate tot timpul la cap, să-i spună cât e ceasul, să-l verifice şi, în general, să devină obositoare. Dacă avea nevoie de ceva, putea veni să-i ceară. Dacă nu, atunci avea să-şi vadă de treabă, pur şi simplu.

Şi totuşi, la douăsprezece fără un sfert, după ce rezolvase, cât de cât, treburile gospodăriei şi pusese o pâine la cuptor, îşi desfăcu şorţul şi plecă spre grădină, să schimbe o vorbă cu el şi să-i amintească de faptul că îl aşteaptă în casă, pentru prânz. Azi era mai cald şi se zăreau doar câţiva nori pe cerul albastru. Soarele nu dădea prea multă căldură, dar, oricum, avea de gând să pună masa în seră, ca să mănânce acolo.

— Bună dimineaţa.

Băiatul îşi ridică privirea şi, zărind-o, se îndreptă din şale, sprijinindu-se în lopată. Aerul calm al dimineţii era plin de miresme puternice şi ameţitoare; pământul reavăn şi îngrăşământul amestecat cu bălegar de cal, luat cu grijă din rezerva ei.

— Bună dimineaţa, doamnă Keeling.

Îşi scosese haina şi vesta şi lucrase cu mânecile cămăşii suflecate. Avea braţele bronzate şi musculoase. Îl văzu ridicându-şi braţul, să şteargă o urmă de noroi de pe bărbie. Gestul acesta îi dădu o dureroasă senzaţie de déjà-vu, dar acum era pregătită, şi inima nu mai începu să-i bată mai tare, ci doar se umplu de bucurie.

— Am impresia că ţi-e cald, îi spuse ea.

Băiatul încuviinţă, dând din cap.

— E o muncă grea, te încălzeşte.

— Masa e gata la ora douăsprezece.

— Mulţumesc. Am să vin.

Reluă lucrul. O prigorie cânta prin apropiere – şi nu atât în onoarea lor, bănui Penelope, cât de bucurie că găsise destule râme de mâncat. Prigoriile erau teribil de hazlii. Penelope se întoarse, lăsându-l pe băiat cu treburile lui şi porni spre casă, culegând un bucheţel de flori sălbatice pe drum. Florile erau cărnoase şi miroseau frumos, iar asta îi aminti de trandafirii sălbatici din Cornwall, care îşi scoteau capetele prin gardul viu, într-o vreme când restul ţării se afla încă în ghearele iernii.

„Trebuie să merg acolo, cât mai curând, îşi spuse ea. Primăvara în Cornwall e o perioadă magică. Trebuie să plec curând, altfel va fi prea târziu."

— Danus, ce faci la sfârşit de săptămână? îl întrebă ea. Astăzi îl omenea cu şuncă rece şi cartofi copţi, apoi conopidă gratinată. La desert, avea tarte cu gem şi cremă de ou. Nu era o gustare, ci o masă în toată regula, iar ea mâncă alături de el şi se întrebă dacă, în ritmul ăsta, nu risca să ia proporţii.

— Nimic deosebit.

— Vreau să zic, lucrezi pentru cineva la sfârşit de săptămână?

— Uneori, sâmbăta, mă cheamă directorul băncii din Pudley. Preferă să joace golf decât să grădinărească, iar soţia lui se plânge de buruieni.

— Săracul de el, zâmbi Penelope. Dar duminică?

— Duminică sunt liber.

— Ai putea veni aici pentru o zi… la lucru, bineînţeles. Am să-ţi plătesc direct, nu prin Autogarden, ceea ce-i normal, deoarece nu pentru grădinărit vreau să te chem.

El păru puţin surprins, ceea ce era firesc.

— Ce doriţi să fac?

Îi povesti despre Noel şi despre podul casei.

— Sunt atâtea vechituri acolo, ştiu, dar nu trebuie decât să le aducem jos şi să le sortăm. Noel nu poate face totul singur. M-am gândit că, poate, dacă eşti şi dumneata aici, îi poţi da o

mână de ajutor.

— Sigur că am să vin. Dar de plăcere. Nu-i nevoie să-mi plătiţi.

— Dar…

— Nu, rosti el ferm. Nu vreau să fiu plătit. La ce oră să fiu aici?

— Pe la nouă dimineaţa.

— Perfect.

— Va fi ceva lume la prânz. Vine şi o fetiţă, să stea cu mine câteva săptămâni. O aduce Noel cu maşina, mâine-seară. O cheamă Antonia.

— Mă bucur pentru dumneavoastră, spuse Danus.

— Da.

— E bine să ai companie.

Nancy nu se dădea în vânt după cititul ziarelor. Dacă trebuia să meargă în sat după cumpărături – ceea ce se întâmpla aproape în fiecare dimineaţă, pentru că era imposibil să găsească o cale de înţelegere cu doamna Croftway şi mereu rămâneau fără unt sau cafea solubilă, sau mirodenii pentru sos, – se oprea la chioşcul de ziare şi-şi cumpăra *Daily Mail* sau vreun număr din *Revista femeii,* ca să le răsfoiască atunci când mânca un sendviş sau o napolitană cu ciocolată, care constituia tot prânzul ei. Dar ziarul *Times* nu intra în casă până seara, când George îl aducea în servieta lui diplomat.

Joia era ziua liberă a doamnei Croftway, asta însemnând că Nancy se afla în bucătărie la sosirea lui George de la lucru. Aveau file de peşte pane la cină, gata pregătit de doamna Croftway, dar bărbatul acesteia îi adusese un coş plin cu nişte verze de Bruxelles cam trecute, amare, iar Nancy stătea la chiuvetă, alegându-le, urând această treabă şi fiind aproape sigură că şi copiii vor refuza să le mănânce. Auzi motorul maşinii care urca pe alee. După câteva clipe, uşa din spate se deschise şi apoi se închise, iar soţul ei îşi făcu apariţia în bucătărie, epuizat şi năucit, în hainele lui sobre. Nancy spera că nu avusese o zi grea. În astfel de cazuri, mereu îşi vărsa nervii pe ea.

Îl privi şi-i zâmbi. George avea atât de rar momente de veselie, că era important să nu se lase copleşită de starea lui şi să păstreze iluzia – chiar dacă numai ea se lăsa păcălită – că relaţia dintre ei era afectuoasă şi plină de căldură.

— Bună, dragul meu. Ai avut o zi bună?

— Acceptabilă.

George lăsă servieta diplomat pe masă şi scoase din ea ziarul *Times.*

— Uită-te la asta.

Nancy rămase uimită de felul în care intrase direct în subiect. De cele mai multe ori, mormăia ceva şi pleca în bibliotecă, să stea liniştit o oră, înainte de cină. Precis că se întâmplase ceva neobişnuit. Speră că nu era vorba de bomba atomică. Lăsă baltă varza, se şterse pe mâini şi veni lângă el. George deschise ziarul pe masă, la pagina cu informaţii artistice, şi-i arătă, cu un deget lung şi palid, articolul la care se referea. Nancy privi, fără speranţă, la rândurile neclare.

— N-am ochelarii la mine, îi spuse.

George oftă, resemnat cu incompetenţa ei.

— La rubrica de licitaţii, Nancy. Pictura bunicului tău a fost vândută ieri la Boothby.

— Ieri a fost asta?

Nu uitase de *Femei cărând apă.* Din contră, conversaţia pe care o avusese cu Olivia la prânzul de la Kettners îi stăruise tot timpul de atunci în gânduri, dar fusese aşa de obsedată de valoarea probabilă a picturii care încă mai atârna pe un perete de la Podmore's Thatch, că pierduse şirul zilelor. Nu prea era în stare să ţină minte datele.

— Ştii cât a scos? Nancy, cu gura căscată, făcu semn din cap că nu. Două sute patruzeci şi cinci de mii, opt sute de lire sterline.

Rosti cuvintele magice pe un ton măsurat, pentru a nu exista nicio şansă ca ea să nu înţeleagă. Nancy simţi că leşină. Se sprijini cu mâna de masă, ca să-şi revină, şi continuă să caşte ochii la el.

— L-a cumpărat nu ştiu ce american. Ţi se face greaţă, când te gândeşti că toate lucrurile de valoare trebuie să plece din

ţară.

Nancy îşi regăsi, în sfârşit, glasul.

— Şi era o pictură oribilă, îi spuse soţului ei.

George zâmbi glacial, fără urmă de amuzament.

— Din fericire pentru Boothby şi pentru fostul proprietar, nu toţi gândesc ca tine.

Dar Nancy aproape că nu observă ironia.

— Deci Olivia n-a fost prea departe de adevăr, spuse ea.

— Cum adică?

— Am vorbit despre asta în ziua în care am mâncat împreună la Kettners. Cam ăsta e preţul pe care l-a estimat şi ea, adăugă, privindu-l pe George. Iar *Căutătorii de scoici* şi celelalte două picturi pe care le are mama, a estimat că valorează în jur de o jumătate de milion. Poate că şi cu asta a avut dreptate.

— Fără îndoială, spuse George. Olivia noastră rareori greşeşte. În lumea în care se învârte ea, îşi permite să-şi ţină nasul ăla lung foarte aproape de realitate.

Nancy îşi trase un scaun şi se lasă pe el.

— George, crezi că mama îşi dă seama cât valorează picturile?

— Nu prea cred, răspunse el, strângându-şi buzele. Ar trebui să vorbim cu ea. Am putea ridica preţul asigurării. Oricine poate intra în casa aia, să le ia de pe perete. Din câte ştiu eu, ea nu încuie uşile niciodată.

Nancy se simţi brusc ca pe jar. Până atunci, nu-i spusese nimic lui George despre ce vorbise ea cu Olivia, pentru că lui George nu-i plăcea sora ei şi nu-i păsa nici cât negru sub unghie de ce-ar fi putut să spună. Dar acum, că subiectul fusese adus în discuţie chiar de George, totul era mult mai simplu. Trebuia să bată fierul cât era cald.

— Poate că ar trebui să mergem s-o vedem pe mama, spuse ea. Să discutăm.

— Despre asigurare?

— Dacă taxele sunt prea mari, poate că… Nancy simţi cum se pierde şi încearcă să-şi dreagă glasul… Poate că se va hotărî că e mai simplu să le vândă. Olivia spunea că acum e

momentul cel mai prielnic să vinzi asemenea opere din vechea perioadă victoriană… (Ce vorbe minunate, o făceau să pară atât de cunoscătoare! Nancy se simţi mândră de ea însăşi.)… şi ar fi păcat să pierdem ocazia.

Pentru prima dată, George păru să cântărească părerea ei. Îşi strânse buzele, citi încă o dată paragraful din ziar şi apoi îl împături la loc, grijuliu, cu gesturi precise.

— Tu hotărăşti, spuse el.

— Vai, George! O jumătate de milion. Nici nu-mi pot imagina atâţia bani.

— Bineînţeles, mai sunt şi impozitele de plătit.

— Chiar şi aşa! Trebuie să mergem. Oricum, n-am mai fost s-o văd de multă vreme. E timpul să văd cu ochii mei cum stau lucrurile. Şi atunci, voi putea aduce vorba despre asta. Cu tact.

George părea să se îndoiască. Ştiau amândoi că tactul nu era punctul forte al lui Nancy.

— Mă duc chiar acum s-o sun, conchise ea.

— Mamă?

— Da, Nancy…

— Ce mai faci?

— Mulţumesc, bine. Dar tu?

— Prea multă treabă?

— Te referi la mine sau la tine?

— La tine, bineînţeles. A sosit grădinarul?

— Da, a venit luni şi din nou astăzi.

— Sper că e acceptabil.

— Eu sunt mulţumită.

— Dar te-ai mai gândit să aduci pe cineva să stea cu tine? Am dat un anunţ în ziarul nostru local, dar n-am primit, din păcate, niciun răspuns. Nici măcar un telefon.

— A, nu mai e nevoie să-ţi baţi capul cu asta. Vine Antonia mâine-seară şi o să stea cu mine o vreme.

— Antonia? Cine e Antonia?

— Antonia Hamilton. Vai de mine, cred că am uitat cu toţii să-ţi spunem. Credeam că te-a anunţat Olivia.

— Nu, răspunse Nancy cu răceală. Nimeni nu mi-a spus

nimic.

— Ei, prietenul acela simpatic al Oliviei, cel cu care trăia la Ibiza, săracul, nici nu ştii ce s-a întâmplat. A murit. Aşa că fiica lui vine aici o vreme, doar cât să-şi revină şi să aibă timp să decidă ce va face de acum înainte.

Nancy era furioasă.

— Dă-mi voie să-ţi spun că trebuia să mă anunţe şi pe mine cineva. Nu m-aş mai fi obosit să dau anunţul, dacă ştiam.

— Îmi pare rău, draga mea, dar m-am luat ba cu una, ba cu alta şi am uitat. Dar oricum, asta înseamnă că nu va mai fi nevoie să-ţi faci griji pentru mine.

— Dar mamă, ce fel de persoană e fata asta?

— Foarte drăguţă – cel puţin aşa cred.

— Câţi ani are?

— Doar optsprezece. Va fi o companie minunată pentru mine.

— Când soseşte?

— Ţi-am spus. Mâine-seară. O aduce Noel cu maşina, de la Londra. O să stea şi el aici în weekend, să cureţe podul. El şi Olivia au hotărât că există pericol de incendiu. Tăcu, intenţionat, câteva clipe, apoi continuă: De ce nu veniţi şi voi, cu toţii, să fim împreună duminică la prânz? Poţi să aduci şi copiii. Şi-o să-l vezi şi pe Noel, şi-o să faci cunoştinţă cu Antonia.

„Şi-o să aduci vorba despre tablouri."

— Ah… Nancy ezită. Cred că aşa am să fac. Stai puţin, să vorbesc cu George…

Lăsă receptorul să atârne şi plecă în căutarea soţului ei. Nu era nevoie să-l caute prea departe. Îl găsi, aşa cum se aşteptase, afundat în fotoliu, ascuns în spatele ziarului *Times.*

— George!

Bărbatul lăsă ziarul în jos.

— Ne-a invitat pe toţi duminică, la prânz.

Spusese totul în şoaptă, ca şi cum maică-sa ar fi putut s-o audă, cu toate că telefonul era prea departe pentru asta.

— Eu nu pot să merg, spuse George imediat. Sunt invitat pe la prânz, la diocezã, iar apoi am o şedinţă.

— În cazul ăsta, am să iau copiii.

— Credeam că-şi petrec toată ziua la familia Wainwright…

— Aşa e. Uitasem. Atunci, măcar eu să mă duc.

— Cred că aşa va trebui să faci, spuse George.

Nancy reveni la telefon.

— Mama?

— Da, sunt tot aici.

— George şi copiii au alte obligaţii pentru duminică, dar mi-ar face plăcere să vin numai eu, dacă nu te deranjează.

— Singură? (Oare mama păruse uşurată? Nancy alungă acest gând.) Ce grozav! Vino pe la douăsprezece, să putem sta de vorbă. Te aştept.

Nancy puse receptorul în furcă şi se duse să-i spună lui George ce hotărâse. Îi mai spuse, în detaliu, mai multe despre indiferenţa şi aroganţa Oliviei, care găsise, fără nicio dificultate, o însoţitoare pentru mama lor, fără ca măcar să se obosească s-o anunţe şi pe Nancy ce hotărâse.

— … şi are numai optsprezece ani. Cine ştie ce uşuratică o fi, să stea toată ziua în pat şi să aştepte să fie servită la nas. S-o chinuie şi mai mult pe mama. Era *normal,* nu-i aşa, George? ca Olivia să mă anunţe şi pe mine. Măcar să hotărâm împreună. La urma urmelor, eu mi-am luat răspunderea să am grijă de mama şi, cu toate astea, nimeni nu mă bagă în seamă. Mi se pare o cruzime… George?

Dar George nu-i mai dădea atenţie; n-o mai asculta. Nancy oftă şi-l lăsă în pace, întorcându-se în bucătărie, să-şi verse necazul pe ceea ce mai rămăsese din verzele de Bruxelles.

Noel şi Antonia nu ajunseră de la Londra decât aproape de nouă fără un sfert, seara; până atunci, Penelope îi văzuse pe amândoi morţi, printre bucăţi contorsionate de metal (Jaguarul), la marginea autostrăzii. Întunericul serii era sporit de ploaia deasă, şi Penelope se tot ducea la fereastra din bucătărie, privind plină de speranţă spre poartă, şi tocmai se hotărâse să sune la poliţie când auzi motorul maşinii care venea în goană dinspre sat, încetinind, schimbând viteza şi – slavă Domnului! – trecând printre porţi, pe alee, către intrarea

din spate.

Mai zăbovi o clipă, să se calmeze. Nimic nu-l enerva mai mult pe Noel decât pisălogeala şi, la urma urmelor, n-aveau cum să fi plecat din Londra mai devreme de ora şase, sau chiar mai târziu. Fusese o prostie din partea ei să se îngrijoreze în aşa hal. Îşi ascunse neliniştea, îşi luă o expresie calmă şi zâmbitoare şi plecă să aprindă lumina afară şi să le deschidă uşa.

Zări conturul alungit, aerodinamic, cam învechit al maşinii lui Noel. Tocmai cobora, îndreptându-se spre cealaltă portieră, ca s-o deschidă. De acolo îşi făcu apariţia Antonia, trăgând un fel de sac după ea. Îl auzi pe Noel spunând „Fugi, să nu te ude prea tare" şi o văzu pe Antonia făcând exact ce i se spusese, pornind în fugă, cu capul aplecat, spre marchiza de deasupra uşii şi drept în braţele primitoare ale lui Penelope.

Îşi lasă sacul în prag şi rămaseră aşa, îmbrăţişate strâns, Penelope plină de afecţiune şi, în sfârşit, uşurată, iar Antonia, pur şi simplu recunoscătoare să fie acolo, în siguranţă, în braţele singurei persoane cu care dorea să fie în acea clipă.

Se desprinseră din îmbrăţişare, dar Penelope continuă s-o ţină de mână, trăgând-o spre uşă, departe de noaptea întunecată, rece şi umedă, spre căldura din bucătărie.

— Antonia… Ah, am crezut că n-o să mai ajungeţi niciodată…

— Şi eu la fel.

Nu părea să se fi schimbat prea mult faţă de cum o ştia la treisprezece ani. Era mai înaltă, desigur, dar la fel de zveltă… o siluetă plăcută, cu picioare lungi… şi faţa mai matură, subliniată de gura cărnoasă. În rest, era neschimbată. Tot cu pistrui pe nas, cu ochii verzi, migdalaţi şi genele lungi, dese, blonde. Avea acelaşi păr roşcat-auriu, lung până la umeri, drept şi bogat. Ba chiar şi îmbrăcămintea era neschimbată: blue-jeans şi un tricou alb, de jerseu, cu o vestă bărbătească trasă deasupra.

— Mă bucur nespus că eşti aici. Aţi călătorit bine? A plouat?

— Un adevărat potop.

Antonia se întoarse spre uşă când Noel intră, ducând nu

numai valiza Antoniei şi pe a lui, dar şi sacul abandonat la uşă.

— Ah, Noel, spuse Penelope, în timp ce el lăsa valizele jos. Ce noapte îngrozitoare!

— Să sperăm că n-o să plouă tot timpul, altfel nu reuşim să facem nimic. Începu să adulmece. Ce miroase aşa frumos?

— Plăcinta ciobănească.

— Sunt mort de foame.

— Nu mă miră. Eu o duc pe Antonia sus, să-i arăt camera ei, apoi ne putem aşeza la masă. Ia-ţi ceva de băut. Sunt sigură că ai nevoie. Noi venim imediat. Haide, Antonia…

Luă sacul, iar Antonia îşi luă valiza şi porniră aşa pe scări în sus, pe palierul micuţ, trecând prin primul dormitor, spre cel de-al doilea.

— Ce casă minunată! îi spuse Antonia, din spate.

— Nu e bună pentru intimitate. Camerele dau una într-alta.

— Ca la Ca'n D'alt.

— Pe vremuri erau două căsuţe. Încă mai există două scări şi două uşi. Uite, am ajuns.

Lăsă sacul jos şi aruncă o privire de jur-împrejurul camerei pregătite cu grijă, verificând dacă nu cumva uitase ceva. Arăta foarte bine. Covorul alb, care ocupa toată podeaua, era nou, dar tot restul mobilei provenea din casa de pe Oakley Street. Două paturi lipite, cu tăbliile sculptate, lustruite; draperiile imprimate cu trandafiri, care nu se potriveau cu cuvertura patului. Măsuţa de mahon, cu oglinda de toaletă şi fotoliile cu spătar curbat. Pusese nişte flori într-o căniţă şi dăduse cuvertura la o parte de pe unul din paturi, lăsând să se vadă aşternuturile albe, apretate, şi păturile roz.

— Aici e dulapul, iar uşa de acolo dă spre baie. De cealaltă parte e camera lui Noel şi va trebui să împărţi baia cu el, dar, dacă el e în baie, poţi veni în celălalt capăt al casei, să foloseşti baia mea.

Odată încheiate toate aceste explicaţii, se întoarse spre Antonia.

— Acum… Ce doreşti să faci? O baie? E timp destul.

Fata avea cearcăne adânci sub ochi.

— Cred că eşti foarte obosită, îi spuse Penelope.

— Ce-i drept, sunt cam obosită. Cred că e şi schimbarea de oră. Încă nu mi-am revenit complet.

— Nu-i nimic, bine că eşti aici. Nu mai trebuie să pleci nicăieri, dacă nu doreşti, bineînţeles. Coboară când eşti gata, iar Noel o să-ți ofere un pahar de băutură.

Penelope se întoarse în bucătărie, găsindu-l acolo pe Noel. Stătea la masă şi citea ziarul, cu un pahar mare de whisky cu sifon în mână. Închise uşa în urma ei, făcându-l să-şi ridice privirea.

— Totul e în regulă?

— Sărmana copilă, e frântă de oboseală.

— Da. N-am vorbit prea mult pe drum, la venire. Am crezut că doarme, dar m-am înşelat.

— Nu s-a schimbat deloc. Cred că era cea mai frumoasă fetiţă pe care am cunoscut-o vreodată.

— Nu-mi da idei.

Penelope se uită chiorâş la el, ca pentru a-l avertiza.

— Fă bine şi poartă-te civilizat zilele astea, Noel!

El o privi mirat – adevărată întruchipare a inocenţei.

— Nu înţeleg ce vrei să spui.

— Ştii perfect ce vreau să spun.

Râse mânzeşte, binedispus şi netulburat.

— După ce-o să termin de cărat vechiturile alea din pod, o să fiu prea obosit pentru orice altceva în afară de-un somn bun în patul meu.

— Sper din suflet să fie aşa.

— Ei, zău aşa, mamă. Nici măcar nu-i genul meu… nu mă ispitesc genele alea albicioase. Mi-aduc aminte de iepuri. Mi-e o foame de lup. Când mâncăm?

— Când coboară Antonia.

Deschise uşa cuptorului, să controleze plăcinta, ca nu cumva să se ardă prea tare ori să rămână crudă. Nu era cazul, închise uşiţa la loc.

— Ce zici de licitaţia de miercuri? întrebă Noel. Pentru *Femei cărând apă?*

— Ţi-am spus. Mi se pare de necrezut.

— Te-ai gândit ce să faci?

— Trebuie să fac ceva?

— Eşti încuiată. Doar s-a vândut cu aproape un sfert de milion. Ai trei lucrări de Lawrence Stern şi, dacă n-ar fi să ne gândim decât la asta, responsabilitatea financiară schimbă complet situaţia. Fă ce te-am sfătuit eu, ultima dată când am fost aici. Cheamă un specialist să le evalueze. Dacă tot nu vrei să le vinzi, atunci, pentru numele lui Dumnezeu, refă-le asigurarea! Orice nenorocit mai şmecher ar putea intra în casă într-o zi, când tu eşti afară, printre trandafiri, ca apoi să plece cu ele. Nu te purta prosteşte!

Penelope, de cealaltă parte a mesei, îl privea, în cumpănă între un fel de recunoştinţă maternă pentru grija lui şi suspiciunea amară că fiul ei – care semăna aşa de bine cu tatăl lui – punea ceva la cale. Îi susţinu deschis privirea, cu ochii lui albaştri şi limpezi, dar ea nu se putu hotărî. În cele din urmă, îi spuse:

— Bine, am să mă gândesc. Dar n-am să vând niciodată *Căutătorii de scoici, o* pictură care îmi este aşa de dragă şi care va continua să-mi aducă bucurie şi linişte. E tot ce mi-a mai rămas din vremurile de demult, din copilărie, legat de Cornwall şi Porthkerris.

Noel păru uşor alarmat.

— Ei, ia te uită la ea! Ce-i cu criza asta de melancolie?

— Nu sunt melancolică. Doar că, în ultima vreme, m-a apucat iar dorul să mă duc acolo. Marea e de vină. Vreau să mai văd marea. Şi de ce nu? Nimic nu mă poate opri. Doar pentru câteva zile.

— Eşti sigură că faci bine? Poate că ar fi preferabil să-ţi aminteşti de locurile acelea aşa cum erau. Totul se schimbă – şi niciodată în mai bine.

— Marea nu se schimbă, îi răspunse Penelope, cu încăpăţânare.

— N-ai să mai cunoşti pe nimeni.

— O cunosc pe Doris. Aş putea să stau cu ea.

— Doris?

— E refugiata care a stat la noi la începutul războiului. La Carn Cottage. Nu s-a mai întors niciodată în Hackney. A

rămas la Porthkerris. Încă mai corespondăm şi mereu mă roagă să vin s-o vizitez… După o ezitare, continuă: Nu vrei să vii cu mine? îşi întrebă fiul.

— Să merg *cu tine?*

Era aşa de surprins de ideea ei, că nici nu încercă să-şi ascundă mirarea.

— Mi-ai ţine companie. Comentariul părea patetic, ca şi cum s-ar fi simţit singură. Încercă o altă tactică. Şi ar putea fi amuzant, pentru amândoi. Nu regret multe lucruri în viaţă, dar regret că nu v-am dus pe toţi la Porthkerris, când eraţi copii. Nu ştiu ce să zic; dar parcă niciodată nu s-au potrivit lucrurile aşa.

Urmă un moment penibil. Noel hotărî să transforme totul într-o glumă.

— Mi s-au lungit oasele prea tare ca să mai fiu bun de făcut castele de nisip.

Maică-sa nu savură gluma.

— Mai sunt şi alte distracţii.

— De pildă?

— Ţi-aş putea arăta Carn Cottage, unde locuiam noi. Atelierul bunicului tău. Galeria de Artă pe care a pus-o el pe picioare. Mi se pare că, dintr-odată, au început să te intereseze tablourile lui, aşa că mă aşteptam să te intereseze locul unde a început totul.

Era felul ei de a se purta; îţi dădea câte o lovitură sub centură, când nici nu te aşteptai. Noel sorbi o înghiţitură de whisky, încercând să se calmeze.

— Când vrei să mergi?

— A, cât mai curând. Înainte de sfârşitul primăverii. Înainte să vină vara.

Simţi o adevărată uşurare, constatând că avea un alibi de neînvins.

— A, mi-e imposibil să plec în perioada asta.

— Nici măcar pentru un weekend prelungit?

— Mamă, avem de lucru până peste cap la birou, iar eu n-am drept la concediu înainte de iulie, cel mai devreme.

— Ei, atunci, e imposibil. Spre uşurarea lui, Penelope

abandonă subiectul. Noel, eşti drăguţ să deschizi o sticlă de vin?

Simţindu-se puţin vinovat, se ridică în picioare.

— Îmi pare rău. Aş fi vrut să vin cu tine.

— Ştiu, îi spuse ea. Ştiu.

Până să coboare Antonia, se făcu zece fără un sfert. Noel turnă vin în pahare şi se aşezară cu toţii să mănânce plăcinta şi salata de fructe proaspete, apoi biscuiţi şi brânză. La sfârşit, Noel făcu nişte cafea numai pentru el şi, anunţând că urcă în pod, să arunce o privire înainte de a începe lucrul a doua zi, le lasă acolo luând cafeaua cu el.

După plecarea lui, Antonia se ridică şi ea în picioare şi începu să strângă farfuriile şi paharele, dar Penelope o opri.

— Nu-i nevoie. Am să pun totul în maşina de spălat vase. E aproape unsprezece şi precis că abia aştepţi să te vâri în pat. Poate că acum vrei să faci o baie?

— Da, aşa aş dori. Nu ştiu de ce, dar mă simt teribil de murdară. Cred că Londra e de vină.

— Te înţeleg, şi mie mi se întâmplă. Pune-ţi apă cât vrei şi bălăceşte-te în voie.

— Cina a fost minunată. Îţi mulţumesc.

— Ah, draga mea… Penelope era mişcată şi, dintr-odată, nu mai ştiu ce să spună. Şi totuşi, erau atâtea de spus! Poate că, după ce te vâri în pat, am să vin să-ţi urez noapte bună, îi spuse ea.

— Ah. Vrei?

— Bineînţeles.

După plecarea Antoniei, Penelope strânse masa fără grabă, umplu maşina de spălat vase, scoase afară sticlele de lapte şi aranjă masa pentru micul dejun. Sus, în casa aceea unde orice sunet avea ecou prin uşile deschise şi tavanele din lemn, o auzi pe Antonia umplând baia; auzi, şi mai sus, paşii înăbuşiţi ai lui Noel, făcându-şi loc printre lucrurile din pod. Săracul, îşi asumase un efort titanic. Ea nu putea decât să spere că nu se va da bătut la jumătatea drumului, lăsând-o cu o harababură mai mare decât cea de acum. Auzi apa de la baie scurgându-se pe ţeavă. Puse şervetul în cui, stinse lumina şi porni spre etaj.

O găsi pe Antonia în pat, trează, răsfoind paginile unei reviste lăsate de Penelope pe noptieră. Braţele goale erau zvelte şi bronzate, iar părul mătăsos era răsfirat peste faţa albă de pernă. Penelope închise uşa în urma ei.

— Ai făcut o baie bună?

— A fost o binecuvântare, zâmbi Antonia. Am pus nişte săruri de baie grozave, pe care le-am găsit acolo. Sper că n-am făcut rău.

— Pentru asta erau acolo, îi răspunse Penelope, aşezându-se pe marginea patului. Baia ţi-a făcut bine. Nu mai pari aşa obosită.

— Nu. M-a trezit. Mă simt proaspătă şi am chef de vorbă. N-aş putea să dorm acum.

De deasupra capetelor lor, dincolo de tavanul susţinut de bârne de lemn, auziră cum un obiect era târât pe jos.

— Poate că e mai bine aşa, spuse Penelope, cu tot tărăboiul pe care-l face Noel.

În acel moment se auzi o bufnitură, parcă ar fi scăpat din braţe un obiect greu, apoi, imediat, vocea lui Noel; „Fir-ai a dracului!“

Penelope începu să râdă, iar Antonia râse şi ea, dar ochii i se umplură brusc de lacrimi.

— Ah, copila mea dragă!

— Mă port prosteşte… Se smiorcăi, şi apoi, găsind o batistă, îşi şterse nasul. Doar că e aşa de bine să fiu aici, lângă tine şi să pot râde iarăşi de orice prostie. Îţi mai aminteşti cum mai râdeam noi două? Când ai stat cu noi, tot timpul se întâmplau lucruri nostime. N-a mai fost la fel după ce ai plecat.

Îşi revenise. N-avea de gând să plângă. Lacrimile dispăruseră, şterse cu batista, iar Penelope o întrebă cu blândeţe:

— Vrei să vorbeşti?

— Da, cred că da.

— Vrei să-mi vorbeşti despre Cosmo?

— Da.

— Mi-a părut aşa de rău! Când mi-a spus Olivia… am fost aşa de şocată… aşa de tristă.

— A murit de cancer.

— N-am ştiut.

— Cancer la plămâni.

— Dar nu fuma.

— Pe vremuri a fumat. Înainte să-l cunoşti tu. Înainte să-l cunoască Olivia. Fuma mai mult de cincizeci de ţigări pe zi. S-a lăsat, dar tot i-au venit de hac.

— Erai cu el?

— Da. Am locuit cu el în ultimii doi ani. De când mama s-a recăsătorit.

— Te-a deranjat acest lucru?

— Nu. M-am bucurat foarte mult pentru ea. Nu prea-mi place tipul pe care l-a ales, dar asta n-are importanţă. Ei îi place. Şi a plecat din Weybridge, să se stabilească în nordul Angliei, pentru că de acolo e el.

— El ce face?

— Are o fabrică de textile… lână dărăcită, ţesături, cam aşa ceva.

— Ai fost pe-acolo?

— Da, am fost de primul Crăciun după căsătoria lor. Dar a fost groaznic. Are doi băieţi îngrozitori, iar eu nu ştiam cum să scap de-acolo, înainte ca vreunul din ei să mă violeze. Mă rog, poate că exagerez, dar ăsta e motivul pentru care nu mă puteam duce la mama după moartea tatii. Pur şi simplu nu puteam. Şi singura persoană care m-ar fi putut ajuta, m-am gândit eu, era Olivia.

— Da, înţeleg; dar spune-mi mai multe despre Cosmo.

— Ei, el era bine. Adică, nu părea să aibă vreo boală. Iar apoi, cam acum şase luni, a început tusea aceea oribilă. Îl ţinea treaz noaptea, iar eu stăteam şi ascultam şi încercam să-mi spun că nu-i nimic foarte serios. În cele din urmă l-am convins să se ducă la doctorul lui curant, şi s-a dus la spitalul local pentru o radiografie şi un control. De fapt, nici n-a mai ieşit. L-au operat şi i-au scos o jumătate dintr-un plămân, apoi l-au închis la loc şi i-au spus că în curând va putea merge acasă. Dar a făcut nişte complicaţii postoperatorii, şi asta a fost. A murit la spital. Nu şi-a recăpătat cunoştinţa.

— Iar tu ai stat singură?

— Da. Eram singură, dar Maria şi Tomeu erau mereu prin preajmă, iar eu nu mi-am imaginat nicio clipă că s-ar putea întâmpla una ca asta, aşa că n-am fost, propriu-zis, îngrijorată sau speriată. Şi s-a întâmplat foarte repede. Parcă într-o zi eram împreună, la Ca'n D'alt, ca de obicei, iar a doua zi el era mort. Sigur că n-a fost chiar a doua zi. Doar că aşa mi s-a părut.

— Şi ce ai făcut?

— Păi… sună groaznic, dar a trebuit să facem înmormântarea. Vezi, la Ibiza înmormântarea trebuie să se facă foarte repede după ce moare omul. Chiar a doua zi. N-ai spune că, într-o singură zi, pe o insulă unde mai nimeni nu are telefon, vestea să se ducă aşa de repede, dar aşa s-a întâmplat. Nu numai oameni ca noi, dar toţi localnicii, bărbaţi cu care stătuse la un pahar, la localul lui Pedro, pescarii din port şi fermierii care locuiau în vecinătate. Cu toţii au venit.

— Unde a fost înmormântat?

— În cimitirul bisericuţei din sat.

— Dar… e o biserică catolică.

— Bineînţeles. Dar a fost în regulă. Tata nu mergea regulat la biserică, dar, când era copil, a fost botezat după ritualul catolic. În plus, fusese bun prieten cu preotul satului. Un om aşa de bun… ne-a adus multă mângâiere. A ţinut slujba nu în biserică, ci lângă mormânt, la soare. Când am plecat, nu se mai vedea piatra de atâtea flori. Era aşa de frumos… Pe urmă, toată lumea s-a întors la Ca'n D'alt, iar Maria pregătise câte ceva de mâncare şi s-a băut vin, iar pe urmă am plecat iarăşi cu toţii. Cam asta s-a întâmplat.

— Înţeleg. E foarte trist, dar cred că a fost perfect. Spune-mi, i-ai povestit Oliviei toate astea?

— Frânturi. N-a vrut să audă chiar totul.

— Era de aşteptat. Când Olivia e impresionată sau copleşită de ceva, îşi ascunde sentimentele, ca şi cum ar încerca să se convingă că nu s-a întâmplat nimic.

— Da. Ştiu. Mi-am dat seama de asta. Şi nici nu contează.

— Ce ai făcut cât ai stat cu ea la Londra?

— Nu prea multe. Am fost la Marks & Spencer, să-mi cumpăr nişte haine groase. Şi m-am întâlnit cu avocatul tatălui meu. A fost o întâlnire cam deprimantă.

Penelope simţea că o doare sufletul pentru biata fată.

— Nu ţi-a lăsat nimic?

— Practic nimic. Nu avea nimic de lăsat, dragul de el.

— Dar casa din Ibiza?

— Aceea n-a fost niciodată a noastră. Era proprietatea unui om pe nume Carlos Barcello. Iar eu n-am vrut să stau acolo. Chiar dacă aş fi stat, n-aş fi avut cu ce plăti chiria.

— Dar barca? Ce a făcut cu ea?

— A vândut-o, curând după plecarea Oliviei. Nu şi-a mai cumpărat niciodată alta.

— Dar celelalte lucruri? Cărţile, mobila, tablourile?

— Tomeu a aranjat să le ducă la un prieten de al lui, să le depoziteze acolo până ce voi avea nevoie de ele, sau voi avea destulă forţă să mă întorc să le iau.

— E greu de crezut, Antonia, ştiu, dar va veni şi vremea aceea.

Antonia îşi puse braţele sub ceafă şi privi în tavan.

— Acum mi-e bine, spuse ea. Sunt tristă, dar nu sunt tristă pentru că nu mai trăieşte. Ar fi fost bolnav şi şubred şi n-ar fi rezistat mai mult de un an. Doctorul mi-a spus asta. Aşa că e mai bine că s-a dus aşa. Cea mai mare tristeţe a mea este că şi-a irosit toţi anii de după plecarea Oliviei. N-a mai avut altă femeie. A iubit-o foarte mult pe Olivia. Cred că ea a fost, probabil, dragostea vieţii lui.

Se lăsase liniştea. Zgomotele şi paşii din pod încetaseră şi Penelope bănui că Noel se hotărâse să se dea bătut şi coborâse la el în cameră.

După o vreme, alegându-şi cu atenţie cuvintele, spuse:

— Şi Olivia l-a iubit. Nici unui alt bărbat nu i-a dăruit atât de mult din inima ei.

— A vrut să se însoare cu ea. Dar ea a refuzat.

— O învinuieşti pentru asta?

— Nu. O admir. A fost o dovadă de onestitate şi forţă interioară.

— E o femeie foarte deosebită.

— Ştiu.

— Niciodată n-a vrut să se mărite. Are oroare de dependenţă, de obligaţii şi se teme să-şi înfigă rădăcinile undeva.

— Are cariera ei.

— Da. Cariera ei. Pentru ea, cariera e mai importantă decât orice altceva.

Antonia rămase pe gânduri.

— Ce ciudat, comentă ea. Ar fi mai uşor de înţeles, dacă ar fi avut o copilărie nefericită, sau dacă ar fi suferit o traumă psihică îngrozitoare. Dar, cu o mamă ca tine, nu-mi pot imagina aşa ceva. E oare chiar aşa deosebită, faţă de ceilalţi copii ai tăi?

— Total, zâmbi Penelope. Nancy e exact opusul ei. Nu şi-a visat decât să fie măritată, la casa ei. Un fel de cucoană, poate, dar ce importanţă are? Nu face rău nimănui. E fericită. Cel puţin, cred că e fericită. Are exact ceea ce şi-a dorit întotdeauna.

— Dar tu? întrebă Antonia. Tu ai vrut să te măriţi?

— Eu? Dumnezeule, e aşa de mult de atunci, că nici nu-mi mai amintesc prea bine. Nu cred că m-am gândit prea mult la asta. Aveam doar nouăsprezece ani şi era război. În timp de război, nu gândeşti prea departe în viitor. Trăieşti de pe-o zi pe alta.

— Ce s-a întâmplat cu soţul tău?

— Ambrose? Ei, a murit la câţiva ani după căsătoria lui Nancy.

— Te-ai simţit singură?

— Eram singură. Dar nu e totuna cu a te simţi singură.

— Eu n-am cunoscut pe nimeni care să fi murit. Nu înainte de Cosmo.

— Prima dată când pierzi pe cineva drag, şocul e cel mai puternic. Dar timpul trece şi te împaci cu soarta.

— Presupun că aşa e. El spunea: „Totul în viaţă înseamnă compromis“.

— Un gând înţelept. Pentru unii, aşa trebuie să fie. Pentru

tine, mi-ar plăcea să cred că viaţa îţi pregăteşte surprize mult mai plăcute.

Antonia zâmbi. Revista căzuse demult pe podea, iar ochii ei îşi pierduseră strălucirea febrilă. Era somnoroasă, ca un copil.

— Eşti obosită, îi spuse Penelope.

— Da. Acum am să mă culc.

— Nu te trezi prea devreme.

Se ridică de pe marginea patului şi se duse la geam, să tragă draperiile. Ploaia încetase şi, din întuneric, se auzea hohotitul unei cucuvele. Îi ură noapte bună, apoi se îndreptă spre uşă, o deschise şi stinse lumina.

— Penelope…

— Ce este?

— E minunat aici. Lângă tine.

— Dormi liniştită, îi răspunse şi închise uşa.

Peste casă se lăsase liniştea. La parter, toate luminile erau stinse. Era clar că Noel renunţase pentru astăzi şi se dusese la culcare. Nu mai era nimic de făcut.

În camera ei, îşi făcu de lucru fără să se grăbească, se spălă pe dinţi, îşi perie părul, îşi puse cremă pe faţă. Aşa, în cămaşa de noapte, se duse la geam şi trase draperiile grele. Prin fereastra deschisă se simţea un vânt uşor, rece şi umed, dar care purta cu el miresmele pământului – ca şi cum grădina ei, simţind apropierea primăverii, tresărea, trezindu-se din somnul lung de iarnă. Cucuveaua hohoti din nou; liniştea nopţii era atât de deplină, încât auzea susurul râului, de cealaltă parte a livezii.

Se întoarse de la fereastră şi se urcă în pat, apoi stinse lumina. Se simţea greoaie şi obosită şi binecuvânta confortul aşternuturilor răcoroase şi al pernelor moi, dar mintea îi rămăsese trează, căci curiozitatea inocentă a Antoniei tulburase trecutul, neliniştind-o într-un mod care nu-i făcea deloc plăcere. Penelope răspunsese întrebărilor ei cu grijă, nici minţind, dar nici spunând întregul adevăr. Adevărul era prea confuz ca să poată fi spus, prea întortocheat şi îndepărtat. Trecuse prea mult timp, ca să înceapă acum să caute motivaţii sau logică în desfăşurarea evenimentelor. Nu mai vorbise

despre Ambrose, nu-i pomenise numele şi nici nu se gândise la el de foarte multă vreme. Dar acum, stând întinsă, cu ochii deschişi spre noaptea grea, care nu era cu adevărat întunecată, ştiu că nu avea altă soluţie decât să se întoarcă în trecut. Era o experienţă extraordinară; ca şi cum ar fi privit un film vechi, sau ar fi descoperit un album scorojit şi, întorcându-i filele, ar fi rămas uimită să constate că fotografiile sepia nu păliseră deloc. Erau la fel de grăitoare, clare şi perfect conturate cantotdeauna.

8
AMBROSE

Femeia, ofiţer în serviciul auxiliar al marinei militare regale, aranjă hârtiile aflate în faţa ei pe birou şi îşi pregăti stiloul.

— Aşadar, Stern, trebuie doar să hotărâm în ce categorie să te includem.

Penelope era aşezată de cealaltă parte a biroului şi o privea. Femeia avea două petliţe albastre pe mâneca hainei, şi părul îi era frumos aranjat. Gulerul cămăşii şi cravata erau aşa de scrobite şi de strânse că părea în pericol să se sufoce în orice clipă; purta ceas bărbătesc şi pe birou, lângă ea, ţinea un portţigaret de piele şi o brichetă masivă, de aur. Penelope recunoscu în ea o altă domnişoară Pawson şi simţi un val de căldură pentru ea.

— Ai vreo pregătire?

— Nu. Nu cred.

— Stenografie? Dactilografie?

— Nu.

— Diplomă universitară?

— Nu.

— Trebuie să-mi spui „doamnă“.

— Da, doamnă…

Femeia îşi drese glasul, deconcertată de expresia de nevinovăţie şi ochii căprui, visători, ai noii recrute. Penelope purta uniformă, dar aceasta nu stătea deloc bine pe ea; era prea înaltă, avea picioare prea lungi, iar părul ei era un dezastru – negru şi mătăsos şi strâns într-un coc aproximativ, care nu părea nici sigur, nici prea bine făcut.

— Presupun că ai fost la şcoală, nu?

Aproape că se aştepta ca recruta să-i răspundă că fusese educată acasă, de către o guvernantă duioasă. Părea genul

acela de fată. Puţină franceză, un dram de pictură şi cam nimic altceva. Dar recruta Stern răspunse: „Da“.

— Internat?

— Nu. Şcoală de zi. Şcoala domnişoarei Pritchett, cât am locuit la Londra, şi liceul clasic, cât am stat în Porthkerris. Asta e în Cornwall, adăugă ea, cu amabilitate.

Femeia simţi că nu mai rezistă fără o ţigară.

— E prima dată când pleci de-acasă?

— Da.

— Trebuie să-mi spui „doamnă“.

— Da, doamnă.

Femeia oftă. Recruta Stern avea să fie una dintre acele fete problemă. Cultă, destul de educată şi total inutilă.

— Ştii să găteşti? o întrebă, fără prea mari speranţe.

— Nu prea bine.

Nu mai avea nicio alternativă.

— În cazul acesta, mă tem că va trebui să te facem îngrijitoare.

Recruta Stern zâmbi blând, părând mulţumită că, în sfârşit, se ajunsese la o concluzie.

— Bine.

Femeia notă ceva pe formular, apoi închise capacul stiloului. Penelope aşteptă, curioasă ce avea să mai urmeze.

— Cred că asta e tot.

Penelope se ridică în picioare, dar femeia-ofiţer nu terminase.

— Stern. Părul tău. Trebuie să faci ceva cu el.

— Ce anume? întrebă Penelope.

— Nu trebuie să-ţi atingă gulerul, să ştii. Aşa sună Regulamentul marinei militare. De ce nu te duci la coafor, să-l tunzi?

— Nu vreau să-l tund.

— Ei… fă şi tu un efort. Încearcă să-l prinzi mai strâns.

— A, da. De acord.

— Poţi pleca.

Aşa şi făcu.

— La revedere.

Uşa se închisese pe jumătate în urma ei, când o deschise din nou.

— … Doamnă…

A fost repartizată pe nava şcoală *Excellent* a Maiestăţii Sale, la Whale Island. Era servantă, dar, pentru că „vorbea corect", a fost dată în serviciul comandantului, ceea ce însemna că trebuia să lucreze la popotă; să pună mesele, să servească băuturi, să-i anunţe pe cei care erau chemaţi la telefon, să lustruiască argintăria şi să servească la mese. De asemenea, înainte de căderea întunericului, trebuia să treacă prin cabine şi să pună camuflajul, să bată la uşi şi, dacă se afla cineva înăuntru, să ceară „permisiunea de a pune camuflajul, domnule". De fapt, era o îngrijitoare perfectă şi primea un salariu de îngrijitoare, treizeci de şilingi la fiecare două săptămâni. Din jumătate în jumătate de lună, trebuia să participe la parada salariului, adică să stea la coadă, până îi venea rândul să-l salute pe ofiţerul responsabil cu plăţile – un tip cu mutra acră, care părea să urască femeile, ceea ce era, probabil, adevărat – să i se citească numele şi să primească plicul subţire, maroniu.

Solicitarea permisiunii de a efectua camuflajul vasului era doar o parte din noul limbaj pe care a trebuit să-l înveţe şi a pierdut o săptămână întreagă, făcând exerciţii pentru asta. Dormitorul era o cabină; podeaua, punte; când se ducea la muncă, urca la bord; „cusut şi cârpit" însemna o jumătate de zi; iar dacă te certai cu iubitul, asta se numea „tam-tam de adio" dar, cum ea nu avea un iubit, ca să se certe cu el, nu se ivise nicio ocazie pentru a folosi această expresie.

Whale Island era într-adevăr o insulă; trebuia să treci un pod ca să ajungi acolo, ceea ce părea o aventură, şi făcea să pară că urci pe puntea unui vas, chiar dacă nu era aşa. Cu mulţi ani în urmă, locul fusese o adunătură de noroi, în mijlocul portului Portsmouth, dar, între timp, devenise un loc important pentru instruirea trupelor de marină, cu platformă pentru paradă, teren de instrucţie şi o biserică, pontoane şi baterii imense, unde bărbaţii făceau instrucţie. Birourile administrative şi de intendenţă se aflau în mai multe clădiri şi

blocuri de cărămidă roşie. Încăperile pentru uzul gradelor inferioare erau urâte şi lipsite de prestanţă, amintind de o primărie, dar popota avea oarecare grandoare – ca un conac, ale cărui pământuri se rezumau la terenul de fotbal.

Zgomotul nu înceta nicio clipă. Răsunau goarne şi cimpoaie; ordinele de fiecare zi se succedau cu politeţea ostăşească de rigoare. Soldaţii aflaţi la instrucţie mergeau de colo-colo milităreşte, rap-tap-tap, pe asfalt. Pe platforma de paradă, ofiţerii inferiori ţipau de-şi scuipau bojocii la plutoanele de tineri marinari înfricoşaţi, care făceau tot ce le stătea în putinţă pentru a depăşi dificultăţile exerciţiilor în formaţie compactă. În fiecare dimineaţă avea loc ceremonia ridicării drapelului unităţii, în timp ce fanfara marinei regale intona *Braganza* şi *Suflet de stejar.* Dacă erai prins afară în timp ce steagul cu însemnul alb era urcat pe catarg, erai silit să ieşi la raport, pe puntea principală, şi să rămâi acolo până se încheia ceremonia.

Cartierul general al serviciilor auxiliare, unde Penelope a fost trimisă să locuiască, se afla într-un hotel rechiziţionat, la capătul de nord al oraşului. Acolo împărţea „cabina" cu încă cinci fete. Dormeau în paturi suprapuse. Una dintre ele mirosea îngrozitor, dar, cum nu se spăla niciodată, nu era de mirare. Locuinţele lor se aflau la trei kilometri distanţă de Whale Island şi, cum nu aveau asigurat vreun mijloc naval de transport şi aici nu erau autobuze, Penelope o sună pe Sophie, rugând-o să-i trimită bicicleta ei cea veche. Sophie îi promise că aşa va face; o va trimite cu trenul, pentru ca Penelope s-o poată lua de la staţia Portsmouth.

— Tu ce mai faci, draga mea?

— Sunt bine. Era oribil să audă doar vocea lui Sophie, fără să fie lângă ea. Ce mai faci? Ce face tata?

— Domnişoara Pawson l-a învăţat cum să folosească o pompă cu închizător.

— Dar Doris şi băieţii?

— Ronald a intrat în echipa de fotbal a şcolii. Iar Clark, după câte credem noi, a făcut pojar. În grădina noastră au apărut primii ghiocei.

— Aşa repede?

Ar fi vrut să-i vadă. Ar fi vrut să fie acolo. Era oribil să se gândească la faptul că ei erau acolo cu toţii, la Carn Cottage, şi să nu poată fi cu ei. Să se gândească la dragul ei dormitor, cu perdelele fluturate de briza uşoară a mării şi soarele care arunca raze de lumină pe pereţii camerei.

— Eşti fericită, draga mea?

Dar, înainte ca Penelope să poată răspunde, se auzi semnalul şi legătura se întrerupse. Puse telefonul la loc în furcă, bucuroasă că se întrerupsese înainte de a avea timp să răspundă, pentru că nu era fericită. Era singură şi plictisită şi-i era dor de casă. Nu era potrivită pentru această lume ciudată, nouă pentru ea – şi se temea că lucrurile nu aveau cum să se mai schimbe. Mai bine se făcea soră medicală, sau lucra pe uscat, sau într-o fabrică de muniţii – orice, numai să nu fi luat acea decizie dramatică, impulsivă, care o adusese în situaţia asta deprimantă şi, pe cât se părea, permanentă.

A doua zi era joi. Erau deja în februarie. Deşi se mai simţea frigul, soarele strălucise toată ziua şi, la ora cinci, Penelope, liberă în sfârşit, părăsi insula, salută ofiţerul de gardă şi porni pe podul îngust. Apele se umflaseră şi dealul Portsdown aducea, în lumina înserării, cu un peisaj rural. Când avea să-i vină bicicleta, poate că va reuşi să pornească în câte o plimbare solitară, în căutarea unui colţ de iarbă unde să se poată aşeza. Până una-alta, o aşteptau orele lungi ale unei seri plictisitoare şi se întreba dacă are destui bani să se ducă la cinema.

O maşină venea în spatele ei, pe pod. Ea îşi văzu de drum. Maşina încetini şi apoi opri, puţin mai încolo. Era o maşină sport, cu capota coborâtă.

— Unde mergeţi?

O clipă, nu-i veni să creadă că i se adresa chiar ei. Era pentru prima dată când îi vorbea un bărbat, cu excepţia solicitărilor de cartofi şi mazăre, sau când îi cereau un pahar de gin. Dar nu mai era nimeni primprejur, aşa că n-avea cum fi altfel. Penelope îl recunoscu. Sublocotenentul acela înalt, brunet cu ochi albaştri, al cărui nume era Keeling. Ştia că face instrucţia la puşcaşi, pentru că la popotă purta ghetre şi

costumul alb, obligatoriu pentru ofiţerii aflaţi în pregătire. Acum însă era îmbrăcat cu uniforma de toată ziua şi părea vesel şi lipsit de griji, un om pus pe distracţii.

— La căminul pentru fete.

Se aplecă şi deschise portiera.

— Atunci, urcaţi, vă duc eu.

— Mergeţi într-acolo?

— Nu. Dar mă descurc eu.

Penelope urcă alături de el şi închise portiera. Maşina micuţă porni în trombă, silind-o să-şi ţină pălăria, ca să nu i-o sufle vântul.

— Parcă v-am mai văzut pe aici, nu? Lucraţi la popotă, mi se pare.

— Aşa este.

— Vă place?

— Nu prea.

— Atunci, de ce aţi acceptat slujba?

— Nu mă pricepeam să fac nimic altceva.

— E primul loc de muncă?

— Da. M-am înrolat abia acum o lună.

— Cum vă place la marină?

Părea aşa de implicat şi entuziast, că nu-i spuse că o ura.

— E bine. Am început să mă obişnuiesc.

— Cam seamănă cu un internat, nu?

— Eu n-am fost la internat, aşa că n-am de unde să ştiu.

— Cum vă cheamă?

— Penelope Stern.

— Eu sunt Ambrose Keeling.

Nu mai era timp pentru altceva. În cinci minute au ajuns, au intrat pe porţile cartierului general al corpului auxiliar şi au oprit cu un scrâşnet de frâne pe pietrişul din faţa intrării, ceea ce a făcut-o pe subofiţera de serviciu să arunce o privire pe fereastră, afară, şi să se încrunte în semn de dezaprobare.

Opri motorul, iar Penelope îi spuse, deschizând uşa:

— Mulţumesc foarte mult.

— Ce faci în restul serii?

— De fapt, nimic.

— Nici eu. Hai să bem ceva la clubul ofiţerilor tineri.

— Ce… acum?

— Da. Acum, răspunse el, privind-o amuzat, cu ochii lui albaştri. Chiar aşa de groaznică ţi se pare propunerea?

— Nu… deloc. Doar că…

Recrutele în uniformă nu aveau voie să intre în clubul ofiţerilor.

— … Va trebui să mă schimb în haine civile.

Era încă unul din lucrurile pe care le învăţase la depoul de antrenament. Hainele obişnuite se numeau „haine civile“. Se simţea mândră de ea însăşi, pentru că îşi amintea toate aceste reguli şi regulamente.

— E în regulă. Am să te aştept.

Îl lăsă acolo, în maşina lui micuţă; îşi aprinsese o ţigară, să-i treacă timpul mai uşor. Penelope intră în clădire şi porni în goană pe scări, urcând câte două trepte odată, nedorind să piardă nicio clipă, înspăimântată că, dacă întârzie prea mult, el o să-şi piardă răbdarea şi-o să plece, fără să mai vorbească vreodată cu ea.

În cabina ei, îşi dezbrăcă uniforma şi-o aruncă pe pat; se spălă pe faţă şi pe mâini, scoase agrafele din păr şi-l lăsă liber, scuturându-l puţin. Apoi îl perie, regăsind senzaţia familiară în dreptul umerilor. Parcă ar fi devenit iarăşi liberă, ea însăşi, iar această revenire îi dădea mai multă încredere în sine. Deschise dulapul comun şi scoase rochia pe care Sophie i-o făcuse cadou de Crăciun şi jacheta veche, prăpădită, de bizam, pe care mătuşa Ethel intenţionase s-o dea la solduri, dar Penelope o salvase şi o păstrase pentru ea. Găsi o pereche de ciorapi fără fire trase şi îşi încălţă pantofii cei buni. N-avea nevoie de poşetă pentru că nu avea bani şi nici nu se machia vreodată. Coborî înapoi în fugă, semnă în registru şi ieşi pe uşă.

Acum se făcuse aproape întuneric, dar el tot acolo era, în maşinuţa lui, fumând încă din aceeaşi ţigară.

— Îmi pare rău că a durat aşa de mult, spuse ea dintr-o suflare şi se urcă înapoi în maşină, lângă el.

— Mult? râse el, apoi îşi stinse ţigara şi o aruncă. N-am mai

cunoscut femeie aşa de rapidă. Eram pregătit să aştept cel puţin o jumătate de oră.

Faptul că era pregătit s-o aştepte atât de mult era şi surprinzător, şi plăcut. Îi zâmbi. Uitase să se dea cu puţin parfum şi spera că el n-o să simtă mirosul de naftalină din haina de blană a mătuşii Ethel.

— E prima dată când nu port uniformă, de când m-am înrolat.

Porni motorul.

— Şi cum te simţi? o întrebă.

— Ca-n paradis.

Au pornit spre clubul ofiţerilor tineri din Southsea; ajunşi acolo, a condus-o la etaj şi s-au aşezat la bar, iar el a întrebat-o ce doreşte să bea. Penelope nu prea ştia ce să comande, aşa că băiatul a cerut două porţii de gin cu suc de portocale, iar ea nu i-a spus că nu mai băuse gin în viaţa ei.

Iar când au sosit băuturile, s-au aşezat la taclale şi totul a fost foarte simplu; ea i-a spus că locuieşte în Porthkerris şi că tatăl ei se dusese acolo pentru că era artist, dar că acum nu mai picta; i-a spus că mama ei era franţuzoaică.

— Aşa se explică, spuse el.

— Ce anume se explică?

— Nu ştiu exact. Ceva în legătură cu tine. Te-am remarcat imediat. Ochi negri, păr negru. Pari altfel decât celelalte recrute.

— Sunt un uriaş pe lângă ele.

— Nu-i vorba de asta, deşi îmi plac femeile înalte. Un fel de… Ridică din umeri, devenind şi el mai francez. Un… *je ne sais quoi.* Ai stat în Franţa?

— Nu. Am stat aici. Într-o singură iarnă ne-am luat un apartament la Paris.

— Vorbeşti franţuzeşte?

— Bineînţeles.

— Mai ai alţi fraţi sau surori?

— Nu.

— Nici eu.

Îi povesti despre el. Avea douăzeci şi unu de ani. Tatăl lui,

care condusese afacerile familiei, ceva legat de o editură, murise când Ambrose avea zece ani. Când a terminat şcoala, ar fi putut să se angajeze la aceeaşi firmă, dar nu dorise să-şi irosească viaţa într-un birou… în plus, era clar că avea să izbucnească războiul… aşa că s-a înrolat în marina regală. Mama lui, rămasă văduvă, locuia într-un apartament în Knightsbridge, în Piaţa Wilbraham, dar când începuse războiul îşi abandonase locuinţa şi plecase la ţară, iar acum locuia într-un hotel, pe undeva prin Devon.

— E în mai mare siguranţă acolo, decât la Londra. E cam delicată şi, dacă încep bombardamentele, mai mult ar încurca decât să ajute.

— De când eşti la Whale Island?

— De o lună. Sper să mai stau doar două săptămâni. Depinde de rezultatele la examene. Cursul de artilerie e ultimul. Am luat până acum navigaţia, atacul cu torpile şi cursul de semnalizare, aşa că pot fi liniştit, slavă Domnului!

— Şi după aceea, unde vei pleca?

— La şcoala diviziei încă o săptămână, iar apoi pe mare.

Şi-au terminat băuturile, iar el a comandat încă un rând.

Apoi au trecut în restaurant şi au luat cina. După cină, s-au plimbat puţin cu maşina prin Southsea şi apoi, cum fata trebuia să fie înapoi la cămin la zece şi jumătate, a dus-o acasă.

Ea i-a mulţumit mult, dar cuvintele nu exprimau nici pe departe recunoştinţa pe care o simţea, nu numai pentru seara pe care o petrecuseră împreună, ci şi pentru că el apăruse în viaţa ei exact atunci când avea mai multă nevoie, iar acum avea un prieten şi nu avea cum să se mai simtă singură.

— Eşti liberă sâmbătă? o întrebă el.

— Da.

— Am bilete la un concert. Ţi-ar face plăcere să vii?

— Ah… Simţi zâmbetul care îi lumina faţa, fără să-l poată opri. Ar fi grozav.

— Atunci, vin să te iau pe la şapte. A, Penelope, să nu uit… ia o aprobare pentru întârzierea la apel.

Concertul era în Southsea. Anne Zeigler şi Webster Booth interpretau cântece de genul *Doar un trandafir* şi *Dac-ai fi*

singura fată din lume.

În orice toamnă
Îmi voi aminti
De coama muntelui luminat de razele soarelui.

Ambrose a ţinut-o de mână. În seara aceea, când s-au întors, el a parcat maşina mai departe de cămin, pe o stradă liniştită, şi a cuprins-o în braţe, cu tot cu haina ei mirosind a naftalină, şi a sărutat-o. Era pentru prima dată când o săruta un bărbat şi avu nevoie de puţin timp pentru a se obişnui, dar, după aceea, învăţă şi nu i se păru deloc neplăcut. De fapt, apropierea lui, bărbăţia lui evidentă, mirosul proaspăt al pielii îi treziră simţurile într-un mod cu totul nou pentru ea. Un tremur, în adâncul fiinţei sale. O durere care nu durea deloc.

— Dragă Penelope, eşti cea mai adorabilă fiinţă din lume.

Dar, peste umărul lui, zări ceasul de bord, care arăta ora zece şi douăzeci şi cinci de minute. Fără chef, se trase înapoi, desfăcându-se din îmbrăţişarea lui şi ridicând automat o mână spre cap, să-şi aranjeze părul în dezordine.

— Trebuie să plec, îi spuse. Nu pot să întârzii.

El oftă, dându-i drumul fără entuziasm.

— Naiba să-l ia de ceas! Naiba să-l ia de timp!

— Îmi pare rău.

— Nu-i vina ta. Va trebui să ne facem altfel de planuri.

— Ce planuri?

— Am puţin timp liber la sfârşitul săptămânii viitoare. Dar tu? Poţi să-ţi iei liber?

— Săptămâna viitoare?

— Da.

— Pot să încerc.

— Putem merge cu maşina în oraş. Să vedem un spectacol. Să rămânem acolo peste noapte.

— Ah, ce idee minunată! Încă nu mi-am luat nicio zi liberă. Sunt sigură că am să aranjez lucrurile.

— Singura problemă este că… Ambrose era îngrijorat. Mama şi-a închiriat apartamentul unui soldat plicticos, aşa că nu putem merge acolo. Cred că ne-am putea duce la clubul

meu, dar…

Era grozav să-i poată fi de folos în rezolvarea problemelor.

— Mergem la mine acasă.

— *La tine* acasă?

— Nu în casa mea din Porthkerris, prostule, râse Penelope. În casa mea din Londra.

— Ai o casă în Londra?

— Da. Pe Oakley Street. E foarte simplu. Am cheia şi tot ce ne trebuie.

Era prea simplu.

— E casa ta *proprie?*

Penelope continua să râdă.

— Nu e propriu-zis a mea. Tata e proprietarul.

— Dar ei nu se supără? Adică, vreau să spun, părinţii tăi.

— Să se *supere?* De ce naiba să se supere?

Se gândi să-i spună de ce, apoi se răzgândi. O mamă franţuzoaică şi un tată artist. Nişte boemi. Nu cunoscuse niciodată un boem, dar începea să creadă că tocmai asta i se întâmplase.

— Fără niciun motiv special, o asigură el în grabă.

Parcă nu-i venea să creadă ce noroc dăduse peste el.

— Dar arăţi aşa de surprins…

— Poate că aşa şi sunt, recunoscu el, apoi zâmbi cu tot farmecul de care era în stare. Dar poate că e timpul să nu mă mai surprindă felul tău de a fi. Poate că ar trebui doar să accept că nimic din ce faci tu nu e surprinzător.

— Asta e bine?

— Nu poate fi rău.

Atunci, o duse înapoi la cămin, se sărutară în semn de rămas-bun, iar ea coborî şi intră în clădire; era aşa de binedispusă şi ameţită, încât uită să semneze în registru şi trebui să fie rechemată de ofiţerul de gardă, care era într-un hal de nervi de nedescris, pentru că tânărul fruntaş marinar care-i plăcea ei se dusese cu o altă fată la cinema.

Obţinu permisul, iar Ambrose îi dezvălui planurile sale. Un prieten… un locotenent din marina regală, cu legături de invidiat în lumea teatrului… reuşise să obţină două bilete la

Ani în ritm de dans, care se juca la teatrul Drury Lane. Pusese puţină benzină în rezervor şi împrumutase cinci sterline de la un alt tip simpatic. Amiaza zilei de sâmbătă îl găsi trecând printre porţile sediului serviciilor auxiliare pentru ca mai apoi să oprească în faţa intrării într-un nor de pietriş. O recrută tocmai trecea pe acolo, aşa că el o rugă frumos s-o caute pe recruta Stern şi să-i spună că sublocotenentul Keeling era gata şi o aştepta. Fata căscă puţin ochii la vederea maşinuţei cu alură sportivă şi a tânărului şi frumosului ofiţer, dar Ambrose era obişnuit cu astfel de priviri şi consideră invidia şi admiraţia ei drept un lucru cu totul meritat.

„Nimic din ce faci tu n-ar trebui să mă surprindă", îi spusese el lui Penelope cu prea multă uşurinţă, cu toate acestea, când fata îşi făcu, în sfârşit, apariţia, era greu să nu rămână cu gura căscată, căci era îmbrăcată în uniformă, cu haina veche de blană deasupra şi un sac pe umăr – şi asta era tot.

— Unde îţi sunt bagajele? întrebă el, când ea urcă în maşină şi înghesui haina de blană la picioare.

— Aici, spuse ea, ridicând sacul.

— *Asta* e bagajul tău? Dar plecăm pentru două zile. Mergem la teatru. Doar nu ai de gând să porţi uniforma asta tot timpul, să se uite toată lumea la noi?

— Nu, bineînţeles că nu. Dar merg acasă. Am haine acolo. Am să găsesc eu ceva.

Ambrose se gândi la maică-sa, care adora să-şi cumpere câte o rochie pentru fiecare ocazie, după care pierdea cam două ore, încercând s-o pună pe ea.

— Dar periuţă de dinţi?

— Periuţa de dinţi şi peria de cap simt în sac. Nu-mi trebuie altceva. Hei, mergem la Londra sau nu?

Era o zi minunată, însorită; o zi numai bună pentru escapade, pentru vacanţe, pentru a-ţi petrece un weekend cu cineva care-ţi plăcea cu adevărat. Ambrose porni pe drumul care trecea peste dealul Portsdown şi, ajunşi pe culme, Penelope privi înapoi, spre oraşul Portsmouth, adresându-i un salut plin de voioşie. Trecură prin Purbrook, apoi străbătură

zona Downs, până la Petersfield, unde hotărâră că, flămânzi fiind, se puteau opri la un local. Ambrose comandă bere şi o femeie cumsecade le pregăti nişte sendvişuri cu carne din conservă, pe care le garnisi cu un bucheţel de conopidă murată dintr-un borcan.

Porniră mai departe, trecând prin Haslemere şi Famham, apoi prin Guildford; intrară în Londra dinspre Hammersmith, porniră pe King's Road şi ajunseră pe Oakley Street, minunat de familiară, cu podul Albert, care se vedea la capătul său, cu pescăruşii şi mirosul sărat, nămolos al fluviului şi şuierul remorcilor.

— Am ajuns.

Ambrose parcă maşina şi opri motorul, întorcându-se să privească, cu vizibil respect, silueta înaltă a casei terasate, cu aerul ei de demnitate.

— Asta e casa?

— Da. Ştiu că ar trebui vopsite balustradele, dar n-am avut timp. Şi, bineînţeles, e mult prea mare, dar noi nu locuim deloc aici. Hai să ţi-o arăt.

Îşi apucă haina şi sacul şi-l ajută să ridice capota, în caz că începea ploaia. După aceea, el îşi luă bagajul şi rămase pe loc, într-o stare de plăcută anticipaţie, aşteptând ca Penelope să urce treptele maiestuoase, străjuite de pilaştri pe fiecare parte, până la uşa de la intrare, să scoată cheia şi să-l poftească înăuntru – şi se simţi uşor dezamăgit când, în loc de toate astea, ea îl conduse pe alee, deschise poarta de fier forjat şi coborî cele câteva trepte care duceau la subsol. O urmă, închizând poarta în urma lui şi constată că nu era un loc deprimant, ba chiar un loc vesel, cu pereţii văruiţi în alb şi lada roşie pentru gunoi, sau cele câteva jardiniere de ceramică în care vara, fără îndoială, înfloreau muşcate, petunii şi cârciumărese.

Uşa, ca şi lada de gunoi, era roşie. Aşteptă până când Penelope descuie şi abia atunci, precaut, o urmă înăuntru, trezindu-se într-o bucătărie luminoasă şi bine aerisită, care nu semăna cu nicio altă bucătărie văzută de el vreodată. E drept, nici nu văzuse prea multe. Mama lui nu intra niciodată în

bucătărie, decât pentru a-i spune lui Lily, bucătăreasa-şefa, câţi invitaţi aveau la prânz în ziua următoare. Cum nu trebuia să-şi petreacă vremea în bucătărie şi categoric nu muncea acolo, decorul nu avea pentru ea nicio importanţă, iar Ambrose şi-o amintea ca pe un loc neplăcut, incomod, cu faianţă lucioasă, verde ca sticla şi mirosind a lemn umed. Când nu aducea cărbuni, pregătea masa, ştergea praful sau servea la masă, Lily ocupa un dormitor în care se intra direct din bucătărie, unde toată mobila era alcătuită dintr-un pat de fier, cu grilaj şi un dulap gălbui, scorojit, plin de sertare. Trebuia să-şi atârne hainele într-un cui de pe spatele uşii şi, când voia să facă o baie, trebuia să aleagă o oră în mijlocul zilei, când nimeni altcineva nu avea nevoie de baie, apoi se schimba în uniforma cea mai bună – o rochie neagră, cu şorţul alb. Când izbucnise războiul, Lily o băgase pe doamna Keeling în sperieţi, anunţându-şi demisia şi plecând să lucreze într-o fabrică de muniţii. Doamna Keeling nu găsise pe nimeni să-i ia locul, şi dezertarea lui Lily fusese unul din motivele pentru care dăduse bir cu fugiţii şi se retrăsese, pe durata războiului, în întunecatul Devon.

Dar bucătăria asta… Lăsă bagajul jos şi privi de jur împrejur. Văzu masa lungă, foarte curată, scaunele desperecheate, dulapul din lemn de pin, deasupra căruia se înşiruiau farfurii de ceramică pictată, căni şi oale. Tigăi de zinc, aranjate minunat, în funcţie de mărime, agăţate pe o grindă, deasupra cuptorului, alături de mănunchiuri de mirodenii şi flori uscate din grădină. Se mai aflau acolo un scaun împletit, un frigider strălucitor de alb şi o chiuvetă adâncă, de porţelan, aşezată sub fereastră, pentru ca oricine ar fi spălat vasele să se poată amuza, în acelaşi timp, privind picioarele trecătorilor de pe trotuar. Podeaua era parchetată şi acoperită cu covoare împletite din trestie, şi peste tot se simţea miros de usturoi şi ierburi, parcă ar fi fost o băcănie franţuzească. Nu-i venea să-şi creadă ochilor.

— Asta e *bucătăria ta?*

— E camera noastră bună la toate. Aici locuim.

Ambrose constată că încăperea aceea se întindea pe toată

lungimea casei căci, la capătul opus, uşa cu glasvand dădea spre verdele grădinii. Era, totuşi, împărţită în două porţiuni distincte, printr-o arcadă semicirculară, acoperită de draperii grele, cu un model pe care Ambrose nu-l recunoscu, deşi era opera lui William Morris.

— Bineînţeles, continuă Penelope, lăsându-şi haina şi poşeta pe masa de bucătărie, când s-a construit casa, tot acest spaţiu era un şir de cămări şi spaţii de depozitare, dar bunicul le-a deschis pe toate şi a făcut ceea ce el numea o cameră la grădină. Dar noi o folosim ca salon. Vino să vezi.

Lăsă bagajul, îşi scoase pălăria şi o urmă.

Trecând pe sub arcadă, zări căminul deschis, acoperit cu plăci lucioase de ceramică italienească, pianul cu capacul ridicat, gramofonul demodat. Canapele şi fotolii mari, cam uzate, erau aşezate din loc în loc şi acoperite cu tot felul de cretoane, sau drapate cu şaluri de mătase, peste care erau împrăştiate câteva perniţe decorative, brodate. Pereţii erau văruiţi în alb, fundal potrivit pentru cărţi, ornamente, fotografii… amintiri adunate, bănui el, de-a lungul multor ani. Spaţiul rămas liber fusese acoperit cu tablouri în tonuri luminoase, atât de vibrante, încât Ambrose aproape că putea simţi căldura emanată de terasele săpate în piatră, de grădinile acelea incandescente, care-şi aruncau umbrele grele.

— Tablourile astea sunt pictate de tatăl tău?

— Nu. Avem doar trei din picturile lui şi toate sunt în Cornwall. Ştii, are artrită la mâini. N-a mai lucrat de mulţi ani. Cele de-aici au fost pictate de minunatul lui prieten, Charles Rainier. Au lucrat împreună la Paris, înainte de celălalt război, şi de atunci au rămas prieteni. Soţii Rainier locuiesc într-o casă superbă, în sudul Franţei. Noi mergeam destul de des să locuim la ei… ne duceam acolo cu maşina… uite! se întrerupse ea, luând o fotografie dintr-un raft şi întinzând-o spre el. Uite, suntem toţi aici, pe drum…

Văzu un grup obişnuit, de familie, fotografiat cu grijă. Penelope avea codiţe şi o rochiţă prea scurtă, din stambă. Cu părinţii ei, presupuse el, şi o altă femeie, vreo rudă, probabil. Dar ceea ce-i atrase într-adevăr atenţia fu maşina.

— Dar ăsta e un Bentley de patru litri şi jumătate! exclamă el, fără să-şi poată ascunde nuanţa de respect din glas.

— Ştiu. Tata îl adoră. Exact ca domnul Todd, din *Vântul prin sălcii.* Când se aşază la volan, îşi scoate pălăria neagră şi îşi pune o cască de piele, ca la raliuri, şi refuză să ridice capota, iar dacă plouă, ne udă leoarcă pe toţi.

— O mai aveţi?

— Dumnezeule, sigur că da! Nu s-ar despărţi de ea pentru nimic în lume.

Se duse să pună fotografia la loc, iar ochii lui Ambrose fură din nou atraşi, instinctiv, de picturile seducătoare ale lui Charles Rainier. Nu-şi putea imagina ceva mai spectaculos decât să pleci cu maşina, un Bentley de patru litri şi jumătate, la drum spre sudul Franţei, în zilele lipsite de griji dinainte de primul război, către o lume de soare arzător, cu pini mirosind a răşină, mese la iarbă verde şi câte o partidă de înot în Mediterana. Se gândi la vin şi la cum era să bei un pahar la umbra viţei. La siestele lungi, leneşe, cu jaluzelele trase, ca să fie mai răcoare, sau la cum era să faci dragoste după-amiaza, printre săruturi cu mireasmă de struguri.

— Ambrose.

Smuls din visare, o privi. Fata-i zâmbi cu inocenţă, îşi scoase pălăria de la uniformă, o aruncă pe un scaun, iar el, încă pierdut în acel vis atât de plăcut, îşi imagină că avea să se dezbrace de tot restul – şi că vor face dragoste, chiar atunci şi acolo, pe una din canapelele acelea mari şi îmbietoare.

Făcu un pas spre ea, dar era prea târziu, căci se întorsese cu spatele la el şi se dusese să se lupte cu uşile dinspre grădină. Vraja se risipise. Aerul rece pătrunse în cameră, iar el oftă, pornind cuminte în urma ei, spre una din acele canapele mari şi îmbietoare.

— Trebuie să vii să vezi… e imensă, pentru că demult, nici nu mai ştiu când, vecinii de alături i-au vândut bunicului partea lor de grădină. Îmi pare rău pentru cei care locuiesc acolo acum; n-au decât o curticică prăpădită. Iar zidul de la capătul grădinii e foarte vechi, cred că din perioada dinastiei Tudor; bănuiesc că, pe vremuri, aici a fost o livadă a curţii

regale, sau o grădină de recreere, sau ceva în genul ăsta.

Într-adevăr, grădina era foarte mare, cu iarbă şi borduri, cu straturi de flori şi un chioşc cam dărăpănat.

— Magazia aceea la ce foloseşte?

— Nu e magazie. E atelierul tatălui meu de la Londra. Dar nu ţi-l pot arăta, pentru că n-am cheia. Oricum, e plin de pânze şi vopseluri, mobile de grădină şi paturi de campanie. E un strângător nemaipomenit. Ca noi toţi. Niciodată nu aruncăm nimic. De fiecare dată când venim la Londra, tata zice că va face curăţenie, dar nu se apucă niciodată. Presupun că e un fel de nostalgie. Sau lene, pur şi simplu. Penelope se înfioră dintr-odată. E cam frig, nu? Hai înapoi, înăuntru, să-ţi arăt restul casei.

Fără nicio vorbă, o urmă, fără ca vreo urmă a gândurilor lui fugare să i se citească pe figură; dar mintea îi lucra febril, calculând şi adunând. Căci, în ciuda vechimii şi aranjamentului neconvenţional al acestei case londoneze, se simţea profund impresionat de mărimea şi grandoarea ei şi decise că era infinit mai bună decât apartamentul în perfectă ordine, care aparţinea mamei sale.

Astfel că aduna frânturile de informaţii scăpate din când în când de Penelope, atât de firesc, de parcă n-ar fi avut nicio importanţă, despre familia ei şi stilul lor de viaţă, minunat de romantic şi boem. Prin comparaţie, viaţa lui părea incredibil de plicticoasă şi stereotipă. Crescut în Londra, vacanţe anuale la Torquay sau Frinton, iar apoi marina. Care, până atunci, nu fusese decât o prelungire a şcolii, asezonată cu ceva exerciţii. Nici măcar nu ajunsese să vadă marea şi nici nu avea să fie trimis într-acolo decât după ce termina cursurile.

Penelope, însă, era cosmopolită. Locuise la Paris; familia ei deţinea, pe lângă această casă, o alta în Cornwall. Se gândi la locul acela din Cornwall. Citise, de curând, *Rebecca* de Daphne du Maurier şi acum îşi imagina o casă exact ca Manderley; ceva aducând cu stilul elisabetan, poate, cu o alee lungă de un kilometru şi jumătate, străjuită de tufe de hortensii. Iar tatăl ei era un artist faimos, mama ei era franţuzoaică şi ei nu i se părea nimic ciudat să mergi cu maşina tocmai în sudul Franţei,

cu un Bentley de patru litri şi jumătate, ca să stai pe la prieteni. Acel Bentley de patru litri şi jumătate îl umplea de invidie mai mult ca orice altceva. Întotdeauna tânjise după o astfel de maşină, simbol al unei anumite stări sociale, care să facă să-şi întoarcă lumea capul, să te facă mai bogat şi mai viril, cu o uşoară tentă de excentricitate, pentru ca lucrurile să fie mai picante.

Acum, reflectând la toate acestea şi dornic să vadă mai multe, intră în casă în urma ei, traversară subsolul şi urcară pe o scară strâmtă. Altă uşă – şi iată-i în holul cel mare al casei, spaţios şi elegant, cu o splendidă fereastră în formă de evantai, chiar deasupra uşii, şi o scară lată, cu trepte nu prea înalte, care urca la etaj. Uluit de această grandoare neaşteptată, privi în jur.

— Mă tem că e cam modest, comentă ea, încercând să se scuze. Lui Ambrose nu i se părea deloc modest. Şi, uite, acolo, pata aceea de tapet pe perete. Acolo era agăţat tabloul *Căutătorii de scoici.* E lucrarea preferată a tatălui meu şi n-a vrut să fie bombardată, aşa că Sophie şi cu mine am ambalat-o şi am trimis-o în Cornwall. Casa parcă nu mai e aceeaşi fără ea.

Ambrose se îndreptă spre scară, nerăbdător să urce şi să afle mai multe, dar…

— Până aici mergem, îl avertiză Penelope, apoi deschise o uşă. Acesta e dormitorul părinţilor mei. Am impresia că pe vremuri era sufrageria, iar ferestrele dau spre grădină. Dimineaţa e minunat, pentru că lumina soarelui bate din plin. Iar asta e camera mea, care dă spre stradă. Şi baia. Iar aici îşi ţine mama aspiratorul. Şi asta-i tot.

Turul de orizont se terminase. Ambrose se întoarse la baza scării şi rămase acolo, privind în sus.

— Cine locuieşte în restul casei?

— Multă lume. Soţii Hardcastle au fost primii, pe urmă au venit soţii Clifford şi apoi familia Friedmann, la mansardă.

— Chiriaşi, spuse Ambrose.

Cuvântul îi stătea în gât, pentru că era unul dintre acelea pe care mama lui le pronunţa întotdeauna cu dispreţ.

— Da, se poate spune şi aşa. E minunat. E ca şi cum ai avea

prietenii acasă, tot timpul. Bine că mi-am amintit, trebuie să mă duc să-i spun lui Elizabeth Clifford că suntem aici. Am încercat s-o sun, dar era ocupat şi pe urmă am uitat să mai încerc.

— Ai să-i spui şi de mine?

— Bineînţeles. Vii cu mine? E o femeie adorabilă, o să-ţi placă.

— Nu, mai bine nu.

— În cazul ăsta, ce-ar fi să te întorci în bucătărie şi să pui apă la fiert, poate bem un ceai, sau altceva. Să văd dacă pot împrumuta puţin chec, ceva, de la Elizabeth, iar după ceai va trebui să ieşim şi să ne cumpărăm ouă, pâine şi alte lucruri; altfel n-o să avem nimic la micul dejun.

Parcă era o fetiţă care se juca în casa păpuşilor.

— De acord.

— Vin imediat.

Îl părăsi, alergând în sus pe scări, cu picioarele ei lungi, iar Ambrose rămase în hol, privind în urma ei. Îşi muşcă buzele. El, care era mereu sigur pe sine, se simţea acum cuprins de nesiguranţă, dar şi de bănuiala că, venind aici, în casa lui Penelope, pierduse controlul asupra situaţiei. Ceea ce era neplăcut, pentru că nu i se mai întâmplase, şi avea o teribilă presimţire – aceea că amestecul ei extraordinar de naivitate şi sofisticare putea avea asupra lui acelaşi efect ca un Martini sec şi foarte tare, tăindu-i vlaga şi forţa.

Soba mare de gătit din bucătărie nu era aprinsă, dar găsi un ibric electric, aşa că îl umplu şi-l puse în priză. În februarie, seara se lăsa repede şi în camera mare, umbroasă, se simţea deja frigul, dar în cămin erau pregătite lemne şi hârtie, aşa că aprinse focul cu bricheta şi aşteptă până ce flăcările cuprinseră vreascurile, apoi adăugă nişte cărbuni dintr-o căldare de zinc, pe urmă vreo doi buşteni. Până să vină înapoi Penelope, alergând pe scări în jos, focul se înteţise şi ibricul şuiera.

— Ah, ce băiat deştept eşti, ai aprins focul. E mai vesel aşa. N-avea chec, dar am împrumutat puţină pâine şi nişte margarină. Dar tot lipseşte ceva…

Se încruntă, încercând să dezlege misterul, apoi îşi dădu

seama ce era.

— Ceasul. Bineînţeles, n-a fost întors. Întoarce ceasul, Ambrose! Mă linişteşte tic-tacul lui.

Ceasul era de modă veche, fixat sus, pe perete. Îşi trase un scaun şi se urcă pe el, deschise geamul, potrivi arătătoarele şi întoarse cheia masivă. În timp ce el făcea toate acestea, Penelope deschise dulapuri, scoase ceşti şi farfurii, găsi un ceainic.

— Te-ai întâlnit cu prietena ta? o întrebă el, coborând de pe scaun, după ce pusese ceasul în funcţiune.

— Nu, nu era acasă, dar am urcat mai sus şi am găsit-o pe Lalla Friedmann. Mă bucur tare mult că am văzut-o, pentru că eram puţin îngrijorată pentru ei. Vezi tu, sunt refugiaţi, un cuplu de evrei tineri din Munchen, care au trecut prin multe. Ultima dată când l-am văzut pe Willi, m-am temut că va face o criză nervoasă.

Se gândi să-i spună lui Ambrose că datorită lui Willi se înrolase, apoi renunţă. Nu era sigură că el ar fi înţeles.

— … Oricum, Lalla zice că acum îi este mult mai bine, că are o slujbă nouă, iar ea aşteaptă un copil. E o femeie atât de drăguţă! Dă lecţii de muzică, aşa că trebuie să fie teribil de deşteaptă. Te deranjează dacă bei ceaiul fără lapte?

După ceai, au pornit la plimbare pe King's Road, au găsit o băcănie şi au cumpărat câte ceva, iar apoi s-au întors în Oakley Street. Era aproape întuneric, aşa că au tras toate draperiile de camuflaj, iar Penelope a pus aşternuturi proaspete pe paturi, în timp ce el stătea şi o privea.

— Poţi dormi în camera mea, iar eu am să dorm în camera părinţilor mei. Vrei să faci o baie înainte să te schimbi? Avem tot timpul apă caldă din belşug. Sau doreşti să bei ceva?

Ambrose răspunse afirmativ la ambele întrebări, aşa că reveniră în bucătărie, iar ea deschise un dulap şi scoase o sticlă de gin Gordon's şi una de whisky Dewar's, apoi o alta, fără etichetă, dar cu miros de migdale.

— Ale cui sunt toate astea?

— Ale tatii.

— Nu se supără dacă bei din ele?

Ea îl privi uimită.

— Păi, pentru asta sunt aici. Ca să avem ce oferi prietenilor.

Încă o noutate. Mama lui turna cu zgârcenie vin de Xeres, în nişte pahare minuscule, dar dacă el dorea gin, trebuia să-şi aducă singur. Totuşi, nu făcu nicio remarcă, ci doar îşi turnă o porţie zdravănă de whisky scoţian şi, cu paharul într-o mână şi bagajul în cealaltă, porni pe scări în sus, spre dormitorul care îi fusese repartizat. Era ciudat să se dezbrace în această ambianţă stranie, feminină, şi simţi nevoia să sondeze puţin terenul, ca o pisică în curs de adaptare la o casă nouă: privi tablourile, se aşeză pe pat, studie titlurile cărţilor de pe raft. Se aştepta la romane siropoase, gen Georgette Heyer şi Ethel M. Dell, dar în loc de asta găsi Virginia Woolf şi Rebecca West. Nu era doar boemă, ci şi intelectuală. Asta îl făcu să se simtă mai sofisticat. Îmbrăcat cu halatul lui de vedetă şi luând cu el prosopul, trusa de toaletă şi paharul de whisky, ieşi pe hol. Ajuns în baia mică se bărbieri, apoi umplu cada cu apă şi se muie puţin. Cada era mult prea mică pentru picioarele lui lungi, dar apa era clocotită. Revenit în dormitor, se îmbrăcă din nou, înfrumuseţându-şi uniforma cu o cămaşă scrobită, o cravată de mătase neagră marca Gi ves şi cu cea mai bună pereche de cizme negre scurte, bine lustruite cu o batistă. Îşi perie părul, întorcându-şi capul în toate părţile, admirându-şi profilul şi apoi, satisfăcut, luă paharul gol şi coborî scările.

Penelope dispăruse, probabil ca să scormonească prin garderoba mamei ei, după vreo rochie. Spera că nu-l va face de ruşine. Luminată de focul din cămin, camera căpătase un aer destul de romantic. Îşi turnă altă porţie de whisky şi se uită la discurile de gramofon. Majoritatea erau de muzică clasică, dar găsi unul cu Cole Porter, înghesuit între Beethoven şi Mahler. Puse discul pe gramofonul vechi şi răsuci maneta.

Eşti tot ce poate fi mai bun,
Eşti un Coliseum,
Eşti tot ce poate fi mai bun,
Eşti Muzeul Luvru.

Începu să danseze, cu ochii pe jumătate închişi, ţinând în

braţe o fată imaginară. Poate că, după teatru şi un mic supeu, aveau să meargă la un club de noapte. La Embassy, sau la Bag of Nails. Dacă rămânea fără bani, probabil că ar fi acceptat un cec. Cu puţin noroc, nu-şi putea depăşi contul bancar.

— Ambrose…

N-o auzise venind. Puţin stingherit că fusese surprins în mica lui pantomimă, se întoarse. Penelope traversă camera venind spre el, emoţionată şi aşteptându-i aprobarea, sperând ca el să facă vreun comentariu. Dar, pentru prima dată, Ambrose rămăsese fără glas, căci, în lumina palidă a lămpilor şi-a focului, ea era foarte frumoasă. Rochia pe care o alesese în cele din urmă fusese, probabil, la modă, cu cinci ani înainte. Era din şifon crem, acoperit cu flori stacojii şi purpurii, iar fusta cădea în valuri peste şoldurile ei zvelte, încreţindu-se la margini. Corsajul avea nişte nasturi micuţi, până la talie; mai avea un fel de capă, în falduri suprapuse, care flutura la fiecare mişcare a ei, amintindu-i de aripile unui fluture. Îşi ridicase părul, scoţând la iveală gâtul lung şi forma perfectă a umerilor, iar în urechi îşi pusese o pereche de cercei lungi, minunaţi, din argint şi coral, care se legănau la fiecare mişcare a capului. Se dăduse cu ruj de nuanţa coralului şi mirosea delicios.

— Miroşi delicios, îi spuse.

— Chanel nr. 5. Am găsit puţin pe fundul unei sticle. M-am gândit că s-ar putea să se fi învechit…

— Deloc.

— Nu… arăt bine? Am încercat vreo şase rochii, dar m-am gândit că asta e cea mai bună. E teribil de veche şi puţin cam scurtă, pentru că eu sunt mai înaltă decât Sophie, dar…

Ambrose lăsă paharul jos şi întinse mâna.

— Vino-ncoace.

Veni şi-l luă de mână. El o trase în braţele lui şi o sărută, foarte delicat şi tandru, pentru că nu dorea să facă vreun gest care să-i deranjeze coafura elegantă sau puţinul fard pe care şi-l pusese. Rujul avea un gust dulce. Se desprinse de ea, zâmbind spre ochii ei calzi, întunecaţi.

— Aproape că mi-aş dori să nu mai fim nevoiţi să ieşim, îi spuse.

— O să ne întoarcem, îi răspunse ea, şi inima lui începu să bată mai tare, anticipând acel moment.

Ani în ritm de dans a fost un spectacol romantic, trist şi cam ireal. Tot felul de rochii tiroleze şi pantalonaşi de piele, dar şi cântece frumoase – şi toţi eroii principali se îndrăgosteau unii de alţii, apoi renunţau cu mult curaj unii la alţii şi îşi luau rămas-bun – şi fiecare a doua melodie era un vals. După ce s-a terminat, au ieşit în strada cufundată în întuneric, au trecut cu maşina prin Picadilly şi s-au dus la Quaglino pentru cină. O orchestră cânta şi perechile dansau pe ringul minuscul; toţi bărbaţii purtau uniformă, ba chiar şi o bună parte dintre femei.

Bum.
De ce-mi bate inima,
Eu şi inima mea, bum – bam – bum,
Fără încetare.

Între feluri, Ambrose şi Penelope au dansat şi ei, dar nu era propriu-zis un dans, căci n-aveai loc decât să stai pe loc şi să te muţi de pe un picior pe celălalt. Dar era în regulă, pentru că se cuprinseseră în braţe şi, din când în când, îşi atingeau obrajii şi Ambrose o săruta pe ureche sau îi şoptea cuvinte teribile.

Era aproape ora două când s-au întors în Oakley Street. Ţinându-se de mână, înăbuşindu-şi chicotele de râs, pătrunseră, prin întunericul ca de smoală, pe poarta de fier forjat şi coborâră treptele abrupte de piatră.

— Cui să-i pese de bombe? spuse Ambrose. Am putea să murim la fel de bine, umblând pe străzi pe întunericul ăsta.

Penelope se desprinse de el, găsi cheia şi reuşi, în cele din urmă, să deschidă uşa. Ambrose intră, pe lângă ea, în întunericul cald, catifelat. O auzi închizând uşa în urma lor şi apoi, în siguranţă, aprinse lumina.

Liniştea era deplină. Deasupra lor, ceilalţi locatari ai casei dormeau liniştiţi. Numai ticăitul ceasului tulbura această nemişcare, sau trecerea câte unei maşini pe stradă, afară. Focul aprins de el aproape că se stinsese, dar Penelope se duse într-acolo, să aţâţe jarul şi să aprindă o veioză. Dincolo de arcadă,

sufrageria era scăldată în lumină, ca o scenă după ridicarea cortinei. Actul unu, scena unu. Nu mai era nevoie decât de actori.

Ambrose nu se grăbi să meargă după ea. Simţea o ameţeală plăcută, dar ajunsese în punctul în care ştia că doreşte să mai bea ceva. Luă sticla de whisky şi-şi turnă de un deget, umplând apoi paharul cu sifon. Apoi stinse lumina din bucătărie şi trecu dincolo, spre flacăra tremurătoare a căminului, spre canapeaua cu perniţe decorative şi fata pe care o dorise toată seara.

Ea îngenunche pe covoraşul de lângă cămin, aproape de căldura focului. Îşi scosese pantofii. La venirea lui, întoarse capul spre el şi-i zâmbi. Era târziu, şi poate că era obosită, dar ochii ei negri străluceau pe chipul luminos.

— De ce oare e focul un tovarăş atât de plăcut? şopti ea. Parcă ar mai fi cineva în cameră.

— Mă bucur că nu mai e nimeni. O altă persoană.

Penelope era relaxată, calmă.

— A fost o seară frumoasă. M-am distrat.

— Încă nu s-a terminat.

Ambrose se aşeză într-un fotoliu adânc, cu braţe late. Îşi puse paharul jos, apoi reluă:

— Coafura ta nu-i potrivită.

— De ce nu?

— E prea elegantă pentru dragoste.

Râse, apoi ridică braţele şi, încet, începu să-şi desfacă cocul elegant. O privi în tăcere, urmărind gesturile clasice ale oricărei femei – braţele ridicate, capa transparentă a rochiei alunecând pe gâtul ei lung, ca o eşarfa. Ultima agrafa fusese scoasă, iar ea îşi scutură capul şi părul lung, negru, ca un val de mătase, căzu peste umeri.

— Acum sunt iarăşi eu însămi, spuse.

Din bucătărie, ceasul vechi bătu delicat de două ori.

— Ora două dimineaţa, spuse ea.

— O oră bună. Momentul potrivit.

Râse iarăşi, ca şi cum nimic din ce ar fi zis el n-ar fi fost ceva rău. Atât de aproape de focul aprins, era teribil de cald. El

aşează paharul deoparte şi îşi scoase haina, desfăcu nodul cravatei, descheie nasturele strâns, de la gât, al cămăşii. Apoi se ridică şi, aplecându-se puţin, o trase şi pe ea în picioare. Sărutând-o, îngropându-şi faţa între şuviţele parfumate ale părului ei, îi mângâie trupul zvelt şi tânăr, pe sub pelicula delicată a rochiei de mătase, îi simţi bătăile regulate ale inimii. O ridică în braţe – şi, pentru o fată atât de înaltă, era uimitor de uşoară – şi făcu câţiva paşi, apoi o aşeză pe canapea, iar ea continua să râdă, stând aşa, cu părul ei magic, răsfirat peste perniţele uzate. Acum, inima lui bătea de să-i spargă pieptul şi fiecare nerv al trupului său simţea durerea dorinţei. Câteodată, de-a lungul scurtei lui relaţii cu ea, ajunsese să se întrebe dacă era sau nu virgină, dar acum nu-şi mai punea această întrebare, căci nu mai conta. Aşezat lângă ea, începu, delicat, să-i desfacă nasturii de pe corsajul rochiei. Binevoitoare, fata nu încercă să-l oprească şi, când el începu iar s-o sărute pe gură, pe gât, pe sânii rotunzi şi catifelaţi, ea îi răspunse printr-o dulce acceptare.

— Eşti atât de frumoasă…

După ce rosti aceste cuvinte, îşi dădu seama, spre marea lui mirare, că ele veniseră de la sine, din inimă.

— Şi tu eşti frumos, îi spuse Penelope şi îl cuprinse cu braţele ei tinere, puternice, pe după gât, trăgându-l spre ea.

Ţinea gura întredeschisă, gata să fie sărutată, iar el ştiu că toată fiinţa ei stătea, pur şi simplu, în aşteptarea lui.

Focul viu din cămin îi încălzea, aprinzându-le dragostea. Prin minte i se perindară amintiri fugare, ascunse în subconştient, despre o cameră de copil, cu draperiile trase – imagini din pruncie, demult pierdute. Nicio durere, niciun necaz. Siguranţă. În plus, sentimentul că plutea. Dar, undeva, chiar la limita acestei exaltări, vocea timidă a bunului-simţ.

— Draga mea…

— Da, şopti ea. Da.

— Eşti în regulă?

— În regulă? Ah, da, e bine…

— Te iubesc.

— Ah…

Ca o respiraţie. Iubirea.

Pe la mijlocul lui aprilie, oarecum spre surprinderea ei, căci nu avea niciun fel de simţ practic în asemenea lucruri, Penelope a fost informată de către autorităţi că i se cuvenea o permisie de o săptămână. Ca atare, s-a prezentat în rând cu alte recrute la biroul subofiţerului administrativ şi, când i-a venit rândul, a cerut un permis de tren pentru Porthkerris.

Subofiţerul era o fată veselă din Irlanda de Nord. Avea faţa pistruiată şi părul roşcat, creţ, şi deveni dintr-odată atentă când Penelope îi spuse unde dorea să meargă.

— Asta e în Cornwall, nu, Stern?

— Da.

— Acolo locuieşti?

— Da.

— Norocoaso!

Îi înmână permisul, iar Penelope îi mulţumi şi ieşi din cameră, strângând în mâini biletul spre libertate.

Călătoria cu trenul nu se mai sfârşea. De la Porthsmouth la Bath. De la Bath la Bristol. De la Bristol la Exeter. La Exeter, a fost nevoită să aştepte o oră, după care a urcat în personalul care abia mergea, dar care avea s-o ducă până în Cornwall. N-o deranja murdăria din tren. Îşi găsise un loc într-un colţ şi se uita pe fereastra pătată. Dawlish şi prima frântură de mare; era doar Canalul Mânecii, dar tot era mai bine decât nimic. Plymouth şi Podul Saltash, şi ceea ce părea cam jumătate din dotarea marinei, la cheiurile din Sound. Apoi Cornwall şi toate micile halte, cu numele lor romantice, de sfinţi. După Redruth, coborî geamul şi scoase capul afară, nedorind să piardă prima imagine a Atlanticului, dunele şi valurile care se spărgeau de ţărm, în depărtare. Trenul trecu peste viaductul Hayle, şi zări estuarul şi apa în punctul maxim al fluxului. Îşi luă valiza de pe raftul de bagaje şi ieşi pe coridor, pe când trenul dădea ultima curbă şi se îndrepta spre gară.

Se făcuse opt şi jumătate seara. Deschise uşa grea şi coborî, fericită, trăgându-şi valiza după ea şi îndesându-şi pălăria de la uniformă în buzunarul jachetei. Aerul era plăcut, cald şi

proaspăt, şi soarele ajuns la asfinţit arunca raze prelungi pe platformă. Dinspre acel mănunchi strălucitor îşi făcură apariţia tatăl ei şi Sophie, veniţi să o întâmpine.

Nu crezuse că întoarcerea acasă poate fi atât de minunată. Primul lucru pe care l-a făcut a fost să fugă sus, să-şi scoată uniforma şi să-şi pună nişte haine mai potrivite – o fustă veche de bumbac, o bluză rămasă din vremea şcolii, un pulover prăpădit, cu nasturi de sus până jos. Nimic nu se schimbase; camera era exact aşa cum o lăsase, doar că mai ordonată şi strălucitor de curată. Curând, în picioarele goale, coborî iarăşi scara în fugă, porni în inspecţie din cameră în cameră, atentă la fiecare amănunt, doar ca să se asigure că totul era exact la fel. Într-adevăr, aşa era.

Din motive bine întemeiate, portretul lui Sophie, pictat de Charles Rainier, care ocupase odată locul de onoare, deasupra poliţei căminului din salon, fusese mutat într-un loc mai modest, iar locul lui fusese luat de *Căutătorii de scoici* care, după o întârziere inevitabilă, ajunsese, în sfârşit, de la Londra. Era prea mare camera aceea şi lumina era neîndestulătoare pentru a pune în valoare adâncimea culorilor, dar chiar şi aşa era minunat.

Iar membrii familiei Potter se schimbaseră în bine. Doris scăpase de excesul de grăsime şi ajunsese destul de zveltă; îşi lăsase părul vopsit să crească, aşa că acum, pe jumătate oxigenat şi pe jumătate castaniu, semăna cu pielea unui ponei tărcat. Ronald şi Clark crescuseră şi ei şi parcă nu mai erau aşa de slăbănogi şi de palizi. Le crescuse şi lor părul, iar peste limbajul de suburbie londoneză deprinseseră un accent de Cornwall. Raţele şi găinile se înmulţiseră, iar o cloşcă bătrână îşi făcuse de cap şi scosese o grămadă de puişori, într-o roabă stricată, ascunsă într-un rug des de mure.

Tot ce-şi dorea Penelope era să fie pusă la curent cu ceea ce se întâmplase din ziua aceea – care acum părea atât de îndepărtată – în care se urcase în tren şi plecase spre Portsmouth. Lawrence şi Sophie n-o lăsară prea mult să aştepte. Colonelul Trubshot se ocupa de sistemul de apărare antiaeriană şi plictisea pe toată lumea. Hotelul Sands fusese

rechiziţionat şi era plin de soldaţi. Bătrâna doamnă Treganton – văduva unei notabilităţi din oraş şi o femeie înspăimântătoare, cu cercei lungi, care se bălăbăneau întruna – îşi pusese un şorţ şi se ocupa de cantina armatei. Pe plajă se instalase sârmă ghimpată şi se construiau cazemate de beton, pentru arme sinistre, de-a lungul întregii coaste. Domnişoara Preedy renunţase la clasa ei de dans şi acum făcea educaţie fizică la o şcoală de fete care fusese evacuată aici de undeva din Kent, iar domnişoara Pawson se împiedicase, în timpul unui camuflaj, de pompa de la ea din curte, căzuse peste găleată şi îşi fracturase piciorul.

Când, în cele din urmă, n-au mai avut ce să-i spună, au sperat, evident, să afle poveştile fiicei lor; fiecare detaliu al noii vieţi pe care o ducea – şi care, pentru ei, era de neimaginat. Dar ea nu voia să vorbească. Nu voia să le spună nimic. Nu voia să se gândească la Wale Island şi la Portsmouth. Nu voia să se gândească nici măcar la Ambrose. Mai devreme sau mai târziu, desigur, va trebui s-o facă. Dar nu acum. Nu în această seară. Avea o săptămână. Putea să mai aştepte.

Din vârful dealului se zărea întreaga zonă, ca-n palmă, amorţită în lumina unei după-amiezi calde de primăvară. Golful cel mare, dinspre nord, reflecta în apele lui albastre razele care se risipeau în mii de crâmpeie strălucitoare. Capul Trevose era învăluit în ceaţă, semn sigur că vremea frumoasă va continua. Spre sud se contura celălalt golf, cu muntele şi castelul său, iar la mijloc, câmpurile atât de familiare, drumuri şerpuite mărginite de gard viu, islazuri de smarald pe care vitele păşteau liniştite şi, din loc în loc, câte un dâmb golaş de granit. Adia un vânt uşor, îmbălsămat de mentă, şi nu se auzea decât vreun lătrat de câine sau susurul plăcut al unui tractor, în depărtare.

Străbătuseră pe jos, ea şi Sophie, cei şapte kilometri şi jumătate care le despărţeau de Carn Cottage. Au luat-o pe potecile strâmte ce duceau spre terenurile mlăştinoase, unde tufele erau punctate cu trandafiri sălbatici, iar flori de merişor şi rostopască scoteau capul din râpe, într-o simfonie de roz şi

alb. În cele din urmă, săriseră peste pârleaz şi îşi continuaseră drumul pe poteca brăzdată de iarbă, care şerpuia printre tufe de mure şi ferigi, ducând până în vârful dealului; spre steiurile de piatră acoperite de licheni, înalte ca nişte stânci, unde, odată, cu mii de ani în urmă, oamenii mici de stat care locuiau pe acest pământ străvechi priviseră neputincioşi la corăbiile colţuroase ale fenicienilor sosind în golf, aruncând ancora şi pornind să-şi valorifice comorile lor orientale, în schimbul cositorului atât de preţios.

Acum, obosite de drumul lung, se odihneau. Sophie se întinsese pe iarbă, cu un braţ peste ochi, ca să se apere de soare. Penelope stătea lângă ea, sprijinindu-se cu coatele pe genunchi şi bărbia în palme.

Departe, în înălţimi, un avion, ca o jucărie argintie, trecu pe deasupra lor. Amândouă îşi ridicară privirea către el.

— Nu-mi plac avioanele, spuse Sophie. Îmi amintesc de război.

— Reuşeşti vreodată să uiţi de război?

— Câteodată încerc. Mă prefac că nimic nu s-a întâmplat. E uşor, mai ales într-o zi ca asta.

Penelope întinse mâna şi smulse un smoc de iarbă.

— Nu s-au întâmplat prea multe, nu?

— Nu.

— Crezi că va fi mai rău?

— Bineînţeles.

— Te îngrijorează?

— Îmi fac griji pentru tatăl tău. El e îngrijorat. A mai trecut o dată prin asta.

— Şi tu la fel…

— Nu ca el. Niciodată ca el.

Penelope aruncă firele de iarbă şi se întinse să mai smulgă câteva.

— Sophie…

— Da.

— O să am un copil.

Huruitul de la motorul avionului se pierdu în zare, absorbit de imensitatea cerului de vară. Sophie tresări şi se ridică încet.

Penelope se întoarse, privindu-şi mama în ochi şi zărind pe faţa aceea tânără, arsă de soare, o expresie care nu putea fi descrisă altfel decât ca pe-o imensă uşurare.

— Asta e ceea ce nu voiai să ne spui?

— Ştiaţi?

— Bineînţeles că ştiam. Erai aşa de reticentă, de tăcută! Ceva nu părea să fie în regulă. De ce nu ne-ai spus până acum?

— Nu-i vorba de ruşine sau teamă. Am vrut doar să găsesc momentul potrivit. Am vrut să am timp să vorbesc despre asta.

— Am fost aşa de îngrijorată! Am simţit că eşti nefericită şi am crezut că regreţi plecarea ta acolo, sau că ai necazuri.

Penelope simţi că-i vine să râdă.

— Şi nu-i aşa?

— Dar bineînţeles că nu!

— Ştii, mă uimeşti întruna.

Sophie nu dădu atenţie acestei remarci. Deveni brusc foarte practică.

— Eşti sigură că aştepţi un copil?

— Sigură.

— Ai fost la doctor?

— Nu-i nevoie. Oricum, singurul doctor la care mă puteam duce în Portsmouth era cel de la marină, şi n-am vrut s-o fac.

— Când urmează să naşti?

— În noiembrie.

— Şi cine e tatăl?

— Un sublocotenent. De la Whale Island. Face cursul de artilerie. Îl cheamă Ambrose Keeling.

— Unde e acum?

— E încă acolo. A căzut la examen şi a trebuit să rămână, să ia cursul de la capăt. Se spune că „îl mai perie o dată".

— Câţi ani are?

— Douăzeci şi unu.

— El ştie că eşti însărcinată?

— Nu. Am vrut mai întâi să-ţi spun ţie şi tatii.

— Ai de gând să-i spui?

— Bineînţeles. Când mă întorc acolo.

— Ce-o să zică?

— Habar n-am.

— Nu pari să-l cunoşti prea bine.

— Îl ştiu destul de bine.

Departe, în vale, în curtea unei ferme, îşi făcu apariţia un bărbat, cu câinele după el; deschise poarta şi porni în sus pe deal, spre locul unde păşteau vacile sale. Penelope să lăsă în coate, pe spate, privind în urma bărbatului. Era îmbrăcat într-o cămaşă roşie, iar câinele alerga în cercuri, în jurul lui.

— Ştii, ai avut dreptate că eram nefericită. La început, când am fost trimisă la Whale Island, am fost nefericită cum nu cred să mai fi fost vreodată în viaţă. Eram ca un peşte pe uscat. Mi-era dor de casă şi mă simţeam singură. În ziua în care m-am înrolat, am crezut că pun mâna pe sabie şi intru în luptă, alături de toţi ceilalţi, şi m-am trezit că servesc legume, pun camuflaje şi locuiesc cu o mulţime de femei cu care nu am nimic în comun. Şi nu exista nicio soluţie. Nicio scăpare. Atunci l-am întâlnit pe Ambrose şi, după aceea, totul a început să se schimbe în bine.

— Nu mi-am dat seama că e aşa de rău.

— Nu ţi-am spus. Ce rost ar fi avut?

— Dacă laşi copilul, va trebui să părăseşti serviciile auxiliare, nu-i aşa?

— Da. Voi fi trecută în rezervă. Într-un mod dezonorant, probabil.

— Te-ar deranja?

— Să mă deranjeze? Abia aştept să scap.

— Penelope… Sper că n-ai rămas special însărcinată.

— Dumnezeule, nu! Nu sunt eu chiar aşa de disperată. Nu, s-a întâmplat aşa. Ghinionul.

— Ştii… nu se poate să nu ştii… că poţi lua nişte măsuri de precauţie.

— Sigur, dar am crezut că bărbatul se ocupă totdeauna de asta.

— Ah, draga mea, nu mi-am imaginat că eşti aşa de naivă. Ce mamă groaznică am mai fost şi eu…

— Nu m-am gândit niciodată la tine ca la o mamă. Te-am

considerat mereu ca o soră.

— Ei, atunci am fost o soră groaznică, oftă Sophie. Ce ai de gând să faci acum?

— Să merg acasă şi să-i spun tatii, cred. Iar apoi, să mă întorc la Portsmouth şi să-i spun lui Ambrose.

— Ai să te măriţi cu el?

— Dacă mă cere.

Sophie reflectă puţin la această problemă, apoi spuse:

— Ştiu că trebuie să ai sentimente foarte puternice pentru acest bărbat, altfel nu i-ai purta copilul. Dar nu trebuie să te căsătoreşti cu el din cauza copilului.

— Tu te-ai căsătorit cu tata când eu eram pe drum.

— Dar îl iubeam. L-am iubit întotdeauna. Nu mi-aş fi putut imagina viaţa fără el. Fie că mă lua de nevastă, fie că nu, eu nu l-aş fi părăsit niciodată.

— Dacă mă căsătoresc cu Ambrose, veniţi la nuntă?

— Nimic nu ne-ar putea ţine departe de tine.

— Aş dori să fiţi acolo. Iar după aceea… când el va termina cursul de la Whale Island, va fi trimis pe mare. Pot să vin să stau cu tine şi cu tata? Să nasc copilul la Carn Cottage?

— Ce întrebare! Ce altceva ai vrea să faci?

— Presupun că aş putea deveni o femeie ratată profesional, dar aş prefera să nu fie aşa.

— Sigur nu te-ai pricepe, oricum.

Penelope îşi simţea sufletul plin de dragoste şi recunoştinţă.

— Ştiam eu că aşa vei reacţiona. Ce cumplit ar fi să am o mamă ca toate celelalte!

— Poate că, dacă ar fi fost aşa, aş fi fost mai bună. Dar eu nu sunt bună. Sunt egoistă. Nu mă gândesc la nimeni altcineva, în afară de mine. A început războiul ăsta cumplit şi vom avea parte de mult rău înainte să se termine. Băieţi şi fete vor fi ucişi, fraţi şi surori la fel, şi tot ce simt eu e mulţumirea că te întorci acasă. Mi-a fost tare dor de tine. Dar acum putem fi iarăşi împreună. Oricât de rău ar fi, măcar vom fi împreună.

Ambrose, cu o porţie de băutură tare în mână, îi telefonă mamei sale.

— Hotelul Coombe.

Vocea era feminină şi teribil de amabilă.

— Doamna Keeling este acolo?

— Dacă aşteptaţi o clipă, mă duc s-o caut. Cred că e în salon.

— Mulţumesc.

— Cine să-i spun că o caută?

— Fiul ei. Sublocotenent Keeling.

— Vă mul-ţu-mesc.

El aşteptă.

— Alo?

— Mami?

— Dragul meu băiat! Ce plăcere să te aud! De unde suni?

— Din Whaley. Mami, uite, trebuie să-ţi spun ceva.

— Veşti bune, sper.

— Da. Minunate, spuse el, apoi îşi drese glasul. Sunt logodit şi am să mă însor.

Tăcere mormântală.

— Mami?

— Da, sunt încă pe fir.

— Ţi-e bine?

— Da. Da, bineînţeles. Ai spus că ai să te însori?

— Da. În prima săptămână din mai. La ofiţerul stării civile din Chelsea. Poţi veni?

Ca şi cum ar fi invitat-o la vreo petrecere.

— Dar… când?… cum?… ah, dragul meu, m-ai zăpăcit.

— Nu te zăpăci. O cheamă Penelope Stern. O să-ţi placă, adăugă el, fără prea mare speranţă.

— Dar… când s-au întâmplat toate astea?

— S-au întâmplat, pur şi simplu. De asta te-am sunat. Să te anunţ imediat.

— Dar… ea cine e?

— E recrută în serviciile auxiliare. Încercă să găsească cuvinte care s-o liniştească pe maică-sa. Tatăl ei e pictor. În Cornwall… Din nou tăcere. Au o casă în Oakley Street.

Se gândi să amintească şi de maşina Bentley de patru litri şi jumătate, dar pe ea n-o pasionaseră niciodată maşinile.

— Dragul meu, îmi pare rău că par aşa de lipsită de entuziasm, dar tu eşti aşa de tânăr… cariera ta…

— Suntem în război, mamă…

— Ştiu asta. Ştiu, mai bine decât oricine altcineva.

— Ai să vii la nunta noastră?

— Da. Da, bineînţeles… Am să vin la Londra pentru tot sfârşitul de săptămână. Am să stau în apartamentul de pe Basil Street.

— Grozav! Ai s-o cunoşti, atunci.

— Ah, Ambrose…

Părea pe punctul de a izbucni în plâns.

— Îmi pare rău că te-am luat prin surprindere. Dar nu-ţi face griji. „Bip-bip-bip" se auzi în telefon. O să-ţi placă la nebunie, repetă el, şi se grăbi să închidă, înainte ca ea să aibă timp să-l implore să mai pună bani în aparat.

Rămasă cu receptorul care-i bâzâia în mână, Dolly Keeling îl puse încet, înapoi în furcă.

Din spatele biroului ei de sub scară, unde se prefăcea că adună nişte cifre, dar de fapt ciulea urechile la fiecare cuvânt, doamna Musspratt îşi ridică privirea şi zâmbi întrebător, cu capul aplecat într-o parte, ca o pasăre cu ochi de mărgică.

— Veşti bune, sper, doamnă Keeling.

Dolly se controlă, clătină scurt din cap şi luă o poză de veselie entuziastă.

— Ce extraordinar! Fiul meu se căsătoreşte.

— Ah, splendid! Ce romantic! Aşa sunt bravii noştri tineri. Când?

— Poftim?

— Când va avea loc fericitul eveniment?

— Peste două săptămâni. În prima sâmbătă din luna mai. La Londra.

— Şi cine e norocoasa?

Prea o bătea la cap. Lăsând la o parte bunele maniere, Dolly o puse la locul ei.

— Încă nu am avut plăcerea s-o cunosc, rosti ea, cu demnitate. Vă mulţumesc că aţi venit să mă căutaţi, doamnă Musspratt.

Şi, cu aceste cuvinte, o lăsă pe femeie cu calculele ei şi se întoarse în salonul rezidenţial.

Hotelul Coombe fusese, cu mulţi ani mai înainte, o reşedinţă privată, iar salonul fusese camera de zi. Imensa placă de marmură de deasupra căminului, mult prea mare pentru căminul însuşi, străjuia camera, în care se mai aflau câteva canapele umflate şi fotolii îmbrăcate în pânză albă cu flori roz. Câteva acuarele erau atârnate, mult prea sus, de-a lungul pereţilor, iar fereastra mare, curbată, dădea spre grădină. Grădina fusese lăsată în paragină de la începutul războiului. Domnul Musspratt făcea şi el ce putea cu maşina de tuns iarba, dar grădinarul plecase la război, şi pe margini se vedeau numai buruieni.

Opt rezidenţi permanenţi locuiau în hotel, dar patru dintre ei strânseseră rândurile, considerându-se membri ai elitei, sufletul comunităţii. Dolly era unul dintre ei. Ceilalţi erau colonelul şi doamna Fawcett Smythe şi Lady Beamish. Seara jucau împreună bridge şi pretindeau cele mai bune fotolii, în jurul focului din camera de zi şi cele mai bune mese, lângă fereastră, în sufragerie. Ceilalţi trebuiau să se mulţumească cu colţurile răcoroase, unde lumina abia ajungea la citit, şi cu mesele dinspre uşa cămării. Dar, oricum, aceia erau aşa de trişti şi de insignifianţi, că nimănui nu i-ar fi trecut prin cap să-i jelească. Colonelul şi doamna Fawcett Smythe veniseră în Devon din Kent. Amândoi aveau în jur de şaptezeci de ani. Colonelul îşi petrecuse cea mai mare parte a vieţii în armată, aşa că se pricepea să le spună tuturor ce avea de gând să mai facă tipul acela, Hitler, adăugând propria interpretare la ştirile oferite cu zgârcenie de cotidiene, în legătură cu armele secrete şi mişcările de trupe. Era un bărbat scund, tuciuriu, cu o mustaţă ţepoasă, dar recupera minusul în înălţime printr-o purtare de paradă şi o ţinută militărească. Soţia lui avea părul vâlvoi şi nu se remarca prin nimic. Tricota mult, rostea: „Da, dragă“ şi era de acord cu tot ce spunea soţul ei, lucru convenabil pentru toată lumea, căci, odată contrazis, colonelul Fawcett Smythe se înroşea la faţă şi părea pe cale să aibă un atac de furie.

Lady Beamish era şi mai grozavă. Dintre toţi, ea era singura care nu se temea de bombe sau de tancuri sau de orice armă pe care naziştii s-ar fi decis s-o arunce asupra lor. Avea peste optzeci de ani, era înaltă şi zdravănă, cu părul alb strâns într-un coc la ceafă şi o pereche de ochi cenuşii, nemiloşi. Şchiopăta rău de tot de un picior (rezultat, afirmase ea în faţa unei audienţe uluite, al unui accident de vânătoare) şi trebuia să meargă sprijinindu-se în baston. Când nu mergea propriu-zis, îşi proptea obiectul lângă fotoliu, unde, inevitabil, stătea în calea celor care treceau pe acolo şi, fie că se împiedicau, fie că se loveau rău de tot la fluierul picioarelor. Venise împotriva voinţei ei la hotelul Coombe, ca să stea aici pe timpul războiului, dar casa ei din Hampshire fusese rechiziţionată de armată şi familia ei, aflată într-o gravă criză financiară, cedase în cele din urmă şi o convinsese să se retragă în Devon. „M-au dat la câini, mormăia bătrâna mereu, ca pe un hoit oarecare."

Soţul lui Lady Beamish făcuse parte din corpul ofiţeresc de elită, staţionat în India, iar ea îşi petrecuse o mare parte din viaţă pe acel adevărat minicontinent, bijuterie a Coroanei Britanice, căreia îi spunea mereu „Inja". Dolly se gândea adesea că fusese, probabil, un sprijin neclintit al soţului ei, la petrecerile de grădină, dar şi la greu, în vremuri de restrişte. Nu era greu să ţi-o imaginezi, înarmată doar cu bastonul şi umbreluţa de soare, războindu-se cu o gloată de localnici gălăgioşi, cu ochii ei ca de oţel sau, dacă scandalagiii refuzau să se potolească, strângând rândurile doamnelor şi convingându-le să-şi rupă jupoanele în fâşii, pentru a face bandaje.

O aşteptau pe Dolly acolo unde îi lăsase, strânşi în jurul focului. Doamna Fawcett Smythe cu andrelele ei, Lady Beamish făcându-și o pasienţă pe masa ei portabilă, iar colonelul, în picioare, cu spatele la foc, încălzindu-şi dosul şi flexându-şi genunchii reumatici, ca un poliţist de operetă.

— Aşa deci, spuse Dolly, aşezându-se în fotoliu.

— Despre ce era vorba? întrebă Lady Beamish, aşezând regele negru peste o regină de roşu.

— Era Ambrose. Se va căsători în curând.

Anunţul îl surprinse pe colonel nepregătit, cu genunchii îndoiţi. Avu nevoie de ceva concentrare, pentru a-i întinde din nou.

— Fir-aş al naibii! rosti el.

— Ah, ce grozav, spuse şi doamna Fawcett Smythe, cu un tremur al vocii.

— Cine-i fata? întrebă Lady Beamish.

— E… e fiica unui pictor.

Lady Beamish strâmbă din colţurile gurii.

— Fiica unui pictor?

Vocea îi era plină de dispreţ.

— Sunt sigură că e celebru, spuse doamna Fawcett Smythe, consolator.

— Cum o cheamă?

— Ăă… Penelope Stern.

— Penelope *Stein?* Colonelul nu auzea întotdeauna prea bine.

— Ah, Dumnezeule mare, nu! Stern.

Cu toţii regretau situaţia sărmanilor evrei, dar era de neînchipuit ca fiul cuiva să se *însoare* cu o evreică.

— N-am auzit niciodată de un pictor pe nume Stern, spuse colonelul, ca şi cum Dolly ar fi încercat să-l păcălească.

— Şi au o casă pe Oakley Street. Iar Ambrose spune că o să-mi placă fata la nebunie.

— Când se căsătoresc?

— La începutul lui mai.

— Vă duceţi?

— Sigur, trebuie să fiu acolo. Am să fiu nevoită să sun în Basil Street, să-mi reţin o cameră. Poate că ar trebui să plec ceva mai devreme, să dau o raită prin magazine, să-mi caut o ţinută de ocazie.

— Va fi o nuntă mare? întrebă doamna Fawcett Smythe.

— Nu. Are loc la starea civilă din Chelsea.

— Vai de mine!

Dolly simţi nevoia să se justifice, să ia atitudine în numele fiului ei. Nu suporta gândul că celorlalţi le era milă de ea.

— Ei, e doar vreme de război, ştiţi, şi cum Ambrose trebuie

să plece pe mare dintr-un moment într-altul… poate că e cea mai practică soluţie… deşi, trebuie să recunosc, visam o nuntă drăguţă, în biserică, cu mirii trecând pe sub o arcadă de spade încrucişate. Dar asta e, bravă ea, ridicând din umeri. *C'est la guerre.*

Lady Beamish îşi vedea de pasienţa ei.

— Unde a cunoscut-o?

— Nu mi-a spus. Dar face parte din corpul auxiliar.

— Ei, asta e, totuşi, ceva, remarcă Lady Beamish, aruncându-i lui Dolly o privire plină de înţeles, pe care aceasta preferă să n-o observe.

Lady Beamish ştia că Dolly are numai patruzeci şi patru de ani. Dolly îi vorbise pe-ndelete despre constituţia ei delicată; de cumplitele ei dureri de cap (ea le numea migrene), bune să apară la momentul cel mai potrivit; mai era şi durerea de spate, care apărea chiar şi în urma unui efort domestic minim, cum ar fi făcutul patului sau după un timp, cât de scurt, petrecut cu călcatul rufelor. Pompa de incendiu, sau un loc la volanul unei ambulanţe erau, pur şi simplu, excluse. Şi totuşi, Lady Beamish nu era prea înţelegătoare şi, din când în când, făcea câte o observaţie ironică la adresa „unora speriaţi de bombe" şi a celor „care vegetau şi nu puneau umărul la treabă". Acum, Dolly adăugă, pe un ton categoric:

— Dacă Ambrose a ales-o, precis că e adorabilă. Şi eu mi-am dorit întotdeauna o fiică.

Nu era adevărat. Sus, în dormitorul ei, singură, departe de privirile celorlalţi, putea redeveni ea însăşi, fără pretenţii. Copleşită de autocompătimire şi singurătate, rănită de gelozia iubirii ei respinse, căută mângâiere în lăcaşul comorilor, garderoba ei, plină ochi cu haine scumpe, femeieşti. Rochii de șifon moale şi lână fină îi trecură prin mâini. Scoase o rochie subţire ca pânza de păianjen şi se duse la oglindă, cu ea lipită de trup. Era una din preferatele ei. Întotdeauna se simţea foarte frumoasă în ea. Aşa de frumoasă… În oglindă, îşi întâlni propria privire. Ochii îi erau plini de lacrimi. Să se însoare cu fata aia! Lăsă rochia să cadă pe taburetul tapisat, se aruncă pe pat şi începu să plângă.

Venise vara. Londra era plină de parfumul florilor de liliac. Soarele binecuvânta, cu căldura sa, străzile şi acoperişurile caselor, reflectându-se în curbura argintie a balizelor de baraj. Era luna mai; era într-o vineri, la prânz. Dolly Keeling, care se retrăsese în hotelul de pe Basil Street, stătea pe canapea, lângă fereastra deschisă a salonului ei de la etaj, aşteptând sosirea fiului ei şi a logodnicei sale.

Când el sosi, urcând scările în goană, câte două odată, cu cascheta în mână, arătând minunat de frumos în uniformă, ea se simţi cuprinsă de fericire, nu numai pentru că-l vedea, ci în acelaşi timp pentru că părea să fie singur. Poate că venise să-i spună că se hotărâse să anuleze totul şi că, de fapt, nu se mai căsătorea deloc. Nerăbdătoare, se ridică în picioare şi porni în întâmpinarea lui.

— Bună, mami…

Se aplecă să o sărute. Înălţimea lui era una din plăcerile ei, pentru că o făcea să se simtă vulnerabilă şi neajutorată.

— Dragul meu… unde e Penelope? Am crezut că veniţi împreună.

— Aşa am şi făcut. Am sosit cu maşina, de la Pompey, în dimineaţa asta. Dar ea a vrut să scape de uniformă, aşa că am lăsat-o în Oakley Street şi am venit încoace. N-o să întârzie mult.

Modesta speranţă pieri înainte de a se naşte; totuşi, îl avea pe Ambrose numai pentru ea, timp de câteva clipe. Şi era mai simplu de vorbit, aşa în doi.

— Ei, va trebui s-o aşteptăm. Hai să ne aşezăm şi să-mi spui tot ce urmează să se întâmple.

Prinse privirea chelnerului şi comandă un pahar de vin de Xeres pentru ea şi un gin pentru Ambrose.

— Ai zis ceva de Oakley Street. Acolo sunt părinţii ei?

— Nu. Asta e vestea cea proastă. Tatăl ei a făcut bronşită. Ea a aflat abia aseară. Părinţii ei nu vor putea veni la nuntă.

— Cum, dar mama ei nu poate veni?

— Spune că trebuie să stea cu bătrânul în Cornwall, să aibă grijă de el. Chiar că e bătrân. Are şaptezeci şi cinci de ani.

Presupun că nu vor să-şi asume niciun risc.

— Ce păcat… numai mititica de mine la nuntă.

— Penelope are o mătuşă care locuieşte în Putney. Şi nişte prieteni, pe nume Clifford. Ei vor veni. E destul.

Sosiră şi băuturile, pe care Dolly le trecu în contul său. Ridicară paharele.

— În cinstea ta, spuse Ambrose, iar Dolly îi zâmbi complice, convinsă că ceilalţi ocupanţi ai salonului îi priveau atraşi de imaginea tânărului ofiţer de marină şi a femeii aceleia drăguţe, care era mult prea tânără ca să-i fie mamă.

— Dar tu, ce planuri ai?

Ambrose îi spuse. Luase, în sfârşit, examenele de artilerie, urma să petreacă o săptămână la şcoala diviziei, după care avea să fie trimis pe mare.

— Dar luna voastră de miere?

— Nicio lună de miere. Ne cunună mâine, dormim noaptea în Oakley Street, iar duminică mă întorc la Portsmouth.

— Şi Penelope?

— O urc în trenul de Porthkerris duminică dimineaţă.

— Porthkerris? Nu se întoarce la Portsmouth, cu tine?

— Nu. Într-adevăr. Rozându-şi unghia degetului mare, îşi îndreptă atenţia spre fereastră, ca şi cum ceva foarte important urma să se întâmple jos, în stradă. Ceea ce nu era adevărat. Are o permisie, reluă el.

— Vai de mine! Cât de puţin timp veţi petrece împreună!

— N-avem ce face.

— Nu. Presupun că nu.

Se întoarse să pună paharul de vin pe masă, şi zări fata care urcase până la etaj şi stătea acolo, ezitând, privind în jur, căutând pe cineva. O fată foarte înaltă, cu părul lung, negru, dat pe spate – ca o şcolăriţă, comună şi prost îmbrăcată. Chipul ei, cu tenul neted şi ochii negri, adânci, ieşeau în evidenţă datorită lipsei de machiaj; strălucirea pielii nepudrate, gura palidă, sprâncenele întunecate, naturale, nepensate, bine conturate. În ziua aceea călduroasă, purta haine care s-ar fi potrivit mai degrabă pentru o vacanţă la ţară, decât pentru un

dejun ceremonios, într-un hotel din Londra. O rochie de stambă, roşu-închis cu picăţele albe şi o curea albă în jurul taliei zvelte. Sandale albe în picioare şi… Dolly fu nevoită să se mai uite o dată, ca să fie sigură… da, picioarele goale. Cine naiba putea fi? Şi de ce se uita în direcţia lor? Şi venea spre ei? Şi zâmbea…

Doamne, Dumnezeule!

Ambrose se ridică în picioare.

— Mămico, îi spunea el, ea e Penelope.

— Bună ziua, spuse Penelope.

Dolly reuşi cu greu să nu caşte gura la ea. Simţi cum îi cade falca, dar reuşi să se abţină şi să transforme grimasa într-un zâmbet strălucitor. Picioarele goale. Nu tu mănuşi, nu tu poşetă sau pălărie. Picioarele goale. Spera ca şeful de sală să le permită să intre în restaurant.

— Draga mea…

Îşi strânseră mâinile. Ambrose îşi făcu de lucru, trăgând încă un scaun şi făcându-i semn chelnerului. Penelope, aşezată în plină lumină, se uita la Dolly cu o privire deconcertantă prin siguranţa şi francheţea ei. „Îndrăzneşte să mă măsoare“, îşi spuse Dolly, simţind cum o cuprinde indignarea. N-avea niciun drept să se măsoare cu viitoarea ei soacră, ba încă să o primească cu inima deschisă. Dolly era pregătită pentru tinereţe, timiditate, chiar sfială. Dar, categoric, nu pentru aşa ceva.

— Mă bucur să te cunosc… şi aţi călătorit bine de la Portsmouth. Da, Ambrose mi-a povestit…

— Penelope, ce doreşti să bei?

— Un suc de portocale, ceva. Cu gheaţă, dacă există.

— Nu vrei un vin de Xeres? Sau alt fel de vin? încercă Dolly s-o ispitească, în timp ce continua să zâmbească, pentru a-şi ascunde nemulţumirea.

— Nu. Mi-e cald şi mi-e sete. Vreau doar suc de portocale.

— Mă rog, eu am comandat vin la masă. Putem să toastăm atunci.

— Mulţumesc.

— Îmi pare rău că părinţii tăi nu vor putea fi aici mâine.

— Da, ştiu. Dar tata a răcit şi, pentru că n-a vrut să stea în pat, a început să respire greu. Doctorul l-a pus la pat pentru o săptămână.

— Nu e altcineva care să aibă grijă de el?

— Adică, în afară de Sophie?

— Sophie?

— Mama mea. Eu îi spun Sophie.

— A, înţeleg. Da. Nu mai e nimeni altcineva care să aibă grijă de tatăl tău?

— Numai Doris, refugiata care stă la noi. Iar ea are doi băieţi de care trebuie să se ocupe. În plus, tata e dificil ca pacient; Doris n-ar avea nicio şansă cu el.

Dolly făcu un gest cu mâna.

— Presupun că şi voi, ca toată lumea, aţi rămas acum fără servitori.

— N-am avut niciodată, îi spuse Penelope. Ah, mulţumesc, Ambrose, e perfect.

Luă paharul din mâna lui, bău jumătate ca şi cum l-ar fi sorbit dintr-o singură înghiţitură, apoi îl puse pe masă.

— Niciodată? N-aţi avut niciodată ajutoare în casă?

— Nu. Nu servitori. Erau persoane care locuiau la noi şi ne dădeau o mână de ajutor, dar nu servitori.

— Dar cine vă găteşte?

— Sophie. Îi place la nebunie. E franţuzoaică. Găteşte minunat.

— Şi treaba din casă?

Penelope păru puţin derutată, ca şi cum nu s-ar fi gândit niciodată la treaba din casă.

— Nu ştiu. Se pare că se rezolvă cumva. Mai devreme sau mai târziu.

— Aşa deci. Dolly îşi permise un râs scurt, de rutină, *monden*. Sună foarte frumos. Şi boem. Şi foarte curând, aşa sper, voi avea plăcerea să-i cunosc pe părinţii tăi. Acum, hai să vorbim despre ziua de mâine. Ce vei purta la nuntă?

— Nu ştiu.

— *Nu ştii?*

— Nu m-am gândit la asta. O să-mi pun eu ceva.

— Dar trebuie să mergi la cumpărături!

— Ah, Dumnezeule, nu, n-am să mă duc la cumpărături. Am grămezi de lucruri în Oakley Street. Am să găsesc eu ceva.

— Ai să *găseşti* ceva…

Penelope izbucni în râs.

— Mă tem că nu pun prea mare preţ pe haine. Aşa suntem toţi, în familia mea. Şi niciodată nu aruncăm nimic. Sophie are destule lucruri drăguţe, păstrate în Oakley Street. În după-amiaza asta, Elizabeth Clifford şi cu mine avem de gând să răvăşim bine prin ele. Îl privi pe Ambrose. Nu fi aşa îngrijorat, Ambrose, n-am să te dezamăgesc!

El zâmbi morocănos. Dolly îşi spuse în sinea ei că o durea sufletul pentru bietul băiat. Nicio privire drăgăstoasă, niciun gest tandru, niciun sărut fugar între el şi această fată neobişnuită, pe care şi-o găsise şi cu care hotărâse să se însoare. Se iubeau? Era oare posibil să se iubească şi totuşi să se poarte cu atâta indiferenţă? De ce se însura cu ea, dacă nu-l prostise? De ce se însura…?

Un gând fugar îi încolţi în minte pentru o clipă, dar îl alungă imediat. Curând, însă, gândul reveni, nedându-i pace.

— Ambrose mi-a spus că duminică pleci acasă.

— Da.

— În permisie.

Ambrose se holba la Penelope, încercând să-i prindă privirea. Dolly era conştientă de acest lucru, dar Penelope, după cât se părea, nu. Îşi vedea, pur şi simplu, de treabă, continuând să pară calmă şi netulburată.

— Da. O lună.

— Vei sta la Whale Island?

Ambrose începu să-i facă semne disperate cu mâna şi, în cele din urmă, neştiind ce să mai facă, şi-o duse la gură.

— Nu. Ies în rezervă.

Ambrose oftă zgomotos.

— Definitiv?

— Da.

— Asta e ceva obişnuit?

Dolly era mândră de ea însăşi şi-şi păstra zâmbetul, dar

vocea îi devenise tăioasă. Penelope zâmbi şi ea.

— Nu, îi spuse lui Dolly.

Ambrose, ajungând, probabil, la concluzia că situaţia nu putea fi mai rea decât atât, sări brusc în picioare.

— Hai să mergem să mâncăm ceva. Mor de foame.

Încet, cu un aer grav, Dolly îşi strânse poşeta, mănuşile albe. Ridicându-se în picioare, privi în jos spre viitoarea soţie a lui Ambrose, cu ochii negri şi coama ei de păr şi graţia ei neglijentă.

— Nu sunt sigură dacă îi vor permite lui Penelope să intre în restaurant, spuse ea. Mi se pare că nu poartă ciorapi.

— Ah, pentru numele lui Dumnezeu… nici măcar n-o să observe, ripostă Ambrose, furios şi nerăbdător, dar Dolly zâmbi pentru sine, căci ştia că furia aceea nu era îndreptată împotriva ei, ci a lui Penelope pentru că trădase secretul.

„E însărcinată, îşi spuse, pornind înaintea lor spre restaurant. L-a prins în cursă, a pus mâna pe el. N-o iubeşte. Îl obligă să se însoare cu ea.“

După-masă, Dolly se scuză. Mergea sus, să se întindă puţin. O durere de cap, ce prostie, îi explică ea lui Penelope, pe un ton acuzator. Trebuia să fie foarte atentă. Cea mai mică agitaţie… Penelope păru puţin surprinsă, căci masa fusese cât se poate de anostă, dar îi spuse că o înţelege; că o va vedea pe Dolly la Biroul stării civile, a doua zi; că masa fusese delicioasă şi-i mulţumea foarte mult. Dolly pătrunse în liftul străvechi şi urcă spre camera sa, ca o pasăre în colivie.

Priviră amândoi în urma ei. Când Ambrose fu sigur că nu-i mai poate auzi, se întoarse spre Penelope.

— De ce dracu’ a trebuit să-i spui?

— Ce? Că sunt însărcinată? Nu i-am spus. A ghicit.

— Nu era nevoie să ghicească.

— Oricum afla, mai devreme sau mai târziu. De ce nu acum?

— Pentru că… mă rog, genul ăsta de lucruri o necăjesc.

— De asta o doare capul?

— Da, sigur că de asta… Porniseră spre parter. Din cauza asta, completă el, am pornit cu stângul din toate punctele de

vedere.

— Atunci, îmi pare rău. Dar zău că nu văd diferenţa. De ce ar trebui să-i pese? Ne căsătorim. Şi ce treabă au ceilalţi cu problemele noastre?

Ambrose nu reuşi să găsească un răspuns. Dacă ea era aşa de încuiată, atunci nu avea rost să-i explice. Ieşiră tăcuţi la lumina soarelui cald şi se îndreptară spre locul unde era parcată maşina. Penelope îl prinse de braţ. Zâmbea.

— Ah, Ambrose, sper că nu eşti într-adevăr îngrijorat. O să-i treacă. Timpul le rezolvă pe toate, cum spune tata. Orice minune ţine trei zile. Apoi, lumea uită de ea. În plus, când se va naşte copilul, va fi fericită. Orice femeie îşi doreşte un nepot, ca să-şi reverse toată dragostea asupra lui.

Dar Ambrose nu era aşa de sigur. Demară şi porni cu viteză destul de mare pe Pavilion Road, străbătând apoi King's Road şi intrând pe Oakley Street. Când opri în faţa casei, Penelope îl întrebă:

— Vii înăuntru? Hai s-o cunoşti pe Elizabeth. O să-ţi placă.

Dar el refuză. Avea alte lucruri de făcut. Putea s-o cunoască şi mâine. De acord. Penelope era liniştită şi nu protestă. Îl sărută, ieşi din maşină şi închise portiera.

— Acum mă duc să-mi caut o rochie de mireasă.

Ambrose rânji iară chef. O privi urcând scările în fugă şi intrând în casă pe uşa din faţă. Apoi îi făcu un semn cu mâna şi dispăru.

Porni motorul, întoarse pe loc şi o luă înapoi, în viteză, pe acelaşi drum. Traversă Knightsbridge şi intră în parc, pe poarta cea mare. Era foarte cald, dar la umbra copacilor era mai plăcut, aşa că parcă maşina şi porni pe jos, găsi o bancă liberă şi se aşeză. Frunzele copacilor foşneau în adierea vântului, iar parcul era plin de rumoarea plăcută a verii care abia începea… voci de copii şi triluri de păsări pe fundalul permanent al traficului londonez.

Era amărât şi nemulţumit. Toate bune, Penelope spunea că nu conta, că maică-sa avea să se obişnuiască cu ideea unei nunţi-fulger – căci, la urma urmelor, chiar asta şi era, nu? – dar el ştia perfect că ea nu va uita niciodată şi, probabil, nu va ierta

niciodată. Un alt ghinion era că soţii Stern nu puteau veni la nuntă, a doua zi. Ei, cu vederile lor liberale şi stilul lor boem, ar fi reuşit, poate, să întoarcă balanţa în favoarea lor şi, chiar dacă Dolly refuza să înceapă să gândească la fel ca ei, măcar putea fi făcută să înţeleagă că exista şi un alt punct de vedere.

Căci, conform spuselor lui Penelope, pe ei nu-i deranja câtuşi de puţin faptul că urmau să aibă un copil; ba chiar din contră – erau entuziasmaţi şi îi transmiseseră clar, prin Penelope, că el, Ambrose, nu era obligat să facă din ea o femeie cinstită.

Aflând că urma să devină tată, simţise că-i fuge pământul de sub picioare, aşa cum nu i se mai întâmplase niciodată până atunci. A fost şocat, copleşit şi teribil de furios – pe el însuşi, pentru că se lăsase prins în capcana clasică, atât de temută, şi pe Penelope, pentru că îl păcălise. „E în regulă?“ o întrebase, iar ea răspunsese că da şi, în vâltoarea momentului, una peste alta, nu mai fusese timp să verifice.

Şi totuşi, ea fusese foarte drăguţă. „Nu e nevoie să ne căsătorim, Ambrose, îl asigurase ea. Te rog, să nu crezi că eşti obligat.“ Şi era aşa de calmă şi netulburată, având în vedere situaţia aceea tristă, încât el se trezise că face, brusc, stânga împrejur, încercând să studieze posibilităţile oferite şi de cealaltă faţă a medaliei.

Poate că nu era, la urma urmelor, într-o încurcătură atât de mare. Ar fi putut fi mult mai rău. În felul ei ciudat, Penelope era frumoasă. Şi bine-crescută. Nu era vreo fetişcană oarecare, pescuită în vreo crâşmă din Portsmouth, ci fiica unor părinţi înstăriţi, chiar dacă erau cam neconvenţionali. Mai mult chiar, nişte părinţi proprietari. Casa de invidiat din Oakley Street nu era de lepădat, iar o proprietate în Cornwall era, categoric, un premiu special. Se şi văzu vâslind prin strâmtoarea Helford. Şi mai era şi posibilitatea ca, până la urmă, să moştenească şi maşina Bentley de patru litri şi jumătate.

Nu. Făcuse ce trebuia. Odată ce maică-sa reuşea să treacă peste jena pricinuită de descoperirea faptului că Penelope era însărcinată, lucrurile aveau să se aranjeze. În plus, era vreme de război. Greul putea să înceapă dintr-un moment într-altul şi

să dureze multă vreme, aşa că le va fi imposibil să se vadă prea des, sau chiar să trăiască împreună, înainte de sfârşitul războiului. Ambrose era absolut convins că va supravieţui. Nu avea prea multă imaginaţie şi nu era tulburat de coşmarurile exploziilor în camera motoarelor, de riscul de a se îneca, sau de a muri îngheţat pe timp de iarnă în apele Atlanticului. Şi, când avea să se termine totul, precis că şi el îşi va dori, mai mult decât acum, să se aşeze la casa lui şi să-şi asume rolul de cap de familie.

Îşi schimbă poziţia, căci banca avea spătarul tare şi era teribil de incomodă. Observă, pentru prima dată, perechea de îndrăgostiţi aflaţi la numai câţiva paşi depărtare, îmbrăţişaţi în iarba răvăşită. Asta îi dădu o idee grozavă. Se ridică de pe bancă şi se întoarse la maşină, ieşi din parc, ocoli Arcul de Marmură şi ajunse în străduţele liniştite din Bayswater. Fluiera, uşor, o melodie.

Şampania nu mă incită,
Alcoolul nu-i de ajuns să-mi dea fiori,
Deci, spune-mi, de ce ar fi adevărat…

Ajuns în faţa unei clădiri înalte, respectabile, parcă maşina chiar lângă bordură şi coborî treptele spre demisolul plin de flori. Apăsă pe butonul soneriei unei uşi galbene. Risca, bineînţeles, dar la ora patru după-amiază, ea era, în mod normal, acasă, dormind sau trebăluind prin bucătărie – oricum, nu era ocupată. Norocul îi surâse. Apăru la uşă, cu părul blond ciufulit şi într-un neglije ce nu reuşea să-i ascundă sânii mari, rotunzi. Angie. Care îl scăpase, cu delicateţe, pe când Ambrose avea şaptesprezece ani, de virginitate – şi la care venise, de atunci, ori de câte ori se afla în cumpănă.

— Ah, şopti ea, şi faţa i se lumină de bucurie. Ambrose!

Niciun alt bărbat n-ar fi putut avea parte de o primire mai caldă.

— Bună, Angie.

— Nu te-am mai văzut de un veac. Am crezut că faci slalom printre valuri. Îi întinse o mână grăsuţă, maternă. Nu sta în uşă! Hai înăuntru!

Nu se lăsă rugat de două ori.

Când Penelope deschise uşa de la intrare, Elizabeth Clifford se aplecă peste balustradă şi o strigă. Penelope urcă.

— Cum a fost?

— Nu prea bine, se strâmbă Penelope. E din soiul cel mai rău. Împopoţonată toată şi înmănuşată, şi furioasă, pentru că eu nu purtam ciorapi. A zis că n-o să ne primească în restaurant din cauza asta, dar bineînţeles că ne-au primit.

— Şi-a dat seama că aştepţi un copil?

— Da. Eu nu i-am spus exact, dar s-a luminat deodată. S-a văzut. În fond, zău că e mai bine aşa. Ambrose s-a înfuriat, dar e mai bine să ştie.

— Presupun că da, spuse Elizabeth, dar în sinea ei îi păru rău de săraca femeie. Tinerii – chiar şi Penelope – erau uneori teribil de cruzi şi neînţelegători. Vrei o ceaşcă de ceai, ceva?

— Mai târziu, cu mare plăcere. Uite care-i treaba, trebuie să-mi găsesc o rochie pentru mâine. Te rog, ajută-mă!

— Mi-am vârât nasul într-o ladă veche… începu Elizabeth, intrând în dormitor, unde o mulţime de rochii şifonate şi destrămate stăteau, unele peste altele, pe enormul pat dublu pe care îl împărţea cu Peter. Ce zici, asta nu-i drăguţă? Am cumpărat-o ca să mă duc la Hurlingham… cred că era în 1921. Pe vremea când Peter era pasionat de crichet.

Luă o rochie aşezată deasupra; un material crem, foarte delicat, cu talia joasă şi croiala dreaptă, încreţită la margini.

— Pare cam jerpelită, dar aş putea s-o spăl şi s-o calc, să fie gata pentru mâine. Uite şi nişte pantofi potriviţi – ce zici, nu sunt minunate cataramele astea cu strasuri?… şi ciorapi de mătase crem.

Penelope luă rochia şi, ţinând-o strâns pe lângă trup, se duse la oglindă şi se privi printre gene, întorcând capul într-o parte, pentru efect.

— E o culoare minunată, Elizabeth! Ca spicul de grâu. Chiar pot s-o împrumut?

— Bineînţeles.

— Dar pălărie? Presupun că ar trebui să port pălărie. Sau

să-mi ridic părul, sau mai ştiu eu ce…

— Şi mai trebuie să-ţi găsim un jupon. E atât de fină, că e transparentă şi o să ţi se vadă picioarele.

— Nu-i voie să mi se vadă picioarele. Dolly Keeling ar face un atac de inimă…

Începură să râdă. Râzând, Penelope îşi dezbrăcă rochia roşie de stambă şi-şi trase cealaltă rochie peste cap, simţindu-se deja mai uşurată. Dolly Keeling îi stătea ca un os în gât, dar ea se căsătorea cu Ambrose, nu cu mama lui, aşa că, ce mai conta ce credea cucoana aia despre ea?

Soarele strălucea. Cerul era albastru. Dolly Keeling îşi luă micul dejun în pat, apoi se sculă. Era ora unsprezece. Durerea de cap, deşi nu dispăruse cu totul, se atenuase. Făcu baie, îşi coafă părul şi se machie. Ceea ce îi luă destul timp, căci era important să arate tânără şi impecabilă, în speranţa de a-i pune pe toţi ceilalţi, inclusiv pe mireasă, în umbră. Un ultim retuş de rimel pe gene, apoi se ridică, îşi scoase capotul şi începu să se îmbrace. O rochie de mătase mov, cu un sacou larg, amplu, din acelaşi material. O pălărie rotundă, delicată, de pai, aşezată mai spre ceafa şi legată cu o panglică lată, mov. Pantofii cu toc fin, decupaţi în spate, mănuşile lungi, poşeta mică, albă. O ultimă privire în oglindă o linişti şi îi refăcu moralul. Ambrose va fi mândru de ea. În final, mai luă două aspirine, se parfumă din belşug cu „Houbigant“ şi coborî în holul de la parter.

Ambrose o aştepta, arătând extraordinar în cea mai bună uniformă a sa şi mirosind de parcă tocmai ar fi ieşit de la un frizer de clasă – ceea ce, de altfel, era adevărat. Pe masă, lângă el, se afla un pahar gol, iar când ea îl sărută, îi simţi răsuflarea mirosind a alcool şi inima i se frânse pentru bietul băiat, pentru că, la urma urmelor, avea doar douăzeci şi unu de ani şi era normal să fie nervos.

Au ieşit din hotel şi au luat un taxi spre King’s Road. Pe drum, Dolly îl ţinu pe Ambrose de mână, strâns, în mânuţa ei înmănuşată. N-au vorbit deloc. N-avea rost să vorbească. Îi fusese o mamă bună… nicio altă femeie n-ar fi putut face mai

mult. Cât despre Penelope… ei, erau lucruri despre care era mai bine să nu vorbească.

Taxiul a tras în faţa edificiului impunător al Primăriei din Chelsea. Au coborât pe pavajul cald, bătut de vânt, iar Ambrose i-a plătit şoferului. În acest timp, Dolly îşi aranjă ţinuta, îşi netezi rochia şi duse mâna la pălărie, să fie sigură că e prinsă cum trebuie, apoi aruncă o privire în jur. La câţiva metri mai departe, mai aştepta cineva. O fiinţă bizară şi mititică, mai mică decât ea însăşi şi cu picioarele cele mai subţiri pe care le văzuse vreodată acoperite cu ciorapi negri de mătase. Privirile li se întâlniră. Dolly, înroşindu-se, întoarse capul cât putu de repede, dar era prea târziu, căci cealaltă femeie pornise deja spre ea, luminându-se la chip şi oprindu-se chiar în faţa lui Dolly. Îi luă mâna şi i-o strânse ca-ntr-o menghină, afirmând pe un ton categoric:

— Precis că sunteţi familia Keeling. Am ştiut eu. Am simţit-o până în măduva oaselor, din clipa când am pus ochii pe dumneata!

Dolly rămase cu gura căscată, convinsă că era victima unei lunatice, iar Ambrose, care se apropiase şi el, după plecarea taxiului, rămase la fel de surprins ca şi mama lui.

— Îmi pare rău, eu…

— Sunt Ethel Stern. Sora lui Lawrence Stern.

Era îmbrăcată cu o jachetă stacojie, ca de copil, încheiată cu nasturi până la gât şi împopoţonată până peste poate, iar pe cap purta o imensă beretă neagră de catifea, aşezată pe-o parte.

— … Mătuşa Ethel pentru dumneata, tinere.

O eliberă pe Dolly din strânsoare şi îşi aruncă mâna spre Ambrose. Când văzu că el nu-i răspunde imediat, o expresie de cumplită nesiguranţă îşi făcu loc pe chipul ridat al mătuşii Ethel.

— Să nu-mi spuneţi că am greşit familia!

— Nu. Nu, bineînţeles că nu, răspunse el, roşind uşor, jenat de această întâlnire şi de apariţia ei ca de pe altă lume. Bună ziua. *Eu* sunt Ambrose, într-adevăr, iar aceasta este mama mea, Dolly Keeling.

— M-am gândit eu că nu puteam să greşesc. Aştept de-o veşnicie, continuă ea, cu chef de vorbă. Avea părul vopsit roşu-închis şi un machiaj aiurit, de parcă şi l-ar fi aplicat cu ochii închişi. Sprâncenele înnegrite nu se potriveau deloc, iar rujul, într-o nuanţă foarte închisă, începuse să-i curgă pe la colţurile gurii încreţite.

— Eu am obiceiul să cam întârzii, aşa că azi am făcut un efort teribil şi, bineînţeles, am ajuns mult prea devreme. Brusc, expresia feţei i se schimbă, devenind foarte tristă. Arăta ca un clovn mititel; o maimuţică aşezată deasupra unui pian mecanic. Vai, dragilor, nu-i aşa că e o porcărie ce s-a întâmplat cu bietul Lawrence? Amărâtul, sunt sigură că e aşa de dezamăgit…

— Da, rosti Dolly, moale. Eram nerăbdători să-i cunoaştem.

— Adoră să vină la Londra din când în când. Orice pretext e bun…

În aceeaşi clipă, scoase un ţipăt, făcând-o pe Dolly să sară ca arsă şi începu să facă semne cu mâinile prin aer. Dolly zări taxiul care venea din direcţie opusă; din el coborâră Penelope şi, probabil, soţii Clifford. Râdeau cu toţii, iar Penelope părea cât se poate de relaxată şi deloc emoţionată.

— Bună! Am sosit şi noi! Exact la momentul oportun. Mătuşă Ethel, mă bucur grozav să te revăd… Bună, Ambrose, adăugă ea, sărutându-l scurt, pe obraz. Nu-i cunoaşteţi pe soţii Clifford, nu-i aşa? Domnul profesor şi doamna Clifford. Peter şi Elizabeth. Iar aceasta este mama lui Ambrose…

Cu toţii îşi zâmbiră amabil şi dădură mâna, spunându-şi: „Bună ziua“. Dolly zâmbi şi dădu din cap, cu tot şarmul de care era în stare, rămânând însă atentă la orice mişcare, cântărind totul dintr-o ochire, încercând să nu piardă nimic.

Penelope părea gătită pentru carnaval şi totuşi, oricât de uimitor ar fi părut, era frumoasă. Superbă şi distinsă. Era aşa de înaltă şi de zveltă – iar rochia lungă, uşoară, ivorie (rămasă moştenire, probabil, presupuse Dolly) nu făcea decât să accentueze această eleganţă de invidiat. Îşi împletise părul şi îl ridicase într-un coc, la ceafă, şi purta o enormă pălărie de pai de un verde tare, împodobită cu margarete.

De cealaltă parte, doamna Clifford părea o guvernantă ieşită la pensie, era probabil foarte deşteaptă şi cerebrală, dar se îmbrăcase cam demodat. Profesorul arăta ceva mai bine (dar, în fond, pentru un bărbat, îmbrăcămintea nu ridica atâtea probleme) în costumul de flanel gri, în dungi, cu cămaşă albastră. Era înalt şi slab, ascetic, cu obrajii scofâlciți. Destul de atrăgător, cu alura lui de intelectual. Dolly nu era singura care îl considera atrăgător. Cu coada ochiului, o urmărise pe mătuşa Ethel cum îl întâmpinase cu o îmbrăţişare, atârnându-se de gâtul lui şi ridicându-şi picioruşele ei bătrâne în spate, ca o subretă dintr-o comedie muzicală. Dolly se întreba dacă nu cumva mătuşa Ethel era puţin nebună şi spera să nu fie o boală de familie.

În cele din urmă, Ambrose îi organiză pe toţi, spunându-le că, dacă nu se grăbesc, el şi Penelope îşi vor pierde programarea. Mătuşa Ethel îşi aranjă pălăria şi se buluciră cu toţii înăuntru, pentru ceremonie. Care ceremonie se termină într-o clipă, înainte ca Dolly să găsească un moment potrivit pentru a-şi şterge ochii cu batista dantelată. Apoi ieşiră cu toţii buluc afară şi porniră spre Ritz, unde Peter Clifford, conform instrucţiunilor primite din Cornwall, reţinuse o masă pentru prânz.

Nimic nu e mai potrivit decât mâncarea bună şi un strop de şampanie, toate pe cheltuiala altcuiva, pentru a drege lucrurile. Toată lumea, inclusiv Dolly, începu să se relaxeze, în ciuda faptului că mătuşa Ethel fuma ţigară de la ţigară şi spunea tot felul de anecdote de o valoare îndoielnică, râzând în hohote cu mult înainte de a le spune poanta. Profesorul era şarmant şi atent, şi îi spuse lui Dolly că-i place pălăria ei, iar doamna Clifford părea într-adevăr interesată de viaţa de la hotelul Coombe şi dorea să ştie totul despre locatarii de acolo. Dolly îi făcu pe plac, amintind nu o dată numele lui Lady Beamish. Iar Penelope îşi scoase pălăria verde şi o atârnă pe marginea scaunului, şi dragul de Ambrose se ridică în picioare şi rosti un toast minunat, numind-o pe Penelope soţia lui, lucru care îi bucură pe toţi. Una peste alta, se dovedi o petrecere frumoasă şi, când se termină, Dolly avu sentimentul

că îşi făcuse nişte prieteni de-o viaţă.

Dar orice lucru, oricât de bun, are un sfârşit şi, în cele din urmă, veni şi momentul nedorit în care îşi strânseră lucrurile, se ridicară de pe scaunele aurite şi se pregătiră să plece, fiecare cu o altă destinaţie – Dolly spre hotelul din Basil Street, soţii Clifford la un concert de după-amiază, la Albert Hall. Mătuşa Ethel plecă spre Putney, iar tânărul cuplu spre Oakley Street.

Chiar pe când stăteau, aşa, cu chef, cum erau, în foaierul hotelului, aşteptând taxiurile care aveau să-i risipească definitiv, s-a întâmplat evenimentul care avea să marcheze pentru totdeauna relaţia lui Penelope cu soacra ei. Căci Dolly, ameţită de şampanie, şi aflată într-o dispoziţie sentimentală şi generoasă, luă mâna lui Penelope într-a ei şi, privind-o în ochi, îi spuse:

— Draga mea, acum că eşti soţia lui Ambrose, mi-ar plăcea să-mi spui Marjorie.

Penelope clipi, puţin uimită. Părea un lucru ciudat să-i spui soacrei tale Marjorie, când ştiai perfect de bine că numele ei e Dolly. Totuşi, dacă aşa dorea ea…

— Mulţumesc. Bineînţeles că aşa am să fac, îi răspunse ea şi, aplecându-se puţin, sărută obrazul moale şi parfumat, care se întindea spre ea cu atâta graţie.

Şi, timp de un an, i-a spus Marjorie. Când i-a scris ca să-i mulţumească pentru cadoul trimis de ziua ei de naştere, şi-a început scrisoarea cu „Dragă Marjorie…“ Când suna la hotelul Coombe, pentru a-i transmite veşti de la Ambrose, „Ah, Marjorie, la telefon Penelope“ era ceea ce-i spunea.

Abia după multe luni, când era mult prea târziu pentru a mai redresa situaţia, s-a lămurit că, în realitate, ceea ce Dolly îi spusese în foaierul de la Ritz fusese: „Draga mea, mi-ar plăcea să-mi spui *madre”*

Duminică dimineaţă, Ambrose o conduse pe Penelope la gara Paddington, cu maşina, pentru a o îmbarca pe cursa Riviera, spre Cornwall. Trenul era, ca de obicei, înţesat până la refuz de soldaţi şi marinari, saci de drum, măşti de gaze şi caschete. Fusese imposibil să reţină vreun loc, dar Ambrose

găsi un colţ liber şi-i înghesui acolo toate bagajele, pentru ca nimeni să nu-l mai poată revendica.

Se întoarseră pe peron, să-şi ia rămas-bun. Era greu să găsească cuvintele potrivite, pentru că, dintr-odată, totul era străin şi nou; erau soţ şi soţie şi niciunul nu ştia ce trebuie să facă. Ambrose îşi aprinse o ţigară şi o fumă pe-ndelete, privind în susul şi în josul peronului, aruncând câte o privire la ceas. Penelope abia aştepta să audă fluierul de plecare, să vadă cum trenul se pune în mişcare, cum se termină totul. Rosti, destul de violent:

— Urăsc despărţirile.

— Va trebui să te obişnuieşti cu ele.

— Nu ştiu când o să te mai văd. Peste o lună, când mă întorc la Portsmouth pentru ieşirea în rezervă, ai să mai fii acolo?

— Probabil că nu.

— Unde vei fi trimis?

— Poate fi oriunde. În Atlantic. În Mediterana.

— Pe Mediterana ar fi frumos. E mult soare.

— Da.

Altă pauză.

— Păcat că tata şi Sophie n-au putut fi ieri acolo. Îmi doream aşa de mult să-i întâlneşti!

— Când am să reuşesc să primesc o permisie serioasă, s-ar putea să vin câteva zile în Cornwall.

— Ah, foarte bine.

— Sper că totul va fi bine. Mă refer la copil.

Penelope roşi puţin.

— Sunt sigură că va fi bine.

Ambrose se uită din nou la ceas. Aproape cu disperare, Penelope reluă:

— Am să-ţi scriu. Tu trebuie să…

Dar, în aceeaşi clipă, fluierul ascuţit al conductorului despică aerul. Imediat se simţi panica obişnuită. Uşi trântite, voci ridicate, un om apăru în fugă, prinzând trenul în ultima secundă posibilă. Ambrose aruncă ţigara şi o strivi sub talpă, se aplecă să-şi sărute soţia, o urcă în tren şi închise uşa în urma

ei. Ea coborî fereastra şi scoase capul în afară.

— Ai să-mi scrii ca să mă anunţi ce adresă ai, da?

Un gând incredibil îl ţintui locului.

— Dar eu nu ştiu adresa ta!

Penelope începu să râdă. Ambrose alerga pe lângă tren, încercând să nu piardă ritmul.

— Carn Cottage, îi strigă ea, acoperind ţăcănitul roţilor de tren. Carn Cottage, Porthkerris.

Dar trenul mergea prea repede pentru el, renunţă să mai alerge şi se opri; rămase acolo, făcându-i semn cu mâna. Trenul coti pe lângă peron, scoţând câte un vălătuc de fum, apoi se pierdu în zare. Plecase. Se întoarse şi porni în lungul drum înapoi, pe peron.

Carn Cottage. Conacul elisabetan pe care şi-l imaginase, drumul cu barca pe râul Helford – toate pieriră ca prin farmec, pentru totdeauna. Carn Cottage. Un nume dezarmant de comun – şi nu putea scăpa de senzaţia că, într-un fel, fusese păcălit.

Şi totuşi. Ea plecase. Iar mama lui se întorsese în Devon şi totul se terminase cu bine. Acum, tot ce mai avea de făcut era să se aşeze la volanul maşinii şi să pornească spre Portsmouth, pentru raport. Oricât ar fi părut de nostim, îşi dădu seama, în timp ce se îndrepta cu paşi mărunţi spre locul de parcare, că abia aştepta să revină la rutină, la viaţa cazonă şi la camarazii de arme. Orice s-ar zice, cu bărbaţii era mult mai uşor de trăit decât cu femeile.

Câteva zile mai târziu, pe 10 mai, naziştii au invadat Franţa şi războiul a început de-a binelea.

9
SOPHIE

Abia la începutul lui noiembrie s-au revăzut. După lunile lungi de despărţire, a sosit un telefon neaşteptat. Era Amborse, de la Liverpool. Avea o permisie de câteva zile, lua primul tren la care putea găsi bilet şi venea la Carn Cottage pentru weekend.

A venit, a stat şi a plecat din nou. Din diverse motive, vizita a fost un dezastru incalificabil. Întâi, a plouat tot timpul, cu găleata, timp de trei zile. Apoi, a mai fost şi faptul că mătuşa Ethel, care nu avea nici tactul şi nici decenţa unui musafir obişnuit, se afla şi ea acolo. Celelalte motive erau prea numeroase şi prea regretabile pentru a mai fi analizate sau numărate.

Când s-a terminat şi el s-a întors la distrugătorul lui, Penelope a ajuns la concluzia că totul fusese atât de deprimant, încât nici nu merita să se mai gândească, aşa că, cu francheţea tinereţii, la care se adăuga şi sarcina ei avansată, şi-a scos din minte acel episod nefericit. Erau alte lucruri, mai importante, la care trebuia să se gândească.

Fetiţa a apărut pe lume exact aşa cum era prevăzut, la sfârşitul lui noiembrie. Nu s-a născut, ca mama ei, la Carn Cottage, ci în micul spital improvizat din Porthkerris. Şi-a făcut apariţia atât de uşor, că doctorul nici n-a apucat să ajungă acolo decât după ce totul se terminase, încât Penelope şi sora Rogers au fost nevoite să se descurce singure. Aşa au şi făcut, cu pricepere şi eficienţă. După ce rezolvă, mai mult sau mai puţin, cu Penelope, sora Rogers luă copilul, aşa cum se obişnuia, să-l spele şi să-i facă toaleta generală, ca să-l poată îmbrăca în vestuţa şi fustiţa minusculă şi în şalul din lână de Shetland pe care Sophie – de la sine înţeles – îl descoperise în

cine ştie ce sertar, mirosind teribil a naftalină.

Penelope avusese întotdeauna propriile teorii în legătură cu copiii. Nu avusese nimic de-a face cu ei, dar implicit considera că, odată ce-ţi vedeai propriul copil pentru prima oară, îl recunoşteai numaidecât. Păi, e normal, s-ar zice – şi cuprinzând în braţe, cu delicateţe, fiinţa înfăşurată în şalul pus peste scutece şi privindu-i chipul micuţ, de nou-născut, ar trebui să spui: „E normal. E leit maică-sa“

Dar n-a fost aşa. Când sora Rogers se întoarse, în sfârşit, ţinând în braţe copilul cu atâta mândrie, de parcă l-ar fi născut chiar ea, şi îl puse cu blândeţe în braţele nerăbdătoare ale lui Penelope, aceasta privi copilul, parcă nevenindu-i să creadă. Grasă, blondă, cu nişte ochi ca albăstrelele, aproape închişi, cu nişte obraji imenşi, bucălaţi şi aspectul general al unui trandafir de dulceaţă, fetiţa nu semăna cu nimeni dintre cunoscuţii lui Penelope. Cel puţin, nu cu părinţii ei – şi nici cu Dolly Keeling; cât despre familia Stern, ai fi zis că nicio picătură din sângele lor nu-i curge prin vine.

— Nu-i aşa că-i frumoasă? se fuduli sora Rogers, aplecându-se triumfătoare deasupra patului.

— Da, recunoscu timid Penelope. Dacă ar mai fi existat o altă mamă în spital, ar fi susţinut că s-a făcut o încurcătură şi că i se adusese copilul altei femei, dar ea era singurul caz de naştere de acolo, aşa că lucrul era exclus.

— Uitaţi-vă la ochii ăştia albaştri! E ca o floricică, zău aşa. Vă las cu ea câteva clipe, până mă duc s-o sun pe mama dumneavoastră.

Dar Penelope nu dorea să rămână singură cu copilul. Nu-i venea în minte ce i-ar fi putut spune.

— Nu, luaţi-o, soră, vă rog, dacă o scap, sau se întâmplă cine ştie ce?

Cu tact, sora nu comentă. Unele tinere mame se purtau ciudat, şi numai Dumnezeu ştie câte văzuse ea.

— Bine, atunci, rosti ea şi luă iarăşi ghemotocul de lână în braţele sale. Cine e iubita noastră? îi vorbi ea. Cine e preferata mea?

După care ieşi din cameră, foşnind din fuste. Penelope,

bucuroasă că scăpase de amândouă, se lăsă iarăşi peste perne. Rămase aşa, privind fix în tavan. Avea un copil. Era mamă. Era mama copilului lui Ambrose Keeling.

Ambrose.

Descoperi, spre disperarea ei, că nu mai era posibil să ignore şi să-şi alunge din minte tot ce se întâmplase în acel weekend îngrozitor, care fusese ratat încă înainte de a începe, pentru că Ambrose fusese cauza singurului scandal mare dintre ea şi mama ei. Penelope şi mătuşa Ethel îşi petrecuseră după-amiaza împreună, fiind invitate la ceai de o cunoştinţă bătrână şi decrepită de-a mătuşii Ethel, care locuia în Penzance. Când se întoarseră la Carn Cottage, Sophie, plină de încântare, o informă pe Penelope că sus o aştepta o minunată surpriză. Cuminte, o urmase pe mama ei până în cameră, iar acolo, în locul patului ei mult iubit găsise un pat dublu, nou şi monstruos, care ocupa tot spaţiul. Nu se mai certaseră niciodată până atunci, dar, pradă unui acces de furie deloc obişnuit pentru ea, Penelope îşi pierdu cumpătul şi-i spuse lui Sophie că nu avea niciun drept, că era dormitorul ei şi patul ei. Şi că surpriza nu era plăcută deloc, ba chiar oribilă. Ei nu-i trebuia un pat dublu, era urât ca naiba şi n-avea de gând să doarmă în el.

Iar temperamentul galic, iute, al lui Sophie izbucni şi el pe măsură. Niciun bărbat care luptase cu vitejie în război nu putea face dragoste cu soţia lui într-un pat de-o persoană. La ce se aştepta Penelope? Era femeie măritată acum, nu mai era o fetiţă. Acesta nu mai era dormitorul ei, ci al lor. Cum era posibil să se poarte atât de copilăreşte? Iar Penelope izbucnise în lacrimi furioase şi strigase că ea e însărcinată şi că nu-i trebuie să facă dragoste şi, în cele din urmă, ajunseră să strige una la alta ca nişte precupeţe.

Nu se mai certaseră niciodată aşa. Asta necăji pe toată lumea. Tata era furios pe amândouă, iar ceilalţi locatari ai casei mergeau în vârful picioarelor, de parcă avusese loc o explozie. Dar întâmplarea a fost de rău augur pentru vizita lui Ambrose. Într-adevăr, privind înapoi, îşi dădea seama că ea a contribuit din plin la dezastrul care a urmat.

Ambrose. Era soţia lui Ambrose.

Îi tremurau buzele. Simţea un nod în gât. Lacrimile îi umpleau ochii, căzându-i pe obraji şi alunecând mai departe, pe perna udă. Odată pornite, nu le mai putea opri. Ca şi cum toate lacrimile strânse de atâţia ani hotărâseră să vină acum, dintr-odată. Încă mai plângea, când mama ei îşi făcu apariţia, intrând veselă pe uşă. Sophie era îmbrăcată cu pantaloni de pânză, de un roşu-cărămiziu şi cu flanela pescărească de lână pe care o purta când îi telefonase sora Rogers; în braţe ţinea un buchet de margarete bătute, culese în grabă de pe marginea grădinii, în drum spre casă.

— Ah, draga mea, fetiţa mea deşteaptă – şi n-a durat nicio clipă… Lăsă florile pe un scaun şi veni să-şi îmbrăţişeze fiica. Sora Rogers spune… Se opri. Unda de bucurie îi pieri de pe chip, înlocuită de o expresie de profundă îngrijorare. Penelope! Se aşează pe marginea patului şi o luă de mână. Draga mea, ce s-a întâmplat? De ce plângi? A fost aşa de greu, de rău?

Incapabilă să vorbească, din cauza lacrimilor, Penelope clătind din cap. Îi curgea nasul, avea faţa umflată şi roşie.

— Uite aici! Cu veşnicul ei simţ practic, Sophie scoase o batistă curată, rece şi parfumată. Suflă-ţi nasul şi şterge-ţi lacrimile. Penelope luă batista şi făcu ce i se spusese. Parcă se simţea puţin mai bine. Simplul fapt că Sophie era acolo, aşezată lângă ea, îmbunătăţea situaţia. După ce-şi suflă nasul, îşi şterse lacrimile şi se smiorcăi puţin, se simţi destul de tare ca să se ridice în capul oaselor, iar Sophie îi aranjă pernele, întorcându-le pe partea cealaltă, pentru ca feţele umede, leoarcă de lacrimi, să nu se mai vadă.

— Acu, spune-mi, ce s-a întâmplat? E copilul bolnav?

— Nu. Nu-i vorba de copil.

— Atunci, ce e?

— Ah, Sophie, e vorba de Ambrose. Nu-l iubesc pe Ambrose. N-ar fi trebuit să mă mărit cu el.

Vorbele ieşiră la suprafaţă. În sfârşit, le rostise. Uşurarea pe care o simţi recunoscând acest lucru cu voce tare, era imensă. Întâlni privirea gravă a mamei ei, iar Sophie, ca-ntotdeauna, nu era nici surprinsă şi nici şocată. Rămase doar aşa, tăcută,

preţ de câteva clipe, apoi rosti numele lui Ambrose, ca şi cum ar fi fost răspunsul la cine ştie ce enigmă nerezolvată.

— Da. Acum ştiu. A fost o greşeală cumplită.

— De când ştii?

— Din weekendul acela. Chiar din clipa în care a coborât din tren şi s-a îndreptat spre mine, pe peron, am fost cuprinsă de presimţiri negre. Era ca şi cum m-aş fi întâlnit cu un străin, şi încă unul pe care nu doream să-l văd în mod deosebit. N-am crezut că va fi aşa. Eram puţin timidă la gândul că îl voi revedea după atâtea luni, dar nu mi-am imaginat niciodată că va fi aşa. Venind cu maşina spre Carn Cottage, cu el lângă mine şi ploaia care nu se mai oprea, am încercat să mă prefac că nu e vorba de ceva important – doar de o răceală între noi doi. Dar imediat ce am păşit în Carn Cottage, am ştiut că era în zadar. Nu se potrivea. Nimic nu se potrivea. Casa îl respingea, iar el nu-şi găsea locul acolo. Iar după aceea, a continuat să fie din ce în ce mai rău.

— Sper că nu are nicio legătură cu tata şi cu mine, spuse Sophie.

— Ah, niciuna, niciuna, se grăbi Penelope s-o liniştească. Aţi fost adorabili cu el, amândoi. Eu sunt cea care avea ceva cu el. Dar nu mă puteam abţine. Mă plictisea. De parcă ne intrase în casă un străin cât se poate de enervant. Ştii ce vreau să spun, cum e atunci când îţi zice vreo cunoştinţă că vine cutare, în trecere prin oraş, e aşa de simpatic, suntem convinşi că veţi avea grijă de el. Iar tu ai grijă de el, şi-l primeşti pentru un weekend, şi e un adevărat coşmar, să mori de plictiseală. Ştiu că a plouat tot timpul, dar asta n-ar fi trebuit să aibă vreo importanţă. El era problema. Era aşa de anost, de inutil! Ştii că nici măcar cizmele nu era în stare să şi le cureţe? Nu şi-a făcut niciodată pantofii. Şi s-a purtat urât cu Doris şi cu Ernie şi i-a tratat pe băieţi ca pe nişte puşti amărâţi. E un snob. Nu era în stare să înţeleagă de ce stăm cu toţii la masă, împreună. Nu pricepea de ce Doris, Clark şi Ronald nu erau izgoniţi la bucătărie. Cred că asta m-a necăjit mai mult decât orice altceva. N-am crezut că el – că oricine, de fapt – ar putea gândi aşa; că ar putea spune asemenea lucruri; că s-ar putea purta

atât de urât.

— Ca să fiu cinstită, draga mea, nu cred că-i vina lui pentru felul ăsta de a fi. Aşa a fost crescut. Poate că noi suntem altfel decât ceilalţi. Noi ne-am dus viaţa de familie altfel decât alţi oameni.

Dar Penelope nu putea fi îmbunată aşa de uşor.

— N-a fost vorba numai de el. Cum ţi-am spus, nici eu n-am fost în apele mele. M-am purtat oribil cu el. N-am crezut că pot fi aşa. Nu-l doream acolo. Nu doream să mă atingă. Nu i-am permis să facă dragoste cu mine.

— În situaţia în care erai atunci, nu e deloc surprinzător.

— Lui nu i s-a părut aşa. Era furios şi ranchiunos, răspunse Penelope, privind-o pe Sophie cu disperare. E numai vina mea. Tu mi-ai spus să nu mă mărit cu el decât dacă îl iubesc cu adevărat, iar eu nu te-am ascultat. Dar ştiu precis că, dacă reuşeam să-l aduc la Carn Cottage, să vă cunoască pe amândoi, înainte chiar să ne logodim, atunci nu m-aş mai fi măritat cu el niciodată, nici într-o mie de ani.

— Da, oftă Sophie. Păcat că n-a fost timp pentru aşa ceva. E păcat că nici n-am putut veni la nuntă. Chiar şi în ultima clipă, mai era timp să te răzgândeşti şi să renunţi. Dar nu mai are rost să privim înapoi. E prea târziu.

— Sophie, spune-mi, ţie nu ţi-a plăcut de el, nu-i aşa? Nici ţie şi nici lui tata? V-aţi închipuit că mi-am ieşit din minţi, nu?

— Nu, nu ne-am închipuit aşa ceva.

— Ce mă fac?

— Draga mea, pentru moment, nu poţi face nimic. Doar, cred eu, să te mai maturizezi puţin. Nu mai eşti un copil. Acum ai alte responsabilităţi, ai un copil al tău. Suntem în plin război, un război cumplit, iar soţul tău e pe mare, cu trupele. Nu poţi decât să accepţi situaţia şi să mergi mai departe. În plus, zâmbi ea, amintindu-şi, Ambrose a sosit la noi într-un moment nepotrivit. Ploua, mai era şi mătuşa Ethel acolo, cu ţigările ei şi paharul de gin din care sorbea zgomotos, şi poantele ei obişnuite, şocante şi total lipsite de tact. Cât despre tine, nicio femeie nu e pe deplin ea însăşi cât timp e însărcinată. Poate că data viitoare când ai să te vezi cu

Ambrose, lucrurile vor sta altfel. S-ar putea să simţi altfel.

— Dar, Sophie, m-am purtat aşa de prosteşte!

— Nu. Eşti doar tânără şi te-ai izbit de nişte împrejurări cărora nu le puteai face faţă. Acum, te rog, de dragul meu, linişteşte-te! Zâmbeşte şi sun-o pe sora Rogers, ca să-mi aducă aici prima nepoată, s-o văd şi eu. Şi hai să uităm de toată discuţia asta.

— Tatii ai să-i spui?

— Nu. Şi-ar face probleme. Nu vreau să-l ştiu îngrijorat.

— Dar tu n-ai secrete faţă de el.

— Acesta va fi o excepţie.

Nu numai Penelope a rămas cu gura căscată la vederea fetiţei. Lawrence, care a sosit a doua zi, a rămas la fel de uimit văzând-o pentru prima dată.

— Draga mea, dar cu cine seamănă?

— N-am idee.

— E adorabilă, dar nu pare să aibă nimic comun nici cu tine, nici cu tatăl ei. Poate seamănă cu mama lui Ambrose?

— Nici cât negru sub unghie. Am ajuns la concluzia că s-a aruncat sămânţa undeva, cu câteva generaţii în urmă. Probabil că e imaginea vie a vreunui strămoş mort demult. Oricum ar fi, pentru mine e un mister.

— Nu contează. Pare perfect sănătoasă. Asta-i tot ce contează. Clanul Keeling a aflat?

— Da. Am trimis o telegramă pe vasul lui Ambrose, iar Sophie i-a telefonat mamei lui, la hotel.

Penelope strâmbă din nas.

— Ce curaj a avut Sophie! Şi ce-a avut de zis Dolly Keeling?

— Se pare că s-a bucurat. A sperat tot timpul că va fi fată.

— Dar le spune ţicniţilor ălora şi lui Lady Beamish că s-a născut la şapte luni.

— Dacă aparenţele contează atât de mult pentru ea, ce-i rău în asta? Lawrence ezită o clipă, apoi continuă: A mai spus că ar fi minunat dacă fetiţa ar primi numele de Nancy.

— Nancy? De unde a mai scos-o şi pe asta?

— Aşa se numea mama ei. N-ar fi o idee rea. Ştii, continuă

el, făcând un gest elocvent cu mâna, asta ar putea netezi puţin lucrurile.

— De acord, o să-i spunem Nancy. Penelope se ridică puţin aruncând o privire spre faţa fetiţei. De fapt, i se potriveşte foarte bine.

Lawrence însă era mai puţin preocupat de numele fetiţei cât de purtarea ei.

— Sper că n-o să ţipe tot timpul, nu? Nu suport copiii care ţipă.

— Ah, tată, sigur că nu. E foarte liniştită. Nu face decât să sugă de la maică-sa, apoi adoarme, pe urmă se trezeşte şi suge din nou.

— Ce mai canibal…

— Crezi că va fi drăguţă, tati? Tu întotdeauna ai avut ochi pentru figurile frumoase.

— Va fi minunată. Ca un tablou de Renoir. Blondă şi înflorită, ca un trandafir.

Iar apoi, Doris. Majoritatea celor evacuaţi, nemaiputând îndura perioada de exil, se întorseseră, unul câte unul la Londra, dar Doris, Ronald şi Clark au rămas, devenind locatari permanenţi la Carn Cottage şi parte a familiei. În iunie, în timpul retragerii corpului expediţionar britanic din Franţa, Bert, soţul lui Doris, fusese ucis. Vestea le-a fost adusă de băiatul de la telegraf, care venise cu bicicleta, tocmai de la poşta din Porthkerris. Deschisese poarta din zid şi venise fluierând până în grădină, unde Sophie şi Penelope se chinuiau să smulgă buruienile crescute pe margini.

— O telegramă pentru doamna Potter.

Sophie, care stătea în genunchi, se ridică, cu mâinile pline de pământ, cu părul zburlit şi cu o expresie pe chip pe care Penelope nu i-o mai văzuse niciodată.

— *Ah, mon Dieu!*

Luă plicul portocaliu şi băiatul plecă. Poarta se trânti în urma lui.

— Sophie?

— Cred că e vorba de soţul ei.

După o vreme, Penelope şopti:

— Ce ne facem?

Sophie nu-i răspunse. Îşi şterse mâinile pe pantaloni şi desfăcu plicul cu vârful unghiei. Scoase mesajul şi-l citi, apoi îl împături şi îl puse înapoi în plic.

— Da, spuse ea. E mort. Se ridică în picioare. Unde e Doris?

— Sus, în livadă, să atârne rufele la uscat.

— Şi băieţii?

— Trebuie să sosească de la şcoală în orice moment.

— Trebuie să-i spun înainte să vină ei. Dacă nu mă întorc la timp, ţine-i tu de vorbă. Doris are nevoie de timp. Înainte să le spună, are nevoie de timp.

— Săraca Doris…

Erau departe de a fi cuvintele potrivite, erau banale până la idioţenie, dar ce altceva se putea spune?

— Da. Săraca Doris!

— Ce-o să facă?

Ceea ce a făcut Doris a fost să se poarte cu un imens curaj. A plâns, desigur, dând frâu liber suferinţei şi furiei, într-un fel de tiradă îndreptată împotriva tânărului ei soţ, care fusese aşa de prost încât să se lase omorât acolo. Dar, după ce criza a trecut şi şi-a recăpătat cumpătul, şi după ce, împreună cu Sophie, a băut un ceai la masa din bucătărie, gândurile i s-au îndreptat numai spre băieţii ei.

— Sărăcuţii de ei, cum va fi viaţa pentru ei, fără tată?

— Copiii se obişnuiesc mai uşor.

— Dar eu cum am să mă descurc?

— Ai să te descurci.

— Să zicem că m-aş întoarce în Hackney. Mama lui Bert… mă rog, s-ar putea să aibă nevoie de mine. Va dori să aibă grijă de băieţi.

— Eu zic să te duci. Să fii sigură că e bine. Iar dacă e bine, cred că ar trebui să vă întoarceţi iar la noi. Băieţii sunt fericiţi aici, şi-au făcut prieteni şi ar fi o cruzime să le rupi rădăcinile acum. Lasă-le măcar această siguranţă.

Doris o privi fix pe Sophie. Se mai smiorcăia puţin. Abia se oprise din plâns şi avea faţă umflată şi plină de pete roşii.

— Dar nu pot sta aici la nesfârşit.

— De ce nu? Eşti fericită cu noi.

— Nu spui asta doar din amabilitate?

— Ah, draga mea Doris, nu ştiu ce-am face fără tine. Iar băieţii sunt ca şi copiii noştri. Ne-aţi lipsi enorm dacă aţi pleca.

Doris cugetă la toate astea.

— Aş prefera să stau aici, mai mult decât orice pe lume. Niciodată n-am fost mai fericită decât în timpul pe care l-am petrecut aici. Iar acum, fără Bert…

Ochii i se umplură iarăşi de lacrimi.

— Nu plânge, Doris. Băieţii nu trebuie să te vadă plângând. Trebuie să-i înveţi să fie curajoşi. Spune-le să fie mândri de tatăl lor, care a murit pentru o cauză dreaptă, pentru eliberarea tuturor acelor nefericiţi din Europa. Învaţă-i să fie oameni buni, exact ca tatăl lor.

— Nu era el chiar aşa de bun. Uneori era o adevărată pacoste. Lacrimile dispărură şi o umbră de zâmbet îşi făcu loc pe faţa lui Doris. Venea acasă beat de la fotbal; cădea lat în pat, cu cizme cu tot.

— Să nu uiţi lucrurile acestea, îi spuse Sophie. Toate fac parte din viaţa lui, aşa cum a fost. E bine să-ţi aminteşti şi de clipele rele, şi de cele bune. La urma urmelor, aşa e viaţa.

Aşa că Doris a rămas. Iar când s-a născut fetiţa lui Penelope, murea de nerăbdare s-o vadă. O fetiţă. Doris îşi dorise întotdeauna o fiică, iar acum, că Bert murise, nu prea mai avea şanse pentru aşa ceva. Dar micuţa asta… Singură dintre ei toţi, Doris a fost cucerită de fetiţă.

— Ooo, e adorabilă!

— Aşa crezi?

— Penelope, dar e frumoasă! Pot s-o iau în braţe?

— Bineînţeles.

Doris se aplecă şi luă fetiţa în braţele ei pricepute şi harnice, privind-o ca o mamă iubitoare. Penelope se simţi puţin ruşinată, pentru că ştia că ea însăşi e incapabilă de o asemenea devoţiune elocventă.

— Niciunul din noi nu ştie cu cine seamănă.

Dar Doris ştia. Doris ştia exact cu cine seamănă.

— Parcă-i o actriță. Betty Grable, în carne şi oase.

Şi nici nu se întorseseră bine, mamă şi fiică, la Carn Cottage, că Doris o şi preluase pe Nancy, iar Penelope încercă să scape de un anumit sentiment de vinovăţie, zicându-şi că îi făcea lui Doris un bine şi, fericită, nu protestă deloc. Doris o îmbăia pe Nancy şi îi spăla scutecele, iar când Penelope obosea să-i mai dea să sugă, Doris pregătea biberoanele şi o hrănea cu mâna ei, aşezată pe un scăunel, în bucătăria bine încălzită sau lângă căminul din salon. Ronald şi Clark îi erau la fel de devotaţi şi îşi aduceau acasă prietenii de şcoală, ca s-o admire pe nou-sosită. Odată cu trecerea lentă a iernii, Nancy prinse puteri: îi crescu părul, îi ieşiră nişte dinţi, se făcu mai grasă ca niciodată. Din magazia de unelte, Sophie scoase la lumină căruţul cei vechi al lui Penelope, cu roţi înalte şi curele de piele. Doris îl curăţă, pentru ca, mai apoi, ea să fie cea care îl împingea, nu fără mândrie, peste dealurile de la Porthkerris, oprindu-se de nenumărate ori, pentru a o arăta pe Nancy oricărui trecător care părea interesat de ea – şi multora din cei cărora nu le păsa.

Ca temperament, Nancy rămase o fetiţă dulce şi liniştită. Stătea în căruţul ei, în grădină, fie dormind, fie privind norii care treceau pe cer sau crengile cireşului alb, care se legănau în bătaia vântului. În primăvară, pomii în floare îşi scuturau petalele peste păturicile ei. Nu mult după aceea, stătea pe covoraş, întinzându-se după câte o jucărie sunătoare. Mai pe urmă, stătea în picioare, pocnind din cârligele de rufe.

Nancy era o sursă de amuzament pentru Sophie şi Lawrence şi un motiv de bucurie şi mângâiere pentru Doris. Dar Penelope care, ca orice mamă, se juca cu ea, îi construia căsuţe din cărămizi şi răsfoia pentru ea paginile cărţilor vechi, cu poze, decise, în sinea ei, că fetiţa era teribil de plicticoasă.

În acest timp, dincolo de frontierele acestei minuscule lumi domestice, furtuna războiului creştea în intensitate, îndreptându-se, tragic, spre punctul său culminant. Europa era ocupată, Franţa atât de adorată de Lawrence era călcată în picioare, şi nicio zi nu trecea fără ca el să sufere pentru acea ţară şi să se teamă pentru vechii lui prieteni. În Atlantic,

submarinele germane stăteau la pândă, atacând convoaiele prea lente ale distrugătoarelor navale şi vasele comerciale. Bătălia Angliei fusese câştigată, dar cu preţul pierderii multor avioane, aerodromuri şi vieţi omeneşti, iar trupele de uscat, refăcute după Franţa şi Dunkerque, ocupau poziţii în Gibraltar şi Alexandria, încercând să prevadă unde ar putea avea loc următorul măcel nazist.

Şi, desigur, începuseră şi bombardamentele. Nesfârşitele raiduri deasupra Londrei. Noapte de noapte, răsunau sirenele de avertizare; noapte de noapte, formaţii masive de avioane Heinkel, marcate cu sinistra cruce neagră, se năpusteau de cealaltă parte a Canalului Mânecii, venind din întunericul Franţei.

La Carn Cottage, ascultau în fiecare dimineaţă buletinul de ştiri, şi inimile lor sângerau pentru Londra. La un nivel mai personal, Sophie era îngrijorată pentru casa din Oakley Street şi locatarii ei. Conform instrucţiunilor ei, soţii Friedmann se mutaseră din pod la demisol, dar soţii Clifford erau tot acolo unde fuseseră întotdeauna, la al doilea etaj şi, de fiecare dată când se vorbea de un nou raid (ceea ce se întâmpla aproape în fiecare dimineaţă), Sophie îi şi vedea morţi, răniţi, făcuţi bucăţele sau îngropaţi sub dărâmături.

— Sunt prea bătrâni ca să mai îndure această experienţă teribilă, îi spuse soţului ei. Ce-ar fi să-i invităm să locuiască aici, cu noi?

— Fetiţa mea dragă, nu avem loc. Şi chiar dacă am avea, ei tot n-ar veni. Ştii asta. Ei sunt londonezi. N-ar accepta niciodată să plece.

— Aş fi mai liniştită dacă i-aş vedea. Dacă aş vorbi cu ei. Să fiu sigură că sunt bine…

Pe ascuns, Lawrence o studia, simţind nerăbdarea tinerei sale soţii. De doi ani era prizonieră aici, la Porthkerris – ea, Sophie a lui, care nu trăise nicăieri mai mult de trei luni, tot timpul cât fuseseră împreună. Iar Porthkerris în vreme de război era cenuşiu, plicticos şi lipsit de viaţă, foarte diferit de oraşul animat în care fuseseră fericiţi să evadeze în fiecare vară, înainte de război. Nu era plictisită, căci ea nu se plictisea

niciodată, dar viaţa de zi cu zi devenea din ce în ce mai dificilă, căci mâncarea se împuţina, raţiile deveneau din ce în ce mai mici şi pe zi ce trecea noi şi noi articole ajungeau să lipsească – şampon, ţigări, chibrituri, filme fotografice, whisky, gin – orice lux, cât de mic, care făcea existenţa mai suportabilă. Întreţinerea unei case devenise şi ea mai dificilă. Pentru orice se stătea la coadă, după care trebuia să te chinui să urci iarăşi dealul, venind dinspre oraş, căci niciun comerciant nu mai avea benzină de vânzare. Lipsa de benzină era, poate, cel mai greu resimţită. Încă mai aveau vechiul Bentley, dar acesta îşi petrecea cea mai mare parte a timpului uitat undeva într-un colţ al garajului lui Grabney, şi asta pentru că benzina la care aveau dreptul nu le ajungea pentru mai mult de câţiva kilometri.

În plus, îi înţelegea neliniştea. Priceput la femei, înţelegea şi compătimea. Ştia – Sophie avea nevoie să plece de lângă ei câteva zile. Lawrence cumpăni lucrurile, aşteptând momentul potrivit pentru a aduce vorba despre asta, dar, ca un făcut, nu rămâneau singuri nicio clipă; căsuţa lor mică forfotea de treabă şi de glasuri. Doris şi băieţii, Penelope, iar acum şi fetiţa, ocupau toate camerele, erau prezenţi în fiecare oră a zilei şi, când în sfârşit se prăbuşeau în pat, seara, Sophie era aşa de obosită că, de cele mai multe ori, era adormită când Lawrence se strecura lângă ea.

În cele din urmă, într-o zi, o găsi singură. Venea din grădină, de la săpat cartofii, o activitate dureroasă pentru mâinile lui bolnave, care abia reuşeau să mânuiască lopata şi să caute bulbii ascunşi în pământ, dar, în cele din urmă, reuşise să umple un coş pe care îl aduse în casă pe uşa din spate, şi astfel îşi găsi soţia aşezată la masa din bucătărie şi tăind varză cu un aer deznădăjduit.

— Uite cartofii, spuse el, lăsându-i pe podea, lângă sobă.

Sophie zâmbi. Oricât de tristă ar fi fost, pentru el avea întotdeauna un asemenea zâmbet. Lawrence îşi trase un scaun, se aşeză şi o privi. Era prea slabă. Îi apăruseră riduri în jurul gurii şi cearcăne adânci se vedeau pe sub ochii ei frumoşi.

— În sfârşit, suntem singuri, spuse el. Unde sunt ceilalţi?

— Penelope şi Doris au luat copiii la plajă. Dar se întorc curând, la prânz, răspunse ea, tăind mai departe varza. Asta e mâncarea pe care am să le-o dau, iar băieţii au să spună că nu le place.

— Numai varză? Nimic altceva?

— Macaroane cu brânză.

— Când sunt făcute de tine sunt minunate.

— E plicticos. Plicticos să găteşti şi plicticos să mănânci aşa ceva. Nu-i condamn că se revoltă.

— Ai prea multe de făcut, spuse el.

— Nu.

— Ba da. Eşti obosită şi te-ai săturat.

Ridică fruntea şi-l privi în ochi.

— Se vede aşa de bine? îl întrebă, după o vreme.

— Eu văd, pentru că te cunosc foarte bine.

— Mi-e ruşine. Mă urăsc. De ce nu sunt mulţumită? Dar mă simt aşa de inutilă! Ce fac eu aici? Împletesc plase şi gătesc. Mă gândesc la toate femeile din Europa şi mă urăsc pe mine însămi, dar n-am ce face. Iar dacă va mai trebui să stau iarăşi la coadă o oră pentru o coadă de bou, pe care să mi-o sufle cineva din faţa ochilor, cred că o să mă apuce isteria.

— Ar trebui să pleci vreo două zile.

— Să plec?

— La Londra. Să-ţi vezi casa. Să stai cu soţii Clifford. Să te liniştească. Lawrence întinse mâna şi o aşeză peste mâna ei, mânjind-o cu pământ, rămas de la spălatul cartofilor. Noi aflăm despre bombardamente de la radio şi suntem înspăimântaţi, dar dezastrele par adesea mai mari de la distanţă, decât sunt în realitate. Imaginaţia lucrează, inima e cuprinsă de spaimă. Dar, în realitate, nimic nu e niciodată aşa de grav cum credem noi. De ce nu te duci la Londra, să vezi tu singură toate astea?

Ceva mai veselă, Sophie rămase pe gânduri.

— Vii şi tu?

— Nu, draga mea, clătină el din cap. Eu sunt prea bătrân pentru asemenea distracţii, iar distracţia asta e exact ce-ţi lipseşte ţie. Să stai cu soţii Clifford, să faci glume cu Elizabeth.

Să mergeţi amândouă la cumpărături. Să-l convingeţi pe Peter să vă invite la prânz la Berkeley sau la Ecu de France. Cred că se mai mănâncă încă destul de bine acolo, în ciuda crizei. Telefonează prietenilor. Du-te la un concert, la teatru. Viaţa merge înainte. Chiar şi la Londra, în vreme de război. Poate că mai ales la Londra, în vreme de război.

— Dar nu te deranjează dacă mă duc fără tine?

— Mai mult decât îţi închipui. N-o să treacă o clipă fără să-mi fie dor de tine.

— Trei zile? Ai putea suporta trei zile?

— Rezist eu. Iar când te-ntorci, ne putem petrece trei săptămâni în care să-mi povesteşti tot ce-ai făcut.

— Lawrence, te iubesc aşa de mult…

El clătină din cap, nu pentru a o respinge, ci pentru a-i arăta că nu era nevoie să-i spună. Se aplecă şi o sărută pe gură, apoi se duse la chiuvetă să-şi spele mâinile de noroi.

În seara dinainte de plecare, Sophie plecă la culcare devreme. Doris nu era acasă, era la primărie, la dans, iar copiii dormeau. Penelope şi Lawrence mai rămaseră o vreme treji, să asculte un concert la radio, dar Penelope începu să caşte, lăsă andrelele deoparte, îşi sărută tatăl, spunându-i: „Noapte bună“ şi urcă la etaj. Uşa de la dormitorul lui Sophie era deschisă şi lumina aprinsă. Penelope băgă capul pe uşă. Sophie era în pat şi citea.

— Credeam că ai urcat devreme ca să-ţi faci somnul.

— Sunt prea emoţionată ca să mai pot dormi, răspunse ea, lăsând cartea jos, pe pledul de lână. Penelope veni să se aşeze lângă ea. Ce bine ar fi dacă ai putea veni cu mine!

— Nu. Tata are dreptate. O să te distrezi mai bine singură.

— Ce să-ţi aduc de acolo?

— Nu-mi vine nimic în minte.

— Găsesc eu ceva mai deosebit. Ceva de care nici n-ai bănuit cât îţi lipseşte.

— Ar fi grozav. Ce citeşti? întrebă ea, luând cartea în mână. *Elizabeth şi grădina ei germană.* Sophie, dar cred că ai citit-o de-o sută de ori!

— Cel puţin. Dar mereu mă întorc la ea. Mă linişteşte. Îmi

aduce mângâiere. Îmi aminteşte de o lume care exista odată şi care va exista din nou când se va sfârşi războiul.

Penelope deschise cartea la întâmplare şi citi cu voce tare:

— „Ce femeie fericită sunt eu! Stau într-o grădină, cu cărţi, copii, păsări şi flori şi am timp suficient pentru a mă îngriji de ele“. Izbucni în râs şi lăsă cartea. Tu ai toate astea. Doar timpul liber îţi lipseşte. Noapte bună! încheie ea şi se sărutară.

— Noapte bună, draga mea.

Le telefonă din Londra; vocea ei veselă răzbătea prin linia cam proastă.

— Lawrence, sunt eu, Sophie. Ce mai faci, dragul meu? Da, mă distrez grozav. Ai avut dreptate, lucrurile nu stau chiar aşa de rău. Da, bineînţeles, bombele au lovit destule case, se văd craterele, ca nişte dinţi scoşi, dar toată lumea e curajoasă şi veselă şi îşi vede mai departe de treburi, ca şi cum nimic nu s-ar fi întâmplat. Iar viaţa mondenă e aşa de intensă! Am fost la două concerte, am ascultat-o pe Myra Hess la un prânz – era perfectă, ţi-ar fi plăcut la nebunie. Şi ne-am văzut cu soţii Ellington şi băieţelul lor drăguţ, Ralph, care studia la Slade; acum e în aviaţie. Iar cu casa nu sunt probleme, a rezistat la toate bubuielile şi e minunat că am revenit aici, iar Willi Friedmann cultivă legume în grădină…

Când, în sfârşit, reuşi să spună şi el câteva cuvinte, Lawrence o întrebă:

— Ce faci diseară?

— Peter, Elizabeth şi cu mine mergem la cină la soţii Dickins. Îţi aminteşti de ei, nu? El e doctor, lucra pe vremuri cu Peter… stau aproape de Hurlingham.

— Cum ajungeţi acolo?

— A, cu taxiul sau cu metroul. Metroul e extraordinar, iar staţiile sunt pline de oameni care dorm acolo. Cântă şi se amuză, apoi se culcă. Ah, dragul meu, se întrerupe legătura. Trebuie să închid. Sărută-i pe toţi şi să ştii, mă întorc acasă poimâine.

În noaptea aceea, Penelope s-a trezit brusc. Era ceva – poate

un zgomot, poate alarma. Plângea Nancy? Rămase nemişcată, ascultând, dar tot ce auzea erau bătăile inimii ei înspăimântate, care se linişteau şi ele, puţin câte puţin. Apoi auzi paşi pe palier, scârţâitul treptelor, declicul care anunţa că se aprinsese lumina. Coborî din pat, ieşi din cameră şi se aplecă peste balustradă.

— Tata?

Nu primi niciun răspuns. Traversă palierul şi se uită în camera lui. Patul era deranjat, dar gol. Reveni pe palier, ezită. Ce făcea? Era bolnav? Ciuli urechea şi-l auzi umblând prin salon. Brusc, nu se mai auzi nimic. Era treaz, nimic altceva. Uneori, când n-avea somn, făcea acelaşi lucru: cobora, făcea focul, îşi lua ceva de citit.

Se întoarse în pat. Dar nu-i venea somnul. Rămase aşa, în întuneric, privind ivirea zorilor prin fereastră. Jos, pe plajă, se auzea vuietul apei şi zgomotul valurilor care se spărgeau de ţărm. Asculta murmurul oceanului şi aştepta, cu ochii larg deschişi, să se lumineze de ziuă.

La ora şapte, se ridică din pat şi coborî la parter. Lawrence deschisese aparatul de radio. Se auzea muzică. Aştepta ştirile de dimineaţă.

— Tată…

Ridică mâna, făcându-i semn să tacă. Se auzea semnalul orei. „Aici Londra. Ştirile de la ora şapte.“ Le citea Alvar Liddell. Vocea calmă, rece, obiectivă le spuse ce se întâmplase. Le vorbi despre raidul şi bombardamentul care lovise Londra în noaptea trecută… bombe incendiare, mine de teren, explozii aeriene – toate căzuseră ca o ploaie deasupra oraşului. Focurile încă mai ardeau, dar situaţia era sub control… docurile fuseseră lovite…

Penelope întinse mâna şi închise aparatul. Lawrence îşi ridică privirea spre ea. Era îmbrăcat în vechiul lui halat de casă Jaeger şi peri albi apăruseră pe bărbia nerasă..

— N-am putut dormi, spuse el.

— Ştiu. Te-am auzit când ai coborât.

— Am stat aici, aşteptând să se facă dimineaţă.

— Au mai fost raiduri. O să fie bine. Să fac un ceai. Nu-ţi

face griji. Bem un ceai şi pe urmă sunăm în Oakley Street. Totul va fi bine, tată.

Au încercat să sune, dar telefonista le-a spus că, după raidul din noaptea aceea, legăturile cu Londra erau întrerupte. Toată dimineaţa, din oră în oră, au încercat să obţină legătura. Fără succes.

— Sunt sigură că Sophie încearcă să ne prindă, aşa cum încercăm şi noi. Precis că e la fel de necăjită ca şi noi, pentru că ştie că suntem îngrijoraţi.

Dar abia la prânz a sunat telefonul. Penelope, care tăia legumele pentru supă la chiuveta din bucătărie, îl auzi sunând, lăsă cuţitul şi alergă în salon, ştergându-şi mâinile din mers, pe şorţ. Dar Lawrence, aşezat lângă aparat, ridicase deja receptorul. Se duse şi se aşeză în genunchi, lângă el, cât mai aproape, să nu piardă niciun cuvânt.

— Alo? Aici este Carn Cottage. Alo?

Un bâzâit, un scrâşnet, un pârâit ciudat – şi apoi, în sfârşit, „Alo!“ Dar nu era vocea lui Sophie.

— Lawrence Stern la aparat.

— Ah, Lawrence, sunt eu, Lalla Friedmann. Da, Lalla din Oakley Street. N-am reuşit să prind legătura mai repede, încerc de mai bine de două ore. Eu…

Vocea i se frânse brusc şi se opri.

— Ce este, Lalla?

— Eşti singur?

— Penelope e lângă mine. E… Sophie, nu-i aşa?

— Da. Ah, Lawrence, da. Şi soţii Clifford. Cu toţii. Toţi au fost omorâţi. O bombă a căzut exact deasupra casei soţilor Dickins. N-a mai rămas nimic din ea. Am fost să vedem, eu şi Willi. Azi-dimineaţă, când am văzut că nu se întorc. Willi a încercat să sune la ei, dar bineînţeles a fost imposibil. Aşa că am mers chiar noi, să vedem ce s-a întâmplat. Am mai fost o dată acolo, de un Crăciun, aşa că ştiam drumul. Am luat un taxi, dar pe urmă a trebuit s-o luăm pe jos…

Nu mai rămăsese nimic.

— … Şi când am ajuns la capătul străzii, era pus baraj de poliţie; nimeni nu avea voie să meargă mai departe, iar

pompierii încă mai lucrau. Dar am putut vedea. Casa dispăruse. Nu mai era decât un crater imens. Era un poliţist acolo şi am vorbit cu el. A fost foarte cumsecade, dar mi-a spus că nu sunt speranţe. Nicio speranţă, Lawrence, repetă ea şi începu să plângă. Morţi. Cu toţii. Îmi pare aşa de rău! Îmi pare rău că trebuie să-ţi spun.

Nu mai rămăsese nimic.

— A fost frumos din partea voastră că v-aţi dus să vedeţi, spuse Lawrence. Şi că m-aţi sunat…

— E cel mai groaznic lucru pe care a trebuit să-l fac vreodată.

— Da, spuse Lawrence. Da.

Rămase nemişcat. După o vreme, închise, chinuindu-se să pună receptorul la loc cu degetele tremurânde. Penelope întoarse capul, sprijinindu-şi fruntea de vesta lui groasă de lână. Tăcerea care urmă era golită de orice gând. Doar vid.

— Tati…

El ridică mâna şi o mângâie pe păr.

— Tati…

Privi spre el, dar îl văzu clătinând din cap. Penelope ştia că nu doreşte altceva decât să fie lăsat singur. Şi atunci văzu cât era de bătrân. Nu-i păruse niciodată aşa, dar acum înţelegea că, pe viitor, nu va mai fi altfel. Se ridică în picioare şi ieşi din cameră, închizând uşa în urma ei.

Nu mai rămăsese nimic.

Urcă la etaj şi intră în dormitorul părinţilor ei. Patul nu mai fusese făcut în această dimineaţă de coşmar. Aşternuturile erau încă în dezordine, iar perna păstra încă urma capului tatălui ei. Nu putuse dormi. Amândoi ştiuseră. Sperând, păstrându-şi curajul, dar copleşiţi de o siguranţă de moarte. Ştiuseră amândoi.

Nu mai rămăsese nimic.

Pe măsuţa de lângă pat, în dreptul pernei lui Sophie, stătea cartea din care citise în seara dinainte de plecarea la Londra. Penelope se aşează acolo şi luă cartea în mâini. Cartea se deschise în dreptul acelei pagini atât de uzate.

„Ce femeie fericită sunt eu! Stau într-o grădină, cu cărţi,

copii, păsări şi flori şi am timp suficient pentru a mă îngriji de ele. Câteodată, am senzaţia că nu există făptură mai binecuvântată decât mine, care îmi găsesc fericirea atât de uşor.“

Cuvintele se risipiră, pierzându-se în depărtare, ca nişte siluete zărite prin fereastra bătută de ploaie. Să-ţi găseşti fericirea atât de uşor. Sophie nu numai că îşi găsise fericirea, dar aceasta radia din interiorul ei în fiecare clipă. Iar acum, nu mai rămăsese nimic. Cartea îi alunecă printre degete. Se întinse pe pat, îngropându-şi obrazul în perna lui Sophie, în pânza proaspătă ca obrazul mamei sale şi mirosind uşor a parfumul ei, ca şi cum, chiar cu o clipă mai înainte ea ar fi ieşit din cameră.

10
RAY BROOKNER

Deşi priceput la jocul de cărţi şi un adevărat vrăjitor al vitezei şi atenţiei pe terenurile de squash, Noel Keeling nu era adeptul muncii fizice. În weekenduri, dacă vreuna din gazde îl punea la treabă după-masa, fie că era vorba de tăiat lemne ori de lucrat în grădină cu toată lumea, el alegea, invariabil, sarcina cea mai uşoară, cum ar fi să strângă rămurele uscate pentru foc sau să taie trandafirii uscaţi. Se oferea să taie iarba, dar numai dacă maşina de tuns era prevăzută cu un loc unde să poată sta jos, şi nu uita să ceară ca altcineva să vină cu roaba în urma lui, să strângă iarba tăiată. Dacă se îngroşa gluma şi era nevoie de bătut pari în pământ sau de săpat pământul pentru cine ştie de boschet, proaspăt cumpărat, el stăpânea la perfecţie arta de a se face nevăzut în casa unde, în cele din urmă, ceilalţi musafiri, furioşi şi epuizaţi, îl găseau în faţa televizorului, urmărind un meci de crichet sau golf, cu ziarele de duminică risipite, ca nişte frunze, în jurul său.

În consecinţă, îşi puse planul la punct. Îşi va petrece toată ziua de sâmbătă simplu, căutând peste tot, trecând prin sită conţinutul fiecărui cufăr, fiecărei cutii, fiecărui dulap vechi şi strâmb. (Munca grea propriu-zisă, căratul, împinsul şi coborâtul vechiturilor pe cele două scări strâmte, puteau fi lăsate, fără grijă, pe a doua zi, când grădinarul va fi pus pe post de hamal, iar Noel urma doar să dea ordine, fără să se chinuie prea mult.) Dacă avea noroc în căutările lui şi descoperea ce căuta… una, două, sau chiar mai multe din schiţele în ulei ale lui Lawrence Stern… atunci va şti el cum să se poarte. „Astea ar putea fi interesante, avea să-i spună el mamei sale şi, în funcţie de reacţia ei, putea merge mai departe: poate că n-ar strica să aducem un expert, să-şi dea cu

părerea. Am eu un amic, Edwin Mundy…“

În dimineaţa următoare se trezi devreme şi îşi pregăti un mic dejun zdravăn, din şuncă, ouă şi cârnăciori, patru felii de pâine prăjită şi un ibric de cafea neagră. În timp ce mânca, aşezat la masa din bucătărie, privea ploaia şiroind pe geamuri şi se bucura, pentru că nu exista nicio şansă să fie ademenit în grădină şi rugat să facă vreo treabă pentru mama lui. Când ajunsese la a doua ceaşcă de cafea şi se trezise de-a binelea, Penelope îşi făcu apariţia în capot, uşor surprinsă la vederea lui, trezit atât de devreme, într-o sâmbătă dimineaţă, ba încă şi aşa de vioi.

— Sper să nu faci prea mult zgomot, da, dragul meu? Vreau ca Antonia să doarmă cât mai mult. Biata copilă, e epuizată de-a binelea.

— V-am auzit stând la taclale până târziu. Despre ce-aţi vorbit?

— Ei, tot felul de lucruri, răspunse ea, turnându-şi cafea. Noel, te rog să nu arunci nimic înainte de-a mă întreba, bine?

— Nu vreau decât să văd ce ai strâns tu acolo, sus. Arsul şi distrusul pot aştepta până mâine. Dar trebuie să fii şi tu rezonabilă. Tiparele vechi de tricotaj şi pozele de nuntă de prin 1910 merg direct pe foc.

— Mă îngrozesc când mă gândesc ce-ai să găseşti acolo.

— Nu se ştie niciodată, îi spuse Noel, zâmbind şi privind-o deschis, drept în ochi. Pur şi simplu, nu se ştie niciodată.

O lăsă să-şi bea cafeaua şi se duse sus. Dar, pentru a putea începe ce avea de făcut, era nevoie să rezolve câteva dificultăţi practice. Podul nu avea decât o fereastră micuţă, undeva pe latura dinspre est, şi un singur bec, suspendat de grinda din centrul acoperişului de paie, atât de slab şi de palid, încât nu făcea mare lucru pentru a suplimenta lumina şi-aşa neclară a acestei zile cenuşii. Noel coborî din nou şi îi ceru mamei sale un alt bec, mai puternic. Ea găsi unul într-o cutie de sub scări, el îl luă şi, întorcându-se în pod, se urcă pe un scaun şubred, scoase becul vechi şi-l puse pe cel nou. Aprinzând lumina, constată că nici acum nu era destulă pentru investigaţia foarte atentă pe care intenţiona s-o facă. O veioză, asta îi trebuia. Era

una chiar acolo, o veioză veche, obişnuită, cu abajurul îndoit şi rupt şi un fir lung, mobil, dar fără mufă. Asta însemna că era nevoie de încă o vizită la parter. Luă încă un bec din cutia de carton şi-şi întrebă mama dacă avea o mufa de rezervă. Ea îi răspunse că nu. Noel spuse că nu-i posibil aşa ceva. Atunci îi spuse să caute în cutie, să ia una de la alt aparat. Dar pentru asta avea nevoie de o şurubelniţă. Penelope îi spuse că era una în sertarul ei cu de toate şi, exasperată, i-l arătă.

— Acolo, Noel, în bufet.

Deschise sertarul şi dădu peste o rolă de sârmă, nişte siguranţe, ciocane, cutii de piuneze şi tuburi goale de lipici. Tot căutând, dădu peste o şurubelniţă micuţă şi, cu ajutorul ei, scoase mufa de la fierul de călcat. Revenit sus, fixă cu oarecare dificultate mufa de firul veiozei şi, rugându-se să fie destul de lung, îl trase jos pe scări şi îl puse în priza de pe palier. Pentru a suta oară, cum i se părea, urcă iarăşi sus, acţionă întrerupătorul şi oftă uşurat văzând că lumina se aprinde. Uşor de descurajat de cea mai mică dificultate, Noel se simţea epuizat, dar, acum că făcuse lumină, putea, în sfârşit, să înceapă.

Până spre prânz ajunsese la jumătatea podului plin de vechituri şi de praf. Se uitase prin trei cufere, un birou mâncat de cari, o servantă pentru ceai şi două valize. Găsise perdele şi pernişte, câteva pahare de vin învelite în ziar, albume de fotografii, imense şi plicticoase în culoare sepia, un serviciu de ceai de jucărie şi un teanc de feţe de pernă îngălbenite de vreme, atât de uzate că nu se mai putea face nimic cu ele. Găsise caiete de socoteli, cu coperţi de piele, în care fiecare sumă era notată cu meticulozitate, cu un scris caligrafic ce abia se mai vedea; teancuri de scrisori legate cu panglici; broderii pe jumătate terminate, în care erau prinse ace ruginite; nişte instrucţiuni de folosire a ultimei invenţii, o maşină de curăţat cuţite. La un moment dat, când dăduse peste o mapă mare de carton, lipită cu scoci, simţise cum îi renaşte speranţa. Cu mâini tremurătoare, desfăcuse banda, dar tot ce găsise erau nişte acuarele insignifiante ale dolomiţilor, pictate Dumnezeu ştie de cine. Dezamăgirea a fost imensă, dar şi-a adunat forţele

şi a continuat treaba. Pene de struţ şi şaluri de mătase, cu ciucuri lungi, încurcaţi; feţe de masă brodate, îngălbenite pe dungă; jocuri cu bucăţele colorate de carton şi tricotaje neterminate. Găsi o tablă de şah, dar fără piese; cărţi de joc şi o ediţie din 1912 a *Anuarului titlurilor nobiliare,* editat de Burke.

Nu găsi nimic care să semene, măcar pe departe, cu vreo lucrare de Lawrence Stern.

Auzi paşi pe scară. Cocoţat pe un scaun fără spătar, plin de praf şi bosumflat, răsfoind neconsolat nişte sfaturi gospodăreşti despre cum se spală ciorapii negri de lână, Noel ridică privirea şi o văzu pe Antonia în pragul uşii deschise. Era îmbrăcată în jeanşi şi tenişi şi un flanel alb, iar lui îi trecu prin minte că era păcat de genele ei palide, pentru că avea un chip cu adevărat senzaţional.

— Bună, spuse ea, pe un ton timid şi nesigur, ca şi cum s-ar fi temut să nu-l deranjeze.

— Bună, îi răspunse el şi închise cartea veche cu zgomot, lăsând-o să cadă la picioarele sale. Când ai apărut?

— Pe la unsprezece.

— Nu te-am trezit eu?

— Nu. N-am auzit nimic. Se îndreptă spre el, strecurându-se şi sărind peste vechiturile sortate cu greu. Cum te descurci?

— Merge încet. Ideea generală era să sortez grâul de neghină. Să încerc să arunc tot ce-ar putea constitui un risc de incendiu.

— Nu mi-am imaginat că e chiar aşa de rău, spuse fata şi se opri, uitându-se în jur. De unde au apărut toate astea?

— Bună întrebare. Din podul casei de pe Oakley Street. Şi din alte poduri, ale altor case, mergând câteva secole în urmă, după cum se vede. Cred că e un defect moştenit, faptul că nu suntem în stare să aruncăm nimic.

Antonia se aplecă şi ridică un şal stacojiu de mătase.

— Ăsta e frumos, rosti ea, punându-şi-l peste umeri şi aranjând ciucurii încurcaţi. Cum arată?

— Ciudat.

Fata îşi scoase şalul, împăturindu-l cu grijă.

— Penelope m-a trimis să te întreb dacă vrei să mănânci

ceva.

Noel aruncă o privire la ceas şi, oarecum surprins, constată că era douăsprezece şi jumătate. Afară nu se mai luminase, iar el fusese atât de concentrat în ce făcea, încât pierduse total noţiunea timpului. Simţi nu numai că-i e foame, dar şi sete. Se sculă de pe scaun.

— Nimic nu mi-ar face mai bine decât un gin cu apă tonică.

— Te întorci aici după-masă?

— Trebuie. Altfel nu mai termin niciodată.

— Dacă vrei, vin să te ajut.

Dar el nu dorea s-o ştie prin preajmă… nu dorea să fie văzut de nimeni.

— Drăguţ din partea ta, dar mă descurc mai bine singur, în ritmul meu. Hai să mergem, adăugă el, împingând-o spre uşă, înaintea lui. Hai să vedem ce ne-a pregătit mama la prânz.

Pe la şase şi jumătate seara, căutările îndelungi luaseră sfârşit şi Noel ştia că poate trage linie. Podul de la Podmore's Thatch nu ascundea nicio comoară. Nici măcar o singură schiţă de Lawrence Stern nu ieşise la iveală, şi întregul proiect fusese o totală pierdere de vreme. Acceptând cu greu acest adevăr amar, se opri în picioare, cu mâinile în buzunare, privind spre dezordinea pe care o lăsa în urmă. Obosit şi plin de praf, dezamăgit în speranţele sale, simţi cum necazul se schimbă în resentiment. Acesta era îndreptat mai ales împotriva mamei sale, că numai vina ei era. Probabil că, la un moment dat, distrusese schiţele, sau le vânduse pe nimic, sau chiar le făcuse cadou. Generozitatea ei neroadă şi obsesia asta de a aduna tot felul de nimicuri, ca o veveriţă, îl înnebunise întotdeauna, dar acum simţea că furia îl înăbuşă, gata să izbucnească. Timpul era preţios pentru el şi îşi pierduse o zi întreagă printre resturile lăsate de cine ştie câte generaţii, pur şi simplu pentru că ea nu fusese în stare să facă singură acest lucru.

Aflat într-o dispoziţie oribilă, pentru o clipă se gândi chiar să abandoneze totul şi să găsească o cale de scăpare, aşa cum făcea de obicei în weekendurile cu o valoare de o singură stea, adică să-şi amintească de vreo obligaţie presantă la Londra, să-

şi ia rămas-bun şi s-o întindă acasă.

Dar în cazul de faţă nu era posibil, pentru că mersese prea departe şi vorbise prea mult. El era cel care insistase (casa era nesigură, exista risc de incendiu, asigurarea era neadecvată şi aşa mai departe) şi care îi mai spusese şi Oliviei că era posibil să dea peste schiţele cu pricina. Acum, deşi era foarte sigur că ele nu există, îşi imagina ce comentarii caustice ar fi făcut Olivia dacă dădea bir cu fugiţii, lăsând treaba neterminată şi, cu tot obrazul lui gros, nu-l încânta perspectiva de a se lăsa biciuit de limba ascuţită a surorii sale.

N-avea ce face. Trebuia să stea. Cu obidă, lovi cu piciorul o păpuşă ruptă şi, închizând lumina, coborî la parter.

În timpul nopţii, ploaia se oprise, norii joşi se risipiseră, duşi pe aripile vântului uşor dinspre sud-est. Dimineaţa de duminică aduse cer senin şi o linişte deplină, străpunsă doar de trilul armonios al păsărilor. Ele o treziră pe Antonia. Primele raze de soare pătrundeau în camera ei prin fereastra deschisă; îşi îndreptau căldura spre covor, făcând să strălucească modelul cu flori roz-închis al perdelelor. Se ridică din pat şi se duse la fereastră, să vadă cum e afară, sprijininduşi braţele goale pe pervaz, trăgând în piept aerul umed, cu mireasmă de muşchi. Acoperişul de paie cobora atât de mult încât îi picura pe creştet; văzu roua strălucind în iarbă şi doi sturzi îşi făceau auzit cântecul pe creanga castanului din curte. Totul era învăluit în ceaţa dulce a unei dimineţi perfecte de primăvară.

Era şapte şi jumătate. Cu o zi înainte, plouase fără încetare, încât nici nu ieşiseră din casă. Antonia, încă nerefăcută după trauma şi călătoria ei, nici nu-şi putea imagina ceva mai rău. Rămăsese singură, lângă foc, cu ploaia care se prelingea pe ferestre şi luminile aprinse, pentru că era o zi întunecoasă şi cenuşie. Găsise o carte de Elizabeth Jane Howard, pe care n-o mai citise până atunci şi, după prânz, se ghemuise pe canapea şi se cufundase în citit. Din timp în timp, Penelope venea să mai pună câte un butuc pe foc, sau să-şi caute ochelarii, iar apoi a rămas cu Antonia. Nu ca să stea la taclale, ci pentru a citi ziarele, iar mai târziu, pentru ceai. Sus în pod, Noel, de

unul singur, îşi petrecuse toată ziua, coborând apoi în ceea ce părea a fi o foarte proastă dispoziţie.

Asta o făcu pe Antonia să se simtă oarecum jenată. Ea şi Penelope erau acum în bucătărie, pregătind împreună cina, şi o singură privire spre figura lui Noel a fost de ajuns pentru a-i umple sufletul de presimţiri negre, căci era convinsă că supărarea lui era pe cale să distrugă liniştea întregii zile.

Sincer vorbind, totul la Noel o făcea să nu se simtă în largul ei. Noel avea aceeaşi vitalitate şi temperament iute, greu de stăpânit, dar nici urmă de căldura surorii lui. Băiatul o făcea pe Antonia să se simtă comună şi stângace – şi-i era greu să găsească de spus lucruri care să nu fie nici banale, nici plictisitoare pentru el. Când Noel intră pe uşa bucătăriei, cu faţa neagră de supărare şi mânjit de praf pe un obraz, să-şi toarne o porţie bună de whisky şi s-o întrebe pe maică-sa de ce dracu' adusese toate porcăriile alea, din Oakley Street până în Gloucestershire, Antonia a simţit că i se moaie picioarele, la gândul că urma o scenă sau, mai rău, o seară sumbră şi tăcută, dar Penelope l-a forţat să se domolească, refuzând să se lase provocată şi vizibil decisă să nu accepte ca fiul ei s-o sperie în vreun fel.

— Din lene, presupun, îi răspunse ea cu indiferenţă. A fost mai uşor să pun totul în camion, decât să mă gândesc ce să fac cu ele. Aveam destule pe cap şi-aşa, fără să mai fie nevoie să mă ocup de toate cărţile şi scrisorile acelea vechi.

— Dar ale cui au fost la început?

— N-am idee.

Învins, redus la tăcere de veselia ei, Noel dădu băutura pe gât şi se relaxă imediat. Ba chiar reuşi să zâmbească.

— N-am văzut femeie mai imposibilă decât tine, îi spuse el mamei sale.

Ea acceptă cu naturaleţe această remarcă.

— Da, ştiu, dar nu putem fi toţi perfecţi. Mai bine gândeşte-te cât de bine mă pricep la alte lucruri. Cum ar fi, să gătesc pentru tine şi să am întotdeauna băutura potrivită în dulap. Dacă-ţi aminteşti, mama tatălui tău nu ţinea niciodată nimic în dulap, în afară de sticlele de Xeres, cu gust de stafie.

Amintindu-şi, Noel se strâmbă, scârbit.

— Mai bine zi ce avem la cină?

— Păstrăv la cuptor, cu migdale, cartofi noi şi, la desert, zmeură cu frişcă. Le meritai. Şi poţi să-ţi alegi ce vin îţi place, iar apoi să mergi sus să faci o baie, cu un pahar de băutură. Zâmbi spre Noel, dar ochii ei îl priveau nemilos. Sunt sigură că ai nevoie de o baie, după atâta muncă.

Aşa că, până la urmă, a fost o seară calmă. Obosiţi, s-au dus la culcare devreme şi Antonia a dormit neîntoarsă. Acum, cu forţa tinereţii şi pentru prima dată după multe zile, se simţea revenind ea însăşi. Dorea să iasă afară, să alerge prin iarbă, să-şi umple plămânii cu aer proaspăt, răcoros. Dimineaţa de primăvară o aştepta, iar ea simţea că trebuie s-o trăiască cu adevărat.

Se îmbrăcă, coborî la parter, luă un măr din fructiera de pe servantă şi ieşi prin seră, în grădină. Mâncând din măr, porni prin iarbă. Roua îi umezea tenişii de pânză, care lăsau urme adânci pe iarba udă. Pe sub castan, ajunse la deschizătura din gardul verde şi, de acolo, de cealaltă parte, în livadă. O potecă şerpuia prin iarba crescută la întâmplare, unde mici pâlcuri de narcise îşi scoseseră capetele delicate, apoi pe lângă urmele unui foc şi de jur împrejurul gardului viu proaspăt tuns. De partea cealaltă se afla râul nu prea lat, cu ape adânci între malurile înalte. Porni în lungul apei, pe sub o boltă de sălcii care mai apoi se rărire, făcând loc râului să-şi lărgească albia printre păşuni unde vitele ieşiseră la păscut. Mai departe, dealuri cu coama lină urcau spre cer. Turme de oi se zăreau pe podiş şi, undeva departe, un om cu câinele după el urca dealul spre ele.

Ajunsese aproape de sat. Vechea biserică, cu turnul ei pătrat şi căsuţele galbene, din blocuri de piatră, erau risipite de-a lungul curbei drumului. Din hornuri, fumul se ridica drept în sus. Soarele urca pe cerul de cristal şi căldura lui uşoară făcea ca podul să miroasă a creozot. Era un miros plăcut. Se aşeză pe marginea podului, cu picioarele ude în balans şi-şi termină mărul. Aruncă cotorul în apa limpede, curgătoare, şi-l privi plutind o vreme şi apoi dispărând, înghiţit de ape, pentru

totdeauna.

Gloucestershire, hotărî ea, avea o frumuseţe poetică şi depăşea orice imaginaţie. Iar Podmore's Thatch era perfectă şi, mai important decât orice, la fel era şi Penelope. Era de ajuns să stai lângă ea şi te simţeai liniştit şi în siguranţă, ca şi cum viaţa – care, pentru ea, fusese în ultima vreme insuportabil de dură şi tristă – ar mai fi putut oferi surprize şi bucurie. „Poţi să stai, îi spusese ea Antoniei, cât de mult vrei", iar aceasta era o adevărată ispită, dar Antonia ştia că nu-i cu putinţă. Pe de altă parte, ce era de făcut?

Avea optsprezece ani. Familie nu, casă nu, bani nu – şi nici nu se pricepea la nimic. În acele puţine zile petrecute la Londra, i se destăinuise Oliviei.

— Nu ştiu nici măcar ce vreau să fac. Vreau să spun că n-am avut niciodată o vocaţie adevărată, un talent la ceva. Ar fi fost mult mai uşor aşa. Iar dacă m-aş hotărî, dintr-odată, să mă fac secretară, doctoriţă sau să lucrez în contabilitate, m-ar costa enorm să învăţ acea meserie.

— Te-aş putea ajuta, spusese Olivia.

Antonia se înflăcărase imediat.

— Nu, nici să nu te gândeşti! Nu-i obligaţia ta.

— Într-un fel, sunt răspunzătoare pentru viaţa ta. Eşti fiica lui Cosmo. Şi nu m-am gândit să semnez nişte cecuri cu sume imense. Mă gândesc că te-aş putea ajuta altfel. Să te prezint unor oameni. Te-ai gândit vreodată să te faci manechin?

Manechin. Antonia rămase cu gura căscată de uimire.

— Eu? N-aş putea. Nu sunt deloc frumoasă.

— Nu trebuie să fii frumoasă. Trebuie doar să ai corp frumos, iar tu îl ai.

— N-aş putea. Am trac de fiecare dată când mă aflu în faţa aparatului de fotografiat.

— Te-ai obişnui, râse Olivia. Tot ce-ţi trebuie este un fotograf bun, cineva care să-ţi dea încredere în tine. S-a mai întâmplat. Răţuşca cea urâtă care se transformă într-o lebădă.

— Nu-i cazul meu.

— Nu fi aşa de timidă! Chipul tău nu are niciun defect, în afară de genele acelea albe. Dar sunt uimitor de lungi şi dese.

Nu înţeleg de ce nu foloseşti rimelul.

Genele erau motivul principal pentru care Antoniei îi era ruşine – şi simplul fapt că i se amintea de ele o făcea să roşească de jenă.

— Am încercat, Olivia, dar nu pot. Fac alergie, sau ceva în genul ăsta. Mi se umflă pleoapele, apoi obrajii şi arăt ca naiba, iar ochii încep să-mi curgă şi toată negreala mi se prelinge pe obraji. E un dezastru, dar n-am ce-i face.

— De ce nu ţi le vopseşti?

— Să le vopsesc?

— Da. În negru. La cosmeticiană. Şi cu asta s-ar termina toate problemele tale.

— Dar dacă sunt alergică şi la vopsea?

— Nu prea cred. Trebuie să verifici. Oricum, nu acesta e lucrul cel mai important. Important e să obţii un contract de manechin fotografic. Doar un an sau doi. Ai putea câştiga bani frumoşi şi ai putea pune şi ceva deoparte, iar când te vei hotărî ce vrei să faci, vei avea un mic capital la dispoziţie; vei fi independentă. Gândeşte-te la propunerea mea, în orice caz, cât stai la Podmore's Thatch. Anunţă-mă ce ai hotărât şi eu voi aranja o şedinţă cu un fotograf.

— Eşti amabilă.

— Deloc. Am simţ practic.

Judecând obiectiv, nu era o idee rea. Gândul că ar putea chiar să facă o asemenea muncă o înspăimânta pe Antonia, dar dacă aşa se puteau câştiga ceva bani, merita într-adevăr efortul; putea uita de jenă şi de faptul că faţa ei ar fi arătat ca un cozonac, cu atâtea farduri. Şi de fapt, oricât de mult se gândea, tot nu-i venea în minte alt lucru pe care ar fi dorit să-l facă. Îi plăcea să gătească şi să îngrijească grădina, să planteze şi să culeagă fructe – în cei doi ani petrecuţi alături de Cosmo, cam asta fusese tot ce făcuse dar nu puteai face carieră din culesul fructelor. Şi nu dorea să lucreze într-un birou, nici într-un magazin, nici bancă, nici spital – deci, ce alternative avea?

Peste vale, clopotul din turla bisericii începu să bată, aducând un plus de linişte şi melancolie în acest peisaj paşnic. Antonia se gândi la alte clopote; clopotele de la gâtul caprelor

din Ibiza, discordante, clămpănind dimineaţa devreme, departe, pe câmpurile aride şi stâncoase din jurul casei lui Cosmo. Apoi, îşi aminti de cântatul cocoşilor şi de greierii nopţii… toate, sunete din Ibiza, pierdută pe vecie, undeva în trecut. Se gândi la Cosmo şi, pentru prima dată, reuşi acest lucru fără ca ochii să i se umple de lacrimi. Durerea era o povară teribilă, dar cel puţin o puteai lăsa deoparte şi să pleci mai departe. Antonia făcuse doar câţiva paşi, dar putea deja să privească înapoi fără să plângă. Nu era vorba de uitare. Era doar acceptarea unui fapt. Nimic nu mai era aşa de rău, dacă puteai accepta.

Clopotul bisericii bătu aşa vreo zece minute, apoi se opri brusc. Tăcerea care urmă se umplu încet cu zgomotele dimineţii. Curgerea apei, mugetul vitelor, behăitul oilor în depărtare. Un câine începu să latre. Se auzi motorul unei maşini. Antonia simţi o foame teribilă. Se ridică în picioare şi porni înapoi pe acelaşi drum, lăsând podul în urmă, îndreptându-se spre Podmore's Thatch şi micul dejun. Cine ştie? Poate aveau ouă fierte, pâine neagră cu unt şi ceai tare. Numai ideea unei mese aşa de grozave şi-o umplu de mulţumire. Nebună de fericire, pentru prima dată în atâtea săptămâni, porni la fugă, aplecându-şi capul pe sub sălcii, simţindu-şi sufletul uşor şi liber, ca orice fată care aşteaptă să i se întâmple ceva minunat.

Când ajunse în dreptul gardului viu de păducel, la poarta care ducea spre livada lui Penelope, avea respiraţia tăiată de atâta efort. Trăgându-şi sufletul, se sprijini o clipă de poartă, apoi o deschise şi intră. În aceeaşi clipă, prinse o mişcare cu coada ochiului şi, ridicându-şi privirea, văzu un bărbat care împingea o roabă pe poteca dinspre grădină, trecând pe sub sfoara de rufe pusă de Penelope şi apoi printre un păr şi un măr noduros. Un tânăr înalt, cu picioare lungi. Nu era Noel. Era un necunoscut.

Închise poarta. Zgomotul îi atrase atenţia tânărului, care se întoarse şi o văzu.

— Bună dimineaţa, rosti el, şi se apropie, împingând roaba prin iarba deasă. Roata scârţâia, trebuia unsă. Antonia rămase

unde se afla, privindu-l. În dreptul urmelor focului se opri, lăsă roaba jos şi se îndreptă din spate, uitându-se la ea. Era îmbrăcat cu o pereche de jeanşi uzaţi şi peticiţi, băgaţi în cizme de cauciuc, şi îşi pusese un tricou larg, de flanel, cu mâneci lungi, peste cămaşa de un albastru-deschis. Gulerul cămăşii era ridicat în jurul gâtului, iar ochii lui aveau aceeaşi nuanţă de albastru strălucitor; ochi adânciţi în orbite şi privirea deschisă, pe faţa bronzată de vânt.

— Frumoasă zi, spuse el.

— Da.

— Ai fost la plimbare?

— Doar până la pod.

— Presupun că tu eşti Antonia.

— Da, aşa este.

— Doamna Keeling mi-a spus că vii.

— Eu nu ştiu cine eşti.

— Grădinarul. Danus Muirfield. Am venit s-o ajut, toată ziua. Să ajut la curăţatul podului. Să pun toate vechiturile pe foc.

În roabă erau câteva cutii de carton, ziare vechi, o furcă cu coada lungă. Luă furca şi începu să răscolească cenuşa umedă, rămasă de la focul dinainte, încercând s-o dea deoparte, ca să lase pământul curat.

— E acolo un morman întreg de lucruri care trebuie puse pe foc, îi spuse Antonia. Am fost ieri în pod şi am văzut cu ochii mei.

— Exact; dar avem toată ziua la dispoziţie pentru asta.

Ei îi plăcu faptul că vorbise la plural. Părea că o include şi pe ea, ceea ce nu semăna deloc cu refuzul rece al lui Noel de a-i accepta oferta de ajutor. Danus o făcea să se simtă nu numai implicată în întregul proiect, dar şi bine-venită.

— Încă nu mi-am luat micul dejun, dar imediat după aceea am să vin să-ţi dau o mână de ajutor.

— Doamna Keeling fierbe ouăle în bucătărie.

— Speram să avem ouă fierte, zâmbi Antonia.

Dar el nu-i răspunse tot cu un zâmbet.

— Du-te şi mănâncă, îi spuse, înfigând furca în pământul

negru şi întorcându-se după o bucată de ziar. Nu poţi munci din greu o zi întreagă, pe stomacul gol.

Nancy Chamberlain, cu mănuşile din piele de porc în mâini, strângea volanul maşinii, trecând prin însoritul şi zâmbitorul Cotswold, în drum spre Podmore's Thatch şi prânzul cu mama ei. Era binedispusă, lucru care se datora mai multor motive. Ziua aceea, neaşteptat de frumoasă, era unul dintre ele, căci cerul albastru avusese efect nu numai asupra ei, ci şi asupra familiei sale, drept care copiii nu se mai certaseră la micul dejun, George făcuse vreo două glume nesărate în timp ce-şi înfuleca porţia de cârnăciori, iar doamna Croftway, nici mai mult, nici mai puţin, se oferise să scoată câinii la plimbarea de după-amiază.

Fără corvoada pregătirii prânzului de duminică, dintr-odată avea timp pentru toate. Timp să se ocupe de propria persoană (îşi pusese cel mai bun taior şi bluza de crêpe de Chine cu o fundă la gât); timp să-i ducă pe Melanie şi pe Rupert la familia Wainwright; timp să-l vadă pe George plecat la întâlnirea lui de la dioceză; timp, chiar, pentru a merge la biserică. Mersul la biserică o făcea întotdeauna pe Nancy să se considere pioasă şi bună, la fel cum participarea la întrunirile comunitare o făceau să se simtă importantă. Aşa că, de astă dată, propria imagine despre sine coincidea cu ambiţiile sale. Era o doamnă de provincie cu o viaţă bine organizată, cu prieteni potriviţi, un soţ cu o poziţie remarcabilă şi servitori devotaţi.

Toate astea o umpleau de încredere – lucru discutabil şi prea puţin obişnuit pentru ea – şi, conducând maşina, stabili exact ce va face şi ce va spune în cursul după-amiezii. La momentul potrivit, când va fi singură cu maică-sa, poate la cafea, va aduce vorba despre tablourile lui Lawrence Stern. Va aminti enormul preţ scos pe *Femei cărând apă* şi va demonstra ce prostie era să nu profite de această situaţie, când cererea pe piaţă era maximă. Se imagină făcând toate aceste lucruri şi insistând că e numai spre binele mamei sale.

Să vândă. Numai panourile, bineînţeles, care atârnau pe palierul din faţa dormitorului lui Penelope, unde nu le vedea

şi nu le aprecia nimeni. Nu şi *Căutătorii de scoici.* Nici nu se punea problema să vândă tabloul acela, atât de iubit şi care făcea parte din viaţa mamei ei, dar, oricum, Nancy îl va cita pe George şi se va purta ca un adevărat om de afaceri. Va propune o reevaluare şi poate chiar şi refacerea asigurării. Era sigură că Penelope, susceptibilă cum era cu averea ei, nu avea cum să obiecteze la o asemenea dovadă de grijă filială, nu-i aşa?

Drumul şerpuit trecu peste coama dealului şi jos, în vale, satul Temple Pudley se dezvălui privirii, strălucind ca o bucată de cremene în soare. Nu se vedeau prea multe semne de activitate, cu excepţia vâlvătăii de fum care se ridica din grădina mamei ei. Nancy fusese aşa de absorbită de planurile sale cu vânzarea panourilor şi eliberarea sutelor de mii de sterline minunate, că uitase de motivul real al întâlnirii în acest sfârşit de săptămână, anume curăţarea podului de la Podmore's Thatch şi aruncarea vechiturilor. Spera că nu va fi obligată să se înhame la vreo treabă murdară. Nu era îmbrăcată pentru pus resturi pe foc.

Câteva momente mai târziu, exact când ceasul bisericii bătea de jumătate, intră pe poarta casei mamei ei şi trase maşina în faţa uşii deschise. Văzu Jaguarul vechi al lui Noel, parcat lângă garaj, o bicicletă necunoscută sprijinită de peretele casei şi un morman de obiecte ce nu se puteau pune pe foc, dar stăteau acolo, gata de aruncat. Un cântar pentru copii mici, un căruţ de păpuşă, căruia îi lipsea o roată, vreo două bare de fier de la tăblia unui pat vechi şi nişte ghivece ciobite.

— Mamă!

Ca-ntotdeauna, din bucătărie veneau mirosuri delicioase, de miel prăjit, mentă, lămâie proaspăt tăiată. Nancy îşi aminti de copilărie şi de mesele grandioase din acele vremuri, servite în bucătăria imensă de la demisolul casei din Oakley Street. Se gândi că trecuse mult de la masa de dimineaţă şi începu să saliveze.

— Mamă!

— Sunt aici!

Nancy o găsi în seră; nu muncea, stătea pe gânduri. Observă că mama ei era îmbrăcată nu de gală, ca Nancy, ci în cele mai vechi haine pe care le avea. O fustă de jeans uzată şi decolorată, o cămaşă de bumbac cu gulerul rărit şi un pulover cu nasturi, vechi de când lumea, cu mânecile suflecate până la coate. Nancy îşi lăsă pe măsuţă poşeta din piele de crocodil, îşi scoase mănuşile şi se duse să-i dea un sărut.

— Ce faci aici? o întrebă.

— Încerc să mă hotărăsc unde să mâncăm. Mă pregăteam să pun masa în sufragerie, dar pe urmă m-am gândit că e o zi aşa de frumoasă, aşa că de ce n-am mânca aici? E cald şi minunat, chiar dacă lăsăm deschisă uşa dinspre grădină. Uită-te la freziile mele! Nu-i aşa că sunt superbe? Mă bucur că te văd – şi ce grozav arăţi! Ei, ce zici? Să mâncăm aici? Noel poate să taie porţiile în bucătărie şi noi să le aducem aici. Cred că ne-am simţi bine. Primul picnic din an şi, cum toată lumea e, oricum, plină de murdărie, ar fi mai uşor.

Nancy aruncă o privire spre livadă şi valul de fum care se ridica deasupra gardului viu, spre cerul limpede ca lacrima.

— Cum merge treaba?

— Ca pe roate. Toată lumea munceşte din greu.

— Sper că tu nu.

— Eu? N-am făcut nimic, în afară de mâncare.

— Şi fata aceea… Antonia?

Nancy îi pronunţă numele cu răceală. Încă nu le iertase, pe Olivia şi Penelope, pentru prezenţa Antoniei şi spera din suflet ca acest aranjament să fi eşuat.

Dar speranţele i se năruiră imediat.

— S-a trezit în zori şi s-a apucat de treabă, în rând cu ceilalţi, imediat după micul dejun. Noel e sus, în pod, dă ordine – la dreapta, la stânga şi în centru –, iar Danus şi Antonia aşază resturile în cutii şi alimentează focul.

— Sper că nu te încurcă, mamă.

— Doamne, sigur că nu, e o drăguţă.

— Noel ce părere are despre ea?

— La început, a spus că nu e genul lui, pentru că are genele palide. Îţi poţi imagina aşa ceva? N-o să-şi găsească niciodată o

nevastă, dacă nu vrea să vadă mai departe de genele unei femei.

— Ai zis „la început"? Şi-a schimbat părerea între timp?

— Doar pentru că a mai apărut un alt tânăr prin preajmă, iar Antonia pare să se fi împrietenit cu el. Noel n-a suportat niciodată concurenţa, iar acum i s-a cam dat peste nas.

— Un alt tânăr? Te referi la grădinarul tău?

— Danus. Da. Ce băiat drăguţ!

Nancy era şocată.

— Vrei să spui că Antonia s-a împrietenit cu grădinarul?

Maică-sa izbucni în râs.

— Vai, Nancy, dacă te-ai vedea! Nu e cazul să fii aşa de snoabă; mai bine aşteaptă, să-ţi dai cu părerea după ce-l vezi.

Dar Nancy nu se lăsă convinsă. Oare ce se întâmpla aici?

— Sper că nu pun pe foc lucruri pe care doreşti să le păstrezi.

— Nu. Noel a fost, într-adevăr, foarte cuminte. Din când în când, o trimite pe Antonia să mă cheme, iar eu trebuie să mă duc şi să-mi dau cu părerea despre câte ceva. Ne-am cam luat la ceartă pentru un birou mâncat de cari. Noel zicea să-l punem pe foc, dar Danus susţinea că e prea bun ca să-l ardem şi că poate fi tratat. Aşa că eu am zis că, dacă vrea să trateze caria… norocul ei, săraca… poate ţine biroul pentru el. Noel nu s-a bucurat deloc. S-a îmbufnat şi a întins-o sus, dar nu-i ceva nou la el. Acum, haide, trebuie să ne hotărâm. Hai să mâncăm aici. Poţi să mă ajuţi să pun masa, dacă vrei.

Aşa au şi făcut. Au tras aripile mesei vechi, din lemn de pin şi au pus o faţă de masă de un albastru-închis. Nancy aduse argintăria şi paharele din sufragerie, maică-sa rulă şervetele albe, de pânză. Nota finală – o muşcată cu flori roz, aşezată într-un suport, în mijlocul mesei. Rezultatul era adorabil, frumos şi neprotocolar, iar Nancy făcu un pas înapoi, uimită ca-ntotdeauna de talentul natural al mamei ei pentru a crea nu numai o ambianţă, ci o adevărată plăcere vizuală, cu ajutorul obiectelor celor mai obişnuite. Nancy era de părere că i se trăgea de la tatăl ei, care fusese pictor, şi se gândi, fără plăcere, la sufrageria ei de acasă, care, oricât ar fi încercat, nu era

niciodată altfel decât întunecată şi plicticoasă.

— Acum, spuse Penelope, nu mai avem nimic de făcut decât să-i aşteptăm pe lucrători să vină la masă. Stai aici, la soare, cât mă duc şi eu să mă aranjez – şi pe urmă am să-ţi aduc ceva de băut. Ce doreşti? Un pahar de vin? Un gin tonic?

Nancy spuse că ar dori un gin tonic şi, rămasă singură, îşi scoase jacheta şi privi cercetător în jur. Când maică-sa îi anunţase, pentru prima dată, că are intenţia să-şi construiască o seră, ea şi George se împotriviseră categoric acestei idei. Era un lux prostesc, după părerea lor, o extravaganţă nebună, pe care Penelope nu şi-o putea permite. Dar sfaturile lor fuseseră ignorate, iar Penelope pusese să se construiască această anexă a casei, delicată şi bine aerisită. Acum, caldă, parfumată, plină de verdeaţă şi de flori, era – şi Nancy trebuia să recunoască acest lucru – un loc de invidiat, dar ea nu reuşise niciodată să afle cât costase. Ceea ce o aduse înapoi, inevitabil, la problema neplăcută a banilor. Când mama ei îşi făcu reapariţia, cu părul aranjat, faţa pudrată şi mirosind a cel mai bun parfum al său, Nancy, aşezată în cel mai confortabil fotoliu de trestie, se întrebă dacă era cel mai bun moment pentru a aduce în discuţie subiectul vânzării panourilor, ba chiar încercă să inventeze o formulă de introducere; dar fu nevoită să se oprească, deoarece Penelope îndreptă discuţia în altă direcţie, cu totul neaşteptată.

— Poftim. Gin cu apă tonică… Sper că e destul de tare.

Ei îşi turnase un pahar de vin. Trase încă un fotoliu şi se lăsă în el, cu picioarele lungi întinse şi faţa întoarsă spre soare.

— Ah, nu-i aşa că e o binecuvântare? Ce program au ai tăi astăzi?

Nancy îi spuse ce program aveau.

— Săracul George! Imaginează-ţi, să stea toată ziua între patru pereţi, înconjurat de episcopi cu feţele prelungi. Dar familia Wainwright – ei cine sunt? Eu i-am cunoscut? E grozav pentru copii să poată pleca singuri undeva. În fond, e bine pentru oricine să poată pleca singur undeva. Vrei să vii în Cornwall cu mine?

Nancy, surprinsă, îşi privi mama cu uimire, nevenindu-i să-

şi creadă urechilor.

— În Cornwall?

— Da. Vreau să mă întorc la Porthkerris. Cât mai curând. Dintr-odată, a început să mă obsedeze această dorinţă teribilă. Şi ar fi mult mai amuzant dacă aş avea pe cineva cu mine.

— Dar…

— Ştiu. N-am mai fost acolo de patruzeci de ani şi, cu siguranţă, s-a schimbat şi n-am să mai cunosc pe nimeni. Dar tot vreau să mă duc. Să revăd iarăşi totul. De ce să nu vii şi tu? Am putea sta la Doris.

— La Doris?

— Da. La Doris. Ah, Nancy, doar n-ai uitat-o pe Doris! Nu se poate s-o fi uitat. Doar ea te-a crescut, până ai împlinit patru ani şi am plecat din Porthkerris.

Sigur că Nancy îşi amintea de Doris. Figura bunicului nu-i era prea clară, dar şi-o amintea pe Doris, cu mirosul ei dulce, de pudră de talc, cu braţele puternice şi pieptul ei moale, mângâietor. Cea dintâi amintire din viaţa lui Nancy se lega de Doris. Ea stătea într-un fel de căruţ, pe pajiştea din spatele casei, printre raţe şi găini, în vreme ce Doris punea rufele la uscat, să le bată vântul. Imaginea aceea rămăsese imprimată în memoria ei pentru totdeauna, luminoasă şi conturată în culori vii, ca o poză dintr-o carte de poveşti. O vedea pe Doris, cu părul bătut de vânt şi braţele ridicate; vedea aşternuturile şi feţele de pernă în bătaia vântului; vedea cerul albastru, nemişcat.

— Doris stă şi acum în Porthkerris, continuă Penelope. Are o căsuţă, Downalong, cum îi spuneam noi pe vremuri; e în partea veche a oraşului, pe lângă port. Iar acum, după plecarea băieţilor, are un dormitor liber. Mereu mă cheamă să vin să stau la ea. Şi i-ar face mare plăcere să te vadă. Erai fetiţa ei. A plâns când am plecat. Şi tu ai plâns, deşi nu cred că ţi-ai dat seama despre ce era vorba.

Nancy îşi muşcă buzele. Să stea cu o servitoare bătrână, într-o căsuţă prăpădită dintr-un orăşel din Cornwall – nu aşa îşi visa ea vacanţele. În plus…

— Dar copiii? întrebă ea. N-ar fi destul loc pentru copii.

— Ce copii?

— Melanie şi Rupert, bineînţeles. N-aş putea pleca în vacanţă fără ei.

— Pentru numele lui Dumnezeu, Nancy! Eu nu i-am invitat pe copii. Te-am invitat pe tine. Şi de ce să nu poţi pleca în vacanţă fără ei? Sunt destul de mari ca să rămână cu soţul tău şi doamna Croftway. Fă-ţi şi tu o plăcere! Evadează puţin, de una singură. N-ar fi pentru multă vreme. Doar câteva zile, nu mai mult de o săptămână.

— Când vrei să pleci?

— Curând. Cât mai curând cu putinţă.

— Ah, mamă, e aşa de dificil. Am atâtea pe cap… serbarea de la biserică de pregătit, pe urmă Conferinţa Partidului Conservator… în ziua aceea, e obligatoriu să dau o petrecere. Pe urmă, tabăra lui Melanie, cu copiii de la club…

Vocea îi pieri, căci nu mai ştia ce scuze să găsească. Penelope nu spuse nimic. Nancy luă încă o înghiţitură de gin, ca să mai prindă curaj şi privi spre maică-sa cu coada ochiului. Îi zări profilul frumos conturat şi ochii închişi.

— Mamă?

— Mm…?

— Poate mai încolo… când n-o să mai am atâtea pe cap. Poate în septembrie.

— Nu, răspunse Penelope, pe un ton categoric. Trebuie să se întâmple mai repede. Ridică mâna, apoi continuă: Nu-ţi face griji. Ştiu că eşti ocupată. Era doar o idee.

Între ele se lăsă o tăcere grea, neplăcută pentru Nancy, care intuia un reproş neexprimat. Dar de ce s-ar simţi vinovată? Era imposibil să-şi ia zborul aşa, anunţată în ultima clipă şi să plece în Cornwall, fără să aibă timp să pună lucrurile în ordine.

Nancy nu era în stare să stea tăcută multă vreme. Îi plăcea să converseze fără întrerupere. Încercând să găsească un subiect antrenant, constată că nu-i vine nimic în minte. Zău aşa, maică-sa se pricepea foarte bine s-o enerveze câteodată. Nu era vina lui Nancy. Doar că era aşa de ocupată, aşa de implicată în treburile casei, ale soţului, ale copiilor. Nu era

cinstit să fie obligată, aşa, deodată, să se simtă vinovată.

Aşa le-a găsit Noel. Dacă Nancy avusese o dimineaţă minunată, în schimb Noel avusese una groaznică. Să răscolească prin toate gunoaiele alea din pod, aşa cum făcuse ieri, era una, pentru că, în sinea lui, fusese tot timpul convins că era pe cale să facă o descoperire formidabil de valoroasă. Faptul că nu reuşise acest lucru nu-i uşurase deloc sarcina din acea dimineaţă. În plus, fusese puţin surprins de apariţia lui Danus. Se aşteptase să vadă un băiat de ţară, prostănac şi zdravăn şi, în loc de asta, se trezise în faţa unui tânăr rece şi tăcut, care îl făcea să-şi piardă cumpătul, cu privirea directă şi sigură a ochilor lui albaştri. Faptul că Antonia se ataşase aproape instantaneu de Danus îl înfuria şi mai tare, astfel că glasurile lor, stând prieteneşte la taifas în timp ce urcau şi coborau scara strâmtă, cu braţele încărcate de cutii de carton şi resturi de mobilă, deveniră, în cursul dimineţii, un motiv în plus de iritare. Altercaţia pe tema biroului mâncat de cari aproape că fusese ultima picătură şi, pe la unu fără un sfert, când se putea spune, oarecum, că făcuseră ordine, aruncând o parte din lucruri şi lăsându-le pe celelalte sprijinite de zid, simţi că s-a săturat. În plus, era murdar din cap până-n picioare. Simţea nevoia unui duş – dar mai mult decât un duş, voia să bea ceva, aşa că făcu un compromis: se spălă pe mâini, coborî la parter şi îşi turnă un Martini sec, suficient de tare ca să-l ameţească. Cu paharul în mână, trecu prin bucătărie, spre sera scăldată în razele soarelui. Vederea mamei şi a surorii sale nu-l calmă nici ea – stăteau amândouă relaxate, în fotolii de trestie, arătând de parcă niciuna din ele nu pusese mâna nici pe un pai în toată dimineaţa.

La auzul paşilor lui, Nancy îşi ridică privirea. Zâmbi larg, ca şi cum, pentru prima dată, se bucura să-l vadă.

— Bună, Noel.

Nu-i întoarse zâmbetul, ci doar se sprijini cu un umăr de tocul uşii deschise, uitându-se la ele. Maică-sa părea că doarme.

— Ce dracu' faceţi aici, ca două pupeze la soare, când alţii se spetesc muncind?

Penelope nici nu clinti. Zâmbetul lui Nancy îşi pierdu puţin din strălucire, dar rămase aşa, lipit de faţa ei. În cele din urmă, Noel îi răspunse, cu un uşor gest al capului şi un „Bună“ din vârful buzelor, după care se duse spre masa aranjată cu grijă, îşi trase un scaun şi, în sfârşit, se aşeză.

Maică-sa deschise ochii. Nu dormea.

— Ai terminat?

— Da, am terminat. Şi eu sunt terminat. Am ajuns o epavă.

— Nu mă refeream la tine, ci la lucru.

— E aproape gata. Mai e nevoie doar de o femeie harnică, să se ducă sus şi să dea cu mătura şi cu asta, basta.

— Noel, eşti grozav. Ce m-aş fi făcut fără tine?

Dar el nu-i aprecie zâmbetul recunoscător.

— Sunt mort de foame, îi spuse. Când mâncăm?

— Când vreţi voi.

Penelope puse paharul de vin pe masă şi privi spre grădină, peste ghivecele de plante. Un fuior de fum continua să se ridice spre cer, dar ceilalţi nu se vedeau.

— Poate că unul din voi ar trebui să-i cheme pe Danus şi pe Antonia, iar apoi am să mă duc să fac sosul.

Urmă o pauză. Noel aşteptă ca Nancy să se ofere pentru această treabă destul de uşoară, dar ea era concentrată asupra unei scame de pe fustă şi, în general, se purta ca şi cum n-ar fi auzit.

— Eu nu mai am putere, spuse Noel, apoi se lăsă pe spate, cu scaun cu tot. Du-te tu, Nancy, ţi-ar prinde bine un pic de mişcare.

Nancy, văzând în asta o ironie la adresa siluetei ei masive, se îmbufnă imediat, aşa cum prevăzuse el.

— Mulţumesc foarte mult.

— În fond, n-ai ridicat niciun deget, de dimineaţă şi până acum.

— Doar pentru că se întâmplă că mă aranjez înainte de a veni în vizită la prânz? ripostă ea, privindu-l insistent. Nu s-ar zice şi despre tine acelaşi lucru.

— Da’ George cum se îmbracă pentru prânzul de duminică? În frac?

Nancy se ridică în picioare, furioasă.

— Dacă asta e ceea ce numeşti tu o glumă…

Şi continuară tot aşa, răstindu-se unul la altul, aşa cum făceau dintotdeauna. Penelope nu mai suporta. Se ridică brusc în picioare.

— Am să-i chem eu, anunţă ea, iar progeniturile ei o lăsară să plece peste pajiştea însorită, cu iarbă de peste iarnă, în vreme ce ei rămaseră unde se aflau, indiferenţi la căldura înmiresmată din seră, fără să-şi vorbească, fără să se privească. Îşi purtau ranchiună, sorbind, din când în când, din pahare.

Penelope era necăjită. Le îngăduise s-o necăjească. Simţea cum i se ridică sângele în obraji şi îşi auzi bătăile sacadate ale inimii. Merse încet, fără să se grăbească, respirând adânc, spunându-şi să nu fie proastă. Ei nu aveau importanţă, copiii ăştia în toată firea ai ei, care încă se mai comportau ca nişte copii. Nu conta că Noel nu se gândea decât la el însuşi, sau că Nancy devenise aşa de snoabă şi plină de ea şi demodată. Nu conta că niciunul dintre ei, nici măcar Olivia, nu voia să vină în Cornwall cu ea.

Ce greşise? Ce se întâmplase cu copiii pe care îi născuse şi-i iubise, şi-i crescuse, şi-i educase, de care se îngrijise cu atâta dragoste? Răspunsul era, probabil, că nu se aşteptase niciodată la prea mult din partea lor. Dar viaţa dură de la Londra, după război, o învăţase să nu pretindă prea mult de la nimeni, în afară de sine. Fără părinţi ori prieteni vechi care s-o poată ajuta material, nu-i mai rămăsese decât să ceară ajutorul lui Ambrose şi mamei lui; după numai câteva luni, înţelesese inutilitatea unui astfel de gest. Era singură – în toate sensurile posibile – obligată să apeleze la resursele ei interioare.

Încrederea în sine. Acesta era termenul-cheie, unicul lucru care te putea ajuta să depăşeşti orice criză prin care era sortit să treci. Să fii tu însuţi. Independent. Să nu-ţi pierzi raţiunea. Să mai fi în stare să iei propriile decizii şi să alegi cursul vieţii care ţi-a mai rămas. „Nu am nevoie de copii. Le cunosc defectele, le înţeleg greşelile şi îi iubesc pe toţi, dar nu am nevoie de ei.“

Se rugă să fie întotdeauna aşa.

Acum era mai calmă, în stare chiar să zâmbească în sine. Trecu prin despărţitura din gardul viu şi zări livada care se întindea, în pantă, în faţa ochilor ei, alternând între soare şi umbră. La capătul livezii, rugul enorm încă mai trosnea şi arunca flăcări şi fum. Acolo se aflau Danus şi Antonia. Danus încercând să stingă focul, Antonia aşezată pe marginea roabei, uitându-se la el. Îşi scoseseră flanelele şi rămăseseră în cămăşi şi stăteau la taclale. Penelope le auzea glasurile prin aerul nemişcat. Păreau atât de absorbiţi şi se simţeau atât de bine, încât era păcat să-i deranjeze, chiar şi pentru a-i anunţa că era timpul să vină înăuntru, să mănânce mielul gătit la cuptor, cu sufleu de lămâie, şi prăjitura din aluat fraged cu căpşuni. Aşa că rămase acolo unde se afla, îngăduindu-şi plăcerea de a privi, pur şi simplu, această adorabilă scenă pastorală. În clipa aceea, Danus se opri şi se sprijini în coada furcii, iar Antonia începu să râdă. Iar sunetul râsului ei îi readuse în minte, cu o formidabilă claritate, peste ani, amintirea unui alt hohot de râs şi extazul neaşteptat şi bucuria fizică pe care fiecare om o simte, poate, doar o dată în viaţă.

A fost frumos, şi nimic din ceea ce e frumos nu se pierde. Rămâne într-o părticică din tine, din caracterul tău.

Alte voci, altă lume. Amintindu-şi clipele de extaz, Penelope simţi nu regret, ci bucuria înnoirii şi redescoperirii. Nancy, Noel şi neplăcuta stare de iritare pe care i-o provocaseră, toate astea erau uitate. Nu contau. Nimic nu conta, în afară de această clipă, acest moment de adevăr.

Ar fi stat aşa, pierdută în visare la marginea livezii, până la sfârşitul zilei, dar, dintr-odată, Danus o văzu şi-i făcu semn cu mâna, iar ea duse mâinile pâlnie la gură, strigându-i şi spunându-le că era ora mesei. El făcu semn că a înţeles, apoi înfipse furca în pământ şi se aplecă după flanelele lăsate pe jos. Antonia se ridică de pe marginea roabei, iar el îi puse flanelul pe umeri şi-i legă mânecile sub bărbie. Apoi porniră pe cărare, printre pomii din livadă, unul lângă celălalt; amândoi înalţi şi zvelţi, bronzaţi şi tineri şi, în ochii lui Penelope, foarte frumoşi.

Îşi simţi sufletul plin de recunoştinţă. Nu numai pentru munca grea, pe care ei o duseseră la bun sfârşit în acea

dimineaţă, dar şi pentru că ei se aflau acolo. Fără să spună un cuvânt, ei îi redaseră liniştea cugetului şi simţul valorilor, încât mulţumi destinului din adâncul inimii (sau era cumva mâna Domnului? – ce mult şi-ar fi dorit să poată fi sigură…) pentru că-i adusese pe cei doi în viaţa ei, ca pe o a doua şansă.

Unul din lucrurile care se puteau spune, fără greş, în favoarea lui Noel, era că momentele lui de furie nu erau de lungă durată. Până să se adune toată lumea, ajunsese la al doilea pahar de Martini sec (şi îi turnase şi surorii lui încă o porţie de gin), iar Penelope simţi o mare uşurare când îi găsi stând de vorbă destul de amical.

— Iată-ne şi pe noi. Nancy, uite, nu l-ai cunoscut pe Danus şi nici pe Antonia. Aceasta e frica mea, Nancy Chamberlain. Noel, te rog să te ocupi tu de băuturi… pune-le şi lor ceva de băut şi, pe urmă, poate vii să mă ajuţi să tai porţiile…

Noel puse paharul jos şi se ridică în picioare, cu un efort voit exagerat.

— Tu ce doreşti, Antonia?

— O bere uşoară ar fi grozavă, spuse ea, sprijinindu-se de masă şi scoţând în evidenţă picioarele foarte lungi, care parcă nu se mai terminau, îmbrăcate în jeanşi decoloraţi.

Când fetiţa lui Nancy, Melanie, se îmbrăca în jeans, arăta groaznic, pentru că avea fundul mare. Dar pe Antonia, perechea de jeanşi arăta fantastic. Nancy ajunse la concluzia că viaţa era foarte nedreaptă. Se întrebă dacă nu era cumva cazul s-o pună pe Melanie la regim, dar alungă imediat acest gând, pentru că Melanie făcea întotdeauna exact opusul lucrurilor pe care i le sugera maică-sa.

— Dar tu, Danus?

Tânărul înalt clătină din cap.

— Ceva răcoritor ar fi minunat. Un suc. E de ajuns şi un pahar de apă.

Noel încercă să insiste, dar Danus îl refuză categoric, aşa că ridică din umeri şi dispăru în casă. Nancy se întoarse spre Danus.

— Nu bei chiar nimic?

— Alcool, nu.

Arăta foarte bine. Vorbea frumos. Un gentleman. Extraordinar. Ce naiba făcea aici, pe post de grădinar al mamei ei?

— N-ai băut niciodată?

— Nu prea, rosti el, pe un ton indiferent.

— Poate, continuă Nancy – pentru că era un lucru extraordinar să întâlnească un bărbat care să nu dea pe gât nici măcar un pahar de bere – poate că nu-ţi place gustul?

El se gândi la întrebarea ei, apoi răspunse:

— Da, poate de asta.

Era foarte serios, dar, chiar şi aşa, Nancy nu putea fi sigură dacă râde de ea sau nu.

Mielul fraged, cartofii copţi, mazărea şi varza fuseseră consumate cu mare poftă, paharele de vin fuseseră umplute din nou, prăjitura fusese servită. Cum toţi erau din nou relaxaţi şi veseli, conversaţia alunecă spre modul în care aveau să-şi petreacă restul zilei.

— Eu, anunţă Noel, turnându-şi frişcă dintr-o cană de porţelan alb cu roz, peste prăjitura cu zmeură, pot spune că mi-a ajuns pentru astăzi, aşa că pun punct şi mă retrag. Plec cu maşina înapoi la Londra şi, cu puţin noroc, s-ar putea să evit aglomeraţia de duminică seara.

— Da, cred că aşa e cel mai bine, aprobă Penelope. Ai făcut destul. Cred că eşti sleit.

— Ce mai e de făcut? se interesă Nancy.

— De verificat şi de pus pe foc ultimele resturi, după care trebuie măturat în pod.

Nancy se gândi la altceva.

— Dar lucrurile acelea rămase în faţa uşii de la intrare? Barele metalice şi căruţul stricat. Doar n-o să le lăsaţi acolo la nesfârşit. Din cauza lor, Podmore's Thatch arată ca o tinichigerie.

Se aşternu liniştea, timp în care fiecare aşteptă ca toţi ceilalţi să vină cu vreo propunere. Danus începu:

— Le-am putea duce la groapa de gunoi din Pudley.

— Cum? întrebă Noel.

— Dacă doamna Keeling nu se supără, le-am putea pune în spatele maşinii ei.

— Nu, sigur că nu mă supăr.

— Când? întrebă Noel.

— Acum, după-masă.

— E deschis duminica?

— Ah, sigur că da, îl asigură Penelope. Totdeauna e deschis. E acolo un om cumsecade, într-un fel de magazie. Nu închide niciodată.

Nancy era îngrozită.

— Vrei să spui că locuieşte acolo tot timpul? Dar ce crede primăria despre asta? Cred că e groaznic de neigienic.

Penelope izbucni în râs.

— Nu cred că e genul de om care să-şi facă probleme cu igiena. E groaznic de murdar şi neras, dar e foarte simpatic. Odată, gunoierii intraseră în grevă şi trebuia să ducem singuri gunoiul, iar el ne-a ajutat cum a putut.

— Dar…

A fost întreruptă de Danus, ceea ce era surprinzător, pentru că abia dacă scosese două vorbe la masă.

— În Scoţia, există o groapă de gunoi în apropierea orăşelului în care locuieşte bunica mea; un vagabond bătrân stă acolo de treizeci de ani. Într-un dulap, explică el.

— Locuieşte într-un dulap?

Nancy părea mai oripilată ca oricând.

— Da. E unul destul de mare. Din epoca victoriană.

— Dar e teribil de incomod.

— E normal să gândiţi aşa, nu? El pare destul de fericit. E o adevărată figură pe acolo, şi lumea îl respectă. Merge pe drumuri, încălţat cu cizme de cauciuc şi îmbrăcat într-un pardesiu vechi. Lumea îi dă câte o ceaşcă de ceai şi sendvişuri cu gem.

— Dar seara ce face?

— N-am idee, clătină Danus din cap.

— De ce te îngrijorează aşa de mult serile lui? se interesă Noel. Mie unuia existenţa lui mi se pare atât de tragică, încât felul în care îşi petrece serile nu mai are nicio însemnătate.

— Ei, cred că e teribil de plicticos. Adică, evident că nu are televizor, sau măcar un telefon…

Nancy tăcu, încercând să-şi imagineze asemenea lipsuri.

Noel clătină din cap, cu acea expresie de exasperare pe care Nancy şi-o amintea din trecut, pe când el era un băieţel şmecher, care încerca s-o înveţe pe Nancy regulile simple ale unui joc de cărţi.

— Eşti imposibilă, îi spuse el, iar ea, rănită, nu mai scoase niciun cuvânt.

Noel se întoarse spre Danus.

— Eşti de fel din Scoţia?

— Părinţii mei locuiesc la Edinburgh.

— Ce face tatăl tău?

— E avocat.

Nancy, devorată de curiozitate, uită de supărare.

— Şi nu ţi-a trecut niciodată prin minte să te faci şi tu avocat?

— Când eram în şcoală, m-am gândit să-i calc pe urme. Apoi m-am răzgândit.

Noel se lăsă pe spate în scaun.

— Mi-am imaginat întotdeauna că scoţienii sunt foarte buni sportivi. Că merg la vânătoare de cerbi şi prepeliţe şi că se duc la pescuit. Şi tatăl tău se ocupă cu lucruri dintr-astea?

— Merge la pescuit şi joacă golf.

— E cumva şi „unul din stâlpii bisericii"? continuă Noel, cu un vag accent scoţian care o enervă pe maică-sa. Parcă aşa se spune în Nordul îngheţat, nu?

Danus, impasibil, îşi păstră cumpătul.

— Da, aşa este. Şi mai e şi arcaş.

— Mă tem că nu înţeleg. Lămureşte-mă.

— E membru în Compania onorabililor arcaşi. Garda reginei, când vine la Castelul Holyrood. În astfel de ocazii, îşi pune o uniformă străveche şi arată strălucitor.

— Cu ce sunt înarmaţi cei din garda reginei? Cu arcuri şi săgeţi?

— Exact.

Pentru o clipă, cei doi bărbaţi se priviră drept în ochi. Apoi,

Noel rosti: „Fascinant!“ şi mai luă o porţie de prăjitură cu zmeură. Prânzul homeric luă, în cele din urmă, sfârşit, încununat cu o cafea fierbinte şi ciocolată de desert. Noel îşi trase scaunul în spate, căscă cu imensă satisfacţie şi spuse că se duce să-şi facă bagajele, să plece înainte de a cădea lat. Ostentativ, Nancy începu să strângă ceştile şi farfuriuţele goale.

— Tu ce ai de gând să faci? îl întrebă Penelope pe Danus. Te întorci la focul tău?

— Focul îşi vede singur de treabă. Ce-ar fi să scăpăm de lucrurile acelea şi să le ducem la groapa de gunoi? Le pun eu în maşina dumneavoastră.

Urmă o pauză. Apoi, Penelope reluă:

— Dacă mai poate să aştepte până spăl eu vasele, conduc eu.

Noel se opri la jumătatea unui căscat, cu mâinile ridicate deasupra capului.

— Ei, zău aşa, mamă, doar n-are nevoie de şofer.

— De fapt, spuse Danus, am nevoie. Eu nu conduc.

Urmă o altă pauză, mai lungă, timp în care atât, Noel cât şi Nancy căscară gura la el, nevenindu-le să creadă urechilor.

— Nu conduci? Adică, nu ştii? Atunci cum naiba te deplasezi?

— Cu bicicleta.

— Ce tip extraordinar mai eşti şi tu… Ai cine ştie ce idei nobile despre poluarea aerului, sau ceva de genul ăsta?

— Nu.

— Dar…

Antonia intră în vorbă. Spuse, foarte repede:

— Eu ştiu să conduc. Dacă-mi dai voie, Penelope, stau eu la volan, iar Danus o să-mi arate drumul.

O privi pe Penelope peste masă şi amândouă zâmbiră în acelaşi timp, ca două femei care împărtăşesc acelaşi secret.

— Ar fi grozav, spuse Penelope. Ce-ar fi să plecaţi acum, cât timp eu şi Nancy ne ocupăm de vase, iar pe urmă, când vă întoarceţi, putem merge cu toţii în livadă, să terminăm cu focul împreună.

— De fapt, spuse Nancy, eu trebuie să plec acasă. Nu pot sta toată după-masa.

— Hai, mai stai puţin. Nici n-am avut timp să stăm de vorbă. Nu poate fi ceva atât de important, încât să nu mai poţi rămâne.

Se ridică în picioare şi luă o tavă. Antonia şi Danus se ridicară şi ei, îşi luară rămas-bun de la Noel şi apoi ieşiră pe la bucătărie. În timp ce mama lor aduna ceştile de cafea pe tavă, Noel şi Nancy nu scoaseră nicio vorbă, dar, îndată ce se auzi uşa şi se convinseră că toţi ceilalţi nu-i mai puteau auzi, începură să vorbească în acelaşi timp.

— Ce tip extraordinar!

— Aşa de solemn! Nu zâmbeşte niciodată…

— Unde l-ai găsit, mamă?

— Ce ştii despre el? Se vede că-i bine-crescut. E ceva în neregulă, dacă face pe grădinarul…

— Şi chestia asta, cum că nu bea şi nu conduce. De ce dracu' nu conduce?

— Eu cred, rosti Nancy cu emfază, că a omorât probabil pe cineva pe când era beat şi i s-a luat permisul.

Această părere era periculos de apropiată de presupunerile făcute de Penelope, şi ea curioasă, aşa că decise să nu-i mai lase să meargă mai departe şi sări în apărarea lui Danus:

— Pentru numele lui Dumnezeu, măcar daţi-i bietului om puţin timp să iasă pe poartă, înainte de a-l rupe în bucăţi!

— Ei, zău aşa, mamă, e un tip ciudat şi ştii asta la fel de bine ca şi noi. Dacă spune adevărul, vine dintr-o familie deosebit de respectabilă şi probabil şi bogată. Ce rost are să muncească aproape ca un rob, pentru un salariu de lucrător agricol?

— Habar n-am.

— L-ai întrebat?

— Bineînţeles că nu. Viaţa lui privată nu-i treaba mea.

— Dar, mamă, n-a adus şi el nişte referinţe?

— Bineînţeles că da. L-am angajat prin intermediul unui antreprenor.

— Şefii lui ştiu dacă e corect sau nu?

— Corect? De ce n-ar fi corect?

— Eşti aşa de naivă, mamă, că te-ai încrede în oricine care arată cât de cât prezentabil. La urma urmelor, lucrează prin casă şi grădină, iar tu stai singură.

— Nu stau singură. O am pe Antonia.

— După cât se pare, a prostit-o şi pe Antonia, aşa cum te-a prostit şi pe tine…

— Nancy, cine îţi dă dreptul să spui asemenea lucruri?

— Dacă nu mi-aş face griji pentru tine, n-ar fi nevoie să le spun.

— Şi ce-ţi imaginezi că ar putea face Danus? S-o violeze pe Antonia, iar apoi pe doamna Plackett, presupun. Să mă omoare pe mine, să fure tot de prin casă şi s-o întindă în Europa. Nu prea merită. Oricum, n-am nimic de valoare pe-aici.

Vorbi cu patimă, fără să se gândească şi, îndată ce le rosti, îşi regretă cuvintele, căci Noel se repezi ca pisica după şoareci:

— Nimic de valoare! Dar picturile tatălui tău? Chiar nimic din ce îţi spun nu te poate convinge că ăsta e punctul tău sensibil? Nu ai un sistem de alarmă, nu încui nicio uşă niciodată şi, nu încape îndoială, asigurarea e prea mică. Nancy are dreptate. Nu ştim nimic despre aiuritul ăsta pe care l-ai angajat grădinar şi, chiar dacă am şti, e o nebunie – oricum ai privi lucrurile – să nu faci ceva. Să vinzi, să refaci asigurarea, dar să faci naibii ceva!

— Oare de ce mi se pare mie că ai prefera să le vând?

— Hai, nu te mai înfuria aşa. Chibzuieşte mai bine. Nu-i vorba de *Căutătorii de scoici,* bineînţeles, dar e valabil pentru panouri. Acum, cât se vând bine. Află cât valorează nenorocitele alea şi scoate-le pe piaţă.

Penelope care, în tot acest timp, stătuse în picioare, se aşează din nou. Îşi sprijini un cot pe masă şi îşi lăsă fruntea în palmă. Cu cealaltă mână luă cuţitul de unt şi începu să deseneze tot felul de figuri pe faţa de masă groasă, de un albastru-închis. După o vreme întrebă:

— Tu ce crezi, Nancy?

— Eu?

— Da, tu. Ce ai de zis despre tablourile mele, despre

asigurare şi despre viaţă mea privată, în general?

Nancy îşi muşcă buzele, respiră adânc şi apoi începu să vorbească, cu vocea limpede şi cam răstit, de parcă ar fi ţinut un discurs la institutul pentru femei.

— Eu cred… cred că Noel are dreptate. George e de părere că ar trebui să refaci asigurarea. Aşa mi-a spus, după ce a citit despre vânzarea acelui tablou, *Femei cărând apă.* Dar dobânzile ar putea fi, fireşte, foarte mari. Iar compania de asigurări ar putea să pretindă un sistem de securitate mai sigur. La urma urmelor, ei trebuie să se gândească la investiţia clientului.

— După părerea mea, îi răspunse maică-sa, ori l-ai citat pe George cuvânt cu cuvânt, ori te-ai apucat să citeşti vreun manual ininteligibil. Tu n-ai idei proprii?

— Ba da, spuse Nancy, vorbind iarăşi pe un ton normal. Am. Cred că ar trebui să vinzi panourile.

— Şi să obţinem, eventual, un sfert de milion?

Spuse asta pe un ton care încerca să pară firesc. Discuţia mergea mai bine chiar decât îndrăznise Nancy să spere şi începuse să simtă un entuziasm greu de stăpânit.

— De ce nu?

— Iar după aceea, ce-ar trebui să fac cu banii?

În timp ce vorbea, îl privi pe Noel. El ridică ostentativ din umeri.

— Banii pe care îi dai cât trăieşti, spuse el, valorează dublu faţă de cei pe care îi dai după ce mori.

— Cu alte cuvinte, îi vrei acum.

— Mamă, n-am spus asta. Vorbeam aşa, în general. Dar recunoaşte: să ţii în casă un asemenea ou de aur e ca şi cum i l-ai da guvernului pe tavă.

— Deci, crezi că ar trebui să vi-l dau vouă pe tavă.

— Păi, ai trei copii. Ai putea să dai fiecăruia câte ceva, împărţind totul la trei. Să-ţi ţii şi ţie nişte bani, ca să te bucuri de viaţă. N-ai putut s-o faci niciodată. Tot timpul ai avut probleme. Cu părinţii tăi călătoreai peste tot. Ai putea călători din nou. Să mergi la Florenţa. Sau în sudul Franţei, din nou.

— Iar voi doi ce-aţi face cu sumele acelea frumuşele?

— Presupun că Nancy ar cheltui banii cu copiii. Cât despre

mine, aş schimba totul.

— Cu ce?

— Orizonturi noi, pajişti verzi. Aş deschide o firmă… pentru produse de larg consum, de exemplu…

Era iarăşi leit taică-său. Veşnic nemulţumit cu ce avea, invidios pe alţii, materialist, ambiţios şi de neclintit în credinţa că lumea era obligată să-l hrănească. Parcă i-ar fi vorbit chiar Ambrose, iar asta, mai mult decât orice altceva, o făcu să-şi piardă răbdarea.

— Produse de larg consum, repetă ea, fără să încerce să-şi ascundă dispreţul din glas. Trebuie să fii nebun. Mai bine pune tot capitalul pe un singur cal, sau joacă-l la ruletă. Eşti un neruşinat şi, câteodată, felul tău de a fi mă dezgustă şi mă aduce la disperare.

Noel deschise gura să se apere, dar ea i-o tăie scurt, ridicând tonul:

— Ştii ce cred eu? Cred că te doare-n cot ce se întâmplă cu mine, cu casa mea sau cu tablourile mele. Îţi pasă numai de tine şi de cât de uşor şi fără emoţii reuşeşti să pui mâna pe mai mulţi bani.

Noel închise gura; faţa i se crispă de furie şi simţi cum îi piere culoarea din obraji.

— … N-am vândut panourile şi poate că n-am să le vând niciodată, dar dacă am s-o fac, am să păstrez totul pentru mine, pentru că sunt banii mei şi pot face ce vreau cu ei, iar cel mai mare cadou pe care un părinte îl poate face copiilor lui este să fie independent de ei. Cât despre tine, Nancy, cu copiii tăi cu tot, tu şi George aţi hotărât să-i trimiteţi la şcolile alea ridicol de scumpe. Poate că, dacă aveaţi mai puţine ambiţii pentru ei şi vă petreceaţi mai mult timp învăţându-i bunele maniere, ar fi devenit cu mult mai simpatici decât sunt acum.

Nancy, cu o promptitudine care o miră chiar şi pe ea, sări în apărarea progeniturilor ei.

— Te poftesc să nu-mi critici copiii!

— E timpul s-o facă cineva.

— Şi cu ce drept te iei tu de ei? Nici nu-ţi pasă de ei. Te preocupă mai mult nenumăraţii tăi prieteni excentrici şi

nenorocita ta de grădină. Nu vii niciodată să-i vezi măcar. Nu vii niciodată să ne vezi pe noi, oricât de des te-am invita…

Era rândul lui Noel să-şi piardă răbdarea.

— Ah, pentru numele lui Dumnezeu, Nancy, taci din gură! Amărâţii tăi de copii n-au nimic de-a face cu noi. Nu vorbim aici de copiii tăi. Încercăm să conversăm, într-un mod inteligent…

— Ba au de-a face, şi încă cum! Ei sunt generaţia viitoare…

— Doamne, ajută-ne!

— … Şi merită de o mie de ori mai mult ajutor financiar decât cine ştie ce proiect stupid de-al tău, cu care să scoţi mai mulţi bani. Mama are dreptate, i-ai cheltui pe toţi, i-ai juca la cărţi…

— O asemenea acuzaţie, venită de la tine, mă face să râd. Tu, care nu ai nicio opinie, care nu ştii absolut nimic despre absolut nimic…

Nancy sări în picioare.

— Îmi ajunge. Nu mai rămân nicio clipă aici, să mă las insultată. Mă duc acasă.

— Da, spuse maică-sa. Cred că e timpul să plecaţi amândoi. Şi mai cred că e foarte bine că Olivia nu se află aici. Dacă v-ar fi ascultat certându-vă, v-ar fi făcut bucăţele pe amândoi. Numai şi numai din acest motiv, sunt perfect sigură că, dacă ar fi fost aici, niciunul din voi n-ar fi avut curajul să înceapă măcar discuţia asta ruşinoasă. Iar acum… adăugă Penelope, ridicându-se la rândul ei în picioare şi apucând tava. Amândoi sunteţi nişte oameni ocupaţi, cum, de altfel, nu încetaţi să-mi aduceţi mereu aminte. N-are sens să vă pierdeţi restul zilei cu asemenea certuri sterile. Între timp, eu am să mă duc să mă apuc de spălatul vaselor.

Când porni spre bucătărie, Noel aruncă o ultimă replică răutăcioasă:

— Sunt sigur că Nancy ar fi fericită să te ajute. Nimic nu-i place mai mult decât să spele un teanc de vase.

— Am spus, îmi ajunge. Mă duc acasă. Cât despre spălatul vaselor, nu-i cazul s-o compătimeşti pe mama. Poate să le spele Antonia, când se întoarce. La urma urme lor, doar e pe

post de îngrijitoare!

Penelope, ajunsă la uşă, se opri brusc. Întoarse capul şi o privi pe Nancy cu atâta dezgust în ochii ei negri, încât Nancy intui că mersese, totuşi, prea departe.

Dar mama ei nu-i aruncă ceştile de cafea în faţă. Rosti doar atât, cu o voce foarte calmă:

— Nu, Nancy. Nu e pe post de îngrijitoare. E prietena mea. Musafira mea.

Şi ieşi. Îndată după aceea se auzi apa curgând peste tacâmuri şi porţelanuri. Între cei doi se lăsă o tăcere adâncă, întreruptă doar de bâzâitul unui bondar care, presupunând greşit că venise vara, se hotărâse să-şi părăsească ascunzişul din timpul iernii. Nancy întinse mâna după jachetă şi se îmbrăcă. Închizându-şi nasturii, ridică fruntea şi privi spre Noel. Peste masă, privirile li se întâlniră. El se ridică, încet, în picioare.

— Bravo, murmură el. De data asta ai făcut-o lată.

— Vorbeşte pentru tine, îi aruncă Nancy.

O lăsă şi dispăru la etaj, să-şi ia lucrurile. Nancy rămase pe loc, aşteptându-l, decisă să-şi păstreze demnitatea, să-şi ascundă rănile, să nu-şi piardă prestanţa. Îşi umplu timpul studiindu-şi ţinuta, pieptănându-şi părul, pudrându-şi faţa roşie şi pătată, dându-se cu ruj. Era foarte supărată şi abia aştepta să scape, dar nu avea curajul s-o facă singură; maică-sa avusese întotdeauna felul ei special de a se purta cu ea, dar Nancy era hotărâtă să plece din această casă fără să-şi ceară, în vreun fel, scuze. La urma urmelor, pentru ce ar fi trebuit să se scuze? Mama ei se purtase urât, rostise lucrurile acelea de neiertat.

Când auzi paşii lui Noel, îşi închise pudriera, o puse în geantă şi porni spre bucătărie. Maşina de spălat vase mergea din plin, iar Penelope, cu spatele la ei, curăţa cratiţele la chiuvetă.

— Ei, noi plecăm, spuse Noel.

Penelope lăsă cratiţele deoparte, îşi scutură apa de pe mâini şi se întoarse cu faţa la ei. Şorţul şi faţa roşie nu-i ştirbeau cu nimic demnitatea, iar Nancy îşi aminti că rarele ei ieşiri nu

durau mai mult de câteva minute. Niciodată, în toată viaţa ei, nu le purtase pică, nu ţinuse supărarea. Ca şi cum i-ar fi părut rău pentru ei. Într-un fel, tot ea ieşise victorioasă.

— Mulţumesc că aţi venit, le spuse ea pe un ton convins. Şi îţi mulţumesc, Noel, pentru cât ai muncit.

Se şterse cu un prosop pe mâini. Ieşiră împreună din bucătărie, apoi afară, pe uşa principală, spre maşinile care aşteptau pe aleea pietruită. Noel intră în Jaguarul lui prin spate, trecu la volan şi, cu un semn din mână, ieşi în viteză pe poartă, dispărând pe drumul spre Londra. Nu-şi luase rămas-bun de la niciuna din ele, dar nici mamă, nici soră nu făcură vreun comentariu.

Nancy urcă şi ea în maşină, în tăcere, îşi fixă centura de siguranţă, îşi puse mănuşile din piele de porc. Penelope urmări aceste pregătiri de plecare. Nancy simţea privirea mamei sale aţintită asupra ei şi se înroşi pe gât şi apoi pe obraji.

— Fii atentă! Nancy, îi spuse Penelope. Ai grijă cum conduci.

— Aşa fac întotdeauna.

— Dar acum eşti supărată.

Nancy, cu privirea fixată pe volan, simţi cum i se umplu ochii de lacrimi. Îşi muşcă buzele.

— Sigur că sunt supărată. Nimic nu e mai supărător decât certurile în familie.

— Certurile în familie sunt ca accidentele de maşină. Fiecare familie îşi spune: „De ce trebuia să ni se întâmple tocmai nouă?“, dar se poate întâmpla oricui. Singurul mod de a evita aşa ceva este să conduci cu mare atenţie şi să ai multă consideraţie pentru ceilalţi.

— Nu e lipsă de consideraţie faţă de tine. Dar ne gândim la binele tău.

— Nu, Nancy, nu-i adevărat. Vreţi doar să fac ceea ce vreţi voi să fac, adică să vând picturile tatălui meu şi să vă dau vouă banii înainte să mor. Dar am să vând picturile atunci când voi hotărî eu. Şi n-am de gând să mor multă vreme de acum înainte. Acum poţi să te duci, conchise ea, făcând un pas

înapoi.

Nancy îşi şterse lacrimile prosteşti, porni motorul, băgă în viteză şi decuplă frâna de mână.

— … Nu uita, transmite-i lui George salutările mele.

Plecase. Penelope rămase colo, pe pietrişul din faţa uşii deschise, mult după ce zgomotul maşinii lui Nancy se pierduse în căldura liniştită a acestei incredibile după-amiezi de primăvară. Privind în jos, zări un fir de buruiană, ieşit printre dalele de piatră. Se aplecă, îl rupse şi-l aruncă, apoi se întoarse şi intră în casă.

Era singură. Binecuvântată singurătate! Cratiţele mai puteau aştepta. Trecu prin bucătărie şi se îndreptă spre salon. Spre seară se făcea mai răcoare, aşa că aprinse un chibrit şi pregăti focul în cămin. Când flăcările se înteţiră îndeajuns, se ridică, îndreptându-se spre birou, unde găsi bucăţica de hârtie cu reclama pentru casa Boothby, pe care Noel, cu o săptămână în urmă, i-o adusese spre cunoştinţă. „Trebuie să-l sun pe domnul Roy Brookner.“ Aşeză bucata de hârtie pe sugativă, punând o greutate deasupra, pentru siguranţă, apoi se întoarse în bucătărie. Deschizând un sertar, scoase de acolo un cuţit mic, ascuţit, pentru legume, apoi urcă în dormitorul ei. Soarele după-amiezii trimitea raze aurii prin fereastra dinspre vest, făcând să sclipească obiectele de argint şi reflectându-se în oglindă şi în geam. Puse cuţitul pe măsuţa de toaletă şi deschise uşile dulapului mare, victorian, care ajungea până la tavanul înclinat. Dulapul era plin de lucrurile ei. Le scoase pe toate şi le aşeză, unele peste altele, pe pat. Pentru asta trebui să facă mai multe drumuri, dar, puţin câte puţin, patul mare, acoperit cu o cuvertură croşetată, din bumbac, se umplu cu tot felul de veşminte, începând să semene cu un bazar organizat de biserică, sau, poate, cu garderoba femeilor venite la cine ştie ce petrecere aiurită.

Dar dulapul era gol şi se vedea tăblia din spate. Cu ani în urmă, aceasta fusese acoperită cu hârtie de culoare închisă, cu un model complicat, în relief. Dar în spatele acestor contururi se mai zăreau şi alte neregularităţi: erau panourile şi benzile metalice care alcătuiau această piesă veche, solidă de mobilier.

Penelope luă cuţitul şi îşi plimbă degetele peste suprafaţa aspră din interior, orientându-se din instinct. Găsind ceea ce căuta, introduse lama cuţitului jos de tot, în colţul dintre tăblia din spate şi podea şi trase în sus, tăind hârtia ca şi cum ar fi deschis un plic. Calculă cu atenţie dimensiunile. Şaizeci de centimetri pe verticală, treizeci pe orizontală, apoi iarăşi şaizeci de centimetri în jos. Nesusţinută de nimic, bucata de hârtie se desprinse, se răsuci şi, în cele din urmă, căzu, dezvăluind obiectul care fusese ascuns în spatele său timp de douăzeci şi cinci de ani. O mapă veche de carton, legată cu sfoară şi fixată pe panourile de mahon cu bucăţi de bandă adezivă.

În seara aceea, la Londra, Olivia îl sună pe Noel.

— Cum a mers?

— S-a rezolvat.

— Ai găsit ceva deosebit?

— Pe naiba, n-am găsit nimic.

— Of, dragul meu, rosti sora lui, şi Noel simţi amuzamentul din vocea ei; trase o înjurătură în gând. Atâta muncă pentru nimic. Nu contează. O să ai mai mult noroc data viitoare. Ce face Antonia?

— E bine. Cred că s-a îndrăgostit de grădinar.

Sperase s-o şocheze.

— Ei, asta-i grozav, spuse Olivia. Ce fel de om e?

— Ciudat.

— Ciudat? Vrei să spui că e ţicnit?

— Nu. Doar ciudat. Parcă ar fi un peşte pe uscat. A cincea spiţă la roata carului. De familie bună, a urmat şcoli private, deci ce-i trebuia să se facă grădinar? Încă un lucru – nu conduce maşina şi nu bea. Şi nu zâmbeşte niciodată. Nancy e convinsă că ascunde un secret teribil şi, pentru prima dată, sunt înclinat să-i dau dreptate.

— Mama ce zice de el?

— A, ei îi place foarte mult. Îl tratează ca pe un fiu rătăcitor.

— În cazul ăsta, nu-mi fac griji. Mama nu-i proastă. Ea ce mai face?

— Ca de obicei.

— Nu e prea obosită?

— E bine, din câte am văzut eu.

— Nu i-ai spus nimic de schiţe? N-ai făcut vreo aluzie? N-ai întrebat-o de ele?

— N-am scos o vorbă. Dacă au existat vreodată, probabil că a uitat cu totul de ele. Ştii că n-are memoria prea bună. Noel ezită, apoi continuă, pe un ton firesc: A fost şi Nancy la prânz. A început să-l citeze pe George, în legătură cu reasigurarea. Au cam ieşit scântei.

— Vai, Noel…

— Ştii cum e Nancy. Lipsită total de tact, proasta de ea!

— Mama s-a necăjit?

— Puţin. Am aranjat eu lucrurile. Dar acum e şi mai hotărâtă să nu vândă.

— Ei, presupun că e treaba ei. Oricum, îţi mulţumesc că ai luat-o pe Antonia cu tine.

— A fost plăcerea mea.

Din nou luni dimineaţa. Până să coboare Penelope, Danus venise şi se apucase de treabă în grădina de zarzavat. Următorul vizitator a fost poştaşul, cu camioneta lui roşie, apoi a sosit doamna Plackett, impunătoare pe bicicleta ei, cu şorţul în sac şi vestea că la magazinul de feronerie era reducere de preţuri – aşa că, de ce nu-şi cumpăra doamna Keeling o lopată nouă pentru cărbuni? Tocmai discutau acest important proiect când Antonia îşi făcu apariţia, fiindu-i apoi prezentată doamnei Plackett. Au schimbat amabilităţi şi şi-au reluat, fiecare, activităţile obişnuite. Doamna Plackett luă aspiratorul şi cârpele de praf şi porni pe scări în sus. Lunea era ziua când făcea curat în dormitoare. Antonia puse la prăjit şunca pentru micul dejun, iar Penelope intră în salon, închise uşa şi se aşeză la birou, să dea un telefon.

Era ora zece. Formă numărul.

— Boothby, comercianţi de obiecte de artă. Cu ce vă putem servi?

— Aş putea vorbi cu domnul Roy Brookner?

— Aşteptaţi o clipă.

Penelope aşteptă. Avea emoţii.

— Roy Brookner la aparat.

O voce adâncă, de om cultivat, foarte plăcută.

— Domnule Brookner, bună dimineaţa. Mă numesc Keeling, Penelope Keeling şi sun de acasă, din Gloucestershire. În ziarul *Times* de duminica trecută am găsit o reclamă referitoare la picturi din epoca victoriană. Era dat acolo numele dumneavoastră şi numărul de telefon.

— Întocmai.

— Mă întrebam dacă ajungeţi cumva prin această zonă, în viitorul apropiat.

— Aveţi ceva şi doriţi să-mi arătaţi?

— Da. Nişte lucrări de Lawrence Stern.

Urmă o uşoară ezitare.

— Lawrence Stern? repetă el.

— Da.

— Sunteţi sigură că sunt de Lawrence Stern?

— Da, zâmbi ea, sunt foarte sigură. Lawrence Stern a fost tatăl meu.

Altă scurtă pauză. Penelope şi-l imagina luând o bucată de hârtie şi desfăcând capacul stiloului.

— Puteţi să-mi daţi adresa dumneavoastră? Penelope i-o dădu. Dar numărul de telefon? I-l dădu şi pe acela. Să-mi consult agenda. Poate că e prea devreme săptămâna asta?

— Cu cât mai repede, cu atât mai bine.

— Miercuri? Sau joi?

Penelope calculă, îşi făcu repede nişte planuri.

— Joi ar fi cel mai bine.

— Joi, la ce oră?

— După-amiază e bine? Pe la ora două?

— Minunat. Mai am un drum de făcut la Oxford; aş putea rezolva acolo de dimineaţă şi să vin la dumneavoastră după aceea.

— Dacă vă îndreptaţi spre Pudley, e foarte uşor. Există indicatoare spre sat.

— Găsesc eu drumul, o asigură el. Joi, la ora două. Şi

mulţumesc, doamnă Keeling, că m-aţi sunat.

Aşteptând sosirea lui, Penelope se ocupă de florile din seră, udă o ciclamă, tăie florile uscate ale unei muşcate şi frunzele îngălbenite. Se înteţise vântul şi acum aducea, dinspre est, nori pufoşi care acopereau din când în când, soarele. Dar căldura de mai înainte avusese efect şi, în livadă, se zăreau deja căpşoarele narciselor galbene; flori de ciuboţica-cucului îşi iţeau petalele delicate, iar mugurii lipicioşi de castan se spărgeau, descoperind vederii verdele palid al frunzelor proaspete, încreţite.

Era îmbrăcată cu hainele cele mai bune, cum pretindeau importanţa şi prestanţa situaţiei; era preocupată, gândindu-se cum arăta domnul Brookner. Neavând niciun detaliu, în afara numelui său, ori a vocii sale la telefon, nu prea avea pe ce să se bazeze şi, de fiecare dată când se gândea, şi-l imagina altfel. Putea fi foarte tânăr, un student eminent, cu fruntea bombată şi papion roz. Putea fi mai în vârstă, cu alură universitară, foarte informat. Putea fi un tipic om de afaceri, voinic, perfect cunoscător al limbajului de specialitate şi cu o minte de calculator.

Evident, după cum s-a dovedit, nu era nimic din toate acestea. Când, după ora două, auzi închizându-se portiera unei maşini, urmată, la scurt timp, de soneria de la uşă, Penelope lăsă jos stropitoarea şi plecă, prin bucătărie, să-i deschidă. Deschizând uşa se trezi privindu-i spatele; bărbatul se oprise pe alee, privind în jurul său, parcă admirând liniştea locului şi frumuseţea acestei zone rurale. Se întoarse imediat. Era un gentleman foarte înalt şi distins, cu părul negru dat spre spate, dezvăluind o frunte lată şi bronzată şi o pereche de ochi căprui, adânci, care o studiau politicos din spatele ochelarilor cu rame groase, de baga. Purta un costum de tweed, foarte decent şi bine croit, cămaşă în carouri şi cravată în dungi foarte fine. Dacă i-ai fi dat un joben şi un binoclu, s-ar fi potrivit perfect la cea mai elegantă cursă de cai.

— Doamna Keeling…

— Da. Bună ziua, domnule Brookner, rosti ea, strângându-i

mâna.

— Admiram priveliştea. Ce loc superb – şi ce casă drăguţă!

— Mă tem că va trebui să intraţi prin bucătărie. Nu am o intrare mai elegantă…

Îl conduse înăuntru, iar atenţia lui fu imediat atrasă de perspectiva trecerii, prin uşa de la celălalt capăt, în sera scăldată de soare, plină de verdeaţă umbroasă.

— În locul dumneavoastră, nu mi-ar mai păsa de uşa de la intrare, cu o bucătărie aşa de drăguţă… şi o asemenea seră.

— Sera am construit-o eu, dar restul casei este, în bună măsură, aşa cum am găsit-o.

— Locuiţi de mult aici?

— De şase ani.

— Staţi singură?

— În cea mai mare parte a timpului. În momentul de faţă, stă la mine o prietenă tânără de-a mea, dar în această după-amiază e plecată. Îl duce pe grădinarul meu la Oxford, cu maşina… Au luat maşina de tuns iarba în portbagaj, să o dea la ascuţit.

Domnul Brookner păru uşor surprins.

— E nevoie să mergeţi până la Oxford pentru atâta lucru?

— Nu, dar n-am vrut să fie pe-aici când veniţi dumneavoastră, îi răspunse Penelope, foarte direct. Şi, cu ocazia asta, îmi cumpără şi seminţe de cartofi şi nişte lucruri pentru grădină, aşa că nu va fi un efort inutil. Acum, spuneţi-mi, doriţi o ceaşcă de cafea?

— Nu, mulţumesc.

— Bine.

Omul rămase pe loc, răbdător, părând gata să stea cu ea o veşnicie.

— Ei, în cazul ăsta, cred că ar fi mai bine să nu pierdem timpul. Vreţi să mergem mai întâi sus, să vă uitaţi la panouri?

— Cum doriţi dumneavoastră, spuse domnul Brookner.

Îl conduse afară din bucătărie, apoi sus, pe scările strâmte, până pe palierul micuţ.

— … Acestea sunt, aşezate de o parte şi de alta a uşii dormitorului meu. Au fost chiar ultimele picturi făcute de tatăl

meu. Nu ştiu dacă ştiţi, dar a suferit de o artrită teribilă. Când a pictat aceste panouri, abia mai putea ţine pensulele, aşa că, după cum vedeţi, n-a mai apucat să le termine.

Păşi într-o parte, făcându-i loc domnului Brookner să vină mai aproape, să le studieze, să se dea puţin înapoi (doar un pas sau doi, căci altfel ar fi căzut pe scări), să-şi schimbe iarăşi locul. El nu scoase nicio vorbă. Poate că nu-i plăceau. Ca să-şi ascundă starea bruscă de nervozitate, Penelope începu iarăşi să vorbească:

— Totdeauna au fost un motiv de glume. Vedeţi, noi aveam o căsuţă în Porthkerris, sus, pe coama dealului, şi nu erau niciodată destui bani ca s-o întreţinem, aşa că a cam căzut în paragină. Holul de acolo era decorat cu un tapet vechi, care se uzase, iar mama nu-şi putea permite să-l schimbe, aşa că i-a propus tatii să picteze două panouri decorative, înalte, care să ascundă partea cea mai roasă din tapet. Şi mama dorea ceva în vechiul stil alegoric, fabulos, în aşa fel încât să le poată păstra mereu, pentru ea însăşi. Drept care tata s-a pus pe treabă, iar acesta e rezultatul. Dar nu le-a putut termina. Totuşi, Sophie… mama mea… nu s-a supărat. A spus că-i plac şi mai mult, aşa cum sunt.

El nu făcu, nici de astă dată, niciun comentariu. Penelope se întreba dacă nu cumva îşi adună curajul, ca să-i spună că nu valorează nimic, când, brusc, el se întoarse spre ea şi-i zâmbi.

— Dumneavoastră le numiţi „neterminate“, doamnă Keeling, cu toate acestea, ele sunt minunat de complete. Detaliile nu sunt atât de fine, bineînţeles, sau atât de meticuloase, ca operele lui celebre, pe care le-a pictat la începutul secolului, dar oricum sunt perfecte în felul lor. Şi ce maestru al culorilor a fost! Uitaţi-vă la albastrul cerului…

Era plină de recunoştinţă faţă de el.

— Îmi pare bine că vă plac. Copiii mei, fie că le-au ignorat întotdeauna, fie că le-au ironizat exagerat, dar mie mi-au bucurat întotdeauna ochii.

— Aşa şi trebuie, rosti el, şi renunţă să le mai studieze. Mai aveţi ceva să-mi arătaţi sau asta-i tot?

— Mai am încă ceva, la parter.

— Putem merge să vedem?

— Bineînţeles.

Ajunşi din nou jos, intrară în salon. Privirea lui se îndreptă imediat spre *Căutătorii de scoici.* Înainte de sosirea lui, Penelope aprinse becul mic care lumina tabloul, încât acum, totul era pregătit pentru a-i capta atenţia. În clipa aceea, în ziua aceea, Penelope se simţea mai ataşată ca oricând de tabloul încă proaspăt şi strălucitor, ca în ziua în care fusese pictat. Se lăsă tăcerea.

— Nu ştiam, spuse domnul Brookner, după o lungă pauză, că există o asemenea lucrare.

— N-a fost expusă niciodată.

— De când datează?

— Din 1927. E ultima lui mare operă. Plaja de nord, de la Porthkerris, văzută de la fereastra atelierului său. Unul dintre copii sunt chiar eu. Se numeşte *Căutătorii de scoici.* Când m-am căsătorit, mi l-a făcut cadou de nuntă. Asta se întâmpla acum patruzeci şi patru de ani.

— Ce cadou! Să nu mai vorbim de valoarea lui. Doar nu doriţi să-l vindeţi?

— Nu. Pe acesta nu-l vând. Dar am vrut să-l vedeţi.

— Mă bucur că am avut această posibilitate.

Îşi îndreptă iarăşi privirea spre tablou. După o vreme, Penelope înţelese că îşi umplea timpul, aşteptând ca ea să facă următoarea mutare.

— Mă tem că asta-i tot, domnule Brookner. În afară de câteva schiţe.

Se întoarse cu spatele la *Căutătorii de scoici,* cu faţa impasibilă.

— Nişte schiţe?

— Făcute de tatăl meu.

Aşteptă ca ea să-i ofere mai multe detalii şi, când văzu că nu intenţiona s-o facă, întrebă:

— Îmi puteţi permite să le văd?

— Nu ştiu dacă valorează ceva, sau măcar dacă v-ar interesa pe dumneavoastră.

— Nu pot spune nimic până nu le văd.

— Bineînţeles că nu.

Întinse mâna după canapea şi scoase de acolo mapa veche de carton, legată cu sfoară.

— Sunt aici.

Domnul Brookner luă mapa şi se aşeză într-un fotoliu victorian, cu braţele late. Puse mapa pe covor, la picioarele sale şi, cu degetele lungi, delicate, desfăcu nodul de sfoară.

Roy Brookner era un om cu o experienţă considerabilă în munca sa şi, de-a lungul anilor, ajunsese imun atât la şoc, cât şi la dezamăgiri. Învăţase să se descurce în situaţiile cele mai groaznice: câte o bătrânică ce se găsea, probabil, pentru prima dată în viaţă, fără bani – şi hotăra să evalueze, pentru ca mai apoi să-l vândă, obiectul cel mai important aflat în posesia ei. Boothby era informat de această intenţie, iar Roy Brookner stabilea, cu amabilitate, o întâlnire şi făcea apoi un drum – de obicei lung – pentru a vedea despre ce-i vorba. Iar la sfârşitul zilei, avea teribila sarcină de a o informa că pictura ei nu era un Landseer, vasul chinezesc, considerat a fi un Ming, era departe de aşa ceva; iar marca pe fildeş a Caterinei de Medici nu data, de fapt, din vremea acelei regine, ci de la sfârşitul secolului al XIX-lea; aşa că nu avea nicio valoare.

Doamna Keeling nu era o bătrânică – era chiar fiica lui Lawrence Stern; chiar şi aşa, deschise mapa fără să-şi facă prea mari speranţe. N-avea nici cea mai mică idee despre ce urma să descopere. Ceea ce găsi acolo era însă de o importanţă atât de mare, încât, pentru o clipă, aproape că nu-şi crezu ochilor.

Schiţe, spusese Penelope Keeling, dar nu-i spusese ce fel de schiţe erau. Pictate în ulei, pe pânză, iar capetele zdrenţuite ale pânzelor mai păstrau încă urmele piunezelor cu care fuseseră prinse pe suport. Le ridică, una câte una, în mâini, fără să se grăbească, studiindu-le uimit, şi apoi lăsându-le deoparte. Culorile erau vii, iar subiectele se ghiceau imediat. Simţind cum îi sporeşte entuziasmul, alcătui un catalog mental. *Spiritul primăverii; Atingerea iubitului; Femei cărând apă; Zeul-Apelor, Terasa din grădină…*

Aproape că era prea mult. Ca unul ajuns la jumătatea unei

mese prea copioase, se simţi sătul, incapabil să mai continue. Făcu o pauză, lăsându-şi braţele să se odihnească, sprijinite între genunchi. Penelope Keeling, în picioare lângă foc, aştepta judecata lui. Roy Brookner îşi ridică privirea, cercetând-o atent, peste spaţiul mic care îi despărţea. Trecură câteva clipe lungi, în care niciunul din ei nu rosti vreun cuvânt. Dar expresia de pe chipul lui spunea tot ce Penelope dorea să ştie. Îi zâmbi, iar zâmbetul îi lumină ochii negri şi, într-o clipă, toţi anii pe care îi trăise dispărură, iar el îşi imagină cât de frumoasă trebuie să fi fost în tinereţe. Şi îi trecu prin minte că, dacă ar fi fost tânără pe când era şi el tânăr, probabil că s-ar fi îndrăgostit de ea.

— De unde au apărut astea? o întrebă.

— Le am de douăzeci şi cinci de ani, ascunse în tăblia din spate a dulapului meu.

Roy Brookner se încruntă.

— Dar unde le-aţi găsit?

— Erau în atelierul tatălui meu, în grădina casei din Oakley Street.

— Mai ştie cineva de existenţa lor?

— Nu cred. Dar am sentimentul că Noel, fiul meu, a început să bănuiască – deşi nu am idee de ce – că ele există. Dar nu pot fi sigură de asta.

— Ce vă faceţi să credeţi asta?

— A început să caute peste tot, să răscolească podul. Şi s-a înfuriat foarte tare când n-a descoperit nimic. Sunt sigură că Noel căuta ceva anume, şi aş pune pariu că de schiţe era vorba.

— S-ar putea să ştie cât ar putea să valoreze. Se aplecă şi luă o altă pânză. *Grădina cu amoraşi.* Câte sunt în total?

— Paisprezece.

— Sunt asigurate?

— Nu.

— De asta le-aţi ascuns?

— Nu. Le-am ascuns pentru că nu doream să le găsească Ambrose.

— Ambrose?

— Soţul meu.

Oftă. Zâmbetul de pe faţă îi pieri, luând cu sine acea vibrantă strălucire de tinereţe. Avea iarăşi vârsta ei adevărată; o femeie atrăgătoare, cu părul încărunţit, ajunsă la şaizeci de ani şi obosită de atâta stat în picioare. Se îndepărtă de cămin şi se duse să se aşeze pe un colţ al canapelei, sprijinindu-şi o mână de spatele acesteia.

— Vedeţi dumneavoastră, noi nu aveam niciodată bani. Ăsta a fost miezul problemei, rădăcina tuturor relelor.

— Locuiaţi cu soţul dumneavoastră în Oakley Street?

— Da. După război. Pe timpul războiului am stat în Cornwall, pentru că aveam de îngrijit un copil. Pe urmă, mama a fost ucisă într-un atac aerian fulger, aşa că am rămas acolo, să am grijă şi de tata. Iar el a lăsat casa din Oakley… şi un… Brusc, începu să râdă, clătinând din cap cu disperare. Ce încurcătură. N-are niciun sens. Cum aţi putea înţelege?

— Puteţi încerca să începeţi cu începutul şi să mergeţi până la capăt.

— Mi-ar lua o zi întreagă.

— Am la dispoziţie o zi întreagă.

— Vai, domnule Brookner, dar v-aş plictisi de moarte.

— Sunteţi fiica lui Lawrence Stern, îi spuse el. Aţi putea să-mi citiţi cartea de telefon, din scoarţă-n scoarţă, iar eu aş fi fascinat.

— Ce drăguţ sunteţi. În cazul ăsta…

— În anul 1945, tatăl meu avea optzeci de ani. Eu aveam douăzeci şi cinci, eram măritată cu un locotenent de marină şi eram mama unui copil de patru ani. Pentru scurtă vreme am fost înrolată în serviciile auxiliare – aşa l-am cunoscut pe Ambrose –, dar, când am ştiut că voi avea un copil, am trecut în rezervă şi m-am dus acasă, la Porthkerris. Am stat acolo tot restul războiului. În aceşti ani, l-am văzut rar pe Ambrose. Aproape tot timpul era pe mare, în Atlantic sau Mediterana, iar la sfârşit, în Orientul îndepărtat. Mă tem că nici nu mi-a păsat prea mult. Legătura noastră a fost prilejuită de război, necugetată, care n-ar fi avut nicio şansă în vreme de pace.

Pe urmă, mai era şi tata. A fost întotdeauna un om plin de

tinereţe şi energie, dar, după ce Sophie a fost ucisă, a îmbătrânit brusc, sub ochii mei, şi nu se punea problema să-l părăsesc. Dar războiul s-a terminat şi totul a luat sfârşit. Toţi bărbaţii au venit acasă, iar tata mi-a spus că e timpul să mă întorc la soţul meu. Mi-e ruşine să spun că nu doream s-o fac, şi acela a fost momentul în care tata mi-a spus că făcuse actele casei lui din Oakley Street pe numele meu, încât să am întotdeauna un loc al meu, siguranţă pentru copiii mei şi independenţă financiară. După aceea, n-am mai avut nicio scuză ca să mai rămân. Nancy şi cu mine am părăsit Porthkerris pentru ultima oară. Tata a venit să ne conducă la gară şi să-şi ia rămas-bun; şi asta a fost pentru ultima oară, pentru că a murit în anul următor şi nu l-am mai văzut niciodată.

Casa din Oakley Street era enormă. Era atât de mare, încât tata, Sophie şi cu mine locuiam totdeauna la demisol şi închiriam etajele de sus. În felul acesta, puteam întreţine oarecum clădirea, să arate cât de cât bine. Am continuat şi eu acest aranjament. Un cuplu, Willi şi Lalla Friedmann, locuiseră acolo tot timpul războiului şi au rămas şi după aceea. Aveau o fetiţă, care se juca cu Nancy, iar ei erau chiriaşii mei permanenţi. Cât despre restul casei, era un du-te-vino continuu – unii plecau, alţi veneau. Majoritatea pictori sau scriitori, sau tineri care băteau la porţile televiziunii. Genul de oameni care îmi plăceau mie. Nu şi lui Ambrose.

Apoi, Ambrose s-a întors acasă. Nu numai că a venit acasă, dar a părăsit şi marina şi a acceptat o slujbă în compania familiei tatălui său, editura Keeling şi Philips din St. James. Am fost destul de surprinsă când Ambrose mi-a spus asta, dar cred că, la urma urmelor, a făcut ceea ce trebuia. Mai târziu, am aflat că-şi pătase dosarul, pe când se afla în Orient – se certase cu căpitanul şi i se făcuse un raport foarte nefavorabil. Aşa că, dacă rămânea în marină, nu cred că ar fi ajuns prea departe.

Aşadar, iată-ne iarăşi împreună. N-aveam prea multe, dar aveam mai mult decât majoritatea perechilor tinere. Eram tineri, sănătoşi, Ambrose avea o slujbă şi aveam o casă unde să

locuim. Ambrose era teribil de convenţional, un fel de snob monden… avea ideile lui, despre cum trebuie să te împrieteneşti cu cine trebuie. Iar eu eram excentrică şi neatentă şi, presupun, nu se prea putea pune bază pe mine. Dar lucrurile care pentru Ambrose erau importante, mie mi se păreau triviale, şi nu puteam să-i împărtăşesc entuziasmul. Ambrose nu mi-a dat niciodată nimic. A crezut, presupun, că aveam eu fondurile mele personale, ceea ce, într-un fel, era adevărat, dar duceam mereu lipsă de bani. În afară de asta, în familia mea, banii erau un subiect despre care, dacă se putea, nu se vorbea, dar existau. În timpul războiului am reuşit să mă descurc cu pensia primită de la marină, iar tata punea ceva deoparte în fiecare lună, în contul meu, ca să-mi pot plăti obligaţiile de întreţinere a casei, dar cum nu existau obiecte de lux pe care să dai banii şi, oricum, toată lumea era prost îmbrăcată, nu părea să aibă prea mare importanţă.

Însă măritată cu Ambrose şi locuind la Londra, era cu totul altceva. Între timp, se născuse şi cea de-a doua fiică a mea, Olivia, aşa că mai era o gură de hrănit. În plus, casa noastră era veche şi avea nevoie urgentă de reparaţii. Slavă Domnului, nu fusese bombardată, dar era fisurată, îi căzuse tencuiala şi scârţâia din toate încheieturile. Trebuia refăcută instalaţia electrică, iar acoperişul reparat. Când am vorbit cu Ambrose despre asta, mi-a spus că e casa mea şi responsabilitatea mea, aşa că, până la urmă, am vândut patru tablouri foarte preţioase, pictate de Charles Rainier, care aparţinuseră tatălui meu şi, în acest fel, am strâns destui bani pentru reparaţiile cele mai rudimentare, dar cel puţin nu mai ploua în casă şi eu am putut să mă liniştesc, căci trăiam cu teama că s-ar putea electrocuta copiii, vârându-şi degetele în prizele vechi din pereţi.

Pe urmă, a urmat ultima picătură. Mama lui Ambrose, Dolly Keeling, – care-şi petrecuse toată perioada războiului în Devon, ascunzându-se de bombe – s-a întors la Londra. Şi-a luat o căsuţă în Lincoln Street şi, din clipa în care a sosit, a început să ne facă necazuri. Nu mă plăcuse niciodată. N-o condamn pentru asta. Nu m-a iertat niciodată pentru că am

lăsat copilul, că „l-am păcălit“ pe Ambrose să mă ia de nevastă. Era singurul ei copil şi era foarte posesivă. Aşa că şi l-a luat înapoi. Dintr-odată, căsătoria cu Ambrose a început să semene cu situaţia când trebuie să ai grijă de câinele altcuiva. Ori de câte ori deschizi uşa, o ia la fugă spre casa lui. Ambrose fugea la maică-sa. Obişnuia să se oprească la un pahar, în drum de la serviciu spre casă… sindromul ceaiului de compasiune, presupun. Îşi aducea mama la cumpărături sâmbăta dimineaţa, o ducea cu maşina la biserică duminica. Era de ajuns pentru ca oricui să-i piară orice chef de a mai merge la biserică.

Săracul de el! E tare greu să fii loial faţă de două persoane în acelaşi timp. Iar el avea mare nevoie de adoraţia şi atenţia pe care le primea de la Dolly şi pe care eu eram incapabilă să i le ofer. În plus, casa din Oakley Street n-a fost niciodată o oază de linişte. Îmi plăcea să-mi ştiu prietenii prin preajmă. Şi iubeam copiii. Cât mai mulţi copii. Nu numai Nancy, ci şi toţi prietenii ei de la şcoală. Când era vară şi timp frumos, curtea era plină de ei; se urcau pe frânghie sau se ascundeau în cutii de carton. Iar prietenii de şcoală aveau şi ei mamele lor, care veneau şi plecau, stăteau în bucătărie, beau cafea şi bârfeau. Vânzoleala nu înceta nicio clipă – copiii se mai certau, sau se rupea o rochiţă, sau plângea cineva la ceai şi, tot timpul, podeaua era plină de jucării.

Ambrose nu putea suporta aşa ceva. Mi-a spus că-l călca pe nervi când se întorcea de la birou şi găsea o asemenea harababură. A început să nu mai suporte spaţiul strâmt în care locuiam, cu atât mai mult cu cât casa era toată a noastră. A început să ameninţe că-i aruncă afară pe chiriaşi, să avem loc să ne extindem. Vorbea despre folosirea salonului pentru petreceri şi de o cameră pentru cocteil, de un dormitor cu toaletă şi baie separată, toate pentru noi. Iar eu m-am înfuriat şi l-am întrebat din ce vom trăi, dacă nu mai vine chiria. Iar el s-a bosumflat de tot şi şi-a petrecut şi mai mult timp cu maică-sa.

Simpla existenţă a devenit o adevărată luptă pentru supravieţuire. Banii erau motiv de ceartă permanentă. Eu nu

ştiam nici măcar cât câştigă, aşa că nu puteam avea pretenţii de la el. Dar ştiam că trebuie să câştige, deci, ce făcea cu banii? Cumpăra de băut la prieteni? Cumpăra benzină pentru maşina micuţă, pe care mama lui i-o făcuse cadou? Cumpăra haine? Era întotdeauna foarte bine îmbrăcat. Am devenit extrem de curioasă. Am început să scormonesc. Am găsit şi am citit extrasul lui bancar, descoperind că îşi depăşise contul cu câteva mii de lire. Eram aşa de naivă, de simplă, încât, în cele din urmă, am ajuns la concluzia că îşi găsise o amantă şi că îşi cheltuia tot salariul ca s-o ţină numai în haine de nurcă, într-un apartament din Mayfair.

În cele din urmă, mi-a spus chiar el. A fost nevoit. Datora cinci sute de lire la pariuri şi trebuia să plătească datoria într-o săptămână. Îmi amintesc că eu pregăteam şi amestecam mazărea în oală, ca să nu se prindă. Şi l-am întrebat de când paria pe cai, iar el mi-a spus că de trei sau patru ani. L-am întrebat şi de alte lucruri şi-atunci a ieşit totul la iveală. Cred că era ceea ce astăzi s-ar numi un jucător de nevoie. Obişnuia să parieze pe la cluburi private. Îşi asumase riscuri mari, de vreo două ori, la bursă, şi pierduse. Şi în tot acest timp eu nu avusesem nici cea mai mică bănuială. Dar acum, după ce mărturisise, chiar dacă îi era puţin ruşine, era disperat. Trebuia să facă rost de bani.

Eu i-am spus că nu am. L-am trimis la maică-sa, dar el mi-a răspuns că mai fusese la ea şi îl ajutase, dar nu mai avea curaj să meargă din nou. Apoi m-a întrebat de ce nu vând cele trei tablouri de Lawrence Stern, adică tot ce-mi rămăsese din opera tatălui meu. Iar când mi-a spus asta, am fost aproape la fel de speriată ca şi el, pentru că am ştiut că era în stare să aştepte, pur şi simplu, până într-o zi când avea să fie singur acasă, să ia tablourile şi să le ducă la licitaţie. *Căutătorii de scoici* era lucrul cel mai de valoare pe care îl aveam şi care, în plus, îmi dădea mângâiere şi linişte. N-aş fi putut trăi fără el, iar el ştia asta, aşa că i-am spus că am să fac rost de cele cinci sute de lire, şi aşa am şi făcut, vânzând verigheta mea şi a mamei mele. Iar după aceea, Ambrose s-a înveselit din nou, căci orgoliul îi fusese satisfăcut. O vreme, a încetat chiar să mai parieze. Se

speriase rău. Dar n-a trecut mult şi a luat-o de la capăt, aşa că iar am ajuns să trăim pe muchie de cuţit.

Apoi, în 1955, s-a născut Noel. În acelaşi timp, am început să ne războim cu taxele mari pentru şcoala fetelor. Încă mai aveam căsuţa din Cornwall, Carn Cottage. După moartea tatei, îmi aparţinea mie, şi eu am ţinut cu dinţii de ea, ani de zile, închiriind-o oricui dorea s-o ia şi spunându-mi că, într-o zi, voi reuşi să-mi duc copiii acolo, să petrecem o vară întreagă. Dar n-am făcut-o niciodată. Şi atunci am primit o ofertă minunată pentru casă, prea bună ca să poată fi refuzată – şi am vândut-o. În clipa aceea am înţeles că s-a terminat cu Porthkerris pentru totdeauna, că ultima legătură se rupsese. Când am vândut casa din Oakley Street, mi-am făcut planuri să mă întorc în Cornwall. Să-mi cumpăr o căsuţă din piatră, cu un palmier în curte. Dar copiii mei au intervenit şi m-au convins să renunţ şi, în cele din urmă, ginerele meu a găsit Podmore's Thatch aşa că, vreau, nu vreau, am să-mi petrec apusul vieţii în Gloucestershire, nu lângă mare, să-i aud valurile spărgându-se de ţărm.

— V-am spus toate astea şi încă n-am intrat în subiect, nu-i aşa? Încă nu v-am spus cum am găsit schiţele.

— Erau în atelierul tatălui dumneavoastră?

— Da, ascunse printre lucrurile adunate de un pictor într-o viaţă.

— Când s-a întâmplat? Când le-aţi găsit?

— Noel avea vreo patru ani. Şi, ca să fac loc familiei noastre din ce în ce mai numeroase, ocupasem încă vreo două camere. Dar în restul casei existau chiriaşi. Apoi, într-o zi, a venit un bărbat tânăr. Era student la Belle Arte, foarte înalt şi slab, sărac şi simpatic. Cineva îi spusese că l-aş putea ajuta, pentru că el câştigase o bursă la Slade, dar nu avea unde sta. N-aveam niciun colţ unde să-l pun, dar mi-a plăcut de la prima vedere şi l-am invitat înăuntru; i-am dat să mănânce şi să bea un pahar de bere şi am stat de vorbă. Când a venit timpul să plece, eu mă ataşasem aşa de mult de el, încât mă durea teribil că nu-l

pot ajuta. Şi-atunci m-am gândit la atelier. Era doar o magazie de lemne, ridicată în grădină, dar solidă şi bine etanşată. Putea dormi acolo, dar putea să şi lucreze; eu îi puteam pregăti micul dejun, iar el avea posibilitatea să vină în casă, să facă o baie şi să-şi spele lucrurile. I-am propus acest lucru, iar el a acceptat imediat. Aşa că, pe loc, am căutat cheia şi, împreună, am ieşit să inspectăm atelierul. Era prăfuit, murdar şi plin de mobile vechi, dulapuri şi divane, pe lângă şevaletele, paletele şi canavalele tatălui meu, dar nu pătrundea nicio picătură de ploaie şi nicio pală de vânt; era şi un luminator, spre nord, care l-a atras şi mai mult pe băiat.

Am convenit asupra chiriei şi a zilei când avea să se mute. El a plecat, iar eu m-am apucat de treabă. A durat câteva zile şi am fost nevoită să chem un om necăjit, care strângea toate vechiturile din cartier, să mă ajute. Puţin câte puţin, am încărcat totul în căruţa lui, le-a luat şi a plecat. A fost nevoie de câteva drumuri, dar, în cele din urmă, am ajuns la ultimul transport. Şi atunci, printre ultimele lucruri din atelier, am găsit mapa cu schiţe, uitată după un scrin vechi. Mi-am dat seama imediat despre ce-i vorba, dar nu ştiam ce valoare au. La vremea aceea Lawrence Stern nu mai era la modă şi, dacă apărea pe piaţă o pictură de-a lui, se vindea cu, să zicem, cinci sau şase sute de lire. Dar descoperirea acestor schiţe a fost, pentru mine, ca şi cum aş fi primit un cadou din trecut. Aveam aşa de puţine din lucrările lui! Şi m-am gândit că, dacă Ambrose afla de ele, ar fi cerut imediat să le vindem. Le-am prins cu bandă adezivă de tăblia din spate a dulapului meu şi, pe urmă, am găsit o rolă de tapet şi am lipit-o deasupra. Acolo au stat, de atunci şi până acum. Până duminica trecută. Atunci am ştiut că e timpul ca ele să vadă iar lumina zilei şi că ar fi bine să vi le arăt şi dumneavoastră.

— Ei, acum ştiţi, rosti Penelope şi se uită la ceas. Ce mult mi-a luat să vă povestesc! Îmi pare rău. Doriţi o ceaşcă de ceai? Aveţi timp pentru o ceaşcă de ceai?

— Da, am timp. Dar încă nu m-am săturat de poveşti. Penelope îşi ridică sprâncenele a mirare. Vă rog să nu credeţi cumva că sunt băgăreţ sau impertinent, dar ce s-a întâmplat cu

căsnicia dumneavoastră? Ce s-a întâmplat cu Ambrose?

— Soţul meu? A, m-a părăsit…

— V-a părăsit?

— Da. Spre uimirea domnului Brookner, Penelope se lumină la faţă, zâmbind amuzată. Pentru secretara lui.

— Curând după ce am descoperit schiţele şi le-am ascuns, vechea secretară a lui Ambrose, domnişoara Wilson, care lucra de-o veşnicie la Keeling şi Philips, s-a pensionat şi o altă fată i-a luat locul. Era tânără şi cred că destul de frumuşică. O chema Delphine Hardacre. Domnişoarei Wilson i se spusese întotdeauna „domnişoara Wilson", dar ei i se adresau numai cu „Delphine". Într-o zi, Ambrose mi-a spus că pleacă la Glasgow, cu afaceri; tipografia era acolo – şi a stat o săptămână. După aceea, am descoperit că nu fusese nicidecum la Glasgow, ci la Huddersfield, cu Delphine, să le fie prezentat părinţilor ei. Tatăl fetei era fabulos de bogat, făcea afaceri în industria grea şi, de cumva i se părea că Ambrose e puţin cam bătrân pentru fiica lui, faptul era compensat prin aceea că îşi găsise un bărbat drăguţ, cu clasă, de care era îndrăgostită. Curând după aceea, Ambrose a venit de la birou şi mi-a spus că pleacă de-acasă. Eram în dormitorul nostru. Eu mă spălasem pe cap şi-mi periam părul, ca să-l usuc, aşezată la măsuţa de toaletă, iar Ambrose se aşezase pe pat, în spatele meu, aşa că întreaga noastră conversaţie a avut loc prin oglindă. Mi-a spus că o iubeşte. Că ea i-a dat tot ce-şi dorea. Că voia să divorţăm. Odată divorţat, avea să se căsătorească cu ea şi, în timpul ăsta, renunţa la slujba de la Keeling şi Philips, la fel şi Delphine, şi se mutau în nord, să se stabilească în Yorkshire, unde tatăl ei îi oferise un post în compania lui.

În privinţa lui Ambrose, trebuie să recunosc, când reuşea să se organizeze, nu uita niciun amănunt. Totul era aşa de clar, definit şi stabilit, un fapt împlinit cât se poate de perfect, încât mie nu-mi mai rămânea nimic de zis. Nici nu doream să spun ceva. Ştiam că nu-mi pasă de plecarea lui. M-aş fi descurcat mai bine singură. Îmi păstram copiii şi aveam casa mea. Am fost de acord cu toate, iar el s-a ridicat de pe pat şi a coborât, în timp ce eu, foarte liniştită, m-am întors la pieptănatul meu.

Câteva zile mai târziu, maică-sa a venit să mă vadă; nu ca să mă consoleze, nici, ce-i drept, să mă acuze, ci doar să se asigure că plecarea lui Ambrose nu mă va face să le interzic, ei sau lui, să vadă copiii. Iar eu i-am spus că copiii mei nu sunt nişte obiecte aflate în posesia mea, pe care să le dau sau să le iau cum vreau, ci sunt fiinţe umane cu drepturile lor. Trebuie să facă ceea ce doresc, să vadă pe cine doresc, iar eu nu-i voi opri niciodată. Dolly a fost foarte uşurată, pentru că, deşi nu avusese niciodată prea mult timp pentru Olivia şi Noel, o adora pe Nancy, şi Nancy la rândul ei o iubea. Semănau perfect la fire, amândouă gândeau la fel. Când Nancy s-a măritat, Dolly a fost cea care a organizat o nuntă somptuoasă la Londra şi, din acest motiv, Ambrose a venit de la Huddersfield, ca s-o conducă la altar. A fost singura dată când ne-am mai văzut, după divorţ. Se schimbase, arăta foarte prosper. Se îngrăşase mult, părul îi încărunţise şi era foarte roşu la faţă. Îmi amintesc că, în ziua aceea, îşi pusese, cine ştie din ce motiv, un lanţ de ceas din aur masiv şi arăta exact ca unul care şi-a petrecut toată viaţa în nord, nefăcând nimic altceva decât să adune bani.

După nuntă, el s-a întors în Huddersfield şi nu l-am mai văzut niciodată. A murit la vreo cinci ani după aceea. Era încă tânăr, la urma urmelor, aşa că a fost un şoc teribil. Săraca Dolly Keeling, ea a mai trăit încă mulţi ani, dar nu şi-a mai revenit niciodată după pierderea fiului ei. Şi mie mi-a părut rău. Cred că, alături de Delphine, descoperise în sfârşit felul de viaţă pe care îl căuta. I-am scris, dar ea nu mi-a răspuns niciodată. Poate s-a gândit că a fost o impertinenţă din partea mea. Sau poate că n-a ştiut ce să-mi răspundă.

— Iar acum, chiar că mă duc să fac nişte ceai. Penelope se ridică în picioare, îndreptându-şi, cu o mână, pieptenele de os cu care îşi prinsese părul. Vă deranjează dacă vă las singur câteva clipe? E de-ajuns de cald? Doriţi să aprind focul?

O asigură că nu era nicio problemă şi că se simţea bine aşa, drept care ea plecă, lăsându-l din nou în tovărăşia schiţelor, trecu în bucătărie şi, după ce umplu ibricul, puse apa la încălzit. Se simţea împăcată, aşa cum se simţise şi în seara

aceea de vară când îşi peria părul şi îl asculta pe Ambrose spunându-i că o părăseşte pentru totdeauna. Probabil, îşi spuse ea, aşa se simt catolicii după confesiune – curaţi, liberi şi, în sfârşit, izbăviţi. Iar ea îi era recunoscătoare lui Roy Brookner pentru că o ascultase; recunoscătoare şi pentru că firma „Boothby" îi trimisese nu numai un bun profesionist, ci şi un om adevărat şi înţelegător.

La ceai, ronţăind câte o bucată de turtă dulce, reveniră la afaceri. Panourile urmau să fie vândute. Schiţele trebuiau catalogate şi duse la Londra, pentru a fi evaluate. Dar *Căutătorii de scoici?* Acela, pentru moment, rămânea unde se afla, deasupra căminului din salonul de la Podmore's Thatch.

— Singura problemă cu vânzarea panourilor, îi spuse Roy Brookner, e factorul timp. După cum ştiţi, Boothby a realizat de curând o licitaţie importantă pentru tablouri din epoca victoriană şi o alta nu se va mai face, cel puţin şase luni de acum încolo. Nu la Londra. Poate că galeriile noastre din New York s-ar putea ocupa de ele, dar trebuie să aflu pentru când este programată următoarea lor licitaţie.

— Şase luni? Nu vreau să aştept şase luni. Vreau să le vând acum.

Zâmbi, auzind cât e de nerăbdătoare.

— V-ar interesa un cumpărător privat? Fără competiţia de la o licitaţie, s-ar putea să nu obţineţi un preţ la fel de bun, dar poate că sunteţi pregătită să riscaţi.

— Mi-aţi putea găsi un cumpărător?

— E un colecţionar american, din Philadelphia. A venit la Londra cu intenţia declarată de a licita pentru *Femei cărând apă,* dar a pierdut în favoarea reprezentantului Muzeului de Arte Frumoase din Denver. A fost foarte dezamăgit. Nu are nimic de Lawrence Stern şi rar se întâmplă să apară pe piaţă câte ceva.

— E încă la Londra?

— Nu sunt sigur. Aş putea să aflu. Stătea la hotelul Connaught.

— Credeţi că ar vrea să cumpere panourile?

— Sunt sigur că ar vrea. Dar, bineînţeles, vânzarea depinde

de cât e pregătit să ofere.

— Vreţi să luaţi legătura cu el?

— Bineînţeles.

— Dar schiţele?

— Dumneavoastră decideţi. Ar merita să aşteptăm câteva luni ca să le vindem… să avem timp să le facem publicitate şi să trezim interesul amatorilor.

— Da, înţeleg. Poate că, în cazul lor, ar fi mai bine să aşteptăm.

Au căzut de acord. Imediat, Roy Brookner începu catalogarea schiţelor. Îi luă destul timp, dar după ce termină şi prezentă o chitanţă, sub semnătura lui, le puse înapoi în mapă şi legă sfoara la loc, cu grijă. În final, Penelope îl conduse afară din cameră şi, iarăşi, pe scări în sus, până pe palier; evaluatorul ridică uşor panourile de pe perete, lăsând în urmă doar nişte pânze de păianjen şi două porţiuni de tapet, mai închise la culoare.

Ajuns afară, încărcă totul în portbagajul maşinii sale impunătoare, cu excepţia panourilor, învelite cu grijă într-un pled, pe care le aşeză pe bancheta din spate. Mulţumit de aranjament, se dădu înapoi şi închise uşa, apoi se întoarse spre Penelope.

— Doamnă Keeling, a fost o plăcere să vă cunosc. Şi, mulţumesc.

Şi-au strâns mâinile.

— Mă bucur că ne-am întâlnit, domnule Brookner. Sper că nu v-am plictisit.

— Nicicând nu m-am simţit mai bine. Îndată ce voi avea veşti, am să iau legătura cu dumneavoastră.

— Mulţumesc. La revedere. Călătorie plăcută.

— La revedere, doamnă Keeling.

O sună a doua zi.

— Doamnă Keeling, la telefon Roy Brookner.

— Da, domnule Brookner.

— Domnul din America, despre care v-am vorbit, domnul Lowell Ardway, nu mai este în Londra. Am sunat la

Connaught şi mi s-a spus că a plecat la Geneva. Din Elveţia intenţionează să se întoarcă direct în Statele Unite. Dar am adresa lui din Geneva şi am să-i scriu chiar azi, să-i spun de panouri. Sunt sigur că, dacă va afla că sunt disponibile, se va întoarce la Londra să le vadă, dar e posibil să avem de aşteptat o săptămână sau două.

— Pot aştepta o săptămână sau două. Dar n-aş fi suportat să mai stau şase luni.

— Vă asigur, nu va fi nevoie. Cât despre schiţe, le-am arătat domnului Boothby, iar dânsul a fost extrem de interesat. Nimic de-o asemenea importanţă nu a mai apărut pe piaţă în ultimii ani.

— Ştiţi… I se părea o nedelicateţe să-l întrebe, şi totuşi: Ştiţi cumva ce valoare ar putea avea?

— După estimările mele, nu mai puţin de cinci mii de lire fiecare.

Cinci mii de lire. Fiecare. Punând receptorul la loc în furcă, Penelope rămase pe loc, în bucătărie, încercând să înţeleagă enormitatea acelei cifre. Cinci mii de lire, ori paisprezece, făcea… imposibil de calculat mental. Găsi un creion şi calculă suma pe lista de cumpărături. Ajunse la şaptezeci de mii de lire. Luă un scaun şi se aşeză, pentru că i se tăiaseră, brusc, picioarele.

Gândindu-se mai bine, nu atât ideea de bogăţie o uimea, cât mai ales propria reacţie. Hotărârea de a-l chema pe domnul Brookner, pentru a-i arăta schiţele, avea să-i schimbe viaţa. Era cât se poate de simplu, dar tot era greu să te obişnuieşti cu ideea. Cele două lucrări de Lawrence Stern, insignifiante, neterminate, pe care le iubise întotdeauna, fără să-şi închipuie că au vreo valoare, se aflau acum la Boothby, aşteptând oferta unui milionar american. Iar teancul de schiţe, ascunse şi uitate de mulţi ani, valorau, dintr-odată, şaptezeci de mii de lire. O avere. Parcă ar fi câştigat la loto. Gândindu-se la această modificare a statutului său, Penelope îşi aminti de o femeie tânără, care câştigase într-adevăr la loto şi pe care o văzuse, cu uimire, la televizor, turnându-şi şampanie în cap şi ţipând: „Am ce cheltui! Am ce cheltui! Am ce cheltui!“

O scenă uluitoare, care-i amintea de nebunul din poveste. Şi totuşi acum se găsea şi ea cam în aceeaşi situaţie şi înţelegea – asta, de fapt, era uimirea ei – că nu era nici îngrozită, nici copleşită. Din contră, simţea recunoştinţa cuiva binecuvântat cu o mărinimie neaşteptată. Cel mai mare dar pe care un părinte îl poate face copiilor este să nu depindă de ei. Asta le spusese ea, lui Noel şi lui Nancy; ştia că e adevărat şi că libertatea pe care ţi-o dă siguranţa materială nu are preţ. Mai existau şi tot felul de posibilităţi de a-ţi satisface plăcerile.

Dar, ce plăceri? Nu avea experienţă în materie de extravaganţe, căci, de când se măritase, economisise şi numărase fiecare bănuţ. Nu o deranjase şi nu invidiase luxul altora, fusese doar mulţumită să-şi poată creşte şi educa copiii, reuşind totuşi să se menţină pe linia de plutire. Abia când vânduse casa din Oakley Street devenise posesoarea unui oarecare capital, iar acesta fusese, imediat, investit cu prudenţă – pentru a-i asigura un venit modest şi pentru a fi cheltuit aşa cum îi plăcuse întotdeauna. Pe mâncare, băutură, distracţii cu prietenii. Mai erau şi cadourile – la acest capitol era extrem de generoasă – şi, bineînţeles, grădina.

Acum, dacă dorea, putea reface casa, de sus până jos. Tot ce avea se afla într-o stare de incredibilă degradare, dar ea prefera această stare de lucruri. Maşina, un Volvo uzat, avea opt ani vechime şi fusese cumpărată, de la bun început, la mâna a doua. Poate că ar trebui să se răsfeţe, luându-şi un Rolls-Royce, dar acest Volvo se ţinea bine – deocamdată – şi ar fi fost un sacrilegiu să încarce portbagajul unui Rolls-Royce cu pungi de turbă şi ghivece de pământ, cu plante pentru grădină.

Atunci, haine. Totuşi, n-o interesaseră niciodată hainele, atitudine agravată de anii lungi de război şi lipsurile de după aceea. Multe din veşmintele ei preferate fuseseră cumpărate prin bazarul organizat de biserica din Temple Pudley, iar haina care aparţinuse vreunui ofiţer de marină, îi ţinea de cald de patruzeci de ierni. Putea, oricând, să-şi cumpere o haină de nurcă, dar niciodată nu se împăcase cu ideea de a purta o haină făcută din blana atâtor drăgălaşe animale moarte; în

plus, ar fi arătat ca o caraghioasă, plimbându-se duminica dimineaţa pe străzile satului şi ducându-se să ia ziarele în haina de nurcă. Lumea ar fi zis că e nebună.

Putea călători. Dar, într-un fel, la şaizeci şi patru de ani şi nu tocmai sănătoasă, după cum ştia foarte bine că este, i se părea că e prea bătrână să înceapă să străbată singură lumea. Zilele călătoriilor de plăcere, Train Bleu – trenuleţul albastru – şi vapoarele de croazieră, trecuseră. Iar ideea trecerii prin aeroporturi străine, ca apoi să străbată spaţiul în avioane supersonice, n-o ispitise niciodată.

Nu. Nimic din toate astea. Pentru moment, nu va face nimic, nu va spune nimic, nimănui. Domnul Brookner venise şi plecase, fără ca nimeni să afle despre vizita lui. Până va lua din nou legătura cu ea, era mai bine să-şi vadă de treburi, ca şi cum nimic nu s-ar fi întâmplat. Îşi spuse că şi-l va scoate din minte, dar constată că era imposibil. În fiecare zi aştepta să primească veşti de la el. De fiecare dată când suna telefonul, se repezea la el, ca o fată tânără care aşteaptă, nerăbdătoare, s-o sune iubitul. Dar, spre deosebire de fata nerăbdătoare, pe măsură ce zilele treceau, ea îşi păstră calmul, liniştea. Exista întotdeauna un mâine. Nu era nicio grabă. Mai devreme sau mai târziu, avea să primească şi ea veşti.

Între timp, viaţa mergea mai departe, iar primăvara se simţea în aer, din toate punctele de vedere. Livada era plină de gheţişoare şi narcise, cu pocalele galbene bătute de vânt. Crengile pomilor erau învăluite în verdele pal al primelor frunze, iar pe răzoarele de lângă casă, aflate mai la adăpost, plantele agăţătoare înfloriseră, îmbălsămând aerul cu mireasma nostalgică a cupelor catifelate. Danus Muirfield terminase de răsădit legumele, de tuns primul strat de iarbă din acel an, iar acum săpa, grebla şi punea bălegar cu paie pe margini. Doamna Plackett venea şi pleca, pusă pe terminat curăţenia de primăvară şi spălatul perdelelor din dormitoare. Antonia le punea la uscat, ca pe nişte steaguri, pe frânghie. Avea rezerve enorme de energie şi prelua bucuroasă orice muncă pe care Penelope n-o putea face singură, cum ar fi să plece cu maşina la Pudley pentru toate cumpărăturile

săptămânii, sau să golească dulapul din cămară şi să frece toate rafturile. Când nu era ocupată în casă, o puteai găsi în grădină, punând araci la mazăre, sau culegând narcisele de pe terase, pentru a le înlocui cu muşcate, fucsia şi pâlcuri de condurul-doamnei. Dacă se afla şi Danus acolo, ea era mereu lângă el, şi glasurile le răzbăteau prin grădină, unde munceau cot la cot. Văzându-i, oprindu-se să-i privească de la una din ferestrele de la etaj, Penelope simţea cum inima i se umple de mulţumire. Antonia nu mai era fata chinuită şi epuizată pe care Noel o adusese de la Londra; îşi pierduse paloarea tristă pe care o adusese cu ea de la Ibiza şi nu mai avea cearcăne adânci sub ochi. Părul îi strălucea, pielea îi plesnea de sănătate şi avea, în plus, un fel de aură, greu de definit, dar inconfundabilă pentru ochiul versat al unei femei ca Penelope.

Antonia, bănuia ea, era îndrăgostită.

— Eu cred că lucrul cel mai plăcut pe lume este să faci treabă bună în grădină, într-o dimineaţă frumoasă. Asta îţi aduce toate satisfacţiile. La Ibiza, soarele ardea întotdeauna prea tare; transpirai şi ţi se lipeau hainele de trup, iar după aceea trebuia să faci o baie în piscină.

— Aici nu avem piscină, remarcă Danus. Dar presupun că ne-am putea duce să facem o baie în râul Windrush.

— Apa trebuie să fie gheaţă pe vremea asta. Mai ieri mi-am băgat tălpile picioarelor în ea şi-a fost cumplit. Danus, ai să fii întotdeauna grădinar?

— De ce mă întrebi, aşa, deodată?

— Nu ştiu. Chiar mă gândeam. Pari să ai atâta experienţă. Şcoala, apoi plecarea în America şi cursurile de horticultură. După mine, e păcat că n-ai să faci niciodată altceva decât să plantezi verzele altora şi să smulgi buruienile din curţile lor.

— Dar n-am să fac întotdeauna doar asta, nu?

— Da? Atunci, ce-o să faci?

— Am de gând să pun bani deoparte, până strâng destul ca să-mi cumpăr o bucată de pământ, să-mi fac casa mea, să pun legume, să vând plante, bulbi, trandafiri, arbuşti pitici sau orice altceva ar dori lumea să cumpere.

— Un centru de grădinărit?

— M-aş specializa în ceva… în trandafiri, sau fucsia, doar ca să fie ceva mai deosebit faţă de alţii.

— Dar nu costă prea mult? La început, vreau să spun.

— Da. Pământul costă mult şi trebuie să cumpăr un teren măricel ca să fie eficient.

— Tatăl tău nu te-ar putea ajuta? Măcar la început.

— Da, m-ar ajuta dacă l-aş ruga. Dar prefer să fac totul singur. Acum am douăzeci şi patru de ani. Poate că reuşesc să mă pun pe picioare pană când împlinesc treizeci.

— Să aştepţi şase ani? Mi se pare o veşnicie. Eu aş vrea totul acum.

— Am învăţat să fiu răbdător.

— Dar, pe unde? Adică, unde vrei să-ţi faci centrul ăsta de grădinărit?

— Nu contează. Oriunde e nevoie. Aş prefera totuşi să rămân în partea asta a ţării. În Gloucestershire sau Sommerset.

— Cred că în Gloucestershire e cel mai bine. E aşa de frumos! Şi gândeşte-te la cererea pieţii. Toţi bogătaşii din Londra, care îşi cumpără căsuţe din acelea de piatră galbenă, o frumuseţe, şi vor să aibă în grădină toate minunăţiile. Ai face o avere. În locul tău, aş rămâne aici. Mi-aş găsi o căsuţă şi câţiva acri de pământ. Asta aş face.

— Dar tu nu vrei să deschizi un centru de grădinărit. Tu o să fii manechin.

— Numai dacă nu găsesc altceva de făcut.

— Ciudată mai eşti! Cele mai multe fete şi-ar da şi ochii din cap pentru o asemenea şansă.

— Atunci, ce rost mai are?

— În plus, presupun că nu vrei să-ţi iroseşti viaţa săpând la napi.

— N-aş cultiva napi. Aş pune lucruri delicioase, de exemplu porumb, sparanghel şi mazăre. În Ibiza, nu cumpăram niciodată legume. Le cultivam noi – şi aveam şi fructe. Aveam portocali şi lămâi. Tata spunea că nimic nu e mai grozav decât un gin tonic, cu o felie de lămâie proaspăt culeasă. Are cu totul alt gust decât cele seci, cumpărate de la magazin.

— Cred că ai putea cultiva lămâi într-o seră.

— Cel mai grozav, la lămâi, este că înfloresc şi dau fructe în acelaşi timp. De asta arată întotdeauna aşa de grozav. Danus, n-ai vrut niciodată să te faci avocat, ca tatăl tău?

— Ba da, într-o vreme am vrut. Mă gândeam să-i calc pe urme. Dar pe urmă am plecat în America şi, după aceea, lucrurile s-au schimbat. Şi am hotărât să-mi petrec viaţa folosindu-mi braţele, şi nu capul.

— Dar îţi foloseşti foarte bine şi capul. Grădinăritul nu se face fără să gândeşti, fără să ştii şi să planifici ce ai de făcut. Iar dacă reuşeşti ce ţi-ai pus în gând, va trebui să te ocupi de contabilitate, de comenzi şi de impozite… n-aş zice că asta înseamnă să nu-ţi foloseşti capul. Tatăl tău a fost dezamăgit când ai renunţat să te mai faci avocat?

— La început. Dar am stat de vorbă şi a reuşit să-mi înţeleagă punctul de vedere.

— N-ar fi îngrozitor dacă ai avea un tată cu care să nu poţi sta de vorbă? Al meu era perfect. Puteai să-i spui orice. Păcat că nu l-ai cunoscut! Nu-ţi pot arăta nici dragul meu Ca'n D'alt, pentru că acum locuieşte acolo altă familie. Danus, ai avut un motiv special pentru care ţi-ai schimbat cariera? Ceva ce s-a petrecut în America?

— Poate.

— Are legătură ceea ce ţi s-a întâmplat, cu faptul că nu conduci şi nu bei niciodată?

— De ce mă întrebi?

— Mă gândesc la asta câteodată. Mă întrebam şi eu, aşa…

— Te deranjează? Ţi-ar plăcea să fiu ca şi Noel Keeling, să străbat şoselele în sus şi-n jos, într-o maşină sport, sau să pun mâna pe pahar ori de câte ori dau de greu?

— Nu, n-aş vrea să fii ca Noel. Dacă ai fi ca Noel, eu n-aş putea sta aici, să te ajut. Aş zăcea într-un şezlong, răsfoind paginile unei reviste.

— Atunci, de ce nu mă laşi în pace? Fii atentă, plantezi un răsad, nu baţi cuie! Lucrează cu delicateţe, cum ai duce un copil la culcare. Îi trebuie spaţiu, ca să crească. Are nevoie de spaţiu, ca să respire.

Mergea pe bicicletă. Pedala în voie, spre poalele dealului, printre tufe de fucsia cu flori delicate ca nişte balerine, roz şi purpurii. Înaintea ei, şerpuia drumul alb şi plin de praf, iar în depărtare se vedea marea, albastră ca un safir. Se simţea aerul liniştit al unei dimineţi de sâmbătă. Ea purta sandale de plajă. Ajunse în dreptul unei case, dar nu era Carn Cottage, pentru că avea acoperişul plat. Acolo era tatăl ei, cu pălăria lui cu boruri late, aşezat pe un scaun pliant, cu şevaletul în faţă. Nu avea artrită şi punea tuşe lungi de culoare pe canava; când veni lângă el, să privească, el nu-şi ridică privirea, dar îi spuse. „Într-o zi vor veni să picteze căldura soarelui şi culoarea vântului". Ea privi peste marginea acoperişului şi zări o grădină ca aceea de la Ibiza, cu piscină. Sophie înota în piscină, de la un capăt la celălalt. Era goală; avea părul ud şi moale, ca pielea de focă. De pe acoperiş, vederea era minunată, dar nu era golful, ci plaja de nord în timpul fluxului; era şi ea acolo, căutând, cu o găletuşă roşie, plină de scoici mari în mână. Scoici şi midii şi cochilii sidefate. Dar ea nu căuta scoici, căuta altceva, pe altcineva; era pe undeva, pe acolo. Cerul se întunecă. Merse mai departe, prin nisipul adânc, luptându-se cu vântul puternic. Găletuşa deveni cumplit de grea, aşa că o lăsă jos şi plecă mai departe fără ea. Vântul aducea cu el ceaţa dinspre mare, o ceaţă deasă, care cuprindea întreaga plajă, iar ea îl zări apărând din perdeaua de fum şi îndreptându-se spre ea. Era în uniformă, dar cu capul gol. „Te-am căutat", îi spuse el şi o luă de mână; împreună, ajunseră în dreptul unei case. Intrară pe uşă, dar nu era o casă, ci galeria de artă de pe o stradă din Porthkerris. Iar tatăl ei era iarăşi acolo, aşezat pe o banchetă uzată aflată în mijlocul sălii, întoarse capul. „Ce n-aş da să fiu iarăşi tânăr, le spuse. Să pot vedea ce se întâmplă."

Era fericită. Deschise ochii şi fericirea rămase, căci visul fusese mai real decât realitatea. Îşi simţea zâmbetul pe buze, ca şi cum l-ar fi fixat cineva pentru totdeauna. Visul pieri, dar sentimentul de mulţumire liniştită rămase. Zări, cu bucurie, contururile obiectelor din camera ei învăluită în semiîntuneric. Strălucirea barei de alamă de la picioarele patului, forma

estompată a dulapului masiv, fereastra deschisă, cu perdelele fluturând uşor în bătaia vântului nopţii.

„Ce n-aş da să fiu iarăşi tânără! Să pot vedea ce se întâmplă."

Dintr-odată, fu complet trează şi ştiu că nu va mai putea adormi. Dădu păturile deoparte şi coborî din pat, îşi căută papucii, apoi capotul. Pe întuneric, deschise uşa şi coborî în bucătărie. Aprinse lumina. Era cald şi totul era pus în ordine. Umplu o cratiţă cu lapte şi o puse la încălzit. Apoi luă o cană din bufet, puse o linguriţă de miere şi o umplu până la buză cu lapte fierbinte, amestecând. Cu cana în mână, trecu prin sufragerie, în salon. Aprinse becul care lumina *Căutătorii de scoici* şi, sub razele lui difuze, făcu focul. Când flăcările se înteţiră, îşi luă cana şi porni spre canapea, aranjă perniţele şi se ghemui într-un colţ, strângându-şi picioarele sub ea. Deasupra sa, tabloul sclipea în lumina palidă, ca un vitraliu bătut de soare. Era poziţia ei preferată pentru meditaţie, care exercita asupră-i un magnetism aproape hipnotic. Privi tabloul, concentrată, fără să clipească, aşteptând ca magia să-şi facă efectul, ca minunea să se întâmple. Îşi umplu privirile de albastrul cerului şi al mării, apoi simţi vântul sărat, cu miros de alge şi de nisip umed; auzi ţipătul pescăruşilor şi vuietul brizei.

În acest punct, era în siguranţă şi putea să-şi amintească multe, diverse ocazii din viaţa ei, când mai făcuse exact acelaşi lucru – se retrăsese, singură, ruptă de lume, cu *Căutătorii de scoici.* Aşa stătuse, din când în când, în anii aceia întunecaţi din Londra de după război, chinuită, aproape învinsă câteodată de lipsuri, de probleme financiare şi de raritatea momentelor de afecţiune; de Ambrose, care o aducea la disperare şi de singurătatea înfricoşătoare care, din cine ştie ce motiv, nu putea fi atenuată de prezenţa copiilor ei. Aşa stătuse în seara când Ambrose îşi făcuse bagajele, abandonându-şi familia şi plecând în Yorkshire, spre prosperitate şi trupul cald şi tânăr al lui Delphine Hardacre; şi din nou, când Olivia, cea mai iubită dintre copiii ei, părăsise pentru totdeauna casa din Oakley Street, ca să se mute în propria casă şi să facă primii paşi în

strălucita ei carieră.

Nu trebuie să te mai întorci niciodată *acolo,* îi spuseseră cu toţii. *Nimic nu va mai fi la fel.* Dar ea ştia că nu aveau dreptate, pentru că lucrurile după care tânjea erau elementare şi, din fericire, nu se puteau schimba decât dacă se răsturna lumea.

Căutătorii de scoici. Ca un prieten vechi, de încredere, statornicia tabloului o umplea de recunoştinţă. Şi, cum oricine devine posesiv cu prietenii săi, refuza până şi să vorbească despre posibilitatea de a renunţa la el. Dar acum, dintr-o dată, era altceva. Nu era vorba doar de trecut, ci şi de viitor.

Planuri, bucuria de-a bate magazinele – o viaţă cu totul nouă. În afară de asta, avea şaizeci şi patru de ani. Nu mai avea chiar aşa de mulţi ani de pierdut, privind cu nostalgie peste umăr.

— Poate că nu mai am nevoie de tine, rosti ea cu voce tare. Tabloul nu-i răspunse. Poate că e timpul să renunţ la tine.

Îşi termină de băut laptele. Lăsă jos cana goală, întinse mâna după pătura aşezată pe spatele canapelei, se aşeză comod pe perniţe şi se înveli bine cu pătura, să se încălzească. *Căutătorii de scoici* aveau să-i ţină tovărăşie, s-o vegheze, să zâmbească spre trupul ei adormit. Se gândi la visul acela şi la tatăl ei, care spunea: „Vor veni să picteze căldura soarelui şi culoarea vântului“. Închise ochii. „Ce n-aş da să fiu iarăşi tânără.“

11
RICHARD

Până spre vara lui 1943, Penelope Keeling, asemenea majorităţii oamenilor, ajunsese să creadă că războiul dura de-o veşnicie şi, mai grav, că n-avea să se termine niciodată. Plictiseala era copleşitoare – lipsuri, camuflaj, pigmentate uneori cu imagini ale ororii, terorii sau curajului, atunci când, pe rând, navele de război britanice explodaseră pe mare, trupele aliate fuseseră decimate, ori domnul Churchill rostise la radio un discurs în care spunea tuturor cât de bine merg lucrurile.

Era ca în preajma naşterii unui copil, când mamele au senzaţia că n-o să mai nască niciodată şi că vor arăta toată viaţa ca nişte monştri. Sau ca drumul printr-un tunel lung, şerpuit, de tren, când strălucirea zilei rămâne mult în urmă şi geana de lumină de la capătul tunelului nu se vede încă. Va apărea, într-o bună zi. Toată lumea e convinsă de asta. Dar până atunci, totul e cuprins de întuneric. Faci mai departe câte un pas, preocupat de problemele zilnice – hrană, căldură, pantofii pentru copii şi efortul de a împiedica întreaga gospodărie de la Carn Cottage să cadă în uitare şi dezastru.

Avea douăzeci şi trei de ani şi, uneori, se gândea că, în afară de filmul de săptămâna următoare, de la micul cinematograf din oraş, nu mai avea ce să spere pentru viitor. Mersul la cinema devenise un fel de cult pentru ea şi Doris. Doris îl numea „mersul la filme“ şi nu pierdeau nici măcar o reprezentaţie. Fără să aleagă, stăteau la orice se vedea pe ecran, doar pentru a scăpa, fie numai şi-o oră-două, de plictiseala existenţei lor. La sfârşitul spectacolului, după ce ascultau, în picioare, cu respect, imnul regal *God Save the King*, imprimat pe un disc cam uzat, ieşeau împiedicându-se în

strada cufundată în întuneric, fie copleşite de entuziasm, fie pradă unei efuziuni sentimentale şi plecau spre casă braţ la braţ, chicotind uşor, împiedicându-se de marginea trotuarului şi urcând, la lumina stelelor, străzile abrupte care duceau spre casă.

După cum Doris nu uita să menţioneze de fiecare dată, era o schimbare plăcută.

Într-adevăr. Într-o zi, presupunea Penelope, coşmarul războiului avea să se sfârşească, dar lucrul era greu de crezut şi aproape imposibil de imaginat. Să-ţi poţi cumpăra fripturi, marmeladă şi portocale; să nu-ţi fie teamă să asculţi buletinul de ştiri; să laşi lumina să pătrundă seara afară, prin ferestre, fără pericol de a fi lovit de o bombă oarecare sau de potopul de înjurături al colonelului Trubshot. Se gândi cum ar fi să se întoarcă în Franţa, conducând maşina spre sud, spre mimoze şi soarele arzător. Şi clopotele, care să răsune din turlele bisericilor reduse la tăcere, fără a mai anunţa o invazie, ci doar celebrând Victoria.

Victoria. Înfrângerea naziştilor, eliberarea Europei. Prizonierii de război, înghesuiţi în lagăre din întreaga Germanie, aveau să vină acasă. Soldaţii vor fi demobilizaţi, familiile se vor reuni. Acest ultim punct era o problemă pentru Penelope. Alte soţii se rugau şi trăiau numai cu gândul la întoarcerea soţilor lor, dar Penelope ştia că n-ar fi deranjat-o prea mult dacă n-avea să-l mai vadă niciodată pe Ambrose. Nu era lipsită de inimă, doar că lunile trecuseră, iar amintirea lui se estompase şi devenise, într-un fel, din ce în ce mai puţin credibilă. Dorea ca războiul să se sfârşească – numai un nebun ar fi dorit altceva –, dar nu era încântată de perspectiva de a o lua de la capăt cu Ambrose, soţul ei cunoscut pe fugă şi aproape uitat, în încercarea de a se obişnui cu această căsătorie nechibzuită.

Uneori, în momentele de pesimism, o speranţă ruşinoasă îşi făcea apariţia din subconştientul său, insinuându-i-se în gânduri. Speranţa că i se va întâmpla ceva lui Ambrose. Nu să fie omorât, bineînţeles. Asta era de neconceput. Nu dorea moartea nimănui, cu atât mai puţin a acestui om atât de tânăr,

frumos şi iubitor de viaţă. Dar ce bine ar fi fost dacă, undeva între luptele din Mediterana, patrulările de noapte şi submarinele nemţeşti, el ar fi ajuns în port şi, acolo, ar fi întâlnit o tânără fată – o infirmieră, poate, sau o femeie ofiţer din serviciile auxiliare – mult mai atrăgătoare decât soţia lui, de care să se fi îndrăgostit nebuneşte şi care să-i ia locul lui Penelope pentru totdeauna, împlinind cele mai îndrăzneţe visuri de fericire ale lui Ambrose.

Bineînţeles, i-ar fi scris pentru a-i vorbi despre legătura lui amoroasă.

> Dragă Penelope,
> Regret că trebuie să fac acest lucru, dar numai aşa îţi pot spune. Am întâlnit o Altă Femeie. Ceea ce s-a întâmplat între noi e prea important ca să ne putem împotrivi. Dragostea care ne leagă… etcetera, etcetera…

De fiecare dată când primea câte una din scrisorile lui destul de rare – de obicei, aerograme impersonale, pe o jumătate de pagină, scrise în mare viteză – simţea cum i se înalţă sufletul, în speranţa că, în sfârşit, sosise o asemenea scrisoare, dar, invariabil, era dezamăgită. Citind cele câteva rânduri mâzgălite în grabă, cu noutăţi despre camarazi de luptă pe care nu-i cunoscuse niciodată, sau povestindu-i despre o petrecere ţinută pe un alt vas fără nume, ştia că nimic nu se schimbase. Era încă măritată cu el. El era încă soţul ei. Şi strecura aerograma înapoi în plic, iar mai târziu – poate chiar după câteva zile – se aşeza la masă, încercând să-i răspundă, scriindu-i o scrisoare chiar mai plicticoasă decât cea trimisă de Ambrose. „Am luat ceaiul cu doamna Penberth. Ronald a intrat în organizaţia tinerilor marinari. Nancy a învăţat să deseneze o casă.“

Nancy. Nancy nu mai era un copil mic şi, pe măsură ce creştea şi se dezvolta, Penelope era tot mai fascinată, descoperindu-şi nebănuite instincte materne. Schimbarea de la bebeluş la copilul care începea să umble semăna cu transformarea unui boboc într-o floare – un proces lent, dar adorabil. Era, aşa cum îi promisese tatăl ei, parcă scoasă dintr-

un tablou de Renoir, numai roz şi auriu, cu gene lungi, negre şi dinţişori ca nişte perle şi rămăsese micuţa comoară a lui Doris şi a majorităţii prietenilor lui Doris. Uneori, Doris pleca la câte o întrunire, cu căruţul după ea şi, în drum spre casă, se fălea cu Nancy în faţa altor mame tinere mai prost îmbrăcate. Acestea păleau în faţa hăinuţelor noi şi scrobite cu care Nancy se mândrea atât de mult. „Nu-i aşa că-i o splendoare?“ gângurea Doris, pentru Nancy şi pentru oricine altcineva, iar Nancy zâmbea, foarte mulţumită, netezindu-şi rochiţa cea nouă cu degetele ei grăsuţe, în semn de aprobare.

În asemenea momente, fetiţa era imaginea vie a lui Dolly Keeling, dar nici chiar asta nu strica plăcerea şi amuzamentul lui Penelope. „Eşti ca o cuconiţă, îi spunea lui Nancy, ridicând-o în braţe şi legănând-o uşor. Eşti tare nostimă.“ Îmbrăcămintea pentru Nancy şi băieţi şi rezolvarea problemelor gospodăriei le luau tot timpul ei şi lui Doris. Raţiile se subţiaseră, ajungând aproape ridicole. În fiecare săptămână, pornea în lungul străzilor ce duceau spre poalele dealului, în oraş şi la băcănia domnului Ridley. Era „înregistrată“ la domnul Ridley. Acolo, prezenta carnetele cu cupoanele familiei şi primea, în schimb, porţii minuscule de zahăr, unt, margarina, untură, brânză şi şuncă. Cu raţia de carne era şi mai greu, pentru că trebuia să stai la coadă pe trotuar, ore întregi, fără să ai habar pentru ce stăteai, iar când te duceai la zarzavagiu pentru verdeţuri, ţi le punea pe toate în plasă, aşa cum erau, cu pământ cu tot, pentru că nu exista hârtie pentru pungi şi era un gest lipsit de patriotism să ceri aşa ceva.

Reţete ciudate, inventate de Ministerul Alimentaţiei, apăreau în ziare, pretinzându-se nu numai economice, dar şi delicioase. Plăcinta cu cârnaţi a domnului Woolton, făcută cu un aluat fără grăsime şi o ciozvârtă de carne de vacă. O anume prăjitură, umezită cu morcov ras şi o mâncare făcută aproape exclusiv din cartofi. NU FACEŢI RISIPĂ DE PÂINE, CONSUMAŢI CARTOFI ÎN LOCUL EI – se putea citi pe afişe, aşa cum se putea citi şi CREDEŢI ÎN VICTORIE, sau avertismentul conform căruia VORBĂRIA NECHIBZUITĂ

COSTĂ VIEŢI OMENEŞTI. Pâine însemna grâu, care trebuia importat, cu un risc enorm pentru nave şi oameni, de pe celălalt mal al Atlanticului. Pâinea albă dispăruse de multă vreme din rafturile brutăriilor şi în locul ei apăruse ceva ce se numea „pâine naţională“, de un maroniu-cenuşiu şi plină de pleavă. Pâine tărcată, o numea Penelope, şi se prefăcea că-i place, dar tatăl ei îi atrase atenţia că avea aceeaşi culoare şi înfăţişare ca şi noua hârtie igienică utilitară, afirmând că Ministrul Alimentaţiei şi Ministrul Resurselor – cei doi domni care erau, probabil, responsabili pentru asigurarea acestor bunuri atât de necesare vieţii – se întâlniseră undeva, pe parcurs.

Totul era foarte dificil şi totuşi, la Carn Cottage, se descurcau mai bine decât mulţi alţii. Mai aveau încă găinile şi raţele crescute de Sophie şi profitau din plin de ouăle grozave pe care, amabile, aceste creaturi le produceau; îl mai aveau şi pe Ernie Penberth.

Ernie era un om din Porthkerris, dar locuise în Downalong toată viaţa lui. Tatăl lui era proprietarul magazinului de legume din oraş, care livra comenzi cu căruţa lui trasă de-un cal; mama, doamna Penberth, o femeie redutabilă, era unul din stâlpii organizaţiei femeilor şi mergea regulat la biserică. Ernie făcuse tuberculoză şi îşi petrecuse doi ani la sanatoriul lui Tehidy, dar, după ce se vindecase, fusese angajat de Sophie într-un mod cât se poate de neconvenţional, care însemna că îşi făcea apariţia ori de câte ori era nevoie de vreo reparaţie sau de săpat grădina. Nu se remarca prin nimic, căci era mic de statură şi gălbejit la faţă; din cauza bolii, fusese respins la examenul medical pentru înrolare. Aşa că, în loc să plece în război, ca soldat, Ernie lucra pământul, ajutând un fermier local ajuns la ananghie, pentru că cei doi fii ai lui fuseseră chemaţi sub drapel. Totuşi, îşi dedica orice clipă liberă rămasă după această muncă grea, pentru a-i ajuta pe proprietarii micuţei gospodării de la Carn Cottage şi, de-a lungul anilor, Ernie reuşise să devină indispensabil, pentru că se dovedise priceput la toate; nu numai că legumele puse de el erau minunate, dar mai dregea şi garduri, repara maşinile de tuns

iarba, decongela conducte şi punea siguranţe. Ba chiar putea suci şi gâtul câte unei găini bătrâne şi credincioase, care dăduse mulţi ani ouă şi pe care niciunul din ei nu avea inima s-o taie.

Când problemele de hrană deveneau într-adevăr dificile, iar raţia de carne se subţia până la o singură bucată de coadă de bou pentru şase persoane, Ernie, ca prin minune, venea în ajutor, apărând în uşă, cu un iepure, nişte macrouri sau câteva perechi de porumbei sălbatici, împuşcaţi chiar de el.

Între timp, Penelope şi Doris făceau ce puteau, pentru a aduce puţină variaţie în hrana zilnică. Cam atunci a început Penelope să-şi facă obiceiul, păstrat apoi în tot cursul vieţii, de a lua cu ea, ori de câte ori pleca la plimbare, un sac, o găleată sau o plasă. Nimic nu era de neglijat, dacă se putea lua şi duce acasă. Napi sau verze, căzute din vreo căruţă, soseau la Carn Cottage în triumf, pentru a constitui baza unei mâncări sau ciorbe vegetariene. Tufişurile de pe marginea drumului puteau ascunde agrişe, boabe de soc şi mure; găseai şi ciuperci, ieşite sub roua proaspătă a dimineţii. Cărau acasă vreascuri şi conuri de brad pentru foc, crengi şi resturi de lemn aduse de valuri la ţărm, care puteau ţine loc de butuci – tot ce putea arde bine, menţinând astfel în funcţiune cazanul de apă caldă şi focul din sufragerie. Apa caldă era deosebit de preţioasă. Cada nu putea fi mai plină de zece centimetri înălţime – tatăl ei trasase chiar un fel de linie, pe care nimeni nu avea voie s-o depăşească – şi, pentru a face economie, ajunseseră să stea la rând pentru aceeaşi apă; copiii mai întâi, apoi cei mari, cel din urmă săpunindu-se cu disperare, înainte ca apa să se răcească. Hainele constituiau o problemă dificilă. Cea mai mare parte din raţia de îmbrăcăminte a tuturor mergea pe hainele copiilor, sau pentru înlocuirea cearşafurilor şi păturilor vechi şi uzate, aşa că nu mai rămânea nimic pentru nevoi personale. Doris, căreia îi plăcea să se gătească, se simţea frustrată şi mereu se chinuia să-şi facă vreo rochie nouă dintr-una veche, ba desfăcând un tiv, ba tăind o rochie de bumbac, pentru a-şi face o bluză. Odată, transformase un sac albastru pentru rufe într-o fustă tiroleză.

— Vezi că scrie RUFE pe ea, îi atrase atenţia Penelope, când Doris veni să i-o arate.

— Poate că lumea o să creadă că aşa mă cheamă.

Pe Penelope n-o deranja cum arată. Purta aceleaşi haine vechi şi, când se uzau prea tare, dădea o raită prin dulapurile lui Sophie şi lua ce mai găsea pe-acolo. Cum poţi face aşa ceva, o întrebase Doris, simţind că hainele lui Sophie erau sfinte – şi poate că avea dreptate. Dar Penelope rămânea rece. Se înfăşură într-un pulover de lână cu nasturi până sus, care aparţinuse mamei ei, şi nu-şi îngăduia să cadă în sentimentalism.

Umbla în picioarele goale cea mai mare parte a timpului, dar, când în ianuarie bătea vântul rece dinspre est, revenea la ciorapii negri, groşi, rămaşi din zilele petrecute în serviciile auxiliare, iar când pardesiul, deja rărit, se rupsese definitiv, luase o pătură veche de maşină (un model scoţian verde cu negru, purtat de gărzile de noapte, cu ciucuri lungi de lână), îi făcuse o gaură în mijloc şi o purta ca pe un poncho.

Tatăl ei spunea că, îmbrăcată aşa, arată ca o ţigancă mexicană, dar zâmbea în timp ce vorbea, admirându-i efortul. În zilele acelea, nu zâmbea prea des. De la moartea lui Sophie, îmbătrânise şi devenise cumplit de şubred. Vechea rană de la picior, din Primul Război Mondial, începuse iarăşi să-l supere. Frigul, vremea umedă de iarnă îi pricinuiau dureri teribile, aşa că începuse să meargă cu bastonul. Umbla aplecat de spate, slăbise foarte mult, mâinile neputincioase păreau lipsite de viaţă, ca de ceară, ca mâinile unui mort. Nemaifiind în stare să muncească prea mult în grădină şi prin casă, îşi petrecea cea mai mare parte a timpului cu mănuşi şi înfăşurat în şaluri, lângă focul din sufragerie, citind ziarele sau cărţile lui multiubite, ascultând ştirile sau scriind scrisori cu o mână nesigură, chinuită de dureri, scrisori către vechi prieteni care locuiau în alte colţuri ale ţării. Câteodată, când soarele strălucea, iar marea albastră aducea valuri înspumate spre ţărm, îi anunţa că simte nevoia să ia puţin aer, drept care Penelope îi aducea pardesiul cu glugă, pălăria cu boruri largi şi bastonul, şi porneau împreună, braţ la braţ, pe străzile abrupte, veşnic spre inima micului oraş, plimbându-se pe

lângă zidul portului, privind bărcile de pescuit şi pescăruşii, eventual trecând pe la localul Sliding Tackle pentru un pahar din orice băutură pe care proprietarul o putea scoate de sub tejghea; iar dacă nu avea nimic de dat, atunci măcar câte un pahar de bere apoasă, călduţă. Alteori, dacă se simţea destul de în putere pentru asta, mergeau până pe plaja de nord, la atelierul cel vechi, acum închis şi rareori folosit; sau porneau pe drumul în pantă, care ducea spre galeriile de artă, unde el era fericit să se aşeze şi să admire colecţia de picturi pe care el şi colegii lui reuşiseră să le adune, pierzându-se apoi tăcut în amintiri, cum era firesc pentru un om bătrân.

Cam prin august, pe când Penelope se resemnase cu gândul că nimic interesant nu se va mai întâmpla vreodată, iată că s-a întâmplat.

Copiii, Ronald şi Clark, au fost cei care au început să facă presupuneri. S-au întors de la şcoală înfuriaţi la culme că pierduseră obişnuitul meci de fotbal de după-amiază, pentru că, din câte se vorbea, nu mai aveau voie să folosească terenul de rugby aflat în oraş, sus pe deal. Acela, împreună cu două din cele mai bune păşuni ale lui Willie Pendervis fuseseră rechiziţionate, înconjurate de kilometri de sârmă ghimpată şi oricui îi era interzisă trecerea. Motivul acestei decizii suscita multe discuţii. Unii spuneau că e un depozit de armament, pregătit pentru al doilea front. Alţii, că e un lagăr pentru prizonieri de război; sau, iarăşi, că ascunde o puternică staţie de radio, de unde se transmit mesaje secrete, codificate, către domnul Roosevelt.

Pe scurt, Porthkerris mocnea de zvonuri.

Doris a adus apoi alte dovezi ale manifestărilor misterioase ce dovedeau o activitate legată de război. Plecată la o plimbare cu Nancy, veni acasă pe strada principală şi se întoarse la Carn Cottage cu veşti proaspete.

— Hotelul acela vechi, White Caps – acela care stă gol de luni de zile… ei bine, a fost refăcut. Văruit şi curăţat, străluceşte ca un giuvaier, iar parcarea e plină de maşini din acelea de teren, americane, iar la poartă stă de gardă un superb soldat din trupele speciale de atac ale marinei regale. Întocmai

aşa cum vă spun. Marina regală. I-am văzut inscripţia de pe beretă. Închipuiţi-vă! O să ne distrăm şi noi puţin cu câţiva soldaţi prin preajmă…

— Marina regală? Ce naiba fac ei aici?

— Poate că se pregătesc să debarce în Europa. Crezi că e începutul celui de-al doilea front?

Lui Penelope, acest lucru i se părea puţin probabil.

— Să debarce în Europa de la Porthkerris? Vai, Doris, s-ar îneca cu toţii încercând să treacă de Cap.

— Ei, ceva tot trebuie să fie.

Apoi, peste noapte, Porthkerris părea să-şi fi pierdut digul de nord. Au apărut alte rânduri de sârmă ghimpată, care traversau drumul dinspre port, chiar după Sliding Tackle, şi toate câte erau de cealaltă parte, inclusiv piaţa de peşte şi sediul armatei salvării, au fost declarate proprietăţi ale Amiralităţii. Cheiurile de apă adâncă de la capătul digului au fost curăţate de bărcile de pescuit, iar în locul lor au apărut cam o duzină de navete mici. Totul era păzit discret de câţiva soldaţi din marina regală, îmbrăcaţi în uniforme de luptă şi purtând berete verzi. Prezenţa lor în oraş a produs oarecare vâlvă, dar nimeni nu găsise încă o explicaţie rezonabilă la toate acestea.

Abia la jumătatea lunii s-au lămurit pe deplin. Vremea era minunată, caldă, cu un vânt uşor şi, în acea dimineaţă, Penelope şi Lawrence ieşiseră afară din casă, ea ca să se aşeze pe treapta din faţa casei, să cureţe nişte păstăi de mazăre pentru prânz, iar el ca să stea într-un şezlong pus pe iarbă, cu pălăria trasă pe ochi, să-l apere de soare. Cum stăteau acolo, tăcuţi, dar simţindu-se foarte bine împreună, un zgomot le ajunse la urechi – poarta de la intrare fusese deschisă şi apoi închisă. Amândoi îşi ridicară privirile şi, îndată după aceea, îl văzură pe generalul Watson-Grant, care urca treptele de piatră străjuite, de o parte şi de alta, de tufe de fucsia.

În timp ce colonelul Trubshot răspundea de apărarea antiaeriană din Porthkerris, generalul Watson-Grant comanda trupele naţionale locale. Lawrence nu-l putea suferi pe colonelul Trubshot, dar îi acorda destul timp generalului care,

cu toate că îşi petrecuse cea mai mare parte a vieţii sale de militar în Quetta, luptându-se cu trupele afgane, lăsase totul în urmă când ieşise la pensie şi se concentrase asupra unor activităţi mai paşnice, pline de satisfacţii, căci se pricepea la grădinărit şi era posesorul unei impresionante colecţii de timbre. Acum nu purta uniforma lui de gardă, ci un costum crem de dril, probabil la modă în Delhi, şi o pălărie uzată de pai, cu boruri largi, cu o bentiţă de mătase neagră. Purta baston şi, văzând că Penelope şi Lawrence îl aşteptau, le făcu un semn cu mâna.

— Bună dimineaţa. Iată încă o zi frumoasă.

Era un bărbat scund, slab ca o trestie, cu mustăţi ţepoase şi pielea maronie, amintire veşnică din vremea petrecută la frontiera de nord-vest. Lawrence se bucură când îl văzu. Generalul venea destul de rar pe la ei, dar vizitele lui erau întotdeauna bine-venite.

— Sper că nu v-am deranjat, nu?

— Deloc. Nu făceam nimic special, ne bucuram de soare. Iertaţi-mă că nu mă ridic în picioare. Penelope, adu un scaun pentru domnul general.

Penelope, încinsă cu șorțul de bucătărie şi fără pantofi în picioare, lăsă vasul de mazăre deoparte şi se ridică.

— Bună dimineaţa, domnule general.

— A, Penelope. Mă bucur să te văd, draga mea. Eşti ocupată cu pregătirea mesei? Şi eu am lăsat-o pe Dorothy dezghiocând păstăi de mazăre.

— Doriţi o ceaşcă de cafea?

Generalul cugetă. Mersese mult şi nu-i plăcea cafeaua, preferând un gin. Lawrence ştia acest lucru şi făcu gestul ştiut, uitându-se la ceas.

— E ora douăsprezece. Sunt sigur că merge ceva mai tare. Ce avem, Penelope?

— Nu m-am gândit la asta, râse Penelope, dar am să mă uit.

Intră în casă, care i se păru foarte întunecoasă, după lumina de afară. În bufetul din sufragerie, găsi două sticle de Guinness, pahare şi un deschizător de capace. Puse totul pe o tavă şi apoi ieşi să ducă un scaun pentru general. Acesta se

aşează fericit şi îşi întinse picioarele, arătându-şi genunchii osoşi prin pantalonii strâmţi, care se ridicaseră şi ei, dezgolind o pereche de glezne ciolănoase, în ciorapi galbeni şi pantofi de piele ce străluceau de curăţenie.

— Aşa viaţă, mai zic şi eu, remarcă el.

Penelope desfăcu capacul unei sticle şi îi turnă în pahar.

— N-am decât bere, din păcate. De multe luni nu mai avem gin.

— E perfect. Cât despre gin, noi ne-am terminat raţia acum o lună. Domnul Ridley mi-a promis o sticlă, când soseşte următorul transport, dar numai Dumnezeu ştie când va fi asta. Ei, noroc!

Dădu pe gât jumătate de pahar, în ceea ce păru a fi o singură înghiţitură. Penelope se întoarse la mazărea ei, ascultând cum cei doi bătrânei se întrebau reciproc de sănătate şi schimbau câteva bârfe şi comentarii despre vreme şi despre situaţia generală a războiului. Totuşi, era absolut sigură că nu acesta era motivul vizitei generalului şi, când cei doi făcură o pauză în conversaţie, interveni şi ea:

— Domnule general, sunt sigură că sunteţi cel mai în măsură să ne spuneţi şi nouă ce se întâmplă în Porthkerris. Zona îngrădită în dreptul terenului de rugby, portul închis şi marina regală care ocupă poziţii. Toată lumea îşi dă cu părerea, dar de ştiut, nu ştie nimeni. Ernie Penberth e sursa noastră obişnuită de informaţii, dar acum e ocupat cu strânsul recoltei şi nu l-am mai văzut de trei săptămâni.

— De fapt, spuse generalul, ştiu despre ce-i vorba.

— Nu ne spuneţi, dacă e secret, interveni Lawrence grăbit.

— Ştiu de câteva săptămâni, dar s-a ţinut secret. Totuşi, acum pot să vă spun. Se face instrucţie. Urcări pe deal. Soldaţii din marina regală vor conduce şedinţele de instrucţie.

— Şi pe cine o să instruiască?

— O companie de asalt din Statele Unite.

— Trupe de asalt din Statele Unite? Vreţi să spuneţi că suntem pe cale să fim invadaţi de *americani?*

Generalul părea amuzat.

— Mai bine de americani decât de nemţi.

— Tabăra e pentru americani? întrebă Penelope.

— Exact.

— Şi americanii au sosit?

— Nu, încă nu. Presupun că vom afla când vor sosi. Săracii de ei! Probabil că şi-au petrecut viaţa în prerie, sau pe câmpiile netede din Kansas, n-au văzut marea în viaţa lor. Imaginaţi-vă cum se vor simţi, paraşutaţi aici, în Porthkerris şi apoi nevoiţi să urce pe stâncile de la Boscarben.

— Stâncile de la Boscarben? repetă Penelope, simţind că leşină. Nu cred că poate fi ceva mai groaznic decât să înveţi să faci ascensiuni la Boscarben. Stâncile sunt perfect verticale şi înalte de vreo mie de picioare.

— Cred că ăsta e şi scopul, spuse generalul. Deşi, trebuie să recunosc, sunt de acord cu tine, Penelope. Numai gândul la ele şi îmi dă ameţeli. Dar mai bine ei decât eu, bieţii yankei afurisiţi.

Penelope zâmbi. Generalul nu-şi măsurase niciodată cuvintele şi acesta era unul din lucrurile care îi plăceau cel mai mult la el.

— Dar navetele? întrebă Lawrence.

— Pentru transport. Le vor duce cu ei, pe mare, înconjurând zona de stânci. N-ar fi exclus să moară de rău de mare, înainte să apuce să pună piciorul pe stânci.

Lui Penelope îi era milă de sărmanii tineri americani.

— O să-i năucească. Şi ce vor face în timpul liber? Porthkerris nu e chiar sufletul distracţiilor mondene, iar Sliding Tackle nu e cea mai veselă crâşmă din lume. În plus, nu-i nimeni pe acolo. Toţi tinerii s-au dus. Au rămas numai copiii mici, văduvele de moment şi bătrânii. Aşa, ca noi.

— Doris va fi entuziasmată, remarcă Lawrence. Soldaţii americani, arătând toţi ca nişte vedete de cinema, vor constitui o plăcută schimbare.

Generalul izbucni în râs.

— Întotdeauna e o problemă să ţii sub control o mulţime de soldaţi gălăgioşi. Dar după ce vor urca şi coborî stâncile de la Boscarben de câteva ori, nu cred că le va mai rămâne prea multă energie pentru…

Se opri, căutând un cuvânt potrivit. „Crailâc“ fu tot ce găsi.

Era rândul lui Lawrence să râdă.

— Cred că e grozav, spuse el; brusc, îi veni o idee. Hai să mergem să aruncăm o privire, Penelope. Acum, că ştim despre ce-i vorba, hai să mergem să vedem cu ochii noştri. Mergem după-masă.

— Zău, tată. Nu-i nimic de văzut.

— Ba sunt destule. Un suflu nou în oraş. Ne trebuia o schimbare, cu condiţia să nu fie o bombă rătăcită. Acum, domnule general, văd că vi s-a golit paharul… beţi şi cealaltă jumătate.

Generalul cântări oferta. Penelope spuse repede:

— Alta nu mai e. Astea au fost ultimele două sticle.

— În cazul ăsta, spuse generalul, lăsând paharul gol jos, pe iarbă, la picioarele lui, cred că e timpul să pornesc la drum. Să văd cum se descurcă Dorothy cu masa de prânz.

Se ridică, nu fără dificultate, din scaunul pliant şi gazdele îi urmară exemplul.

— A fost minunat. M-a răcorit.

— Vă mulţumesc că aţi venit. Şi că ne-aţi explicat despre ce-i vorba.

— M-am gândit că s-ar putea să fiţi curioşi să aflaţi. Că vă întrebaţi despre ce-i vorba. Parcă îţi dă un pic de speranţă, nu? Parcă ne-am îndrepta, timid, spre sfârşitul acestui război atât de încrâncenat. La revedere, Penelope, adăugă el, ducând mâna la pălărie.

— La revedere. Salutări soţiei dumneavoastră.

— Am să-i transmit.

— Vă conduc până la poartă, spuse Lawrence, şi porniră împreună. Penelope, urmărindu-i cum se îndreaptă spre poartă, prin grădină, se gândi că arătau ca doi câini bătrâni. Un Saint Bernard, mare şi demn, şi un Jack Russell, mititel şi sârmos. Ajunseră în dreptul treptelor şi începură să le coboare, cu grijă. Ea se aplecă să ia de jos castronul cu mazăre şi-l duse înăuntru, unde o găsi pe Doris şi-i povesti tot ce le spusese generalul Watson-Grant.

— Americani. Doris nu-şi credea urechilor, gândindu-se cât

erau de norocoşi. Americani la Porthkerris. Ah, slavă Domnului că, în sfârşit, ne aduce puţină viaţă. Americani, repetă ea cuvântul magic. Ei, noi ne-am gândit la tot felul de năstruşnicii, dar numai la *americani* nu.

Vizita generalului Watson-Grant a avut asupra lui Lawrence efectul unui fulger. La prânz n-au discutat decât despre asta, iar când Penelope a apărut din bucătărie, după ce strânsese masa şi spălase vasele, a descoperit că o aştepta, gata îmbrăcat pentru plimbare, cu o jachetă uzată din velur care să-i protejeze oasele bătrâne de vântul pătrunzător şi cu o eşarfa stacojie legată la gât. Îşi pusese pălăria şi mănuşile şi stătea aşa, răbdător, sprijinit de scrinul din hol, cu mâinile pe mânerul bastonului.

— Tată…

— Păi, hai să mergem.

Avea o mie de alte lucruri de făcut. Legumele de rărit şi de plivit de buruieni, iarba de tăiat şi un teanc de rufe de călcat.

— Chiar vrei să mergi?

— Am spus că vreau, nu? Am spus că vreau să merg şi să arunc o privire.

— Atunci, va trebui să aştepţi puţin, până îmi pun ceva în picioare.

— Păi, grăbeşte-te, ce mai aştepţi? N-avem toată ziua la dispoziţie.

Exact aşa şi era, dar Penelope nu-i spuse nimic. Reveni în bucătărie, să-i spună lui Doris ce hotărâseră şi să-i dea lui Nancy un sărut în fugă, apoi urcă la etaj, să-şi pună espadrilele, să se spele pe faţă, să-şi perie părul şi să-l lege la spate, cu o eşarfa veche. Luă un pulover dintr-un sertar, şi-l legă peste umeri şi coborî scările în fugă.

O aştepta în aceeaşi poziţie în care îl lăsase, dar, când o văzu, se îndreptă.

— Eşti frumoasă, draga mea.

— Vai, tată, îţi mulţumesc.

— Atunci, la drum, să inspectăm armata. Cum ajunseră afară, Lawrence se bucură că o convinsese să vină, căci era o

după-amiază minunată, însorită; în golf, apele albastre erau umflate de flux, aruncând spre ţărm valuri înspumate. Capul Trevose era cuprins de ceaţă, dar briza era răcoroasă şi avea o mireasmă de sare. Ajungând pe strada principală, traversară pe cealaltă parte şi rămaseră o clipă să privească dincolo de peretele semănând cu un contrafort, al falezei. Priviră în jos, spre acoperişurile şi grădinile aşezate în pantă, spre drumurile întortocheate care duceau spre gara micuţă, apoi, spre plajă. Înainte de război, plaja era plină în luna august, dar acum era aproape pustie. Rândurile de sârmă ghimpată, ridicate încă din 1940, continuau să despartă verdeaţa de nisip, dar la mijlocul lor se vedea o deschizătură, prin care câteva familii trecuseră dincolo; copiii alergau, ţipând ca din gură de şarpe, iar câţiva câini fugăreau pescăruşii până la mal. Mult mai jos, la adăpost de vânt, se zărea o grădină micuţă, cu trandafiri risipiţi printre meri şi un palmier care îşi flutura frunzele uscate în aer.

După o vreme, porniră mai departe, în josul dealului. Drumul cotea, dezvăluind vederii hotelul White Caps, o clădire simplă, de piatră, în rând cu alte clădiri asemenea ei, cu ferestre grele, îndreptate spre golf. O vreme, fusese gol şi lăsat în paragină, dar acum constatară că fusese împrospătat cu var alb şi părea teribil de cochet. Barele înalte, de fier, care demarcau parcarea, fuseseră vopsite şi ele, iar parcarea era plină de camioane şi maşini de teren de culoare kaki. În dreptul porţii deschise, un tânăr soldat din marină stătea de pază.

— Vasăzică, n-am ghicit, remarcă Lawrence. Doris a avut dreptate de data asta.

S-au apropiat. Au văzut catargul alb, cu steagul fluturând în vânt. Treptele de granit, curăţate de curând, duceau spre uşa de la intrare, în care se reflectau razele soarelui. Se opriră să se uite mai bine. Tânărul soldat, de pază la marginea bordurii, îi privi şi el, impasibil.

— Mai bine să mergem, spuse Lawrence după o vreme. Altfel o să ne ia la rost, să ne facă semn să circulăm.

Dar, înainte de a apuca să pornească, interiorul clădirii

prinse viaţă. Uşa de sticlă din interior se deschise şi de acolo îşi făcură apariţia doi bărbaţi în uniformă. Un maior şi un sergent. Coborâră treptele în fugă, pocnind din călcâie, traversară aleea pietruită şi urcară într-una din maşinile de teren. Sergentul stătea la volan. Porni motorul, dădu în marşarier şi apoi întoarse. Când ieşiră pe poartă, soldatul de gardă salută, iar ofiţerul îi întoarse salutul. Ieşind pe strada principală, se opriră pentru o clipă, dar nu se zărea nicio altă maşină, aşa că se îndreptară în viteză la vale, spre oraş, lăsând în urmă un val de praf.

— Hai să mergem mai departe.

— Încotro?

— Să vedem navele din port, bineînţeles. Iar apoi, la galerie. N-am mai fost pe acolo de câteva săptămâni.

La galerie. Asta însemna să-şi ia adio de la toate planurile pe care şi le făcuse pentru acea după-amiază. Gata să protesteze, Penelope se întoarse spre el, dar văzu strălucirea de bucurie din ochii lui şi, înţelegând că-şi dorea această plăcere, nu avu inima să-i strice cheful.

Îi zâmbi, acceptând, şi-şi trecu mâna pe sub braţul lui.

— De acord. Navele, şi apoi galeria. Dar să nu ne grăbim. N-are rost să ajungem acolo epuizaţi.

În galerie era întotdeauna răcoare, chiar şi în luna august. Pereţii groşi de granit ţineau departe căldura verii, iar ferestrele înalte lăsau să pătrundă mereu aerul proaspăt. În afară de asta, podeaua era pardosită cu dale de piatră şi nu exista nicio formă de încălzire; în ziua aceea, vântul sufla dinspre plaja de nord, îngrămădind din când în când nori negri deasupra clădirii şi făcând să tremure rama luminatorului de pe latura de nord. Doamna Trewey, de serviciu la intrare, stătea aşezată la o măsuţă veche de cărţi, înţesată cu teancuri de cataloage şi ilustrate. Era înfăşurată într-un şal şi îşi încălzea oasele bătrâne la căldura unui radiator.

Penelope şi Lawrence erau singurii vizitatori. Stăteau, unul lângă celălalt, pe una din banchetele lungi, vechi de piele,

aşezate în mijlocul sălii. Nu-şi vorbeau. Aşa era tradiţia. Lawrence nu dorea să vorbească. Îi plăcea să fie lăsat în pace, să stea acolo, puţin aplecat înainte, cu bărbia sprijinită în mâinile care, la rândul lor, se sprijineau în baston; privea concentrat lucrările atât de familiare lui, amintindu-şi, fericit, că putea stabili o legătură cu vechii lui prieteni, dintre care mulţi nu mai erau acum în viaţă.

Penelope, acceptând acest lucru, stătea sprijinită de spătarul banchetei, cu puloverul strâns pe lângă trup, cu picioarele ei lungi, goale, întinse în faţă. Espadrilele aveau găuri în tălpi. Se gândi la pantofi. Nancy avea nevoie de pantofi, dar avea nevoie şi de un pulover gros, nou, căci se apropia iarna; totuşi, nu erau destule cupoane de haine pentru amândouă. Trebuia să aleagă pantofii. Cât despre pulover, poate că Penelope găsea vreo împletitură de mână mai veche, pe care s-o desfacă şi s-o lucreze din nou, pentru Nancy. Mai făcuse şi altădată la fel, dar era o muncă plicticoasă şi neplăcută, care n-o încânta deloc. Ce grozav ar fi să poată cumpăra sculuri noi de lână, roz sau galben pai, groasă şi moale, să-i tricoteze lui Nancy ceva cu adevărat drăguţ.

În spatele lor, uşa se deschise şi se închise la loc. O pală de aer rece pătrunse în sală. Alt vizitator. Nici Penelope, nici tatăl ei nu se mişcară. Paşi. Un bărbat. Un schimb de cuvinte cu doamna Trewey. Apoi urmă şirul paşilor lenţi, care se opreau din când în când, pe măsură ce nou-venitul trecea de jur împrejurul sălii. Zgomot de cizme militare. După vreo zece minute, vizitatorul intră în raza vizuală a lui Penelope. Rămasă încă cu gândul la puloverul lui Nancy, ea îşi întoarse capul şi îl privi, descoperind spatele celui care nu putea fi altcineva decât maiorul din marina regală, cel care demarase, atât de grăbit, cu maşina de teren. Uniformă de luptă kaki, beretă verde, coroana brodată pe umeri. Inconfundabil. Continuă să-i urmărească mişcările, îl văzu apropiindu-se, încet, de ei, cu mâinile strânse la spate. Era înalt şi subţire, cu o figură comună, exceptând ochii de un albastru foarte deschis, uimitor de limpede.

Privirile li se întâlniră şi Penelope se simţi jenată pentru că

fusese surprinsă zgâindu-se la el. Întoarse capul. Venise rândul lui Lawrence să rupă tăcerea. Brusc, acesta simţi prezenţa nouvenitului şi ridică fruntea, să vadă cine era.

Se simţi o nouă pală de vânt, alt ţăcănit şi răpăit de sticlă. Când zgomotul încetă, Lawrence spuse:

— Bună ziua.

— Bună ziua, domnule.

Pe sub borurile pălăriei mari, negre, Lawrence îşi strânse pleoapele, privindu-l uimit.

— Nu sunteţi domnul pe care l-am văzut noi, plecând cu maşina de teren?

— Exact, domnule. Dumneavoastră stăteaţi pe trotuarul de vizavi. Mi s-a părut că vă recunosc.

Vorbea calm, pe un ton uşor ridicat.

— Unde este sergentul dumneavoastră?

— Jos, în port.

— Nu v-a luat mult să găsiţi locul acesta.

— Sunt aici de trei zile şi acum e prima dată când reuşesc să-l vizitez.

— Vreţi să spuneţi că ştiaţi de galerie?

— Bineînţeles. Cine nu ştie?

— Mult prea multă lume.

Urmă o altă pauză, timp în care Lawrence îl măsură pe necunoscut cu privirea. În astfel de situaţii, te cerceta direct, fără menajamente, lucru pe care mulţi nu-l suportau. Totuşi, maiorul din marina regală nu părea intimidat. Aşteptă liniştit, iar Lawrence, vădit mulţumit de stăpânirea tânărului, se relaxă.

— Sunt Lawrence Stern, îi spuse el, brusc.

— M-am gândit eu. Am sperat că dumneavoastră sunteţi. Sunt onorat să vă întâlnesc.

— Iar aceasta e fiica mea, Penelope.

— Bună ziua, spuse tânărul, dar nu făcu niciun pas înainte pentru a-i strânge mâna.

— Bună, spuse Penelope.

— Mai bine ne-aţi spune cum vă cheamă.

— Lomax, domnule. Richard Lomax.

— Ei, domnule maior Lomax, spuse Lawrence, bătând uşor cu palma locul de lângă el, vino şi ia loc. Mă simt prost, dacă stau numai eu. Şi nu mă dau în vânt după statul în picioare.

Maiorul Lomax acceptă propunerea cu aceeaşi amabilitate, venind să se aşeze lângă Lawrence. Relaxat, se aplecă puţin în faţă, cu mâinile între genunchi.

— Dumneavoastră aţi pus bazele galeriei, nu-i aşa?

— Eu şi mulţi alţii. Asta se întâmpla pe la începutul anilor ’20. Aici era pe vremuri o capelă. Stătea nefolosită de mulţi ani. Am cumpărat-o pe nimic, dar problema a fost apoi să aducem aici numai lucrările cele mai bune. Ca să formăm nucleul unei colecţii de rarităţi, am donat fiecare câte o lucrare preferată. Uitaţi-vă! Lawrence se lăsă pe spate, folosind bastonul ca să arate cu el. Stanhope Forbes. Laura Knight. Asta e, într-adevăr, o frumuseţe.

— O pictură neobişnuită pentru ea. Eu o asociez întotdeauna cu imaginile de circ.

— Pictura asta a fost făcută la Porthcurno, spuse Lawrence, şi apoi continuă să le numească. Lamorna Birch. Munnings. Montague Dawson. Thomas Millie Dow. Russell Flint…

— Trebuie să vă spun, domnule, că tatăl meu avea o lucrare semnată de dumneavoastră. Din păcate, când a murit, casa a fost vândută, ca şi tablourile…

— Ce lucrare era?

Au continuat să vorbească. Penelope renunţă să mai asculte. Renunţă să mai mediteze la garderoba lui Nancy şi, în loc de asta, începu să se gândească la mâncare. Cina de astăzi. Ce-o să le dea? Macaroane cu brânză? Mai era un rest de cedar, rămas din raţia acelei săptămâni, care putea fi ras peste sos. Sau, un sufleu de conopidă cu caşcaval. Dar asta mâncaseră acum două zile, iar copiii aveau să protesteze, cu siguranţă.

— … Nu sunt şi lucrări moderne aici?

— După cum vedeţi. Vă deranjează?

— Nu.

— Totuşi, vă plac.

— Pe Mir şi Picasso îi ador. Chagall şi Braque îmi umplu sufletul de bucurie. Îl urăsc pe Dali.

Lawrence pufni în râs.

— Suprarealismul. Un cult. Dar curând, după acest război, se va întâmpla ceva minunat. Eu şi generaţia mea, ca şi generaţia care a urmat după noi, am dat tot ce puteam da. Ideea unei revoluţii în lumea artei mă entuziasmează profund. Numai pentru acest motiv aş dori să fiu iarăşi tânăr. Să pot vedea ce se întâmplă. Pentru că, într-o zi, acei artişti vor veni. Aşa cum am venit noi. Tineri cu o viziune strălucitoare, o percepţie profundă şi un talent formidabil. Vor veni, nu pentru a picta golful şi marea, bărcile şi mlaştinile, ci căldura soarelui şi culoarea vântului. O concepţie cu totul nouă. Ce stimulent! Ce vitalitate! Minunat… Iar eu voi fi mort încă înainte de a începe toate acestea, oftă el. E de mirare că regret? Da, regret că voi pierde toate astea.

Din nou se lăsă tăcerea. Penelope, gândindu-se la cină, aruncă o privire spre ceas. Era patru fără un sfert. Până ajungeau acasă, se făcea aproape cinci.

— Tată, ar trebui să mergem, spuse ea.

Aproape că n-o auzi.

— Cum?

— Am spus că e timpul să pornim spre casă.

— Da. Da, desigur. Se reculese şi încercă să se ridice, dar, înainte ca bătrânul să se ridice în picioare, maiorul Lomax luase poziţie de drepţi, gata să-l ajute. Vă mulţumesc, sunteţi foarte amabil. Bătrâneţea e îngrozitoare. Artrita e şi mai şi, adăugă el, după ce reuşi să se ridice. N-am mai pictat de mulţi ani.

— Îmi pare rău.

Când, în sfârşit, erau gata de plecare, maiorul Lomax veni cu ei până la uşă. Afară, în piaţa bătută de vânt, era parcată maşina de teren. Tânărul se scuză.

— Mi-ar plăcea să vă pot duce până acasă, dar regulamentul interzice să luăm civili în maşinile de serviciu.

— Preferăm să mergem pe jos, îl asigură Lawrence. Nu ne grăbim. A fost o plăcere să stăm de vorbă.

— Sper să ne mai vedem.

— Bineînţeles. Trebuie să veniţi să luaţi masa la noi.

Se opri, gândindu-se la această idee grozavă. Penelope, cu inima cât un purice, ştiu exact ce avea să urmeze. Îi dădu un cot în coaste, dar el îi ignoră avertismentul, venit, oricum, prea târziu.

— … Veniţi astăzi, la cină.

— Tată, dar nu avem *nimic* pentru cină, îi şopti ea, furioasă. Nici nu ştiu ce-am putea mânca.

— Ah…

Lawrence părea necăjit, dar maiorul Lomax drese lucrurile:

— Mulţumesc pentru amabilitate, dar mă tem că nu e posibil astă-seară.

— Atunci, poate cu altă ocazie.

— Da, domnule. Mulţumesc. Cu altă ocazie, mi-ar face mare plăcere.

— Noi suntem mereu aici.

— Haide, tată.

— Atunci, *au revoir*, domnule maior Lomax.

Ridică bastonul în semn de rămas-bun şi, răspunzând insistenţelor lui Penelope, porni la drum. Însă era supărat.

— A fost o mojicie, îi reproşă el. Sophie nu refuza niciodată niciun musafir, chiar dacă nu aveam decât brânză cu pâine la masă.

— Ei, oricum nu putea veni.

Braţ la braţ, porniră pe strada pietruită, spre port, prima parte a lungului drum spre casă. Penelope privi înapoi, dar rămase cu impresia că maiorul Lomax stătea pe loc, lângă maşină, uitându-se după ei până când dădură colţul chiar lângă localul Sliding Tackle şi îi pierdu din vedere.

Entuziasmul acestei după-amiezi stimulative, adăugat plimbării lungi şi aerului proaspăt, îl obosiră pe bătrân. Penelope se simţi uşurată când, în sfârşit, ajunse cu el în grădină şi apoi în faţa uşii deschise de la intrare în Carn Cottage, unde Lawrence se prăbuşi pe un scaun şi rămase acolo, să-şi tragă răsuflarea. Îşi scoase pălăria şi o puse în cui, apoi îşi desfăcu eşarfa de la gât. Ea luă una din mâinile lui înmănuşate într-a ei, frecând-o uşor, ca şi cum această mică atenţie ar fi putut readuce viaţa înapoi în mâinile lui

contorsionate, ca de ceară.

— Tată, data viitoare când mai mergem la galerie, luăm un taxi la întoarcerea acasă.

— Ar fi trebuit să luăm Bentley-ul nostru. De ce nu l-am luat?

— Pentru că n-avem de unde lua benzină.

— Nu ne e de niciun folos fără benzină.

După o vreme, îşi revenise îndeajuns ca să treacă în sufragerie, unde ea îl aşeză pe pernele moi, familiare, ale fotoliului lui.

— Îţi fac o ceaşcă de ceai.

— Nu te deranja. Am să dorm puţin.

Se lăsă pe spate şi închise ochii. Penelope îngenunche lângă cămin şi aprinse o bucăţică de hârtie, apoi aşteptă până ce vreascurile şi cărbunii se aprinseră şi ele. Lawrence deschise ochii.

— Foc în luna august?

— Nu vreau să răceşti, spuse ea, şi se ridică în picioare. Te simţi bine?

— Sigur că da, răspunse el şi zâmbi cu dragoste şi recunoştinţă. Îţi mulţumesc că ai venit cu mine. A fost o după-amiază plăcută.

— Mă bucur că te-ai distrat.

— Mi-a făcut plăcere să mă întâlnesc cu tânărul acela. Să vorbesc cu el. N-am mai stat de mult de vorbă aşa, cu nimeni. Pe-ndelete. O să-l invităm la prânz, nu-i aşa? Ar fi grozav să ne revedem.

— Da, bineînţeles.

— Îl rugăm pe Ernie să vâneze nişte porumbei. Cred că îi plac porumbeii…

Închise iarăşi ochii. Îl lăsă să se odihnească.

Către sfârşitul lui august, recolta fusese strânsă, compania americană pusese stăpânire pe tabăra cea nouă de pe vârful dealului, iar vremea se stricase.

Recolta era bogată şi fermierii erau foarte mulţumiţi. Fără îndoială, la timpul potrivit, aveau să fie bătuţi prieteneşte pe

umăr de Ministerul Agriculturii. Cât despre trupele americane, impactul lor asupra oraşului Porthkerris se dovedi mai mic decât se temuseră. Prezicerile negre ale credincioşilor înrăiţi s-au dovedit neîntemeiate şi n-au avut loc nici beţii, nici bătăi şi nici violuri. Din contră, băieţii păreau extrem de bine-crescuţi şi manieraţi. Tineri, ageri şi tunşi foarte scurt, îmbrăcaţi în uniforme de camuflaj, cu berete roşii, mărşăluiau pe străzi cu bocancii lor cu talpă de cauciuc şi, în afară de câteva fluierături, care nu supărau pe nimeni, şi de prietenia pe care o arătau copiilor, ale căror buzunare se umplură, curând, cu ciocolată şi gumă de mestecat, prezenţa lor schimbă foarte puţin viaţa de zi cu zi a micului orăşel. La ordin, probabil din motive de siguranţă, nu ieşeau prea mult în evidenţă şi făceau drumul între tabăra de instrucţie şi port înghesuiţi în camioane sau la volanul jeepurilor cu remorci pline cu frânghii, crampoane şi pioleţi. În acele ocazii, fluierau, desigur, după orice femeie care trecea, întâmplător, pe lângă ei, ca şi cum s-ar fi străduit să-şi păstreze reputaţia nebună care-i precedase. Dar, cu trecerea zilelor şi după ce începură epuizantele exerciţii, deveni tot mai limpede că generalul Watson-Grant avusese dreptate şi că tinerii care îşi petreceau ziua suportând drumuri grele pe mare şi frigul pătrunzător de pe stâncile Boscarben, nu se mai gândeau la nimic altceva, la sfârşitul zilei, decât la un duş fierbinte, mâncare şi somn.

Ca să le facă viaţa şi mai grea, vremea, după săptămâni întregi de soare, se înrăutăţise. Vântul îşi schimbase direcţia, bătea acum spre nord-vest, acul barometrului căzu, iar ploaia veni în rafale, adusă de nori negri, grei, dinspre ocean. În oraş, pavajul umed de pe străzile strâmte strălucea ca spinarea unui peşte, iar rigolele erau pline cu apă murdară şi resturi. La Carn Cottage, straturile de flori dispăruseră sub potop, un copac bătrân rămase fără crengi, iar în bucătărie nu te puteai mişca de rufe ude, pentru că nu era alt loc unde să poată fi întinse la uscat.

Era de ajuns, cum constatase Lawrence privind pe fereastră, pentru a tăia cheful oricui.

Marea era cenuşie şi furioasă. Valuri furioase se spărgeau pe

plaja de nord, lăsând în urmă tot felul de sfărâmături şi resturi, mult peste nivelul obişnuit al apei. Dar, pe lângă resturi, şi alte obiecte, mult mai interesante, au fost aduse la suprafaţă. Rămăşiţele triste ale unei nave comerciale, torpilată şi scufundată departe, în Atlantic, cu multe luni mai înainte, au fost aduse în cele din urmă la mal de apele fluxului şi furia vântului: vreo două veste de salvare, fragmente din puntea distrusă a vasului şi mai multe scânduri.

Tatăl lui Ernie Penberth, plecat dis-de-dimineaţă cu căruţa lui trasă de-un cal, fusese primul care le zărise. La ora unsprezece, în aceeaşi zi, Ernie îşi făcuse apariţia la Carn Cottage, la uşa din spatele casei. Penelope curăţa mere şi, ridicându-şi privirea, îl zări acolo, în prag, cu impermeabilul şiroind de apă şi pălăria umedă trasă peste ochi. Dar zâmbea.

— Este că v-ar prinde bine nişte compot de piersici?

— Compot de piersici? Îţi baţi joc de mine.

— Tata are două navete la el în magazin. Le-a găsit pe plaja de nord. Le-a adus şi le-a desfăcut. Compot de piersici din California. Bune, parcă ar fi proaspete.

— Ce pleaşcă! Chiar pot să capăt şi eu câteva?

— V-a pus deoparte şase cutii. S-a gândit că le-ar plăcea copiilor. Zice că, dacă doriţi, puteţi merge la el; le puteţi lua când doriţi.

— E un înger! Ah, Ernie, mulţumesc. Am să mă duc după-masă, până nu se răzgândeşte.

— Nicio grijă.

— Vrei să stai la masă cu noi?

— Nu, mai bine mă întorc. Mulţumesc, oricum.

Îndată după masa de prânz, Penelope porni, aşadar, la drum, încălţată în bocanci şi înfăşurată într-un impermeabil închis până la gât, cu o căciulă de lână trasă peste urechi. Luase cu ea două plase mari şi, după ce se obişnui cu rafalele de vânt – care erau cât pe ce, când şi când, s-o dărâme – şi ploaia torenţială, care o bătea peste faţă, vremea asta câinească deveni amuzantă şi începu s-o distreze. Ajungând în oraş, descoperi că era ciudat de pustiu. Furtuna îi făcuse pe toţi să se închidă în case, dar sentimentul de izolare, faptul că strada

era numai a ei nu făceau decât să-i adâncească satisfacţia. Se simţea temerară, ca un explorator.

Magazinul de zarzavaturi al domnului Penberth se afla pe Downalong, la jumătatea drumului spre port. Se putea ajunge acolo printr-o reţea de străduţe lăturalnice, dar ea preferă drumul paralel cu marea şi, dând colţul pe lângă hangarul cu bărci de salvare, ieşi înaintea furtunii. Apele erau umflate, iar apa cenuşie lovea portul din toate părţile. Pescăruşii ţipau, ţinând cu greu piept vântului, bărcile de pescuit se zbăteau, abia stăpânite de lanţul ancorei, iar la celălalt capăt al debarcaderului de nord zări navetele militare, legănându-se, ca într-un dans nebun, la chei. Evident, vremea era prea rea chiar şi pentru trupele de comando, aşa că nu se mai aventuraseră în larg.

Oarecum uşurată, ajunse, în sfârşit, la magazin – o clădire micuţă, triunghiulară, la întretăierea dintre două străduţe strâmte. Când deschise uşa şi intră, auzi clopoţelul sunând deasupra capului. Prăvălia era goală, mirosind plăcut a păstârnac, mere şi pământ, dar, când închise uşa, draperia de la celălalt capăt al încăperii se ridică şi domnul Penberth îşi făcu apariţia, îmbrăcat cu obişnuitul lui jerseu de lână albastră şi purtând aceeaşi beretă în formă de ciupercă.

— Eu sunt, spuse Penelope fără rost, şiroind de apă.

— Mi-am închipuit eu. Omul avea ochii negri, ca şi băiatul lui şi acelaşi zâmbet, deşi mai puţini dinţi. Hai, vino-ncoace! Ce zi nenorocită. Dar cred că şi-a cam făcut damblaua, aşa că diseară o să fie mai frumos. Tocmai am ascultat buletinul meteo, la radio. Aţi primit mesajul meu, aşa-i? V-a zis Ernie de compotul de piersici?

— Păi, de ce credeţi că sunt aici? Nancy n-a gustat în viaţa ei o piersică.

— Mai bine vino-ncoace, în spate. Le ţin *ascunse*, zău aşa. S-audă numai lumea că am compot de piersici şi s-a zis cu liniştea mea.

Dădu draperia deoparte şi Penelope intră, cu plase cu tot, în spaţiul strâmt şi înghesuit din spatele prăvăliei, care ţinea loc şi de magazie şi de birou. Aici, o sobă neagră duduia fără

încetare şi, tot aici, domnul Penberth dădea telefoane şi îşi făcea câte o ceaşcă de ceai, atunci când nu avea clienţi. Acum, cămăruţa mirosea foarte tare a peşte, dar Penelope aproape că nici nu observă, cu atenţia concentrată în totalitate asupra şirurilor de cutii, aşezate în tot locul.

— Ce descoperire! Ernie mi-a spus că erau pe plaja de nord. Cum au ajuns aici lăzile astea?

— M-a ajutat vecinul. Le-am cărat împreună. Vă ajung şase, da?

— Nici nu se poate mai bine.

Omul puse câte trei cutii în fiecare plasă.

— Cum staţi cu peştele? o întrebă.

— De ce?

Domnul Penberth dispăru după biroul micuţ şi se întoarse cu sursa acelui miros ce plutea în încăpere. Uitându-se în găleată, Penelope observă că era aproape plină cu macrouri albastru-argintii.

— Unul din băieţi a fost pe-afară azi-dimineaţă şi mi le-a dat pe astea în schimbul câtorva cutii de piersici. Doamna Penberth nu vrea să mănânce macrouri, spune că au carnea rea. M-am gândit că poate vă trebuie. Sunt proaspete, zău aşa.

— Dacă îmi puteţi da şase, ne ajung pentru cină.

— Minunat, spuse domnul Penberth. Scotocind prin rafturi, găsi un ziar vechi, înveli peştele în grabă, cu stângăcie, şi puse pachetele deasupra cutiilor de piersici. Poftiţi!

Penelope ridică plasele. Erau foarte grele. Domnul Penberth se încruntă.

— Oare vă descurcaţi cu ele? Nu-s prea grele? Pot să le aduc eu, zău aşa, data viitoare când pornesc cu căruţa, dar macrourile nu mai ţin încă o zi.

— Mă descurc eu.

— Ei, sper să vă placă… O conduse spre uşă. Ce mai face Nancy?

— Înfloreşte.

— Spuneţi-i lui Doris să o aducă pe la noi, cât de curând. Nu le-am mai văzut de vreo lună.

— Am să-i spun. Mulţumesc din suflet, domnule Penberth.

Îi deschise uşa, făcând iar să răsune clopoţelul.

— Îmi face plăcere, draga mea.

Încărcată cu piersici şi peşte, Penelope porni spre casă. Acum, în după-amiaza târzie, mai ieşiseră şi alţii de prin case, la cumpărături sau cu treabă. Iar domnul Penberth avusese dreptate în legătură cu vremea. Apele începeau să se retragă, vântul îşi pierduse din intensitate, ploaia se domolise. Ridică privirea şi zări un petic de cer albastru, printre norii negri care goneau mai departe. Destul ca să-ţi mai vină inima la loc. Mergea cu un pas susţinut, simţindu-se destul de veselă pentru că, de data asta, nu mai trebuia să-şi facă griji pentru ce avea să le pună celorlalţi la masă pentru cină. Dar, după o vreme, plasele grele începură să-şi facă simţit efectul; o dureau mâinile şi simţea cum braţele stau să se rupă. Îi trecu prin minte că poate nu făcuse bine că refuzase oferta domnului Penberth de a le aduce chiar el, dar aproape imediat alungă din minte acest gând, auzind zgomotul unei maşini care venea din spate, apropiindu-se în viteză dinspre digul de nord.

Drumul era strâmt, plin de băltoace. Nedorind să se trezească udă din cap până-n picioare cu apă murdară, se opri pe marginea drumului, să aştepte până când va trece maşina. Aceasta o depăşi în viteză şi apoi, cu un scrâşnet de frâne, se opri la câţiva metri mai încolo. Penelope văzu jeepul deschis, cu cei doi ocupanţi cunoscuţi ei. Maiorul Lomax şi sergentul lui. Jeepul rămase pe loc, cu motorul pornit, dar maiorul Lomax coborî, întinzându-şi picioarele lui lungi, şi se întoarse până în dreptul ei.

— Sunteţi prea încărcată, spuse el, fără nicio introducere.

Recunoscătoare pentru orice pretext ce-i îngăduia să scape de greutate, Penelope lăsă plasele pe trotuar şi apoi se întoarse spre el.

— Aşa e.

— Ne-am întâlnit zilele trecute.

— Îmi amintesc.

— Aţi fost la cumpărături?

— Nu. Mi s-a făcut un cadou. Şase cutii de compot de piersici. Au fost aruncate dimineaţă, pe plaja de nord. Şi nişte

macrouri.

— Cât de departe trebuie să le duceţi?

— Acasă.

— Unde vine asta?

— Sus pe deal.

— Nu le putea aduce cineva de la magazin?

— Nu.

— De ce nu?

— Pentru că vreau să le mâncăm în seara asta.

Zâmbi, amuzat. Zâmbetul îi transformă chipul cu totul şi o făcu să-l privească cu mai multă atenţie şi să-l vadă, cu adevărat, pentru prima dată. „Comun“ fusese verdictul ei în ziua în care maiorul dăduse buzna peste ei, la galerie, dar acum, dimpotrivă, nu i se părea deloc o figură comună, căci trăsăturile lui regulate, ochii albaştri, uimitor de strălucitori, şi zâmbetul acela neaşteptat alcătuiau, împreună, un întreg cu un şarm deosebit.

— Poate vă putem ajuta, spuse el.

— Cum?

— Nu vă putem lua cu maşina, dar nu văd de ce nu s-ar putea ca sergentul Burton să nu ducă piersicile acasă la dumneavoastră, cu maşina.

— N-o să găsească niciodată drumul.

— Îl subestimaţi, răspunse el şi, acestea fiind zise, se aplecă şi ridică plasele. N-ar trebui să le căraţi dumneavoastră, adăugă el cu un aer nemulţumit. V-aţi putea răni.

— Eu car toate cumpărăturile. Toată lumea trebuie să…

Maiorul Lomax nu ţinu seama de cuvintele ei. Pornise spre jeep. Penelope, continuând să protesteze din ce în ce mai moale, porni după el.

— Pot să mă descurc…

— Sergent Burton.

Sergentul opri motorul.

— Da, domnule?

— Trebuie să duci aceste două plase, spuse el, aşezându-le cu grijă pe bancheta din spate a maşinii. Tânăra doamnă îţi va explica unde anume.

Sergentul se întoarse spre ea, aşteptând politicos. Neavând altă soluţie, Penelope se conformă:

— … Sus pe deal, iar apoi o luaţi la dreapta, pe lângă garajul Grabney şi mergeţi mai departe până ajungeţi pe culme. Acolo se vede un zid înalt, iar casa se numeşte Carn Cottage. Va trebui să lăsaţi maşina în stradă şi să treceţi prin grădină.

— E cineva acasă, domnişoară?

— Da. Tatăl meu.

— Cum se numeşte dânsul, domnişoară?

— Domnul Stern. Dacă nu vă aude… dacă nimeni nu aude soneria, lăsaţi plasele pe prag.

— Bine, domnişoară, răspunse el şi aşteptă.

— Deci, s-a aranjat, spuse maiorul Lomax. Poţi să pleci, sergent. Eu merg pe jos mai departe. Ne vedem la cartierul general.

— Da, domnule.

Sergentul salută, porni motorul şi plecă, ducând cu sine o încărcătură ciudat de domestică, pe bancheta din spate a maşinii. Dădu colţul pe lângă hangar şi dispăru. Penelope rămase cu maiorul. Nu se simţea prea în largul ei, căci această turnură neaşteptată a evenimentelor o luase prin surprindere. Nu-i plăcea nici cum arată – lucru care nu i se întâmpla de obicei. Totuşi, nu putea face nimic, decât să-şi scoată căciuliţa de lână, care nu-i venea bine deloc, şi să-şi lase părul liber. Aşa şi făcu, îndesând apoi căciuliţa în buzunarul impermeabilului.

— Mergem? o întrebă el.

Penelope avea mâinile reci, aşa că le ascunse şi pe ele în buzunare.

— Chiar vreţi să mergeţi pe jos? îl întrebă ea, neîncrezătoare.

— N-aş fi aici, dacă n-ar fi aşa.

— Nu aveţi nimic altceva de făcut?

— De exemplu?

— Exerciţii de planificat, sau vreun raport de scris?

— Nu. Sunt liber pentru tot restul zilei.

Porniră la drum. Un gând fulgeră prin mintea lui Penelope.

— Sper că sergentul dumneavoastră nu va avea necazuri, spuse ea. Sunt sigură că nu are voie să transporte cu maşina cumpărăturile oamenilor.

— Dacă e să-l muştruluiască cineva, acela sunt eu. Şi cum de sunteţi aşa de sigură?

— Am fost şi eu înrolată vreo două luni în serviciile auxiliare, aşa că ştiu cum e cu regulile şi regulamentele. Nu aveam voie să duc bagaje sau umbrelă. Asta făcea viaţa foarte dificilă.

Păru interesat de spusele ei.

— Când aţi fost în serviciile auxiliare?

— A, e o veşnicie de-atunci. În 1940. Am stat la Portsmouth.

— De ce aţi plecat?

— Am avut un copil. M-am măritat şi am avut un copil.

— Înţeleg.

— Are aproape trei ani. Se numeşte Nancy.

— Soţul dumneavoastră e în marină?

— Da. Acum se află în Mediterana. Cel puţin, aşa cred. Nu sunt niciodată foarte sigură.

— De când nu l-aţi mai văzut?

— Ăăă… de-o veşnicie.

Nu-şi amintea şi nu dorea să-şi amintească. În clipa în care rosti aceste cuvinte, norii se despicară pentru o clipă şi o rază timidă de soare pătrunse prin aerul umed. Străzile ude reflectară lumina, pavaj şi trotuar părând scăldate în aur. Uimită, Penelope îşi întoarse faţa spre această strălucire de moment.

— Ia te uită, se luminează. Mi-a spus mie domnul Penberth că aşa o să fie. A ascultat buletinul meteo şi mi-a spus că furtuna va înceta. Poate că o să fie o seară frumoasă.

— Da, poate că aşa va fi.

Lumina dispăru la fel de repede cum apăruse şi atmosfera deveni iarăşi cenuşie. Dar, în sfârşit, ploaia încetase.

— Să nu mergem prin oraş, spuse ea. Hai s-o luăm pe malul mării şi apoi pe lângă gară. E acolo un rând de trepte care duc exact de cealaltă parte a hotelului White Caps.

— Ar fi grozav. Încă n-am apucat să cunosc locurile, dar

cred că dumneavoastră cunoaşteţi oraşul ca pe propriul buzunar. Aţi locuit mereu aici?

— Numai vara. Iarna stăteam la Londra. Şi din când în când mergeam în Franţa. Mama mea a fost franţuzoaică. Aveam prieteni acolo. Dar stăm la Porthkerris de când a izbucnit războiul. Cred că vom rămâne aici până când se va termina.

— Dar soţul dumneavoastră? Nu vrea să vă ştie acasă când vine de pe mare? Intraseră pe o potecă paralelă cu plaja. Fluxul adusese până aici pietricele, resturi de alge şi bucăţi de sfoară mânjită cu smoală.

— V-am spus, îi răspunse ea. E în Mediterana. Şi chiar dacă ar fi posibil să fiu cu el, tot n-aş putea, pentru că trebuie să am grijă de tata. Mama a fost ucisă în atacul fulger din 1941, aşa că eu trebuie să stau cu el.

Nu spuse că-i pare rău, repetă doar: „Înţeleg“ şi părea, într-adevăr, că înţelegea.

— Nu-i vorba numai de mine, de el şi de Nancy. Mai e şi Doris, care stă la noi cu băieţii ei. E văduvă de război. Nu s-a mai întors la Londra. Întorcându-şi privirea spre el, continuă: Tatii i-a făcut mare plăcere să stea de vorbă cu dumneavoastră, atunci, la galerie. S-a supărat pe mine pentru că nu v-am putut invita la cină… mi-a spus că a fost o mojicie din partea mea. N-am făcut-o cu rea-intenţie. Doar că nu reuşeam să mă gândesc la nimic care să poată fi pus pe masă.

— A fost o bucurie să-l cunosc. Când am ştiut că voi fi trimis aici, mi-a trecut prin minte că s-ar putea să-l văd pe celebrul Lawrence Stern, dar nu mi-am imaginat că se va întâmpla cu adevărat. Am crezut că e prea bătrân şi slăbit ca să mai circule. În primul moment când v-am văzut, sus, pe drum, în faţa cartierului general, am ştiut imediat că nu putea fi decât el. Iar apoi, când am intrat în galerie şi eraţi chiar acolo, aproape că nu mi-a venit să cred ce norocos sunt. I-aţi moştenit talentul? o întrebă el, coborându-şi privirile spre ea.

— Nu. Din păcate. Adesea văd lucruri atât de frumoase încât mă impresionează de-a binelea. Câte o fermă veche, sau un mănunchi de flori de degetariţă, răsărite într-un tufiş, tremurând în bătaia vântului, pe fundalul cerului albastru. Şi

mi-aş dori atât de mult să pot surprinde acele imagini, să le pun pe hârtie, să le păstrez veşnic. Şi, bineînţeles, nu pot.

— Nu-i uşor să-ţi accepţi propriile defecte.

Îi trecu prin minte că nu părea un om care să ştie ce înseamnă „defecte“.

— Pictaţi? îl întrebă.

— Nu. De ce mă întrebaţi?

— Când vorbeaţi cu tata, păreaţi să vă pricepeţi.

— Dacă mă pricep, asta se datorează faptului că am fost crescut de o mamă cu mult simţ artistic şi o extraordinară creativitate. De îndată ce am început să umblu, m-a dus prin toate galeriile şi muzeele din Londra şi, mai mult, m-a învăţat să merg la concerte.

— Exista pericolul să vă intoxicaţi pentru tot restul vieţii.

— Nu. A făcut toate astea cu mult tact, trezindu-mi interesul. Mă simţeam bine.

— Dar tatăl dumneavoastră?

— Tatăl meu a fost agent de bursă în City.

Penelope rămase pe gânduri. Viaţa celorlalţi oameni era întotdeauna teribil de interesantă.

— Unde locuiaţi?

— În Cadogan Gardens. Dar, după moartea tatii, mama a vândut casa, pentru că era prea mare, şi ne-am mutat într-una mai mică, în Piaţa Pembroke. Ea stă şi-acum acolo. A stat acolo tot timpul bombardamentelor. A spus că preferă să moară decât să stea departe de Londra.

Penelope se gândi la Dolly Keeling, ascunsă în vizuina ei de la hotel Coombe, jucând bridge cu afurisita aia de Lady Beamish şi scriindu-i scrisori lungi, pline de dragoste, lui Ambrose. Oftă, pentru că ori de câte ori se gândea la Dolly Keeling se simţea deprimată. Se simţea puţin vinovată că n-o invitase pe Dolly să stea la Carn Cottage măcar câteva zile, chiar şi numai pentru a-şi vedea nepoata. Sau, Penelope ar fi putut să-i propună să meargă ea în vizită la hotelul Coombe şi s-o ia şi pe Nancy cu ea. Ambele posibilităţi i se păreau însă atât de îngrozitoare, încât nu-i era niciodată greu să le alunge repede din minte şi să se gândească la altceva.

Poteca urca spre culmea dealului. Lăsaseră marea în urma lor şi acum mergeau printre şiruri de căsuţe de pescari, cu zidurile văruite în alb. O uşă se deschise şi dinăuntru se ivi o pisică, urmată de o femeie cu un coş de rufe, pe care începu să le atârne la uscat pe frânghia din faţa casei. Chiar în aceeaşi clipă, soarele apăru din nou, cu mai multă forţă de astă dată, iar femeia se întoarse spre ei şi zâmbi.

— Parcă-i mai bine aşa, nu? N-am mai văzut asemenea ploaie, cum a fost cea de dimineaţă. Da' precis că se face frumos, cât ai bate din palme.

Pisica se frecă de picioarele lui Penelope. Ea se aplecă s-o mângâie, apoi porni mai departe. Îşi scoase mâinile din buzunare şi-şi desfăcu nasturii impermeabilului.

— V-aţi înrolat în marina regală pentru că nu doreaţi să vă faceţi agent de bursă, sau din cauza războiului?

— Din cauza războiului. Sunt cunoscut drept un „ofiţer numai pe timp de război". M-am gândit întotdeauna că sună cam depreciativ. Dar nici agent de bursă n-am vrut să mă fac. Am urmat cursurile de clasicism şi literatură engleză la universitate, apoi am găsit un post de profesor la o şcoală pregătitoare pentru cursul primar.

— În marină aţi învăţat să faceţi ascensiuni?

— Nu, zâmbi el. Urcam pe munte cu mult mai înainte. Am învăţat într-o şcoală cu internat din Lancashire, iar directorul de acolo obişnuia să ne ia, în grup, să facem ascensiuni în Districtul Lacurilor. Mi-a intrat definitiv în sânge, pe la paisprezece ani, şi de atunci am continuat mereu.

— Şi în străinătate?

— Da. În Elveţia. În Austria. Am vrut să plec în Nepal, dar aveam nevoie de multe luni de pregătire, apoi pentru călătorie, şi n-am găsit timpul necesar.

— După vârful Matterhorn, stâncile de la Boscarben vi se par, probabil, floare la ureche.

— Nu, o asigură el fără entuziasm, vă asigur că nu sunt uşor de escaladat.

Îşi continuară drumul urcând pe poteci ascunse pe care turiştii nu le găseau niciodată, apoi pe treptele masive de

granit, atât de abrupte, încât Penelope nu mai avu suflu pentru conversaţie. Ultima treaptă tăia în zigzag faţa stâncii, înainte de a se deschide spre gară şi strada principală, ieşind, în cele din urmă, exact de cealaltă parte a vechiului hotel White Caps.

Încălzită de atâta efort, Penelope se sprijini de zid, să se odihnească, să-şi tragă sufletul şi să-şi domolească bătăile inimii. Maiorul Lomax, venit în spatele ei, părea să nu sufere prea mult. Ea observă cum soldatul de gardă îi privea indiferent de pe cealaltă parte a drumului, dar pe figura lui nu se putea citi nimic.

Când, în sfârşit, îi reveni glasul, îi spuse:

— Mă simt de parcă m-a călcat trenul.

— Nu-i de mirare.

— N-am mai urcat pe-aici de mulţi ani. Când eram mică, urcam în fugă, de pe plajă până aici. Era un fel de test de rezistenţă autoimpus.

Se întoarse, sprijinindu-se cu braţele întinse de marginea zidului şi privi în jos, spre drumul pe unde veniseră. Marea se retrăgea, era acum mai calmă şi reflecta albastrul-deschis al cerului. Jos, departe, pe plajă, un bărbat şi câinele său ieşiseră la plimbare. Vântul se potolise, lăsând în urmă doar o briză uşoară, înmiresmată de mirosul umed, mustos al grădinilor grele de ploaie. O mireasmă plină de nostalgie şi, pentru prima dată, Penelope se trezi nepregătită, copleşită de un extaz nebunesc, pe care nu-l mai simţise din copilărie.

Se gândi la ultimii doi ani, la plictiseala şi existenţa ei îngustă, la lipsa oricărei speranţe pentru viitor. Şi totuşi acum, într-o singură clipă, perdeaua fusese dată deoparte şi fereastra din spatele ei se deschisese larg, către o lume minunată, care fusese acolo, mereu, aşteptând-o. O lume plină de posibilităţi şi şanse minunate.

Fericirea – pe care şi-o amintea din zilele dinainte de război, înainte de Ambrose, înainte de moartea zguduitoare a lui Sophie. Se simţea iarăşi tânără. „Dar sunt tânără. Am numai douăzeci şi trei de ani.“ Se întoarse cu spatele spre zid, îl privi pe bărbatul care stătea lângă ea, fiindu-i recunoscătoare, pentru că, într-un fel, el fusese acela care îi adusese din nou în

minte acest miracol ştiut cândva.

Simţi privirea lui aţintită asupra ei şi se întrebă cât de mult înţelegea, cât de mult ştia el. Dar nemişcarea lui, tăcerea lui nu lăsau să se ghicească nimic.

— Trebuie să merg acasă, spuse. Tata s-o fi întrebând ce-i cu mine.

Dădu din cap în semn de aprobare. Acum îşi vor spune la revedere, se vor despărţi. Ea va merge pe drumul ei. El va traversa strada, va răspunde la salutul soldatului de gardă, va alerga în sus pe scări şi va dispărea pe uşa de sticlă. După aceea, poate că nu-l va mai vedea niciodată.

— Vreţi să veniţi la noi la cină? îl întrebă.

Nu răspunse imediat la această propunere şi, pentru o clipă îngrozitoare, Penelope se gândi că avea s-o refuze. Apoi, zâmbi.

— Sunteţi foarte amabilă.

Ce uşurare!

— Astă-seară?

— Sunteţi sigură?

— Absolut. Tata s-ar bucura să vă revadă. Puteţi continua discuţia.

— Mulţumesc. Ar fi minunat.

— Atunci, pe la şapte şi jumătate, îi spuse ea, pe un ton care i se păru teribil de formal. Pot… pot să vă invit, pentru că, de data asta, avem ce mânca.

— Staţi puţin, să ghicesc. Macrouri şi compot de piersici?

Tonul rigid, reticenţele ei – toate se topiră. Izbucni în râs şi ştiu că nu va uita niciodată sunetul acela, pentru că era prima glumă făcută împreună.

O găsi pe Doris moartă de curiozitate.

— Hei, ce se întâmplă aici? Stau eu aşa şi-mi văd de treabă şi apare sergentul ăsta superb la uşă, ţinând în braţe plasele tale. Îl chem înăuntru, să bem un ceai, şi-mi spune că nu poate să stea. Cum l-ai agăţat?

Penelope se aşeză la masa din bucătărie şi îi spuse întreaga poveste a acelei întâlniri neaşteptate. Doris o ascultă, căscând

ochii cât cepele. Când Penelope termină de povestit, scoase un ţipăt de încântare.

— Dacă mă-ntrebi pe mine, eu zic că te-ai făcut cu un admirator…

— Vai, Doris, l-am invitat la cină.

— Când?

— Astă-seară.

— Şi vine?

— Da.

— La naiba, rosti Doris şi se schimbă la faţă.

Se aşeză înapoi pe scaun, arătându-şi dezamăgirea.

— De ce „la naiba"?

— Eu n-am să fiu aici. Ies în oraş. Îi duc pe Clark şi pe Roland la Penzance, să vadă la teatrul de operă piesa *Mikado.*

— Vai, Doris! Mă bazam pe prezenţa ta. Am nevoie de cineva care să mă ajute. Nu poţi amâna?

— Nu, nu pot. Totul e organizat, mergem cu autobuzul şi, oricum, nu-i vorba decât de două nopţi. Iar băieţii aşteaptă clipa asta de câteva săptămâni, săracii de ei. Nu-i nimic, n-am ce face, adăugă ea cu o expresie de resemnare. Am să te ajut cu mâncarea, înainte de a pleca, şi am s-o duc pe Nancy la culcare. Dar mi-e tare ciudă că o să pierd toată distracţia. De ani de zile n-a mai intrat în casa asta un bărbat adevărat.

Penelope nu spuse nimic despre Ambrose. În loc de asta, o întrebă:

— Dar Ernie? El e un bărbat adevărat.

— Da, merge. Bietul Ernie fu însă repede dat deoparte. Oricum, reluă Doris, el nu contează.

Ca două puştoaice cuprinse de entuziasm, se puseră pe treabă; curăţară legumele, făcură o salată, aranjară masa veche din sufragerie, frecară puţin argintăria nefolosită de multă vreme, şterseră paharele de vin din cristal. Lawrence, alertat şi el, se ridică greoi din fotoliu şi coborî, cu mare grijă, în pivniţă unde, în zilele mai fericite, depozitase stocul lui de vinuri franţuzeşti. Acum nu mai rămăseseră decât câteva sticle, dar se întoarse cu un exemplar din ceea ce el numea „tărie algeriană" şi o sticlă prăfuită de Porto pe care, cu cea mai mare

atenţie, începu să le decanteze. Penelope ştia că acesta era cel mai mare tribut adus unui musafir.

La şapte şi douăzeci şi cinci de minute, după ce Nancy adormise în pătuţul ei, iar Doris cu băieţii plecaseră, totul era pregătit. Penelope se repezi sus, în camera ei, să se ocupe de propria înfăţişare. Se schimbă cu o fustă curată, se încălţă, peste picioarele goale, cu o pereche de pantofi roşii, fără toc; îşi perie părul, îl împleti, îl roti într-un coc la spate, îl prinse cu agrafe. Nu avea pudră, nu avea ruj şi se dăduse cu ultima picătură de parfum. O privire critică, îndelungă, în oglindă, n-o mulţumi prea mult. Arăta ca o guvernantă. Găsi un şirag de mărgele roşii, le prinse în jurul gâtului şi, exact în aceeaşi clipă, auzi poarta din fundul grădinii deschizându-se şi apoi închizându-se la loc. Se duse la fereastră şi-l văzu pe Richard Lomax venind prin grădina îmbălsămată spre treptele aleii care ducea spre casă. Constată că şi el se schimbase, de la uniforma de luptă la atitudinea semioficială pe care i-o dădeau pantalonii kaki şi haina maro, marca Sam Browne, care îi cădea perfect. Ţinea, discret, un pachet ce nu putea conţine decât o sticlă de băutură.

De când îşi spuseseră la revedere, abia aşteptase să-l revadă. Dar acum, privindu-l cum se apropie de casă, ştiind că mai erau doar câteva clipe şi avea să audă soneria, intră în panică. Laşitate, cum numea Sophie această teamă, pricinuită de o acţiune impetuoasă, pe care o regretai după aceea. Dar dacă seara asta nu ieşea bine, dacă se încurcau lucrurile, mai ales că Doris nu era acolo, s-o ajute? Era foarte posibil să se fi înşelat în legătură cu Richard Lomax. Clipa aceea de extaz, senzaţia extraordinară de apropiere şi familiaritate puteau fi doar o iluzie, născută din propriul ei entuziasm, la care se adăuga şi faptul că, după multe zile de ploaie, soarele se hotărâse să strălucească din nou.

Plecă de lângă fereastră, se mai uită încă o dată în oglindă, îşi îndreptă mărgelele şi ieşi din cameră, coborând spre parter. Chiar atunci se auzi soneria. Traversă holul şi deschise uşa. El îi zâmbi şi-i spuse:

— Sper că n-am întârziat, sau n-am ajuns prea devreme.

— Niciuna, nici alta. Aţi găsit uşor drumul?

— N-a fost greu. Aveţi o grădină splendidă.

— Furtuna asta nu i-a făcut prea bine, zise Penelope şi se dădu cu un pas înapoi. Intraţi.

Se conformă, scoţându-şi bereta verde cu bandă roşie şi însemn argintiu. O lăsă pe servantă, apoi se întoarse spre ea. Ridică pachetul şi rosti:

— Acesta este pentru tatăl dumneavoastră.

— Sunteţi foarte drăguţ.

— Bea whisky scoţian?

— Da…

Avea să fie bine, iar ea nu se înşelase în privinţa lui. Nu era un oarecare. Era teribil de deosebit, pentru că, odată cu el, adusese la Carn Cottage nu numai o anume strălucire, dar şi multă linişte. Îşi amintea de tristeţea adâncă pe care o simţise când Ambrose fusese acolo. Tensiunea, tăcerile lor şi felul în care toată lumea, afectată de acea atmosferă tensionată, devenise iritabilă şi capricioasă. Dar acest străin înalt aducea cu sine multă linişte. Parcă ar fi fost un vechi prieten, venit să afle veşti de la cei dragi. Avu din nou, şi mai puternic, sentimentul că mai trăise acest moment. Atât era de puternic, încât aproape că se aştepta ca uşa dinspre salon să se deschidă brusc şi Sophie să-şi facă apariţia, râzând şi spunând tot felul de nimicuri, să-şi arunce apoi braţele de gâtul acestui tânăr şi să-l sărute pe amândoi obrajii. *Ah, dragul meu, abia aşteptam să te revăd.*

— … Dar sunt câteva luni de când nu mai avem nicio sticlă în casă. Va fi încântat. E în salon, vă aşteaptă… Se duse să deschidă uşa. Tată, musafirul nostru a sosit… şi ţi-a adus un cadou…

— Numirea dumitale aici, spuse Lawrence, cât durează?

— N-am idee, domnule.

— Şi nu mi-ai spune nici dacă ai şti. Crezi că anul viitor vom fi pregătiţi să debarcăm în Europa?

Richard Lomax zâmbi, dar nu lăsă să se ghicească nimic.

— Aşa sper.

— Americanii ăştia… par să fie foarte retraşi. Noi ne imaginaserăm tot felul de bazaconii.

— N-au venit aici chiar pentru o vacanţă. În afară de asta, sunt soldaţi foarte bine pregătiţi, constituiţi într-o unitate autonomă. Au ofiţerii lor, cantina lor, felul lor de a se distra.

— Cum vă înţelegeţi cu ei?

— Foarte bine, în general. Sunt cam nebuni… poate nu chiar la fel de disciplinaţi ca şi trupele noastre, dar individual sunt foarte curajoşi.

— Iar dumneata răspunzi de întreaga operaţiune?

— Nu. Domnul colonel Mellaby este ofiţerul comandant. Eu răspund doar de instrucţia lor.

— Îţi place să lucrezi cu ei?

Richard Lomax ridică din umeri.

— Trebuie să recunosc, e altfel decât eram obişnuit.

— Dar în Porthkerris ai mai fost?

— Nu. Niciodată. Obişnuiam să-mi petrec vacanţele în nord, la munte. Dar ştiam de multă vreme de Porthkerris şi de artiştii care vin aici. Am văzut tablouri cu portul de aici, în diferite galerii de artă pe care mama mă ducea să le vizitez, şi mi s-a părut extraordinar, unic în felul lui şi-atât de uşor de recunoscut. E neschimbat. Şi lumina… Strălucirea apei mării. Nu-mi venea să cred, dar acum am văzut cu ochii mei.

— Da, are o magie a lui. Nu te obişnuieşti niciodată cu ea, oricât de mult ai sta aici.

— Locuiţi de câţiva ani buni în Porthkerris, nu?

— De la începutul anilor ’20. Mi-am adus soţia aici, chiar după ce ne-am căsătorit. Nu aveam casă, aşa că ne-am aşezat în atelierul meu. Ca doi ţigani.

— Portretul din salon este al soţiei dumneavoastră?

— Da. Aceea era Sophie. Cred că avea nouăsprezece ani când a fost pictat tabloul. Charles Rainier l-a făcut. Am închiriat cu toţii o casă pe lângă Varengeville, într-o primăvară. Trebuia să fie o vacanţă, dar el devenea nervos dacă nu lucra, aşa că Sophie a acceptat să-i pozeze. I-a trebuit mai puţin de o zi, dar a fost unul din cele mai bune lucruri pe care le-a făcut vreodată. Dar, bineînţeles, o ştia de-o viaţă, ca şi mine. O ştia

de când era copil. Lucrezi repede, când îţi cunoşti modelul atât de bine.

Seara începea să-şi arunce umbrele peste sufragerie. Nu aprinseseră decât lumânările în casă, iar acum, ultimele raze ale soarelui la asfinţit treceau prin fereastră, reflectându-se în cristaluri şi argintărie şi pe luciul mesei rotunde de mahon lăcuit. Tapetul întunecat părea asemenea dublurii unei casete de bijuterii, iar draperiile grele, de catifea decolorată, strânse de o parte şi de alta a ferestrei cu împletituri de mătase cu ciucuri, lăsau să se vadă în spatele lor perdelele transparente, tremurând în bătaia vântului, care parcă venea dinspre capacul deschis al casetei.

Se făcuse târziu. Curând aveau să închidă fereastra, să tragă perdeaua de camuflaj. Masa se terminase. Supa, peştele la grătar, piersicile delicioase fuseseră consumate, iar farfuriile fuseseră strânse. De pe servantă, Penelope luase o fructieră plină cu mere domneşti, căzute din pomul de la capătul livezii, şi o pusese pe masă. Richard Lomax luase un măr şi îl curăţa cu un cuţit de fructe cu mânerul de os. Avea degete lungi, cu unghiile pătrate. Îl urmări, observându-i îndemânarea; coaja de măr căzu în farfurie într-o singură spirală perfectă. Apoi tăie mărul în patru părţi egale.

— Mai aveţi atelierul?

— Da, dar acum e pustiu. Rareori mă mai duc pe acolo. Nu pot lucra, şi drumul e prea lung pentru mine.

— Aş vrea să-l văd.

— Oricând doreşti. Am cheia. Îi zâmbi fiicei lui peste masă. Penelope te poate duce acolo.

Richard Lomax tăie un alt măr în patru părţi.

— Dar Charles Rainier… mai trăieşte?

— Din câte ştiu eu, da. Cu condiţia să nu fi vorbit prea multe şi să fi fost ucis de Gestapo. Sper că nu. Locuieşte în sudul Franţei. Dacă are grijă cum se poartă, ar trebui să supravieţuiască…

Penelope se gândi la casa familiei Rainier, la acoperişul ascuns de iederă, la stâncile roşii care duceau până la malul mării albastre ca genţiana, la mimoza galbenă, pufoasă. Se

gândi la Sophie, amintindu-şi cum o chema de pe terasă, să-i spună că era timpul să iasă din apă, pentru că masa era gata. În faţa unor imagini atât de copleşitoare, era greu să accepte că Sophie murise. În seara aceea – de la sosirea lui Richard Lomax – Sophie fusese alături de ei; nu murise, era vie. Chiar şi acum, stătea pe scaunul gol din capul mesei. Era greu să justifici această iluzie atât de persistentă; că totul era la fel cum fusese odinioară. Când, de fapt, totul se schimbase. Soarta fusese crudă; îi aruncase în vâltoarea războiului, le distrusese viaţa de familie; adusese moartea lui Sophie şi a soţilor Clifford în atacul acela fulger. Poate că tot soarta o aruncase pe Penelope în braţele lui Ambrose. Dar cu siguranţă că tot soarta îl lăsase să facă dragoste cu ea, s-o conceapă pe Nancy şi, în cele din urmă, să se însoare cu ea. Privind înapoi, nu regreta noaptea lor de dragoste, de care se bucurase la fel de mult ca şi el. Încă şi mai puţin regreta venirea lui Nancy pe lume şi, desigur, acum îi era greu să-şi imagineze viaţa fără fiica ei, atât de drăguţă şi fermecătoare. Ceea ce regreta cu amărăciune era căsătoria aceea idioată. *Nu trebuie să te măriţi decât dacă îl iubeşti,* îi spusese Sophie, dar de data aceea Penelope nu ascultase de sfatul lui Sophie. Ambrose era primul bărbat cu care avusese o asemenea legătură şi nu avea cu cine să-l compare. Căsnicia binecuvântată a părinţilor ei n-o ajutase cu nimic. Îşi imagina că toate căsniciile sunt exact la fel, aşa că măritişul i se păruse o idee bună. Confruntat cu situaţia, Ambrose, după ce depăşise momentul iniţial de consternare, păruse şi el să considere că e o idee bună. Aşa că merseseră mai departe şi se căsătoriseră.

O greşeală cumplită, teribilă. Nu-l iubea. Nu-l iubise niciodată. Nu avea nimic comun cu el şi nu dorea câtuşi de puţin să-l mai revadă. Privi peste masă, spre Richard Lomax, întors spre Lawrence cu faţa lui blândă. Îi privi mâinile care acum se odihneau, încrucişate, pe masă. Se gândi să-i ia mâinile într-ale ei, să le ducă la obraz.

Se întrebă dacă şi el era căsătorit.

— Nu l-am întâlnit niciodată, spunea Lawrence, dar după părerea mea, trebuie să fi fost un tip tare plicticos.

Continuau să vorbească despre portretişti.

— … Te-ai fi aşteptat la orice manevră, la orice indiscreţie din partea lui… e cert că avea destule posibilităţi… dar, după cât se pare, n-a făcut niciodată paşi greşiţi. Beerbohm i-a făcut o schiţă în cărbune, ştii, aşa, aşezat la fereastră, privind spre un şir lung de doamne mondene, gata să fie imortalizate de el.

— Gravurile lui mi-au plăcut mai mult decât picturile, spuse Richard Lomax.

— Sunt de acord cu dumneata. Toate siluetele acelea alungite de doamne şi domni în costume de vânătoare. Înalţi de doi metri şi teribil de aroganţi. Se opri, întinse mâna după sticla de vin, îşi umplu paharul şi apoi oferi sticla musafirului său. Spune-mi, ştii să joci table?

— Da, ştiu.

— Ce zici de un joc?

— Mi-ar face mare plăcere.

Era aproape întuneric. Penelope se ridică de la masă şi închise fereastra, apoi trase toate draperiile, cele negre, oribile, şi celelalte, minunate, de catifea. Murmurând ceva despre o cafea, ieşi din cameră şi, străbătând holul, ajunse în bucătărie. Trase camuflajul şi acolo şi apoi aprinse lumina, dând astfel cu ochii de dezordinea la care se aştepta – cratiţe, farfurii şi tacâmuri murdare. Puse apă la încălzit pentru cafea. Auzi cum bărbaţii treceau în salon, auzi cum cineva punea cărbuni în foc, totul pe fundalul unui murmur continuu, de conversaţie plăcută.

Lawrence era în elementul lui şi se distra de minune. Dacă jocul de table îl mulţumea, era foarte probabil să-l mai cheme şi altă dată pe Richard Lomax. Găsind o tavă curată, luă ceştile de cafea din bufet şi zâmbi.

Jocul luă sfârşit exact când ceasul bătea de ora unsprezece. Lawrence câştigase. Richard Lomax, recunoscându-se învins, cu zâmbetul pe buze, se ridică în picioare.

— Cred că a venit timpul să plec.

— Nu mi-am dat seama că s-a făcut aşa de târziu. M-am distrat foarte bine. Trebuie să ne mai întâlnim şi altă dată. După o clipă de gândire, Lawrence adăugă: Dacă doreşti.

— Din toată inima, domnule. Mă tem că nu pot să promit nimic precis, pentru că nu dispun de timpul meu…

— Nu-i nimic. Oricare seară e bine-venită. Treci, pur şi simplu, pe aici. Suntem mereu aici.

Încercă să se ridice din fotoliu, dar Richard Lomax îl opri, punându-i o mână pe umăr.

— Nu vă ridicaţi…

Recunoscător, bătrânul se lăsă înapoi pe perne.

— Ei… Poate că ai dreptate. Penelope te va conduce.

Cât fuseseră ei ocupaţi cu jocul, Penelope stătuse lângă foc, tricotând ceva. Acum, înfipse andrelele în ghemul de lână şi se ridică. Musafirul se întoarse spre ea şi-i zâmbi. Porni înainte să-i deschidă uşa şi, în urmă, îl auzi spunând:

— Noapte bună, domnule, şi vă mulţumesc încă o dată…

— Pentru puţin.

Îl conduse prin holul cufundat în întuneric şi deschise uşa de la intrare. Afară, grădina era aureolată într-o lumină albăstruie şi mirosea îmbătător. Departe, pe plajă, se auzea murmurul mării. Richard ieşi lângă ea, pe prag, cu bereta în mână. Priveau amândoi în sus, spre firele de nori şi luna cu sclipirile ei palide. Nu bătea vântul, dar un aer rece se ridica de la pământ, iar Penelope, înfiorată, îşi strânse braţele în jurul trupului.

— N-am vorbit aproape deloc cu dumneata în seara asta, spuse el. Sper să nu crezi că sunt prost-crescut.

— Ai venit să stai de vorbă cu tata.

— Nu tot timpul, dar mă tem că aşa a ieşit până la urmă.

— Vor mai fi ocazii.

— Sper. Cum am spus, nu dispun de timpul meu… nu pot să-mi fac planuri sau să-mi dau întâlniri…

— Ştiu.

— Dar am să vin când voi putea.

— Aşa să faci.

Îşi puse bereta, aşezând-o cu grijă pe vârful capului, însemnul metalic străluci în lumina lunii.

— A fost o cină minunată. Nicicând macrourile n-au avut un gust mai bun.

Ea izbucni în râs.

— Noapte bună, Penelope.

— Noapte bună, Richard.

Se întoarse şi porni la drum, înghiţit de crepusculul îmbălsămat al grădinii. Rămase în prag, chiar şi după ce nu-l mai văzu, aşteptând să audă poarta închizându-se în urma lui. Prin bluza subţire, simţea cum i se face pielea buburuze. Înfiorându-se din nou, intră în casă, închizând uşa în urma ei.

Trecură două săptămâni până să-l revadă. Din cine ştie ce motiv uimitor, acest lucru n-o îngrijoră pe Penelope. Spusese că va veni când va putea şi ea ştia că aşa se va întâmpla. Putea să aştepte. Se gândi mult la el. Chiar şi în zilele în care era foarte ocupată, nu-i ieşea complet din minte, iar noaptea îi invada visele, făcând-o să se trezească ameţită şi mulţumită, să zâmbească, agăţându-se de amintirea visului, înainte ca acesta să se risipească şi să dispară.

Lawrence era mai îngrijorat decât ea.

— Nu mai ştim nimic de băiatul acela simpatic, Lomax, mormăia el, din timp în timp. Abia aşteptam să mai facem o tablă.

— A, o să vină, tată, îl asigura ea, liniştită pentru că ştia că e adevărat.

Venise luna septembrie. O vară indiană. Era răcoare, seara şi dimineaţa, dar ziua cerul era senin şi soarele strălucea din plin. Frunzele începuseră să-şi schimbe culoarea, să cadă, plutind în aerul liniştit, peste iarba peluzei. Răzorul din faţa casei era plin de dalii şi ultimii trandafiri ai verii îşi deschideau obrajii catifelaţi şi umpleau aerul cu un parfum care, fiind atât de preţios, părea de două ori mai puternic decât acela al lunii iunie.

Era sâmbătă. La prânz, Clark şi Ronald anunţaseră că se vor duce pe plajă, să se întâlnească cu un grup de prieteni de la şcoală şi să înoate puţin. Doris, Penelope şi Nancy nu erau invitate să-i privească. În consecinţă, băieţii şi-au luat tălpăşiţa, dispărând pe poteca din grădină, ca şi cum nu mai era nicio clipă de pierdut; duceau cu ei prosoape şi lopăţele, un pachet

cu sendvişuri cu gem şi o sticlă de limonadă.

Cu băieţii plecaţi, după-amiaza deveni mai tăcută, mai pustie. Lawrence se retrase în salon, să aţipească puţin lângă fereastra deschisă. Doris o luă pe Nancy şi ieşi în grădină. Penelope, cu vasele spălate şi bucătăria curată, ieşi pe pajişte, să strângă rufele uscate. Întorcându-se în bucătărie, împături rândurile de rufe înmiresmate, cearşafurile şi prosoapele; puse deoparte cămăşile şi feţele de pernă, pentru călcat. Mai târziu. Putea face toate astea şi mai târziu. Vremea de afară o chema. Ieşi din bucătărie, trecu prin hol, unde doar pendula ticăia liniştit, în timp ce o albină ameţită bâzâia la geam. Uşa de la intrare era deschisă şi lumina aurie se prelingea peste carpeta uzată. Pe pajişte, Doris se aşezase pe un fotoliu vechi de grădină, ţinând un coş cu ciorapi de cârpit în braţe, iar Nancy se juca liniştită în ţarcul ei. Ţarcul fusese construit de Ernie, care adusese şi nişte nisip, în căruţa domnului Penberth. Când era vreme frumoasă, Nancy nu se mai sătura să se joace acolo. Acum, îmbrăcată într-o salopetă peticită, fără nimic altceva, construia castele din nisip cu o căldăruşă veche de cositor şi o lingură de lemn. Penelope se îndreptă spre ele. Doris întinsese o pătură pe iarbă şi Penelope se aşeză, privind-o pe Nancy, amuzată de concentrarea ce se citea pe chipul fetiţei, vrăjită de clipirea genelor lungi pe obrajii bucălaţi, de mânuţele grăsuţe care băteau nisipul.

— Sper că nu te-ai apucat de călcat, nu? întrebă Doris.

— Nu. E prea cald.

Doris ridică în mâini o cămaşă intrată la apă, cu gulerul destrămat.

— Presupun că n-are niciun rost s-o mai dreg.

— Nu. Ţine-o pentru şters praful.

— Avem mai multe cârpe de şters praful în casă, decât haine. Ştii, când o să se termine afurisitul ăsta de război, cel mai bine ar fi să mă duc să-mi cumpăr haine. Haine noi. Cu zecile. M-am săturat să tot dreg la ele. Uită-te şi tu la jerseul ăsta al lui Clark. L-am reparat săptămâna trecută şi acum iar s-a găurit în cot. Cum naiba fac de le rup aşa?

— Cresc şi ei, ce să-i faci. Penelope se lăsă, alene, pe spate,

desfăcându-şi bluza, trăgându-şi fusta deasupra genunchilor goi. Orice ar face, reluă ea, hainele tot le rămân mici. Închizând ochii, să se apere de soare, continuă: Îţi aminteşti ce slabi şi palizi erau când aţi venit aici? Aproape că nici nu-i mai poţi recunoaşte, aşa sunt de vânjoşi şi bronzaţi acum, – localnici, în toată regula.

— Mă bucur că nu sunt mai mari, spuse Doris, rupând un fir de aţă şi punându-l în ac. N-aş vrea să fie soldaţi. N-aş suporta să…

Se opri. Penelope aşteptă.

— Ce n-ai suporta? repetă ea.

Răspunsul lui Doris veni sub forma unei şoapte agitate:

— Avem un vizitator.

Soarele păli. O umbră se întinse peste trupul ei culcat pe spate. Penelope deschise ochii şi, la picioarele ei, zări silueta întunecată a unui bărbat. Cuprinsă de panică, se ridică în capul oaselor, strângând picioarele şi încheindu-şi nasturii la bluză…

— Îmi pare rău, spuse Richard. N-am vrut să te sperii.

— De unde ai apărut? întrebă ea, reuşind să se ridice, încheind ultimul nasture şi îndreptându-şi o şuviţă de păr care-i căzuse peste faţă.

— Am venit pe poarta de sus, prin grădină.

Penelope simţea cum îi bate inima. Spera că nu roşise.

— Nici nu te-am auzit.

— Deranjez?

— Deloc. Nu făceam nimic.

— Am fost prins la birou toată ziua şi, dintr-odată, am simţit că nu mai pot. M-am gândit că, având puţin noroc, te găsesc aici.

Îşi mută privirea, de la Penelope spre Doris, care rămăsese în fotoliu ca vrăjită, cu coşul în braţe şi acul ridicat într-o mână, ca un fel de simbol.

— Nu cred că ne-am cunoscut. Mă numesc Richard Lomax. Dumneata trebuie să fii Doris.

— Exact. Îşi strânseră mâinile. Doris, fâstâcindu-se uşor, adăugă: Mă bucur să vă cunosc. Vă asigur.

— Penelope mi-a vorbit despre dumneata şi despre cei doi băieţi. Ei nu sunt pe-aici?

— Nu, s-au dus să înoate cu prietenii.

— Băieţi deştepţi. Eraţi plecaţi, în seara când am venit la cină.

— Da. I-am dus pe băieţi să vadă *Mikado.*

— Le-a plăcut?

— A, la nebunie. O muzică atât de minunată. A fost foarte amuzant. Au râs de s-au prăpădit.

— Îmi pare bine, spuse Richard, apoi îşi concentra atenţia spre Nancy, care stătea şi se uita la el cu ochii mari, uimită de intrarea acestui străin înalt în viaţa ei. Ea e fetiţa ta?

— Da, confirmă Penelope cu un gest al capului. E Nancy.

Se lăsă pe vine, pentru a fi mai apropiat de înălţimea fetiţei.

— Bună!

Nancy se holba la el.

— Câţi ani are?

— Aproape trei ani.

Nancy era murdară de nisip pe faţă şi umedă pe turul pantalonilor.

— Ce faci aici? o întrebă Richard. Faci cozonaci din nisip? Stai să te ajut şi eu.

Luă găletuşa şi lingura de lemn din mâinile posesive ale lui Nancy, umplu găletuşa cu nisip, îl bătu bine şi apoi îl răsturnă, obţinând un cozonac perfect. Nancy îl demolă imediat. Richard râse şi-i dădu înapoi jucăriile.

— Are instincte perfecte, remarcă el, şi se aşeză pe iarbă, scoţându-şi bereta şi desfăcând gulerul strâns al tunicii kaki.

— Am impresia că ţi-e cald, spuse Penelope.

— Da. E prea cald pentru uniforma asta.

Desfăcu şi restul de nasturi şi-şi scoase tunica incomodă cu totul, apoi îşi suflecă mânecile cămăşii de bumbac, astfel că păru dintr-odată mai uman şi mai comod. Poate încurajată de asta, Nancy ieşi din ţarcul de nisip şi veni să se aşeze pe genunchiul lui Penelope, de unde îl vedea mai bine pe nou-sosit şi-l putea fixa direct, fără să clipească.

— Nu ghicesc niciodată vârsta copiilor altora, spuse el.

— Aveţi şi dumneavoastră copii? îl întrebă Doris cu un aer inocent.

— Din câte ştiu eu, nu.

— Cum aţi spus?

— Nu sunt însurat.

Penelope lăsă capul în jos, sprijinindu-şi obrazul de părul moale, mătăsos al lui Nancy. Richard se lăsă pe spate şi se sprijini în coate, întorcându-şi faţa spre soare.

— Parcă am fi în miezul verii, nu? Unde să stai pe o vreme frumoasă ca asta, dacă nu în grădină? Unde e tatăl tău?

— S-a dus să se culce puţin. Probabil că s-a trezit acum. Mă duc să-i spun că eşti aici. Abia aşteaptă să te vadă, să mai jucaţi table.

Doris îşi privi ceasul, înfipse acul în jurubiţa de aţă şi lăsă coşul jos, pe iarbă.

— E aproape patru, spuse ea. Ce-ar fi să mă duc să fac un ceai pentru toată lumea? Bei şi dumneata ceai cu noi, nu-i aşa, Richard?

— Nu cred că s-ar putea găsi ceva mai potrivit.

— Vorbesc eu cu tatăl tău, Penelope. Îi place să-şi bea ceaiul în grădină.

Zicând acestea, îi lăsă singuri. Ei o urmăriră din priviri.

— Ce fetiţă drăguţă… spuse Richard.

— Da.

Penelope începu să culeagă margarete, împletind o cunună pentru Nancy.

— Ce-ai făcut de când nu ne-am mai văzut?

— M-am căţărat pe stânci. M-am legănat pe valuri, în afurisitele alea de navete. Am transpirat. Am dat ordine, am planificat instrucţii şi am scris rapoarte complicate.

Rămaseră tăcuţi. Penelope mai puse încă o margaretă în cunună. Brusc, o întrebă:

— Îl cunoşti pe generalul Watson-Grant?

— Da, bineînţeles. De ce mă întrebi?

— Colonelul Mellaby şi cu mine am fost invitaţi la el luni, pentru un cocteil.

— Şi noi, zâmbi ea. Doamna Watson-Grant a sunat azi-

dimineaţă să ne invite. Domnul Ridley, băcanul, le-a adus două sticle de gin şi ei au hotărât că e un pretext destul de bun pentru o petrecere.

— Unde locuiesc?

— Cam la un kilometru şi jumătate depărtare de noi; sus pe deal, departe de oraş.

— Cum ajungeţi acolo?

— Generalul o să trimită maşina după noi. O conduce grădinarul lui. Ştii, el primeşte benzină, pentru că e ofiţer în garda regală. Sunt sigură că e teribil de ilegal, dar e foarte frumos din partea lui, pentru că altfel nu ne-am putea duce.

— Speram să fii şi tu acolo.

— De ce?

— Ca să cunosc şi eu pe cineva. Şi pentru că m-am gândit că, după aceea, te-aş putea invita la cină.

Cununiţa era mult prea mare. Penelope o ridică în mâini, ca pe o ghirlandă.

— Invitaţia e pentru tata şi pentru mine, sau doar pentru mine?

— Doar pentru tine. Dar dacă tatăl tău doreşte să vină…

— N-o să vrea. Nu-i place să stea în oraş până târziu.

— Dar tu vrei?

— Da.

— Unde vrei să mergem?

— Nu ştiu.

— Poate la hotelul Sands…

— Acela a fost rechiziţionat încă de la începutul războiului. Acum e plin de răniţi în convalescenţă.

— Sau la Castel?

La Castel. Penelope se întristă numai gândindu-se la locul acela. În timpul nefericitei vizite a lui Ambrose la Carn Cottage, Penelope, ajunsă în culmea disperării şi căutând o modalitate de a-şi distra soţul, îi propusese să meargă sâmbătă seara la Castel, pentru cină şi dans. Seara aceea însă nu avusese mai mult succes decât restul weekendului. Sala rece, protocolară, era pe jumătate goală, mâncarea – proastă, şi ceilalţi clienţi – bătrâni. Din când în când, o orchestră plictisită

cânta o selecţie de melodii demodate şi nici măcar n-au putut dansa, pentru că, la vremea respectivă, Penelope era atât de grasă, încât Ambrose n-o putea cuprinde în braţe.

— Nu, mai bine să nu mergem acolo, spuse ea repede. Chelnerii sunt bătrâni ca nişte ţestoase şi majoritatea clienţilor stau în scaune cu rotile. E foarte deprimant.

Rămase pe gânduri, reflectând la întrebarea lui şi, în cele din urmă, veni cu o propunere mult mai veselă:

— Am putea merge la bistroul lui Gaston.

— Asta unde mai e?

— Chiar deasupra plajei de nord. E un local mic, dar mâncarea nu e rea. Câteodată, la zile de naştere sau alte ocazii, tata ne duce acolo, pe mine şi pe Doris.

— Bistroul lui Gaston. Sună promiţător. Au telefon?

— Da.

— Am să sun, să reţin o masă.

— Doris, m-a invitat la cină.

— Fugi d-aci! Când?

— Luni. După petrecerea de la soţii Watson-Grant.

— Ai acceptat?

— Da. De ce? Crezi că ar fi trebuit să refuz?

— Să refuzi? Ar însemna că-ţi lipseşte o doagă. Cred că e minunat. Nu ştiu ce să zic, dar mie parcă-mi aminteşte de Gregory Peck.

— Zău aşa, Doris, dar nu seamănă deloc cu Gregory Peck.

— Nu la fizic, dar e la fel de potolit ca el. Înţelegi ce vreau să spun. Cu ce te îmbraci?

— Nu m-am gândit. Găsesc eu ceva.

Doris era exasperată.

— Uneori mă aduci la disperare, pe cuvântul meu! Du-te şi cumpără-ţi ceva nou. Tu nu cheltui niciun bănuţ pentru tine. Du-te în oraş, la Madame Jolie şi vezi ce găseşti acolo.

— Nu mai am cupoane pentru haine. Pe ultimele le-am dat pe nişte şerveţele oribile pentru serviciul de ceai şi un halat călduros pentru Nancy.

— Pentru numele lui Dumnezeu, dar n-ai nevoie decât de

şapte cupoane. De la noi şase, putem strânge şapte cupoane de îmbrăcăminte. Iar dacă nu putem, ştiu eu de unde să cumpăr câteva la negru.

— E ilegal.

— Ei, la naiba cu legea. E o ocazie specială. Prima ta întâlnire în atâţia ani. Învaţă şi tu ce e riscul. Luni dimineaţă, te duci în oraş să-ţi cumperi ceva drăguţ.

Nici nu-şi mai amintea de când nu mai fusese într-un magazin de îmbrăcăminte dar, cum „Madame Jolie“ era în realitate doamna Coles, soţia unui guard de coastă, o femeie grasă şi simpatică, imaginea vie a unei bunici cumsecade, nu avea niciun motiv să se simtă intimidată.

— Fată scumpă, dar nu te-am mai văzut de atâţia ani pe aici, comentă ea, când Penelope intră pe uşă.

— Vreau o rochie nouă, îi spuse Penelope, fără să mai piardă vremea.

— N-am nimic special în stoc, draga mea, majoritatea sunt uniforme. Altfel nu s-a putut. Dar am o rochie roşie tare drăguţă, care ţi-ar veni foarte bine. Ţie ţi-a stat întotdeauna foarte bine în roşu. Asta are un model cu margarete. E din celofibră, dar e tare mătăsoasă.

Îi aduse rochia. Penelope, ascunsă în spatele draperiei de la cabina de probă micuţă, îşi scoase hainele şi îşi trase rochia roşie peste cap. Era plăcută la pipăit şi mirosea minunat, a lucru nou. Ieşind de după draperia modestă, îşi încheie nasturii şi cureaua roşie cu cataramă.

— Ah, vine perfect, spuse Madame Jolie.

Penelope se îndreptă spre oglinda înaltă şi îşi privi imaginea reflectată, încercând să se vadă cu ochii lui Richard. Rochia avea un decolteu dreptunghiular şi perniţe la umeri, iar fusta era croită în clini foarte ampli. Cureaua lată îi făcea talia ca de viespe, iar când se întoarse să studieze şi partea din spate, fusta se roti, fluturând pe lângă trup; efectul era atât de feminin, atât de potrivit, încât sufletul i se umplu de bucurie, văzând cât de bine arăta. Nicio altă rochie nu-i dăduse atâta încredere în ea însăşi. Ca şi cum s-ar fi îndrăgostit, ştiu că

trebuia să fie a ei.

— Cât costă?

Madame Jolie o pipăi pe lângă gât, căutând eticheta.

— Şapte lire şi zece şilingi. Şi şapte cupoane, din păcate.

— O iau.

— Bine faci. Vezi, şi e prima rochie pe care ai încercat-o. M-am gândit la ea de cum ai intrat pe uşă. Îţi vine ca turnată. Ce noroc!

— Tată, îţi place rochia mea cea nouă?

Scoase rochia din punga de hârtie, o scutură puţin pe la poale şi o ţinu pe lângă trup. Lawrence, aşezat în fotoliu, îşi scoase ochelarii şi se lăsă pe spate, peste perne, cu ochii întredeschişi, pentru un efect mai potrivit.

— E o culoare care îţi vine bine… da, îmi place. Dar de ce ţi-ai cumpărat aşa, deodată, o rochie nouă?

— Pentru că mergem să bem un pahar la soţii Watson-Grant, în seara asta. Ai uitat?

— Nu, dar am uitat cum ajungem acolo.

— Generalul trimite maşina după noi.

— Drăguţ din partea lui.

— Şi cineva te va aduce acasă. Pentru că eu iau cina în oraş.

Lawrence îşi puse iarăşi ochelarii şi, pe deasupra lor, îşi privi fiica îndelung. Apoi rosti:

— Richard Lomax – şi nu era o întrebare.

— Da.

— Bine, spuse el şi-şi luă ziarul.

— Tată, ascultă-mă. Crezi că ar trebui să nu mă duc?

— De ce să nu te duci?

— Sunt femeie măritată.

— Dar nu o neroadă burgheză.

Penelope ezită.

— Şi dacă mă aprind prea tare?

— E posibil?

— Cine ştie?

— Atunci, lasă-te în voia inimii.

— Ştii ceva, tată? Mi-e tare drag de tine.

— Sunt fericit. De ce?

— Din o mie de motive. Dar, mai ales, pentru că putem vorbi despre orice.

— Ar fi un dezastru dacă n-am putea. Cât despre Richard Lomax, nu mai eşti un copil. Nu vreau să suferi, dar tu hotărăşti. E dreptul tău.

— Ştiu, răspunse ea.

Nu-i spuse că luase deja o hotărâre.

Au ajuns ultimii la petrecerea soţilor Watson-Grant. Şi asta pentru că atunci când John Tonkins, bătrânul grădinar al generalului, a venit să-i ia, Penelope se afla încă în faţa oglinzii, neştiind cum să-şi prindă părul. Se hotărâse să-l ridice la ceafă, iar apoi, în ultima clipă, disperată, smulsese toate agrafele şi-l lăsase despletit. După aceea, avea nevoie de o haină oarecare, să-i ţină de cald, căci rochia cea nouă era foarte subţire şi serile de septembrie erau reci. N-avea nicio haină în afară de acel poncho cu model scoţian, care arăta aşa de groaznic încât trebui să piardă alte clipe preţioase, căutând un şal de caşmir de-al lui Sophie. Apucându-l în grabă, se repezi pe scări în jos, în căutarea tatălui ei. Îl găsi în bucătărie, hotărât, în ultimul moment, să-şi lustruiască pantofii.

— Tată, a venit maşina. John ne aşteaptă.

— N-am ce să fac. Ăştia sunt pantofii mei cei buni şi nu i-am mai curăţat de patru luni.

— De unde ştii că de patru luni?

— Pentru că atunci a fost ultima dată când ne-am dus la soţii Watson-Grant.

Degetele lui chircite se chinuiau cu cutia de cremă de ghete.

— Ah, tată. Stai să te ajut.

Penelope termină treaba cât putu de repede; renunţă la perii şi îşi puse cremă maro în palme. Se spală apoi pe mâini, în timp ce Lawrence se încălţa şi îngenunche să-i lege şireturile. În sfârşit, în ritmul lui Lawrence, ieşiră din casă, pe poteca din grădină, spre poarta de sus, unde John Tonkins şi vechiul său Rover îi aşteptau.

— Îmi pare rău că te-am făcut să ne aştepţi, John.

— Nu mă deranjează, domnule Stern.

Le ţinu uşa deschisă şi Lawrence urcă cu efort pe scaunul din faţă. Penelope se aşeză în spate. John îşi reluă locul la volan şi, astfel, porniră la drum. Nu foarte repede însă, pentru că John Tonkins se temea pentru maşina stăpânului său, aşa că merse ca şi cum ar fi ţinut în mâini o bombă cu efect întârziat, care ar fi explodat dacă mergea cu mai mult de patruzeci de kilometri pe oră. În fine, la ora şapte, intrau pe aleea din grădina de invidiat, plină de rododendroni, azalee, camelii şi fucsia, şi opreau, cu un scrâşnet de frâne, în faţa uşii de la intrare. Penelope recunoscu vechiul Morris al colonelului Trubshot, dar nu şi maşina kaki, de serviciu, cu însemnele marinei regale. Un tânăr soldat de marină stătea la volan, trecându-şi timpul cu un număr din revista *Picture Post.* Coborând din Rover, îşi zâmbi sieşi.

Intrară în casă. Înainte de război, o fată în casă, îmbrăcată în uniformă, i-ar fi aşteptat la uşă, dar acum nu era nimeni acolo. Holul era pustiu şi murmurul conversaţiei îi făcu să se îndrepte, trecând prin salon, spre seră, unde petrecerea era în toi.

Sera era foarte mare şi solidă; fusese construită de soţii Watson-Grant atunci când generalul se pensionase şi părăsiseră definitiv India. Aduseseră aici palmieri în ghivece, scaune lungi, împletite din trestie indiană, taburete tapiţate cu piele de cămilă, piei de tigru, aşezate pe jos şi un gong din alamă, prins între colţii de fildeş ai unui elefant mort demult.

— A, în sfârşit, aţi venit!

Doamna Watson-Grant îi văzuse şi veni să-i întâmpine. Era o femeie mică de înălţime, tunsă scurt, cu pielea tăbăcită de soarele puternic al Indiei, o fumătoare inveterată şi pasionată de bridge. Dacă era să dai crezare zvonurilor, la Quetta îşi petrecuse cea mai mare parte a timpului călare pe cal, iar într-o zi, când se trezise faţă în faţă cu un tigru înfuriat, îşi păstrase sângele rece şi îl ucisese dintr-un foc. Acum, nu-i mai rămăsese decât să conducă filiala locală a Crucii Roşii, pregătindu-se pentru victoria finală în grădina ei de zarzavat, dar ducea dorul evenimentelor mondene din alte vremuri şi

era normal ca, punând mâna pe două sticle de gin, să dea imediat o petrecere.

— Aţi întârziat, ca de obicei, adăugă ea, căci întotdeauna spusese lucrurilor pe nume. Ce beţi? Gin cu suc de portocale, sau cu lămâie? Ah, bineînţeles, cunoaşteţi pe toată lumea. Poate cu excepţia domnului colonel Mellaby şi a domnului maior Lomax…

Penelope aruncă o privire în jur. Văzu familia Springburn, de la St. Enedoc, şi pe doamna Trubshot, lungă şi fantomatică, înfăşurată în șifon mov şi purtând o pălărie imensă, cu o fundă de catifea şi cataramă. Lângă doamna Trubshot stătea domnişoara Pawson, neclintită, în pantofii ei cu şireturi şi tălpi de cauciuc groase cât şenilele unui tanc. Îl văzu pe colonelul Trubshot, care pusese mâna pe colonelul Mellaby şi acum făcea pe importantul, susţinându-şi fără îndoială părerile despre cursul războiului. Colonelul din marina regală era mult mai înalt decât colonelul Trubshot; era un bărbat frumos, cu mustăţi ţepoase şi părul cam rărit şi era nevoit să se aplece uşor, pentru a asculta ce i se spune. După expresia feţei lui, care dovedea o plictiseală politicoasă, amabilă, Penelope ghici că nu i se spunea nimic interesant. Îl văzu pe Richard, în picioare, în celălalt capăt al camerei, cu spatele spre grădină. Lângă el se afla domnişoara Preedy. Aceasta, îmbrăcată într-o ie brodată şi o fustă cu model popular, părea gata să-şi ia avânt pentru un *pas de deux*. El îi spuse ceva, iar ea izbucni în chicote de râs, lăsându-şi capul într-o parte, cu modestie prefăcută; ridicând privirea, Richard dădu cu ochii de Penelope şi-i făcu, discret, cu ochiul. Generalul Watson-Grant apăru, ca din pământ, lângă ea.

— Penelope! Ţi-ai luat ceva de băut? Slavă Domnului că sunteţi aici! M-am temut că nu mai veniţi.

— Ştiu. Am întârziat. L-am lăsat pe bietul John Tonkins să ne aştepte.

— Nu contează. Eram îngrijorat pentru cei doi ofiţeri de marină, săracii. I-am invitat la o petrecere şi s-au trezit într-o casă plină de boşorogi. Le-aş fi adus eu persoane mai amuzante, numai că nu cunoşteam niciuna. În afară de tine.

— Nu vă faceţi griji. Par destul de mulţumiţi.

— Să vă prezint.

— Îl cunoaştem pe maiorul Lomax.

— Da? Când v-aţi întâlnit?

— Tata a intrat în vorbă cu el la galerie.

— Par oameni cumsecade, amândoi. Gazdă atentă, generalul se uită în jur. Mă duc să-l salvez pe Mellaby. De zece minute e victima lui Trubshot, şi asta e îndeajuns pentru oricine.

Plecă la fel de brusc cum venise şi, abandonată, Penelope se duse să vorbească cu domnişoara Pawson, să audă ce mai fac pompele ei. Petrecerea mergea înainte. O vreme, Richard nici nu o căută, nici nu-şi afirmă drepturile asupra ei, dar asta nu conta, pentru că nu făcea decât să mai prelungească puţin aşteptarea momentului în care, în sfârşit, aveau să se afle faţă în faţă, să fie din nou împreună. Ca şi cum s-ar fi supus unui dans ritual, circulau, niciodată prea aproape; zâmbeau altor feţe, ascultând alte conversaţii. În cele din urmă, ajungând în dreptul uşii deschise, care dădea spre grădină, Penelope se întoarse să lase paharul gol pe masă, dar renunţă, atrasă de grădina generalului. Pajiştea, în pantă, strălucea în lumina lunii şi sute de musculiţe dansau frenetic, pe fundalul pomilor întunecaţi. Liniştea era întreruptă de gânguritul porumbeilor sălbatici şi în aer se simţeau miresmele unei seri calde de septembrie.

— Bună.

Venise lângă ea.

— Bună.

Îi luă paharul gol din mână.

— Vrei să mai bei ceva?

— Nu, îi răspunse ea, clătinând din cap.

Găsi puţin loc pe o măsuţă pe care era aşezat un palmier în ghiveci şi puse paharul jos.

— Am avut emoţii o jumătate de oră, pentru că m-am gândit că poate nu mai veniţi.

— Întotdeauna întârziem la petreceri.

Aruncă o privire în jurul lui.

— Ce ambianţă magnifică! Ai zice că suntem în Poona.

— Ar fi trebuit să te avertizez.

— De ce? E minunat.

— După părerea mea, sera e locul cel mai grozav într-o casă. Într-o bună zi, dacă o să am şi eu casa mea, aşa cum se cuvine, am să-mi construiesc şi eu o seră. La fel de mare, de spaţioasă şi de luminoasă ca asta.

— Şi-ai s-o umpli cu piei de tigru şi gonguri de alamă?

Penelope zâmbi.

— Tata e de părere că nu lipseşte decât un slujitor indian, să ne facă vânt cu evantaiul.

— Sau, poate, o hoardă de dervişi, care să se repeadă din tufişuri, pregătiţi să aducă moarte şi distragere. Crezi că gazda noastră a împuşcat „covorul"?

— Mai degrabă *doamna* Watson-Grant. Camera de zi e plină cu fotografii de-ale ei, cu caschetă pe cap şi trofeul la picioare.

— L-ai cunoscut pe colonelul Mellaby?

— Încă nu. A fost acaparat de alţii. N-am putut ajunge în preajma lui.

— Hai să te prezint. Pe urmă, cred că e timpul să ne luăm rămas-bun. Ne duce el, cu maşina unităţii, până la cartierul general, iar de-acolo va trebui să mergem pe jos. Te deranjează?

— Deloc.

— Dar tatăl tău…?

— O să-l ducă John Tonkins acasă.

— Atunci, hai…

O luă cu mâna de un cot şi intrară în cameră.

Se întâmplă exact aşa cum spusese el. După ce făcură prezentările, Penelope discută cu colonelul Mellaby, din politeţe, câteva clipe, după care acesta se uită la ceasul de mână şi anunţă că era timpul să plece. Şi-au luat rămas-bun. Penelope se asigură, încă o dată, că Lawrence avea să fie dus acasă cu maşina şi îl sărută de plecare. Generalul îi conduse spre ieşire, iar Penelope îşi luă şalul de pe scaunul unde şi-l lăsase. Afară, şoferul soldat puse repede deoparte revista, sări din maşină şi le ţinu portiera deschisă. Colonelul urcă în faţă,

Penelope şi Richard pe locurile din spate. Falnicul grup porni la drum, dar şoferul nu era nici pe departe la fel de timid ca John Tonkins, aşa că ajunseră cât ai bate din palme la vechiul hotel White Caps, unde coborâră din nou.

— Voi doi mergeţi la masă? Luaţi maşina şi şoferul, dacă doriţi.

— Mulţumim, domnule colonel, dar mergem pe jos. E o seară minunată.

— Într-adevăr. Bine, atunci, distracţie plăcută.

Clătină din cap ca un unchiaş, dădu liber şoferului, se întoarse pe călcâie şi porni în sus pe scări, dispărând în spatele uşii.

— Mergem? întrebă Richard.

Era într-adevăr o seară frumoasă, liniştită şi sidefată; marea, calmă, era translucidă, strălucind ca şi cochilia unei scoici. Soarele trecuse dincolo de linia orizontului, dar cerul înalt păstra irizările rozalii ale ultimelor sale raze. Porniră la plimbare pe străzile oraşului, străbătând trotuare pustii şi trecând pe lângă magazinele închise.

Nu era prea multă lume, dar printre localnici se zăreau grupuri de americani ai companiei de asalt, cu permisele la brâu şi părând să nu aibă prea multe soluţii de distracţie la îndemână. Unul sau doi îşi găsiseră nişte fete, puştoaice vesele de şaisprezece ani, care se agăţau de braţul lor. Alţii stăteau la coadă la cinema, aşteptând să se deschidă, sau băteau străzile cu ghetele lor cu tălpi uşoare, căutând vreo cârciumă potrivită. Când îl observară pe Richard, dispărură ca prin farmec.

— Îmi pare rău pentru ei, spuse Penelope.

— Se descurcă ei.

— Ar fi drăguţ dacă lumea i-ar putea invita la petreceri.

— Nu cred că ar avea prea multe în comun cu musafirii domnului general Watson-Grant.

— A fost puţin cam jenat că v-a invitat să faceţi cunoştinţă cu o ceată de boşorogi.

— Aşa a zis? Se înşală. Mie toţi mi s-au părut fascinanţi.

Era, totuşi, puţin exagerat.

— Mie îmi plac soţii Springburn. El are o fermă în St.

Enedoc. Şi îi ador pe soţii Watson-Grant.

— Dar domnişoara Pawson şi domnişoara Preedy?

— A, ele sunt lesbiene.

— Am bănuit eu. Dar soţii Trubshot?

— Soţii Trubshot sunt crucea pe care o purtăm cu toţii. Ea nu-i chiar aşa de rea, dar el le stă în gât tuturor. Conduce apărarea locală antiaeriană şi ne hăituieşte pentru câte un firicel de lumină care, cică, se vede din case şi ne trimite la tribunal, să plătim amenzi.

— Trebuie să recunosc că nu-i cea mai bună metodă de a-ţi face prieteni şi de a convinge lumea, dar presupun că-şi face şi el datoria.

— Eşti mult mai amabil cu el decât tata sau eu. Iar celălalt lucru pe care nu-l putem înţelege e cum de un asemenea sfrijit şi-a ales o femeie aşa de înaltă. Abia dacă-i ajunge la subsuoară.

Richard rămase pe gânduri, apoi spuse:

— Tatăl meu avea un prieten care a făcut exact la fel. Iar când tata l-a întrebat de ce nu şi-a ales o soţie pe măsură, el i-a replicat că, dacă ar fi făcut aşa, toată lumea ar fi zis că sunt nişte pitici caraghioşi. Poate că de asta a cerut-o în căsătorie domnul Trubshot pe doamna Trubshot.

— Da, poate că aşa e. Nu m-am gândit niciodată la asta.

Îl duse spre plaja de nord pe drumul cel mai scurt, pe străzi lăturalnice şi prin pieţe pietruite, urcând o pantă teribil de abruptă şi intrând apoi pe o alee întortocheată, în trepte. De acolo ieşiră în strada curbă, pietruită, care mărginea malul de nord. Un şir de căsuţe lungi, văruite în alb, se întindea pe faleză, spre golf, maree şi valuri.

— Am văzut adeseori golful de mare, spuse el, dar aici n-am fost niciodată…

— Mie îmi place mai mult decât plaja cealaltă. E întotdeauna pustie şi sălbatică şi, în felul ei, mult mai frumoasă. Ei, aproape că am ajuns. Uite, căsuţa aceea cu firmă afară şi etajere de flori la ferestre.

— Cine e Gaston?

— Un francez adevărat, din Bretania. Lucra pe un vas

pescăresc, în Newlyn. S-a însurat cu o fată din Cornwall şi pe urmă şi-a pierdut un picior, într-un accident cumplit pe mare. După asta n-a mai putut lucra ca pescar, aşa că, împreună cu Grace, soţia lui, a deschis acest local. Sunt cinci ani de când îl au, adăugă ea, sperând că lui nu i se va părea prea umil. Cum ţi-am spus, nu e prea pompos.

Richard zâmbi şi se întinse să deschidă uşa de la intrare.

— Nu-mi plac locurile pompoase.

Deasupra capetelor lor, sună un clopoţel. Intrară într-un pasaj pardosit cu dale de piatră şi simţiră imediat aroma ispititoare de mâncare condimentată cu usturoi şi alte mirodenii; se auzea muzică. Un acordeon cânta cu foc. Parisul… nostalgia. Trecură pe sub o arcadă micuţă şi intrară în sala de mese. Încăperea era văruită, cu tavanul lambrisat; mesele erau acoperite cu feţe de mese roşii de bumbac, peste care erau aşezate şerveţele albe, împăturite. Pe fiecare masă se aflau lumânări şi cupe cu flori proaspete şi, în căminul imens, focul de buşteni duduia vesel.

Două mese erau deja ocupate. Un locotenent de aviaţie, palid la faţă, şi prietena lui… sau poate soţia… şi un cuplu mai în vârstă, care păreau să fi ales localul lui Gaston ca o binevenită schimbare faţă de plictiseala de la Castel. Totuşi, masa cea mai bună, aşezată lângă fereastră, era liberă.

Cum încă mai ezitau, Grace, care auzise clopoţelul, îşi făcu apariţia, îmbujorată, pe uşa batantă de la celălalt capăt al încăperii.

— Bună seara. Sunteţi maiorul Lomax, nu-i aşa? Aţi rezervat o masă. V-am pus la fereastră. M-am gândit că v-ar plăcea priveliştea şi…

Pe după umărul maiorului o zări pe Penelope. Faţa pistruiată, bronzată, a femeii cu părul vâlvoi se destinse într-un zâmbet mirat.

— Bună. Tu ce faci aici? N-am ştiut că vii.

— Nu, n-aveai cum. Ce mai faci, Grace?

— Minunat. Muncesc din greu, bineînţeles, ca de obicei, dar să nu mai vorbim despre asta. L-ai adus şi pe tatăl tău, nu-i aşa?

— Nu. De data asta nu.

— Nu-i nimic; e bine să mai ieşi şi singură câteodată.

Îşi îndreptă din nou privirea spre Richard, cu un oarecare interes.

— Dânsul este maiorul Lomax.

— Mă bucur să vă cunosc. Ei, acum unde doriţi să staţi? La geam? Nu strică să profitaţi cât puteţi, că acuşi trebuie să trag afurisitul ăla de camuflaj. Doriţi să beţi ceva mai întâi, nu? Şi pe urmă vă aduc meniul, să puteţi comanda.

— Ce ne puteţi da de băut?

— Nu prea multe, spuse Grace şi strâmbă din nas. Am nişte sherry, dar e din Africa de Sud şi miroase a stafide. Se întinse peste masă, spre Richard, prefăcându-se că aranjează tacâmurile. Ce ziceţi de nişte vin? îi suflă ea la ureche. Avem mereu câte o sticlă, două, puse deoparte pentru domnul Stern, să aibă când vine pe-aici. Sunt sigură că n-o să se supere dacă vă aduc una.

— Grozav!

— Oricum, să nu vă faceţi prea multe iluzii. Sunt şi alţii pe-aici. Îl pun pe Gaston să-l toarne într-o sticlă, să nu se vadă eticheta.

Le făcu un semn cu ochiul, scoase un meniu şi-i lăsă.

După plecarea ei, Richard se lăsă pe spate, uimit.

— Câtă amabilitate! Totdeauna e aşa?

— De obicei, da. Gaston şi tata sunt foarte buni prieteni. El nu iese niciodată din bucătărie, dar când vine tata, aşteaptă până pleacă toţi ceilalţi clienţi şi pe urmă vine cu o sticlă de coniac şi stau amândoi până spre dimineaţă, punând ţara la cale. Iar muzica a fost ideea lui Grace. Zice că locul e mic şi că în felul ăsta nu se mai aude ce vorbesc alţii. Înţeleg ce vrea să spună. În restaurantul de la Castel, auzi numai şoapte şi furculiţe sau cuţite scârţâind pe farfurii. Prefer muzica. Te face să te simţi ca într-un film.

— Îţi place ideea?

— Creează o iluzie.

— Îţi place să mergi la cinema?

— La nebunie. Doris şi cu mine mergem de două ori pe

săptămână, câteodată, mai ales iarna. Nu pierdem niciun spectacol. Nu prea ai multe altele de făcut la Porthkerris în vremurile astea.

— Dar era altfel înainte de război?

— A, bineînţeles, totul era altfel. Şi nu stăteam niciodată iarna, pentru că eram la Londra. Aveam o casă în Oakely Street. Încă o mai avem, dar nu mergem acolo. Oftă, apoi continuă: Ştii, unul din lucrurile pe care le urăsc cel mai mult la războiul ăsta e că te simţi legat într-un loc. E tare greu să pleci din Porthkerris, când există numai un autobuz pe zi şi nu e benzină. Cred că acesta e preţul pe care trebuie să-l plătim pentru că am crescut printre nomazi. Tata şi Sophie nu stăteau niciodată prea mult într-un singur loc. La cel mai mic pretext, chiar şi pe nepregătite, ne făceam bagajele şi porneam spre Franţa sau Italia. În felul ăsta, viaţa devenea teribil de captivantă.

— Eşti singurul lor copil?

— Da. Şi încă unul foarte răsfăţat.

— Nu-mi vine să cred.

— E adevărat. Eram mereu în preajma celor mari şi mă tratau ca pe un adult. Prietenii mei cei mai buni erau prietenii părinţilor mei. Dar asta nu mai sună aşa de ciudat, când te gândeşti cât de tânără era mama. Mi-era mai degrabă ca o soră.

— Şi era frumoasă.

— Te gândeşti la portretul ei. Da, era adorabilă. Dar mai mult decât atât, era caldă, nostimă şi iubitoare. Iute la mânie într-o clipă şi veselă în clipa următoare. Toată lumea o iubea. Nu-i zi să nu mă gândesc la ea. Uneori simt că e moartă. Iar alteori nu-mi vine să cred că nu e undeva, în casă, că n-o să se deschidă o uşă şi va fi lângă mine. Noi eram groaznic de mulţumiţi de noi – egoişti, presupun. Nu doream şi nu aveam nevoie de alţii. Şi totuşi, când mă gândesc mai bine, casa noastră era mereu plină de musafiri, uneori simple cunoştinţe care n-aveau unde să se ducă în altă parte. Dar şi prieteni. Şi familia. Mătuşa Ethel şi soţii Clifford veneau aici în fiecare vară.

— Mătuşa Ethel?

— Sora tatii. E o figură, nebună de legat. Dar n-a mai fost pe la Carn Cottage de-o veşnicie, în parte pentru că Doris şi Nancy i-au ocupat camera şi, în parte, pentru că a părăsit Londra şi s-a mutat în Ţara Galilor, în sălbăticie; stă la nişte prieteni ţicniţi, care cresc capre şi fac ţesături de mână. Poţi să râzi, dacă vrei, dar e adevărat. Mereu a avut prieteni, care de care mai trăsniţi.

— Şi soţii Clifford? o îmboldi el, sperând să audă mai multe.

— Asta nu mai e amuzant. Soţii Clifford nu mai vin, pentru că au murit. Au fost ucişi de aceeaşi bombă care a ucis-o pe Sophie…

— Îmi pare rău. Nu mi-am dat seama.

— Nici nu aveai cum. Erau cei mai dragi prieteni ai tatii. Stăteau cu noi, în Oakley Street. De când s-a întâmplat, de când am aflat vestea la telefon, tata s-a schimbat. A îmbătrânit foarte mult. Dintr-odată. Sub ochii mei.

— E un om formidabil.

— E foarte puternic.

— Se simte singur?

— Da. Dar majoritatea bătrânilor se simt singuri.

— E norocos să te aibă pe tine.

— Nu l-aş putea părăsi niciodată, Richard.

Au fost întrerupţi de sosirea lui Grace, care dăduse buzna pe uşa batantă cu două carafe de vin alb în mâini.

— Poftiţi, spuse ea şi le aşeză pe masă, făcând iarăşi cu ochiul, atentă să n-o vadă ceilalţi clienţi. Iar acum, îmi pare rău, dar se întunecă şi trebuie să pun camuflajul.

Se descurcă de minune cu fâşiile de pânză neagră, aşezându-le cu atenţie pe la colţuri, astfel încât niciun fir de lumină să nu pătrundă afară.

— V-aţi hotărât ce mâncaţi?

— Nici nu ne-am uitat la meniu. Ce ne-aţi recomanda?

— Eu aş lua supa de midii şi pe urmă plăcintă cu peşte. Carnea de săptămâna asta nu-i prea grozavă. Tare ca o talpă şi toată numai zgârciuri.

— Bine, atunci alegem peştele.

— Cu varză creaţă şi mazăre proaspătă? Grozav. E gata într-o clipă.

Porni la treabă, strângând din mers farfuriile goale de la alte mese. Richard turnă vinul, apoi ridică paharul.

— Sănătate!

— *Santé!*

Vinul era uşor, proaspăt şi rece. Avea parfum franţuzesc, al altor veri, al altor vremuri. Penelope puse paharul jos.

— Şi tatii i-ar plăcea.

— Acum, mai povesteşte-mi.

— Ce, despre mătuşa Ethel şi caprele ei?

— Nu, despre tine.

— E plicticos.

— Mie nu mi se pare. Spune-mi despre lunile petrecute în serviciile auxiliare.

— E ultimul lucru despre care aş vrea să vorbesc.

— Nu ţi-a plăcut?

— Am urât fiecare clipă.

— Atunci, de ce te-ai înrolat?

— Ei, un impuls stupid. Eram în Londra şi… ceva s-a întâmplat…

Richard aşteptă.

— Ce s-a întâmplat?

Penelope îl privi cu atenţie.

— Ai să zici că sunt nebună, spuse.

— Mă îndoiesc.

— E o poveste lungă.

— Avem timp.

Aşa că respiră adânc şi începu să-i povestească; începând cu Peter şi Elizabeth Clifford şi continuând, până în seara aceea când ea şi Sophie urcaseră în apartamentul lor, la o cafea şi îi întâlniseră, pentru prima dată, pe soţii Friedmann.

— Soţii Friedmann erau foarte tineri. Refugiaţi din München. Evrei.

Peste masă, Richard asculta, privind-o cu atenţie, cu faţa neclintită. Penelope îşi dădu seama că îi spunea lucruri pe care nu putuse niciodată să i le spună lui Ambrose.

— Iar Willi Friedmann a început să vorbească despre ce se întâmpla cu evreii în Germania nazistă. Ceea ce oameni ca soţii Clifford încercaseră să spună oamenilor de mulţi ani, dar nimeni nu voia să asculte. Cât despre mine, am considerat războiul ca pe o problemă personală. Oribilă; înfricoşătoare; dar personală. Aşa că, a doua zi, am plecat şi am intrat în primul centru de recrutare ce mi-a ieşit în cale şi m-am înscris în serviciile auxiliare. Sfârşitul poveştii. Patetic, zău aşa.

— Mie nu mi se pare deloc patetic.

— Nici n-ar fi fost, dacă n-aş fi regretat imediat acea hotărâre. Mi-era dor de acasă, n-aveam nicio prietenă şi uram viaţa printre străini.

Richard încercă s-o consoleze.

— Nu eşti singura care s-a simţit aşa. Unde te-au trimis?

— Whale Island. La şcoala de artilerie a marinei regale.

— Acolo l-ai întâlnit pe soţul tău?

— Da. Penelope îşi lăsă privirea în jos, luă furculiţa şi începu să deseneze tot felul de linii pe faţa de masă cadrilată. Era sublocotenent şi urma cursul respectiv.

— Cum îl cheamă?

— Ambrose Keeling. De ce mă întrebi?

— M-am gândit că poate l-am întâlnit, dar nu-l cunosc.

— Nu prea aveai cum, îi spuse ea cu răceală. E mult mai tânăr decât tine. Ah, Doamne… rosti ea, uşurată. Uite-o pe Grace, cu supa noastră. Abia acum îmi dau seama ce foame mi-era, adăugă ea, repede, pentru ca Richard să creadă că era uşurată fiindcă sosise supa, nu că ar fi fost un pretext foarte bun ca să nu mai vorbească despre Ambrose.

Era ora unsprezece când porniră, în sfârşit, spre casă, străbătând străzile întunecate, cu căsuţe zăvorâte şi urcând apoi dealul. Se făcuse mult mai frig şi Penelope se înfăşură în şalul lui Sophie, bucuroasă de obiectul acela de lux, parfumat. Sus, în înalturi, nori pufoşi treceau peste cerul înstelat şi, pe măsură ce urcau mai sus, lăsând în urmă străzile întortocheate din Downalong, vântul începea să se facă simţit, puternic şi proaspăt, dinspre Atlantic.

În cele din urmă ajunseră la garajul lui Grabney şi la ultima

colină. Penelope se opri, îndreptându-şi firele de păr ce-i cădeau peste faţă, apoi îşi strânse şalul mai bine peste umeri.

— Îmi pare rău, îi spuse el.

— De ce?

— E atât de mult de mers! Trebuia să luăm un taxi.

— Nu sunt obosită. M-am obişnuit. Fac drumul ăsta de două-trei ori pe zi.

O luă de braţ, înlănţuindu-şi degetele cu ale ei, şi porniră iarăşi la drum.

— Am să fiu cam ocupat în următoarele zece zile, îi spuse, dar când se va ivi o ocazie, poate că vin să vă văd pe toţi. Să mai jucăm o partidă de table.

— Oricând, îi spuse ea. Vino când doreşti. Tata ar fi fericit să te vadă. Şi avem mereu ceva pe masă, chiar dacă e numai supă cu pâine.

— Eşti foarte amabilă.

— Nu sunt amabilă. Tu eşti. N-am mai petrecut o seară aşa de plăcută de mulţi ani… uitasem cum e să fii invitat la cină.

— Iar eu, după patru ani de armată, uitasem cum mai e să fii şi în altă parte decât la popotă, cu o mulţime de alţi bărbaţi care nu fac altceva decât să bârfească. Aşa că, probabil, ne-am făcut unul altuia un bine.

Ajunseră în dreptul porţii tăiate în zidul înalt. Se opri şi se întoarse spre el.

— Vrei să intri, pentru o cafea sau altceva?

— Nu. Mă întorc la hotel. Mâine pornim la drum dis-de-dimineaţă.

— Să nu uiţi, Richard, vino când doreşti.

— Aşa am să fac, promise el. Îi puse mâinile pe umeri şi o sărută pe obraz. Noapte bună.

Penelope intră pe poartă, străbătu grădina şi pătrunse în casa adormită. Ajunsă în dormitor, la măsuţa de toaletă, se opri, privind în oglindă, spre fata cu ochii negri care se zărea acolo. Desfăcu nodul şalului şi îl lăsă să cadă la picioarele ei. Încet, unul câte unul, desfăcu nasturii rochiei roşii, imprimate cu margarete, apoi lăsă nasturii şi se aplecă puţin, să-şi privească faţa. Atinse uşor, cu degete tremurătoare, locul de pe

obraz unde el o sărutase. Simţi cum roşeşte, văzu strălucirea rozalie care-i lumina chipul. Râzând spre sine, se dezbrăcă, stinse lumina, trase perdelele la o parte şi se urcă în pat; rămase acolo, întinsă, cu ochii larg deschişi, privind cerul întunecat prin fereastra deschisă, ascultând murmurul mării, simţindu-şi bătăile inimii; reluă, în minte, fiecare cuvânt pe care el îl rostise în seara aceea.

Richard Lomax s-a ţinut de promisiune. În următoarele câteva săptămâni, a venit şi a plecat, iar apariţiile sale, neaşteptate şi neanunţate, au devenit curând ceva normal pentru locatarii de la Carn Cottage. Lawrence, pe care apropierea iernii îl deprima, se lumina imediat la auzul vocii lui Richard. Doris hotărâse că era adorabil, iar faptul că era oricând gata să joace fotbal cu băieţii ei, sau să-i ajute să-şi repare bicicletele, nu făcea decât să-i mărească entuziasmul. Ronald şi Clark care, la început, fuseseră copleşiţi de această apariţie atât de impunătoare, îşi pierduseră curând orice inhibiţie. Acum, îi spuneau pe nume şi îi puneau sute de întrebări: despre bătăliile la care luase parte, dacă fusese vreodată paraşutat dintr-un avion sau câţi nemţi împuşcase. Ernie îl plăcea şi el, pentru că nu făcea pe nebunul, era gata oricând să pună mâna la treabă şi, fără să fie întrebat, tăia cu ferăstrăul, despica şi aşeza un munte de buşteni. Chiar şi Nancy cedă până la urmă şi, într-o seară, când Doris era plecată, iar Penelope avea treabă în bucătărie, îi permise lui Richard s-o ducă sus şi să-i facă baie.

Pentru Penelope, au fost momente extraordinare – un timp al revenirii la viaţă, ca şi cum, de nici nu mai ştia când, ar fi fost numai pe jumătate vie. Acum, zi după zi, eul său interior se lumina şi începea să aibă altă viziune asupra lucrurilor. Una din manifestările acestei stări era importanţa pe care o dobândiseră, brusc, cântecele la modă. Aveau un aparat de radio în bucătăria de la Carn Cottage şi rareori îl închideau, pentru că Doris era încântată să asculte orice emisiune. Aşezat pe un colţ al bufetului, radioul transmitea piese de teatru, buletine de ştiri, convorbiri şi cântece, de parcă ar fi fost vreo

rudă ciudată pe care o ascultai, fără să-i dai prea mare importanţă. Dar, într-o zi, pe când Penelope curăţa morcovi la chiuvetă, se auzi glasul lui Judy Garland.

Parc-am mai fi stat de vorbă, la fel, şi altădată,
Ne-am privit la fel şi atunci,
Dar nu-mi pot aminti unde sau când.
Porţi aceleaşi haine,
Zâmbetul de-acum e acelaşi ca atunci…

Doris dădu buzna înăuntru.

— Ce-ai păţit?

— Cum…?

— Stai acolo, la chiuvetă, cu cuţitul într-o mână şi un morcov în cealaltă, privind pe fereastră. Te simţi bine?

Au fost şi alte situaţii, mai puţin banale, când a simţit cât de acută devenise această sensibilitate. Orice lucru, cât de mic, o făcea să rămână ţintuită locului, cu privirea fixă. Căzuseră şi ultimele frunze din copaci, iar crengile golaşe se profilau pe cerul palid, ca o dantelă. Soarele apărut după ploaie colora străzile în nuanţe albăstrui, făcându-le să semene cu solzii de pe spinarea unui peşte, luându-ţi ochii cu sclipirea lor. Vânturile de toamnă, biciuind plaja cu spuma valurilor, nu aduceau cu ele frigul, ci o nouă undă de vitalitate. Penelope se simţea plină de energie, se ocupa acum de tot ce amânase de luni întregi, curăţând argintăria, lucrând în grădină şi, la sfârşit de săptămână, adunând copiii şi luându-i cu ea la plimbare, către mlaştini, până pe stâncile de dincolo de plaja de nord. Cel mai frumos, sau poate cel mai straniu lucru, era că în zilele când Richard nu venea, nu se speria deloc. Ştia că, mai devreme sau mai târziu, avea să apară, aducând cu el acea aură de linişte şi familiaritate care o impresionase atât de mult încă de la prima lui vizită. Iar când, până la urmă, îşi făcea apariţia, era ca un dar minunat, nepreţuit.

Încercând să se analizeze, să găsească o justificare pentru calmul cu care acceptase această situaţie, descoperi că nu era nimic efemer, nici în relaţia ei cu Richard Lomax, nici în profunzimea cu care trăia fiecare zi. Din contră, avea

sentimentul eternităţii, ca şi cum ar fi făcut parte dintr-un plan, dintr-un tipar predestinat, conceput în chiar ziua în care se născuse. Ceea ce i se întâmpla trebuia să i se întâmple şi avea să continue să i se întâmple. Chiar dacă ea nu-i percepuse începutul, părea cu neputinţă să se sfârşească vreodată.

— … Exista o zi, în mijlocul fiecărei veri, care purta numele de „zi deschisă". Toţi artiştii făceau curăţenie în ateliere… iar unii dintre ei aveau, într-adevăr, nevoie de curăţenie… îşi aranjau lucrările şi pânzele terminate, şi lumea intra dintr-un atelier în altul cercetând şi, câteodată, cumpărând. Desigur, unii vizitatori veneau doar aşa, din curiozitate… Mai degrabă pentru a arunca o ocheadă prin casele altora… dar veneau şi mulţi cumpărători de bună-credinţă. Cum ţi-am spus, unele ateliere erau modeste şi murdare, chiar şi în vremurile acelea, dar Sophie făcea să strălucească atelierul tatii, aducea flori şi oferea vizitatorilor turtă dulce şi pahare de vin. Zicea că, dacă te răcoreşti puţin, vânzările merg mai bine…

Acum era sfârşitul lui octombrie, într-o duminică după-amiază, devreme. De-a lungul vizitelor sale sporadice la Carn Cottage, Richard repetase de mai multe ori că doreşte să vadă atelierul lui Lawrence Stern, dar, dintr-un motiv sau altul, ocazia nu se ivise niciodată. Totuşi, în ziua aceea era în sfârşit liber, şi Penelope, renunţând din impuls la orice alt plan, se oferise să-l ducă acolo. Se îndreptau într-acolo, în pas de plimbare, ca de obicei, iar cheia veche, mare şi grea atârna în buzunarul puloverului ei.

Era o zi frumoasă, dar răcoroasă; vântul dinspre vest arunca lumini şi umbre deasupra mării. Norii grei se adunau şi se risipeau, lăsând vederii câte un petic de cer albastru sidefiu. Drumul spre port era aproape pustiu, căci puţinii turişti din vară plecaseră de mult. Toate magazinele erau închise, iar localnicii, metodişti care respectau Sabatul, se retrăseseră în casele lor, odihnindu-se sau, poate, pierzându-şi timpul în grădinile ascunse.

— Mai există vreun tablou de-al tatălui tău în atelier?

— Dumnezeule, sigur că nu. Mă rog, poate vreo schiţă sau o

pânză neterminată. Nimic altceva. Pe când lucra, era fericit să poată vinde tot ce picta, uneori chiar înainte de a se usca vopseaua. Din asta trăiam, înţelegi? S-au dus toate, cu excepţia *Căutătorilor de scoici.* Tabloul ăsta n-a fost expus niciodată. Din anumite motive, e o lucrare cu implicaţii personale. Nici nu i-ar trece prin cap s-o vândă.

Părăsiseră drumul care ducea spre port şi acum urcau pe străduţele strâmte, incredibil de încâlcite, de pe cealaltă parte.

— Am venit pe drumul ăsta în ziua în care s-a declarat războiul, ca să-l iau pe tata şi să-l aduc acasă, la masă. Când ceasul bisericii a bătut de unsprezece, toţi pescăruşii ascunşi în turlă şi-au luat zborul în înaltul cerului.

După ultimul colţ, în faţa ochilor lor se deschise panorama plajei de nord şi, ca de obicei, vântul puternic îi luă prin surprindere; ezitară, preţ de o clipă, trăgându-şi sufletul, înainte de a porni mai departe pe drumul şerpuit care ducea spre atelier.

Penelope potrivi cheia în uşa grea şi o întoarse în broască. Uşa se dădu de perete, şi ea îl conduse înăuntru, ruşinându-se imediat, căci nu mai fusese acolo de multe luni, şi camera mare, aerisită părea dezordonată şi neglijată. Aerul era rece şi închis, cu miros de terebentină, lemn ars, catran şi umezeală. Lumina dinspre nord, rece şi nemiloasă, care pătrundea prin ferestrele înalte, scotea în evidenţă fiecare detaliu al acestei dureroase dezordini.

În spatele ei, Richard închise uşa. Nelăsându-i timp să se dezmeticească, Penelope spuse:

— Arată groaznic. Şi e igrasie.

Străbătu camera, descuie zăvorul ferestrei şi, cu oarecare dificultate, o deschise larg. Asemenea unui torent de apă rece ca gheaţa, vântul pătrunse cu toată forţa înăuntru. Penelope zări plaja pustie, apele la reflux, conturul valurilor mici, înspumate.

Veni lângă ea. Cu bucurie, rosti:

— *Căutătorii de scoici.*

— Bineînţeles. A fost pictat de la fereastra asta, spuse ea, şi se întoarse să privească încăperea. Sophie ar înnebuni dacă ar

vedea atelierul tatii în halul ăsta.

Podeaua – şi, de fapt, fiecare centimetru de suprafaţă orizontală era acoperit cu un strat gros de praf. Pe o masă zăcea un teanc de reviste vechi, scorojite, o scrumieră plină, un prosop de baie uitat. Valul de catifea, drapat pe scaunul pentru modele, era decolorat şi prăfuit, şi câteva resturi de cărbune ars căzuseră pe grătar, în faţa sobei pântecoase. Mai departe, două divane erau aşezate în unghi, pe lângă pereţi, acoperite cu pături şi perne, dar pernele abia se mai ţineau şi un şoarece rosese una din ele într-un colţ, lăsând urme de pene peste tot.

Neştiind prea bine de unde să înceapă, Penelope încercă să facă puţină ordine. Găsi un sac vechi, de hârtie, şi aruncă acolo perna ruptă şi resturile din scrumieră, lăsându-l deoparte, pentru mai târziu. Luă celelalte perne de pe divan, le aruncă pe podea, scoase păturile şi le duse la fereastră, să le scuture bine în aerul proaspăt. Excremente de şoarece şi resturi de puf pieriră, luate de vânt. După ce aşeză la loc păturile şi pernele, bine bătute, lucrurile începură imediat să arate ceva mai bine.

În acest timp, Richard, aparent nederanjat de dezordine, cerceta, studia fiecare detaliu, fascinat de lucrurile adunate într-o viaţă de un alt om, de amintirile şi *les objets trouvés* aflate în tot locul. Scoici şi pietricele de mare, resturi de lemn aduse de valuri, adunate şi păstrate pentru culoarea şi forma lor; fotografii, fixate în piuneze pe pereţi, ca nişte tablouri; mulajul unei mâini; un ghiveci plin cu pene de păsări şi iarbă uscată, fragilă ca praful. Şevaletele lui Lawrence şi teancuri de pânze vechi şi caiete de schiţe; palete cu vopseluri uscate, tuburi goale şi căni cu pensule, pătate de cinabru, ocru, cobalt şi sienna arsă, pe care le folosise cu atâta bucurie.

— De când n-a mai lucrat tatăl tău?

— A, de mulţi ani.

— Şi totuşi, aici totul a rămas la fel.

— El n-ar arunca nimic, iar pe mine nu mă lasă inima s-o fac.

În faţa sobei pântecoase, Richard se opri.

— De ce n-am aprinde focul? N-ar ajuta să se usuce pereţii?

— S-ar putea. Dar n-am chibrituri.

— Am eu.

Richard îngenunche cu grijă, ca să deschidă uşiţa sobei şi să împrăştie cenuşa cu capătul bont al unui vătrai.

— Avem şi nişte ziare, vreascuri şi lemne vechi.

— Dar dacă vreo păsărică şi-a făcut cuib în horn?

— Vedem noi imediat.

Ridicându-se, îşi scoase bereta verde, o puse deoparte, îşi desfăcu tunica. Suflecându-şi mânecile cămăşii, se apucă de treabă.

În timp ce Richard arunca cenuşa veche şi răsucea bucăţile de ziar, Penelope scoase, din spatele plăcilor de surf, o mătură şi începu să adune nisipul de pe mese şi de pe podea. Găsi o bucată de carton, adună pe ea nisipul şi-l aruncă pe fereastră. Plaja nu mai era pustie. La un capăt, departe, două siluete minuscule îşi făcuseră apariţia de undeva. Un bărbat şi o femeie, cu un câine lângă ei. Bărbatul aruncă un lemn înaintea câinelui, iar acesta fugi să-l prindă. Penelope se înfioră. Era răcoare. Închise fereastra pe jumătate şi, nemaiavând altceva de făcut, se ghemui într-un colţ al divanului, exact aşa cum făcea în copilărie când, la capătul unei zile lungi, însorite, după înot şi joacă, se ghemuia, somnoroasă, lângă Sophie, s-o asculte povestind sau citindu-i ceva dintr-o carte.

Acum îl urmărea cu privirea pe Richard, cu aceeaşi linişte şi sentiment de siguranţă. Reuşise, cumva, să aprindă focul. Vreascurile trosneau şi pocneau. O flacără ţâşni. Cu mare grijă, puse o bucată de lemn. Penelope zâmbi, căci Richard părea la fel de serios ca orice şcolar pus să aprindă un foc de tabără. Îşi ridică privirea şi o surprinse zâmbind.

— Ai fost vreodată cercetaş? îl întrebă.

— Da. Am învăţat să fac noduri şi să fac o targă din doi pari şi un impermeabil.

Puse vreo doi buşteni, şi lemnul mânjit cu catran trosni şi se aprinse. Închise uşiţa, reglă curentul de aer şi se ridică, ştergându-şi mâinile de turul pantalonilor.

— Asta e.

— Dacă aveam nişte ceai şi lapte, puteam pune apă la foc, să bem câte o ceaşcă de ceai fierbinte.

— E ca şi cum ai spune că, dacă aveam ouă şi şuncă, le puteam pune la prăjit, îi răspunse el, trăgându-şi un scaun mai aproape de ea. Avea urme de cenuşă pe obrazul drept, dar nu-i spuse nimic. Aşa făceaţi? Luaţi ceaiul aici?

— Da, după surfing. Nici nu se putea ceva mai bun, când erai înfrigurat şi tremurai tot. Şi aveam întotdeauna turtă dulce, să mâncăm la ceai. Erau ani când, dacă iarna erau furtuni puternice, nisipul ajungea până aici, la fereastră. Dar, în alţi ani, era ca astăzi, scădea cu câţiva metri, aşa că ieşeam pe plajă pe o scară de funie.

Îşi trase picioarele mai bine sub ea, aşezându-se confortabil pe perne.

— Ce ţi-e şi cu nostalgia. Parcă aş fi o babă, nu? Am impresia că vorbesc tot timpul despre cum era odată. Cred că ţi se pare foarte plictisitor.

— Nu mi se pare deloc plictisitor. Dar, uneori, am impresia că toată viaţa ta s-a încheiat când a început războiul.

— Am douăzeci şi patru de ani. De curând, explică ea.

Richard zâmbi.

— Când a fost ziua ta?

— Luna trecută. Nu erai aici.

— În septembrie… Richard se gândi câteva clipe, apoi dădu din cap, satisfăcut. Da. Exact. Se potriveşte.

— Ce vrei să spui?

— Ai citit ceva de Louis MacNeice?

— N-am auzit în viaţa mea de el.

— E un poet irlandez. Cel mai bun. Am să ţi-l prezint, recitând din memorie şi făcându-te, probabil, să te simţi jenată.

— Nu mi se întâmplă prea uşor.

Richard râse. Fără preambul, începu:

A sosit luna septembrie,
cea care dă viaţă toamnei,
care, cu natura ei,
preferă copacii fără frunze şi focul în cămin.
Aşa că îi dăruiesc această lună şi următoarea
deşi tot anul meu ar trebui să fie al ei, cea care
mi-a dăruit
atâtea zile de disperare şi uimire

şi mult mai multe zile de fericire.
Septembrie şi-a lăsat mireasma în viaţa mea, şi-a lăsat
umbrele pe pereţii camerei mele,
o umbră cu părul împletit în toate cascadele mele
şi amintirea sărutărilor, risipite prin toată Londra.

Un poem de dragoste. Pe neaşteptate, un poem de dragoste. Nu era jenată, dar o impresionase profund. Cuvintele, rostite cu vocea lui liniştită, îi treziseră emoţii adânci, dar şi tristeţea. „Amintirea sărutărilor, risipite prin toată Londra.“ Îşi aminti de Ambrose şi de seara în care fuseseră la teatru, la restaurant şi apoi în casa din Oakley Street, dar amintirile erau plate şi incolore şi nu reuşeau să-i trezească simţurile, aşa cum făcuseră cuvintele acelui poem. Lucru deprimant, dacă nu şi mai rău.

— Penelope.

— Mm…?

— De ce nu vorbeşti niciodată despre soţul tău?

Îl sfredeli cu privirea, temându-se, pentru o clipă, că gândise cu voce tare.

— Chiar vrei să vorbesc despre el?

— Nu în mod deosebit. Dar ar fi normal. Te cunosc de… să vedem… de aproape două luni şi, în tot acest timp, n-ai adus niciodată vorba despre el şi nici nu i-ai rostit numele. Tatăl tău face la fel. Ori de câte ori ajungem, cât de cât, mai aproape de subiect, schimbă vorba.

— Motivul e foarte simplu. Ambrose îl plictiseşte. Ambrose o plictisea şi pe Sophie. Nu aveau nimic comun. Nimic să-şi spună unul altuia.

— Dar tu?

Penelope ştia că trebuie să fie sinceră, nu numai cu Richard, dar şi cu ea însăşi.

— Nu vorbesc despre el pentru că e ceva de care nu sunt prea mândră. Nu mi-e prea uşor să recunosc.

— Nu ştiu ce vrei să spui cu asta, dar sper că nu-ţi închipui că ai scădea în ochii mei, nu?

— Ah, Richard, nu ştiu ce părere ţi-ai face despre mine.

— Încearcă.

Ridică din umeri, neştiind ce să spună.

— M-am măritat cu el.

— L-ai iubit?

Încă o dată, se chinui să descopere adevărul.

— Nu ştiu. Dar arăta bine şi se purta frumos cu mine şi era primul meu prieten de când mă înrolasem şi fusesem trimisă la Whale Island… Nu avusesem niciodată un… Ezită, căutând cuvântul potrivit, dar care ar fi fost acela, dacă nu cel de „iubit"? Nu avusesem niciodată un iubit, nu avusesem niciun fel de relaţie cu un bărbat de vârsta mea. Era o companie plăcută şi mă plăcea, era ceva nou şi cu totul diferit.

— Asta e tot?

Richard rămăsese perplex; era şi normal, după o asemenea explicaţie încâlcită.

— Nu. A mai fost un motiv. Eram însărcinată cu Nancy. Te şochează? îl întrebă ea, încercând să zâmbească.

— Pentru numele lui Dumnezeu, bineînţeles că nu mă şochează.

— Pari şocat.

— Numai pentru că l-ai luat, până la urmă, de bărbat.

— N-am fost obligată s-o fac.

Era important să-l liniştească, nu care cumva să şi-l imagineze pe Lawrence cu un pistol în mână şi pe Sophie, acuzând-o printre lacrimi.

— Tata şi Sophie n-au fost niciodată aşa. Erau printre primii oameni cu sufletul liber. Convenţiile sociale obişnuite nu însemnau nimic pentru ei. Eram în permisie, când le-am spus de copil. În condiţii normale, poate că aş fi rămas acasă, aş fi născut-o pe Nancy, şi Ambrose n-ar fi aflat nimic. Dar încă mai eram în serviciile auxiliare şi trebuia să mă întorc la Portsmouth, aşa că, bineînţeles, a trebuit să mă întâlnesc şi cu Ambrose. Şi trebuia să afle de copil. Aşa era cinstit. I-am spus că nu trebuie să se căsătorească cu mine… dar… Ezită, nereuşind să-şi amintească exact ce se întâmplase… Din clipa în care s-a obişnuit cu ideea, i s-a părut normal să ne căsătorim. Iar eu am fost impresionată, pentru că, de fapt, nu mă aşteptam să facă aşa ceva. După ce ne-am hotărât, n-a mai

fost timp de pierdut, pentru că Ambrose îşi terminase cursul şi urma să fie trimis pe mare. Aşa că am fixat data – şi asta a fost. Ofiţerul stării civile din Chelsea, într-o frumoasă dimineaţă de mai.

— Părinţii tăi îl cunoşteau?

— Nu. Şi n-au putut veni nici la nuntă, pentru că tata făcuse bronşită. Aşa că nu s-au întâlnit decât la câteva luni după aceea, când el a venit la Carn Cottage în permisie, într-un weekend. Din clipa în care a păşit în casă, am ştiut că fusese o greşeală. O greşeală teribilă, cumplită. El nu făcea parte din lumea noastră. Nu-mi aparţinea. Şi m-am purtat oribil cu el. Eram deformată de sarcină, eram plictisită şi iritabilă. Nici măcar n-am încercat să-l fac să se simtă bine. E unul din lucrurile pentru care mi-e ruşine de mine. Şi mi-e ruşine, pentru că m-am considerat întotdeauna matură şi inteligentă şi, la urma urmelor, n-am făcut decât să iau cea mai stupidă hotărâre posibilă pentru o femeie.

— Adică, să te căsătoreşti.

— Da. Recunoaşte, Richard, tu n-ai fi făcut un gest atât de prostesc.

— Nu fi aşa de sigură. Am fost foarte aproape, de trei sau patru ori, dar, în ultima clipă, a învins bunul-simţ şi m-am retras.

— Vrei să spui că ştiai că nu eşti îndrăgostit şi că, în aceste condiţii, nu era bine să te căsătoreşti?

— În parte, da. În parte, pentru că, în ultimii zece ani, am fost convins că vine războiul. Acum am treizeci şi doi de ani. Aveam douăzeci şi doi când Hitler şi partidul nazist au apărut prima dată în scenă. La universitate, aveam un prieten foarte bun. Claus von Reindorp. Învăţase la Rhodes şi era un student eminent. Nu era evreu, ci aparţinea uneia dintre cele mai vechi familii germane. Am vorbit îndelung despre ceea ce se întâmpla în patria lui. Încă de pe atunci, avea nişte presimţiri teribile. Într-o vară, eu am plecat în Austria, să fac ascensiuni în Tirol. Am putut aprecia singur situaţia, am văzut ce scria pe pereţi. Prietenii tăi, soţii Clifford, n-au fost singurii care au înţeles că aveau să urmeze vremuri cumplite.

— Ce s-a întâmplat cu prietenul tău?

— Nu ştiu. S-a întors în Germania. O vreme, mi-a scris, apoi n-am mai primit nimic. Pur şi simplu, a dispărut din viaţa mea. Sper numai că, între timp, a ajuns, liniştit, pe lumea cealaltă.

— Urăsc războiul ăsta, spuse Penelope. Îl urăsc aşa cum îl urăşte toată lumea. Vreau să se sfârşească, să nu mai existe bombardamente şi moarte. Şi totuşi, mă tem şi de sfârşitul lui. Tata e din ce în ce mai bătrân. Nu cred că mai are mult de trăit şi, fără nimeni de care să mai am grijă şi fără război, n-o să mai am niciun motiv să nu mă întorc la soţul meu. Mă şi imaginez, împreună cu Nancy, trăind în cine ştie ce vilă oribilă din Alverstoke sau Keyham, şi perspectiva asta mă umple de groază.

Recunoscuse. Cuvintele rămaseră suspendate între ei. Se temea de dezaprobarea lui şi avea nevoie, mai mult decât de orice altceva, de încredere. Disperată, se întoarse spre el.

— Mă urăşti pentru că sunt atât de egoistă?

— Nu, spuse el şi se apropie mai mult de ea, aşezându-şi palma peste a ei, pe pătura vărgată. Din contră.

Mâna ei era rece ca gheaţa, dar atingerea lui era caldă şi îşi strânse degetele peste încheietura mâinii lui; avea nevoie de căldura lui, dorea s-o simtă pătrunzându-i în toată fiinţa. Instinctiv, îi ridică mâna şi o duse la obraz. În acelaşi moment, amândoi şoptiră:

— Te iubesc.

Îşi ridică privirea şi se uită în ochii lui. Cuvintele fuseseră rostite. Era un fapt împlinit. Niciodată nu va mai putea da înapoi.

— Ah, Richard!

— Te iubesc, repetă el. Cred că m-am îndrăgostit de tine din prima clipă când te-am văzut, stând lângă tatăl tău, de cealaltă parte a drumului, cu părul bătut de vânt, arătând ca o superbă gitană.

— N-am ştiut… zău că n-am ştiut…

— Şi, de la bun început, am ştiut că eşti căsătorită şi totuşi nu mi-a păsat. Nu mi te puteam scoate din minte. Iar dacă mă

gândesc mai bine, nici nu cred că am încercat. Iar când m-ai invitat la Carn Cottage, mi-am zis că e din cauza tatălui tău, pentru că îi făcea plăcere prezenţa mea şi jocul de table. Aşa că am venit, apoi am revenit… să-l văd pe el, desigur, dar, pentru că eram cu el, ştiam că nici tu nu poţi fi prea departe, înconjurată de copii şi veşnic ocupată, dar erai acolo. Asta era tot ce conta.

— Asta era tot ce conta şi pentru mine. N-am încercat să analizez. Ştiam doar că totul se schimba când treceai pragul casei. Aveam impresia că te cunosc de-o viaţă. Ca şi cum tot ce-i mai bun, în trecut şi viitor, s-ar întâmpla deodată. Dar n-am îndrăznit să-i spun „dragoste"…

Era lângă ea acum, nu mai stătea la un metru distanţă, ci venise lângă ea, o cuprinsese în braţe, ţinând-o atât de aproape încât îi simţea viaţa pulsând în inimă. Îşi culcase faţa pe umărul lui, iar el îi mângâia părul cu tandreţe.

— Ah, scumpa mea fetiţă…

Se trase înapoi, întorcându-şi faţa spre el, şi se sărutară, ca doi îndrăgostiţi ce nu se mai văzuseră de mult. Şi era ca şi cum ar fi ajuns, în sfârşit, acasă şi se simţea în siguranţă, după ce uşa se închisese în urma ei; tot restul lumii rămăsese afară, departe, şi nimeni şi nimic nu putea s-o mai despartă de singurul om din lume alături de care dorea să trăiască.

Se lăsă pe spate, cu părul negru risipit pe pernele decolorate.

— Ah, Richard… Era o şoaptă, dar nu era în stare de mai mult. N-am ştiut. Nu mi-am imaginat niciodată că ar putea fi aşa… că poate fi aşa.

— Poate fi şi mai bine decât atât, zâmbi el.

Îl privi şi înţelese despre ce vorbea şi mai înţelese că nici nu-şi dorea altceva. Începu să râdă, iar el îi acoperi gura cu sărutări, şi cuvintele, oricât ar fi fost de dulci, deveniră inutile, căci nu le mai ajungeau.

Pentru vechiul atelier, dragostea nu era ceva nou. Soba pântecoasă ardea vioi, bucurându-i cu căldura ei mângâietoare; vântul care pătrundea pe o latură a ferestrei mai văzuse şi el asemenea scene. Divanurile acoperite cu pături, pe

care, în alte vremuri, Lawrence şi Sophie îşi trăiseră bucuria împreună, primiră această nouă iubire ca nişte blânzi complici. Iar la sfârşit, în liniştea profundă care urmă pasiunii împlinite, pacea era deplină şi rămaseră aşa, întinşi şi tăcuţi, strângându-se în braţe, urmărind trecerea norilor pe cer şi ascultând vuietul fără de început şi de sfârşit al valurilor care se spărgeau pe ţărmul pustiu.

— Ce-o să se întâmple acum? întrebă ea.

— Cum adică?

— Ce-o să facem?

— O să continuăm să ne iubim.

— Nu vreau să mă mai întorc. La viaţa dinainte.

— Nici n-am mai putea s-o facem.

— Dar trebuie. Nu putem fugi de realitate. Şi totuşi, aş vrea să ştiu că mâine, şi poimâine, şi răspoimâine şi în toate zilele care vor veni, o să mă trezesc alături de tine.

— Şi eu vreau asta, spuse el cu tristeţe. Dar nu se poate.

— Războiul ăsta… îl urăsc aşa de mult!

— Poate că ar trebui să-i fim recunoscători. Pentru că ne-a adus împreună.

— A, nu! Ne-am fi întâlnit oricum, undeva, cândva… Era scris în stele. Din ziua în care m-am născut, un funcţionar din ceruri te-a însemnat cu numele meu scris cu majuscule. Bărbatul acesta e rezervat pentru Penelope Stern.

— Doar că nu eram bărbat în ziua când te-ai născut tu. Eram doar un puşti care se pregătea pentru şcoală, chinuindu-se cu dificultăţile scrisului cu cerneală şi ale gramaticii latine.

— Nu contează. Tot ne aparţineam unul altuia. Ai fost mereu acolo.

— Da. Am fost mereu acolo. O sărută şi apoi, fără entuziasm, ridică braţul, să vadă cât e ceasul. E aproape cinci…

— Urăsc războiul – şi ceasurile.

— Din nefericire, draga mea, nu putem rămâne aici veşnic.

— Când te mai văd?

— O vreme n-o să mă mai vezi. Trebuie să plec.

— Cât timp?

— Trei săptămâni. N-ar trebui să-ţi spun, aşa că nu trebuie să sufli niciun cuvinţel.

Se înspăimântă.

— Dar unde te duci?

— Nu pot să-ţi spun…

— Ce-o să faci? E periculos?

— Nu, prostuţo, râse el. Bineînţeles că nu-i periculos. E doar un exerciţiu… face parte din munca mea. Aşa că nu-mi mai pune întrebări.

— Mă tem că ţi s-ar putea întâmpla ceva.

— N-o să mi se întâmple nimic.

— Când te întorci?

— Pe la mijlocul lui noiembrie.

— Ziua lui Nancy e la sfârşitul lui noiembrie. Împlineşte trei ani.

— Mă întorc până atunci.

Penelope rămase pe gânduri.

— Trei săptămâni, oftă ea. Pare o veşnicie…

„Absenţa e vântul care stinge lumânarea micuţă, dar transformă pâlpâirea unei flăcări într-un foc pârjolitor.“

— Aş prefera să nu existe această absenţă.

— O să te ajute să-ţi aminteşti cât de mult te iubesc?

— Da. Puţin.

Iarna îşi făcea simţită prezenţa. Vântul rece dinspre est sufla peste ţinut, îndreptându-şi vuietul către mlaştini. Marea furioasă şi neîmblânzită căpătase nuanţe de oţel. Case, străzi, cerul însuşi păreau să se albească de frig. La Carn Cottage, focul se aprindea dis-de-dimineaţă şi rămânea aprins toată ziua, înteţit cu raţii mici de cărbuni şi orice alt material inflamabil. Zilele se scurtaseră şi, cum camuflajul se punea deja la ora ceaiului, nopţile erau foarte lungi. Penelope se întoarse la ponchoul ei şi la ciorapii groşi, negri; când ieşea după-amiaza la plimbare cu Nancy, înfăşura copilul în tot felul de pulovere de lână, pantalonaşi, bonete şi mănuşi.

Lawrence, îngheţat până în măduva oaselor, îşi încălzea mâinile la foc, rămânând mai tot timpul posac şi agitat. Se

plictisea.

— Unde s-a dus Richard Lomax? N-a mai fost pe aici de trei săptămâni, dacă nu şi mai mult.

— Trei săptămâni şi patru zile, tată.

Începuse să le numere.

— N-a mai fost niciodată plecat atât de mult timp.

— Vine el înapoi, pentru o partidă de table.

— Dar ce face?

— N-am idee.

Trecu încă o săptămână şi tot nu aveau veşti de la el. Cu tot calmul ei, Penelope începu să se îngrijoreze. Poate că n-o să se mai întoarcă. Poate că vreun amiral sau general, în funcţie la Whitehall, hotărâse că Richard trebuia să aibă alt destin şi îl trimisese în nordul Scoţiei, iar ea n-avea să-l mai vadă niciodată. Nu-i scrisese, dar poate că nici nu avea voie. Sau poate… nici nu voia să se gândească… cum al doilea front era pregătit pentru viitorul apropiat, fusese paraşutat în Norvegia sau Olanda; o echipă de comando, trimisă să pregătească drumul pentru trupele aliate… imaginaţia ei febrilă, chinuită, răsucea lucrurile pe toate părţile, dar alunga imediat din gând o asemenea posibilitate.

Mai erau doar câteva zile până la ziua lui Nancy şi era bine aşa, pentru că Penelope avea, în felul acesta, o preocupare. Împreună cu Doris, pregătea o mică petrecere. Au trimis invitaţii la ceai unui număr de zece prietene mititele. Cupoanele de raţie au fost cheltuite pe biscuiţi cu ciocolată, iar Penelope, folosind cantităţi impresionante de unt şi margarină, făcu un tort.

Nancy era acum îndeajuns de mare pentru a aştepta cu nerăbdare ziua ei de naştere şi, pentru prima dată în scurta ei viaţă înţelegea despre ce-i vorba. Cadouri. După micul dejun, se aşeză pe covoraşul din faţa căminului din salon şi îşi deschise pachetele, urmărită, cu priviri amuzate, de mama şi bunicul ei şi cu adoraţie de Doris. Nu rămase dezamăgită. Penelope îi dăruise o păpuşă nouă, iar Doris, hăinuţe pentru păpuşă, minunat alcătuite din resturi de material şi bucăţele de lână de tricotat. Mai era o roabă solidă, de lemn, de la Ernie

Penberth şi un joc cu cartoane colorate, de la Robert şi Clark. Lawrence, mereu în căutarea unor semne ale talentului moştenit, îi cumpărase nepoatei lui o cutie de creioane colorate; dar cel mai minunat cadou pentru Nancy venise de la bunica ei, Dolly Keeling. O cutie mare, ce trebuia desfăcută, apoi straturile de hârtie fină date la o parte; în sfârşit, o rochie nouă. O rochie de ocazie. Mai multe volane de organdi alb, tivite cu dantelă şi cu dublură din mătase roz. Nimic n-ar fi putut s-o bucure mai mult. Lăsând deoparte toate celelalte cadouri, Nancy anunţă că vrea „să se îmbrace cu ea acum" şi, pe loc, începu să se chinuie să-şi dea pantalonaşii jos.

— Nu. E o rochie de ocazie. Poţi să te îmbraci cu ea după-masă, la petrecere. Uite, ia păpuşa şi îmbrac-o pe ea cu hainele cele noi. Uite ce minunăţie de rochiţă i-a făcut Doris şi ei…

Mai târziu, în aceeaşi dimineaţă:

— Tată, va trebui să te muţi din salon, îi spuse Penelope. Trebuie să facem petrecerea aici, ca să aibă copiii destul spaţiu dejoacă.

Trase masa grea lângă perete.

— Şi eu unde să mă duc? În depozitul de cărbuni?

— Nu. Doris a aprins focul în birou. Acolo ai linişte şi pace. Nancy nu vrea să vadă figuri masculine. A anunţat foarte clar. Nici Robert şi Clark n-au voie să stea prin preajmă. O să-şi ia ceaiul cu doamna Penberth.

— Eu n-am voie să vin să mănânc din tortul de ziua ei?

— Ba da, bineînţeles. Nu trebuie s-o lăsăm pe Nancy să se poarte prea dictatorial.

Micuţele musafire sosiră la ora patru, aduse de mame sau bunici şi, timp de o oră şi jumătate, Penelope şi Doris trebuiră să se descurce singure. Petrecerea urmă cursul obişnuit. Toţi copiii aduseseră mici cadouri pentru Nancy, care trebuiau desfăcute. O fetiţă izbucni în plâns şi spuse că vrea acasă, iar alta, o domnişoară autoritară, toată numai cârlionţi, întrebă dacă au şi un magician. Penelope i-o tăie scurt, spunându-i că nu.

Au jucat tot felul de jocuri. „Am trimis o scrisoare iubitului şi pe drum am pierdut-o", ciripiră fetiţele la unison, aşezate

turceşte pe podeaua din salon. Una dintre ele, poate din cauza unui prea mare entuziasm, îşi udă pantalonaşii şi fu dusă sus, primind o pereche cu împrumut.

Ţăranul e pe câmp,
Ţăranul e pe câmp,
U-ra, drăguţa mea,
Ţăranul e pe câmp.

Penelope, sleită de puteri, se uită la ceas şi nu-i veni să creadă că era abia patru şi jumătate. Mai avea de supravieţuit încă o oră, înainte ca mamele şi bunicile să vină să-şi ia odoarele acasă.

S-au jucat de-a „dă pachetul mai departe". Totul a mers bine, până când fetiţa autoritară, numai cârlionţi, a spus că Nancy *furase* pachetul şi că era rândul *ei* să desfacă ambalajul. Nancy protestă şi se alese cu o palmă după ureche de la cealaltă, drept care nici ea nu se lăsă mai prejos. Penelope încercă să le liniştească şi le despărţi cu tact. Doris îşi făcu apariţia în uşă şi anunţă că ceaiul era gata. Copiii nici nu aşteptau altceva.

Lăsară jocurile la o parte şi se repeziră glonţ în salon, unde Lawrence îşi ocupase deja locul, pe fotoliul sculptat din capul mesei. Perdelele erau trase, focul ardea în cămin şi atmosfera era festivă. Pentru o clipă, copiii rămaseră tăcuţi, fie la vederea bătrânului care impunea respect, fie la gândul bunătăţilor de pe masă. Priviră faţa de masă albă, apretată, paharele şi farfuriile strălucitoare, paiele pentru limonadă şi biscuiţii. Festinul mai cuprindea jeleuri şi sendvişuri, fursecuri şi tarte cu gem şi, bineînţeles, tortul. Îşi ocupară locurile la masă şi, preţ de câteva clipe, se păstră tăcerea, întreruptă doar de ronţăitul fiecăruia. S-au întâmplat şi accidente, bineînţeles: sendvişuri scăpate pe covor şi o cană de limonadă răsturnată peste faţa de masă, dar asta făcea parte din rutină şi s-a rezolvat imediat. Apoi s-au aprins artificii, pălăriuţe de hârtie au fost despachetate şi puse pe capul fiecăruia, şi pe rochiţe s-au prins tot felul de brizbizuri. În cele din urmă, Penelope a aprins cele trei lumânări de pe tort, iar Doris a stins lumina din

tavan. Camera întunecată deveni un fel de scenă, un loc magic, cu flăcările lumânărilor reflectându-se în ochii copiilor aşezaţi în jurul mesei.

Nancy, aşezată pe locul de onoare, lângă bunicul ei, se ridică în picioare pe scaun, iar el o ajută să taie tortul.

Mulţi ani, trăiască,
Mulţi ani, trăiască,
La mulţi ani, dragă Nancy…

Uşa se deschise şi Richard intră în cameră.

— Nu-mi venea să cred. Când ai apărut, am crezut că am vedenii, nu-mi venea să cred că e adevărat.

Părea mai slab, mai bătrân, tras la faţă de oboseală. Era nebărbierit, iar uniforma era şifonată şi murdară.

— Unde ai fost?

— La naiba-n praznic…

— Când te-ai întors?

— Acum vreo oră.

— Pari epuizat.

— Aşa şi sunt, recunoscu el. Dar am promis că voi fi aici de ziua lui Nancy.

— Prostule, asta nu conta. Ar trebui să fii în pat.

Erau singuri. Micuţii musafiri ai lui Nancy plecaseră, fiecare cu câte un balon şi o acadea. Doris o dusese pe Nancy sus, să facă o baie. Lawrence propusese un pahar de whisky şi plecase să caute o sticlă. Salonul era cu susul în jos, cu mobilele date deoparte, dar ei se aşezară, fără să le pese de nimic, chiar în mijlocul acelui balamuc – Richard se prăbuşi într-un fotoliu, iar Penelope se aşeză pe covoraşul din faţa căminului, la picioarele lui.

— Exerciţiul a durat mai mult, spuse el. A fost mai complicat… decât ne-am aşteptat. Nici măcar n-am putut să-ţi scriu.

— Mi-am imaginat.

Se lăsă tăcerea. Richard simţea cum i se închid ochii de la căldura din cămin. Luptându-se cu somnul, se frecă la ochi şi

îşi trecu o mână peste obrazul nebărbierit.

— Cred că arăt jalnic. Nu m-am bărbierit şi n-am mai dormit de trei nopţi. Păcat, pentru că plănuiam să te iau la plimbare şi să fii numai a mea tot restul serii, poate chiar şi noaptea; dar nu cred că sunt în stare. Te deranjează? Poţi să mai aştepţi?

— Bineînţeles. Nu mă deranjează nimic, acum când te-ai întors sănătos acasă. Mi-am imaginat tot felul de grozăvii – că te-ai aruncat orbeşte în luptă, că ai fost ucis sau capturat.

— Mă subestimezi.

— Când ai fost plecat, mi s-a părut că e pentru totdeauna, dar acum, după ce ai venit şi te pot privi, te pot atinge, mi se pare că nici n-ai fost plecat. Şi nu numai mie mi-ai lipsit. Şi tata ducea dorul partidelor de table.

— Am să vin într-o seară, să facem un joc. Richard se aplecă şi-i luă faţa în mâini. Eşti la fel de frumoasă cum îmi aminteam, îi spuse. Poate chiar şi mai şi, adăugă el, privind-o amuzat, strângând din pleoapele obosite.

— Ce-i aşa de amuzant?

— Tu. Ai uitat că ţi-ai pus pe cap o pălărie de hârtie care nu ţi se potriveşte deloc?

Richard nu mai rămase decât puţină vreme, destul însă pentru a bea paharul de whisky pe care i-l adusese Lawrence. După aceea, epuizarea îşi spuse cuvântul şi, înghiţindu-şi un căscat, se ridică în picioare, îşi ceru scuze pentru că era o companie aşa de plicticoasă şi îşi luă rămas-bun. Penelope îl conduse. Afară, pe întuneric, se sărutară. Apoi el plecă, pe poteca din grădină, spre un duş fierbinte, un pat cald şi somnul de rigoare.

Penelope intră în casă şi închise uşa. Ezită o clipă, căci avea nevoie de puţin timp pentru a-şi pune ordine în gândurile nebuneşti şi, în cele din urmă, pătrunse în sufragerie, luă o tavă şi trecu la plicticoasa obligaţie de a curăţa urmele rămase după petrecerea lui Nancy.

Era în bucătărie, spălând vasele, când Doris îşi făcu apariţia.

— Nancy a şi adormit. A vrut să se culce îmbrăcată cu rochia nouă. Sunt stoarsă de oboseală, oftă ea. Am crezut că

petrecerea asta n-o să se mai sfârşească niciodată.

Trase un şervet de pe raft şi începu să şteargă vasele.

— Richard a plecat?

— Da.

— Am crezut că te scoate în oraş în seara asta.

— Nu. S-a dus acasă, să recupereze somnul pierdut.

Doris şterse un teanc de farfurii, aşezându-le apoi unele peste altele.

— Oricum, a fost drăguţ din partea lui că a apărut. Da' tu îl aşteptai?

— Nu.

— Mi-am închipuit eu.

— De ce?

— Te-am urmărit. Te-ai albit toată la faţă. Îţi străluceau ochii. Mi-am zis că o să leşini.

— Eram surprinsă, nimic mai mult.

— Haida-de! Zău aşa, Penelope, nu sunt nici eu proastă. E rupere de nori când vă întâlniţi voi doi. L-am văzut eu cum te privea. E mort după tine. Şi din câte văd, de când a intrat el în viaţa ta, sentimentul e reciproc.

Penelope spăla o cană pe care era pictat iepuraşul Peter. O răsuci în mâini, în apa cu clăbuci.

— Nu mi-am dat seama că se vede aşa de bine.

— Ei, nu te necăji. N-are de ce să-ţi fie ruşine că un tip aşa de chipeş ca Richard Lomax flirtează cu tine.

— Nu cred că e vorba doar de un flirt. Pentru mine, e sigur că nu e numai atât. Îl iubesc.

— Fugi d'aci!

— Şi nu prea ştiu ce-am să fac…

— E chiar *aşa* de serios?

Penelope întoarse capul, uitându-se la Doris. Privirile li se întâlniră şi, în acea clipă, înţelese că, de-a lungul anilor, deveniseră foarte apropiate. Împărţeau responsabilităţi, dureri, frustrări, secrete, glume, hohote de râs, şi astfel îşi construiseră o relaţie care trecea dincolo de graniţele unei simple prietenii. De fapt, mai mult decât oricine altcineva, Doris cea practică, cu picioarele pe pământ şi de o bunătate nemărginită umpluse

golul dureros, lăsat de moartea lui Sophie. Aşa că era uşor să te confesezi ei.

— Da.

Se lăsă tăcerea.

— Te culci cu el, aşa-i? întrebă Doris, pe un ton minunat de firesc.

— Da.

— Cum naiba aţi reuşit?

— Ei, Doris, n-a fost prea greu.

— Nu… vreau să spun… hm, *unde?*

— La atelier.

— Fir-aş a naibii, spuse Doris, care nu înjura decât atunci când nu mai ştia ce să spună.

— Eşti şocată?

— De ce să fiu şocată? Nu-i treaba mea.

— Sunt măritată.

— Da, eşti măritată, ghinionul naibii.

— Nu-ţi place Ambrose?

— Ştii că nu. N-am zis niciodată nimic, dar o întrebare directă merită un răspuns direct. Cred că e un soţ îngrozitor şi un tată îngrozitor. Abia dacă trece să te vadă – şi să nu-mi spui tu mie că nu are permisii. Abia dacă îţi scrie. Şi nici măcar nu-i trimite un cadou lui Nancy, de ziua ei de naştere. Ca să fiu sinceră, Penelope, nu te merită. De ce te-oi fi măritat cu tipul pentru mine e un mister.

— Eram însărcinată cu Nancy, spuse Penelope, dezarmată.

— Mai tâmpit motiv nici că se poate.

— N-am crezut niciodată că ai să spui aşa ceva.

— Dar ce crezi tu? Că sunt vreo sfântă?

— Deci nu dezaprobi ceea ce fac eu?

— Nu. Richard Lomax e un gentleman *adevărat*, iar pe lângă el, Ambrose Keeling nu face nici cât o ceapă degerată. Şi de ce, mă rog, să nu te distrezi? Ai numai douăzeci şi patru de ani, şi numai Dumnezeu ştie ce viaţă plicticoasă ai dus în ultimii ani. Mă mir că nu ţi-ai luat câmpii până acum, aşa cum te ştiu eu. Ce-i drept, să recunoaştem, până să apară Richard, pe aici nu prea dădeam în brânci cu talentele locale.

Fără să vrea, Penelope începu să râdă, cu toate că nu era momentul cel mai potrivit.

— Doris, nu ştiu ce m-aş face fără tine.

— Ai putea face multe lucruri, presupun. Cel puţin, acum, ştiu încotro bate vântul. Şi cred că e grozav.

— Dar cum se va termina?

— E vreme de război. Nu putem fi siguri de nimic. Trebuie, doar, să profităm de fiecare clipă de bucurie, cât încă se mai poate. Dacă el te iubeşte, iar tu îl iubeşti pe el, atunci mergeţi mai departe. Eu vă sprijin pe amândoi şi-am să fac tot ce-mi stă în puteri să vă ajut. Acum, pentru numele lui Dumnezeu, hai să terminăm odată cu vasele astea, până nu vin băieţii acasă, şi să ne apucăm de pregătit cina.

Era decembrie. Până să-şi dea ei seama, se şi apropiase Crăciunul, cu toate pregătirile pe care le presupunea. Era greu, în magazinele goale din Porthkerris, să cumperi ceva potrivit pentru oricine, dar reuşiră, în cele din urmă, să adune cadourile, să le împacheteze şi să le ascundă, exact ca în fiecare an. Doris făcu o plăcintă de Crăciun, ca pentru vremuri de război, după reţeta Ministerului Alimentaţiei, iar Ernie promise să sucească gâtul unei păsări din curte, în locul curcanului tradiţional. Generalul Watson-Grant aduse, din grădina lui, un molid mititel, iar Penelope scormoni prin casă până găsi cutia cu globuri şi jucării, păstrată de pe când era copil, alături de conurile de brad aurite, steluţele de hârtie şi lănţişoarele de beteală.

Richard promise o permisie de Crăciun, dar pleca la Londra, să-şi petreacă vreo câteva zile cu mama lui. Totuşi, înainte de plecare, veni la Carn Cottage să le aducă tuturor daruri din partea sa. Erau învelite în hârtie maro şi legate cu funde roşii; fiecare pachet era împodobit cu abţibilduri strălucitoare, reprezentând prigorii şi ilice. Penelope era impresionată. Şi-l imagina umblând prin magazine, cumpărând funde; aşezat poate pe pat, în camera lui austeră de la comandamentul marinei, chinuindu-se să facă pachetele şi legându-le apoi cu funde. Încercă să şi-l imagineze pe

Ambrose, într-o asemenea atitudine intimă care să-i ia atâta timp, dar nu reuşi.

Ea cumpărase, pentru Richard, un fular stacojiu din lână de oaie. Nu costase numai bani, ci şi câteva cupoane preţioase şi, probabil, el avea să-l considere cât se poate de inutil, pentru că nu putea să-l poarte la uniformă şi nu se îmbrăca niciodată în civil. Dar era aşa de frumos, aşa de colorat şi de potrivit pentru Crăciun, încât Penelope nu fusese în stare să reziste. Îl împachetase în pergament, găsise chiar şi o cutie şi, când Richard puse teancul de cadouri sub brad, îi dădu şi ea cadoul ei. El răsuci pachetul în mâini.

— Ce-ar fi să-l deschid acum?

— A, nu, n-ai voie, răspunse ea, îngrozită. Trebuie să-l ţii până la Crăciun.

— Bine. Dacă aşa spui tu…

Penelope nu dorea să-i spună „la revedere". Zâmbind, îi ură, însă „petrecere frumoasă".

O sărută.

— Şi ţie la fel, draga mea, îi răspunse, simţind cum i se frânge inima. Crăciun fericit!

Dimineaţa de Crăciun începu devreme, ca de obicei, cu strigătele obişnuite de entuziasm. Erau toţi şase strânşi în dormitorul lui Lawrence; cei mari îşi beau ceaiul, iar copiii se înghesuiseră pe patul lui mare, să vadă ce au în ciorapi. Răsunară sunete de trompetă, apărură tot felul de jocuri şi mere pe care le mâncară imediat, iar Lawrence îşi puse un nas fals, cu mustaţă *à la* Hitler şi toată lumea se prăpădi de râs. Urmă micul dejun şi apoi, după tradiţie, se înghesuiră cu toţii în salon, după cadourile aşezate sub pom. Entuziasmul crescu. Imediat, podeaua se umplu de hârtii şi benzi colorate, şi strigăte de veselie şi satisfacţie răsunară până la cer.

— A, mulţumesc, mamă, e exact ce-mi doream. Uite, Clark, un *claxon* pentru *bicicleta* mea!

Penelope pusese deoparte cadoul de la Richard, ca să fie ultimul pe care să-l deschidă. Ceilalţi nu aveau aceeaşi putere. Doris rupse hârtia cadoului ei şi scoase de acolo o eşarfă de

mătase, incredibil de mare şi frumoasă, în culorile curcubeului.

— N-am mai avut niciodată aşa ceva, strigă ea, în culmea extazului şi, îndoind-o în triunghi, şi-o puse pe cap, legând-o sub bărbie. Cum arăt?

— Ca prinţesa Elizabeth călare pe ponei, îi spuse Ronald.

— O-ho-ho! râse ea, exaltată. Foarte modern, ce mai!

Pentru Lawrence, era o sticlă de whisky; pentru băieţi, praştii serioase, mortale. Pentru Nancy, un serviciu complet de ceai, de jucărie, cu căniţe albe de porţelan, cu marginile aurite şi pictate cu floricele minuscule.

— Ţie ce ţi-a dat, Penelope?

— Încă n-am deschis pachetul.

— Deschide-l acum.

Aşa şi făcu, cu ochii tuturor aţintiţi asupra ei. Desfăcu funda şi trase de marginile hârtiei. Înăuntru se afla o cutie albă scrisă cu negru. Chanel no. 5. Desfăcu capacul cutiei şi zări sticla pătrată, aşezată pe falduri de satin, cu dopul de cristal deasupra lichidului auriu, preţios. Doris rămăsese cu gura căscată.

— N-am mai văzut niciodată o sticlă aşa de mare. Doar la magazin, zău aşa. Nici mai mult, nici mai puţin decât Chanel no. 5! Măiculiţă, ce fain ai să miroşi!

Sub capacul cutiei se afla un plic albastru, împăturit strâns. Pe furiş, Penelope îl luă şi-l ascunse în buzunarul puloverului. Mai târziu, pe când ceilalţi strângeau hârtiile rămase pe podea, ea urcă în camera ei şi deschise scrisoarea.

> Fetiţa mea dragă.
>
> Crăciun fericit. Acest dar a venit pentru tine de dincolo de Atlantic. Un bun prieten de-al meu a fost la New York, pentru realimentarea crucişătorului său şi mi l-a adus când s-a întors în Anglia. Pentru mine, Chanel no. 5 evocă tot ceea ce-i minunat şi sexy, extaz şi veselie. O masă la Berkeley; Londra în luna mai, cu liliacul înflorit; cu veselie şi dragoste; şi tu. Eşti mereu în gândul meu. Eşti mereu în sufletul meu.
>
> Richard

Era acelaşi vis. Pentru ea, era locul de baştină al lui Richard.

Mereu acelaşi. Un domeniu întins, împădurit şi, la capătul lui, o casă cu acoperişul plat, o casă mediteraneană. Iată piscina, unde înoată Sophie; tata, în faţa şevaletului, cu faţa ascunsă de umbra lăsată de pălăria cu boruri mari. Apoi, plaja pustie şi certitudinea ei că nu caută scoici – caută pe cineva. Apărea şi el şi, zărindu-l, i se umplea sufletul de bucurie. Dar, înainte să ajungă la el, o ceaţă deasă se ridica dinspre mare, întunericul creştea, asemenea mareelor, cuprinzându-l şi, în cele din urmă, înecându-l.

Richard!

Se trezi strigându-l. Dar visul, împreună cu el, pieri. Simţea doar cearşafurile reci de pe cealaltă parte a patului. Auzea marea murmurând pe plajă, dar nici urmă de vânt. Şi atunci, ce o speriase, ce se ascundea în subconştientul ei? Deschise ochii. Întunericul se risipea şi, de cealaltă parte a ferestrei deschise, cerul palid purta semnele zorilor, iar semiîntunericul începea să dea contur obiectelor atât de familiare ei. Rama metalică de la picioarele patului, măsuţa de toaletă, oglinda înclinată care reflecta cerul. Văzu fotoliul micuţ, valiza aşezată lângă el, pe podea, plină pe jumătate…

Asta era. Valiza. Astăzi. Plec chiar astăzi. În vacanţă, timp de şapte zile; cu Richard.

Rămase aşa, gândindu-se la el o vreme, iar apoi îşi aminti de visul ciudat. Nu se schimba niciodată; mereu aceleaşi secvenţe. Imagini nostalgice ale unei mulţumiri pierdute; apoi, căutarea. Totul se pierdea în nesiguranţă şi se încheia cu acel sentiment de pierdere definitivă. Dar, gândindu-se mai atent, poate că nu era chiar aşa de ciudat, căci visul îi invadase somnul la puţin timp de la întoarcerea lui Richard din Londra, la începutul lui ianuarie, după care reapăruse, la intervale neregulate, în ultimele două luni şi jumătate.

Fusese o perioadă de frustrări teribile, pentru că el era atât de ocupat şi implicat în munca lui, încât abia dacă îl văzuse. Exerciţiile de instrucţie, proporţional cu vremea rea, se intensificaseră vizibil. Faptul era şi mai evident datorită creşterii numărului de trupe şi vehicule ale armatei, apărute în zonă. Acum, convoaiele deveniseră ceva obişnuit pe străzile

strâmte din oraş şi din port, iar tabăra trupelor de comando de pe digul de nord era în plină activitate militară.

Evident, lucrurile deveneau din ce în ce mai serioase. Elicoptere decolau spre mare şi, după Anul Nou, o companie de genişti apăruse peste noapte, pornind spre mlaştinile pustii de dincolo de stâncile de la Boscarben, unde amenajaseră un poligon de trageri. Era o imagine sinistră, cu sârma ghimpată, steguleţele roşii de avertizare şi imensele pancarte de semnalizare, aparţinând Ministerului de Război, care interziceau populaţiei civile trecerea, sub ameninţarea morţii. Când bătea vântul din direcţia aceea, în Porthkerris se auzeau cu claritate, zi şi noapte, focuri de armă. Noaptea, mai ales, era înfricoşător, pentru că, trezindu-te brusc, cu inima bătând să-ţi spargă pieptul, n-aveai cum să ştii precis ce se întâmplă.

Din când în când, Richard îşi făcea apariţia, neanunţat, ca de obicei. Paşii lui în hol, vocea lui înaltă nu încetau să-i umple sufletul de bucurie. De obicei, aceste vizite aveau loc după cină, când putea sta cu ea şi tatăl ei la cafea, pentru ca apoi să joace table până spre dimineaţă. Odată, după ce telefonase şi reţinuse o masă în ultimul moment, o luase cu el şi se duseseră la Gaston, la cină, unde băuseră o sticlă din vinul excelent al patronului şi stătuseră de vorbă, după săptămâni întregi de dor.

— Vorbeşte-mi despre Crăciun, Richard. Cum a fost Crăciunul tău?

— Liniştit.

— Ce-ai făcut?

— Am fost la concerte. Am fost la slujba de la miezul nopţii, la Catedrala Westminster. Am vorbit.

— Numai tu şi mama ta?

— Au mai trecut câţiva prieteni pe la noi. Dar, în cea mai mare parte a timpului, numai noi doi.

Probabil că fusese plăcut. Penelope era curioasă.

— Despre ce-aţi vorbit?

— Despre multe lucruri. Despre tine.

— I-ai spus de mine?

— Da.

— Ce i-ai spus?

Se întinse peste masă şi o luă de mână.

— Că am găsit singura femeie din lume alături de care doresc să-mi petrec restul vieţii.

— I-ai spus că sunt căsătorită şi că am un copil?

— Da.

— Cum a reacţionat la vestea asta?

— A fost surprinsă. Apoi, te-a compătimit şi te-a înţeles.

— Pare o femeie cumsecade.

— Mie îmi place, zâmbi el.

Apoi, înainte ca ei să apuce să-şi dea seama, lunga iarnă luă sfârşit. În Cornwall, primăvara soseşte repede. Aerul înmiresmat, căldura razelor soarelui se fac simţite pe când restul ţării încă mai tremură de frig. Nici acum nu era altfel. În toiul pregătirilor de război, printre focuri de armă şi elicoptere ridicate în aer, păsările migratoare îşi făcuseră apariţia peste văi. În ciuda titlurilor ce apăreau prin ziare, cu majuscule, a speculaţiilor şi zvonurilor despre debarcarea iminentă în Europa, primăvara le dăruia primele sale zile îmbălsămate, cu cerul senin şi tihnă în suflet. Mugurii înfloreau pe ramuri, păşunile se înverzeau, colorate, din loc în loc, de frunze proaspete de ferigă, iar pe marginea drumurilor, flori de ciuboţica-cucului îşi ţeau căpşoarele colorate.

Într-o astfel de zi, Richard constată că e liber, fără niciun fel de obligaţii presante, astfel că reuşiră, în sfârşit, să se întoarcă la atelier. Să facă focul şi să-l lase să le lumineze dragostea; să pătrundă din nou în lumea lor intimă, secretă; să-şi potolească setea de celălalt şi să devină un singur trup, o entitate plină de lumină.

— Cât va mai dura până vom mai veni din nou aici? vru să ştie Penelope, după aceea.

— Ce bine ar fi dacă aş şti!

— Sunt lacomă. Mereu vreau mai mult. Mereu vreau un mâine.

Stăteau la fereastră. Jos, plaja era scăldată în lumină; nisipul strălucea orbitor, iar marea de un albastru intens reflecta, în

mii de fărâme, razele soarelui. Pescăruşi purtaţi de vânt ţipau şi fluturau din aripi, şi chiar dedesubtul ferestrei, doi băieţi căutau creveţi în apa strânsă printre stânci.

— În clipa asta, ziua de mâine rămâne un vis.

— Te gândeşti la război?

— Ca şi naşterea şi moartea, războiul face parte din viaţă.

— Nu vreau să fiu egoistă, oftă ea. Mă gândesc la milioanele de femei din lume care ar da tot ce au ca să fie în locul meu, la căldură, în siguranţă, cu burta plină şi toată familia împrejur. Dar n-are sens. Sunt furioasă, pentru că nu pot fi tot timpul cu tine. Într-un fel, ceea ce înrăutăţeşte lucrurile este şi faptul că tu eşti, de fapt, *aici.* Nu păzeşti Gibraltarul, nu te lupţi în jungla din Burma, sau pe cine ştie ce distrugător, în Atlantic. Eşti *aici.* Şi totuşi, războiul ne desparte, ne îndepărtează. Adevărul este că, în toată fierberea asta, cu nesfârşitele zvonuri despre debarcare, am sentimentul teribil că timpul trece pe lângă noi. Tot ce putem obţine sunt numai câteva ore furate.

— Am o săptămână de permisie la sfârşitul lunii, îi spuse el. Vrei să vii cu mine undeva?

În timp ce vorbea, Penelope îi urmărise pe cei doi băieţi, cu plasele lor pentru creveţi. Unul găsise ceva, în adânc, printre alge. Se aplecă, să vadă mai bine, udându-şi pantalonii la genunchi. O săptămână de permisie. O săptămână. Întoarse capul şi-l privi pe Richard, convinsă fie că nu înţelesese bine, fie că o tachina ca s-o scoată din minţi înţelese totul, după expresia de pe faţa ei, şi-i zâmbi.

— Vorbesc serios, o asigură el.

— O săptămână întreagă?

— Da.

— De ce nu mi-ai spus până acum?

— Ce-i mai bun, la urmă.

O săptămână. Departe de tot, de toţi. Doar ei doi.

— Unde am putea să mergem? îl întrebă ea, precaută.

— Oriunde doreşti. Am putea merge la Londra. Să stăm la Ritz şi să facem turul teatrelor şi cluburilor de noapte.

Rămase pe gânduri. Londra. Se gândi la Oakley Street. Dar

Londra însemna Ambrose, iar casa din Oakley Street era bântuită de stafiile lui Sophie, Peter şi Elizabeth Clifford.

— Nu vreau să merg la Londra, spuse ea. Ce alternativă avem?

— O casă veche, numită Tresillick, pe coasta de sud, în Peninsula Roseland. Nu e nici mare, nici grandioasă, dar grădina se pierde în mare, cu glicine purpurii peste tot.

— Cunoşti casa asta?

— Da. Am locuit acolo într-o vară, când încă eram student.

— Cine locuieşte acolo?

— O prietenă a mamei mele. Helena Bradbury. E măritată cu un tip pe nume Harry Bradbury, căpitan în marina regală, comandant al unui crucişător al flotei britanice. După Crăciun, mama i-a scris, şi acum două zile am primit o scrisoare de la ea, prin care ne invită să stăm acolo.

— *Ne* invită?

— Pe tine şi pe mine.

— Ştie de existenţa mea?

— Evident.

— Dar, dacă stăm la ea, nu va trebui să dormim în camere separate şi să fim îngrozitor de discreţi?

Richard izbucni în râs.

— N-am mai văzut o femeie care să caute obstacolele cu lumânarea, ca tine.

— Nu le caut. Încerc să fiu realistă.

— Nu cred că vor apărea asemenea probleme. Helena e recunoscută pentru lipsa ei de prejudecăţi. A fost crescută în Kenya şi, din cine ştie ce motiv, doamnele care au crescut în Kenya se ţin rareori de bârfe.

— Ai primit invitaţia ei?

— Încă nu. Am vrut să vorbesc mai întâi cu tine. Mai sunt şi alte lucruri la care trebuie să ne gândim. La tatăl tău, de exemplu.

— Tata?

— N-o să se împotrivească, dacă te iau cu mine?

— Richard, îl cunoşti îndeajuns de bine ca să ştii că nu e genul ăsta de om.

— I-ai spus de noi?

— Nu. Nu în atât de multe cuvinte. Dar ştie, adăugă ea şi zâmbi.

— Şi Doris?

— Lui Doris i-am spus. Ea e de părere că e un lucru minunat. Crede că eşti adorabil, exact ca Gregory Peck.

— În cazul ăsta, nimic nu ne mai poate opri. Deci… se ridică în picioare… hai să mergem. Ia-ţi lucrurile şi hai la drum. Avem multă treabă.

Chiar pe colţ, lângă magazinul doamnei Thomas, se afla un telefon şi se înghesuiră amândoi în cabină, iar Richard formă numărul de la Tresillick. Penelope se afla atât de aproape încât auzea telefonul sunând la celălalt capăt al firului.

— Alo! Vocea feminină, puternică şi clară, putea fi uşor auzită de Penelope şi aproape că-i sparse timpanul lui Richard. Helena Bradbury la telefon.

— Helena? Richard Lomax la telefon.

— Richard, zăpăcitule! De ce nu m-ai sunat până acum?

— Îmi pare rău, dar zău că nu am avut nicio posibilitate…

— Ai primit scrisoarea mea?

— Da. Am…

— Vii aici?

— Dacă se poate.

— Minunat! Mă înnebuneşte să ştiu că nu mi-ai spus nimic în tot timpul ăsta şi că a trebuit să aflu de la mama ta. Când veniţi?

— Păi, o să am o săptămână de permisie la sfârşitul lui martie. E convenabil pentru tine?

— La sfârşitul lui martie? La naiba, n-am să fiu aici. Plec la Chatham, să petrec câteva zile cu bătrânul. Nu poţi să aranjezi pentru altă dată? Nu, bineînţeles că nu poţi. Ce întrebare prostească! Ei, nu-i nimic. Vino, oricum. Casa e a voastră, puteţi face ce vreţi. E doamna Brick aici; stă la căsuţă. Are o cheie. Vine şi pleacă. Am să las nişte mâncare în cămară. Simţiţi-vă ca acasă…

— Dar e prea mult…

— Nu sărăcesc eu din asta. Dacă vrei să-ţi plăteşti datoria

faţă de mine, ajută-mă şi tunde iarba. Mă necăjeşte faptul că n-am să fiu şi eu acolo. Nu-i nimic, rămâne pe altă dată. Scrie-mi, să mă anunţi când să-i spun doamnei Brick să vă aştepte. Acum trebuie să-mi iau zborul. Mi-a făcut plăcere să vorbim. La revedere!

Cu aceste cuvinte, închise. Richard, rămas cu receptorul bâzâind în mână, îl puse la loc încet.

— Iată o persoană care vorbeşte puţin, dar acţionează repede, spuse el, îmbrăţişând-o pe Penelope şi sărutând-o. Pentru prima dată, aşa cum arătau acolo, în cabina telefonică mică şi urât mirositoare, Penelope îndrăzni să creadă că se va întâmpla cu adevărat. Plecau împreună şi, de fapt, nu era o simplă „permisie“ – ce oribil era cuvântul acela tipic cazon –, ci o adevărată vacanţă.

— Nimic nu ne mai poate opri, nu-i aşa, Richard? Nimic rău nu se mai poate întâmpla.

— Nu.

— Cum ajungem acolo?

— Trebuie să ne gândim. Poate cu trenul, până la Truro. Cu taxiul.

— Dar n-ar fi mai amuzant să luăm maşina? se lumină ea, dintr-odată. Luăm Bentley-ul. Tata o să ni-l împrumute.

— N-ai uitat nimic?

— Ce anume?

— O problemă minoră – a benzinei.

Într-adevăr, uitase. Şi totuşi.

— Am să vorbesc cu domnul Grabney, îi spuse ea.

— Şi el ce-o să facă?

— O să ne facă rost de benzină, cumva. Ştie el de unde. De pe piaţa neagră, dacă e nevoie.

— De ce ar face asta?

— Pentru că e prietenul meu şi îl cunosc de-o viaţă. Doar n-ai să refuzi să mă duci la Roseland cu un Bentley de împrumut, cu rezervorul plin cu benzină cumpărată la negru?

— Nu. Cu condiţia să-mi garantezi în scris că nu ajungem la închisoare.

Îi zâmbi. Se lăsă pradă imaginaţiei. Se şi vedea pornind la

drum, străbătând şoselele mărginite cu verdeaţă din sud, cu Richard la volan şi bagajele pe bancheta din spate.

— Ştii ceva? îi spuse Penelope. Până plecăm, o să fie iarăşi primăvară. Primăvară, cu adevărat.

Era o casă tainică, greu de găsit, ascunsă bine într-un colţ de lume care nu-şi schimbase nici felul de a fi, nici imaginea, de multe secole. De pe drum nici nu se zărea, protejată de privirile tuturor de pădure şi drumul desfundat, pe marginea căruia creşteau tufe dese de hortensii. Când o descopereai, în sfârşit, constatai că această casă pătrată rezistase timp de secole; în jurul ei se construiseră anexe, grajduri şi ziduri de protecţie, toate acoperite cu iederă, plante agăţătoare, muşchi şi ferigi.

În faţa casei, grădina, pe jumătate sălbatică şi pe jumătate cultivată, cobora în pantă, străbătând pajişti şi terase, până la malul unui golfuleţ dantelat, umflat de apele fluxului şi plin de verdeaţă. Poteci strâmte te chemau, seducătoare, printre pâlcuri de camelii, azalee şi rododendroni cu flori roz, perlate. La marginea apei, iarba creştea în voie, colorată din loc în loc de narcise galbene, iar mai departe se zărea un mic debarcader de lemn, cu o barcă ancorată la chei.

Glicinele care acopereau zidurile casei nu înfloriseră încă, dar alte flori se zăreau pretutindeni şi, lângă terasă, un cireş sălbatic înflorit lumina priveliştea cu petalele lui albe, delicate, pe care orice pală de vânt le aşternea pe pământ, asemenea unei ninsori spulberate.

După cum le promisese, doamna Brick se afla acolo, pentru a-i întâmpina şi ieşi la poartă în clipa în care vechiul Bentley trase în spatele casei, încheindu-şi, în sfârşit, drumul. Doamna Brick avea părul alb nepieptănat şi albeaţă la un ochi, ciorapi groşi şi era încinsă cu un sorţ.

— Sunteţi maiorul şi doamna Lomax, nu-i aşa?

Penelope amuţi auzind cum li se adresase, dar Richard, calm, puse stăpânire pe situaţie.

— Da, exact, spuse el, coborând din maşină. Iar

dumneavoastră sunteţi, probabil, doamna Brick.

Se apropie de ea, cu mâna întinsă.

Era rândul doamnei Brick să fie surprinsă. Îşi şterse mâna roşie de spatele şorţului, înainte de a-i strânge mâna.

— Aşa este. Era greu să-ţi dai seama exact încotro priveşte ochiul acoperit de albeaţă. Am stat aici, doar ca să vă primesc. Mi-a zis doamna Bradbury. Mâine nu vin pe-aici. Aveţi bagaje, nu?

Intrară în casă, în urma ei, oprindu-se în holul pardosit cu dale de piatră, din care pornea spre etaj o scară de piatră, în spirală. Treptele erau roase de paşii celor care trecuseră pe acolo în atâţia ani şi se simţea un miros mustos, de igrasie, deloc neplăcut, însă, căci amintea de magazinele de antichităţi.

— Să vă arăt casa. Sufrageria şi salonul… mobilele sunt acoperite, să nu se umple de praf. Doamna Bradbury nu le-a mai folosit de când a început războiul. Preferă biblioteca. Aici este. Trebuie să lăsaţi să ardă focul, să vă fie cald. Iar dacă bate soarele, puteţi deschide glasvandul, să ieşiţi pe terasă. Acum, haideţi să vă arăt bucătăria… Porniră, ascultători, în urma ei. Trebuie să goliţi rezervorul şi să-l umpleţi în fiecare dimineaţă, altfel nu mai aveţi apă caldă…

Arătându-le cum se face, apucă un buton de alamă şi îl împinse, înainte şi înapoi, de vreo două ori, provocând un zgomot infernal în măruntaiele cazanului vechi.

— Aveţi nişte şuncă rece în cămară, iar eu am adus lapte, ouă şi pâine. Aşa mi-a zis doamna Bradbury.

— Sunteţi foarte amabilă.

Dar ea nu avea timp de pierdut cu amabilităţi.

— Acum, să mergem sus. Richard şi Penelope îşi luară bagajele şi porniră după ea. Baia şi toaleta sunt aici, pe culoar.

Cada de baie era înălţată pe picioare, iar robinetele erau din cupru; bazinul toaletei avea un lanţ cu mâner, pe care scria TRAGE.

— E cam prăpădit şi vechi. Dacă nu funcţionează de prima dată, trebuie să aşteptaţi puţin şi să mai încercaţi o dată.

— Mulţumim că ne-aţi spus.

Nu mai era însă timp pentru a discuta complexitatea

instalaţiilor sanitare, căci bătrâna pornise mai departe, deschizând uşa de la capătul scărilor; din cameră se simţi un val de aer proaspăt.

— Am ajuns. V-am pregătit camera de oaspeţi cea mai bună, iar priveliştea e superbă, zău aşa. Sper că patul e bun. Am pus sub pătură o sticlă cu apă caldă, să tragă umezeala. Aveţi grijă când ieşiţi pe balcon. Lemnul e cam putred. S-ar putea să cădeţi. Ei, cam asta e. Îşi făcuse datoria. Acum, conchise ea, pot să plec.

Pentru prima dată, Penelope reuşi să spună şi ea ceva.

— Când vă mai vedem pe aici, doamnă Brick?

— A, mai trec eu. Când şi când. Să mă îngrijesc de dumneavoastră. Aşa mi-a zis doamna Bradbury.

Cu aceste cuvinte, se întoarse şi plecă.

Penelope nu îndrăznea să se uite la Richard. Rămase nemişcată, cu mâna peste gură, reuşind să-şi stăpânească bucuria, până când auzi zgomotul uşii şi înţelese că doamna Brick n-o mai putea auzi. După aceea nu mai conta. Se lăsă pe spate, pe patul mare şi moale, râzând cu lacrimi. Richard veni să se aşeze lângă ea.

— Va trebui să stabilim cu care ochi vede bine, spuse el, altfel s-ar putea să dăm naştere unor complicaţii teribile.

— „E cam veche toaleta asta.“ Parcă era iepuraşul alb din poveste, aşa ne zorea să mergem mai departe.

— Cum te simţi pe post de doamna Lomax?

— Nici nu-mi vine să cred.

— Presupun că „aşa a zis doamna Bradbury“.

— Acum înţeleg la ce te refereai când vorbeai de doamnele crescute în Kenya.

— Ai să fii fericită aici?

— Cred că am să mă descurc.

— Cum aş putea să te fac şi mai fericită?

Penelope începu iarăşi să râdă. Se întoarse lângă ea şi o cuprinse în braţe, atent şi fără grabă. Prin fereastra deschisă se auzeau zgomotele de afară. Ţipătul unui pescăruş în depărtare. Mai aproape, uguitul unui porumbel. O pală uşoară de vânt foşnea printre ramurile cireşului alb. Încet, apele

fluxului se umflau, acoperind mâlul de pe malurile golfului.

Mai târziu, şi-au despachetat valizele şi s-au acomodat cu casa. Richard şi-a pus o pereche de pantaloni roşi, de catifea reiată, un pulover alb, pe gât, şi nişte ghete uzate, de piele. Penelope i-a ascuns uniforma în dulap, în spatele celorlalte haine, apoi a făcut vânt valizelor sub pat.

— Parcă ar fi începutul unei vacanţe de pe vremea şcolii, spuse Richard. Hai să pornim în cercetare!

Au cercetat mai întâi casa, deschizând uşi, descoperind scări şi pasaje neaşteptate, obişnuindu-se cu locul. Jos, în bibliotecă, au deschis larg glasvandul şi apoi s-au uitat peste titlurile cărţilor, au găsit un gramofon vechi şi un teanc de discuri minunate. Delius, Brahms, Charles Trenet, Ella Fitzgerald.

— Putem organiza serate muzicale.

Focul pâlpâia în căminul masiv. Richard se aplecă să mai pună câţiva butuci din coşul de lângă grătar şi apoi, ridicându-se, zări un plic care îi era adresat, sprijinit de ceasul de pe mijlocul poliţei căminului. Îl luă şi îl deschise, iar înăuntru găsi un mesaj de la gazda lor absentă.

> Richard. Maşina de tuns iarbă e în garaj, împreună cu o canistră de benzină. Cheia de la pivniţă e agăţată deasupra uşii de la pivniţă. Luaţi tot ce doriţi de acolo. Distracţie plăcută. Helena

Au ieşit afară, pe uşa de la bucătărie şi, străbătând un şir întreg de cămări, debarale, oficii şi spălătorii, toate pardosite cu dale de piatră, ajunseră în cele din urmă într-o curte pietruită, plină de frânghii pentru rufe. Grajdurile de odinioară erau acum folosite drept garaje, magazii de unelte şi depozite de lemne. Acolo găsiră maşina de tuns iarbă şi, tot acolo, o pereche de vâsle şi o velă înfăşurată.

— Astea sunt pentru barcă, comentă satisfăcut Richard. Când apele vor fi îndeajuns de adânci, am putea ieşi cu barca.

Mai departe, au dat peste o poartă veche, de lemn, ascunsă într-un zid de granit, acoperit de licheni. Richard se opinti cu umărul în ea şi o deschise; se treziră, brusc, în ceea ce fusese

odată grădina de zarzavat. Văzură serele şubrede şi rândurile de castraveţi, dar buruienile lăsate în voie de multă vreme acoperiseră totul şi acum, din gloria de odinioară, nu mai rămăseseră decât nişte tufe de rubarbă, crescută la întâmplare, un strat de mentă şi vreo doi meri foarte bătrâni, noduroşi ca nişte oameni foarte în vârstă, dar încă aureolaţi de splendoarea florilor de un roz pal. Aerul cald era îmbălsămat de mireasma lor.

Era trist să vezi o asemenea sălbăticie. Penelope oftă.

— Ce păcat! Cred că a fost minunat în alte vremuri. Straturi de verdeţuri, încadrate de gard viu.

— Aşa era când am fost aici, înainte de război. Dar pe atunci erau doi grădinari. E imposibil să întreţii un asemenea domeniu de unul singur.

Ieşiră pe o altă poartă, descoperind o potecă pe care se putea ajunge la golf. Penelope culese un buchet de narcise şi se aşezară pe dig, privind cum se ridicau apele. Când li se făcu foame, se întoarseră în casă şi mâncară pâine cu şuncă şi nişte mere încreţite, pe care le găsiseră în cămară. Târziu, după-amiază, când apele se ridicaseră destul, luară nişte impermeabile din debaraua familiei Bradbury, vâslele şi vela şi porniră cu barca în larg. Cât rămaseră în golf, la adăpost, nu înaintară prea mult, dar, odată ajunşi în larg, briza îi ajută să înainteze. Richard fixă vela pe catargul central. Bărcuţa se legănă periculos de mult, dar rezistă şi porniră mai departe, în viteză, despicând valurile şi ridicând în aer picăturile de spumă, pe apele adânci şi învolburate care se îndreptau spre Atlantic.

Era o casă tainică. O casă care părea să fi fost cuprinsă de somnul timpurilor apuse. Era limpede că viaţa de aici fusese întotdeauna liniştită şi fără griji; nimeni nu se grăbise niciodată. Asemenea unui ceas vechi, care merge cum vrea, sau poate asemenea unei persoane foarte bătrâne, cu ciudăţeniile ei, casa exista în afara timpului. O influenţă blândă, dar foarte profundă. Înainte de sfârşitul primei zile, obosiţi şi uimiţi de clima delicată a coastei de sud, Richard şi Penelope nu mai rezistaseră, seduşi de magia sa copleşitoare;

după aceea, timpul încetă să mai aibă vreo importanţă, încetă chiar să mai existe. Acolo nu erau ziare, radioul nu se deschidea niciodată şi, dacă suna telefonul, îl lăsau să sune, ştiind că apelul nu era pentru ei.

Zile şi nopţi curgeau liniştit, unele după altele, fără ca această continuitate să fie întreruptă de mese regulate, sau obligaţii urgente, sau de tirania ceasurilor. Singurul lor contact cu lumea dinafară era doamna Brick care, aşa cum promisese, venea şi pleca. Vizitele ei erau neregulate, în cel mai bun caz, ei neavând habar când urma să-şi facă apariţia. Uneori, apărea pe la trei după-amiaza, să cureţe sau să facă ordine, sau să dea cu mătura peste covoarele uzate. Într-o dimineaţă, foarte devreme, când încă erau în pat, ea dăduse buzna peste ei, cu tava pe care pusese cănile de ceai, dar, înainte ca ei să se dezmeticească îndeajuns pentru a-i mulţumi, ea trăsese draperiile, mormăise ceva despre vreme şi plecase.

După cum remarcase Richard, ar fi putut fi un moment foarte penibil.

În plus, asemenea unui spiriduş binevoitor, le aducea mâncare. Când intrau în bucătărie să caute ceva de mâncat, găseau, pe raftul din cămară, o farfurie cu ouă de raţă, o pasăre de curte, o bucată de unt proaspăt, de fermă, sau o pâine tocmai scoasă din cuptor. Cartofii erau curăţaţi şi morcovii raşi, iar odată le lăsase două bucăţi de plăcintă, atât de mari, încât nici chiar Richard nu reuşise să mănânce tot.

— Nici măcar nu i-am dat cupoanele noastre de hrană, constată Penelope uimită. Trăia pe cartelă de atâta timp, încât această abundenţă i se părea aproape un miracol. De unde naiba apar toate astea?

N-aveau să afle niciodată.

În acel început de primăvară, vremea era capricioasă. Când ploua, cădeau adevărate torente, şi atunci fie că îşi puneau haine potrivite şi porneau în câte o lungă plimbare, fie că stăteau acasă, lângă foc, cu o carte în mână sau jucând cărţi. Unele zile erau însorite şi calde, ca vara. Pe acelea le petreceau afară, luând câte o gustare la iarbă verde sau prăbuşiţi în câte un fotoliu de grădină. Într-o dimineaţă, simţindu-se plini de

energie, luară maşina şi străbătură scurta distanţă care îi separa de St. Mawes, să se plimbe prin sat, să vadă bărcile ieşite în larg şi, în cele din urmă, să bea ceva pe terasa hotelului Idle Rocks.

Soarele se zărea printre nori, iar aerul curat purta mireasma proaspătă a sării de mare. Penelope se lăsase pe spate, în scaun, cu ochii aţintiţi asupra unei bărci maronii, de pescuit, care îşi croia drum spre apele oceanului.

— Richard, tu te gândeşti vreodată la lux? îl întrebă ea.

— Nu mă obsedează, dacă asta vrei să ştii.

— Luxul, după părerea mea, e împlinirea deplină a celor cinci simţuri, în acelaşi timp. În clipa asta, noi ducem o viaţă de lux. Mi-e cald; iar dacă vreau, pot întinde mâna, să te ating. Miros marea şi chiar acum cineva prăjeşte ceapă la hotel. Delicios. Sorb dintr-o bere rece şi aud pescăruşii şi clipocitul apei şi motorul bărcii de pescuit, care duduie mulţumit.

— Şi ce vezi?

Îşi întoarse capul spre el, cum stătea pe scaun, cu părul răvăşit de vânt, îmbrăcat în puloverul vechi şi jacheta de tweed, cu petice de piele, care mirosea a cărbune.

— Te văd pe tine.

Richard zâmbi.

— Acum e rândul tău. Spune-mi ce înseamnă luxul pentru tine.

Tăcu, intrând în spiritul jocului, gândindu-se. În cele din urmă, spuse:

— Poate contrast, din cât cred eu. Munţii şi frigul pătrunzător al zăpezii strălucitoare sub cerul albastru şi un soare dogoritor. Sau să stai la soare, pe o piatră fierbinte şi să ştii că, în clipa în care nu mai poţi suporta arşiţa, apele adânci ale mării se află chiar lângă tine, aşteptând să te cufunzi în ele.

— Ce zici de-o zi cu ploaie rece, care să te moaie până la os, în care să ajungi acasă îngheţat şi să poţi, imediat, să intri în baia fierbinte, cu multă, multă apă?

— Şi asta e grozav. Sau să-ţi petreci o zi de la Silverstone, asurzit de maşinile pornite în cursă, iar apoi, pe drumul spre casă, să te opreşti într-o imensă catedrală, minunat de

frumoasă, şi acolo, înăuntru, să asculţi tăcerea.

— Ce groaznic ar fi să umbli după blănuri de samur, Rolls-Royce-uri şi smaralde imense, vulgare. Pentru că sunt sigură că, în clipa în care ai pune mâna pe ele, te-ai simţi minimalizat, doar pentru că ar fi ale tale. Şi nu ţi-ar mai trebui şi nici n-ai şti ce să faci cu ele.

— Ar fi un lux vinovat dacă-ţi propun să mâncăm aici?

— Nu, ar fi minunat. Chiar mă întrebam când ai de gând să-mi propui. Am putea mânca ceapă la cuptor. Mor de poftă de-o jumătate de oră.

Dar serile lor erau, poate, cele mai frumoase. Cu draperiile trase şi focul aprins în cămin, ascultau muzică, trecând în revistă colecţia de discuri a Helenei Bradbury şi schimbând, pe rând, acul sau întorcând maneta vechiului patefon de lemn. Îmbăiaţi şi schimbaţi, cinau lângă foc, pe o măsuţă mică, aranjată cu pahare de cristal şi tacâmuri de argint; mâncau ceea ce le lăsa doamna Brick şi beau o sticlă de vin, adusă mai devreme de Richard din pivniţă, după cum primise instrucţiuni. Afară, vântul de seară, care sufla dinspre mare, zgâlţâia ferestrele, dar asta nu făcea decât să le sublinieze izolarea, confortul şi solitudinea liniştită.

Într-o seară, foarte târziu, ascultau integrala simfonică *Lumea Nouă.* Richard stătea întins pe canapea, iar Penelope se aşezase pe perne, pe podea, cu capul sprijinit pe şoldul lui. Focul transformase buştenii într-un morman de cenuşă, care mai ardea mocnit, dar, când răsunară ultimele acorduri ale muzicii, ei nu se mişcară, rămânând aşa cum stăteau – Penelope pierdută în visare şi Richard cu o mână sprijinită pe umărul ei.

În cele din urmă, tresări şi rupse vraja.

— Penelope.

— Da.

— Trebuie să stăm de vorbă.

— Numai asta am făcut, zâmbi ea.

— Despre viitor.

— Care viitor?

— Al nostru.

— Vai, Richard…

— Nu. Nu trebuie să fii îngrijorată. Ascultă-mă. Pentru că e important. Vezi tu, într-o zi doresc să ne putem căsători. Mi se pare imposibil să-mi imaginez viitorul fără tine, iar asta înseamnă, cred eu, că trebuie să ne căsătorim.

— Eu am un soţ.

— Ştiu, draga mea. Ba încă ştiu prea bine – şi totuşi trebuie să te întreb. Vrei să fii soţia mea?

Penelope se întoarse, îi luă mâna şi o duse la obraz.

— Nu trebuie să ne forţăm norocul, îi spuse.

— Nu-l iubeşti pe Ambrose.

— Nu vreau să vorbesc despre asta. Nu vreau să vorbesc despre Ambrose. El nu are ce căuta aici. Nici nu vreau să-i rostesc numele cu voce tare.

— Te iubesc mai mult decât pot exprima în cuvinte.

— Şi eu, Richard. Te iubesc. Ştii asta. Şi cred că n-ar putea exista un lucru mai minunat decât să ne căsătorim şi să ştiu că nimic nu ne mai poate despărţi. Să nu vorbim despre asta acum.

El nu-i răspunse multă vreme. Apoi, într-un târziu, oftă.

— Bine, îi spuse, aplecându-se s-o sărute. Hai la culcare.

Ultima lor zi a fost însorită şi caldă, iar Richard, făcându-şi datoria, pentru a se despăgubi faţă de Helena, a scos maşina de tuns iarbă din garaj şi a aranjat peluza. Operaţia i-a luat mult timp şi Penelope l-a ajutat, cărând resturile de iarbă, cu roaba, până la grămada de îngrăşământ aflată în spatele grajdului şi rotunjind marginile gardului verde, cu o pereche de foarfeci lungi, de grădină. N-au terminat decât pe la patru după-amiază, dar vederea pajiştii înclinate, netede şi catifelate, tunse în ambele sensuri, dând impresia că iarba are două nuanţe de verde, era cât se poate de mulţumitoare şi le dădea satisfacţia muncii împlinite. După ce curăţă maşina şi-o unse cu ulei, Richard anunţă că era frânt de oboseală şi că se duce să facă un ceai pentru amândoi, aşa că Penelope se duse în partea din faţă a curţii şi se aşeză pe iarba proaspăt tunsă, aşteptându-l să vină cu ceaiul.

Iarba proaspăt tunsă mirosea delicios. Se lăsă pe spate, în coate, şi urmări cu privirea doi albatroşi, veniţi să se odihnească la capătul digului, minunându-se cât erau de mici şi de frumoşi, în comparaţie cu pescăruşii mari, din nord. Îşi plimbă vârfurile degetelor peste iarbă, ca şi cum ar fi mângâiat blana unei pisici. Dădu peste o păpădie care scăpase cuţitului. O trase, rupându-i frunzele şi tija, încercând să-i smulgă rădăcina. Dar rădăcina era puternică, se încăpăţâna să reziste, aşa cum se întâmplă de obicei cu păpădiile, iar ea rămase în mână cu floarea şi o mică parte de rădăcină. O privi, simţindu-i mirosul amar alături de mirosul pământului reavăn care îi rămăsese pe degete.

Se auziră paşi pe terasă. Richard venea cu ceaiul – două căni pe o tavă. Ajuns lângă Penelope, se aşeză şi el.

— Richard? Am descoperit un nou lux, îi spuse.

— Care anume?

— Să stai pe iarba proaspăt tunsă, singură, fără cel pe care îl iubeşti. Eşti singură, dar ştii că nu va dura mult şi, într-o clipă sau două, el se va întoarce lângă tine. Cred că, până acum, acesta-i cel mai minunat, adăugă ea, zâmbind.

Ultima lor zi. Mâine, dis-de-dimineaţă, urmau să plece; să se întoarcă la Porthkerris. Refuza să se gândească la asta, refuza să-şi imagineze cum va fi. Era ultima lor seară. Stăteau, ca de obicei, lângă foc – Richard pe canapea, iar Penelope ghemuită pe podea, lângă el. Nu ascultau muzică, în schimb, el îi citea cu voce tare din *Jurnalul de toamnă* al poetului MacNeice; nu numai poezia de dragoste, pe care i-o recitase demult, în ziua aceea, în atelierul lui Lawrence, ci întreaga carte, de la început la sfârşit. Era foarte târziu când ajunse la ultimele cuvinte.

Dormi, în şopotul apei curgătoare,
Ziua de mâine va trece, oricât ar fi de profundă;
Nu există râul morţii şi nici Lethe
Astăzi dormim
Pe malul Rubiconului – zarurile au fost aruncate
Va veni vremea să ascultăm
povestea, mai târziu, va fi şi soare mai târziu,
şi ecuaţia va putea fi, în sfârşit, rezolvată.

Richard închise cartea încet. Penelope oftă, ca şi cum n-ar fi vrut să se sfârşească.

— Atât de puţin timp, îi spuse ea. MacNeice ştia că războiul e inevitabil.

— Cred că, prin toamna lui 1938, ştiam aproape toţi. Cartea îi alunecă din mâini şi căzu pe podea. Plecăm, îi spuse el.

Focul se stinsese. Penelope întoarse capul şi văzu cât era de trist.

— De ce eşti aşa?

— Pentru că am sentimentul că te trădez.

— Unde pleci?

— Nu ştiu. Nu pot să spun.

— Când?

— Imediat ce ajungem înapoi la Porthkerris.

Penelope simţi o durere în inimă.

— Mâine.

— Sau în ziua următoare.

— Ai să te întorci?

— Nu imediat.

— Ţi-au dat o altă însărcinare?

— Da.

— Cine îţi va lua locul?

— Nimeni. Operaţiunea s-a încheiat. Gata. Tom Mellaby şi personalul administrativ rămân la comandament, să pună totul în ordine, dar trupele de comando şi cele de asalt americane pleacă în câteva săptămâni. Aşa că Porthkerris îşi va primi înapoi digul de nord şi, îndată ce terenul de rugby va fi eliberat, băieţii lui Doris vor putea să joace iarăşi fotbal.

— Deci, s-a terminat?

— Partea asta a războiului, da.

— Ce urmează?

— Aşteaptă şi ai să vezi.

— De când ştii?

— De vreo două, trei săptămâni.

— De ce nu mi-ai spus până acum?

— Din două motive. Unul este că încă e un secret, deşi nu va mai fi aşa prea multă vreme. Celălalt este că am vrut ca nimic să nu umbrească timpul scurt pe care îl petreceam împreună.

Inima ei era plină de dragoste pentru el.

— Nimic n-ar fi putut să-l umbrească. Rosti aceste cuvinte şi simţi că erau pe deplin adevărate. N-ar fi trebuit să păstrezi secretul numai pentru tine. Nu faţă de mine. Să nu-mi ascunzi niciodată nimic.

— Faptul că trebuie să te părăsesc e cel mai dificil lucru pe care a trebuit să-l fac vreodată.

Penelope se gândi la plecarea lui şi la golul pe care îl lăsa în urmă. Încercă să-şi imagineze viaţa fără el şi se simţi atât de deprimată, încât renunţă. Un lucru era însă cert.

— Cel mai cumplit va fi să ne luăm rămas-bun.

— Atunci, să nu spunem nimic.

— Nu vreau să se termine.

— Nu s-a terminat, fetiţa mea dragă, zâmbi el. Nici n-a început cu adevărat.

— A plecat?

Penelope tricota.

— Da, tată.

— Nu mi-a spus la revedere.

— Dar a venit să te vadă; să-ţi aducă o sticlă de whisky. N-a vrut să-şi ia rămas-bun.

— Nici de la tine?

— Nu. A plecat, pur şi simplu, prin grădină. Aşa era stabilit.

— Când se întoarce?

Ajunsese la capătul rândului; schimbă andrelele şi începu un altul.

— Nu ştiu.

— Ţii secret?

— Nu.

Lawrence tăcu câteva clipe, apoi oftă.

— O să-mi lipsească. Îşi aţinti ochii negri asupra fiicei sale, peste masă. Dar cred că nu la fel de mult cum o să-ţi lipsească ţie.

— Îl iubesc, tată. Ne iubim.

— Ştiu asta. Ştiu de mai multe luni.

— Suntem amanţi.

— Şi asta ştiu. Te-am văzut înflorind, căpătând strălucire. Ce n-aş fi dat să pot ţine pensula în mână, să prind acea iradiere şi s-o imortalizez. În plus… deveni mai prozaic… nu te duci în vacanţă cu un bărbat, o săptămână, ca să vorbiţi despre vreme.

Penelope îi zâmbi, dar nu spuse nimic.

— Ce-o să se întâmple cu voi doi?

— Nu ştiu.

— Şi Ambrose?

— Nici asta nu ştiu, spuse ea, ridicând din umeri.

— Ai probleme.

— E o definiţie prea blândă.

— Îmi pare rău pentru tine. Îmi pare rău pentru amândoi. Meritaţi o soartă mai bună decât să vă găsiţi, unul pe celălalt, în plin război.

— Ţie… ţie îţi place de el, nu-i aşa, tată?

— Niciun alt bărbat nu mi-a plăcut aşa de mult. Mi-ar

plăcea să-mi fie fiu. Mă gândesc la el ca la un fiu.

Penelope, care nu plângea niciodată, simţi lacrimi arzându-i colţurile ochilor. Dar nu era momentul pentru sentimentalisme.

— Eşti un nesuferit, îi spuse tatălui ei. Am mai spus-o eu şi altă dată. Din fericire, lacrimile se retraseră. N-ar trebui să vorbeşti aşa, reluă ea. Ar trebui să-ţi încerci biciul şi să strângi din dinţi, să-l ameninţi pe Richard Lomax să nu-ţi mai calce pragul.

Lawrence îi răspunse cu o licărire amuzată în priviri:

— Mă jigneşti…

Richard plecase în avangarda exodului general. Până spre mijlocul lui aprilie, pentru locuitorii din Porthkerris devenise clar că planul de antrenament al marinei regale şi propria implicare în război se încheiase. Trupele de asalt americane şi trupele de comando plecaseră – la fel de discret precum veniseră – şi străzile strâmte ale oraşului rămaseră pustii şi ciudat de tăcute, căci nu se mai auzea mărşăluitul bocancilor grei şi nici zgomotul maşinilor militare. Navetele purtătoare dispăruseră din port, transportate în altă parte, într-o noapte întunecoasă; barierele de sârmă ghimpată fuseseră scoase de pe digul de nord; iar comandamentul fusese eliberat şi cedat iarăşi armatei salvării. Sus pe deal, corturile bazei americane rămăseseră singuratice şi părăsite, iar dinspre câmpurile de tragere de dincolo de stâncile Boscarben nu se mai auzeau focuri de armă.

În cele din urmă, tot ce mai rămăsese în urma îndelungatei activităţi din timpul iernii era cartierul general al marinei regale, de la hotelul White Caps. Acolo, drapelul flutura încă pe catarg, maşinile de teren stăteau în parcare, santinela făcea de veghe la poartă, iar colonelul Mellaby, cu oamenii lui, venea şi pleca. Prezenţa lor continuă le amintea şi dădea credibilitate tuturor celor ce se întâmplaseră.

Richard plecase. Penelope învăţă să trăiască fără el, pentru că nu avea alternativă. Nu puteai spune: „Nu mai suport“, pentru că, dacă nu suportai, singura soluţie era să opreşti

trenul vieţii şi să cobori, lucru care nu era posibil. Pentru a ocupa golul şi a da de lucru mâinilor şi minţii, făcu şi ea ceea ce femeile fac de secole, în vremuri de restrişte: se cufundă în viaţa de familie şi treburile gospodăreşti. Activitatea fizică era o terapie lumească, dar liniştitoare. Făcea curăţenie, din pod până în pivniţă, spăla pături, săpa grădina. Ceea ce n-o împiedica să-l dorească pe Richard, dar, cel puţin, rezultatul era o casă plăcut mirositoare şi două rânduri de varză proaspăt plantată.

În afară de asta, îşi petrecea multă vreme cu copiii. Lumea lor era mai simplă, conversaţia lor era simplă, nesofisticată şi tovărăşia lor o reconforta. Nancy, la trei ani, devenise o mică personalitate; comentariile şi remarcile ei ascuţite constituiau o sursă permanentă de amuzament şi mirare. Dar Clark şi Ronald creşteau şi Penelope constată că argumentele şi opiniile lor erau neaşteptat de mature. Le acordă întreaga ei atenţie, îi ajută la colecţia de scoici şi le răspunse la întrebări. Pentru prima dată, nu mai vedea în ei doar nişte băieţi gălăgioşi, cu două guri lacome care trebuiau hrănite, ci nişte egali. Oameni cu drepturile lor. Generaţia viitoare.

Într-o sâmbătă, îi luă pe cei trei copii la plajă. Întorcându-se la Carn Cottage, îl găsi acolo pe generalul Watson-Grant, pe punct de plecare. Venise să-l vadă pe Lawrence. Stătuseră de vorbă, în tihnă. Doris le oferise un ceai. Acum, se pregătea să plece acasă.

Penelope îl conduse până la poartă. El se opri, admirând şi atingând cu capătul bastonului o tufă de flori sălbatice, cu frunze zimţate şi flori înalte, alungite.

— Ce frumoase sunt! spuse. Îmi place cum acoperă pământul.

— Şi mie îmi plac. Sunt aşa de exotice!

Porniră mai departe, pe lângă tufele de escallonia, pline de boboci de un roz-închis.

— Nu-mi vine să cred că a venit vara. Azi, când eram cu copiii la plajă, am văzut un bătrân roşu la faţă, strângând resturile de pe nisip. Au apărut şi nişte corturi şi s-a deschis

toneta de îngheţată. Cred că nu va trece mult şi vor sosi primii turişti. Ca vrăbiile.

— Ai veşti de la soţul tău?

— … de la Ambrose? Cred că e bine. Nu mai ştiu nimic despre el de la o vreme.

— Ştii unde se află?

— În Mediterana.

— Atunci, înseamnă că va pierde spectacolul.

Penelope se încruntă.

— Cum aţi spus?

— Am spus că va pierde spectacolul. Debarcarea în Europa.

— Da, rosti ea cu o voce pierită.

— Ghinionul naibii! Să-ţi spun ceva, Penelope. Mi-aş da braţul drept să fiu iarăşi tânăr, să pot fi şi eu în miezul lucrurilor. A durat mult până să ajungem aici. Prea mult. Dar acum, întreaga ţară e pregătită şi gata să intre în acţiune.

— Da. Ştiu. Războiul a devenit iarăşi teribil de important. Dacă te plimbi pe străzile din Porthkerris, poţi să auzi un întreg buletin de ştiri, de la o casă la alta. Iar lumea cumpără ziare şi le citeşte, chiar acolo, imediat, pe trotuarul din faţa magazinului. Exact cum s-a întâmplat pe vremea atacului de la Dunkerque, a „bătăliei Angliei" sau a celei de la El Alamein.

Ajunseseră la poartă. Se opriră încă o dată, şi generalul se sprijini în baston.

— A fost o plăcere să-l văd pe tată! tău. Am venit dintr-un impuls lăuntric. Simţeam nevoia să-i ridic moralul.

— Acum are nevoie de tovărăşie, spuse ea şi zâmbi. Îi simte lipsa lui Richard Lomax şi a jocului de table.

— Da. Mi-a spus.

Se priviră drept în ochi. O privea cu blândeţe şi Penelope găsi timp să se întrebe cât de multe hotărâse Lawrence să-i spună vechiului său prieten.

— Să fiu sincer, nu mi-am dat seama că tânărul Lomax a plecat. Ai veşti de la el?

— Da.

— Cum se descurcă?

— Nu mi-a spus exact.

— E normal. Cred că niciodată nu s-au luat atâtea măsuri de securitate.

— Nici măcar nu ştiu unde se află. Adresa pe care mi-a dat-o e toată numai iniţiale şi cifre. Iar telefonul cred că nici n-a fost inventat.

— Ei, nu-i nimic. Sunt sigur că vei primi curând veşti de la el, spuse generalul, deschizând poarta. Acum trebuie să plec. La revedere, dragă. Ai grijă de tatăl tău.

— Mulţumesc pentru vizită.

— A fost o plăcere.

Îşi scoase brusc pălăria şi se aplecă s-o sărute pe obraz. Penelope rămase fără grai, căci în toată viaţa lui nu mai făcuse aşa ceva. Îl urmări cu privirea cum se îndepărta cu paşi vioi, sprijinindu-se în baston.

Toată ţara e în aşteptare. Aşteptarea era lucrul cel mai cumplit. Aşteptau războiul; aşteptau ştiri; aşteptau moartea. Se înfioră, închise poarta şi porni încet înapoi, pe poteca din grădină.

Scrisoarea lui Richard sosi cu două zile mai târziu. Ajunsă prima jos, dis-de-dimineaţă, Penelope o zări unde o lăsase poştaşul, pe bufetul din hol. Văzu scrisul cu litere de tipar, negre, pe plicul gros. Îl duse în salon, se ghemui în fotoliul cel mare al tatălui ei şi îl deschise. Erau patru pagini de hârtie subţire, galbenă, strâns îndoite.

Undeva în Anglia
20 mai, 1944

Draga mea Penelope, în ultimele săptămâni m-am aşezat de zeci de ori ca să-ţi scriu. De fiecare dată, n-am ajuns mai departe de primele rânduri, căci mă întrerupea un telefon, o chemare, o bătaie în uşă sau cine ştie ce sarcină urgentă.

Dar în sfârşit a sosit un moment, în acest loc cufundat în întuneric, când sunt sigur că voi avea o oră de linişte. Scrisorile tale au ajuns cu bine şi îmi aduc bucurie. Le iau cu mine, ca un şcolar bolnav de dragoste, le citesc şi le recitesc de nenumărate ori. Dacă nu pot fi cu tine, măcar să-ţi ascult glasul

Acum, am multe să-ţi spun. Adevărul e că nu ştiu cu ce să încep, e greu să-mi amintesc despre ce vorbeam şi când am

tăcut amândoi. În această scrisoare e vorba de ceea ce a rămas nerostit.

N-ai vrut niciodată să vorbeşti despre Ambrose şi, când eram la Tresillick, închişi în propria noastră lume, nu părea să aibă vreun rost. Dar, în ultima vreme, m-am gândit aproape tot timpul la el şi e clar că e singurul obstacol între noi şi fericirea noastră viitoare. Poate că sună teribil de egoist, dar nu-i poţi fura cuiva nevasta şi să rămâi un sfânt. Aşa că mintea mea lucrează mai departe, aparent din propria voinţă. Mă gândesc la confruntări, recunoaştere, ruşine, avocaţi, tribunale şi, până la urmă, la divorţ.

Există şi posibilitatea ca Ambrose să fie un gentleman şi să-ţi permită să divorţezi. Să fiu sincer, nu văd ce motiv ar putea avea să n-o facă, iar eu sunt pregătit sufleteşte să apar în faţa curţii ca vinovat şi să-l las să divorţeze de tine. Dacă se va întâmpla aşa, el trebuie s-o poată vedea pe Nancy, dar asta e o problemă pe care o vom discuta când vom ajunge la ea.

Tot ceea ce contează acum este să fim împreună şi, până la urmă – aşa cum sper, mai devreme sau mai târziu – să ne căsătorim. Într-o bună zi, acest război va lua sfârşit. Eu voi fi demobilizat şi trimis la vatră, cu mulţumiri şi o mică pensie, pentru viaţa civilă. Poţi suporta perspectiva de a te căsători cu un profesor de liceu? Pentru că asta e tot ce doresc eu să fac. Unde vom merge, unde vom locui şi cum va fi nu ştiu, dar dacă am de ales, aş dori să mă întorc în nord, să fiu aproape de lacuri şi munţii înalţi.

Ştiu că pare o perspectivă foarte îndepărtată. Ne aşteaptă un drum greu, presărat cu obstacole pe care va trebui să le depăşim, unul câte unul. Dar orice călătorie de o mie cinci sute de kilometri începe cu primul pas şi nicio expediţie nu merge rău dacă te gândeşti puţin la ea înainte.

După ce am citit tot ce am scris până acum, am rămas uimit, căci pare scrisoarea unui om care se aşteaptă să trăiască veşnic. Nu ştiu de ce, dar nu mă tem deloc că nu voi supravieţui războiului. Moartea, ultimul inamic, pare încă departe, ascunsă în spatele anilor de bătrâneţe şi infirmitate. Şi nu pot să cred că soarta, după ce ne-a adus împreună, n-a hotărât să rămânem aşa.

Mă gândesc la voi toţi, cei de la Carn Cottage, îmi imaginez ce faceţi şi regret că nu sunt acolo, să împart cu voi râsul şi treburile domestice din ceea ce a devenit pentru mine o a doua casă. Totul a fost minunat, în toate sensurile. Iar în această viaţă, nimic din ce e bun nu se pierde. Rămâne în fiinţa unui om, devine o parte a firii lui. Aşa că o parte din tine este mereu alături de mine. Şi o parte din mine îţi aparţine pentru totdeauna. Iubirea mea, draga mea.

Richard

Marţi, 6 iunie, forţele aliate au debarcat în Normandia. Al doilea front era deschis şi începea ultima mare bătălie. Aşteptarea luase sfârşit.

Ziua de 11 iunie a căzut într-o sâmbătă.

Doris, într-un impuls de zel religios, plecase cu băieţii la biserică, iar Nancy era la şcoala de duminică, astfel că rămăsese în sarcina lui Penelope să pregătească prânzul. De data asta, măcelarul nu se mai scuzase şi scosese de sub tejghea un picioruş de miel proaspăt născut. Acesta se afla acum la cuptor, înconjurat de cartofi crocanţi şi mirosea delicios. Morcovii erau puşi la fiert, varza fusese tăiată. La desert, aveau rubarbă şi sos de ciocolată.

Era aproape de prânz. Se gândi să facă un sos de mentă. Fără să-şi scoată şorţul de la brâu, ieşi pe uşa din spate şi porni în sus, pe deal. Se simţea un vânt uşor. Doris spălase o mulţime de rufe şi le agăţase pe frânghie; acum, cearşafurile şi prosoapele fluturau în vânt, ca nişte pânze prost prinse de catarg. Raţele şi găinile, care alergau de colo-colo în coteţe, o văzură pe Penelope apropiindu-se şi începură să cârâie din răsputeri, sperând să primească ceva de mâncare.

Găsi menta, rupse câteva vârfuri frumos mirositoare; dar când porni înapoi spre casă, auzi poarta de jos deschizându-se şi închizându-se la loc. Era prea devreme pentru ca lumea să se întoarcă acasă de la biserică, aşa că o luă pe dalele de piatră care duceau pe pajiştea din faţa casei şi rămase acolo, să vadă cine venise.

Vizitatorul îşi făcu apariţia, fără să se grăbească. O beretă verde. O fracţiune de secundă, îndeajuns pentru ca inima ei să înceapă să bată mai repede, crezu că era Richard, dar apoi constată că nu era el. Colonelul Mellaby ajunsese la capătul potecii şi se opri. Ridicând capul, văzu că ea îl privea.

Brusc, timpul se opri în loc. Ca într-un film oprit pe o singură imagine, din cauză că s-a stricat proiectorul. Chiar şi vântul încetase. Nicio pasăre nu mai cânta. Pajiştea dintre ei părea un câmp de bătaie. Rămase nemişcată, aşteptând ca el să facă prima mişcare.

Aşa se şi întâmplă. Cu un declic şi un hârâit, filmul porni din nou. Penelope porni în întâmpinarea lui. Părea schimbat. Nu observase până atunci cât era de palid şi de slab. Deschise vorba:

— Domnule colonel Mellaby…

— Draga mea… Vorbea ca şi generalul Watson-Grant, cu cea mai mare blândeţe şi, din acea clipă, ştiu, fără putinţă de îndoială, ce avea să-i spună.

— E vorba de Richard? întrebă ea.

— Da. Îmi pare atât de rău…

— Ce s-a întâmplat?

— E o veste proastă.

— Spuneţi-mi.

— Richard… a fost ucis. A murit.

Penelope aşteptă să simtă ceva. Nu simţi nimic. Doar mireasma bucheţelului de mentă pe care îl strângea în mână şi o şuviţă de păr, care îi căzuse peste obraz. Ridică mâna şi o dădu la o parte. Tăcerea ei se aşternuse între ei, grea, ca un abis de netrecut. Ştia acest lucru şi îi părea rău pentru el, dar nu putea face nimic.

În cele din urmă, cu un imens şi vizibil efort, colonelul continuă:

— Azi-dimineaţă am aflat. Înainte de a pleca, m-a rugat… a spus că, dacă i se întâmplă ceva, să vin imediat să vă anunţ.

Penelope îşi regăsi glasul, dar nu părea cel pe care şi-l cunoştea:

— Aţi fost foarte amabil. Când s-a întâmplat?

— În ziua debarcării. A plecat cu oamenii pe care i-a antrenat aici. Compania a doua de asalt a Statelor Unite.

— Nu era obligat s-o facă, nu-i aşa?

— Nu. Dar el a dorit să fie alături de ei. Iar ei au fost mândri să-l ştie cu ei.

— Ce s-a întâmplat?

— Au ajuns pe flancul plajei Omaha, împreună cu prima divizie a Statelor Unite, într-un punct numit Point de Hue, spre capătul peninsulei Cherbourg. Colonelul prinsese curaj, vorbea fără emoţie despre lucruri pe care le înţelegea. Din câte

mi-am dat seama, reluă el, au avut dificultăţi cu echipamentul. Ancorele cu gheare de pisică, acţionate mecanic, s-au umezit în timpul traversării şi n-au mai funcţionat cum trebuie. Dar au reuşit să urce dealul şi au cucerit bateria germană de pe culme. Şi-au îndeplinit obiectivul.

Penelope se gândi la tinerii americani care îşi petrecuseră iarna acolo, la Porthkerris; un ocean îi despărţea de casele lor, de propriile familii.

— Au fost mulţi morţi?

— Da. În timpul asaltului, cel puţin jumătate din ei au murit.

Şi Richard printre ei.

— Nu credea că va fi ucis, spuse ea. Spunea că moartea, ultimul inamic, părea încă departe. E bine că gândea aşa, nu?

— Da, răspunse el, muşcându-şi buzele. Ştii, draga mea, nu trebuie să bravezi. Dacă vrei să plângi, nu încerca să opreşti lacrimile. Eu sunt un bărbat însurat, cu copii. Te înţeleg.

— Şi eu sunt măritată şi am un copil.

— Ştiu.

— Şi n-am mai plâns de mulţi ani.

Duse mâna la buzunarul de la piept, deschizând nasturele clapetei. Din buzunar scoase o fotografie.

— Unul din sergenţii mei mi-a dat asta. El ducea aparatul de fotografiat şi a făcut poza asta într-una din zilele când erau cu toţii la Boscarben. Şi s-a gândit… eu m-am gândit… că poate doreşti s-o păstrezi tu.

Îi dădu fotografia. Penelope o privi. Îl văzu pe Richard întorcându-se să privească peste umăr, surprins pe nepregătite şi zâmbind spre aparat. În uniformă, dar cu capul descoperit şi un colac de frânghie pe umăr. Probabil că fusese o zi cu vânt, ca acum, căci părul îi era răvăşit. În fundal se vedea linia mării, la orizont.

— Sunteţi foarte amabil, spuse ea. Mulţumesc. N-aveam o fotografie de-a lui.

Colonelul nu mai spuse nimic. Stăteau amândoi în loc, neştiind ce să mai spună.

— Ai să rezişti? o întrebă el, în cele din urmă.

— Da, bineînţeles.

— Atunci, te las. Doar dacă mai pot face ceva.

Penelope rămase pe gânduri.

— Da. Da, ar mai fi ceva. Tata e în casă. În salon. O să-l găsiţi uşor. Vreţi să vă duceţi la el acum şi să-i spuneţi de Richard?

— Vrei într-adevăr să fac eu asta?

— Cineva trebuie s-o facă. Şi nu sunt sigură că am destulă forţă pentru asta.

— Foarte bine, atunci.

— Vin şi eu, imediat. Vă las timp să-i daţi vestea şi apoi vin şi eu.

Colonelul porni pe cărare, urcă treptele de la intrare şi intră în casă. Nu era numai un om bun, ci şi curajos. Penelope rămase acolo unde o lăsase, cu buchetul de mentă într-o mână şi fotografia în cealaltă. Îşi aminti de dimineaţa îngrozitoare când aflase de moartea lui Sophie; îşi aminti cum se închisese în camera ei şi plânsese – şi îşi dori să poată da frâu liber emoţiilor şi acum. Dar nu se întâmplă nimic. Era doar năucită şi rece ca gheaţa.

Privi chipul lui Richard. Niciodată. Niciodată, de acum înainte. Nu-i mai rămăsese nimic. Îi văzu zâmbetul. Îşi aminti glasul lui, citind cu voce tare dintr-o carte.

Îşi amintea cuvintele. Brusc, îi reveniseră în minte, umplându-i gândurile, ca un cântec de mult uitat.

…Zarurile au fost aruncate,
Va veni vremea să ascultăm
povestea, mai târziu, va fi şi soare, mai târziu,
şi ecuaţia va putea fi, în sfârşit, rezolvată.

„ «Va fi şi soare, mai târziu.» Trebuie să-i spun tatii acest lucru“, se gândi ea. Şi acesta părea un mod la fel de bun ca oricare altul, pentru a-şi începe restul de viaţă ce-i stătea înainte.

12
DORIS

Podmore's Thatch. O pasăre cânta, străpungând tăcerea zorilor cenuşii. Focul se stinsese, dar becul îndreptat spre *Căutătorii de scoici* lumina mai departe, aşa cum făcuse în tot timpul nopţii. Penelope nu dormise, însă acum tresări, ca un om somnoros care se trezeşte dintr-un somn adânc şi liniştit. Îşi întinse picioarele sub pătura groasă de lână, desfăcu braţele şi apoi se frecă la ochi. Privi în jur; în lumina palidă, zări salonul casei sale, prezenţa liniştitoare a obiectelor, florilor, plantelor, biroului, tablourilor; fereastra care dădea spre grădină. Zări ramurile de jos ale castanului, mugurii încă strânşi ai frunzelor. Nu dormise, dar starea de veghe n-o obosise. Dimpotrivă, îi crease o stare de mulţumire calmă, o linişte care venea, probabil, din faptul că îşi îngăduise, cum numai rareori făcea, să-şi amintească totul.

Acum, ajunsese la sfârşit. Piesa se terminase. Iluzia teatrală era foarte puternică. Reflectoarele păleau şi, în lumina slabă, actorii se întorceau spre ieşire. Doris şi Ernie, tineri aşa cum nu aveau să mai fie. Şi bătrânii Penberth sau Trubshot, soţii Watson-Grant. Şi tatăl ei. Muriseră cu toţii. Muriseră de mult. Richard era ultimul care părăsea scena. Îşi amintea zâmbetul lui şi înţelese că timpul, cel care vindeca toate rănile, îşi făcuse în sfârşit datoria şi acum, peste ani, chipul iubirii nu-i mai trezea agonia şi amărăciunea. Se simţea, de fapt, recunoscătoare. Cât de incredibil de pustiu ar fi fost trecutul, dacă n-ar fi existat el, de care să-şi amintească. „Mai bine că am iubit şi am pierdut, îşi spuse, decât să nu fi iubit niciodată." Şi ştia bine că era un mare adevăr.

Ceasul în suport auriu, aşezat pe poliţa căminului, bătu de ora şase. Noaptea trecuse. Venise ziua următoare. O altă zi de

joi. Ce se întâmpla cu zilele astea? Încercând să găsească un răspuns, descoperi că două săptămâni trecuseră ca vântul de la vizita lui Roy Brookner, când acesta luase cu el panourile şi schiţele. Şi încă nu primise nicio veste de la el.

Nu mai avea nicio veste nici de la Noel şi Nancy. După acea ultimă ceartă cu ei, îşi luaseră pur şi simplu picioarele la spinare, şi de atunci se ţinuseră deoparte, nu mai dăduseră niciun semn de viaţă. Asta o deranja mult mai puţin decât îşi închipuiau copiii ei. După o bucată de timp, aveau, fără îndoială, să o caute, nu pentru a se scuza, ci purtându-se ca şi cum nimic anormal nu s-ar fi întâmplat. Până atunci, însă, ea avea destule de făcut şi n-avea sens să dea atenţie unor astfel de supărări copilăreşti, sau unor jigniri imaginare. Ca de obicei, îşi îndreptase în primul rând atenţia asupra casei şi grădinii. Ca în fiecare an, în aprilie, vremea era schimbătoare. Un cer închis, frunzele păleau şi se pornea ploaia, pentru ca apoi să fie iarăşi soare. Tufele de sălcioară se umpluseră de flori galben-aurii, strălucitoare; livada era un covor de narcise, violete şi primule.

Joi. Danus venea în dimineaţa asta. Şi poate că, tot azi, Roy Brookner avea să sune de la Londra. Gândindu-se mai bine la această posibilitate, se convinse tot mai mult că va suna. Era mai mult decât intuiţie. Mai puternic. Era presimţire.

Între timp, cântecul singuratic al acelei păsări se însoţise cu alte zeci, şi aerul răsuna de trilurile lor. Era imposibil să te mai gândeşti la somn. Penelope se ridică de pe canapea, stinse lumina şi urcă la etaj, să facă o baie bună, fierbinte.

Presimţirea ei se dovedi exactă şi telefonul sosi în timpul mesei de prânz.

Lumina blândă a zorilor devenise cenuşie în cursul zilei; cerul era înnorat, burniţa şi nu se punea problema să mănânce afară, sau în seră. Aşa că se aşezaseră, ea, Antonia şi Danus, la masa din bucătărie, în faţa unui castron enorm de *spaghetti bolognese* şi a unui platou de crudităţi. Din cauza vremii, Danus îşi petrecuse dimineaţa curăţând garajul. Penelope, îndreptându-se spre birou, să caute un număr de telefon,

rămăsese acolo, uimită de câtă dezordine era, să completeze cecuri pentru datoriile rămase, să recitească scrisori vechi şi să arunce tot felul de reclame pe care nici nu se obosise să le scoată din plicurile în care sosiseră. Antonia pregătise masa de prânz.

— Nu eşti numai un excelent ajutor de grădinar, ci şi o bucătăreasă clasa întâi, îi spuse Danus, răzând puţin parmezan peste spaghete.

Se auzi telefonul.

— Să răspund eu? strigă Antonia.

— Nu. Penelope lăsă furculiţa jos şi se ridică de pe scaun. Precis că e pentru mine.

Nu răspunse la telefonul din bucătărie, ci intră în salon, închizând uşa în urma ei.

— Alo?

— Doamna Keeling?

— La telefon.

— La telefon este Roy Brookner.

— Da, domnule Brookner.

— Îmi pare rău că a durat aşa de mult să iau din nou legătura cu dumneavoastră. Domnul Ardway era în vizită la nişte prieteni, la Gstaad, şi nu s-a întors la Geneva până acum două zile, când a găsit scrisoarea mea, care îl aştepta la hotel. A sosit la Heathrow în dimineaţa asta şi acum e aici, în biroul meu. I-am arătat panourile şi i-am spus că sunteţi gata să le vindeţi unei persoane particulare, şi dânsul e foarte recunoscător pentru această posibilitate. A oferit cincizeci de mii pentru fiecare. Asta înseamnă o sută de mii pentru amândouă, în lire sterline, bineînţeles, nu în dolari. Vi se pare acceptabil, sau aţi prefera să vă mai gândiţi puţin? Dânsul ar dori să se întoarcă la New York mâine, dar e pregătit, dacă este necesar, să-şi amâne plecarea, dacă dumneavoastră credeţi că aveţi nevoie de mai mult timp pentru a ajunge la un acord. Mie mi se pare o ofertă foarte rezonabilă, dar dacă… doamnă Keeling? Mai sunteţi la aparat?

— Da, sunt aici.

— Îmi pare rău. Am crezut că s-a întrerupt. Doriţi să

spuneţi ceva?

— Nu.

— Credeţi că suma pe care am menţionat-o e satisfăcătoare pentru dumneavoastră?

— Da. Perfect satisfăcătoare.

— Deci, doriţi să merg mai departe şi să finalizez vânzarea?

— Da. Vă rog!

— Cred că nu mai e nevoie să vă spun, dar domnul Ardway e încântat.

— Mă bucur.

— Ţinem legătura. Şi, bineînţeles, plata se va face imediat după încheierea tranzacţiei.

— Mulţumesc, domnule Brookner.

— Poate că nu e cel mai bun moment să vă vorbesc despre asta, dar impozitele vor fi, desigur, destul de mari. Vă daţi seama, nu?

— Da, bineînţeles.

— Aveţi un contabil, sau pe cineva care să se ocupe de afacerile dumneavoastră?

— Domnul Enderby, de la firma Enderby, Looseby and Thring. Sunt avocaţi, cu sediul în Gray's Inn Road. Domnul Enderby s-a ocupat de toate problemele, atunci când am vândut casa din Oakley Street şi am cumpărat casa unde locuiesc acum.

— În cazul acesta, poate doriţi să luaţi legătura cu el şi să-i explicaţi situaţia.

— Da. Da, aşa am să fac…

Se lăsă tăcerea. Penelope se întrebă dacă omul se pregătea să închidă.

— Doamnă Keeling?

— Da, domnule Brookner.

— Vă simţiţi bine?

— De ce?

— Mi se pare mie, sau… vă tremură vocea?

— Asta pentru că mi-e greu să vorbesc altfel.

— Sunteţi mulţumită de aranjament?

— Da. Foarte mulţumită.

— În cazul ăsta, la revedere, doamnă Keeling…
— Nu, domnule Brookner, aşteptaţi puţin. Mai e ceva.
— Da.
— E vorba de *Căutătorii de scoici.*
— Da?
Îi spuse ce intenţiona să facă.

Puse la loc receptorul în furcă, foarte încet. Stătea la biroul proaspăt aranjat şi mai zăbovi acolo câteva clipe. În cameră era linişte. Din bucătărie răzbătea murmur de voci. Antonia şi Danus, care nu păreau să epuizeze subiectele de discuţie. Se întoarse şi îi găsi aşezaţi în continuare la masă; terminaseră spaghetele şi acum trecuseră la fructe, brânză şi cafea. Farfuria ei dispăruse.

— Am pus-o în cuptor, să se păstreze caldă, îi spuse Antonia şi se ridică să o aducă, dar Penelope o opri.

— Nu. Nu te deranja. Nu mai vreau.

— Atunci, o ceaşcă de cafea?

— Nu. Nici măcar asta.

Se aşeză pe scaunul ei, cu mâinile încrucişate pe masă. Zâmbea, pentru că nu se putea abţine, pentru că îi iubea pe amândoi şi era pe cale să le ofere ceea ce, după părerea ei, era cel mai preţios dar din lume. Un dar pe care îl oferise fiecăruia din cei trei copii ai săi, dar ei, rând pe rând, o refuzaseră.

— Am o propunere pentru voi, le spuse. Vreţi să veniţi amândoi în Cornwall cu mine? Să veniţi în Cornwall şi să ne petrecem Paştele acolo? Împreună. Numai noi trei.

Podmore's Thatch,
Temple Pudley
Gloucestershire
17 aprilie 1984

Draga mea Olivia,

Îţi scriu ca să-ţi povestesc despre câteva lucruri pe cale să se întâmple.

În acel ultim weekend, când Noel a adus-o pe Antonia la mine, a curăţat podul şi Nancy a venit la masă, duminică, ne-am certat aşa cum nu s-a mai întâmplat niciodată – şi sunt sigură că nu ţi-au spus nimic despre asta. A fost vorba, inevitabil, despre bani şi despre faptul că ei sunt de părere să

vând tablourile tatălui meu chiar acum, cât se vând bine. Grija lor, m-au asigurat ei, e numai faţă de mine, dar eu îi ştiu prea bine pe amândoi. Ei sunt cei care au nevoie de bani.

După ce, în sfârşit, au plecat, am avut timp să mă gândesc la toate şi în dimineaţa următoare l-am sunat pe domnul Roy Brookner, de la firma Boothby. A venit aici şi a văzut panourile şi le-a luat cu el. Mi-a găsit un cumpărător particular, care mi-a oferit o sută de mii de lire sterline pentru amândouă. Am acceptat această ofertă.

Sunt multe feluri în care aş putea cheltui suma asta venită aşa, din senin, dar, acum, am să fac ceea ce doream să fac de multă vreme, adică să mă întorc în Cornwall. Cum nici tu, nici Noel şi nici Nancy nu aţi avut timpul sau dorinţa să veniţi cu mine, i-am invitat pe Antonia şi pe Danus. La început, Danus a ezitat să accepte invitaţia mea. Era cam surprinzătoare şi cred că a fost jenat, gândindu-se că, poate, mi-e milă de el şi vreau să-i dirijez viaţa. Cred că e un băiat foarte mândru. Dar în cele din urmă l-am convins că ne-ar face o mare bucurie; avem nevoie de un bărbat puternic, care să se ocupe de bagaje, portari şi şefi bucătari. La sfârşit, a acceptat să vorbească cu şeful lui, şi să vadă dacă se poate învoi o săptămână. A reuşit, aşa că plecăm mâine-dimineaţă, iar Antonia şi cu mine vom sta cu schimbul la volan. Nu vom locui la Doris, pentru că în căsuţa ei nu e loc destul pentru trei musafiri, aşa că am reţinut locuri la hotelul Sands şi acolo ne vom petrece şi Paştele.

Am ales hotelul Sands, pentru că îmi amintesc că era intim şi deloc pretenţios. Când eram copil, familii întregi veneau de la Londra în vacanţa de vară. Veneau în fiecare an şi îşi aduceau şi copiii, cu guvernante cu tot, îşi aduceau şi câinii şi, în fiecare vară, direcţiunea organiza un mic turneu de tenis, iar seara se făceau petreceri, la care persoanele mari dansau foxtrot în haine de seară şi copiii dansau în cerc şi primeau baloane. În timpul războiului, a fost transformat în spital şi acolo erau aduşi răniţii, sărmanii, purtaţi în pături roşii; acolo învăţau să împletească coşuri de trestie, de la nişte infirmiere drăguţe cu bonete albe.

Dar când i-am spus lui Danus unde mergem, a rămas foarte mirat. După cât se pare, hotelul Sands e acum la modă şi foarte select, aşa că el încercase, cu delicateţe, să ne atragă atenţia asupra preţurilor. Dar, bineînţeles, nu contează cât costă. E pentru prima dată în viaţa mea când scriu o asemenea frază. Senzaţia e extraordinară şi mă simt alt om. Nu mă deranjează deloc, şi mă bucur ca un copil.

Ieri, Antonia şi cu mine am plecat la Cheltenham cu maşina, la cumpărături. Noua Penelope a luat frâiele în mâini şi nu cred că ai fi recunoscut-o pe mama ta cea chibzuită, dar cred că ai fi fost de acord. Parcă înnebuniserăm amândouă.

Am cumpărat rochii pentru Antonia, apoi o superbă cămaşă de mătase crem, jeanşi, pulovere de bumbac, un impermeabil galben şi patru perechi de pantofi. După aceea s-a dus la coafor, să-şi tundă bretonul, iar eu am plecat de una singură şi am cheltuit o mulţime de bani pe tot felul de nimicuri adorabile pentru vacanţă. O pereche nouă de espadrile, nişte pudră de talc, o sticlă imensă de parfum; filme fotografice şi cremă de faţă şi un pulover de caşmir, de culoarea violetelor. Am cumpărat un termos şi o pătură scoţiană (pentru picnicuri) şi un teanc de cărţi ieftine, ca să mă distrez (inclusiv Fiesta – sunt atâţia ani de când n-am mai citit nimic de Hemingway). Am cumpărat o carte nouă despre păsările din Anglia şi alta, grozavă, cu tot felul de hărţi.

După atâta extravaganţă nebunească, am trecut pe la bancă, pe urmă mi-am făcut cinste cu o cafea şi m-am dus s-o iau pe Antonia. Am găsit-o arătând ciudat, dar minunat. Nu numai că îşi tunsese bretonul, dar îşi vopsise şi genele. O schimbă complet. La început era puţin jenată, dar între timp s-a obişnuit cu ideea şi doar din când în când se mai priveşte admirativ în oglindă. N-am mai fost aşa de fericită de nici nu mai ştiu când.

Doamna Plackett vine mâine, să facă curăţenie şi să închidă casa după ce plecăm. Ne întoarcem miercuri, pe data de 25.

Încă ceva. Am scăpat de *Căutătorii de scoici*. L-am donat, în amintirea tatălui meu, galeriei de artă din Porthkerris, la fondarea căreia a contribuit şi el. Oricât de ciudat ar părea, mie nu-mi mai trebuie şi îmi place să cred că lumea – oamenii obişnuiţi, vor avea posibilitatea să se bucure şi să găsească mângâiere privind acest tablou, la fel ca mine. Domnul Brookner a aranjat să fie transportat în vestul ţării, aşa că a venit cu un camion şi l-a luat. Locul gol de deasupra căminului e foarte vizibil, dar într-o bună zi îl voi umple cu altceva. Între timp, abia aştept să văd tabloul expus, pentru toată lumea, în noua lui casă.

Nu le-am scris nici lui Noel, nici lui Nancy. Vor afla ei toate astea, mai devreme sau mai târziu şi, probabil, vor fi ranchiunoşi şi furioşi, dar n-am ce să le fac. Le-am dat tot ce am avut şi, de fiecare dată, au vrut mai mult. Poate că acum mă vor lăsa în pace şi îşi vor vedea de viaţa lor.

Tu, însă, cred că vei înţelege.

Cu toată dragostea, ca-ntotdeauna,
Mama

Nancy avea remuşcări. Motivul era că nu mai vorbise cu maică-sa din acea duminică dezastruoasă, când se iscase cearta aceea teribilă în legătură cu tablourile, şi Penelope îi învinsese pe amândoi, spunându-le, ei şi lui Noel, tot ce avea pe suflet.

Nici vorbă să se simtă vinovată! Din contră, se considera profund jignită. Maică-sa îi adusese acuzaţii care n-ar fi trebuit rostite niciodată, iar Nancy lăsase să treacă zi după zi, decisă să nu facă nimic, pentru că se aştepta ca Penelope să facă prima mişcare. Să dea un telefon, dacă nu pentru a se scuza, măcar să stea de vorbă, să întrebe de copii, poate chiar să-i propună o întâlnire. Să-i dovedească lui Nancy că totul fusese uitat şi că relaţiile dintre ele reintraseră pe un făgaş normal.

Totuşi, nimic din toate astea nu se întâmplă. Niciun telefon. La început, Nancy continuă să se considere jignită, alimentându-şi astfel furia. Nu-i convenea că fusese pusă la punct. La urma urmelor, nu făcuse nimic rău. Spusese doar ce avea pe suflet, din grijă pentru ei toţi.

Cu timpul, însă, începu să fie îngrijorată. Nu era ceva obişnuit ca maică-sa să ţină supărarea. Oare nu se simţea bine? Se înfuriase foarte tare şi categoric că asta nu era bine pentru o femeie în vârstă, care suferise un atac de cord. Oare se lăsase cu urmări? Gândul ăsta o înfricoşă, şi îl alungă repede din minte. Categoric că nu. Categoric că, dacă ar fi fost aşa, Antonia ar fi luat legătura cu ea. Fata era tânără şi, probabil, iresponsabilă, dar nici măcar ea nu putea fi chiar aşa de aiurită.

Îngrijorarea se transformă într-o obsesie pe care Nancy nu şi-o mai putea alunga din minte. În ultimele două zile se îndreptase de mai multe ori spre telefon, intenţionând să formeze numărul de la Podmore's Thatch, dar pusese de fiecare dată receptorul la loc, pentru că nu ştia ce să spună şi cum să motiveze ceea ce i-ar fi spus. Brusc, îi veni o idee. Se apropia Paştele. Putea s-o invite pe maică-sa, împreună cu Antonia, la vechea casă parohială, la masă, în prima zi de Paşte. În felul ăsta, orgoliul ei n-ar fi avut de suferit şi, cu o friptură de miel şi cartofi noi, se puteau împăca.

Tocmai ştergea praful, fără prea mare chef, în sufragerie când îi încolţi în minte ideea asta strălucită. Lăsă cârpa jos, lângă cutia de ceară, şi porni direct spre bucătărie, la telefon. Formă numărul şi aşteptă, zâmbind ca o femeie de lume ce era, gata să transfere zâmbetul asupra cuvintelor. Nu-i răspunse

nimeni. Zâmbetul îi pieri. Aşteptă îndelung şi, în cele din urmă, dezamăgită, aşeză receptorul la loc în furcă.

Sună din nou, la trei după-amiază şi iarăşi la şase. Sună la deranjamente, rugându-l pe operator să verifice linia. „Sună şi nu răspunde“, o anunţă acesta.

— Ştiu că nu răspunde. Toată ziua, numai asta am auzit. Cred că trebuie să fie o defecţiune.

— Sunteţi sigură că persoana pe care o căutaţi este acasă?

— Bineînţeles că e acasă. E mama mea. E mereu acasă.

— Dacă îmi permiteţi, am să verific şi vă sun după aceea.

— Mulţumesc.

Aşteptă. Funcţionarul sună din nou. Telefonul funcţiona. După toate aparenţele, mama ei nu era acasă.

Dar Nancy era acum, pe cât de îngrijorată, pe atât de furioasă. O sună pe Olivia, la Londra.

— Olivia?

— Bună.

— La telefon e Nancy…

— Da. Te-am recunoscut.

— Olivia, mă chinui să dau de mama şi nu răspunde nimeni la Podmore’s Thatch. Ai idee ce s-o fi întâmplat?

— Sigur că nu-ţi răspunde. A plecat în Cornwall.

— În Cornwall!

— A plecat acolo pentru Paşte. Cu maşina, cu Antonia şi Danus.

— Antonia şi *Danus?*

— Ce te şochează aşa de tare? comentă Olivia, amuzată. De ce nu? De luni de zile aşteaptă să se ducă acolo şi niciunul dintre noi n-a vrut să meargă cu ea, aşa că i-a luat pe ei, să-i ţină tovărăşie.

— Să nu-mi spui că stau toţi la Doris Penberth? N-au loc acolo.

— A, nu, nu stau cu Doris. Stau la hotelul Sands.

— La *hotelul Sands?*

— Zău aşa, Nancy, nu mai repeta tot ce-ţi spun.

— Dar hotelul Sands e cel mai bun. Unul din cele mai bune hoteluri din ţară. I se face reclamă peste tot. Costă o *avere!*

— Cum, n-ai aflat? Mama are o avere. A vândut panourile unui milionar american, pentru o sută de mii de lire.

Nancy nu era sigură dacă-i vine să vomite sau să leşine. Simţi cum tot sângele îi piere din obraji. Îi tremurau genunchii. Întinse mâna după un scaun.

— O sută de mii de lire. Nu-i cu putinţă. N-au cum să valoreze atât. Nimic nu valorează o sută de mii de lire.

— Nimic nu valorează nimic, decât dacă se găseşte un amator. Mai e şi valoarea de raritate. Am încercat să-ţi explic toate astea în ziua în care am luat masa împreună la Kettners. Picturile lui Lawrence Stern apar rareori pe piaţă, şi acest american, oricine ar fi el, probabil că îşi doreşte panourile mai mult decât orice pe lume. Şi nu-i pasă cât dă pe ele. Norocul mamei. Sunt foarte bucuroasă pentru ea.

Nancy era năucită. O sută de mii de lire.

— Când s-au întâmplat toate astea? reuşi ea să rostească în cele din urmă.

— Păi, nu ştiu. Destul de recent.

— Dar *tu,* cum de ştii?

— Mi-a scris o scrisoare lungă, în care mi-a povestit tot. Mi-a spus de cearta cu tine şi Noel. Sunteţi îngrozitori. V-am spus de atâtea ori s-o lăsaţi în pace, dar voi, nimic. Aţi chinuit-o fără milă, până când n-a mai putut suporta. Cred că de asta s-a hotărât, în cele din urmă, să vândă panourile. Probabil că şi-a dat seama că era singurul mod în care putea să scape de pisălogeala voastră.

— Eşti nedreaptă.

— Zău aşa, Nancy, nu te mai preface faţă de mine şi nici faţă de tine însăţi.

— O au la mână cu ceva.

— Cine?

— Danus şi Antonia. N-ar fi trebuit s-o trimiţi pe fata aia să stea la mama. Şi n-am încredere în Danus nici cât negru sub unghie.

— Nici Noel nu are.

— Asta nu te îngrijorează?

— Câtuşi de puţin. Eu am mare încredere în puterea de

judecată a mamei.

— Dar ce zici de banii pe care îi risipeşte pe ei? Chiar acum. Stă în lux, la hotelul Sands. Cu grădinarul ei.

— De ce să nu-i risipească? Sunt banii ei. Şi de ce să nu-i cheltuiască, pentru ea şi pentru doi tineri la care, întâmplător, ţine foarte mult? După cum ţi-am spus, ne-a rugat pe fiecare să mergem cu ea, şi niciunul dintre noi n-a fost de acord. Am avut o şansă şi am pierdut-o. Nu avem dreptul să dăm vina pe ea.

— Când m-a invitat pe mine, n-a zis nimic de hotelul Sands. Urma să stăm, pe masă şi casă, în dormitorul pentru musafiri al lui Doris Penberth.

— Şi asta te-a împiedicat să accepţi? Faptul că ai fi locuit la Doris? Te-ai fi dus dacă îţi flutura hotelul Sands pe la nas, ca iepurii după morcovi, nu-i aşa?

— Nu ai dreptul să vorbeşti aşa.

— Am tot dreptul. Sunt sora ta, dragă Doamne! Şi e bine să mai ştii ceva. Mama s-a dus la Porthkerris pentru că îşi doreşte acest lucru de mulţi ani; dar, în afară de asta, s-a dus să vadă *Căutătorii de scoici.* A donat tabloul galeriei de artă de acolo, în memoria tatălui ei, şi vrea să-l privească expus, în noua lui casă.

— L-a donat? O clipă, Nancy crezu că nu auzise bine, sau că nu înţelesese ce-i spusese sora ei. Vrei să spui că l-a *dat?*

— Exact.

— Dar precis că valorează mii de lire. Sute de mii.

— Sunt sigură că toţi cei implicaţi apreciază asta.

Căutătorii de scoici. Pierdut. Sentimentul nedreptăţii făcute ei şi familiei ei o înfurie pe Nancy la culme.

— Nouă ne spunea întotdeauna, rosti ea ironic, că nu poate trăi fără tabloul acela. Că făcea parte din viaţa ei.

— Aşa a fost. Mulţi ani. Dar cred că acum simte că se poate descurca fără el. Vrea să-l împartă cu alţii. Vrea ca şi ceilalţi să se bucure de el.

Evident, Olivia ţinea partea maică-sii.

— Dar noi? Dar familia ei? Nepoţii ei. Noel. Noel ştie toate astea?

— Habar n-am. Nu cred. Nu l-am mai văzut sau auzit de când a dus-o pe Antonia la Podmore's Thatch.

— Las' că-i spun eu!

Era o ameninţare.

— Chiar aşa să faci, răspunse Olivia şi închise telefonul.

Nancy trânti receptorul. La naiba cu Olivia! La naiba!

Ridică din nou şi formă numărul lui Noel. Nu-şi mai amintea de când nu mai fusese aşa de supărată.

— Noel Keeling.

— Nancy la telefon. Vorbea pe un ton dur, simţindu-se importantă, pretinzând atenţia celuilalt.

— Salut.

El nu părea prea entuziasmat.

— Tocmai am vorbit cu Olivia. Am încercat s-o sun pe mama, dar nu răspundea nimeni, aşa că am sunat-o pe Olivia, să văd dacă ştie ea ceva. Ştia, pentru că mama îi scrisese o scrisoare. Oliviei i-a scris, dar nu s-a obosit să ia legătura cu mine sau cu tine.

— Nu înţeleg despre ce vorbeşti.

— Mama a plecat în Cornwall şi i-a luat cu ea pe Antonia şi pe Danus.

— Doamne, Dumnezeule…

— Şi stau la hotelul Sands.

Asta îi atrase atenţia.

— La Sands? Credeam că o să stea la Doris. Dar cum de-şi permite să stea la Sands? E unul din cele mai afurisit de scumpe hoteluri din ţară.

— Îţi spun eu cum. Mama a vândut panourile. Pentru o sută de mii de lire. Şi, dacă-mi e permis să spun, fără să discute cu niciunul din noi. O sută de mii de lire, Noel. Pe care, după cât se pare, intenţionează să-i facă praf. Şi asta nu-i tot. A dat *Căutătorii de scoici.* L-a făcut cadou galeriei de artă din Porthkerris, poftim de vezi. L-a dat, uite-aşa – şi numai Dumnezeu ştie cât valorează. Cred că e nebună. Nu cred că ştie ce face. I-am spus Oliviei care-i părerea mea. Că tipii ăia doi, Antonia şi Danus, o au cu ceva la mână. Se mai întâmplă, zău aşa. Citeşti tot timpul în ziare lucruri dintr-astea. E un

delict. N-ar trebui să-i permitem. Trebuie să facem ceva ca să-i oprim. Noel. Noel? Mai eşti la aparat?

— Da.

— Ce ai de zis?

Noel rosti: „Porcăria naibii“ şi închise.

Hotelul Sands,
Porthkerris,
Cornwall
Joi, 19 aprilie

Dragă Olivia,

Iată-ne aici de o zi întreagă. Nici nu-ţi pot spune ce frumos este. Vremea este frumoasă, ca-n plină vară, şi vezi flori peste tot. Şi palmieri, şi străzi micuţe, pietruite, şi marea de un albastru minunat. Un albastru cu o nuanţă mai verzuie decât Mediterana, care se întunecă spre orizont. E ca la Ibiza, numai că puţin mai frumos, pentru că totul e verde şi luxuriant, iar seara, după apusul soarelui, aerul e umed şi simţi mirosul frunzelor.

Călătoria până aici a fost minunată. Eu am stat la volan cea mai mare parte a timpului, şi Penelope numai puţin, dar Danus nu, pentru că nu şofează. Din clipa în care am ajuns pe autostradă am mers ca vântul, iar mamei tale nu-i venea să creadă ce repede mergem. Când am ajuns la Devon, am luat-o pe drumul vechi de la Dartmoor şi am mâncat pe un vârf de stâncă, de unde se vedea totul ca-n palmă şi unde păşteau nişte ponei mititei şi flocoşi, care s-au bucurat de firimiturile de la sendvişurile noastre.

Hotelul parcă e dintr-o altă lume. N-am mai stat niciodată la hotel şi cred că nici Penelope, aşa că e o experienţă cu totul nouă. Ne tot spunea cât de confortabil şi plăcut va fi, dar când am ajuns în cele din urmă pe aleea de la intrare (printre tufe de flori) ne-am lămurit imediat că trebuia să ne pregătim pentru o viaţă de lux. Un Rolls şi trei Mercedesuri erau parcate în faţă şi un băiat în livrea ne-a ajutat la bagaje. Danus zice că bagajele noastre arată ca sacul şi peticul, pentru că sunt care mai de care mai prăpădite.

Totuşi, Penelope a pus imediat stăpânire pe situaţie – din toate punctele de vedere. S-a adaptat imediat la covoarele incredibil de groase, la bazinele de înot, grădinile verzi interioare, băile private, televizorul la pat, fructierele pline cu fructe proaspete şi florile aşezate peste tot. Avem cearşafuri şi prosoape curate în fiecare zi. Camerele noastre sunt toate pe acelaşi coridor şi au balcoane alăturate care dau spre grădini şi spre mare. Din când în când, ieşim pe balcon şi vorbim între noi. Ca în piesa *Vieţi private* de Noel Coward.

Cât despre restaurant, parcă am fi invitaţi la masă în cel mai scump local din Londra. Sunt sigură că voi ajunge o blazată când e vorba de scoici, homari, căpşuni proaspete, smântână groasă, de Cornwall, şi file de peşte la grătar. E minunat că-l avem pe Danus cu noi, pentru că e foarte atent la ce trebuie să bem alături de aceste mâncăruri delicioase. Pare să ştie foarte multe despre vinuri, dar el nu bea niciodată. Nu ştiu de ce şi nu ştiu nici de ce nu conduce maşina.

Avem atâtea de făcut! În dimineaţa asta am fost în oraş, şi primul loc vizat a fost Carn Cottage, unde a locuit mama ta. Dar a fost trist, pentru că, la fel ca multe alte case de aici, a fost transformat în hotel, peretele acela frumos de piatră a fost dărâmat şi cea mai mare parte a grădinii a dispărut, transformată într-o parcare pentru maşini. Dar am intrat în ceea ce mai rămăsese din grădină şi proprietăreasa ne-a făcut o cafea. Iar Penelope ne-a spus cum era altădată, cum mama ei plantase toţi trandafirii, glicinele şi celelalte flori, iar apoi ne-a povestit cum a fost ucisă în atacul fulger asupra Londrei. Nu ştiam nimic despre asta. Când ne-a povestit, îmi venea să plâng, dar n-am plâns, am luat-o în braţe, pentru că îi străluceau ochii de lacrimi şi n-am ştiut ce altceva să fac.

După Carn Cottage am mers mai departe, spre inima micului oraş, să găsim galeria de artă şi să vedem *Căutătorii de scoici.* Galeria nu e mare, dar e deosebit de interesantă, cu pereţii văruiţi în alb şi un luminator imens, spre nord. Au expus *Căutătorii de scoici* în locul cel mai important, şi acolo e ca la el acasă, scăldat în lumina rece şi strălucitoare de la Porthkerris, unde a fost creat. Doamna de la galeria de artă era în vârstă şi nu cred că îşi amintea de Penelope, dar ştia, bineînţeles, cine e şi a făcut mare vâlvă. În afară de asta, nu par să mai fie prea mulţi cei pe care îi cunoaşte şi de care îşi aduce aminte din alte vremuri. Cu excepţia lui Doris, bineînţeles. Penelope se duce s-o vadă pe Doris mâine după-masă, să-şi bea ceaiul cu ea. Abia aşteaptă şi e plină de entuziasm. Iar sâmbătă plecăm pe drumul spre coastă, să mâncăm pe stâncile de la Penjizal. Hotelul pregăteşte sendvişuri pentru picnic în nişte cutii nostime, de carton, cu cuţite şi furculiţe adevărate, dar Penelope nu le consideră picnicuri după toate regulile, aşa că ne vom opri în drum să cumpărăm pâine proaspătă, unt, pateu şi roşii, fructe proaspete şi o sticlă de vin. Dacă va continua să fie la fel de cald ca acum, cred că Danus şi cu mine o să putem înota puţin.

Iar apoi, luni, Danus şi cu mine mergem pe coasta de sud, la Manaccan, unde un domn pe nume Everard Ashley are un centru de grădinărit. Danus a fost coleg cu el la Facultatea de Horticultură şi vrea să vadă serele şi să mai înveţe câte ceva. Asta pentru că, atunci când va veni vremea, acelaşi lucru

doreşte să facă şi el, dar e dificil, pentru că e nevoie de mulţi bani ca să întreprinzi aşa ceva, iar el nu are. Nu-i nimic, întotdeauna e util să înveţi din experienţa altora şi va fi minunat să vedem şi celălalt capăt al acestei zone magnifice.

Din tot ce ţi-am scris, vei înţelege că sunt foarte fericită. N-aş fi crezut că, atât de repede după moartea lui Cosmo, voi fi iarăşi fericită. Sper că nu e un lucru rău. Eu nu cred, pentru că tot ce simt e bine.

Îţi mulţumesc pentru tot. Pentru că ai fost fantastic de bună şi răbdătoare şi pentru că ai aranjat să stau la Podmore's Thatch. Pentru că, dacă n-ai fi fost tu, eu n-aş fi acum aici, trăind pe picior mare alături de cei doi oameni pe care îi iubesc cel mai mult pe lume. În afară de tine, bineînţeles.

Cu toată dragostea,
Antonia

Copiii ei, Nancy, Olivia, Noel, avuseseră… Penelope trebuia să recunoască… avuseseră dureros de multă dreptate. Porthkerris se schimbase din toate punctele de vedere. Carn Cottage nu era singura casă a cărei grădină fusese distrusă, ca să se facă din ea parcare pentru maşini, cu o firmă la poartă şi umbrele în dungi colorate pe terasa proaspăt construită. Vechiul hotel White Caps arăta oribil, fusese extins şi închiria apartamente pentru vacanţă, iar drumul spre port, acolo unde, odată, locuiau şi lucrau artiştii, fusese transformat în parc de distracţii, cu standuri, discoteci, baruri cu gustări rapide şi magazine cu suvenire. Chiar şi în port, cea mai mare parte a bărcilor pescăreşti dispăruseră. Mai era doar una sau două, iar restul cheiului plin de ambarcaţiuni de croazieră care ofereau, contra unei sume enorme, călătorii zilnice, în care puteai vedea balenele sau pescui pe-ndelete macrouri, ca supliment.

Şi totuşi, oricât ar fi părut de ciudat, oraşul nu se schimbase chiar atât de mult. Acum, primăvara, era la fel de puţină lume, căci primele valuri de turişti nu aveau să sosească înainte de Duminica Rusaliilor. Aveai destul timp pentru hoinăreală, destul spaţiu pentru a admira peisajul. Şi nimic n-ar fi putut schimba vreodată acel albastru adânc, mătăsos, al apelor golfului, nici conturul rotunjit al Capului, sau încurcătura ameţitoare de străzi şi case cu acoperiş de ţiglă, care coborau dealul până la malul apei. Pescăruşii umpleau şi acum cerul cu

ţipetele lor, aerul mirosea şi acum a sare, a lemn-câinesc şi a escallonia, iar străzile strâmte din oraşul vechi, încâlcite ca un adevărat labirint, te zăpăceau la fel ca-ntotdeauna.

Penelope pornise pe jos, să-i facă o vizită lui Doris. Era plăcut să fie singură. Compania lui Danus şi Antoniei o umplea de încântare, dar, măcar pentru puţin timp, singurătatea era bine-venită. Sub razele soarelui de după-amiază, străbătuse grădinile îmbălsămate ale hotelului, ieşind pe şoseaua care şerpuia pe deasupra plajei, pe lângă terase de case din epoca victoriană, şi coborâse în oraş.

Căuta o florărie. Cea pe care o ştia se transformase în magazin de îmbrăcăminte, plin cu tot felul de lucruri pe care turiştii, disperaţi să-şi cheltuiască banii, le cumpărau prosteşte. Berete roz, de plastic, tricouri enorme, imprimate cu imaginea unor vedete pop şi jeanşi foarte strâmţi, de-ţi făceau rău numai când te uitai la ei.

Găsi, în sfârşit, o florărie, ascunsă la un colţ de stradă unde, demult, un cârpaci bătrân, cu şorţ de piele, repara flecurile la pantofi şi le cerea câte trei penny pentru fiecare. Intră şi cumpără un buchet mare pentru Doris. Nu anemone sau narcise, ci flori mai exotice. Garoafe, crini, lalele şi un braţ de frezii, toate ambalate în hârtie tare, de un albastru-deschis. Mai departe, pe aceeaşi stradă, intră în magazinul de băuturi şi cumpără pentru Ernie o sticlă de whisky Famous Grouse. Încărcată cu toate acestea, porni mai departe, pătrunzând mai adânc în Downalong, unde străduţele erau aşa de mici, că nu mai era loc de trotuar, şi căsuţele văruite de pe ambele părţi se înghesuiau una în cealaltă, fiecare cu câteva trepte care urcau spre uşile de la intrare, pictate în culori vii.

Casa soţilor Penberth era ascunsă în chiar inima acestui labirint. Aici, Ernie locuise cu mama şi tatăl lui şi, pe aceste străduţe, Doris, Penelope şi Nancy veneau în serile de iarnă din vremea războiului să stea de vorbă cu doamna Penberth bătrâna, să mănânce prăjituri cu şofran şi să bea ceai tare, dintr-un ceainic roz.

Acum, amintindu-şi toate astea, Penelope se gândi că era de necrezut cât de mult timp îi trebuise să înţeleagă că Ernie, în

felul lui timid şi tăcut, o curta pe Doris. Totuşi, poate că nu era chiar aşa de neînţeles. Nu era vorbăreţ din fire, iar prezenţa lui la Carn Cottage, omul care vorbea puţin, dar lucra cât zece, devenise, în mod firesc, ceva obişnuit. *A, se ocupă Ernie* spuneau toţi, atunci când trebuia făcut cine ştie ce lucru îngrozitor, cum ar fi de tăiat o găină sau de curăţat gunoiul. Şi el se ocupa întotdeauna. Nimănui nu-i trecuse prin cap că era şi el un bărbat bun de însurat; era doar un membru al familiei, care nu se plângea, nu protesta şi aducea mereu bună dispoziţie.

Abia în toamna lui 1944 i-a căzut fisa. Penelope intrase în bucătăria de la Carn Cottage într-o dimineaţă şi îi găsise pe Doris şi pe Ernie stând împreună la ceai. Erau aşezaţi la masa de bucătărie şi, în mijlocul mesei, trona un vas albastru cu alb, plin de dalii. Rămăsese surprinsă.

— Ernie, nu ştiam că eşti aici…

El se simţi jenat.

— Am trecut şi eu, aşa, pe-aici. Puse cana deoparte şi se ridică în picioare.

Penelope se uită la flori. La Carn Cottage nu mai plantau dalii, căci erau foarte greu de îngrijit.

— De unde au apărut florile astea?

Ernie îşi trase bascul pe ceafă şi se scărpină în cap.

— Are tata, în curte. Am adus vreo câteva pentru… pentru voi.

— Niciodată n-am văzut dalii aşa de frumoase. Sunt enorme…

— Da, spuse Ernie, şi-şi aşeză bascul la loc, lăsându-se când pe-un picior, când pe celălalt. Mă duc să tai nişte lemne.

Şi porni spre uşă.

— Mulţumesc pentru flori, spuse Doris.

Ernie se întoarse şi dădu din cap.

— A picat grozav ceaiul ăla, îi răspunse el.

Cu aceste cuvinte, plecă. Peste câteva clipe, dinspre curtea din spate se auziră lovituri de topor.

Penelope se aşeză la masă. Privi florile; o privi pe Doris, deşi Doris îi ocolea privirea.

— Am ciudatul sentiment că am deranjat ceva, spuse Penelope.

— Adică?

— Nu ştiu. Spune-mi tu.

— N-am nimic de spus.

— Doar n-a adus el florile astea pentru *noi*, nu? Le-a adus pentru tine.

Doris clătină din cap:

— Ce contează pentru cine le-a adus?

Acela a fost momentul în care a înţeles despre ce-i vorba, şi Penelope nu pricepea cum de nu înţelesese mai devreme.

— Doris, cred că Ernie te place.

Doris sări imediat ca arsă.

— Ernie Penberth? Aş vrea s-o văd şi pe-asta!

Dar Penelope refuză să se lase păcălită.

— Nu ţi-a spus nimic?

— Nu prea vorbeşte multe cu nimeni, nu ştii?

— Dar ţie îţi place?

— N-are de ce să nu-mi placă.

Se purta prea stângaci ca să nu dea de bănuit. Ceva se întâmpla.

— Îţi face curte.

— Curte? Doris sări în picioare, adunând cu zgomot cănile şi farfurioarele de pe masă. N-ar fi în stare să curteze nicio muscă, spuse ea, trântindu-le în chiuvetă şi deschizând robinetul. În plus, adăugă, acoperind şiroitul apei, e aşa de caraghios!

— Nici n-ai putea găsi un om mai drăguţ…

— Şi nici nu-mi trece prin cap să-mi sfârşesc zilele alături de un bărbat mai scund decât mine.

— Doar pentru că nu e un Gary Cooper, nu-i cazul să strâmbi din nas. Şi eu cred că e drăguţ. Îmi plac părul lui negru şi ochii întunecaţi.

Doris închise robinetul şi se întoarse cu faţa spre ea, sprijinindu-se de chiuvetă şi încrucişându-şi mâinile pe piept.

— Dar nu vezi că nu *spune* niciodată nimic?

— Cum tu nu te opreşti niciodată din vorbit, abia dacă

poate strecura şi el două vorbe. Oricum, faptele vorbesc mai mult decât vorbele. Uită-te şi tu, ţi-a adus flori. Şi face mereu câte ceva pentru tine, îşi aminti ea. Repară spălătorul, îţi aduce bunătăţi de la magazinul de verdeţuri al tatălui lui.

— Şi ce dacă? se încruntă Doris, suspicioasă. Încerci să mă măriţi cu Ernie Penberth? Încerci cumva să scapi de mine?

— Pur şi simplu, spuse Penelope pe un ton ceremonios, mă gândesc la fericirea ta viitoare.

— Pe naiba! Eu zic să te gândeşti mai bine. În ziua în care am auzit că Sophie a fost ucisă, mi-am jurat că nu plec de-aici până nu se termină afurisitul ăsta de război. Iar când s-a dus şi Richard… ei bine, asta m-a înverşunat şi mai mult. Nu ştiu ce ai tu de gând să faci… să te întorci la Ambrose ăla, sau să nu te mai întorci niciodată, dar războiul o să se termine curând şi va trebui să te hotărăşti, iar eu o să fiu pe aproape, să te ajut, indiferent ce-o să hotărăşti. Iar dacă te întorci la el, atunci cine să aibă grijă de tatăl tău? Îţi spun de pe acum. Eu o să fiu aia. Aşa că să nu mai vorbim de Ernie Penberth, mulţam frumos.

Se ţinuse de cuvânt. N-a vrut să se căsătorească cu Ernie, pentru că n-a vrut să-l părăsească pe Lawrence. Abia după moartea bătrânului a fost liberă să se gândească la ea, la băieţii ei şi la viitor. În două luni, devenise doamna Ernie Penberth şi părăsise definitiv Carn Cottage. Tatăl lui Ernie murise de curând şi bătrâna doamnă Penberth se mutase din casă, plecând să locuiască la sora ei, aşa că Doris şi Ernie aveau casa lor. Ernie a preluat magazinul de verdeţuri şi i-a adoptat pe băieţii lui Doris, dar el şi cu Doris n-au avut niciodată copii.

Iar acum… Penelope se opri, privind în jur şi încercând să se orienteze. Aproape că ajunsese la destinaţie. Plaja de nord era pe aproape. Simţea briza şi mirosul sărat. Dând ultimul colţ, porni în jos, pe dealul abrupt, la baza căruia se afla căsuţa albă, mai retrasă, cu o grădină în faţă, spre stradă. Un rând de rufe scoase la uscat fluturau în vânt şi, în tot felul de ghivece şi vase, străluceau narcise, şofran, zambile şi plante agăţătoare. Uşa de la intrare era vopsită în albastru şi Penelope străbătu curtea pietruită, aplecându-se pe lângă rufe şi ridică mâna, să bată în uşă. Dar, înainte să apuce s-o facă, uşa se dădu în lături

şi Doris îşi făcu apariţia.

Doris. Minunată şi cochetă; drăguţă şi cu ochi strălucitori, nici mai slabă, nici mai grasă. Avea părul cărunt, tuns scurt şi ondulat; faţa îi era ridată, bineînţeles, dar zâmbetul era acelaşi – şi glasul la fel.

— Te aşteptam. Mă uitam pe fereastra de la bucătărie.

Parcă ar fi venit chiar atunci de la Hackney.

— Ce-ai întârziat aşa? De patruzeci de ani aştept clipa asta!

Doris. Dată cu ruj, purtând cercei şi un pulover roşu pus peste o bluză albă cu volane.

— … Ah, Doamne, nu sta aşa în prag, hai înăuntru!

Penelope intră, oprindu-se direct în bucătăria micuţă. Puse florile şi punga în care se afla sticla de whisky pe masă, iar Doris închise uşa în urma ei. Se întoarse. Stăteau faţă în faţă, zâmbindu-şi prosteşte, fără să poată rosti niciun cuvânt. Apoi, zâmbetele se schimbară în hohote de râs şi se cuprinseră în braţe, strângându-se ca două şcolăriţe ce nu se mai văzuseră de mult.

Continuând să râdă, dar încă amuţite, se desprinseră din îmbrăţişare. Doris vorbi cea dintâi:

— Penelope, nu-mi vine să cred. M-am gândit că s-ar putea să nu te recunosc. Dar eşti exact la fel de înaltă, cu picioarele lungi şi frumoasă ca-ntotdeauna. Mă temeam că vei fi altfel, dar nu-i aşa…

— Sigur că m-am schimbat. Am albit şi am îmbătrânit.

— Dacă tu eşti căruntă şi bătrână înseamnă că eu sunt cu un picior în groapă. Mă apropii de şaptezeci de ani, zău aşa. Cel puţin, aşa-mi spune Ernie când îmi iau nasul la purtare.

— Unde e Ernie?

— S-a gândit să ne lase singure o vreme. A zis că n-ar suporta. E la parcela lui de pământ. Aşa îşi trece timpul de când s-a retras din afacerea cu verdeţuri. I-am zis: „Dacă te scoate omul dintre morcovi şi napi, începi să dai semne de scrânteală“.

Vorbea tare, manifestându-şi bucuria ca şi altădată.

— Ţi-am adus nişte flori, spuse Penelope.

— Ah, sunt tare frumoase. Nu trebuia… Uite, am să le pun

într-un vas, iar tu du-te în salon şi fă-te comodă. Am pus şi apă la fiert, să fie gata pentru o ceaşcă de ceai…

Salonul era chiar lângă bucătărie, iar uşa era deschisă. Păşindu-i pragul, Penelope avu senzaţia că păşea în trecut, căci erau o mulţime de lucruri acolo şi atmosfera era intimă, exact cum îşi amintea de pe vremea bătrânei doamne Penberth, ale cărei comori se aflau şi acum acolo. Porţelanurile în vitrină, cele două statuete, reprezentând doi câini de Stafford, aşezate de o parte şi de alta a căminului, canapelele moi şi fotoliile acoperite cu şervete brodate pe margini. Dar se mai şi schimbase câte ceva. Televizorul masiv era nou, ca şi draperiile de atlaz în culori vii; iar deasupra căminului, unde trona altădată o poză sepia a fratelui doamnei Penberth, mort în Primul Război Mondial, acum fusese aşezat portretul lui Sophie, pictat de Charles Rainier, pe care Penelope i-l dăruise lui Doris după înmormântarea lui Lawrence Stern.

— Nu poţi să mi-l dai, spusese Doris.

— De ce nu?

— Portretul mamei tale?

— Vreau să-l iei tu.

— Dar de ce eu?

— Pentru că ai iubit-o pe Sophie, la fel ca noi toţi. Şi l-ai iubit şi pe Lawrence şi ai avut grijă de el în locul meu. Nicio altă fiică n-ar fi putut face mai mult.

— Eşti prea drăguţă. E prea mult.

— Şi încă nu e destul! Dar e tot ce-ţi pot da.

Rămăsese acum în mijlocul camerei, privind portretul şi gândindu-se că, după patruzeci de ani, nu pierduse nimic din prospeţimea, farmecul şi vioiciunea sa. Sophie, la douăzeci şi cinci de ani, cu ochii ei migdalaţi şi zâmbetul încântător, cu pletele de fetişcană şi un şal roşu, cu ciucuri, aşezat lejer peste umerii ei bronzaţi.

— Te bucuri să-l revezi? o întrebă Doris.

Penelope se întoarse când Doris intră în cameră cu vaza de flori, pe care o aşează, cu grijă, în mijlocul unei mese.

— Da. Uitasem cât de minunat e.

— Dar regreţi că te-ai despărţit de el.

— Nu. E însă plăcut să-l revăd.

— Aduce un strop de eleganţă locului, nu-i aşa? Toată lumea îl admiră. Mi s-a oferit o avere pe el, dar am refuzat să-l vând. Nu l-aş da pentru tot aurul din lume. Acum hai să stăm jos şi să ne relaxăm, să stăm de vorbă până se întoarce bătrânul Ernie. Ce n-aş da să fii şi tu aici, cu mine, ţi-am spus de atâtea ori. Chiar staţi la Sands? Cu toţi milionarii ăia? Ce s-a întâmplat? Ai dat de-o comoară, sau ce?

Penelope îi explică felul în care se schimbase situaţia. Îi povestise despre revenirea treptată în centrul atenţiei a picturilor lui Lawrence Stern, pe piaţa de artă; îi vorbi despre Roy Brookner şi despre oferta pentru panouri. Doris rămase cu gura căscată.

— O sută de mii pentru două picturi mititele! N-am mai auzit aşa ceva. Vai, Penelope, mă bucur pentru tine!

— Şi am donat *Căutătorii de scoici* galeriei din Porthkerris.

— Ştiu. Am citit totul în gazeta locală, şi Ernie şi cu mine ne-am dus să-l vedem cu ochii noştri. A fost ciudat să vedem tabloul acolo. Ne-am amintit de atâtea lucruri… Dar n-o să-ţi lipsească?

— Puţin, poate. Dar viaţa trebuie să meargă mai departe. Cu toţii îmbătrânim. E timpul să punem lucrurile în ordine.

— Asta cam aşa e. Apropo de mersul vieţii, ce părere ai despre Porthkerris? Pun pariu că n-ai recunoscut casa veche. Nici nu mai ştii ce au de gând oamenii ăştia, deşi au început de-atunci să construiască, la vreo doi ani după război. În locul vechiului cinematograf, acum e un magazin universal… cred că ai observat. Iar atelierul tatălui tău a fost dărâmat şi s-a construit un bloc cu apartamente pentru vacanţă, exact pe locul acela, cu vedere spre plaja de nord. Şi am avut şi colonii de hippies, vreo câţiva ani – n-a fost deloc plăcut, să fiu sinceră. Dormeau pe plajă şi îşi făceau nevoile pe unde îi apuca. A fost dezgustător.

Penelope izbucni în râs.

— Şi la White Caps s-au făcut apartamente. Iar Carn Cottage…

— Nu ţi-a venit *să plângi?* Ce s-a ales de minunata grădină a

mamei tale. Trebuia să-ţi fi scris, să te avertizez cum stau lucrurile.

— Mă bucur că n-ai făcut-o. Oricum, nu contează. Nu ştiu de ce, dar nu mai contează.

— Cred şi eu, dacă stai în lux, la Sands! Mai ţii minte pe când era spital? Nu te-ai fi apropiat de locul acela, decât dacă ţi-ar fi rupt cineva picioarele!

— Doris, nu stau la Sands numai pentru că mă simt bogată, în loc să vin la tine. Motivul este că am adus cu mine doi tineri prieteni şi ştiu că n-ai fi avut loc pentru toţi trei.

— Aşa este. Cine sunt prietenii tăi?

— Pe fată o cheamă Antonia. Tatăl ei a murit de curând şi acum stă la mine. Iar tânărul se numeşte Danus. Mă ajută la munca în grădină, acasă, în Gloucestershire. Ai să-i cunoşti. Ei sunt de părere că e prea mult pentru o bătrânică să urce iar dealul, la întoarcere, aşa că au zis că vin să mă ia cu maşina.

— Grozav. Dar aş fi vrut s-o aduci pe Nancy. Ce bine era s-o văd iarăşi pe draga mea Nancy! Şi de ce nu te-ai mai dus la Porthkerris? Doar nu vrei să aducem patruzeci de ani la zi, în numai câteva ore…

Totuşi, se străduiră din toate puterile, abia reuşind să-şi tragă sufletul, punând întrebări, răspunzând, aflând noutăţi despre copii şi nepoţi.

— Clark s-a însurat cu o fată din Bristol şi are doi copilaşi… uite-i aici, deasupra căminului; ea e Sandra şi el e Kevin. E o fetiţă tare deşteaptă. Şi aceştia sunt puştii lui Ronald. El stă în Plymouth. Socrul lui conduce o fabrică de mobilă şi l-a luat şi pe Ronnie în afacere… vin vara aici, în vacanţe, dar trebuie să stea în pensiune, la câteva case mai sus, pentru că aici nu avem destul loc pentru ei. Acum, vorbeşte-mi despre Nancy. Ce fetiţă minunată era!

Era rândul lui Penelope, dar bineînţeles uitase să ia fotografii la ea. Îi vorbi lui Doris despre Melanie şi Rupert şi, cu oarecare efort, reuşi să-i prezinte în culori atrăgătoare.

— Stau aproape de tine, nu? Îi poţi vedea?

— Stau la vreo treizeci de kilometri distanţă.

— Dar e prea departe, nu? Dar ţie îţi place să stai la ţară? E

mai bine decât la Londra? M-am îngrozit când mi-ai scris cum te-a părăsit Ambrose. Ce porcărie! Dar, la urma urmelor, a fost dintotdeauna un vântură-lume. Arăta bine, ce-i drept, dar nu mi s-a părut niciodată potrivit. Oricum, să te părăsească aşa! Bărbaţii nu se gândesc decât la ei. Asta-i spun şi eu lui Ernie, când îşi lasă ciorapii murdari pe gresia din baie.

Apoi, după ce se puseseră la curent cu problemele legate de soţi şi familii, începură să-şi amintească anii lungi de război, când împărtăşeau nu numai tristeţea şi spaima, sau plictiseala îngrozitoare, dar şi întâmplările ciudate şi absurde care acum, privind înapoi, păreau amuzante până la lacrimi.

Colonelul Trubshot, străbătând oraşul cu casca pe cap şi banderola de şef al apărării civile pe braţ, rătăcindu-se pe întuneric şi căzând în mare, peste zidul din port; domnişoara Preedy, ţinând un discurs referitor la crucea roşie, în faţa unor doamne indiferente şi încurcându-se în propriile bandaje. Generalul Watson-Grant, făcând instrucţie cu gărzile locale pe terenul de joacă al şcolii şi bătrânul Willie Chirgwin, care-şi tăiase un deget de la picior cu baioneta, de-a trebuit dus imediat la spital, cu o ambulanţă.

— Dar când mergeam la cinema? îi aminti Doris, ştergându-şi lacrimile de atâta râs. Îţi mai aminteşti? Mergeam de două ori pe săptămână şi nu pierdeam niciun spectacol. Îţi aminteşti de filmele cu Charles Boyer? Plângea lumea în hohote. Eu am udat trei batiste şi încă mai smiorcăiam când am ieşit.

— Era minunat, nu? Şi nici nu prea aveai ce altceva să faci. Doar să asculţi teatru radiofonic, sau să primeşti dozele de curaj pe care ni le injecta domnul Churchill, din când în când, la radio.

— Cea mai grozavă era Carmen Miranda. N-am pierdut niciun film cu Carmen Miranda.

Doris se ridică în picioare şi-şi puse o mână în şold, cu degetele desfăcute.

— … Ai-ai-ai-ai, ce mult te iubesc. Ai-ai-ai-ai, cred că eşti minunat…

Uşa se dădu la o parte, şi Ernie apăru în prag. Doris, găsind că această întrerupere era şi mai amuzantă decât imitaţia ei, se

prăbuşi pe spate, pe canapea, hohotind atât de tare, că nu mai putea scoate un cuvânt.

Ernie, jenat, se uită de la una la cealaltă.

— Ce-i cu voi? le întrebă, şi Penelope, înţelegând că soţia lui nu era în stare să-i răspundă, făcu un efort, se ridică din fotoliu şi se duse să-l întâmpine.

— Vai, Ernie…

Îşi şterse ochii şi reuşi să-şi oprească chicotele.

— Îmi pare rău. Ce proaste suntem amândouă! Ne-am amintit tot felul de lucruri şi am râs atâta! Te rog să ne ierţi!

Ernie părea mai mititel ca altădată şi mai bătrân, iar părul negru era acum alb ca zăpada. Era îmbrăcat cu o flanelă de lână şi îşi scosese cizmele de lucru, înlocuindu-le cu o pereche de papuci. Avea palma aspră şi bătătorită, ca-ntotdeauna, iar Penelope era aşa de bucuroasă să-l vadă încât ar fi dorit să-l îmbrăţişeze, dar se abţinu, ştiind că el s-ar fi simţit şi mai încurcat.

— Ce mai faci? E minunat să te revăd.

— Şi eu mă bucur că te văd, spuse Ernie, şi îşi strânseră solemn mâna. Îşi întoarse privirea spre soţia lui, care acum se ridicase în şezut, îşi suflase nasul şi reuşise, cât de cât, să se stăpânească. Am auzit tot tămbălăul ăsta, reluă el, şi-am crezut că a luat foc casa. Aţi luat ceaiul, sau nu?

— Nu, încă nu. N-am avut timp de ceai. Am avut prea multe să ne spunem.

— Apa din ibric s-a evaporat aproape de tot. L-am umplut eu, din nou, când am venit.

— Vai de mine, îmi pare rău. Am uitat. Doris se ridică în picioare. Mă duc acum să fac ceaiul. Ernie, Penelope ţi-a adus o sticlă de whisky.

— Grozav. Mulţumesc foarte mult. Îşi trase mânecile flanelului şi se uită la ceas. E cinci şi jumătate. Cu o lumină jucăuşă în ochi, le spuse: Ce-ar fi să trecem peste ceai şi să începem direct cu un whisky?

— Ernie Penberth! Pungaş bătrân! Ce idee…

— Eu cred, rosti Penelope sentenţios, că e o idee excelentă. La urma urmelor, n-am mai fost împreună de patruzeci de ani.

Dacă nu sărbătorim acum evenimentul, atunci când s-o mai facem?

Aşa se face că regăsirea se transformă într-o adevărată petrecere. Băutura dezlegă limba lui Ernie şi, în trei, ar fi continuat până noaptea târziu, dacă n-ar fi sosit Danus şi Antonia. Penelope pierduse noţiunea timpului şi sunetul clopoţelului de la intrare o surprinse la fel de mult ca şi pe Doris şi Ernie.

— Oare cine-o fi? întrebă Doris, nemulţumită de întrerupere.

Penelope se uită la ceas.

— Doamne, Dumnezeule, e ora şase. Nu mi-am închipuit că e aşa de târziu. Trebuie să fie Danus şi Antonia, au venit să mă ia…

— Timpul trece repede când te simţi bine, remarcă Doris, şi se ridică de pe scaun, ducându-se să deschidă uşa. O auziră spunând: „Poftiţi înăuntru, e gata de plecare. E puţin cam ameţită, ca noi toţi, dar în formă, ca de obicei". Penelope îşi termină în grabă băutura din pahar şi puse paharul gol pe masă, astfel încât să nu creadă că au deranjat-o. Intrară cu toţii în camera micuţă, iar Ernie se ridică în picioare. Urmară prezentările. Ernie plecă la bucătărie şi se întoarse cu încă două pahare.

Danus se scărpină la ceafă şi privi amuzat în jur.

— Eu credeam că e vorba de un ceai.

— Ei, ceai… Tonul lui Doris respingea o asemenea tratație searbădă. Am uitat de ceai. Am vorbit şi am râs aşa de mult, că am uitat de ceai.

— Ce cameră frumoasă! spuse Antonia. E exact genul de casă care îmi place cel mai mult. Şi sunt atâtea flori în curte!

— Acolo e ceea ce eu numesc „grădina mea". Ar fi frumos să am o grădină adevărată, dar în fond nu poţi avea totul, după părerea mea.

Antonia zări portretul lui Sophie.

— Cine e fata din tablou?

— Aceea? Păi, e mama lui Penelope. Nu observi cum seamănă?

— Ce frumoasă e!

— Da, e minunată. N-avea asemănare. Era franţuzoaică… aşa-i, Penelope? Era aşa de drăguţă când vorbea, cu accent, exact ca Maurice Chevalier. Iar când era supărată, o-ho! – s-o fi auzit numai! Ai fi zis că e o precupeaţă, zău aşa.

— Pare aşa de tânără!

— Da, aşa şi era. Mult mai tânără decât tatăl lui Penelope. Eraţi ca nişte surori, nu-i aşa, Penelope?

Ernie, încercând să le atragă atenţia, îşi drese zgomotos vocea.

— N-o să refuzi un păhărel, nu? îl întrebă pe Danus.

Danus zâmbi strâmb şi clătină din cap.

— Sunteţi foarte amabil şi sper să nu credeţi că sunt nepoliticos, dar eu nu beau.

Pentru prima dată în viaţă, Ernie rămase cu gura căscată.

— Eşti bolnav, sau ce?

— Nu. Nu sunt bolnav. Doar că nu mă ispiteşte.

Ernie era vizibil şocat. Se întoarse, fără prea mari speranţe, spre Antonia.

— Nici tu nu vrei un păhărel?

— Nu, zâmbi ea. Mulţumesc. Nici eu nu sunt nepoliticoasă, dar trebuie să conduc maşina înapoi, pe deal în sus şi să fiu atentă la toate curbele acelea strânse. Mai bine nu beau.

Ernie clătină trist din cap şi închise capacul sticlei. Petrecerea se terminase. Era timpul de plecare. Penelope se ridică în picioare, îşi netezi fusta, verifică agrafele din păr.

— Doar nu vrei să pleci? Doris nu se bucura deloc că seara aceea se sfârşea.

— Trebuie să plecăm, Doris, deşi nu vreau câtuşi de puţin. Dar am stat destul.

— Unde aţi lăsat maşina? îl întrebă Ernie pe Danus.

— Sus, în vârful dealului, răspunse Danus. N-am găsit niciun loc mai apropiat unde să fie permisă parcarea.

— O adevărată pacoste, aşa-i? Reguli şi regulamente peste tot. Mai bine vin cu voi, să vă ajut să întoarceţi. Aici nu prea e loc şi cred că nu vreţi să vă pupaţi în bot cu un zid.

Recunoscător, Danus acceptă oferta de ajutor. Ernie îşi puse

şapca şi îşi luă cizmele. Danus şi Antonia îşi luară rămas-bun de la Doris, ea le răspunse că îi făcuse plăcere să-i cunoască şi cei trei porniră împreună să ia maşina. Doris şi Penelope rămaseră, din nou, singure. Dar acum, dintr-un motiv oarecare, nu mai râdeau. O tăcere grea se lăsă între ele, ca şi cum, după ce vorbiseră atât de mult, nu mai aveau ce să-şi spună. Penelope simţi privirea lui Doris aţintită asupra ei şi se întoarse spre ea, privind-o drept în ochi.

— Deci, unde l-ai găsit? o întrebă Doris.

— Pe Danus? Penelope încerca să vorbească pe un ton normal. Ţi-am spus. Lucrează pentru mine. E grădinarul meu.

— Cam elegant pentru un grădinar.

— Da.

— Seamănă cu Richard.

— Da.

În sfârşit, numele lui fusese rostit. Ieşise la iveală.

— Îţi dai seama, reluă Penelope, că el e singurul despre care niciuna din noi n-a vorbit toată după-amiaza? Ne-am amintit de toţi ceilalţi, dar de el, nu.

— Nu cred că avea rost. Am vorbit acum de el, pentru că băiatul ăsta seamănă perfect cu el.

— Ştiu. Şi pe mine m-a şocat, prima dată când l-am văzut. Mi-a… mi-a trebuit ceva timp să mă obişnuiesc.

— Are vreo legătură cu Richard?

— Nu. Nu cred. Vine din Scoţia. Asemănarea e doar o coincidenţă extraordinară.

— De asta te-ai ataşat atât de mult de el?

— Vai, Doris! Cine te-ar auzi vorbind ar zice că sunt o babă nebună, cu un gigolo după ea.

— Te-a fermecat, aşa-i?

— Îmi place foarte mult. Îmi place cum arată şi îmi place felul lui de a fi. E delicat. E o companie plăcută. Mă face să râd.

— L-ai adus aici… la Porthkerris… Doris îşi privi prietena cu îngrijorare… sper că n-ai de gând să reînvii amintirile trecutului?

— Nu. I-am invitat pe copiii mei să vină cu mine. I-am rugat pe rând, pe fiecare, dar niciunul dintre ei n-a putut sau n-a

vrut să vină. Nici măcar Nancy. Nu voiam să-ţi spun asta, dar acum ai aflat. Aşa că Danus şi Antonia au venit în locul lor.

Doris nu făcu niciun comentariu. O vreme tăcură, fiecare cu gândurile ei. Apoi, Doris spuse:

— Nu ştiu ce să zic. Felul în care a murit Richard… a fost o cruzime. N-am putut niciodată să mă împac cu gândul că Dumnezeu a lăsat un asemenea om să moară. Dacă a existat vreodată un om care merita să trăiască… Nu pot uita ziua în care am aflat. A fost unul din cele mai cumplite lucruri care s-au întâmplat în timpul războiului. Şi nu-mi iese din cap că, atunci când a murit, a luat cu el o parte din tine şi n-a lăsat nimic din el în urmă.

— Şi el a lăsat ceva din el.

— Dar nimic palpabil, care să poată fi simţit sau atins. Ar fi fost mai bine dacă aveai un copil cu el. În felul ăsta, era o scuză perfectă, ca să nu te mai întorci niciodată la Ambrose. Tu, Nancy şi copilul v-aţi fi descurcat foarte bine singuri.

— M-am gândit deseori la asta. N-am făcut niciodată nimic ca să împiedic venirea unui copil, cu Richard; doar că nu s-a întâmplat niciodată. Iar Olivia a fost consolarea mea. A fost primul copil pe care l-am avut după război şi era copilul lui Ambrose, dar, dintr-un anume motiv, a fost întotdeauna deosebită pentru mine. Nu altfel, doar deosebită.

Încercă să continue, alegându-şi cu grijă cuvintele, recunoscând faţă de Doris ceea ce nu îndrăznise să recunoască nici faţă de ea însăşi, darămite faţă de alţii.

— Era ca şi cum o părticică din Richard rămăsese în trupul meu. Păstrată bine, ca o mâncare delicioasă în frigider. Iar când s-a născut Olivia, un atom, un corpuscul, o celulă din Richard a devenit, prin mine, o parte din ea.

— Dar nu era a lui.

Penelope clătină din cap.

— Nu.

— Dar era ca şi cum ar fi fost a lui.

— Da.

— Înţeleg foarte bine.

— Ştiam că vei înţelege. De asta ţi-am spus. Şi vei înţelege

de ce mă bucur că atelierul tatii a fost dărâmat, ca să se ridice un bloc în locul lui şi, în felul acesta, să dispară pentru totdeauna. Acum ştiu că sunt destul de puternică pentru a suporta aproape orice, dar nu cred că aş fi destul de puternică pentru a mă întoarce acolo.

— Nu. Înţeleg şi asta.

— Şi mai e ceva. Când m-am întors la Londra, am luat legătura cu mama lui.

— Chiar mă întrebam dacă ai făcut-o.

— Mi-a trebuit mult ca să-mi fac curaj, dar în cele din urmă am reuşit şi am sunat-o. Am luat prânzul împreună. A fost un chin pentru amândouă. A fost amabilă şi prietenoasă, dar nu aveam despre ce vorbi, în afară de Richard şi, în cele din urmă, am înţeles că era prea mult pentru ea. După aceea, am lăsat-o în pace; n-am mai văzut-o de atunci. Dacă aş fi fost măritată cu Richard, aş fi putut s-o consolez, să-i aduc mângâiere. Aşa însă, cred că n-am făcut decât să-i fac tragedia şi mai insuportabilă.

Doris nu-i răspunse. De afară se auzi motorul maşinii Volvo, uruind încet pe strada abruptă şi mică. Penelope se aplecă să-şi ia poşeta.

— Asta e maşina noastră. A venit timpul să plec.

Ieşiră împreună, prin bucătărie, în curticica scăldată de soare. Se strânseră în braţe şi se sărutară cu multă afecţiune. Doris avea ochii scăldaţi în lacrimi.

— La revedere, dragă Doris! Şi îţi mulţumesc pentru tot.

Doris îşi şterse lacrimile prosteşti.

— Să mai vii, cât de curând, îi spuse ea. Să nu mai aştepţi încă patruzeci de ani, altfel vom avea cu toţii flori la căpătâi.

— La anul. Am să vin la anul, singură, să stau cu tine şi cu Ernie.

— Ce-o să ne mai distrăm!

Maşina îşi făcu apariţia şi se opri pe marginea drumului. Ernie coborî şi rămase, galant, lângă uşa deschisă, aşteptând ca Penelope să urce în maşină.

— La revedere, Doris!

Penelope se întoarse să plece, dar Doris nu terminase ce

avea de spus:

— Penelope?

— Da? se întoarse ea.

— Dacă el e Richard, atunci cine ar trebui să fie Antonia?

Doris nu era proastă. Penelope zâmbi.

— Eu, poate?

— Prima dată când am venit aici aveam şapte ani. Era o ocazie specială, pentru că tata cumpărase o maşină. Nu mai avuseserăm aşa ceva până atunci şi era prima noastră expediţie. Aveau să-i urmeze multe altele, dar îmi voi aminti mereu de aceea, pentru că, pur şi simplu, n-am reuşit să înţeleg cum de tata a putut să pornească motorul şi chiar să *conducă.*

Stăteau toţi trei pe stâncile de la Penjizal, sus, deasupra Atlanticului, într-o crevasă acoperită de iarbă şi apărată de vânt, căci o muchie de granit, acoperită de licheni, ţinea loc de acoperiş. Peste tot, prin iarbă, se zăreau flori sălbatice, viu colorate, cu petale catifelate sau pufoase. Niciun nor nu se zărea pe cer şi aerul răsuna de zgomotul valurilor şi de ţipetele pescăruşilor. O amiază de aprilie, caldă ca o zi de vară – atât de caldă, încât aşternuseră pătura cea nouă şi se aşezaseră pe ea, găsind apoi un loc mai umbros pentru coşul cu mâncare.

— Ce fel de maşină era?

Danus se aşezase pe pantă, în iarbă, sprijinit într-un cot. Îşi scosese puloverul şi-şi suflecase mânecile cămăşii. Braţele lui musculoase erau bronzate, iar faţa, întoarsă spre soare, oglindea interes şi amuzament.

— Un Bentley de patru litri şi jumătate, îi răspunse ea. Era destul de vechi, dar tata nu-şi putea permite o maşină nouă, şi asta a devenit mândria sufletului lui.

— Ce minunat! Avea benzi de piele deasupra capotei, ca un cufăr?

— Exact. Şi tot felul de indicatoare la bord şi o prelată, dar n-am aflat niciodată cum funcţionează, aşa că n-am ridicat-o niciodată, chiar dacă ploua cu găleata.

— O maşină de felul ăsta ar valora o avere în zilele noastre.

Ce s-a întâmplat cu ea?

— Când tata a murit, i-am dat-o domnului Grabney. N-am ştiut ce altceva să fac cu ea. Fusese aşa de drăguţ, o ţinuse în garajul lui tot timpul războiului şi nu ne luase pentru asta niciun ban. Iar cu altă ocazie… cu adevărat importantă… a pus mâna pe nişte benzină de contrabandă pentru mine. Nicio mulţumire nu ar fi fost îndeajuns pentru asta.

— De ce n-aţi păstrat-o?

— Nu mi-aş fi putut permite să ţin o maşină la Londra şi, de fapt, nici nu-mi trebuia. Obişnuiam să merg pe jos peste tot, împingând cărucioarele pline cu copiii şi cumpărături. Ambrose a fost furios când a aflat că dădusem maşina. A fost primul lucru de care a întrebat când m-am întors de la înmormântarea tatălui meu. Când i-am spus ce făcusem, a stat supărat o săptămână.

Danus era înţelegător.

— N-aş zice că nu-l înţeleg.

— Nu. Săracul de el! Cred că a fost teribil de dezamăgit.

Penelope se ridică în capul oaselor, privind peste stânci, la nivelul mării. Începuse refluxul, dar apele nu se retrăseseră complet. Când avea să se întâmple acest lucru, puteau vedea, aşa cum le promisese, scobitura dintre stânci strălucind în lumina soarelui ca o bijuterie perfectă, albastră, numai bună pentru plonjări şi înot.

— Încă jumătate de oră, socoti ea, şi veţi putea face o baie.

Se lăsă din nou pe spate, rezemată de mal şi îşi controlă picioarele. Îşi pusese fusta veche de jeans, o bluză de bumbac, espadrilele cele noi şi o pălărie veche de pai, bună la lucru în grădină. Soarele era atât de puternic încât umbra borurilor era o adevărată binefacere. Lângă ea, Antonia, care stătuse cu ochii închişi, aparent adormită, îşi schimbă poziţia, întorcându-se pe burtă şi lăsându-şi obrazul peste braţele încrucişate.

— Mai povesteşte-ne, Penelope! Ai venit de multe ori aici?

— Nu prea des. Era mult de mers cu maşina, apoi mult de mers pe jos, de la ferma unde ne-am lăsat şi noi maşina. Iar pe atunci nu exista nicio potecă pe stânci. Aşa că trebuia să ne

chinuim să trecem printre rugi de mure, tufe şi ferigi, până să ajungem aici. Şi-apoi, trebuia să fim siguri că apele s-au retras, pentru ca Sophie şi cu mine să putem înota.

— Tatăl tău nu înota?

— Nu. Spunea că e prea bătrân. Obişnuia să stea aici, sus, cu pălăria lui cu boruri largi pe cap, cu şevaletul şi scăunelul şi picta sau desena. După ce, bineînţeles, desfăcea o sticlă de vin, îşi turna un pahar, îşi aprindea un trabuc şi, în general, făcea tot posibilul să se simtă bine.

— Dar iarna? Nu veneaţi şi iarna?

— Niciodată. Eram la Londra. Sau la Paris, Florenţa… Porthkerris şi Carn Cottage aparţineau verii.

— Într-adevăr, perfect.

— La fel ca superba casă a tatălui tău de la Ibiza.

— Cred că da. Totul e relativ, nu? Antonia se răsuci pe-o parte şi îşi sprijini bărbia în palmă. Dar tu, Danus? Unde mergeai vara?

— Speram să nu mă întrebe nimeni.

— Haide, zău aşa! Spune-ne şi nouă!

— În North Berwick. Părinţii mei închiriau o casă acolo, în fiecare vară; jucau golf, în timp ce eu, cu fratele şi sora mea, stăteam pe plaja pustie cu guvernanta şi construiam castele de nisip pe un vânt sălbatic.

Penelope se încruntă.

— Fratele tău? N-am ştiut că ai un frate. Am crezut că sunteţi numai tu şi sora ta.

— Da, aveam un frate, Ian. Era cel mai mare dintre doi. A murit de meningită, când eu aveam paisprezece ani.

— Vai de mine, ce tragedie!

— Da. Da, într-adevăr. Mama şi tata nu şi-au revenit niciodată pe deplin. El era minunea familiei, deştept şi frumos, talentat la orice sport – fiul pe care orice părinte şi-l visează. Pentru mine, era un fel de zeu, pentru că se pricepea la orice. Când a crescut destul de mare, a început să joace golf, ca şi sora mea, mai târziu, dar eu eram nepriceput şi nici măcar nu mă interesa în mod deosebit. Obişnuiam să plec de unul singur, cu bicicleta, să caut păsări. Mi se părea ceva mult mai

interesant decât să mă chinui cu dificultăţile jocului de golf.

— North Berwick nu mi se pare un loc prea frumos, remarcă Antonia. Nu mergeaţi niciodată în altă parte?

— A, ba da, râse Danus. Cel mai bun prieten al meu de la şcoală se numea Roddy McCrae. Părinţii lui aveau un refugiu chiar în nordul comitatului Sutherland, lângă Capul de Nord. Mai aveau şi drept de pescuit pe Naver, iar tatăl lui Roddy m-a învăţat cum să arunc undiţa. Când am fost prea mare pentru North Berwick, cu ei mi-am petrecut mare parte a vacanţelor.

— Ce e un refugiu? întrebă Antonia.

— Patru pereţi şi un acoperiş. O casă de piatră, cu două camere. Numai strictul necesar. Niciun fel de instalaţii sanitare, nici electricitate, nici telefon. Un loc la capătul lumii, în sălbăticie, rupt de restul lumii. Era minunat.

Se lăsă tăcerea. Penelope realiză că era, poate, a doua oară când îl auzea pe Danus vorbind despre el însuşi. Îi părea rău pentru el. Să pierzi un frate mai mare la care ţii atât de mult, la o vârstă atât de fragedă, era o experienţă traumatizantă. Să simţi, poate, că niciodată nu-l vei egala pe acel frate era şi mai rău. Aşteptă, gândindu-se că, după ce spărsese gheaţa purtării lui rezervate şi se confesase în faţa lor, ar putea continua. Dar el nu continuă. În loc de asta, se scutură, se întinse şi apoi se ridică în picioare.

— Apele s-au retras, îi spuse Antoniei. Ochiul de apă din stâncă ne aşteaptă. Ai destul curaj să vii să înotăm?

Tinerii plecaseră, cocoţându-se peste marginea stâncii, pentru ca apoi să pornească pe poteca abruptă care ducea jos, pe stânci. Ochiul de apă, nemişcat ca sticla, îi aştepta, albastru şi strălucitor.

Penelope, aşteptându-le întoarcerea, se gândi la tatăl ei. Şi-l amintea, cu pălăria lui cu boruri mari, cu şevaletul, paharul de vin şi solitudinea lui mulţumită, concentrată. Una din marile frustrări ale vieţii ei fusese aceea că nu-i moştenise talentul. Nu era pictoriţă, nu era în stare nici măcar să deseneze, dar influenţa lui fusese foarte puternică şi trăise în acea atmosferă vreme atât de îndelungată, încât era firesc să poată studia orice

proiect cu un ochi de artist, pătrunzător şi atotcuprinzător. Totul era exact ca-ntotdeauna, cu excepţia benzii verzi, şerpuitoare, a potecii, care urca stânca, străbătută la pas, care cobora şi urca printre ferigi verzi, tinere, urmărind conturul coastei.

Privi marea, încercând să-şi închipuie cum ar încerca să o picteze, dacă ar fi în locul tatălui ei. Căci, deşi albastră, marea avea zeci de nuanţe. La mal, acolo unde sub apa mică şi transparentă se zărea nisipul, bătea în verde, ca jadul, cu tuşe de acvamarin. Deasupra stâncilor şi acolo unde algele se îndeseau, era întunecată, până la indigo. Departe, către punctul în care o bărcuţă de pescar îşi tăia drumul printre valuri, ajungea până la albastru-închis de Prusia. Se simţea doar o briză uşoară, dar oceanul trăia şi respira; pulsa din adâncuri, formând val după val. Soarele, luminându-le trecerea, le transforma în statui mişcătoare de sticlă verde. De fapt, totul era scăldat în lumină, în acea strălucire unică, deplină, care atrăsese, de la bun început, atâţia pictori în Cornwall şi care iscase o adevărată patimă a creaţiei printre impresionişti francezi.

O compoziţie perfectă. Mai lipseau doar fiinţele umane, care să aducă proporţie şi vitalitate. Iată-le. Departe, micşoraţi de distanţă, Antonia şi Danus îşi croiau drum încet, peste stânci, îndreptându-se spre ochiul de apă. Penelope îi urmări cu privirea. Danus ducea prosoapele. Când ajunseră, în sfârşit, pe piatra plată de deasupra apei, le lăsă jos şi păşi până la marginea stâncii. Se aplecă şi sări, ridicând stropi de apă în clipa în care despică suprafaţa. Antonia îl urmă şi ea. Înotând, spărgeau faţa apei în aşchii strălucitoare. Penelope le auzea vocile ridicate, îi auzea râzând. Alte voci, alte lumi. *A fost un lucru bun şi nimic din ceea ce e bun nu se pierde definitiv.* Vocea lui Richard. *Seamănă cu Richard.*

Ea nu înotase niciodată cu Richard, căci iubirea lor fusese o legătură dintr-o iarnă de război. Acum însă, privindu-i pe Danus şi pe Antonia, simţi din nou, cu o intensitate fizică mai puternică decât o simplă amintire, şocul puternic al apei reci. Îşi aminti bucuria, sentimentul de bunăstare, cu aceeaşi forţă,

ca şi cum trupul ei ar fi fost în continuare tânăr, neatins de boală sau de trecerea anilor. Şi mai erau şi alte plăceri, alte satisfacţii. Tandra atingere a mâinilor, braţelor, şoldurilor, trupurilor. Senzaţia de pace interioară, după epuizarea pasiunii, bucuria de a te trezi printre sărutări şi râsul nestăvilit.

Cu mult timp în urmă, pe când era foarte mică, tatăl ei îi dezvăluise miracolul fascinant al compasului şi creionului ascuţit. Învăţase singură să deseneze modele, corole de flori, petale şi linii curbe, dar nimic nu-i adusese atâta mulţumire cât conturul simplu al unui cerc, pe o foaie albă de hârtie. Atât de fin, atât de precis. Creionul aluneca pe hârtie, lăsând un semn în urma lui şi oprindu-se, cu o minunată finalitate, exact în punctul de unde pornise.

Inelul era simbolul acceptat al infinitului, al eternităţii. Dacă propria viaţă era acel contur de creion, marcat cu atenţie, simţi dintr-odată că cele două capete se apropiau din ce în ce mai mult unul de celălalt. „Am parcurs un cerc complet“, îşi spuse ea, şi se întrebă ce se întâmplase oare cu toţi anii trecuţi. Era o întrebare care, din când în când, o îngrijora şi o lăsa pradă unui cumplit sentiment de irosire. Acum însă, după cât se părea, întrebarea îşi pierduse semnificaţia şi răspunsul, oricare ar fi fost el, nu mai avea importanţă.

— Olivia?

— Mami! Ce surpriză plăcută!

— Mi-am dat seama că nu ţi-am urat sărbători fericite. Îmi pare rău, dar poate că nu e prea târziu. Şi nici nu eram sigură că te prind; m-am gândit că s-ar putea să fii plecată.

— Nu. M-am întors chiar în seara asta. Am fost în insula Wight.

— La cine ai stat?

— La soţii Blakison. Ţi-o mai aminteşti pe Charlotte? A fost într-o vreme redactor la secţia de sfaturi gastronomice a revistei *Venus,* iar apoi a renunţat, ca să facă un copil.

— Te-ai distrat?

— Extraordinar. Aşa e de fiecare dată când stau la ei. Au

avut o mulţime de musafiri. Şi nici nu s-a observat ce efort au făcut.

— Americanul acela drăguţ a fost cu tine?

— Care american drăguţ? A, te referi la Hank. Nu, s-a întors în State.

— Mie mi s-a părut un om deosebit.

— Da, aşa este. E un om deosebit. Mi-a promis că o să mă caute când mai vine pe la Londra. Dar, mami, vorbeşte-mi despre tine. Cum merg lucrurile?

— Ne simţim minunat. Trăim ca-n sânul lui Avraam.

— Era şi timpul, după atâţia ani. Am primit o scrisoare lungă de la Antonia. Părea în culmea extazului, aşa era de fericită.

— Ea şi Danus au fost plecaţi toată ziua. Au luat maşina spre sud, să se întâlnească cu un tânăr care are un centru de grădinărit. Cred că între timp s-au întors.

— Cum se poartă Danus?

— Până acum, a fost formidabil.

— Îţi place la fel de mult?

— La fel. Poate chiar mai mult. Dar n-am întâlnit în viaţa mea un bărbat aşa de rezervat. Poate că ţine de faptul că e scoţian.

— Ţi-a spus de ce nu bea şi nu conduce maşina?

— Nu.

— Poate că e un alcoolic vindecat.

— Dacă aşa stau lucrurile, e numai treaba lui.

— Spune-mi ce-ai făcut. Te-ai întâlnit cu Doris?

— Bineînţeles. Arată grozav. Plină de viaţă, ca-ntotdeauna. Iar sâmbătă am stat toată ziua pe stâncile de la Penjizal. Ieri-seară ne-am făcut cu toţii datoria şi ne-am dus la biserică.

— A fost frumoasă slujba?

— Minunată. Biserica din Porthkerris e deosebit de frumoasă şi, bineînţeles, era plină de flori, şi băncile erau ticsite de persoane cu tot felul de pălării ciudate; muzica şi corul au fost excelente. Predica a fost ţinută de un episcop invitat, cam plicticos, dar muzica a compensat chiar şi plictiseala predicii lui. Apoi, la sfârşit, ne-am ridicat cu toţii în

picioare şi am cântat *Pentru toţi sfinţii ce odihnesc în pace.* În drum spre casă, Antonia şi cu mine am ajuns la concluzia că e unul din imnurile noastre favorite.

— Vai, mami, râse Olivia. Nu-mi vine să cred că te aud vorbind aşa! N-am ştiut până acum că ai un imn bisericesc favorit.

— Draga mea, eu nu sunt chiar atee. Doar că nu pot să nu fiu puţin sceptică. Iar Paştele e un moment dificil, cu Învierea şi promisiunea unei vieţi după moarte. Nu reuşesc să cred. Şi, deşi aş fi fericită să mă reîntâlnesc cu Sophie şi cu tata, sunt o duzină de alte persoane pe care nu ţin câtuşi de puţin să le mai revăd vreodată. Imaginează-ţi ce şoc! Ca şi cum ai fi invitat la o recepţie plicticoasă, superaglomerată, la care ţi-ai pierde tot timpul în căutarea oamenilor amuzanţi, pe care vrei într-adevăr să-i revezi.

— Dar *Căutătorii de scoici?* L-ai văzut?

— Arată minunat. E ca la el acasă. Ca şi cum ar fi fost mereu acolo.

— Nu regreţi că l-ai dat?

— Câtuşi de puţin.

— Dar acum, ce faci?

— Am făcut baie şi acum stau întinsă în pat, citesc *Fiesta* şi vorbesc cu tine la telefon. După aceea am să vorbesc cu Noel şi cu Nancy, iar apoi am să mă îmbrac pentru cină. Totul e foarte elegant şi un domn improvizează la un pian cu coadă. E ca la Savoy.

— Ce clasă! Cu ce te îmbraci?

— Cu rochia de caftan. E cam destrămată pe ici, pe colo, dar dacă închizi ochii pe jumătate nu se mai văd găurile.

— Vei fi fantastică. Când veniţi acasă?

— Miercuri. Vom fi iarăşi la Podmore's Thatch miercuri seară.

— Am să te sun acolo.

— Aşa să faci, draga mea. Dumnezeu să te binecuvânteze.

— La revedere, mami.

Penelope formă numărul lui Noel şi aşteptă câteva clipe, ascultând cum sună în gol, fără să răspundă nimeni. Puse

receptorul jos. Probabil că era încă plecat pe undeva, la țară, într-unul dintre weekendurile lui mondene, prelungite. Ridică din nou receptorul şi o sună pe Nancy.

— Vechea casă parohială.

— George?

— Da.

— Penelope la telefon. Sărbători fericite!

— Mulţumesc, spuse George, fără să-i întoarcă urarea.

— Nancy e pe-acolo?

— Da, e pe undeva. Vrei să vorbeşti cu ea?

— (De ce alta crezi că sun, om prost ce eşti?) Dacă se poate…

— Stai puţin, mă duc s-o chem.

Penelope aşteptă. Era plăcut să stea aşa, relaxată, la căldură, sprijinită de pernele masive, dar lui Nancy îi trebui atât de mult timp să vină la telefon, că începu să-şi piardă răbdarea. Ce făcea fata aia? Ca să-şi treacă timpul, luă cartea şi reuşi să citească un paragraf sau două, până să audă, în sfârşit: „Alo?“ Lăsă cartea deoparte.

— Nancy. Unde erai? În capătul grădinii?

— Nu.

— Aţi petrecut bine de Paşte?

— Da, mulţumesc.

— Ce-aţi făcut?

— Nimic deosebit.

— Aţi avut musafiri?

— Nu.

Vorbea pe un ton glacial. Era cea mai dezagreabilă faţetă a lui Nancy; făcea pe supărata. Ce se putuse întâmpla?

— Nancy, ce s-a întâmplat?

— De ce crezi că s-a întâmplat ceva?

— Habar n-am, dar se simte.

Tăcere.

— Nancy, cred că ai face mai bine să-mi spui.

— Nimic altceva, decât că mă simt… puţin jignită şi supărată. Asta-i tot.

— Din ce cauză?

— Din ce cauză? Mă întrebi de parcă n-ai şti foarte bine din ce cauză.

— Nu te-aş întreba dacă aş şti.

— Tu nu te-ai simţi jignită în locul meu? Nu dai niciun semn de viaţă de câteva săptămâni. Nimic. Iar apoi, când sun la Podmore's Thatch, să te invit, împreună cu Antonia, să vă petreceţi Paştele la noi, constat că ai plecat. Ai plecat în Cornwall, luându-l cu tine şi pe grădinarul ăla, fără să ne spui niciun cuvânt, nici lui George, nici mie.

Deci, asta era.

— Ca să fiu sinceră, Nancy, nu credeam că te interesează.

— Nu-i vorba dacă mă interesează sau nu. Problema e cât de mult te preocupă. Dispari aşa, fără să spui o vorbă nimănui; se putea întâmpla orice, iar noi nu ştiam unde eşti.

— Olivia ştia.

— Ah, *Olivia.* Da, bineînţeles că *ea* ştia – ca să nu-ţi mai spun ce satisfacţie a avut să mă pună în temă. Mi se pare uimitor că ai considerat necesar să-i spui ei ce ai de gând, iar eu să nu ştiu nimic. Nancy nu se mai putea opri. Tot ce se întâmplă, eu aflu la mâna a doua, de la Olivia. Tot ce faci. Tot ce hotărăşti. Că ţi-ai luat un grădinar să lucreze pentru tine. Că ai adus-o pe Antonia să stea cu tine, când eu îmi pierdusem câteva săptămâni şi o sumă frumuşică să dau anunţuri la ziar pentru o îngrijitoare. Pe urmă, că ai vândut panourile şi că *ai dat Căutătorii de scoici.* Fără să te consulţi cu George şi cu mine. E imposibil de înţeles. La urma urmelor, eu sunt primul tău copil. Dacă nu-mi datorezi altceva, măcar nu-mi răni sentimentele. Şi după toate astea, dispari cu totul în Cornwall, cu Antonia şi grădinarul după tine. Doi străini. Şi totuşi, când ţi-am propus să-i luăm pe Melanie şi pe Rupert, nici n-ai vrut s-auzi. Propriii tăi nepoţi! Dar nu, tu iei doi străini. Despre care niciunul din noi nu ştie nimic. Profită de pe urma ta, mamă. Sunt sigură că îţi dai seama. Probabil cred că eşti o prostănacă, deşi nu mi-aş fi imaginat că poţi fi aşa de oarbă. E aşa de dureros… atâta nepăsare…

— Nancy…

— … Dacă tot aşa te-ai purtat şi cu săracul tata, nu e de

mirare că te-a părăsit. Oricine s-ar simţi respins şi nedorit. Bunicuţa Keeling spunea mereu că erai femeia cea mai insensibilă pe care a întâlnit-o vreodată. Noi am încercat să ne ocupăm de tine, George şi cu mine, dar nu ne uşurezi deloc sarcina. Dispari aşa, fără un cuvânt… să cheltui toţi banii ăia. Ştim cu toţii cât te costă să stai la Sands… şi să dai *Căutătorii de scoici* degeaba… când ştii bine cât de multă nevoie avem de… aşa un şoc…

Resentimentele ascunse răbufneau la suprafaţă. Nancy, devenită incoerentă, rămase, în sfârşit, fără suflu. Pentru prima dată, Penelope reuşi să spună şi ea ceva.

— Ai terminat? o întrebă politicos. Nancy nu răspunse. Pot să vorbesc acum?

— Dacă vrei…

— Eu am sunat să vă urez tuturor sărbători fericite. Nu ca să mă cert. Dar dacă tu vrei aşa, treaba ta. Când am vândut panourile, nu am făcut decât exact ceea ce tu şi Noel mă băteaţi la cap să fac de atâtea luni. Am luat o sută de mii de lire pe ele, aşa cum probabil ai aflat de la Olivia. Pentru prima dată în viaţă, m-am hotărât să cheltui o parte din ei pentru plăcerea mea. Ştiai că plănuiam să mă întorc la Porthkerris, pentru că te-am invitat să vii cu mine. L-am invitat pe Noel şi am invitat-o şi pe Olivia. Toţi v-aţi găsit scuze. Niciunul din voi n-a vrut să vină.

— Mamă, eu ţi-am explicat motivele mele…

— Erau justificări, nu motive, spuse Penelope. Nici prin gând nu-mi trecea să vin singură. Doream să am o companie veselă, cineva care să se bucure alături de mine. Aşa că Antonia şi Danus au venit cu mine. Încă nu sunt chiar aşa de senilă încât să nu-mi pot alege prietenii. Cât despre *Căutătorii de scoici,* tabloul acela era al meu. Să nu uiţi niciodată asta. Tata mi l-a dat drept cadou de nuntă, iar acum, ducându-l la galeria de artă din Porthkerris, n-am făcut decât să i-l dau înapoi. Lui şi miilor de oameni obişnuiţi care, acum, vor putea să-l privească şi, poate, să înţeleagă măcar în parte bucuria şi mângâierea pe care mi le-a adus.

— N-ai idee cât valorează.

— Ba chiar ştiu mult mai bine decât ai ştiut tu vreodată. Ai trăit toată viaţa cu *Căutătorii de scoici* şi abia dacă i-ai aruncat o privire.

— Nu asta am vrut să spun.

— Nu, ştiu că nu.

— Doar că… Nancy îşi căuta cuvintele… e ca şi cum ai fi vrut dinadins să ne jigneşti… ca şi cum ne-ai dispreţui…

— Of, Nancy!

— … Şi de ce, mă rog, numai cu Olivia vorbeşti despre toate, iar cu mine nu?

— Poate pentru că ţie îţi este atât de greu să înţelegi ceea ce fac eu.

— Cum să înţeleg, când te porţi aşa de ciudat şi nu mi te destăinuieşti niciodată? Mă tratezi ca pe o proastă… Totdeauna, Olivia. Pe Olivia ai iubit-o întotdeauna. Când eram copii, totdeauna Olivia era în centrul atenţiei, aşa de deşteaptă şi aşa de amuzantă. N-ai încercat niciodată să mă înţelegi şi pe mine… dacă n-ar fi fost bunicuţa Keeling…

Ajunsese în punctul în care, plângându-şi de milă, era gata să amintească de tot răul imaginar ce i se făcuse vreodată. Penelope, epuizată de această conversaţie, simţi dintr-odată că nu mai suportă. Acceptase prea mult fie numai şi să asculte bolboroselile adolescentine ale unei femei de patruzeci şi trei de ani, era mai mult decât putea suporta.

— Nancy, spuse ea, cred că ar trebui să încheiem această conversaţie.

— … Nu ştiu ce m-aş fi făcut fără bunicuţa Keeling. Faptul că era aici făcea totul mai suportabil…

— La revedere, Nancy.

— … Pentru că tu nu aveai niciodată timp pentru mine… nu-mi dădeai niciodată nimic…

Aşezând receptorul în furcă cu grijă, Penelope îşi lăsă fiica să vorbească de una singură. Vocea furioasă, guturală, fusese, din fericire, redusă la tăcere. În dreptul ferestrei deschise, perdelele fluturau în vânt. Ca-ntotdeauna în astfel de ocazii, inima ei o lua razna. Întinse mâna după pastile, luă două, le dădu pe gât cu apă şi se lăsă pe spate, pe pernele moi,

închizând ochii. Se gândi cum ar fi să-şi dea duhul, pur şi simplu. Era stoarsă de puteri şi, pentru o clipă, fu gata să cedeze în faţa epuizării, chiar să izbucnească în plâns. Dar refuză să se lase pradă supărării din cauza lui Nancy. Nu trebuia să plângă.

După o vreme, când bătăile inimii i se mai liniştiră, dădu păturile la o parte şi se ridică din pat. Îşi pusese un halat subţire, răcoros, şi îşi lăsase părul pe spate, desfăcut. Se duse la măsuţa de toaletă şi se aşeză pe scăunel, privindu-se în oglindă, fără prea mare entuziasm. Apoi, apucă peria şi începu să-şi perie părul, cu gesturi lungi, încete, mângâietoare.

Întotdeauna, Olivia. Întotdeauna ai iubit-o pe Olivia.

Era adevărat. Din clipa în care se născuse şi în care Penelope o privise pentru prima dată, pe ea, pe copiliţa micuţă şi negricioasă, cu un nas prea mare pentru feţişoara mică şi comună, se simţise incredibil de atrasă de ea. Datorită lui Richard, Olivia era specială. Dar asta era tot. N-o iubise niciodată mai mult decât pe Nancy şi pe Noel. Îşi iubise toţi copiii. Îi iubise, pe fiecare în parte, cât de mult putea, dar din motive diferite. Dragostea, constatase ea, avea un fel ciudat de a se multiplica. Se dubla, se tripla, astfel încât, cu fiecare copil, constata că există destul pentru toţi. Iar Nancy, prima născută, avusese parte de mai mult decât de o simplă porţie de dragoste şi atenţie. Se gândi la Nancy copil, o fetiţă aşa de grăsuţă şi încântătoare, păşind greoi prin grădina de la Carn Cottage, pe picioruşele ei scurte şi grase. Alerga după găini, împingea roaba pe care i-o făcuse Ernie, se lăsa mângâiată şi răsfăţată de Doris, fusese în permanenţă înconjurată de braţe iubitoare şi feţe zâmbitoare. Ce se întâmplase cu fetiţa aceea? Chiar era posibil ca Nancy să nu-şi mai amintească nimic din acele zile ale copilăriei?

Din păcate, se părea că nu.

Niciodată nu mi-ai dat nimic.

Asta nu era adevărat. Penelope ştia că nu era adevărat. Îi dăduse şi lui Nancy ceea ce dăduse tuturor copiilor ei. Un cămin, siguranţă, confort, interes, un loc în care să-şi aducă prietenii, o uşă solidă, care să-i păzească de lumea din afară. Se

gândi la demisolul casei din Oakley Street, care mirosea a usturoi şi mirodenii, unde se păstra mereu căldura de la sobă şi de la căminul deschis. Îşi amintea de ei toţi, sporovăind ca nişte vrăbiuţe şi flămânzi ca lupii, făcându-şi apariţia de la şcoală în serile lungi de iarnă; îşi aruncau ghiozdanele, îşi scoteau hainele şi se aşezau la masă, devorând munţi de cârnăciori, paste, peşte în aluat, pâine prăjită, fierbinte, unsă cu unt, cozonac şi cacao. Îşi amintea de camera aceea minunată în vremea Crăciunului, de mirosul proaspăt al bradului şi de felicitările risipite peste tot, ca rufele la uscat, pe şnururi colorate. Se gândi la zilele de vară, când uşile cu glasvand erau deschise spre grădina cu pomi umbroşi şi miros de tutun şi plante agăţătoare. Se gândi la copiii care se jucaseră, ţipând fără rost, în curtea aceea. Nancy fusese şi ea printre ei.

Îi dăruise lui Nancy toate acestea, dar nu putuse să-i dea ceea ce Nancy voia (Nancy nu spunea niciodată „vreau“, spunea „am nevoie“), pentru că nu existaseră niciodată destui bani ca să-i asigure pretenţiile materiale şi poftele ei exagerate. Rochii pentru petreceri, cărucioare pentru păpuşi, un ponei, şcoală cu internat, primul dans în societate, un sezon de petreceri la Londra. O nuntă mare, cu pompă, fusese una din dorinţele ei cele mai înflăcărate şi numai intervenţia oportună a lui Dolly Keeling o ajutase să şi-o împlinească, deoarece ea aranjase (şi plătise) întreaga afacere, extravagantă şi penibilă.

În sfârşit, lăsă peria jos. Încă era furioasă pe Nancy, dar pieptănatul părului o calmase. Cu gândurile puse în ordine, se simţi mai bine, mai puternică, stăpână pe sine, capabilă să ia hotărâri. Îşi strânse părul, îl răsuci la capete, luă pieptenii de os şi, cu un gest cam brutal, îi prinse în păr.

O jumătate de oră mai târziu, când Antonia veni după ea, o găsi în pat. Stătea în şezut, proptită în pernele pufoase, cu cartea în poală.

O bătaie la uşă, apoi vocea Antoniei:

— Penelope?

— Intră.

Uşa se deschise şi capul Antoniei apăru prin deschizătura ei.

— Am venit doar să… intră în cameră, închizând uşa în urma ei. Dar eşti în pat! spuse ea, cu îngrijorarea oglindită pe chip. Ce s-a întâmplat? Eşti bolnavă?

Penelope închise cartea.

— Nu, nu sunt bolnavă. Doar puţin obosită. Şi n-am chef să cobor la cină. Îmi pare rău. M-aţi aşteptat?

— Nu foarte mult, răspunse Antonia, lăsându-se pe marginea patului. Ne-am dus jos, în bar, dar dacă am văzut că n-ai venit, Danus m-a trimis sus, să văd dacă nu s-a întâmplat ceva.

Penelope observă că Antonia se îmbrăcase de seară. O fustă neagră, strâmtă, peste care îşi pusese bluza foarte largă, de satin crem, pe care o cumpăraseră împreună din Cheltenham. Părul arămiu, strălucitor şi curat, îi cădea în valuri, până la umeri, iar obrajii ca de măr rumen nu purtau nicio urmă de fard. Bineînţeles, cu excepţia genelor uimitor de lungi şi negre.

— Nu vrei să mănânci nimic? Vrei să sun serviciul de cameră, să-ţi trimită ceva aici, sus?

— Poate mai târziu. Dar pot face acest lucru şi singură.

— Am impresia, spuse Antonia pe un ton acuzator, că ai făcut prea mult efort, ai mers prea mult, iar noi n-am ştiut nimic.

— N-am exagerat cu nimic. Doar m-am enervat.

— Dar de ce să te enervezi?

— Am sunat-o pe Nancy, să-i urez sărbători fericite, şi ea mi-a aruncat un potop de răutăţi.

— Ce urât din partea ei! Despre ce naiba era vorba?

— A, despre toate. Are impresia că sunt senilă. Că am neglijat-o pe când era copil şi că sunt extravagantă la bătrâneţe. Că sunt secretoasă şi iresponsabilă şi că nu ştiu cum să-mi aleg prietenii. Eu cred că mocneşte de câtăva vreme, dar faptul că v-am luat, pe tine şi pe Danus, cu mine la Porthkerris a fost ultima picătură. S-a revărsat paharul şi totul a căzut pe capul meu. Ei, asta e, zâmbi ea. Mai bine să spui, decât să ţii în tine, aşa zicea dragul meu tată.

Antonia, însă, continua să fie indignată.

— Cum de-a *putut* să te necăjească aşa de tare?

— N-am lăsat-o să mă necăjească. În loc de asta, m-am înfuriat. E mai sănătos aşa. Şi, să recunoaştem, există ceva amuzant în orice situaţie. I-am trântit telefonul în nas şi mi-am imaginat-o repezindu-se la George, toată în lacrimi, cu faţa umflată, destăinuindu-i toate nedreptăţile la care a supus-o netrebnica ei mamă. Iar George, refugiindu-se în spatele ziarului *Times*, fără să spună nimic. Întotdeauna a fost foarte necomunicativ. De ce s-a hotărât Nancy să-l ia de bărbat rămâne pentru mine un mister. Nu-i de mirare că şi copiii lor sunt aşa de nesuferiţi. Rupert, cu bădărănia lui, iar Melanie cu privirea aceea obraznică şi rozându-şi tot timpul vârfurile codiţelor.

— Nu eşti prea blândă cu ei.

— Nu. Sunt răutăcioasă. Dar mă bucur că s-a întâmplat aşa, pentru că m-a ajutat să mă hotărăsc. Am să-ţi fac un cadou.

Geanta mare, de piele, se afla pe măsuţa de lângă pat. Penelope o luă, căută ceva înăuntru. Degetele ei descoperiră ceea ce trebuia. Scoase de acolo caseta de bijuterii, din piele uzată.

— Uite, spuse ea, întinzând-o spre Antonia. Sunt pentru tine.

— Pentru mine?

— Da. Vreau să fie ai tăi. Poftim, deschide cutia.

Aproape împotriva voinţei ei, Antonia luă caseta. Apăsă pe zăvorul micuţ şi o deschise. Penelope o privea. Văzu cum face ochii mari, nevenindu-i să creadă, căscând gura de uimire.

— Dar… nu sunt potriviţi pentru mine.

— Ba da. Ţi-i dăruiesc ţie. Sunt cerceii mătuşii Ethel. Mi i-a lăsat mie când a murit, iar eu i-am adus la Ibiza când am stat cu voi toţi şi i-am purtat la petrecerea lui Cosmo şi Olivia, îţi aminteşti?

— Sigur că da. Dar nu se poate să mi-i dai mie. Sunt sigură că sunt mult prea valoroşi.

— Nu valorează mai mult decât prietenia noastră. Sau decât mulţumirea pe care mi-ai adus-o.

— Dar cred că valorează mii de lire!

— Cred că patru mii. Nu mi-am permis niciodată să plătesc

asigurarea, aşa că a trebuit să-i ţin în bancă. I-am luat în ziua în care ne-am dus la Cheltenham. Şi presupun că nici tu nu-ţi vei putea permite să plăteşti asigurarea, aşa că vor merge, probabil, înapoi în bancă. Săracii, nu prea au parte de viaţă, nu-i aşa? Dar îi poţi purta acum, în seara asta. Ai găuri în urechi, aşa că n-o să-ţi cadă. Pune-i, să vedem cum arată.

Dar Antonia continua să ezite.

— Penelope, dacă valorează aşa de mult, n-ar trebui să-i păstrezi pentru Olivia sau pentru Nancy? Sau pentru nepoata ta. Poate că Malanie ar trebui să-i primească.

— Olivia ar fi de acord să-i iei tu, sunt sigură de asta. Îi vor aminti de Ibiza şi de Cosmo, şi va fi de acord cu mine că e perfect potrivit să fie ai tăi. Iar Nancy mă plictiseşte cu lăcomia şi cu materialismul ei, aşa că nu merită nimic. Cât despre Melanie, mă îndoiesc că ar putea învăţa vreodată să le aprecieze frumuseţea. Acum, pune-i în urechi.

Antonia, încă neîncrezătoare, se conformă, luându-i pe rând de pe perniţa de catifea şi trecând firul delicat de aur prin lobul urechii. Îşi trase părul spre spate.

— Cum arată?

— Perfect. Exact ceea ce-ţi lipsea, pentru a completa hainele astea drăguţe. Du-te la oglindă şi convinge-te singură.

Antonia se ridică în picioare şi se duse la oglindă. Penelope privi imaginea reflectată şi se gândi că nu văzuse niciodată o fată care să arate aşa de senzaţional.

— Sunt perfecţi pentru tine. Trebuie să fii o persoană înaltă, ca să poţi purta bijuterii aşa de simandicoase. Iar dacă vreodată vei avea neapărată nevoie de bani, poţi oricând să-i vinzi sau să-i amanetezi. Poate fi o rezervă utilă la nevoie.

Dar Antonia rămase tăcută, ameţită de acest cadou minunat. Apoi, după câteva clipe, se întoarse şi reveni lângă pat. Clătină din cap şi spuse:

— Sunt copleşită. Nu-mi dau seama de ce trebuie să fii aşa de bună cu mine.

— Într-o zi, când vei fi la fel de bătrână ca mine, cred că o să găseşti singură răspunsul.

— Hai să stabilim ceva. Îi port în seara asta, dar mâine-

dimineaţă s-ar putea să te răzgândeşti şi, în cazul ăsta, am să ţi-i dau înapoi.

— N-am să mă răzgândesc. Acum, după ce te-am văzut cu ei, sunt mai sigură ca oricând că trebuie să-ţi aparţină. Hai să nu mai vorbim despre asta. Stai jos şi spune-mi ce-aţi făcut azi. Danus n-o să se supere. Mai poate aştepta zece minute. Iar eu vreau să aflu tot. Ţi-a plăcut coasta de sud? E aşa de diferită de priveliştea de aici – numai pădure şi apă. Mi-am petrecut o săptămână întreagă acolo, în timpul războiului. Într-o casă cu o grădină care cobora până în dreptul unui golfuleţ. Narcise peste tot şi, pe marginea digului, albatroşi. Mă întreb câteodată ce s-a întâmplat cu casa aceea veche şi cine mai locuieşte acum acolo.

Dar toate astea nu aveau legătură cu prezentul.

— Deci? Unde v-aţi dus? Pe cine aţi văzut? V-aţi distrat?

— Da, a fost minunat. Drumul a fost grozav şi foarte interesant. Am văzut o grădină imensă; cu sere şi adăposturi şi un magazin de unde oamenii pot cumpăra răsaduri, stropitori şi tot felul de lucruri. Aveau roşii şi cartofi timpurii şi-o mulţime de legume exotice.

— Cine sunt proprietarii?

— Îi cheamă Ashley. Everard Ashley a fost coleg cu Danus, la Facultatea de Horticultura. De asta ne-am dus.

Se opri, ca şi cum asta era tot ce avea de spus. Penelope aşteptă să afle mai multe, dar Antonia rămase tăcută. O asemenea reticenţă era neaşteptată. O privi cercetător, dar Antonia îşi plecase privirea şi frământa în mâini caseta goală de bijuterii, deschizându-i capacul şi închizându-l apoi la loc. Penelope simţi un început de îngrijorare. Ceva nu era în regulă. Cu blândeţe, încercă s-o ajute.

— Unde aţi mâncat la prânz?

— La familia Ashley, în bucătăria casei lor.

Imaginea plăcută a unui local intim, ori a vreunui han primitor se stinse şi muri.

— Everard e căsătorit?

— Nu. Locuieşte cu părinţii lui. E ferma tatălui lui. Lucrează împreună.

— Şi Danus vrea să facă şi el ceva asemănător?

— El aşa spune.

— Ai discutat cu el?

— Da. Până la un punct.

— Antonia. Ce nu e în regulă?

— Nu ştiu.

— V-aţi certat?

— Nu.

— Dar s-a întâmplat ceva.

— Nimic nu s-a întâmplat. Tocmai asta nu e în regulă. Ajungem într-un punct anume şi de acolo nu mai mergem mai departe. Cred că îl cunosc. Cred că îi sunt apropiată, iar el se fereşte de mine. E ca şi cum ţi-ar trânti cineva uşa în nas.

— Ţii mult la el, nu?

— Foarte mult, spuse Antonia, şi o lacrimă i se prelinse printre gene, alunecând pe obraz.

— Atunci, îl iubeşti.

Tăcere. Antonia confirmă cu un gest al capului.

— Dar crezi că el nu te iubeşte?

Fata nu-şi mai putea stăpâni lacrimile. Îşi şterse obrazul cu dosul palmei.

— Nu ştiu. Nu se poate. Am fost atât de mult timp împreună în aceste ultime săptămâni… cu siguranţă că, până acum, şi-a dat seama dacă da sau nu… ajungi într-un punct din care nu te mai poţi întoarce şi eu cred că l-am depăşit.

— E vina mea, spuse Penelope. Uite… luă de pe măsuţa de lângă pat nişte şerveţele şi i le dădu Antoniei.

Antonia îşi suflă zgomotos nasul. După ce termină, o întrebă:

— De ce să fie vina ta?

— Pentru că m-am gândit numai la mine. Doream să am companie, bătrână egoistă ce sunt. Aşa că te-am invitat pe tine şi pe Danus să veniţi aici, cu mine. Poate că şi eu m-am amestecat puţin în viaţa voastră. V-am făcut cunoştinţă, cu gândul că vă veţi împrieteni. E fatal să se întâmple aşa. Credeam că sunt foarte deşteaptă. Dar poate că a fost o greşeală teribilă.

Antonia părea în culmea disperării.

— Ce e cu el, Penelope?

— E un om mai rezervat.

— E mai mult decât atât.

— Poate, mândria.

— E prea mândru ca să iubească?

— Nu chiar aşa. Dar cred că nu are bani. Ştie ce vrea, dar nu are banii necesari pentru asta. Orice afacere necesită un capital masiv în zilele noastre. Aşa că el n-are nicio perspectivă. Poate că simte că nu e momentul să se implice sufleteşte.

— Implicarea nu înseamnă obligatoriu şi responsabilitatea unei căsătorii.

— Eu cred că, în cazul unui om ca Danus, asta înseamnă.

— Aş putea să fiu cu el. Am găsi noi o soluţie. Lucrăm bine împreună. Din toate punctele de vedere.

— Lui i-ai spus asta?

— Nu pot. Am încercat, dar nu pot.

— Atunci cred că trebuie să mai încerci. De dragul amândurora. Spune-i ce simţi. Pune cărţile pe masă. Cel puţin, sunteţi buni prieteni. Sunt sigură că poţi fi sinceră cu el, nu?

— Adică să-i spun că îl iubesc şi că doresc să-mi petrec restul vieţii lângă el, că nu-mi pasă dacă nu are niciun ban, că nu-mi pasă nici măcar dacă nu se căsătoreşte cu mine?

— Aşa cum ai spus-o, recunosc că sună puţin cam brutal. Dar… da. Cred că asta voiam să spun şi eu.

— Şi dacă-mi spune să-mi văd de treabă?

— Te va durea şi vei rămâne marcată, dar cel puţin vei şti care e situaţia. Nu ştiu de ce, dar nu cred că o să-ţi spună să-ţi vezi de treabă. Cred că va fi sincer cu tine şi vei descoperi că explicaţia atitudinii lui e cu totul alta şi nu are nicio legătură cu relaţia lui cu tine.

— Cum e posibil?

— Nu ştiu. Ce n-aş da să ştiu! Aş vrea să ştiu de ce nu bea şi nu conduce maşina. Nu-i treaba mea, dar mi-ar plăcea să ştiu. Ascunde ceva, de asta sunt sigură. Dar din câte îl cunosc, nu cred că e ceva ruşinos.

— Nu cred că m-ar deranja foarte tare, nici dacă ar fi aşa.

Antonia nu mai plângea. Îşi suflă nasul încă o dată şi spuse: Îmi pare rău. N-am vrut să plâng în halul ăsta.

— Uneori e mai bine. Mai bine să iasă la suprafaţă, decât să ţii supărarea înăuntru.

— Realitatea e că-i primul bărbat de care mă simt cu adevărat atrasă, sau de care m-am apropiat. Dacă ar mai fi fost şi alţii înainte, cred că m-aş fi descurcat mai bine. Dar nu mă pot împiedica să simt ceea ce simt şi nu pot suporta gândul că am să-l pierd. Când l-am văzut prima dată, la Podmore's Thatch, am ştiut că e deosebit, am ştiut că va deveni o persoană importantă în viaţa mea. Şi, într-un fel, atunci aşa şi părea. Era firesc şi natural şi puteam sta de vorbă împreună, lucram împreună, plantam flori şi nu exista niciun fel de tensiune între noi. Dar aici, totul s-a schimbat. A devenit o situaţie ireală, pe care n-o mai pot controla…

— Ah, draga mea, e vina mea. Îmi pare rău. Am crezut că va fi romantic pentru voi, că va fi ceva special. Acum nu mai trebuie să plângi. Îţi strici faţa asta frumoasă şi îţi strici toată seara…

— Ce n-aş da să nu fie vorba despre mine… izbucni Antonia. Ce n-aş da să fiu Olivia. Ea n-ar intra niciodată într-o asemenea încurcătură.

— Tu nu eşti Olivia. Eşti tu însăţi. Eşti frumoasă şi tânără. Ai totul înaintea ta. Să nu-ţi doreşti niciodată să fii altcineva, nici măcar Olivia.

— Ea e puternică. Şi-i aşa de înţeleaptă.

— Şi tu o să fii la fel. Te speli pe faţă, îţi piepteni părul şi cobori şi-i spui lui Danus că eu vreau să petrec o seară liniştită, de una singură, apoi luaţi ceva de băut şi vă duceţi să mâncaţi, iar la cină îi vei spune tot ce mi-ai spus şi mie. Nu eşti un copil. Niciunul din voi nu mai e un copil. Situaţia asta nu mai poate continua aşa, şi eu nu-ţi dau voie să te distrugi de una singură. Danus e un om bun. Orice s-ar întâmpla, orice ţi-ar spune, n-o să facă nimic ca să te rănească voit.

— Nu, ştiu că nu.

Se îmbrăţişară. Antonia se ridică de pe pat şi se duse în baie, să se spele pe faţă. Când ieşi, se opri la măsuţa de toaletă şi se

pieptănă cu pieptenele lui Penelope.

— Cerceii au să-ţi poarte noroc, îi spuse Penelope. Şi-au să-ţi dea încredere. Acum, hai, fugi, altfel Danus o să se întrebe ce s-a întâmplat cu noi. Şi să nu uiţi, spune ce ai pe suflet şi nu te teme. Să nu te temi niciodată să fii sinceră şi să spui ce ai pe suflet.

— Am să încerc.

— Noapte bună, draga mea!

— Noapte bună!

13
DANUS

Penelope se trezi în faţa unei alte dimineţi senine, cu un cer fără nori, cu sunetele ei ştiute şi plăcute – marea, spălând malul undeva, dedesubt; ţipetele pescăruşilor şi, chiar sub fereastra ei, un sturz care făcea mare zarvă pentru cine ştie ce; o maşină venea pe alee, schimba viteza şi se oprea, cu un scrâşnet de frâne, pe platforma de pietriş; un bărbat fluiera.

Era opt şi zece. Dormise douăsprezece ore, după ceas. Se simţea odihnită, plină de energie, foarte flămândă. Era marţi. Ultima zi de vacanţă. Constatarea o dezamăgi. Mâine-dimineaţă, va trebui să-şi facă bagajele şi să pornească pe drumul lung spre Gloucestershire. Simţea un fel de imbold, pentru că erau câteva lucruri pe care nu le făcuse încă şi pe care dorea să le facă. Stând aşa, întinsă pe pat, chibzui în minte, gândindu-se de astă dată în primul rând la interesele ei. Danus şi Antonia şi dilema în care se aflau puteau rămâne pe locul doi, pentru moment. Mai târziu, avea să se gândească la problemele lor. Mai târziu, avea să vorbească cu ei. Pentru moment însă, era rândul ei.

Se ridică din pat, făcu o baie, îşi aranjă părul, se îmbrăcă. Apoi, proaspătă şi parfumată, îmbrăcată cu haine curate, se aşeză la masa de scris din camera ei şi scrise, pe hârtia scumpă, cu antet, a hotelului, o scrisoare către Olivia. Nu era o scrisoare lungă, mai degrabă un bilet, prin care o anunţa pe Olivia că îi dăruise Antoniei cerceii de la mătuşa Ethel. Avea motivele ei să o informeze pe Olivia despre asta. Puse scrisoarea într-un plic, scrise adresa, puse timbru şi o lipi. Apoi îşi luă geanta şi cheile şi coborî la parter.

Holul era pustiu, uşile batante erau deschise şi lăsau să pătrundă aerul proaspăt şi miresmele dimineţii. Numai

recepţionerul se afla la biroul său, şi o femeie în halat albastru dădea cu aspiratorul peste covoare. Le spuse bună dimineaţa, puse scrisoarea la cutie şi intră în sala de mese pustie, să comande micul dejun. Suc de portocale, două ouă fierte, pâine prăjită şi marmeladă; la sfârşit, cafea neagră. Până să termine de mâncat, alţi câţiva clienţi sosiră, ocupându-şi locurile, deschizând un ziar, discutând despre ziua care începea. Se plănuiau meciuri de golf şi excursii. Penelope asculta şi era bucuroasă că nu trebuia să se gândească la altcineva. Danus şi Antonia nu-şi făcuseră încă apariţia şi, din acest motiv, Penelope simţea o mulţumire vinovată.

Ieşi din sala de mese. Era aproape nouă şi jumătate. Trecând prin hol, se opri la recepţie.

— Plec la galeria de artă. Spuneţi-mi, la ce oră se deschide?

— Pe la ora zece, cred, doamnă Keeling. Mergeţi cu maşina, nu?

— Nu. Fac o plimbare. E o dimineaţă aşa de frumoasă! Dar, poate, după ce termin ce am de făcut, am să vă telefonez, să trimiteţi un taxi să mă aducă de acolo.

— Sigur că da.

— Mulţumesc.

Se întoarse şi ieşi afară, bucurându-se de soare şi de adierea blândă a aerului răcoros, care îi accentuau sentimentul de libertate şi lipsă de griji. Când era copil, sâmbăta dimineaţa se simţea exact aşa, lipsită de obligaţii şi responsabilităţi, gata să cunoască plăceri neaşteptate. Mergea încet, savurând miresme şi sunete, oprindu-se să admire grădinile, întinderea strălucitoare a apelor golfului, sau bărbatul cu câinele care se plimba pe nisip. Astfel încât, atunci când ajunse, în cele din urmă, pe drumul ce ducea spre port şi coti pe străduţa abruptă, pietruită, care ajungea la galerie, văzu că uşile erau deschise, dar, la o asemenea oră şi în acea perioadă a anului, constată că, după cum era de aşteptat, nu era nimeni acolo, în afară de tânărul aflat la biroul de la intrare. Era un tip cadaveric, cu părul lung, ondulat, îmbrăcat cu jeanşi peticiţi şi un imens pulover în picăţele. Căsca de parcă n-ar fi dormit deloc, dar, când Penelope îşi făcu apariţia, îşi înghiţi căscatul,

se aşează mai bine în scaun şi se oferi să-i vândă un catalog.

— Nu, mulţumesc, n-am nevoie de catalog. Poate că mai târziu voi cumpăra nişte ilustrate.

Teribil de obosit, băiatul se lăsă iarăşi pe spate în scaun. Penelope se întrebă cui îi trecuse prin cap să-l angajeze pe post de custode, apoi ajunse la concluzia că, probabil, o făcea din plăcere.

Căutătorii de scoici o aştepta, impresionant în noua sa casă, aşezat în centrul peretelui lung, fără ferestre. Străbătu podeaua ascultând ecoul paşilor ei şi se aşeză, confortabil, pe bancheta veche de piele, acolo unde, cu ani în urmă, obişnuia să se aşeze cu tatăl ei.

Lawrence avusese dreptate. Artiştii tineri de care vorbise îşi făcuseră apariţia. *Căutătorii de scoici* era flancat, încadrat de picturi abstracte şi primitive, toate pline de culoare, lumină şi viaţă. Dispăruseră picturile mai slabe *(Bărci de pescuit, noaptea; Flori la fereastra mea)* care, pe vremuri, umpluseră spaţiile goale. Acum recunoştea lucrările altor pictori, artiştii noi care le luaseră locul. Ben Nicholson, Peter Layon, Brian Winter, Patrick Heron. Dar nimic nu putea să pună în umbră *Căutătorii de scoici.* Ceilalţi păreau să accentueze tonurile de albastru şi gri, ca şi tuşele strălucitoare, reflectate în tabloul preferat al tatălui ei, şi ea ajunse la concluzia că semăna, puţin, cu senzaţia pe care o ai când intri într-o cameră plină de mobile minunate, atât tradiţionale, cât şi foarte moderne, unde nicio piesă nu deranjează şi nu intră în conflict cu celelalte, pur şi simplu pentru că flecare e creaţia unui maestru şi cea mai bună din perioada ei.

Se aşeză mai comod, mulţumită şi liniştită, să-şi bucure ochii.

Abia dacă simţi întreruperea şi sosirea unui nou vizitator, pe uşa din spatele ei. Se auzi un murmur de voci. Apoi paşi uşori pe podea. Dintr-odată, totul era din nou aşa cum mai fusese odată, în acea zi de august din timpul războiului şi Penelope simţi că are iarăşi douăzeci şi trei de ani şi găuri în încălţări, iar tatăl ei stă alături de ea. Richard intrase: în galerie şi în viaţa lor. Iar tatăl ei îi spunea: „Vor veni… să picteze

căldura soarelui şi culoarea vântului“. Aşa începuse totul.

Paşii se apropiau. El era acolo, aşteptând să fie observat. Penelope întoarse capul. Gândindu-se la Richard, îl văzu pe Danus. Dezorientată, pierdută în timp, îl privi; un străin.

— Vă deranjez, spuse el.

Vocea familiară rupse vraja ciudată. Făcu un efort să-şi revină, alungă trecutul şi îşi deschise faţa într-un zâmbet.

— Bineînţeles că nu. Visam.

— Să vă las liniştită?

— Nu, nu. Danus era singur. Purta o cămaşă de lână, de un albastru marin. Ochii aţintiţi asupra ei păreau să aibă o strălucire ciudată, intensă, neclintită. Îmi luam rămas-bun de la *Căutătorii de scoici*, reluă ea. Se trase într-o parte şi bătu uşor cu palma bancheta de piele. Vino să participi, alături de mine, la această tăcută comuniune.

Se conformă, aşezându-se puţin într-o parte, cu faţa spre ea, cu un braţ sprijinit de spătar şi picioarele lungi încrucişate.

— Vă simţiţi mai bine în dimineaţa asta?

Nu mai ţinea minte să fi fost bolnavă.

— Mai bine?

— Aseară, Antonia mi-a spus că nu vă simţiţi bine.

— A, despre asta era vorba, spuse şi dădu cu indiferenţă din mână. Eram doar puţin obosită. În dimineaţa asta mă simt perfect. Cum ai ştiut unde să mă cauţi?

— Mi-a spus recepţionerul.

— Unde e Antonia?

— Îşi face bagajele.

— Bagajele? De pe-acum? Dar nu plecăm decât mâine-dimineaţă.

— Împachetează bagajele mele. Asta am venit să vă spun. Asta şi încă multe alte lucruri. Trebuie să plec astăzi. Iau trenul de Londra şi apoi, diseară, trenul de noapte spre Edinburgh. Trebuie să plec acasă.

Nu-i trecu prin minte decât un singur motiv pentru o asemenea acţiune precipitată şi urgentă.

— Familia ta. S-a întâmplat ceva! E cineva bolnav?

— Nu. Nici vorbă de aşa ceva.

— Atunci de ce?

Revăzu în gând seara trecută şi figura Antoniei. Antonia, în lacrimi, aşezată pe marginea patului ei. *Trebuie să fii sinceră şi să spui ce ai pe suflet,* o învăţase pe Antonia, sigură pe sine, cu toată aroganţa experienţei, convinsă că îi dădea cel mai bun sfat. După toate aparenţele, însă, nu făcuse decât să se amestece, să intervină şi să distrugă. Planul se întorsese împotriva ei. Gestul curajos al Antoniei, de a pune cărţile pe masă, nu liniştise atmosfera; sinceritatea provocase o confruntare – poate chiar o ceartă iremediabilă – şi acum, ea şi Danus ajunseseră la concluzia că singura soluţie era să se despartă.

Nu putea exista o altă explicaţie. Simţi că-i vine să plângă.

— E vina mea, îşi reproşă ea. E numai vina mea.

— Nu există nicio vină. Ce s-a întâmplat nu are nicio legătură cu dumneavoastră.

— Dar eu sunt cea care i-a *spus* Antoniei…

— Şi aţi avut dreptate, o întrerupse el. Iar dacă, aseară, ea n-ar fi spus nimic, atunci aş fi vorbit eu. Pentru că ieri, ziua pe care am petrecut-o împreună, a fost un fel de catalizator. Totul s-a schimbat. A fost ca şi cum am trecut o punte. Totul a devenit foarte simplu şi foarte clar.

— Te iubeşte, Danus. Sunt sigură că ţi-ai dat seama.

— De asta trebuie să plec.

— Înseamnă atât de puţin pentru tine?

— Nu. Din contră. E mai mult decât dragoste… A devenit o parte din mine. Să-mi iau rămas-bun este ca şi cum ar trebui să-mi rup rădăcinile. Dar trebuie s-o fac.

— Sunt uimită.

— Nu vă condamn.

— Dar *ce anume* s-a întâmplat ieri?

— Cred că ne-am maturizat amândoi, dintr-odată. Sau poate că relaţia dintre noi a devenit mai profundă. Până ieri, tot ce-am făcut noi avea prea puţină importanţă, era ceva obişnuit, nevinovat. Ne prosteam în grădina de la Podmore's Thatch, înotam sărind în apă de pe stâncile de la Penjizal. Nimic important. Nimic serios. Cred că asta a fost greşeala

mea. Nu căutam o legătură serioasă. Era ultimul lucru pe care mi-l doream. Ieri însă am fost la Manaccan. Mai vorbisem cu Antonia despre visul meu de a avea, într-o zi, un loc al meu, şi Antonia discutase totul în detaliu cu mine, dar la modul cel mai firesc şi nevinovat cu putinţă, iar eu nu mi-am dat seama cât de mult preţ pusese ea pe discuţiile acelea. Apoi, Everard Ashley a început să ne prezinte centrul de cercetare şi, pe măsură ce trecea timpul, se întâmpla un lucru extraordinar. Am devenit un cuplu. Ca şi cum, orice ar fi fost, urma să facem totul împreună. Iar Antonia era la fel de entuziastă şi plină de interes ca şi mine, punând tot felul de întrebări şi venind cu idei şi planuri şi, dintr-odată, în mijlocul unei sere pline de roşii, am ştiut că ea face parte din viitorul meu. Acum e o parte din mine. Nu-mi imaginez viaţa fără ea. Orice aş face, vreau să fie alături de ea şi, orice mi s-ar întâmpla, vreau să ni se întâmple amândurora.

— Şi de ce să nu fie posibil?

— Din două motive. Primul este cât se poate de practic. N-am nimic să-i ofer. Am douăzeci şi patru de ani şi n-am nici bani, nici casă, nici alte posibilităţi, iar salariul meu pe o săptămână este cel al unui lucrător în grădină. Un centru de grădinărit, o proprietate a mea, e doar un vis frumos. Everard Ashley a intrat în afacere împreună cu tatăl lui, dar eu ar trebui să cumpăr şi nu am capital.

— Există bănci care împrumută bani. Sau, cine ştie, poate nişte fonduri de la stat?

Penelope se gândi la părinţii lui. Din puţinele informaţii oferite de Danus, din când în când, avea impresia unei familii, dacă nu fabulos de bogate, cel puţin suficient de înstărite.

— Dar părinţii tăi n-ar putea să te ajute?

— Nu atât de mult.

— I-ai întrebat?

— Nu.

— Le-ai vorbit despre planurile tale?

— Încă nu.

Un asemenea defetism era neaşteptat şi iritant. Dezamăgită, Penelope simţi că-şi pierde răbdarea.

— Îmi pare rău, dar nu văd care e problema. Tu şi Antonia v-aţi găsit unul pe celălalt, vă iubiţi şi vreţi să vă petreceţi restul vieţii împreună. Trebuie să vă căutaţi fericirea, să ţineţi cu dinţii de ea şi să nu renunţaţi niciodată. Orice altceva e o eroare, din punct de vedere moral. Asemenea şanse nu se mai repetă. Ce contează că trebuie să vă descurcaţi cu puţin? Antonia poate să-şi ia o slujbă; cele mai multe soţii fac la fel. Alte cupluri tinere reuşesc să supravieţuiască, pentru că ştiu ce e mai important.

Danus nu răspunse, iar Penelope se încruntă.

— Cred că mândria ta e de vină. Mândrie prostească, încăpăţânată, de scoţian. Iar dacă e aşa înseamnă că eşti teribil de egoist. Cum poţi pleca aşa, cum poţi s-o părăseşti, s-o faci atât de nefericită? Ce se întâmplă cu tine, Danus, de poţi întoarce spatele dragostei?

— Am spus că sunt două motive. Şi v-am spus unul din ele.

— Care e celălalt?

— Sunt epileptic, îi spuse el.

Penelope îngheţă, nefiind în stare să mai spună un cuvânt. Îl privi în ochi, iar el nu-şi feri privirea, nici nu clipi. Îşi dorea să-l îmbrăţişeze, să-l strângă în braţe, să-i aducă vreo alinare, dar nu făcu nimic din toate acestea. Nenumărate gânduri prindeau formă, îndreptându-se în toate direcţiile, ca nişte păsări speriate. Răspunsul la toate acele întrebări nerostite. Acesta este Danus. Respiră adânc.

— I-ai spus Antoniei? îl întrebă.

— Da.

— Vrei să-mi spui şi mie?

— De asta am venit. Antonia m-a trimis. A spus că dumneavoastră sunteţi singura persoană de pe lume care trebuie să ştie. Înainte de a pleca, trebuie să vă explic motivele mele.

Penelope îşi aşeză palma pe genunchii lui.

— Ascult.

— Cred că totul trebuie să înceapă cu mama şi cu tatăl meu. Şi cu Ian. Cred că v-am spus că tatăl meu este avocat. Sunt trei generaţii de avocaţi în familia lui, iar tatăl mamei mele a fost

lord magistrat la curtea regală a Scoţiei. Ian trebuia să-i urmeze tatălui meu, să intre în firma de avocatură a familiei şi, în general, să se conformeze tradiţiei. Şi ar fi fost un avocat foarte bun, pentru că tot ce încerca devenea un succes. Dar, la paisprezece ani, Ian a murit. Şi, inevitabil, a venit rândul meu să-i iau locul. Nici nu mă gândisem ce doream să fac. Nu ştiam decât că aşa trebuie să fac. Presupun că s-ar putea spune că am fost programat, ca un computer. Ei bine, am terminat şcoala şi, deşi n-am fost niciodată la fel de sclipitor ca Ian, am reuşit să trec examenele necesare şi am câştigat un loc la Universitatea din Edinburgh. Dar eram încă foarte tânăr, aşa că, înainte de a începe cursurile, am hotărât să călătoresc doi ani, să văd lumea. Am plecat în America. Am călătorit de la un ţărm la celălalt, am lucrat tot ce mi-a picat în mână, apoi m-am oprit în Arkansas, să lucrez la o fermă de vite, pentru un tip pe nume Jack Rogers. Avea pământuri întinse, de mulţi kilometri, iar eu eram unul din ajutoare şi adunam vitele, reparam gardurile şi locuiam într-o baracă, împreună cu alţi trei tipi.

Ferma era incredibil de retrasă. Cel mai apropiat oraş, numit Sleeping Creek, se afla la nu mai puţin de şaizeci de kilometri distanţă şi nu era mare lucru de capul lui. Mergeam câteodată acolo, cu maşina, s-o duc pe Sally Rogers la cumpărături, sau să aduc alimente şi echipamente pentru Jack. Era o călătorie care dura o zi întreagă, pe drumuri pline de hârtoape; la întoarcere, eram negru de praf.

Într-o zi, către sfârşitul perioadei petrecute acolo, m-am îmbolnăvit. Mă simţeam rău, am început să vomit şi să tremur şi am făcut temperatură foarte mare. Cred că am început să delirez, pentru că nu-mi amintesc cum am fost mutat din baracă în casă, dar acolo m-am trezit cu Sally Rogers la căpătâiul meu. M-a îngrijit bine şi, după vreo săptămână, mi-am revenit şi am putut sta din nou pe picioarele mele. Ne-am gândit că era un virus şi, când am început să fiu în stare să fac trei paşi fără să cad, am reînceput lucrul.

Apoi, curând după aceea, pe neaşteptate… nimic… am leşinat. Am fost inconştient cam jumătate de oră. Nu părea să existe niciun motiv, dar o săptămână mai târziu s-a întâmplat

din nou, şi m-am simţit atât de groaznic, încât Sally m-a urcat în camion şi m-a dus la doctor, în Sleeping Creek. Doctorul mi-a ascultat povestea şi a făcut nişte analize. O săptămână mai târziu, m-am dus din nou la el şi mi-a spus că sufăr de epilepsie. Mi-a dat medicamente, să le iau de patru ori pe zi. A spus că îmi vor face bine. A spus că nu poate face altceva pentru mine.

Danus tăcu. Penelope simţea că aşteaptă de la ea un comentariu, dar nu-i veneau în minte decât lucruri comune, banale. Tăcerea se prelungea. În cele din urmă, Danus continuă.

— Nu fusesem bolnav niciodată. N-am suferit decât de pojar. L-am întrebat pe doctor – *de ce?* Iar el mi-a pus câteva întrebări şi, în cele din urmă, am ajuns la o lovitură la cap, din vremea şcolii, când jucam rugby. Făcusem un cucui, nimic mai mult. Până atunci. Aveam epilepsie. Nici douăzeci şi unu de ani – şi aveam epilepsie.

— Le-ai spus oamenilor acelora cumsecade, pentru care lucrai?

— Nu. Şi l-am rugat pe doctor să-mi promită că-şi va onora obligaţia de a păstra secretul profesional. Nu voiam să ştie nimeni. Dacă nu puteam rezolva acest lucru de unul singur însemna că nu voi putea niciodată să rezist. În cele din urmă, am venit acasă. Am luat avionul până la Londra şi, de acolo, vagonul de dormit până la Edinburgh. Între timp mă hotărâsem să nu-mi ocup locul la Universitatea din Edinburgh. Avusesem destul timp la dispoziţie şi descoperisem adevărul. Nu-i puteam lua locul lui Ian. Dar mai era şi altceva. În acele ultime două luni, descoperisem că aveam nevoie de aer. Aveam nevoie să muncesc cu mâinile mele. Nu voiam să ştiu pe nimeni în spatele meu, care să-mi spună ce trebuie să fac. Să-mi ceară lucruri pe care nu le-aş fi putut face niciodată. Să le spun asta părinţilor mei a fost unul din cele mai cumplite lucruri pe care le-am făcut vreodată. La început, nu le-a venit să creadă. Apoi, a urmat durerea şi crunta dezamăgire. Nu pot să-i judec. Distrugeam toate planurile pe care şi le făcuseră. În cele din urmă, s-au resemnat şi au încercat să ia lucrurile aşa

cum sunt. Dar, după aceea, n-am mai putut să-mi adun curajul şi să le spun că am epilepsie.

— Nu le-ai *spus* până acum? Dar cum ai putut?

— Fratele meu a murit de meningită. M-am gândit că, după toate astea, suferiseră destul. Şi ce rost ar fi avut să le provoc şi mai multă îngrijorare şi durere? Iar eu mă simţeam bine. Luam medicamentele şi nu mai leşinam. Pentru toată lumea, eram perfect sănătos. Nu trebuia decât să apelez la un doctor nou, tânăr… cineva care să nu ştie nimic despre mine sau fişa mea medicală. Iar el mi-a dat o reţetă permanentă pentru medicamentele de care aveam nevoie. După aceea, am urmat trei ani la Facultatea de Horticultura, în Worcestershire. Şi asta a fost bine. Eram un student oarecare. Făceam tot ce făceau şi ceilalţi studenţi. Mă îmbătăm, conduceam maşina, jucam fotbal. Totuşi, eram epileptic. Ştiam că, dacă întrerup medicaţia, boala va apărea din nou. Mă prefăceam că nu mă gândesc la asta, dar nu poţi ignora ceea ce se petrece în capul tău. Era mereu acolo. Ca o greutate, un rucsac plin pe care nu-l poţi lăsa jos.

— Dacă ai fi vorbit cuiva despre problema ta, n-ar mai fi fost aşa de greu.

— Până la urmă, aşa am făcut. Am fost obligat. Când am terminat facultatea, am obţinut slujba la firma din Pudley. Am găsit un anunţ în ziar, m-am prezentat şi am fost acceptat. Am lucrat până la Crăciun şi după aceea am plecat acasă două săptămâni. De Anul Nou, am răcit. Am stat în pat cinci zile şi mi s-au terminat medicamentele. Nu puteam să merg să-mi cumpăr altele eu însumi, aşa că, în cele din urmă, am fost nevoit s-o rog pe mama să se ducă, şi aşa a ieşit totul la iveală.

— Deci, ea ştie. Slavă Domnului! Cred că îi venea să te strângă de gât că ţinuseşi secret un asemenea lucru.

— Oricât de uimitor ar părea, s-a liniştit. Bănuia că se întâmplă ceva şi îşi imaginase ce-i mai rău, dar ţinuse bănuielile pentru sine. Asta e problema familiei mele, întotdeauna am ţinut totul în suflet. Cred că are legătură cu originea noastră scoţiană şi cu faptul că nu dorim să deranjăm pe nimeni. Aşa am fost crescuţi. Mama n-a fost niciodată

expansivă, niciodată prea apropiată; dar în ziua aceea a plecat ca din puşcă şi, când mi-a adus medicamentele de la farmacie, s-a aşezat pe marginea patului meu şi am vorbit ore întregi. Mi-a vorbit şi despre Ian, lucru pe care nu-l mai făcuse până atunci. Ne-am amintit de zilele bune şi am râs împreună. Iar eu i-am spus că am ştiut întotdeauna că sunt pe locul doi şi că n-aş fi putut niciodată să-i iau locul lui Ian; în clipa aceea, ea a revenit la felul ei rigid şi practic de a fi şi mi-a spus să nu mă port ca un idiot fără pereche; eu eram eu şi ea nu mă dorea altfel; tot ce dorea era să fiu iarăşi sănătos. Asta însemna o altă diagnoză şi un alt medic. Abia m-am pus pe picioare după răceală şi am ajuns în cabinetul unui eminent neurochirurg, care îmi punea o mie de întrebări. Am făcut alte analize şi o electroencefalogramă… un test al creierului… dar la sfârşit mi s-a spus că nu se poate da un diagnostic corect, dacă nu întrerup medicamentaţia. Aşa că trebuia să renunţ la medicamente timp de trei luni şi apoi să mă întorc, pentru o nouă consultaţie. Dacă eram atent, nu puteam avea probleme, dar sub nicio formă nu aveam voie să beau sau să conduc maşina.

— Şi când se încheie cele trei luni?

— Au şi trecut. De două săptămâni.

— Dar e o nebunie. Nu trebuie să mai pierzi nicio clipă.

— Exact aşa mi-a spus şi Antonia.

Antonia. Penelope aproape că uitase de Antonia.

— Danus, ce s-a întâmplat ieri-seară?

— Ştiţi cea mai mare parte. Ne-am întâlnit la bar, v-am aşteptat şi, văzând că nu veniţi, Antonia a urcat să vă vadă. Cât timp am stat singur, am încercat să alcătuiesc în minte o listă cu toate lucrurile pe care doream să i le spun. Şi mi-am imaginat că va fi îngrozitor de greu, m-am trezit încercând să găsesc cuvintele potrivite şi înjghebând propoziţii ridicol de formale. Dar ea s-a întors purtând cerceii pe care îi primise de la dumneavoastră şi părea atât de frumoasă şi de matură, încât toate acele cuvinte pregătite cu grijă mi-au zburat din minte şi nu i-am mai spus decât ce aveam în inimă. Şi, în timp ce vorbeam, a început să vorbească şi ea şi atunci am început să

râdem, pentru că ne-am dat seama că spuneam acelaşi lucru.

— Ah, dragul meu băiat!

— Mă temusem că aş putea s-o rănesc sau s-o necăjesc. Mi se părea aşa de tânără şi vulnerabilă! Dar m-a uimit. A fost foarte practică. Şi, ca şi dumneavoastră, s-a îngrozit că lăsasem să treacă două săptămâni fără să mă duc la doctor.

— Acum s-a rezolvat?

— Da. L-am sunat azi-dimineaţă, la ora nouă. Mă întâlnesc cu neurochirurgul joi, să-mi fac o nouă electroencefalogramă. Ar trebui să-mi dea rezultatele aproape imediat.

— Ne suni şi pe noi, la Podmore's Thatch, să ne spui rezultatul?

— Bineînţeles.

— Dacă ai stat trei luni fără medicamente şi n-ai leşinat, sunt sigură că prognoza va fi favorabilă.

— Nici nu vreau să mă gândesc. Nu îndrăznesc să sper.

— Dar o să te întorci la noi?

Pentru prima dată, Danus părea nesigur. Ezita.

— … Nu ştiu. Problema este că s-ar putea să am nevoie de un tratament. Ar putea dura câteva luni. Va trebui să stau la Edinburgh…

— Şi Antonia? Ce-o să se întâmple cu Antonia?

— Nu ştiu. Nu ştiu nici măcar ce se va întâmpla cu mine. În clipa asta nu văd cum aş putea să-i ofer viaţa bună pe care o merită. Are optsprezece ani. Poate face orice, poate avea pe oricine. Nu trebuie decât s-o sune pe Olivia şi, în câteva luni, va fi pe prima pagină a tuturor revistelor din ţară. Nu pot s-o oblig să se lege de mine, până când nu voi şti ce pot să-i ofer pentru viitor. Efectiv, nu am alternativă.

Penelope oftă. Dar, în ciuda instinctului ei, îi respectă logica.

— Dacă trebuie să vă despărţiţi pentru o vreme, cred că cel mai bine ar fi ca Antonia să se întoarcă la Londra, la Olivia. Nu poate sta, aşa, la Podmore's Thatch, cu mine. Ar muri de plictiseală. Ar fi mai bine să lucreze ceva. Să-şi facă prieteni noi. Să descopere lucruri noi…

— O să vă descurcaţi fără ea?

— A, bineînţeles, zâmbi Penelope. Săracul de tine, îmi pare rău! Orice boală e îngrozitoare. Şi eu sunt bolnavă. Am avut un atac de cord, dar nu vreau să recunosc faţă de nimeni. Am ieşit singură din spital şi le-am spus copiilor mei că doctorii sunt nişte idioţi. Am susţinut că n-am nimic. Dar, bineînţeles, nu-i adevărat. Dacă mă supăr, îmi sare inima ca o minge şi trebuie să iau o pastilă. În orice moment poate exploda cu totul, să mă lase cu braţele pe piept. Dar până atunci, zău că mi-e mai bine dacă mă prefac că nu s-a întâmplat absolut nimic. Dar tu şi Antonia nu trebuie să fiţi îngrijoraţi că rămân singură. O am pe draga de doamna Plackett. Dar nu pot să nu recunosc că o să-mi lipsiţi, amândoi, foarte mult. Ne-am simţit foarte bine împreună. Şi în această ultimă săptămână, n-aş fi putut găsi o companie mai plăcută. Îţi mulţumesc din inimă că ai venit în acest loc atât de special.

Danus clătină din cap, zâmbind uimit.

— N-am să înţeleg niciodată de ce aţi fost tot timpul atât de bună cu mine.

— E uşor de explicat. Mi-ai plăcut imediat, pentru felul cum arăţi. Semeni uluitor de mult cu un bărbat pe care l-am cunoscut în timpul războiului. A fost ca şi cum te-aş fi recunoscut, de la bun început. Şi Doris Penberth a remarcat asemănarea, în seara în care tu şi Antonia aţi venit să mă luaţi de la ea. Doris, Ernie şi cu mine suntem singurii oameni încă în viaţă care ne mai amintim de el. Se numea Richard Lomax şi a fost ucis în ziua debarcării, pe plaja Omaha. Să spui că un om anume a fost dragostea vieţii tale sună ca un clişeu banal, dar asta a reprezentat el pentru mine. Când a murit, ceva din mine a murit odată cu el. N-a mai existat nimeni altcineva.

— Dar soţul dumneavoastră?

Penelope oftă şi ridică din umeri.

— Mă tem că mariajul nostru n-a fost niciodată mulţumitor. Dacă Richard ar fi supravieţuit războiului, l-aş fi părăsit pe Ambrose, aş fi luat-o pe Nancy şi m-aş fi dus după Richard. Dar după cele întâmplate, m-am întors la Ambrose. Părea singura posibilitate. Şi m-am simţit oarecum vinovată faţă de el. Eram tânără şi egoistă când ne-am căsătorit şi a trebuit să

ne despărţim aproape imediat. Căsătoria asta nu avea nicio şansă. Dar am simţit că îi datoram lui Ambrose încă o încercare, măcar atât. Şi îmi doream şi alţi copii. În cele din urmă am înţeles că nu voi mai putea iubi niciodată din tot sufletul. Nu mai putea exista un alt Richard. Şi mi s-a părut cât se poate de rezonabil să profit de ceea ce aveam. Trebuie să recunosc că Ambrose şi cu mine n-am avut o viaţă prea grozavă împreună, dar o aveam pe Nancy, apoi a apărut Olivia, apoi Noel. Copiii mici, oricât ar fi de obositori, îţi pot aduce mare mângâiere.

— Aţi vorbit vreodată cu ei despre bărbatul acela?

— Nu. Nu le-am spus niciodată, nu i-am rostit niciodată numele. Până acum două zile, când m-am văzut cu Doris, iar ea a început să vorbească de Richard, ca şi cum tocmai ar fi ieşit din cameră. A fost minunat. Nu mai era trist. Am trăit atâta vreme cu durerea în suflet! Şi într-o singurătate pe care nimic şi nimeni nu mi-o putea alina. Dar, de-a lungul anilor, m-am împăcat cu ce s-a întâmplat. Am învăţat să trăiesc în lumea mea interioară, să cresc flori, să-mi privesc copiii crescând; să privesc tablouri şi să ascult muzică. Forţa lucrurilor delicate. E incredibil cât de bine pot ele să-ţi susţină moralul.

— O să vă lipsească tabloul acesta, *Căutătorii de scoici.*

Penelope era impresionată de intuiţia lui.

— Nu, Danus. N-o să-mi mai lipsească. S-a isprăvit cu *Căutătorii de scoici* şi s-a isprăvit cu Richard. Probabil că nu-i voi mai rosti numele niciodată. Iar tu vei păstra, sper, pentru tine ceea ce ţi-am spus.

— Promit.

— Bun. Acum, că tot am vorbit până am înţepenit amândoi, ce-ar fi s-o luăm din loc? Antonia o să creadă că am dispărut definitiv.

Danus se ridică şi-i întinse mâna s-o ajute. Penelope constată că îi amorţiseră picioarele.

— Sunt prea obosită ca să mai urc iarăşi dealul. Să-l rugăm pe tânărul cu părul lung să cheme un taxi, să ne ducă înapoi la hotel. Şi-am să las *Căutătorii de scoici* şi tot trecutul meu în

urmă. Chiar aici; în această galerie mică şi ciudată, unde a început totul şi unde e cât se poate de potrivit să se sfârşească.

14
PENELOPE

Portarul de la hotelul Sands, superb în uniforma lui verde-închis, trânti portiera maşinii şi le ură drum bun. Antonia era la volan. Bătrânul Volvo porni, coti pe alee printre tufe de hortensii şi intră pe şosea. Penelope nu privi înapoi.

Era o zi bună pentru plecare. Magia timpului perfect părea, pentru moment, să se fi risipit. În timpul nopţii, dinspre mare se lăsase o pâclă deasă care acoperise totul cu un văl umed; negura se desfăcea şi se strângea la loc, ca fumul. Doar o singură dată, chiar înainte ca ele să ajungă pe autostradă, atmosfera se limpezi, lăsând să pătrundă sclipirea difuză a unei raze de soare, care lumină estuarul. Era vremea refluxului. Pe stâncile acoperite de noroi nu se zărea nicio urmă de viaţă, cu excepţia păsărilor mării, rămase în urmă pentru veşnicie; în depărtare se zăreau valurile înspumate ale Atlanticului, lovindu-se de digul de nisip. Apoi, zidul de protecţie, nou construit, se ridică brusc şi totul dispăru.

Deci, plecarea, despărţirea se încheiase. Penelope se pregăti pentru drumul lung. Se gândi la Podmore's Thatch şi constată că îi era dor de casă. Cu bucurie, anticipă sosirea: va intra în casă, va privi grădina, va despacheta bagajele, va deschide ferestrele, îşi va citi corespondenţa…

De alături, Antonia întrebă:

— Te simţi bine?

— Credeai că am să izbucnesc în lacrimi?

— Nu. Dar e întotdeauna dureros să pleci dintr-un loc pe care îl iubeşti. Ai aşteptat atât de mult să te întorci! Iar acum, pleci din nou.

— Sunt norocoasă. Inima mea e în două locuri, aşa că, oriunde m-aş afla, sunt mulţumită.

— Anul viitor trebuie să vii din nou. Să stai cu Ernie şi Doris. Asta va face aşteptarea mai uşoară. Cosmo spunea mereu că viaţa nu merită trăită decât dacă îţi faci planuri pentru viitor.

— Dragul de el, cât de multă dreptate avea, spuse Penelope, cugetând la acele vorbe. Mă tem că, pentru moment, viitorul tău pare cam întunecat şi singuratic.

— Numai pentru moment.

— E mai bine să fii realistă, Antonia. Dacă te pregăteşti pentru veştile cele mai proaste pe care ţi le-ar putea da Danus, atunci orice ar fi mai bun va veni ca o bucurie.

— Ştiu. Şi nici nu-mi fac iluzii în legătură cu el. Îmi dau seama că ar putea să dureze multă vreme şi, pentru el, îmi pare rău. Dar din punctul meu de vedere, egoist, faptul că ştiu de boala lui uşurează foarte mult lucrurile. Ne iubim într-adevăr şi nimic altceva nu contează… ăsta e lucrul cel mai important, şi de asta mă leg.

— Ai fost foarte curajoasă. Rezonabilă şi curajoasă. De altfel, nici nu mă aşteptam la altceva din partea ta. Sunt foarte mândră de tine.

— Nu pot spune că sunt curajoasă. Dar nimic nu e prea rău dacă poţi *face* ceva. Luni, când am venit de la Manaccan, niciunul din noi n-a spus niciun cuvânt şi am ştiut că se întâmplă ceva, dar nu aveam idee despre ce-i vorba… nu ştiam că e aşa de grav. Am crezut că s-a plictisit de mine, că nu dorea să fiu acolo, că prefera să se fi dus la prietenul lui de unul singur. A fost cu adevărat îngrozitor. Nu-i aşa că neînţelegerea e cel mai groaznic lucru din lume? N-am să las să mi se mai întâmple aşa. Şi ştiu că nu se va mai întâmpla cu Danus şi cu mine.

— Vina o purtaţi amândoi. Dar cred că aşa e el, rezervat; a moştenit felul ăsta de a fi de la părinţii lui şi aşa a fost crescut.

— Mi-a spus ce-i place cel mai mult la tine. Felul în care eşti întotdeauna gata să discuţi *orice.* Şi, chiar mai important, să asculţi. Mi-a spus că în copilărie nu era prea apropiat de părinţii lui şi că nu prea vorbea cu ei. Ce trist, nu-i aşa? Probabil că îl adorau, doar că n-au reuşit niciodată să i-o

spună.

— Antonia, dacă Danus trebuie să stea la Edinburgh pentru tratament, sau chiar să se interneze la spital o vreme… te-ai gândit la ce-o să faci tu?

— Da. Dacă se poate, am să stau cu tine încă o săptămână sau două. Până atunci, ar trebui să ştiu încotro bate vântul. Iar dacă e un tratament pe termen lung, am s-o sun pe Olivia şi am să accept oferta ei de ajutor. Nu pentru că aş dori să mă fac manechin. Cred că nu există slujbă care să-mi displacă mai mult, dar dacă în felul ăsta pot câştiga nişte bani cinstiţi, am să las sentimentele la o parte şi-am să economisesc şi, când Danus va fi iarăşi sănătos, măcar vom avea cu ce să începem o viaţă nouă. Asta îmi va da o motivaţie. Nu o să mai am impresia că-mi irosesc timpul.

Pe măsură ce străbăteau ţinutul, pătrunzând spre inima lui şi lăsând linia de coastă în urmă, ceaţa se risipea, pierzându-se în zare. Pe înălţimi, soarele scălda în lumină ogoare, ferme şi păşuni, iar clădirile dezafectate ale minelor de cositor se ridicau spre cerul de primăvară fără nori, ca nişte măsele cariate. Penelope oftă.

— Ce ciudat, spuse ea.

— Ce e aşa de ciudat?

— Mai întâi, a fost viaţa mea. Apoi, a Oliviei. Pe urmă a apărut Cosmo şi după aceea tu. Iar acum vorbim despre viitorul tău. Ciudată desfăşurare de evenimente!

— Da. Antonia ezită, apoi continuă: de un singur lucru să nu-ţi faci griji. Danus nu e chiar aşa de bolnav. Vreau să spun că nu e impotent sau ceva în genul ăsta.

Îi trebuiră câteva clipe să înţeleagă semnificaţia acestei observaţii. Penelope întoarse capul şi o privi pe Antonia. Îi zări profilul delicat şi concentrarea asupra drumului, dar roşise. Penelope se întoarse din nou spre fereastră, zâmbind în sinea ei.

— De asta *chiar* mă bucur.

Ceasul bisericii din Temple Pudley bătea de cinci când au intrat pe poarta de la Podmore's Thatch şi au oprit maşina.

Uşa de la intrare era deschisă şi un firicel de fum ieşea pe hornul casei. Doamna Plackett era acolo, aşteptându-le. Ibricul cânta pe foc şi le pregătise o tavă de brioşe. Nici că se putea o primire mai călduroasă.

Doamna Plackett vorbea în gura mare, nehotărâtă între dorinţa de a afla veştile lor şi a le spune pe ale ei.

— Ia te uită, ce bronzate sunteţi! Probabil că aţi prins şi acolo vremea bună pe care am avut-o şi noi, aici. Domnul Plackett a fost nevoit să ude legumele, aşa uscat e pământul. Şi mulţumesc pentru ilustrată, Antonia. Acela era hotelul vostru, cu toate steagurile alea la intrare? După mine, era ca un palat. Au fost nişte vandali în biserică, au spart toate vasele de flori şi au scris cuvinte dezgustătoare pe pietrele de morminte, cu spray de vopsea. Am adus câte ceva pentru voi; pâine, unt, lapte şi două antricoate, pentru cină. Aţi mers bine?

În sfârşit, au reuşit să-i spună că da, merseseră bine, că drumul a fost bun şi că mureau de poftă să bea un ceai.

Abia atunci îi trecu prin minte doamnei Plackett că plecaseră trei spre Cornwall şi că se întorseseră numai doi.

— Da' unde e Danus? L-aţi lăsat la Sawcombe, aşa-i?

— Nu, n-a venit cu noi. A fost nevoit să se întoarcă în Scoţia. A luat trenul, ieri.

— În Scoţia? Cam pe nepusă masă, nu?

— Da. Dar n-a avut ce face. Şi am petrecut cinci zile minunate împreună.

— Numai asta contează. Te-ai văzut cu vechea ta prietenă?

— Doris Penberth? Da, bineînţeles. Şi pot să-ţi spun, doamnă Plackett, că am vorbit până am răguşit.

Doamna Plackett făcea ceaiul. Penelope se aşează la masă şi luă o brioşă.

— Ce drăguţ din partea dumitale, să ne aştepţi aici!

— Păi, i-am spus lu' Linda, mai bine vin încoace. Să aerisesc casa. Să culeg nişte flori. Ştiu că nu-ţi place casa fără flori. A, mai am o veste. Darren, ăla mic al lui Linda, a început să meargă. A făcut bucătăria de la un capăt la altul acum vreo două zile. Luni e ziua lui, continuă ea, turnând ceaiul. Am zis să-i dau o mână de ajutor lu' Linda, aşa că, dacă nu te superi,

aş veni marţi în loc de luni. Şi am spălat geamurile şi ţi-am pus corespondenţa pe birou… Trase un scaun şi se aşeză şi ea, cu braţele voinice, pricepute, încrucişate pe masă, în faţa ei… era un teanc întreg de scrisori, zăceau pe preşul din hol…

În sfârşit plecă, pedalând către casă, pe bicicleta ei impunătoare, să-i facă ceaiul domnului Plackett. În timp ce ele stătuseră la taclale, Antonia descărcase bagajele şi le dusese sus. Probabil îşi desfăcea bagajele, căci nu reapăruse, aşa că, îndată după plecarea doamnei Plackett, Penelope făcu ceea ce dorea să facă din clipa în care intrase pe uşă. În primul rând, sera. Umplu un vas cu apă şi udă toate plantele din ghivece. Apoi apucă o pereche de foarfeci şi ieşi în grădină. Iarba trebuia tunsă, stânjeneii înfloriseră şi, la capătul grădinii, răsăriseră o mulţime de lalele roşii şi galbene. Primul dintre rododendronii timpurii înflorise şi el; Penelope luă o singură floare, uimită de perfecţiunea ei de un roz palid, accentuat de frunzele tari, verde-închis şi ajunse la concluzia că nicio fiinţă umană n-ar fi putut realiza un aranjament atât de potrivit al petalelor şi staminelor. După o vreme, cu floarea în mână, porni mai departe, prin livadă, printre ramurile înflorite, apoi mai departe, dincolo de poartă, spre malul râului. Râul Windrush curgea liniştit la vale, trecând pe sub ramurile aplecate ale sălciilor. Găsi ghiocei şi zambile de un mov pal şi, dintr-un pâlc de trestii, o raţă sălbatică îşi făcu apariţia, urmată îndeaproape de şase pui mici şi pufoşi, spre delectarea lui Penelope. Merse mai departe, până la podul de lemn, şi de acolo se întoarse spre casă, mulţumită pentru moment. Când ajunsese din nou pe peluza din faţa casei, Antonia o strigă de la fereastra dormitorului ei, de la etaj:

— Penelope!

Penelope se opri, îşi ridică privirea. Capul şi umerii Antoniei erau încadraţi de o cascadă de bucle de culoarea mierii.

— E trecut de şase. Te deranjează dacă îl sun pe Danus? I-am promis că-i dau un telefon, numai ca să-l anunţ că am ajuns cu bine acasă.

— Bineînţeles. Foloseşte telefonul din dormitorul meu. Şi

transmite-i toată dragostea mea.

— Aşa am să fac.

În bucătărie, Penelope găsi un vas mic, de porţelan, îl umplu cu apă şi puse în el floarea de rododendron. O luă cu ea în salonul împodobit din belşug de mâinile mai puţin pricepute, dar iubitoare, ale doamnei Plackett. Puse vasul pe biroul ei, luă scrisorile şi se aşeză în fotoliu. Plicurile anoste, cenuşii, care conţineau, probabil, note de plată, sfârşiră jos, pe podea. Celelalte… le răsfoi. Un plic mare, alb, părea interesant. Recunoscu scrisul lăbărţat al lui Rose Pilkington. Desfăcu plicul cu degetul. Auzi o maşină care intra pe poartă, oprindu-se în faţa uşii de la intrare.

Nu se mişcă din fotoliu. Dacă era un străin, avea să sune la uşă; dacă era un prieten, avea să intre în casă, pur şi simplu. Auzi paşi în bucătărie, apoi în hol. Uşa salonului se deschise şi Noel intră în cameră. Nu se aştepta la o asemenea surpriză.

— Noel!

— Bună.

Era îmbrăcat cu o pereche de pantaloni brun-maronii, dintr-o stofă în coaste, şi un pulover de culoarea cerului; la gât îşi pusese o băsmăluţă din bumbac cu buline roşii. Era foarte bronzat şi arăta teribil de bine. Scrisoarea de la Rose Pilkington rămase, uitată, pe birou.

— De unde ai apărut?

— Din Ţara Galilor, spuse el, închizând uşa în urma lui.

Penelope îşi ridică fruntea, aşteptând un sărut din fugă, aşa cum îi era obiceiul, dar el nu se aplecă s-o îmbrăţişeze. În loc de asta, cu gesturi studiate, se opri în faţa căminului şi se sprijini cu umerii de poliţă, ţinându-şi mâinile în buzunare.

— Am fost acolo de Paşte, în weekend. Acum plec înapoi spre Londra. M-am gândit să trec pe aici.

— Weekend de Paşte? Dar azi e *miercuri.*

— A fost un weekend prelungit.

— Ce convenabil pentru tine! Te-ai distrat?

— Foarte bine, mulţumesc. Şi cum a fost în Cornwall?

— Minunat. Ne-am întors la ora cinci. Nici n-am apucat să despachetăm bagajele.

— Şi pe unde sunt tovarăşii tăi de călătorie? se răsti el.

Penelope îl privi cu duritate, dar el îşi feri privirea.

— Danus e în Scoţia. A plecat ieri, cu trenul. Iar Antonia e sus, în dormitorul meu, vorbeşte cu el la telefon, să-l anunţe că am ajuns cu bine.

Noel ridică din sprâncene.

— Din aceste frânturi de informaţii e greu de ghicit ce s-a petrecut de fapt. Întoarcerea în Scoţia pare să însemne că relaţiile dintre voi s-au răcit cât timp aţi stat toţi acolo, la hotelul Sands. Şi totuşi, în acest moment, Antonia vorbeşte cu el la telefon. Va trebui să-mi explici.

— N-am ce să-ţi explic. Danus avea o obligaţie la Edinburgh, care trebuia respectată. Nimic mai simplu.

Expresia de pe faţa lui Noel lăsa să se înţeleagă că n-o crede. Penelope se hotărî să schimbe subiectul:

— Vrei să rămâi la cină?

— Nu, trebuie să mă întorc la Londra, răspunse el, dar nici nu se clinti.

— Atunci, un pahar… vrei să bei ceva?

— Nu, nu-mi trebuie.

„N-am să mă las intimidată de el", gândi Penelope.

— Eu însă vreau, îi spuse ea. Aş vrea un whisky cu sifon. Poate eşti atât de drăguţ să-mi aduci tu un pahar.

Noel ezită, apoi se duse în sufragerie. Penelope auzi cum deschide dulapuri, auzi clinchet de sticlă. Aranjă scrisorile din poală şi le puse pe masa de lângă fotoliu. Când Noel se întoarse, Penelope văzu că se răzgândise între timp, aşa că adusese două pahare. Îi dădu şi ei unul şi reveni în poziţia de la început.

— Dar *Căutătorii de scoici?* o întrebă el.

Deci asta era. Penelope zâmbi.

— Cine ţi-a spus de *Căutătorii de scoici,* Olivia sau Nancy?

— Nancy.

— Nancy a fost foarte şocată că am făcut aşa ceva. A considerat acest gest drept o ofensă personală. Aşa simţi şi tu? Asta ai venit să-mi spui?

— Nu. Vreau doar să ştiu ce Dumnezeu te-a hotărât să faci

aşa ceva.

— Tatăl meu mi l-a dăruit mie. Oferindu-l galeriei, am sentimentul că i l-am dat înapoi.

— Ai idee cât valorează tabloul acela?

— Ştiu ce valorează el pentru mine. Cât despre aprecierea financiară, n-a mai fost expus, aşa ca nu a fost evaluat.

— L-am sunat pe prietenul meu, Edwin Mundy, şi i-am spus ce ai făcut. El n-a văzut niciodată tabloul, bineînţeles, dar avea o idee foarte clară despre cât ar fi obţinut la o licitaţie. Ştii la ce sumă l-a evaluat el…?

— Nu, şi nu doresc să mi se spună.

Noel deschise gura să-i spună, dar se trezi ţintuit de o privire atât de aspră, încât o închise la loc şi nu mai spuse nimic.

— Eşti furios, îi spuse maică-sa. Pentru că, nu ştiu din ce motiv, atât tu, cât şi Nancy aveţi impresia că am renunţat la ceva care vă aparţinea de drept. Nu-i aşa, Noel. N-a fost niciodată al vostru. Cât despre panouri, poţi fi fericit că ţi-am ascultat sfatul. M-ai împins de la spate să-l vând, şi tot tu ai fost acela care mi-ai arătat anunţul firmei Boothby şi al domnului Roy Brookner. Domnul Brookner mi-a găsit un cumpărător privat şi mi s-a oferit o sută de mii de lire pentru ele. Am acceptat. Banii există, vor fi incluşi printre posesiunile mele, atunci când voi muri. Nu te mulţumeşte? Vrei mai mult?

— Trebuia să discuţi cu mine. La urma urmelor, sunt fiul tău.

— Am discutat. De nenumărate ori. Şi de fiecare dată nu s-a ajuns la nimic, sau s-a sfârşit cu o ceartă. Eu ştiu ce vrei tu, Noel. Vrei bani *acum.* În mână. Să-i risipeşti după plac, pe cine ştie ce idee aiurită care, cu siguranţă, nu va duce la nimic bun. Ai o slujbă foarte bună – dar tu vrei altceva. Intermediar pentru bunuri de larg consum. Iar după ce ai să-ţi scoţi asta din cap, după ce îţi vei pierde, probabil, ultimul bănuţ pe care îl ai, va urma altceva… altă găină cu ouă de aur, la capătul unui curcubeu care nu există. Fericirea înseamnă să profiţi cât mai mult de ceea ce ai, iar bogăţia înseamnă să foloseşti cât mai bine ceea ce ai. Ai destule. De ce nu vrei să înţelegi? De ce

vrei mereu mai mult?

— Vorbeşti de parcă m-aş gândi numai la mine. Nu-i adevărat. Mă gândesc şi la surorile mele şi la nepoţii tăi. O sută de mii par o groază de bani, dar există impozite şi, dacă continui să-i arunci pe orice câine de pripas care vine la uşa ta şi te duce de nas…

— Noel, te poftesc să nu-mi vorbeşti ca şi cum aş fi senilă. Sunt perfect conştientă de actele mele; eu îmi aleg prietenii şi eu hotărăsc pentru mine însămi. Călătoria la Porthkerris, faptul că am stat la Sands, că i-am luat pe Antonia şi pe Danus să-mi ţină tovărăşie… a fost pentru prima dată în viaţa mea, cu adevărat pentru prima dată când am simţit ce bucurie înseamnă să fii extravagant şi generos. Pentru prima dată în viaţa mea n-am mai fost obligată să cântăresc fiecare bănuţ. Pentru prima dată am putut dărui, fără să mă întreb dacă-mi ajung banii. A fost o experienţă pe care n-o voi uita niciodată, şi bucuria mea a fost şi mai deplină când am simţit delicateţea şi recunoştinţa cu care a fost primit gestul meu.

— Asta vrei? Veşnică recunoştinţă?

— Nu, dar cred că ar trebui să încerci să înţelegi. Dacă mă îngrijorează felul tău de a fi, nevoile şi tertipurile tale, e pentru că am mai trăit odată acelaşi lucru, cu tatăl tău, şi n-am de gând s-o iau de la capăt.

— Nu mă poţi învinovăţi pe mine de ce făcea tata.

— Nici n-am s-o fac. Erai doar un copil când ne-a părăsit pe toţi. Dar a lăsat mult din el însuşi în tine. Lucruri bune. Frumuseţe, şarm, chiar şi talentele lui niciodată puse la îndoială. Dar şi alte trăsături, care nu sunt la fel de plăcute – grandomania; gusturile scumpe; şi niciun pic de respect pentru proprietatea altcuiva. Îmi pare rău. Urăsc să-ţi spun asemenea lucruri. Dar am impresia că a sosit momentul să fim deschişi unul faţă de celălalt.

— N-am ştiut că îţi displac aşa de mult, spuse el.

— Noel, eşti fiul meu. Nu înţelegi că, dacă nu te-aş iubi mai mult decât orice, nu m-aş obosi să-ţi spun lucrurile astea?

— Ai un fel foarte ciudat de a-ţi arăta dragostea. Să dai tot ce ai unor străini… nimic copiilor tăi.

— Vorbeşti ca Nancy. Nancy mi-a spus că nu i-am dat nimic, niciodată. Ce se întâmplă cu voi doi? Tu, Nancy şi Olivia aţi fost viaţa mea. Mulţi ani, voi aţi reprezentat totul pentru mine. Iar acum, când te aud vorbind aşa, simt cum mă cuprinde disperarea. Simt că, pe undeva, cumva, am dat greş cu voi, în totalitate, definitiv.

— Exact aşa cred şi eu, spuse Noel încet.

După asta, nu părea să mai fie nimic de zis. Îşi termină băutura, se întoarse şi aşeză paharul pe poliţa căminului. Se vedea că se pregăteşte să plece, dar gândul că va pleca şi va păstra amărăciunea disputei dintre ei era prea mult pentru Penelope.

— Rămâi cu noi la cină, Noel. N-o să dureze mult. Poţi să ajungi la Londra înainte de unsprezece.

— Nu, trebuie să plec, spuse el şi se îndreptă spre uşă.

Penelope se ridică din fotoliu şi îl urmă, prin bucătărie, şi apoi afară. Fără s-o privească, ferindu-se de ochii ei, intră în maşină, trânti portiera, îşi fixă centura de siguranţă şi porni motorul.

— Noel!

Îşi întoarse capul spre mama sa, cu faţa lui frumoasă lipsită de zâmbet, bătăioasă, lipsită de dragoste.

— Îmi pare rău, îi spuse ea.

Dădu din cap, acceptându-i scuzele. Penelope încercă să zâmbească.

— Mai vino pe aici, cât poţi de repede.

Dar maşina pornise şi cuvintele i se pierdură în zgomotul motorului supraturat.

După plecarea lui, Penelope se întoarse în casă. Rămase lângă masa din bucătărie, gândindu-se la cină, fără să se poată hotărî ce să pregătească. Făcu un efort supraomenesc, reuşi să-şi adune gândurile; se îndreptă spre cămară, aduse cartofii, cu coş cu tot, la chiuvetă. Deschise robinetul de apă rece şi rămase cu ochii aţintiţi la şuvoiul de apă. Ar fi plâns, dar nu mai avea lacrimi.

Rămase aşa, incapabilă să facă vreun gest, câteva minute. Apoi, sunetul telefonului din bucătărie o făcu să tresară şi să

revină la realitate. Deschise sertarul, scoase de acolo un cuţit mic, ascuţit. Când Antonia coborî scările în fugă, venind s-o caute, Penelope curăţa liniştită cartofi.

— Îmi pare rău, am vorbit la nesfârşit. Danus zice că plăteşte el convorbirea. Cred că a costat zece lire.

Antonia se aşeză pe masă, legănându-şi picioarele. Zâmbea şi părea veselă şi satisfăcută, ca o pisică.

— A spus că te sărută şi că o să-ţi trimită o scrisoare lungă. Nu aşa, două vorbe, ci una detaliată. Iar mâine se duce la doctor şi ne sună imediat ce va afla verdictul. Părea foarte sigur pe el, deloc îngrijorat. Şi a mai spus că e soare chiar şi la Edinburgh. Nu sunt sigură, dar cred că e un semn bun, ce zici? Un semn de speranţă. Dacă ar fi plouat, poate că ar fi fost mai greu pentru el. Mi s-a părut mie sau am auzit voci? A fost cineva pe aici?

— Da, ai auzit bine. A fost Noel, în trecere spre Londra, după un weekend în Ţara Galilor. Un weekend foarte *lung*, după cum m-a asigurat.

Era perfect, vocea ei nu trăda nimic; vorbea normal, pe un ton sigur şi firesc.

— L-am invitat să stea la cină, dar voia să ajungă acasă. Aşa că a băut un pahar şi a plecat.

— Îmi pare rău că nu l-am văzut. Dar aveam atâtea să-i spun lui Danus! Am sporovăit în voie. Vrei să curăţ eu cartofii? Sau să mă duc să iau o varză, ceva, din grădină? Sau să pun masa? Nu-i aşa că e grozav să fii iarăşi acasă? Ştiu că nu e casa mea, dar mă simt ca acasă şi mi se pare perfect să fiu iarăşi aici. Şi tu simţi la fel, nu? Nu regreţi nimic?

— Nu, îi spuse Penelope. Nu regret nimic.

A doua zi de dimineaţă, la ora nouă, dădu două telefoane la Londra şi aranjă două întâlniri. Una din ele era cu Lalla Friedmann.

Danus era programat pentru ora zece şi, cu o seară mai înainte, stabiliseră că nu avea cum să ajungă la un telefon înainte de unsprezece şi jumătate, pentru a le spune şi lor care

fusese verdictul. Dar telefonul veni chiar înainte de unsprezece, şi Penelope fu cea care răspunse, pentru că Antonia era jos, în livadă, întinzând rufele la uscat.

— Aici Podmore's Thatch.

— Sunt eu, Danus.

— *Danus!* Vai de mine, Antonia e în livadă. Ce veşti ai? Spune-mi imediat. Ce veşti ai pentru noi?

— N-am niciun fel de veşti.

Penelope era dezamăgită.

— N-ai fost la doctor?

— Ba da, am fost; după aceea am plecat la spital, să-mi fac o electroencefalogramă, dar… sunt convins că n-o să mă credeţi… computerul nu funcţionează şi n-au putut să-mi dea rezultatele.

— *Nu* te cred. Vai, ce enervant! Cât timp trebuie să aştepţi?

— Nu ştiu. Nu mi-au spus.

— Deci, ce ai de gând să faci?

— Vă aduceţi aminte că v-am povestit de prietenul meu, Roddy McCrae? Am stat aseară cu el la un pahar, într-un local care se numeşte Tilted Wig; el pleacă mâine în Sutherland, o săptămână, la pescuit. M-a invitat să vin cu el, să stăm în refugiu, iar eu am hotărât să-i accept invitaţia. Dacă trebuie să aştept două zile rezultatul, e acelaşi lucru dacă aştept o săptămână. Cel puţin n-o să-mi fac nervi pe acasă, muşcându-mi unghiile şi scoţând-o din sărite pe mama.

— Şi când te întorci la Edinburgh?

— Probabil joi.

— Nu există nicio posibilitate ca mama ta să ia legătura cu tine acolo, să te anunţe ce a aflat?

— Nu. V-am spus, e la capătul lumii. Şi, să fiu sincer, dacă tot am rezistat atâta, mai pot rezista încă o săptămână.

— În cazul ăsta, poate că e mai bine să pleci. Iar între timp, noi o să-ţi ţinem pumnii. O să ne gândim tot timpul la tine. Promiţi să ne suni imediat ce te întorci?

— Bineînţeles. Antonia e pe-acolo…?

— O chem imediat. Stai puţin. Penelope lăsă receptorul atârnat şi ieşi afară prin seră. Antonia venea în pas întins, pe

peluză, cu coşul gol sub braţ. Era îmbrăcată cu o cămaşă roz, cu mânecile suflecate până la coate şi o fustă de stambă albastru-închis, care flutura în bătaia vântului.

— Antonia, vino repede, e Danus…

— Aşa repede? Antonia se albi la faţă. Vai de mine, ce-a spus? Ce s-a întâmplat?

— Nicio noutate, pentru că e stricat computerul… dar las' că-ţi spune chiar el. Te aşteaptă la telefon. Stai… iau eu coşul.

Antonia azvârli coşul spre ea şi alergă în casă. Penelope duse coşul pe scaunul de răchită aşezat afară, în faţa ferestrei de la salon. „Viaţa era foarte crudă, zău aşa. Dar era mai bine, poate, în situaţia de faţă, ca Danus să plece cu prietenul lui. Tovărăşia unui coleg de demult era, uneori, răspunsul în asemenea cazuri." Încercă să şi-i imagineze pe cei doi bărbaţi, în lumea aceea a mlaştinilor nesfârşite şi a dealurilor falnice de la Marea Nordului, bătute de vânturi reci şi străbătute de râuri repezi, adânci, cu ape maronii. Mergeau să pescuiască împreună. Da, era o hotărâre înţeleaptă. Se spune că pescuitul are puternice efecte terapeutice.

Observă cu coada ochiului o mişcare. Se uită într-acolo şi o văzu pe Antonia ieşind din seră şi venind spre ea, pe peluză. Fata părea tristă şi îşi târşâia picioarele, ca un copil. Se trânti lângă Penelope şi rosti doar atât:

— La naiba…

— Ştiu. E neplăcut. Pentru noi toţi.

— Afurisit de computer prăpădit! De ce nu sunt în stare să facă să *meargă* aparatele astea? Şi de ce tocmai lui Danus trebuia să i se întâmple aşa ceva?

— Recunosc că e un ghinion teribil. Dar nu-i nimic de făcut, aşa că trebuie să ne calmăm.

— Da' lui ce-i pasă? Pleacă la pescuit o săptămână.

Penelope nu se putu abţine să nu zâmbească.

— Vorbeşti ca o nevastă neglijată, îi spuse ea Antoniei.

— Chiar aşa? întrebă Antonia, regretându-şi cuvintele. N-a fost cu intenţie. Numai că încă o săptămână de aşteptare mi se pare o *eternitate.*

— Ştiu. Dar ar fi mai bine să-ţi faci de lucru, să nu stai să

aştepţi să sune telefonul. Nimic pe lume nu-i mai demoralizant. E mai bine să ai tot timpul ce face. Sunt sigură că nu eşti supărată pe el pentru atâta lucru. Iar săptămâna asta o să treacă. Noi două o să găsim ce să facem, ca să ne fie mai bine. Luni mă duc la Londra. Vrei să vii şi tu cu mine?

— Nu, mai bine stau aici. Antonia căzu pe gânduri, apoi spuse: La Londra? De ce?

— Doar ca să-mi văd nişte vechi prieteni. N-am mai fost de prea mult timp pe la ei. Dacă vrei să vii cu mine, putem merge cu maşina. Dar, dacă preferi să stai aici, poate mă duci tu până la Cheltenham, ca să iau trenul.

Antonia se gândi la aceasta propunere, apoi spuse:

— Nu, cred că am să stau aici. E posibil să mă întorc la Londra destul de curând şi ar fi păcat să pierd chiar şi o singură zi de stat la ţară. Iar doamna Plackett nu vine luni, din cauza zilei de naştere a lui Darren, aşa că am să fac eu curat şi am să pregătesc o cină delicioasă, pentru când te întorci. În plus – şi Antonia zâmbi, redevenind ea însăşi – există oricând o posibilitate, cât de mică, pentru ca Danus să se afle în apropierea unui telefon şi să se hotărască să mă sune. Ar fi tragic dacă n-aş fi aici.

Astfel că Penelope plecă singură la Londra. După cum stabiliseră, Antonia o dusese până la Cheltenham, unde luase trenul de 9.15. Ajunsă la Londra, vizită expoziţiile Academiei Regale şi luă prânzul cu Lalla Friedmann. După aceea, luă un taxi până în Gray's Inn Road, unde se aflau birourile firmei Enderby, Looseby & Thring, avocaţi. Îşi spuse numele fetei aflate la biroul de recepţie şi aceasta o conduse, pe treptele unei scăriţe strâmte, până la etajul doi, unde se găsea biroul privat al domnului Enderby. Fata bătu şi deschise uşa.

— A sosit doamna Keeling, domnule Enderby.

Apoi se retrase. Penelope intră pe uşă, în timp ce domnul Enderby se ridică în picioare şi veni spre ea, s-o întâmpine.

În zilele de demult, pe când nu avea niciun ban, Penelope pleca din Gray's Inn Road până la gara Paddington fie cu

autobuzul, fie cu metroul. Se gândise chiar să facă acelaşi lucru şi acum. Când ieşi însă din nou pe trotuarul din faţa clădirii firmei Enderby, Looseby & Thring, ajunse la concluzia că n-avea niciun chef să străbată Londra cu un mijloc de transport în comun. Un taxi liber se apropia; făcu un pas înainte şi-i făcu semn să oprească.

În taxi, se lăsă pe spate, bucuroasă să fie singură, absorbită de gândurile sale, amintindu-şi conversaţia avută cu domnul Enderby. Vorbiseră de multe lucruri, luaseră decizii şi totul fusese semnat. Nu mai era nimic de făcut. Ajunseseră la o înţelegere, dar fusese epuizant şi simţea că nu mai poate, atât fizic, cât şi psihic. O durea capul; picioarele păreau prea mari pentru pantofii pe care îi purta. În plus, se încălzise şi se umpluse de praf căci, deşi cerul era acoperit, după-amiaza era caldă, cu aerul greu, închis, poluat. Privind pe fereastra taxiului, aşteptând schimbarea culorii semaforului din roşu în verde, se simţi dintr-odată copleşită şi deprimată de tot ce vedea. Dimensiunile oraşului; milioanele de fiinţe umane care străbăteau străzile cu feţe preocupate şi îngrijorate, grăbindu-se, ca şi cum s-ar fi temut să nu întârzie la o întâlnire de viaţă şi de moarte. Pe vremuri locuise la Londra. Acolo fusese casa ei. Acolo îşi crescuse copiii. Acum, nu înţelegea cum de îndurase atâţia ani.

Intenţionase să prindă trenul de 4.15, dar circulaţia pe Marylebone Road se aglomerase atât de mult încât, atunci când taxiul trecu pe lângă muzeul figurilor de ceară „Madame Tussaud", se resemnă cu gândul că îl va pierde şi că va pleca cu un alt tren, mai târziu. În gara Paddington, scoase banii să plătească suma enormă ce i se pretindea pentru cursă, verifică orarul trenurilor şi apoi găsi o cabină telefonică, de unde o sună pe Antonia, să-i spună că va ajunge la Cheltenham la opt fără un sfert. După aceea, îşi cumpără un ziar, intră în hotelul gării, comandă un ceai şi se aşeză, în aşteptare.

Călătoria cu trenul încălzit, aglomerat şi incomod păru să dureze o veşnicie şi simţi o uşurare enormă atunci când, în sfârşit, ajunse la destinaţie, mulţumită că s-a încheiat. Antonia se afla acolo, pe peron, în clipa în care ea coborî din vagon şi

constată că era o binecuvântare să fie aşteptată, sărutată, luată de mână, să ştie că nu mai trebuie să aibă singură grijă de ea însăşi. Trecură de barieră şi ieşiră în curtea gării; Penelope îşi ridică privirea spre cerul senin al serii, trase adânc în piept mirosul copacilor şi al ierbii, pentru a-şi umple plămânii cu aerul proaspăt, curat.

— Am senzaţia că am lipsit câteva săptămâni, îi spuse ea Antoniei.

Aşezate comod în vechiul Volvo, porniră spre casă.

— Ai avut o zi bună? întrebă Antonia.

— Da, dar sunt complet stoarsă de puteri. Sunt plină de praf şi epuizată, ca o refugiată bătrână. Uitasem ce grea e viaţa la Londra. Numai să vrei să mergi dintr-un loc într-altul şi-ţi ia toată ziua. De asta am pierdut trenul. Cel pe care l-am luat era plin de navetişti, iar un bărbat cu un fund cât casa s-a gândit să se aşeze exact lângă mine.

— Avem tocană de pui la cină – dar poate că nu vrei să mănânci atât de târziu.

— Ceea ce doresc cu adevărat e să fac o baie şi apoi să mă culc…

— În cazul ăsta, cum ajungem acasă, asta o să faci. Iar după ce te bagi în pat, am să vin să văd dacă nu vrei să mănânci ceva şi, dacă o să vrei, am să-ţi aduc o gustare pe tavă, să poţi mânca acolo.

— Eşti un copil grozav de bun.

— Să-ţi spun ceva. Podmore's Thatch e tare ciudat fără tine.

— Cum ţi-ai petrecut ziua în singurătate?

— Am tuns iarba. Am reuşit să pornesc motorul maşinii de tuns şi am făcut o treabă grozavă.

— Danus a sunat?

— Nu. Dar, să fiu sinceră, nici nu m-am aşteptat.

— Mâine e marţi. Încă două zile şi primim veşti de la el.

— Da, spuse Antonia.

Se aşternu tăcerea. Drumul şerpuia mai departe, prin ţinuturile din Costwold.

Crezuse că va dormi, dar nu reuşi. Somnul profund nu se

lipea de ea; aţipea, apoi se trezea. Se suci, se învârti, aţipi din nou. Frânturi de vise, voci estompate, cuvinte şi frânturi de conversaţie – dar fără niciun sens. Era acolo Ambrose, era şi Dolly Keeling, mormăind ceva despre o cameră pe care intenţiona s-o decoreze cu magnolii. Apoi Doris, vorbind verzi şi uscate şi chicotind strident. Lalla Friedmann, din nou tânără. Tânără şi înfricoşată, pentru că soţul ei, Willi, îşi ieşise din minţi. *Nu mi-ai dat niciodată nimic. Nu ne-ai dat niciodată nimic. Cred că eşti nebună. Oamenii ăştia profită de pe urma ta.* Antonia urca într-un tren şi pleca definitiv. Încerca să-i spună ceva lui Penelope, dar sirena trenului şuieră asurzitor şi Penelope reuşi să-i vadă numai gura, deschizându-se şi închizându-se şi se nelinişti, pentru că ştia că vorbele Antoniei erau de cea mai mare importanţă. Apoi, vechiul vis; plaja pustie, ceaţa atotcuprinzătoare şi dezolarea, pentru că nu mai era nimeni altcineva în lume, în afară de ea.

Întunericul nu se mai sfârşea. Din când în când se trezea şi aprindea lumina, să se uite la ceas. Ora două. Trei şi jumătate. Patru şi un sfert. Cearşaful era şifonat şi răvăşit şi membrele grele nu-şi mai găseau odihna. Tânjea după lumină.

Lumina veni, în sfârşit. Pândi ivirea zorilor şi se linişti. Aţipi din nou, apoi deschise ochii. Zări primele raze de lumină pe cerul fără niciun nor; auzi trilul păsărilor, chemând şi ascultând. Apoi, sturzul din castan.

Din fericire, noaptea se sfârşise. La ora şapte, fără să se fi odihnit, mai obosită decât se simţise vreodată, coborî din pat şi îşi luă papucii şi halatul. Orice gest îi solicita un efort considerabil, astfel încât chiar şi cea mai simplă acţiune avea nevoie de gândire şi concentrare. Se duse la baie, se spălă pe faţă şi pe dinţi, mişcându-se cu grijă, să nu facă niciun zgomot care ar fi putut s-o trezească pe Antonia. Revenind în camera ei, se îmbrăcă, îşi perie părul şi îl răsuci în coc, prinzându-l în agrafe. În oglindă îşi văzu cearcănele vineţii de sub ochi, faţa palidă.

Coborî la parter. Se gândi să-şi facă o ceaşcă de ceai, dar apoi renunţă. În loc de asta, ieşi afară, prin seră; deschise uşa de sticlă şi ieşi în grădină. Aerul era răcoros, tăios. Simţi un

fior şi se înfăşură mai bine în pulover, dar aerul proaspăt o remonta, ca apa de izvor sau un bazin cu apa rece ca gheaţa. Iarba proaspăt tunsă strălucea de rouă, dar razele soarelui atinseseră un colţ şi, în acel loc, roua se topea şi iarba avea o altă nuanţă.

Vederea ierbii, a copacilor, a straturilor de flori avu, cantotdeauna, un efect liniştitor… acesta era sanctuarul ei, creat de ea însăşi în cinci ani de muncă grea şi plină de satisfacţii. Îşi va petrece toată ziua aici. Erau multe de făcut.

Ajunse pe terasă, în dreptul băncii vechi de lemn. În crăpăturile dintre dalele de piatră creşteau tufe de mentă şi muşeţel (care mai târziu, în timpul anului, aveau să se umple de flori albe şi purpurii) – dar, inevitabil, erau şi buruieni. O păpădie îndrăzneaţă îi atrase atenţia şi se aplecă s-o rupă, trăgând de rădăcina tare, rebelă. Dar se părea ca şi acest mic efort fizic era prea mult pentru ea căci, în clipa în care se îndreptă din nou, se simţi foarte ciudat, ameţită şi dezorientată; îi trecu prin minte că era pe cale să leşine. Instinctiv, se sprijini de spătarul băncii şi, cu acest ajutor, reuşi să se aşeze. Nesigură pe sine, aşteptă să vadă ce se va mai întâmpla. O durere, aproape ca un şoc electric, îi străpunse braţul stâng, strângându-i pieptul cu putere, asemenea unei benzi de oţel. Nu putea respira şi nu mai cunoscuse niciodată o asemenea încercare. Închise ochii şi deschise gura, să strige, dar niciun sunet nu-i ieşi de pe buze. Existenţa întreagă deveni un chin. Durerea îi chircea degetele mâinii drepte peste ceea ce mai rămăsese din firul de păpădie. Simţea, nu ştia nici ea de ce, că trebuie să se ţină bine de el. Simţea pământul rece, umed, rămas pe rădăcini; simţea mirosul tare, pătrunzător al pământului. Departe, abia auzit, sturzul continua să cânte.

Şi atunci, pe furiş, simţi alte miresme şi auzi alte sunete. Iarba proaspăt tunsă de pe o pajişte de demult; o pajişte care cobora până la nivelul apei, plină de narcise sălbatice. Mirosul sărat al fluxului care umplea golful. Albatroşi ţipând. Paşii unui bărbat.

Luxul cel mai deplin. Deschise ochii. Durerea dispăruse. Soarele dispăruse. Poate că se ascunsese după un nor. Nu

conta. Nimic nu conta.

El se apropia.

— Richard.

Era acolo.

În casa din Ranfurly Road, marţi dimineaţă, la nouă şi un sfert, pe întâi mai, Olivia stătea în bucătăria micuţă pregătind cafeaua, aşteptând să fiarbă oul pentru micul dejun şi răsfoind poşta de dimineaţă. Îşi aranjase părul şi se machiase, după cum îi era obiceiul, dar încă nu se îmbrăcase pentru lucru. Printre scrisori descoperi o ilustrată viu colorată din Assisi, unde unul din redactorii săi plecase în vacanţă. O întoarse pe dos, să citească felicitarea glumeaţă şi, exact în acel moment, sună telefonul.

Ţinând ilustrata în mână, traversă camera de zi şi ridică receptorul.

— Olivia Keeling.

— Domnişoara Keeling?

O voce de femeie de la ţară.

— Da.

— Vai, v-am prins… Aşa m-am temut că aţi plecat la birou…

— Nu, nu plec înainte de nouă şi jumătate. Cine este la aparat?

— Doamna Plackett. De la Podmore's Thatch.

Doamna Plackett. Cu o grijă chinuitoare, ca şi cum gestul ei ar fi avut vreo importanţă supremă, Olivia aşeză felicitarea trăsnită pe poliţa căminului, sprijinită de rama oglinzii. Avea gura uscată.

— Mama e bine? reuşi ea să articuleze.

— Domnişoară Keeling, mă tem că… ei, am veşti proaste, îmi pare rău. Mama dumneavoastră a murit, domnişoară Keeling. Azi-dimineaţă. Foarte devreme, înainte să ajungă cineva la ea.

Assisi, cu un cer de un albastru imposibil. Nu fusese niciodată la Assisi. Mama murise.

— Cum s-a întâmplat?

— Un atac de cord. Trebuie să fi fost foarte brusc. În grădină. Antonia a găsit-o, stând acolo, pe banca din grădină. Culegea buruieni. Avea o păpădie ruptă în mână. O fi avut şi ea vreun semn, de s-a aşezat aşa, pe bancă. Şi nu… nu părea deloc supărată, domnişoară Keeling.

— Nu s-a simţit bine în ultimul timp?

— Ba cum! S-a întors din Cornwall tuciurie ca mura şi în toanele ei cele mai bune. Dar ieri a fost la Londra toată ziua…

— Mama a fost la Londra? De ce nu m-a anunţat?

— Nu ştiu, domnişoară Keeling. Nu ştiu de ce s-a dus. A luat trenul de la Cheltenham şi, când Antonia a aşteptat-o la gară, seara, zice că doamna Keeling era tare obosită. A tăcut o baie şi s-a dus la culcare, imediat ce a ajuns acasă, iar Antonia i-a adus o gustare pe tavă. Dar poate că s-a obosit prea mult.

Mama ei, moartă. Lucrul acela cumplit, inimaginabil, se întâmplase. Mama plecase pentru totdeauna şi Olivia, care o iubise mai mult decât iubise aproape orice altă fiinţă omenească, nu simţea decât un frig cumplit. Sub mânecile largi ale halatului, pe braţe, avea pielea buburuze. Mama ei murise. Lacrimile, durerea şi sentimentul agonizant al unei pierderi ireparabile erau toate acolo şi totuşi nu erau. Era mai bine aşa. „Mai târziu, îşi spuse, voi putea da frâu liber durerii. Pentru moment, durerea trebuia lăsată deoparte, ca pe un pachet pe care să-l deschizi într-un moment mai potrivit.“ Era o şmecherie pe care anii lungi de experienţă o învăţaseră. Se închidea bine în sine, concentrându-se exclusiv asupra problemelor practice, care constituiau prima prioritate. Mai întâi, ce e mai important.

— Povestiţi-mi cum s-a întâmplat, doamnă Plackett, spuse ea.

— Păi, uite cum. Eu am venit de dimineaţă, la ora opt. De obicei nu vin marţea, da’ ieri a fost ziua nepotului meu, aşa că am schimbat ziua. Şi am venit devreme, pentru că marţea merg şi la doamna Kitson, la curăţenie. Am intrat cu cheia mea şi nu era nimeni pe-acolo. Îmi făceam de lucru cu boilerul când a coborât Antonia. M-a întrebat unde e doamna Keeling, că uşa de la dormitorul ei era deschisă şi patul gol. Uite-aşa, nu

ştiam ce să zicem. Pe urmă văd că uşa de la seră era deschisă, aşa că îi zic Antoniei: „O fi în grădină“. Antonia se duce să vadă. Pe urmă mă strigă pe nume şi eu pornesc într-acolo în goana mare. Şi o văd…

Olivia recunoscu în vocea doamnei Plackett tonul unei femei de ţară, obişnuită cu asemenea situaţii şi simţi recunoştinţă faţă de ea. Era o femeie în vârstă. Probabil că văzuse şi făcuse faţă morţii de multe ori în viaţă şi n-o mai înspăimânta, n-o mai îngrozea.

— Întâi a trebuit s-o calmez pe Antonia. Era şocată de-a binelea, suspina şi plângea şi tremura ca un pisoi. Dar am luat-o în braţe şi am pus-o la masă, cu o ceaşcă de ceai în faţă şi şi-a revenit, ca o fată curajoasă, iar acum e aici, în bucătărie, cu mine. Imediat ce s-a simţit mai bine, l-am sunat pe doctorul Pudley şi el a venit în zece minute, iar eu mi-am permis să-l sun şi pe domnul Plackett. Acum lucrează în ultima tură, la fabrica de electronice, aşa că a putut veni aici, cu bicicleta. El şi doctorul au adus-o pe doamna Keeling în casă şi au urcat-o pe scări, în camera ei. Acolo e acum, pe pat, liniştită, cum se cuvine. Nu trebuie să vă faceţi griji de asta.

— Ce-a zis doctorul?

— A zis că a fost un atac de cord, domnişoară Keeling. Probabil instantaneu. Şi a semnat certificatul de deces. L-a lăsat la mine. Pe urmă, i-am zis Antoniei: „Ar fi bine s-o sun pe doamna Chamberlain“, da’ ea a zis să vă sun pe dumneavoastră mai întâi. Poate trebuia să sun mai devreme, dar n-am vrut să vă gândiţi că săraca mama dumneavoastră a murit şi stă în grădină.

— V-aţi gândit foarte bine, doamnă Plackett. Deci, încă n-aţi anunţat pe nimeni?

— Nu, domnişoară Keeling. Numai pe dumneavoastră.

— Bine, spuse Olivia, uitându-se la ceas. Îi anunţ eu pe doamna Chamberlain şi pe fratele meu. Pe urmă pornesc cu maşina spre Podmore’s Thatch – doar să mă organizez puţin. Cred că ajung pe la prânz. Veţi mai fi acolo?

— Nu vă faceţi griji, domnişoară Keeling! Stau aici cât aveţi nevoie de mine.

— Va trebui să stau câteva zile. Poate îmi aranjaţi şi mie un pat, în celălalt dormitor liber. Vedeţi să fie destulă mâncare în casă. Antonia poate lua maşina, să cumpere câte ceva din Pudley. O să-i facă bine să aibă ceva de lucru… Îi trecu prin minte un gând. Dar tânărul grădinar – Danus? E pe-acolo?

— Nu, domnişoară Keeling. E în Scoţia. A plecat într-acolo direct din Cornwall. Avea o obligaţie.

— Ce păcat! Nu-i nimic, n-avem ce face. Complimente Antoniei.

— Vreţi să vorbiţi cu ea?

— Nu, spuse Olivia. Nu. Încă nu. Poate să mai aştepte.

— Îmi pare rău, domnişoară Keeling. Îmi pare rău că eu sunt cea care a trebuit să vă dea vestea asta.

— Cineva trebuia s-o facă, doamnă Plackett… mulţumesc.

Închise telefonul. Privi pe fereastră şi abia atunci constată că era o zi frumoasă. Era o dimineaţă minunată de mai, şi mama ei murise.

La sfârşit, după ce se terminase totul, Olivia se întreba cum Dumnezeu s-ar fi descurcat fără doamna Plackett. În ciuda vastei ei experienţe de viaţă, Olivia nu fusese confruntată niciodată cu o înmormântare. Descoperise că erau multe de făcut. Iar dificultatea iniţială, din prima clipă când sosi la Podmore's Thatch, a fost să se ocupe de Nancy.

George Chamberlain răspunse la telefon, la fosta casă parohială când Olivia sunase de la Londra; pentru prima dată în viaţă, era recunoscătoare pentru tonul lugubru al vocii cumnatului ei. I-a spus ce se întâmplase, pe cât de simplu şi de repede putuse, explicându-i că şi ea se pregătea să plece direct la Podmore's Thatch şi lăsându-l pe el să-i dea lui Nancy vestea cea tristă. Sperase, pentru moment, că asta era tot, dar, în clipa în care intrase pe poarta casei, văzuse maşina lui Nancy şi înţelesese că nu avea să scape aşa de uşor precum sperase.

Abia coborî din maşină, că Nancy dădu buzna peste ea, deschizând portiera maşinii şi aplecându-se cu mâinile desfăcute, cu ochii ei albaştri plini de lacrimi şi faţa umflată de

plâns. Înainte ca Olivia să poată scăpa, Nancy o şi cuprinsese în braţe, apăsându-şi obrazul fierbinte peste acela rece, palid al Oliviei, izbucnind iarăşi în plâns.

— Vai draga mea… Am venit imediat. Când mi-a spus George, am venit imediat. Trebuia să fim cu toţii împreună. Eu… eu *trebuia* să fiu aici.

Olivia rămase nemişcată, ca de piatră, suportând, atât cât îi cereau regulile de politeţe îmbrăţişarea neplăcută, stupidă. Apoi, cu blândeţe, se eliberase.

— A fost frumos din partea ta, Nancy. Dar nu era nevoie…

— Aşa a zis şi George. A zis că am să încurc pe toată lumea.

Nancy scoase din mâneca puloverului o batistă umedă, străduindu-se să-şi sufle nasul şi, în general, să-şi revină.

— Dar bineînţeles că n-am putut sta acasă. Trebuia să fiu aici. Se scutură puţin, îşi trase umerii înapoi. Făcea pe viteaza. Ştiam că trebuie să vin, reluă ea. Drumul a fost un coşmar; eram zdruncinată când am ajuns aici, dar doamna Plackett mi-a făcut o ceaşcă de ceai şi acum mă simt mai bine.

Ideea de a o suporta pe Nancy cu accesul ei de durere cu tot, în următoarele ore, era aproape de neconceput.

— Nu trebuie să rămâi aici, îi spuse surorii ei, încercând să găsească un motiv suficient de puternic pentru a o scoate pe Nancy din casă. Îi veni o idee. Trebuie să te gândeşti la George şi la copii. Nu trebuie să-i neglijezi. Eu n-am decât grija mea, aşa că e normal să fiu aici.

— Dar slujba ta?

Olivia se întoarse la maşină şi îşi luă valijoara de pe bancheta din spate.

— S-a rezolvat. Nu mă întorc la birou până luni dimineaţă. Hai să mergem înăuntru. O să bem ceva şi pe urmă poţi pleca acasă. Dacă tu nu vrei un gin tonic, eu vreau.

Porni înainte, iar Nancy o urmă. Bucătăria familiară era curată, ordonată; era cald, dar teribil de pustiu.

— Dar Noel? întrebă Nancy.

— Ce-i cu el?

— I-ai spus?

— Bineînţeles. Imediat după ce l-am sunat pe George. Am

vorbit cu el la birou.

— A fost foarte şocat?

— Da, cred că da. N-a spus prea multe.

— Vine încoace?

— Pentru moment, nu. I-am spus că, dacă am nevoie de el, îl sun.

Nancy, ca şi cum ar fi fost incapabilă să stea în picioare, îşi trase un scaun şi se aşeză la masă. Sosirea ei dramatică de la fosta casă parohială la Podmore's Thatch nu-i mai lăsase timp să se pieptene, să-şi pudreze nasul sau măcar să găsească o bluză potrivită cu fusta.

Nu numai că era dezordonată, dar părea cu adevărat distrusă, şi Olivia simţi aceeaşi nerăbdare iritată pe care o simţea de ani de zile. Orice s-ar fi întâmplat, bine sau rău, Nancy făcea din toate o dramă, mai mult chiar, se distribuia pe ea însăşi în rolul principal.

— S-a dus la Londra ieri, spunea Nancy. Nu ştim de ce. Uite-aşa, s-a urcat în tren, singură, o zi întreagă. Doamna Plackett a spus că a venit acasă epuizată.

Părea ofensată, ca şi cum, din nou, Penelope îi jucase o festă. Olivia aproape că se aştepta să o audă spunând: *Cum de nu ne-a spus că avea de gând să moară?* Pentru a schimba subiectul, întrebă:

— Unde e Antonia?

— S-a dus la Pudley, după nişte cumpărături.

— Ai văzut-o?

— Încă nu.

— Dar doamna Plackett?

— Cred că e sus, îţi pregăteşte camera.

— În cazul ăsta, am să-mi duc bagajele sus şi am să stau puţin de vorbă cu ea. Tu stai aici. Când mă întorc, bem câte un pahar şi pe urmă poţi să te întorci la George şi la copii…

— Dar nu te pot lăsa aşa, singură…

— Ba poţi, îi spuse Olivia cu răceală. Putem ţine legătura la telefon. Şi mă descurc mai bine singură.

În cele din urmă, Nancy plecă. Scăpate de ea, Olivia şi

doamna Plackett reuşiră să se apuce, în sfârşit, de treabă.

— Trebuie să luăm legătura cu pompele funebre, doamnă Plackett.

— Joshua Bedway. E cel mai bun în domeniu.

— Unde se află?

— Chiar aici, în Temple Pudley. E tâmplarul satului şi se ocupă şi de asta, când e cazul. E foarte bun, plin de tact şi discret. Lucrează foarte bine. Doamna Plackett se uită la ceas. Era aproape unu fără un sfert. Cred că acuma e acasă, la masă. Vreţi să-l sun?

— Aţi putea? Rugaţi-l, dacă se poate, să vină cât mai repede.

Doamna Plackett făcu ceea ce i se ceruse, fără crize, fără şoapte pioase. Dădu o explicaţie simplă şi solicită un ajutor simplu. Ca şi cum l-ar fi chemat să repare gardul. Când închise, pe faţa ei se putea citi o expresie de mulţumire, ca pentru o treabă bine făcută.

— Ei, asta e. Vine aici la ora trei. Am să-l aduc eu. Ar fi mai uşor pentru dumneavoastră să fiu şi eu aici.

— Da, spuse Olivia. Da, ar fi mult mai uşor.

Apoi se aşezară la masa din bucătărie, să facă tot felul de liste. Olivia era la al doilea gin tonic şi doamna Plackett acceptase un pahar de vin de Porto. Un vin pe cinste, o asigurase pe Olivia. Se dădea în vânt după Porto.

— Următoarea persoană cu care trebuie să discutăm, domnişoară Keeling, este preotul. Doriţi o slujbă religioasă, bineînţeles, şi o înmormântare creştinească. Trebuie găsit un loc în cimitir, pe urmă e nevoie de fixat ziua şi ora pentru funeralii. Pe urmă, să stabilim imnurile şi tot restul. Veţi fi de acord cu imnurile, sper; doamnei Keeling îi plăceau concertele, şi un pic de muzică merge la înmormântări.

Discuţia despre probleme practice o tăcu pe Olivia să se simtă ceva mai bine. Deschise capacul stiloului.

— Cum se numeşte preotul?

— Reverendul Thomas Tillingham. Domnul Tillingham, după cum îl ştie lumea. Stă la parohie, chiar lângă biserică. Cel mai bine ar fi să-l sunăm şi eventual să-l chemăm aici, mâine-dimineaţă. La o cafea.

— O ştia pe mama?

— A, sigur că da. Toată lumea din sat o ştia pe doamna Keeling.

— Dar nu mergea prea des la biserică.

— Nu. Poate că nu. Dar era oricând gata să ne ajute cu fonduri pentru o orgă nouă, sau la bazarul de Crăciun. Iar din când în când, îi invita pe soţii Tillingham la cină. Punea feţele de masă cele bune şi aducea o sticlă din cel mai bun vin alb.

Nu era greu să şi-o imagineze. Pentru prima dată în ziua aceea, Olivia se trezi zâmbind.

— Cel mai mult îi plăcea să-şi primească prietenii.

— A fost o femeie minunată, din toate punctele de vedere. Puteai vorbi cu ea despre orice. Doamna Plackett sorbi elegant din pahar. Şi mai e ceva, domnişoară Keeling. Ar trebui să-l anunţaţi pe avocatul doamnei Keeling că dânsa ne-a părăsit. Pentru conturi bancare şi alte lucruri de felul ăsta. Toate trebuie rezolvate.

— Da. M-am gândit la asta, spuse Olivia şi scrise: Enderby, Looseby & Thring. Mai trebuie să dăm anunţuri în ziare. Poate în *Times* şi *Telegraph*…

— Apoi jerbele de flori din capelă. E frumos să fie flori şi s-ar putea să nu aveţi timp să le faceţi dumneavoastră. E o fată drăguţă, în Pudley. Are o camionetă micuţă. Când a murit soacra doamnei Kitson, bătrâna, a făcut nişte jerbe minunate.

— Bine, vom vedea. Dar mai întâi trebuie să stabilim când va fi înmormântarea.

— Iar după înmormântare… Doamna Plackett ezită. În zilele noastre, mulţi cred că nu e necesar, dar eu cred că e frumos ca lumea să vină înapoi acasă, să bea un ceai şi să mănânce ceva. O prăjitură cu fructe ar fi foarte bună. Sigur, depinde de cât durează slujba, dar când prietenii vin de departe – şi nu mă îndoiesc că vor fi mulţi de prin alte părţi – nu prea e frumos să-i trimiţi la plimbare fără să bea o ceaşcă de ceai, măcar într-un fel uşurează lucrurile. Stai de vorbă şi-ţi mai trece niţel supărarea. Simţi că nu eşti singur.

Obiceiul străvechi de a priveghea nu-i trecuse Oliviei prin minte, dar înţelese logica propunerii făcute de doamna

Plackett.

— Da, aveţi perfectă dreptate. Vom aranja ceva. Dar vă spun de pe acum, nu mă pricep deloc la gătit. Va trebui să mă ajutaţi.

— Lăsaţi pe mine. Prăjitura cu fructe e specialitatea mea.

— În cazul ăsta, putem spune că ne-am gândit la toate. Olivia lăsă stiloul jos şi se lăsă pe spate în scaun. Peste masă, ea şi doamna Plackett se priveau. Câteva clipe, niciuna din ele nu rosti niciun cuvânt. Apoi, Olivia reluă: Eu cred, doamnă Plackett, că aţi fost cea mai bună prietenă a mamei. Iar acum înţeleg perfect că sunteţi şi prietena mea.

Doamna Plackett se simţi jenată.

— N-am făcut decât ceea ce trebuia, domnişoară Keeling.

— Antonia e bine?

— Cred că da. A fost şocată, dar e o fată delicată. A fost o idee bună s-o trimit la cumpărături. I-am dat o listă lungă cât un pomelnic. Să aibă ce face. Să se simtă utilă. Doamna Plackett sorbi ultima înghiţitură de vin, puse paharul gol pe masă şi se ridică greoi în picioare. Păi, dacă nu aveţi nimic împotrivă, am să mă duc acasă, să-l hrănesc pe domnul Plackett. Dar mă întorc la trei, să-l aduc pe Joshua Bedway. Şi am să stau până ce termină ce are de făcut.

Olivia o conduse la uşă şi îşi luă rămas-bun; doamna Plackett plecă spre casă, la fel de maiestuoasă ca-ntotdeauna pe bicicleta ei. Cum stătea aşa, la uşă, auzi zgomotul unui motor de maşină în depărtare; câteva clipe mai târziu, bătrânul Volvo intră pe poartă. Olivia rămase unde se afla. Oricât de mult ţinea la fiica lui Cosmo şi oricât de rău îi părea pentru fată, ştia că ea însăşi nu era în stare să mai suporte încă o explozie de emoţie, o altă îmbrăţişare lacrimogenă. Carapacea atitudinii rezervate, puternice ca o armură era, pentru moment, unica ei formă de apărare. Urmări maşina oprindu-se în faţa casei; o văzu pe Antonia desfăcându-şi centura de siguranţă şi ieşind din spatele volanului. În acel moment, Olivia îşi încrucişă mâinile, poziţie care, în limbajul gesturilor, înseamnă respingerea oricărei atingeri. Peste capota maşinii, la distanţa de câţiva paşi care le despărţea, se priviră în ochi. O

pauză, apoi Antonia închise portiera maşinii cu un declic scurt şi veni spre ea.

— Ai sosit, rosti fata.

Nimic mai mult.

Olivia îşi desfăcu braţele şi le aşeză pe umerii Antoniei.

— Da. Am venit.

Se aplecă spre ea şi se îmbrăţişară, atingându-şi obrajii. Era bine. Nu avea să urmeze nicio criză. Olivia îi era profund recunoscătoare, dar şi tristă, pentru că întotdeauna e dureros să vezi cum cineva cunoscut din copilărie se maturizează, în sfârşit, şi ştii că nu va mai fi niciodată cu adevărat tânăr.

Exact la ora trei, Joshua Bedway sosise, cu camioneta lui micuţă, însoţit de doamna Plackett. Olivia se temuse că va fi îmbrăcat în negru, de sus până jos, cu o expresie funebră corespunzătoare, dar el nu făcuse decât să-şi schimbe salopeta cu un costum decent, cu cravată neagră, şi se vedea pe faţa lui de ţăran ars de soare că nu avea să-şi păstreze prea mult timp aerul sumbru.

Totuşi, pentru moment, era în egală măsură întristat şi plin de compasiune. Îi spuse Oliviei că lumea din sat avea să-i ducă lipsa. În cei şase ani petrecuţi la Temple Pudley, Penelope devenise, după spusele lui, o parte importantă a comunităţii.

Olivia îi mulţumi pentru vorbele frumoase şi, odată încheiate formalităţile, domnul Bedway scoase din buzunar un carneţel. Existau câteva detalii importante, îi spuse el, şi începu să noteze. Ascultându-l, Olivia realiză că era un adevărat profesionist în munca lui, lucru care o mulţumi pe deplin. Vorbea despre locul de veci, cioclu şi paracliser. Îi punea întrebări şi Olivia îi răspundea. Când în sfârşit închise carneţelul, punându-l la loc în buzunar, şi-i spuse: „Cred că asta-i tot, domnişoară Keeling; fiţi fără grijă, lăsaţi totul în seama mea“, exact asta şi făcu, luând-o pe Antonia şi ieşind din casă.

Nu se duseră spre râu, ci ieşiră pe poartă şi traversară strada, urcară un dâmb şi porniră pe drumul vechi, desfundat, care urca dealul prin spatele satului. Drumul trecea printre

păşuni pe care păşeau oi cu mieii lor; tufele de iarba-câinelui dădeau în floare şi şanţurile pline de muşchi erau acoperite cu flori de ciuboţica-cucului. Pe culmea dealului găsiră un pâlc de ferigi bătrâne, cu rădăcinile ieşite din pământ, bătute de secole de vânturi şi ploi. Ajungând acolo, încălzite şi cu răsuflarea tăiată din cauza urcuşului, se aşezară, oarecum mulţumite, să privească privelişte a.

Natura părea să se întindă la nesfârşit, cu porţiuni largi de pământ neatins, scăldat în soarele unei după-amiezi minunate de primăvară. Ferme, ogoare, tractoare, case, toate erau micşorate de distanţă, la dimensiunile unor jucării. Chiar sub deal, picotea Temple Pudley, o îngrămădire de căsuţe din piatră aurie. Biserica era pe jumătate ascunsă după câţiva arbori de tisă, dar Podmore's Thatch şi pereţii albi ai hanului Sudeley se vedeau foarte clar. Fuioare de fum se ridicau spre cer, ca puful unei pene de pasăre şi, într-o grădină, cineva aprinsese un foc.

Era o linişte copleşitoare. Nu se auzea decât behăitul oilor şi foşnetul vântului prin ferigile de deasupra lor. Apoi, sus, în înaltul cerului, un aeroplan, ca o albină adormită, hurui tacticos, însă fără să spargă liniştea.

O vreme, nu-şi vorbiră. De când se reîntâlniseră, Olivia îşi petrecuse tot timpul, fie dând sau primind telefoane (două dintre acestea, absolut inutile, erau de la Nancy) şi nu avuseseră deloc posibilitatea să stea de vorbă. Acum, Olivia o privi pe Antonia, aşezată pe iarba grasă, la numai câţiva paşi depărtare, cu jeanşii ei decoloraţi şi bluza roz de bumbac. Puloverul, scos în timpul urcuşului pe deal, stătea lângă ea; părul îi căzuse peste faţă, ascunzând-o. Antonia lui Cosmo. În pofida propriei dureri cu greu stăpânite, Olivia se simţea cu sufletul alături de ea. La optsprezece ani, era prea tânără ca să treacă prin atâtea clipe îngrozitoare. Dar nimic nu putea fi schimbat, şi Olivia ştia că, după dispariţia lui Penelope, Antonia ajunsese din nou în responsabilitatea ei.

— Ce ai să faci? o întrebă, rupând tăcerea.

Antonia se întoarse şi o privi.

— Cum adică?

— Vreau să spun, ce ai să faci acum? Acum, după ce mama ne-a părăsit, nu mai ai niciun motiv să stai la Podmore's Thatch. Va trebui să iei o hotărâre. Să te gândeşti la viitorul tău.

Antonia se întoarse iarăşi cu spatele la ea, îşi ridică genunchii şi se sprijini cu bărbia de ei.

— M-am gândit.

— Vrei să vii la Londra? Să accepţi oferta mea?

— Da, dacă se poate. Mi-ar plăcea. Dar deocamdată nu. Nu chiar acum.

— Nu înţeleg.

— M-am gândit că poate… ar fi o idee bună, dacă aş mai rămâne o vreme aici. Vreau să spun… ce se va întâmpla cu casa? O vindeţi?

— Presupun că da. Eu nu pot sta aici şi nici Noel. Şi nu cred că Nancy doreşte să se mute la Temple Pudley. Nu-i de ajuns de grandios pentru ea şi George.

— În cazul ăsta, s-ar putea ca lumea să vrea să vină să vadă casa, nu? Şi puteţi lua un preţ mult mai bun pe ea dacă e mobilată, cu flori în glastre şi cu grădina îngrijită. M-am gândit că, dacă se poate, aş rămâne să mă ocup eu de toate, să-i conduc pe potenţialii cumpărători şi să tund iarba. Pe urmă, după ce-o să se vândă şi o să se termine cu toate, poate că aş putea să mă întorc la Londra.

Olivia era surprinsă.

— Dar, Antonia, ai fi singură-singurică. Numai tu, în toată casa. Nu te deranjează?

— Nu. Nu, de ce să mă deranjeze? Nu e o casă rea. Nu cred că m-aş simţi singură aici.

Olivia căzu pe gânduri şi ajunse la concluzia că, la urma urmelor, era o idee foarte înţeleaptă.

— Ei, dacă tu eşti sigură că poţi sta, noi ţi-am fi recunoscători. Asta pentru că niciunul din noi nu are cum să rămână aici, iar doamna Plackett are alte obligaţii. Sigur, încă nu s-a hotărât nimic, dar sunt sigură că vom vinde casa. Olivia se gândi la altceva: totuşi, nu văd de ce ar trebui să îngrijeşti şi grădina. Sunt sigură că Danus Muirfield se va întoarce la

lucru.

— Nu ştiu, spuse Antonia.

Olivia se încruntă.

— Credeam că s-a dus la Edinburgh doar pentru o obligaţie.

— Da. Se întâlnea cu un doctor.

— E bolnav?

— Are epilepsie. E epileptic.

Olivia se îngrozi.

— Epileptic? Ce cumplit! Mama ştia?

— Nu, niciuna din noi n-a ştiut nimic. Ne-a spus abia la sfârşitul vacanţei, în Cornwall.

Olivia era intrigată. Nu-l văzuse niciodată pe băiat şi totuşi, tot ce auzise despre el de la sora ei, de la mama ei şi de la Antonia nu făcea decât să-i mărească interesul.

— Cred că e foarte secretos. Antonia nu răspunse în niciun fel. Olivia continuă: Mama mi-a spus că nu bea şi nu conduce maşina şi la fel mi-ai scris şi tu, în scrisoare. Cred că ăsta este motivul.

— Da.

— Şi ce s-a întâmplat la Edinburgh?

— A consultat un doctor şi şi-a mai făcut o electroencefalogramă, dar computerul de la spital nu funcţiona, aşa că n-a putut să ia rezultatele testelor. Ne-a sunat să ne spună. Asta era marţea trecută. Iar după aceea a plecat cu un prieten la pescuit, o săptămână. A spus că, decât să se enerveze degeaba acasă, e mai bine aşa.

— Şi când se întoarce de la pescuit?

— Joi. Poimâine.

— Până atunci o să ştie rezultatele testelor?

— Da.

— Şi pe urmă, ce-o să facă? Se întoarce în Gloucestershire, la muncă?

— Nu ştiu. Cred că depinde de cât e de bolnav.

Totul părea mai degrabă trist şi fără speranţă. Şi totuşi, gândindu-se mai atent, nu era total surprinzător. De când îşi amintea Olivia, un şir întreg de oameni ciudaţi şi prăpădiţi trecuseră prin viaţa mamei ei – veniţi ca albinele la miere.

Penelope făcuse întotdeauna tot ce putuse pentru a-i ajuta, şi acest ajutor energic şi generos – la care, uneori, se adăugau şi sume în bani – era unul din lucrurile care pe Noel îl scoteau din minţi. Poate de aceea, din prima clipă în care îl văzuse, îl urâse atât de mult pe Danus Muirfield.

— Mama ţinea la el, nu-i aşa? întrebă ea.

— Da, cred că era foarte legată de el. Iar el se purta foarte frumos. Avea grijă de ea.

— S-a necăjit când i-a spus de boala lui?

— Da. Nu pentru ea, ci pentru el. A fost un şoc. Ceva de neimaginat. În Cornwall a fost minunat şi ne-am distrat aşa de bine… era ca şi cum nimic rău nu s-ar mai fi putut întâmpla. Exact acum o săptămână. Când a murit Cosmo, am crezut că nimic nu poate fi mai rău. Dar nu cred că am avut o săptămână mai grea decât asta, care parcă nu se mai sfârşeşte.

— Vai, Antonia, îmi pare rău!

Se temea că Antonia o să izbucnească în lacrimi, dar Antonia se întoarse spre ea şi, uşurată, Olivia văzu că avea ochii uscaţi şi, deşi serioasă, reuşea să se abţină.

— Nu trebuie să-ţi faci griji, îi spuse ea. Trebuie să fii bucuroasă că a avut timp destul să meargă în Cornwall înainte de a muri. A fost fericită în fiecare clipă. Cred că, pentru ea, era ca şi cum ar fi fost din nou tânără. Dovedea un entuziasm şi o energie inepuizabile. Toate zilele au fost pline. N-a pierdut nicio clipă în zadar.

— Ţinea foarte mult la tine, Antonia. Faptul că ai fost cu ea cred că i-a dublat plăcerea.

— Trebuie să-ţi mai spun ceva, adăugă Antonia pe un ton îndurerat. Mi-a dat cerceii ei. Cerceii pe care îi avea de la mătuşa Ethel. Eu n-am vrut să-i iau, dar a insistat. Acum sunt la mine, în camera mea de la Podmore's Thatch. Dacă tu crezi că trebuie să-i dau înapoi…

— De ce să-i dai înapoi?

— Pentru că sunt foarte valoroşi. Fac patru mii de lire. Eu cred că ar trebui să-i iei tu, sau Nancy, sau fiica lui Nancy.

— Dacă mama n-ar fi vrut să-i iei tu, nu ţi i-ar fi dat, zâmbi Olivia. Şi nu trebuia să-mi spui, pentru că ştiam. Mi-a scris o

scrisoare, în care îmi povestea ce a făcut.

Antonia era uimită.

— Mă-ntreb de ce a făcut-o.

— Cred că s-a gândit la tine şi la bunul tău renume. Nu voia să te acuze cineva că i-ai furat din caseta cu bijuterii.

— Dar e bizar! Putea să-ţi spună oricând.

— Lucrurile astea e mai bine să rămână scrise.

— Nu crezi că a avut o presimţire? Că ştia că va muri?

— Cu toţii ştim că vom muri.

Reverendul Thomas Tillingham, parohul de la Temple Pudley, sosi la Podmore's Thatch a doua zi dimineaţă, la ora unsprezece. Olivia nu era încântată de perspectiva de a vorbi cu el. Experienţa ei în materie de preoţi era redusă şi nu ştia cum va decurge întâlnirea dintre ei. Înainte de sosirea lui, se străduise să se pregătească pentru această ocazie, dar era dificil, pentru că nu ştia cu ce om urma să aibă de-a face. Poate că era un om bătrân şi cadaveric, cu o voce nazală şi vederi depăşite. Sau tânăr şi modern, cu tot felul de idei ciudate pentru reformarea bisericii, genul care-i pune pe enoriaşi să dea mâna între ei, cerându-le să cânte imnuri moderniste, vesele, în acompaniamentul unei formaţii locale de muzică pop. Totuşi, teama ei cea mai mare era ca nu cumva vicarul să propună ca ea, Olivia, să îngenuncheze pentru rugăciune alături de el. Se hotărî ca, într-un astfel de caz, să inventeze o durere de cap, să spună că e bolnavă şi să părăsească încăperea cât putea de repede.

Din fericire, toate temerile ei se dovediseră neîntemeiate. Domnul Tillingham nu era nici tânăr, nici bătrân; era doar un om cumsecade, obişnuit, de vârstă mijlocie, îmbrăcat cu o haină de tweed şi purtând o bandă albă la gât. Acum înţelegea perfect de ce Penelope îl invitase la cină. Îl întâmpină la uşă şi îl conduse în seră, locul cel mai vesel la care se putea gândi. Se dovedi a fi o idee bună, căci discutară despre plantele şi grădina mamei ei, iar conversaţia se îndreptă firesc spre problema în cauză.

— Cu toţii vom simţi teribil lipsa doamnei Keeling, spuse

domnul Tillingham.

Părea sincer, şi Olivia simţi că omul nu se gândea cu regret la mesele delicioase pe care nu avea să le mai savureze.

— A fost o persoană deosebită, continuă el, şi a adus sarea şi piperul în viaţa comunităţii noastre.

— Aşa a spus şi domnul Bedway. E un om foarte drăguţ. Şi a fost drăguţ în mod special cu mine, mai ales că eu nu am mai fost pusă până acum în faţa unor asemenea evenimente tragice. Vreau să spun că n-a trebuit să mă ocup eu însămi de aşa ceva. Dar doamna Plackett şi domnul Bedway m-au ajutat cât au putut.

Ca la un semn, doamna Plackett îşi făcu chiar atunci apariţia, ţinând în mână o tavă cu două ceşti de cafea şi o farfurie cu biscuiţi. Domnul Tillingham îşi puse zahăr din belşug în cană şi trecu la problemele legate de biserică. Discuţia nu se lungi prea mult. Înmormântarea lui Penelope urma să aibă loc sâmbătă, la ora trei după-amiază. Stabiliră felul slujbei şi apoi trecură la muzică.

— Soţia mea cântă la orgă, îi spuse domnul Tillingham Oliviei. I-ar face mare plăcere să cânte, dacă sunteţi de acord.

— E foarte amabilă, sigur că sunt de acord. Dar nu vreau muzică tristă. Ceva frumos, cunoscut de toată lumea. Las la alegerea ei.

— Dar imnurile?

Convenirăasupra unui imn.

— Şi lectura?

Olivia ezită.

— După cum v-am spus, domnule Tillingham, eu sunt complet novice în astfel de lucruri. Cred că mai bine vă las pe dumneavoastră să alegeţi.

— Dar fratele dumneavoastră n-ar dori să citească el?

Olivia răspunse că nu, nu credea că Noel ar fi dorit să facă aşa ceva.

Domnul Tillingham mai veni cu alte câteva propuneri, pe care le rezolvară imediat. Apoi sorbi ultima gură de cafea şi se ridică în picioare. Olivia îl conduse, prin bucătărie, până la uşa de la intrare, până în locul unde maşina lui, un Renault

prăpădit, era parcată pe pietriş.

— La revedere, domnişoară Keeling.

— La revedere, domnule Tillingham, rosti ea şi îşi strânseră mâinile. Aţi fost foarte amabil.

Parohul zâmbi – un zâmbet neaşteptat de cald şi şarmant. Până atunci nu zâmbise cu adevărat, dar în clipa aceea, trăsăturile feţei i se transformară atât de profund, încât Olivia încetă să-l mai considere un simplu preot şi, astfel, reuşi să exprime cu voce tare un gând care nu-i dăduse pace din clipa în care el intrase în casă.

— Nu reuşesc să înţeleg de ce sunteţi atât de amabil şi generos. La urma urmelor, ştim amândoi că mama nu venea prea des la biserică. Nici măcar nu era o credincioasă convinsă. Iar ideea renaşterii după moarte era greu de acceptat pentru ea.

— Ştiu asta. Odată am şi discutat, dar n-am ajuns la o concluzie comună.

— Nici măcar nu sunt sigură dacă credea în Dumnezeu.

Domnul Tillingham, continuând să zâmbească, clătină din cap şi deschise portiera maşinii.

— În locul dumneavoastră, nu mi-aş face atâtea griji pentru asta. Poate că ea n-a crezut în Dumnezeu, dar sunt absolut sigur că Dumnezeu a crezut în ea.

Casa, rămasă fără stăpân, era o casă lipsită de viaţă, carapacea unui trup a cărui inimă nu mai bătea. Dezolantă, ciudat de tăcută, părea să fie cufundată în aşteptare. Liniştea era aproape fizică, de neînlăturat, apăsătoare ca o greutate. Niciun pas, nicio voce, nici zăngănitul cratiţelor în bucătărie; nici Vivaldi, nici Brahms, răsunând mângâietor de pe casetofonul aşezat pe bufetul din bucătărie. Uşile închise rămâneau închise. De fiecare dată când urca scările, Antonia se trezea în faţa uşii închise de la dormitorul lui Penelope. Înainte era mereu deschisă, lăsând să se vadă o haină aruncată pe un scaun, lăsând adierea vântului să pătrundă prin fereastra deschisă sau parfumul ei dulceag să ajungă pe hol. Acum, doar o uşă.

Nici jos nu era mai bine. Scaunul ei stătea gol lângă căminul din salon. Focul nu era aprins, biroul era închis. Nici conversaţie plăcută, nici hohote de râs, nici îmbrăţişări calde şi spontane. În lumea în care Penelope trăise, existase, respirase, ascultase, îşi amintise, fusese posibil să creadă că nimic îngrozitor nu se putea întâmpla. Sau, dacă se întâmpla… şi Penelope trecuse prin multe… existau soluţii pentru a rezista, pentru a accepta sau pentru a refuza să admiţi înfrângerea.

Murise. În acea dimineaţă îngrozitoare când ieşise afară, în grădină, venind din seră şi o văzuse pe Penelope acolo, prăbuşită pe banca veche de lemn, cu picioarele ei lungi întinse şi ochii închişi, Antonia îşi spusese că Penelope se odihnea o clipă; că se bucura de aerul tare al dimineţii, de căldura încă nesigură a soarelui de la acea oră. Pe durata unei clipe de nebunie, evidenţa păruse prea cumplită pentru a fi acceptată. Viaţa în lipsa acelei surse de permanentă încântare, de siguranţă neclintită, era de neconceput. Dar ceea ce era de neconceput se întâmplase. Penelope murise.

Cel mai greu era să depăşească fiecare zi. Zilele care, mai înainte, fuseseră prea scurte pentru câte avea de făcut, păreau acum să nu se mai termine; o eternitate se scurgea, lent, între răsărit şi apus. Nici grădina nu-i mai aducea bucurie, pentru că Penelope nu era acolo să-i dea viaţă; Antoniei îi era foarte greu să iasă din casă şi să-şi găsească ceva de făcut, cum ar fi să smulgă buruieni sau să culeagă un braţ de narcise, pe care să le aşeze apoi într-o vază, undeva. Oriunde. Nu conta. Nimic nu mai avea importanţă.

Era înspăimântător să te simţi aşa de singur. Ea nu ştiuse ce înseamnă singurătatea. Înainte, fusese mereu *cineva.* La început, Cosmo, iar apoi, după moartea lui Cosmo, gândul mângâietor că Olivia era acolo. La Londra, desigur, la mulţi kilometri distanţă de Ibiza, dar era totuşi *acolo.* La celălalt capăt al telefonului, când îi spusese: „E în regulă, vino la mine, am să am eu grijă de tine“. Dar, pentru moment, nu se putea apropia de Olivia. Practică, organizată, făcând liste, vorbind la telefon – părea că nu mai termină de vorbit la telefon. Îi arătase limpede Antoniei, fără să-i spună exact, că nu era

momentul pentru conversaţii lungi, intime, nu era momentul pentru confidenţe. Antonia era destul de deşteaptă ca să-şi dea seama că, pentru prima dată, vedea cealaltă faţă a Oliviei: femeia de afaceri, rece şi competentă, care răzbătuse cu greu pe culmile unei cariere, devenind redactor-şef la *Venus* şi, în tot acest timp, învăţase să nu aibă milă pentru slăbiciunile omeneşti şi să nu tolereze sentimentalismul. Cealaltă Olivia, Olivia pe care Antonia o cunoscuse în alte vremuri, cum le numea acum, era, cu siguranţă, prea vulnerabilă pentru a fi lăsată la vedere şi, deocamdată, se închisese în sine. Antonia înţelegea şi respecta decizia ei, dar asta nu-i uşura deloc situaţia.

Din cauza acestei bariere care se ridicase între ele şi pentru că, în afară de asta, Olivia era ocupată până peste cap, Antonia îi spusese foarte puţine lucruri despre Danus. Vorbiseră despre el întâmplător, sus pe dealul bătut de vânt, în vreme ce domnul Bedway făcea acele lucruri inimaginabile pe care le avea de făcut la Podmore's Thatch, dar nu fusese spus nimic important. Cel puţin, nimic cu adevărat important. *Are epilepsie,* îi spusese Antonia Oliviei. *E epileptic.* Dar nu-i spusese: „Îl iubesc. E primul bărbat pe care l-am iubit vreodată şi el simte acelaşi lucru pentru mine. Mă iubeşte şi am făcut dragoste împreună şi nu m-am speriat, aşa cum credeam; a fost foarte bine, a fost minunat, ca o magie. Nu-mi pasă ce-o să ne aducă viitorul, nu-mi pasă că el nu are bani. Vreau să se întoarcă la mine cât mai repede, iar dacă e bolnav, am să aştept până se va face iarăşi bine şi o să am grijă de el; o să trăim la ţară şi-o să cultivăm verze împreună".

Nu spusese toate astea pentru că ştia că Olivia se gândea la altele… mai era şi posibilitatea să n-o intereseze şi să nici nu vrea să audă. Viaţa în aceeaşi casă cu Olivia era ca şi cum ar fi stat alături de un străin, într-un compartiment de tren. Nu exista niciun punct real de contact, şi Antonia se trezise izolată în propria nefericire.

Înainte, existase mereu cineva. Acum, nu era nici măcar Danus. El se afla departe, în Sutherland, spre nord, unde nu exista telefon, telegraf sau orice alt mijloc de comunicare. Îşi

spuse că Danus n-ar fi reuşit să se izoleze mai complet de ea nici dacă ar fi plecat cu o canoe pe Amazon, ori ar fi condus o echipă de eschimoşi spre Polul Nord. Faptul că nu putea lua legătura cu el era insuportabil. Penelope murise şi Antonia avea nevoie de el. Ca şi cum telepatia ar fi fost un fel de sistem radar convenabil, îşi petrecu cea mai mare parte a orelor zilei trimiţându-i mesaje în gând, rugându-l să le primească, să înţeleagă că trebuie să ia legătura cu ea. Să parcurgă, dacă era nevoie, treizeci de kilometri până la cel mai apropiat telefon, să formeze numărul de la Podmore's Thatch şi, astfel, să afle ce se întâmplase.

Totuşi, nimic din toate astea nu se petrecu şi faptul n-o surprinse. Ca să se liniştească, îşi spuse că o să sune joi. O să se întoarcă la Edinburgh joi şi-o să sune atunci, imediat ce va fi posibil. Promisese. „O să sune să-mi spună… să ne spună?… rezultatele testului şi verdictul dat de doctor. (Ce ciudat… nu mai părea la fel de urgent…) Iar eu am să-i spun că Penelope a murit şi el va veni aici, iar eu voi avea din nou putere." Antonia avea nevoie de acea putere, pentru a suporta chinul funeraliilor lui Penelope. Fără Danus alături, nu era sigură că putea rezista.

Încet-încet, orele treceau. Ziua de miercuri se sfârşi cu greu şi se făcu joi. Ziua când trebuia să sune. Joi dimineaţă. Joi după-amiază.

Nimic.

La trei şi jumătate, Olivia ieşi la plimbare până la biserică, să se întâlnească cu fata din Pudley care urma să facă aranjamentele florale pentru înmormântare. Rămasă singură, Antonia rătăci prin grădină, fără să facă nimic, apoi intră în livadă să strângă prosoapele şi feţele de pernă puse la uscat. Ceasul bisericii bătu de patru şi, dintr-odată, ca o revelaţie, simţi că nu mai putea aştepta nicio clipă. Venise timpul să facă ceva şi, dacă nu acţiona imediat, sau făcea o criză de nervi, sau se arunca în râul Windrush, să se înece. Lăsă jos coşul cu rufe, străbătu grădina şi sera şi, intrând în bucătărie, ridică receptorul şi formă numărul de la Edinburgh. Era o după-amiază caldă, care te trăgea la somn. Îi tremurau mâinile şi îşi

simţea gura uscată. Ceasul din bucătărie ticăia liniştit, numărând secundele într-un ritm mult mai rapid decât bătăile inimii ei. Aşteptând să i se răspundă, descoperi că nu ştia exact ce avea să spună. Dacă Danus nu era acolo şi mama lui venea la telefon, trebuia să-i lase un mesaj. „Doamna Keeling a murit. Vă rog, puteţi să-i spuneţi lui Danus? Şi rugaţi-l să mă sune. Antonia Hamilton. Are numărul meu.“ Până aici, toate cele bune. Dar avea destul curaj să o întrebe pe doamna Muirfield ce veşti avea de la spital, sau o astfel de întrebare ar fi părut inoportună şi foarte răutăcioasă? Poate că diagnosticul fusese pus şi era lipsit de speranţă. Mamei lui Danus nu i-ar fi căzut prea bine să-şi comunice durerea unei fiinţe total necunoscute, unei voci fără trup, venite din adâncul comitatului Gloucestershire. Pe de altă parte…

— Alo?

Gândurile i se risipiră în toate direcţiile şi Antonia, luată prin surprindere, aproape că scăpă receptorul din mână.

— Eu… ah… sunteţi doamna Muirfield?

— Nu. Îmi pare rău, dar doamna Muirfield nu e aici pentru moment.

O voce feminină, cu puternic accent scoţian, foarte rafinată.

— Păi… când se întoarce?

— Îmi pare rău, dar nu ştiu. S-a dus la o întrunire a fundaţiei „Salvaţi copiii“ şi cred că după aceea va merge la ceai la o prietenă.

— Dar domnul Muirfield?

— Domnul Muirfield este la birou.

Răspunsul venise puţin răstit, ca şi cum întrebarea Antoniei fusese prostească – şi chiar aşa şi era –, iar răspunsul, evident.

— … Nu se întoarce înainte de ora şase şi jumătate.

— Cine este la telefon?

— Sunt menajera doamnei Muirfield.

Antonia ezită. Simţea nerăbdarea femeii care dorea, probabil, să se întoarcă la cârpa ei de praf.

— Doriţi să lăsaţi un mesaj?

— Danus nu e acolo, nu-i aşa? întrebă Antonia, în culmea disperării.

— Danus e plecat la pescuit.

— Ştiu. Dar trebuia să se întoarcă astăzi şi m-am gândit că poate a sosit.

— Nu, n-a venit şi nici nu ştiu când este aşteptat.

— Ei, atunci, poate… Nu avea alternativă… puteţi să-i transmiteţi un mesaj?

— Aşteptaţi să-mi iau hârtie şi creion.

Antonia aşteptă. Trecură câteva clipe.

— Gata!

— Spuneţi-i numai că a sunat Antonia. Antonia Hamilton.

— Numai puţin, să scriu. An-ton-ia Ham-il-ton.

— Da, exact. Spuneţi-i… spuneţi-i numai… că doamna Keeling a murit marţi dimineaţă. Şi înmormântarea are loc sâmbătă după-masă, la ora trei, la Temple Pudley. S-ar putea, adăugă ea, rugându-se ca el să poată ajunge la timp, s-ar putea să vrea să vină.

La Podmore's Thatch, vineri dimineaţă la ora zece sună telefonul. Era al patrulea telefon de la micul dejun şi la toate răspunsese Antonia, alergând de oriunde se afla, ca să fie prima care ridică receptorul. Dar acum, Antonia era plecată în sat, să aducă ziarele şi laptele, aşa că Olivia, care stătea la masa din bucătărie, se ridică şi răspunse la apel.

— Podmore's Thatch.

— Domnişoara Keeling?

— La telefon.

— Sunt Charles Enderby, de la firma Enderby, Looseby & Thring.

— Bună dimineaţa, domnule Enderby.

Omul nu-i transmise condoleanţele obişnuite în astfel de cazuri, pentru că făcuse deja acest lucru atunci când Olivia îl sunase să-l anunţe, oficial, ca avocat al mamei sale, de moartea lui Penelope.

— Domnişoară Keeling, bineînţeles că voi veni sâmbătă în Gloucestershire, să particip la funeraliile doamnei Keeling, dar m-am gândit că, dacă sunteţi cu toţii de acord, aş putea să mă întâlnesc cu dumneavoastră, cu sora şi cu fratele

dumneavoastră numai pentru a discuta acele puncte din testamentul mamei dumneavoastră care necesită explicaţii şi pentru a vă pune în temă. Poate vi se pare cam precipitat şi, bineînţeles, aveţi libertatea de a propune o altă dată, dar mi se pare o ocazie bună, pentru că întreaga familie se va afla sub acelaşi acoperiş. Nu cred să ne ia mai mult de o jumătate de oră.

Olivia se gândi.

— Nu văd de ce n-am discuta. Cu cât mai repede, cu atât mai bine şi, de fapt, rareori se întâmplă să fim toţi trei împreună.

— Ce oră v-ar conveni?

— Păi, slujba începe la ora trei şi vom lua ceaiul aici după aceea, pentru oricine doreşte să se întoarcă cu noi acasă. Cred că se va termina până la ora cinci. Ora cinci vă convine?

— E perfect. Am să-mi notez. Îi anunţaţi dumneavoastră pe doamna Chamberlain şi pe fratele dumneavoastră?

— Da, bineînţeles.

Sună la fosta casă parohială.

— Nancy, sunt eu, Olivia.

— Ah, Olivia, mă pregăteam să te sun şi eu. Ce faci? Cum merg treburile? Ai nevoie de mine la Podmore's Thatch? Pot ajunge foarte repede. Nici nu-ţi pot spune ce inutilă mă simt şi…

Olivia o întrerupse, tăindu-i vorba:

— Nancy, m-a sunat domnul Enderby. Vrea să ne întâlnim în familie după înmormântarea mamei, să lămurim testamentul. La ora cinci poţi să vii?

— La ora cinci? repetă Nancy, pe un ton alarmat, de parcă Olivia i-ar fi propus o întâlnire clandestină, care o făcea suspicioasă. Ah, nu la cinci. Nu pot.

— Pentru numele lui Dumnezeu, de ce nu?

— George are o întâlnire cu parohul şi cu arhidiaconul. E vorba de salariul diaconului. E teribil de important. După înmormântare va trebui să venim imediat acasă…

— Şi asta e important. Spune-i să amâne întâlnirea.

— Olivia, nu pot face aşa ceva.

— În cazul ăsta, va trebui să veniţi la înmormântare cu două maşini, iar tu să te întorci acasă singură. Trebuie să fii aici…

— Nu ne putem întâlni cu domnul Enderby cu o altă ocazie?

— Da, sigur că putem, dar nu va fi la fel de convenabil. Şi i-am şi spus domnului Enderby că *vom fi* aici, aşa că n-ai altă soluţie. Vocea Oliviei suna dictatorial chiar şi din propriul ei punct de vedere. Reluă, încercând să vorbească mai blând: dacă nu vrei să pleci acasă în aceeaşi seară, poţi rămâne peste noapte aici, să te întorci a doua zi de dimineaţă. Dar trebuie să fii aici.

Nancy cedă în cele din urmă, fără prea mare chef:

— Of, bine atunci. Dar nu rămân peste noapte; oricum, mulţumesc. Doamna Croftway e liberă şi trebuie să le pregătesc copiilor cina.

La naiba cu doamna Croftway! Olivia lăsă blândeţea la o parte.

— În cazul ăsta, te rog să-l suni pe Noel şi să-i spui că trebuie să fie şi el aici. Mă scuteşti de-o bătaie de cap şi poate că în felul ăsta n-o să te mai simţi aşa de inutilă.

După o perioadă lungă de secetă, timp în care nivelul râului scăzuse îngrijorător de mult şi ochiurile de apă, altădată pline de somoni, secaseră aproape cu totul, ploaia se abătuse din nou în Sutherland, adusă de nori grei, cenuşii, ce veneau dinspre vest, acoperind cerul şi soarele, oprindu-se pe vârfurile dealurilor, înghiţind câmpiile, transformându-se într-o ploaie măruntă. Iarba-neagră uscată sorbi cu lăcomie umezeala, lăsând restul să se scurgă în şuviţe mici, care deveneau pâraie şi coborau dealurile, vărsându-se în râu. O zi de ploaie zdravănă a fost de ajuns pentru a însufleţi cursul de apă. Râul se umflase, dobândise forţă, acoperise albia şi, pornind mai departe, peste câmpuri, se îndrepta spre mare. Până joi dimineaţă, speranţa de a merge la pescuit, total inutilă până atunci, renăscuse.

Joi era ziua în care cei doi tineri îşi propuseseră să se

întoarcă la Edinburgh. Acum stăteau în pragul uşii deschise a refugiului modest, privind cum plouă şi discutând situaţia. După o vreme de exerciţii sportive oarecare, tentaţia de a amâna întoarcerea acasă era greu de refuzat. Dar mai erau, desigur, şi alte obstacole de trecut.

— Eu nu trebuie să mă întorc la birou până luni, spuse Roddy, în cele din urmă. Din punctul meu de vedere, orice e bine. Tu hotărăşti, bătrâne. Tu eşti cel care doreşte să ajungă acasă şi să afle ce au decis afurisiţii ăia de doctori. Dacă nu mai poţi aştepta o zi-două verdictul lor, atunci împachetăm şi plecăm acum. Dar mi se pare că, la cât ai aşteptat, încă o zi nu mai contează – şi între timp te poţi şi distra. Iar eu nu cred că mama ta va intra în panică dacă nu-ţi faci apariţia în seara asta. Eşti băiat mare de-acum şi, dacă ascultă buletinul meteorologic, va înţelege ce s-a întâmplat.

Danus zâmbi. Modul în care Roddy intrase direct în miezul problemei îl făcea să se simtă recunoscător. Erau prieteni de mulţi ani, dar, în ultimele zile, cât stătuseră acolo numai ei doi, deveniseră foarte apropiaţi. Acolo, în acea zonă retrasă şi inaccesibilă, distracţiile erau puţine şi seara, după ce-şi găteau cina şi făceau focul, n-aveau altceva de făcut decât să stea de vorbă. Lui Danus îi făcea bine să vorbească, se simţea bine să dea din el tot ceea ce ascunsese, din supărare şi ruşine, prea multă vreme. Îi povestise lui Roddy despre America şi despre îmbolnăvirea bruscă; exprimate în cuvinte, momentele prin care trecuse îşi pierduseră mult din caracterul lor înspăimântător. După ce scăpase de asta, putuse să se destăinuiască mai departe. Îi explicase de ce se hotărâse brusc să-şi schimbe cariera; îi vorbise despre planurile lui de viitor. Îi spusese lui Roddy cum ajunsese să lucreze pentru Penelope, la Podmore's Thatch. Îi povestise despre săptămâna idilică din Cornwall. În cele din urmă, îi vorbise despre Antonia.

— Însoară-te cu ea, îl sfătuise Roddy.

— Aşa vreau. Cândva. Dar trebuie să-mi rezolv problemele înainte.

— Ce ai de rezolvat?

— Dacă ne-am căsători, am face copii. Nu ştiu dacă

epilepsia este ereditară.

— Ei, la naiba, sigur că nu.

— Iar cu munca mea nu pot spune că scot prea mulţi bani. De fapt, nici n-am după ce bea apă.

— Împrumută nişte bani de la tatăl tău. Nu cred să fie aşa de strâmtorat.

— Aş putea, bineînţeles, dar aş prefera să n-o fac.

— Mândria nu te duce nicăieri, băiete!

— Presupun că nu. Danus rămăsese pe gânduri, dar nu se dădu bătut. Am să văd, rostise el, drept unică promisiune.

Acum, Danus îşi întoarse faţa spre cerul de unde turna cu găleata şi se gândi dacă să meargă sau nu acasă, să afle verdictul final care îl aştepta. Se gândi la Antonia, care îşi umplea zilele cu activităţile de la Podmore's Thatch, ascultând telefonul, aşteptând chemarea lui.

— I-am promis Antoniei că o sun astăzi, imediat ce ajung la Edinburgh, spuse el.

— Poţi s-o faci şi mâine. Dacă e o fată aşa cum cred eu, va înţelege.

Între timp, râul revenise, probabil, la nivelul normal. În imaginaţie, Danus simţi greutatea undiţei ţinute în echilibru. Până acum n-o folosise încă. Auzi, parcă, rotirea mulinetei, simţi momentul când prada muşca nada. Era un loc anume unde mişunau peştii mari. Roddy nu mai avea răbdare.

— Haide, zău aşa, hotărăşte-te. Hai să trăim periculos şi să ne mai oferim încă o zi. Până acum, n-am prins decât păstrăvi şi, oricum, i-am şi mâncat. Somonii sunt acolo, ne aşteaptă. Nu se poate să nu le oferim şansa unei confruntări.

Se vedea că arde de dorinţa de a începe. Danus întoarse capul şi îşi privi prietenul. Figura aspră a lui Roddy îl privea cu expresia unui copil care e pe cale să trăiască momentul cel mai frumos al vieţii lui, şi Danus nu avu inima să-l refuze. Rânjind, cedă.

— De acord. Rămânem.

A doua zi, devreme, porniră spre sud. Spatele maşinii lui Roddy era încărcat cu bagaje, undiţe, plase, cârlige, coşuri

pentru peşte şi cu cei doi somoni zdraveni pe care îi prinseseră cu o după-amiază mai înainte, căci hotărârea de a mai rămâne încă o zi se dovedise mai mult decât benefică. Refugiul micuţ, curat, aranjat şi bine închis, dispăru în urma lor, printre dealuri. Ploaia încetase, dar nori umezi se mai zăreau încă pe cer, aruncându-şi umbrele peste suprafeţele întinse acoperite cu iarbă-neagră şi mlaştini. În faţa lor se întindea drumul strâmt care şerpuia printre mlaştinile dezolante din Sutherland. După ce, în sfârşit, lăsară mlaştinile în urmă, coborâră spre Lairg, traversară râul pe la podul Bonar şi ocoliră apele albastre ale golfului Dornoch. Apoi, drumul urca din nou, pe pantele abrupte de la Struie, şi tot aşa până la Black Isle. Drumul se lărgise acum şi era bun, aşa că puteau mări viteza. Bornele roase de vreme se perindau prin faţa ochilor cu o viteză alarmantă. Inverness, Culloden, Carrbridge, Aviemore trecură ca vântul şi apoi drumul coti spre sud de la Dalwhinnie, pentru ca apoi să se urce prin Cairngorms, pe lângă dealurile întunecate de la Glengarrie. Către ora unsprezece, trecuseră de Perth şi se aflau pe autostradă, despicând oraşul Fife în două, ca un cuţit; cele două poduri care se arcuiau peste golf apărură în toată splendoarea, strălucind în lumina dimineţii şi părând o adevărată împletitură de sârmă. Peste râu, urma drumul spre Edinburgh. Văzute de la distanţă, turlele şi turnurile străvechiului oraş, clădirea masivă a Castelului cocoţat pe un vârf de stâncă, cu steagul fluturând pe catarg, ofereau ca-ntotdeauna, imaginea de gravură eternă, neschimbătoare.

Autostrada se sfârşea. Maşina reduse viteza până la şaizeci de kilometri, apoi patruzeci şi cinci de kilometri pe oră. Traficul devenea din ce în ce mai intens. Se vedeau case, magazine, hoteluri, semafoare. Nu-şi vorbiseră aproape deloc pe drum. Acum, Roddy rupse tăcerea.

— A fost grozav, spuse el. Trebuie să mai încercăm.

— Da. Cândva. Nu ştiu cum să-ţi mulţumesc.

Roddy bătea darabana cu degetele pe volan.

— Cum te simţi?

— Bine.

— Ai emoţii?

— Nu tocmai. Încerc să fiu realist. Dacă trebuie să trăiesc cu boala asta tot restul vieţii, aşa trebuie să fiu.

— Nu se ştie niciodată. Lumina semaforului se schimbă pe verde. Maşina porni. Poate că o să ai veşti bune, adăugă el.

— Nu vreau să mă gândesc. Mai bine să mă aştept la ce-i mai rău, ca să fiu pregătit.

— Orice ar fi… orice vor descoperi… n-ai să te dai bătut, nu? Adică, dacă vezi totul în negru, să nu ţii suferinţa în tine. Dacă n-ai pe altcineva cu care să vorbeşti, eu am să fiu întotdeauna lângă tine, pregătit şi gata să te ascult.

— Ce zici de-o vizită la spital?

— O grozăvie, bătrâne. Totdeauna am avut o slăbiciune pentru asistentele drăguţe. Am să-ţi aduc struguri şi am să-i mănânc eu pe toţi.

Queensferry Road; Dean Bridge. Ajunseseră pe străzile late, cu case perfect proporţionate, din oraşul nou. Proaspăt spălate, străluceau în soare, şi piatra avea culoarea mierii; în piaţa Moray, pe ramurile copacilor apăruseră frunzele tinere, verzi, iar cireşii erau grei de floare.

Herict Row. Casa înaltă, nu prea lată, care pentru el însemna „acasă". Roddy trase la marginea bordurii şi opri motorul. Coborâră şi, împreună, scoaseră bagajul lui Danus, inclusiv coşul cu peştele preţios şi le duseră în faţa intrării.

— Asta e, deci, spuse Roddy, dar încă ezita, ca şi cum n-ar fi dorit să-şi părăsească vechiul prieten. Vrei să vin cu tine înăuntru?

— Nu, spuse Danus. Mă descurc.

— Sună-mă acasă, în seara asta.

— Aşa am să fac.

Roddy îl bătu prieteneşte pe umăr.

— Atunci, *adios,* bătrâne.

— A fost grozav, Roddy.

— Noroc!

Roddy urcă din nou în maşină şi porni mai departe. Danus îl urmări cu privirea, apoi duse mâna la buzunarul pantalonilor şi scoase cheia, cu care deschise uşa masivă,

vopsită în negru, de la intrare. Uşa se deschidea spre interior. Danus zări holul lung, familiar, curba graţioasă a scărilor. Totul era imaculat şi ordonat, iar tăcerea era întreruptă numai de ticăitul pendulei înalte, care aparţinuse bunicului lui Danus. Mobila lăcuită strălucea, după mulţi ani de îngrijire atentă, iar un vas cu hortensii era aşezat pe consolă, lângă telefon, umplând aerul cu parfumul său greu, senzual.

Danus ezită. Sus, o uşă se deschise şi apoi se închise. Paşi. Îşi ridică privirea în clipa în care mama lui apărea în capul scărilor.

— Danus.

— Am avut noroc la pescuit, spuse el. Am mai stat o zi.

— Ah, Danus…

Doamna Muirfield arăta ca de obicei, cochetă şi elegantă; era îmbrăcată cu o fustă fină de tweed şi un pulover din lână de oaie. Părul argintiu era perfect aranjat. Şi totuşi, arăta altfel. Cobora scările spre el… alerga spre el, ceea ce era în sine un lucru extraordinar. El o privi uimit. Pe ultima treaptă se opri, privindu-l drept în ochi, strângând în mână bila de lemn lustruit de la capătul balustradei.

— Eşti sănătos, îi spuse ea.

Nu plângea, dar ochii albaştri îi străluceau, umezi de lacrimi. N-o mai văzuse niciodată într-o asemenea stare de emoţie.

— Ah, Danus, totul e bine. N-ai nimic. N-ai avut niciodată. M-au sunat ieri seară şi am avut o discuţie lungă cu un specialist. Diagnosticul dat în America a fost complet eronat, în toţi aceşti ani… tu n-ai avut niciodată epilepsie. N-ai fost niciodată epileptic.

Danus nu era în stare să rostească niciun cuvânt. Mintea nu-i mai lucra, parcă era buimac, nu reuşea să-şi limpezească gândurile. Apoi, un singur gând.

— Dar… făcea mari eforturi să vorbească şi rămase uimit la auzul vocii sale gâjâite. Înghiţi în sec şi reluă: Dar leşinurile?

— Au fost provocate de virusul pe care l-ai contractat şi de febra foarte, foarte ridicată. Se pare că se întâmplă uneori. Şi ţie ţi s-a întâmplat. Dar nu e epilepsie. N-a fost niciodată. Dacă

n-ai fi fost aşa de bleg şi n-ai fi ţinut secretul, ai fi scăpat de toţi anii ăştia de suferinţă.

— N-am vrut să vă fac necazuri. Mă gândeam la Ian. N-am vrut să mai treceţi încă o dată prin aşa ceva.

— Am fi trecut şi prin foc şi prin stâncă, decât să ştim că eşti nefericit. Şi totul pentru nimic. Fără motiv. Eşti *sănătos.*

Sănătos. Niciodată epileptic. Nu avea nimic. Ca un vis urât şi la fel de înspăimântător, dar care nu se întâmplase niciodată în realitate. Era sănătos. Gata cu medicamentele, gata cu nesiguranţa. Uşurarea îl făcea să se simtă imponderabil, de parcă ar fi fost gata, în orice moment, să-şi ia zborul spre tavan. Acum, putea face orice. Se putea căsători cu Antonia. „Ah, Doamne, pot să mă însor cu Antonia şi putem avea copii; nici nu ştiu cum să-ţi mulţumesc. Îţi mulţumesc pentru acest miracol. Îţi sunt atât de recunoscător, n-am să încetez niciodată să-ţi fiu recunoscător. Îţi promit că n-am să uit niciodată. Îţi…“

— Vai, Danus, nu sta aşa acolo, ca o plăcintă. Nu înţelegi?

— Ba da, răspunse el, apoi adăugă: te iubesc.

Deşi era adevărat şi fusese întotdeauna adevărat, nu-şi mai amintea să-i mai fi spus vreodată acest lucru. Maică-sa izbucni imediat în lacrimi, o altă experienţă nouă, iar Danus o cuprinse în braţe şi o ţinu atât de strâns, încât ea se opri din plâns şi începu să gâfâie, căutându-şi o batistă. În cele din urmă, se desprinseră din îmbrăţişare şi ea îşi şterse nasul şi ochii, ducându-şi apoi o mână la cap, ca pentru a aranja nişte fire rebele.

— Ce proastă sunt, îi spuse ea. Ultimul lucru pe care mi-l doream era să încep să plâng. Dar era o veste aşa de minunată; tatăl tău şi cu mine am fost înnebuniţi că nu puteam să luăm legătura cu tine şi să te punem la curent, să te linişteşti. Dar acum ţi-am spus. Dar mai e ceva ce trebuie să ştii. Eu nu eram acasă, dar doamna Cooper a preluat mesajul şi mi l-a lăsat. Mă tem că e o veste tristă, dar sper să nu te necăjeşti prea tare…

Şi iată cum, sub ochii lui, redevenea aceeaşi femeie cu simţ practic. Momentul de emoţie şi afecţiune se terminase, deocamdată. Ascunzându-şi batista în mâneca puloverului, îl trase uşor pe Danus după ea, spre consola pe care era aşezat

telefonul, de unde luă blocnotesul pentru mesaje. Începu să-l răsfoiască.

Antonia.

Danus luă blocnotesul şi zări mesajul scris cu creionul, cu litere rotunjite, de către doamna Cooper.

> Antonia Hamilton a sunat ora 4 joi; zice că doamna Keeling a murit marţi; înmorm. ora 3 Temple Pudley sâmbătă d. a. crede că s-ar putea să vreţi să veniţi; sper că e corect.
>
> L. Cooper

Familia se adunase pentru înmormântarea mamei lor. Soţii Chamberlain au ajuns primii. Nancy cu maşina ei, iar George la volanul Roverului său solid, nu prea nou. Nancy purta un taior bleumarin şi o pălărie de fetru care îi venea uimitor de prost. Pe sub borul proeminent, îşi luase expresia unei femei îndurerate şi curajoase.

Olivia, îmbrăcată din decenţă şi pentru a-i da curaj cu costumul ei preferat din jerseu gri-închis, marca Jean Muir, îi întâmpină şi-i sărută pe amândoi. În cazul lui George, parcă ar fi sărutat un pumn strâns; mirosea a naftalină şi ceva antiseptic, parcă venea de la dentist. Ca pe nişte musafiri străini, îi conduse în salonul încălzit şi plin de flori. Ca unor musafiri, le făcu conversaţie, scuzându-se.

— Îmi pare rău că nu v-am putut invita pe amândoi la prânz. Dar, după cum probabil aţi văzut, doamna Plackett a pus masa în sufragerie pentru ceai şi am dat toate scaunele la perete, iar Antonia şi cu mine am pregătit sendvişuri toată dimineaţa. Am ciugulit şi noi câte ceva.

— Nu-ţi face griji. Ne-am oprit pe drum, la un local. Nancy se aşează, oftând uşurată, pe fotoliul mamei sale. Doamna Croftway e liberă astăzi, aşa că am lăsat copiii la nişte prieteni, în sat. Melanie nu mai putea de plâns. E distrusă de ce s-a întâmplat cu bunicuţa Pen. Biata copilă, e pentru prima dată când face cunoştinţă cu moartea. Faţă în faţă, vreau să zic.

Olivia nu găsi nicio replică potrivită. Nancy îşi scoase mănuşile negre.

— Unde e Antonia?

— E sus. Se schimbă.

George se uită la ceas.

— Ar face mai bine să se grăbească. E deja trei fără douăzeci şi cinci de minute.

— George, nu avem de mers decât cinci minute până la biserică.

— Poate. Dar cred că nu vrei să ajungem pe fugă, în ultimul moment. N-ar fi frumos.

— Dar mama? întrebă Nancy cu vocea şoptită. Unde e mama?

— E acolo, în biserică, pregătită în aşteptarea noastră, răspunse Olivia, în vervă. Domnul Bedway a propus o procesiune, care să pornească de acasă, dar am reuşit să-l fac să renunţe. Sper din inimă că sunteţi de acord.

— Şi Noel când vine?

— Trebuie să sosească în orice moment, cel puţin aşa sper. Vine cu maşina de la Londra.

— Sâmbăta se circulă greu, declamă George. Probabil că o să întârzie.

Dar sumbra lui profeţie nu se împlini. Cinci minute mai târziu, liniştea satului fu întreruptă de sunetele normale la venirea lui Noel: urnitul motorului, scârţâitul cauciucurilor pe pietriş când opri maşina, portiera trântită. Câteva clipe mai târziu se afla lângă ei, teribil de înalt, întunecat şi elegant, cu un costum gri care, cu siguranţă, fusese croit pentru mese scumpe, de afaceri, şi era puţin cam ostentativ pentru o simplă înmormântare de ţară.

Important era însă că se afla acolo. Nancy şi George rămaseră pe scaune, uitându-se la el, dar Olivia se ridică în picioare şi se duse să-l sărute. Mirosea a Eau Sauvage, nu a dezinfectant, şi se simţi recunoscătoare pentru acest mic noroc.

— Cum a fost drumul?

— Nu prea rău, dar cumplit de aglomerat. Bună, Nancy. Bună, George. Olivia, cine e tipul în costum albastru care-şi face de lucru prin garaj?

— Cred că e domnul Plackett. El va sta acasă, cât timp noi suntem la biserică.

Noel ridică din sprâncene.

— Te aştepţi să vină bandiţii?

— Nu, dar aşa e obiceiul pe aici. Doamna Plackett a insistat. Fie că poartă ghinion, fie că nu e *comme il faut* să laşi casa goală în timpul unei înmormântări. Aşa că l-a pus pe domnul Plackett să stea aici, să ţină focul aprins, să pună ibricele la fiert şi altele de felul ăsta.

— Ce mai organizare!

George se uită din nou la ceas. Nu mai avea răbdare.

— Eu cred că ar trebui să plecăm. Haide, Nancy.

Nancy se ridică în picioare şi se duse la oglinda agăţată deasupra biroului mamei sale, să-şi potrivească mai bine pălăria aceea îngrozitoare. Apoi îşi puse mănuşile.

— Dar Antonia?

— Mă duc s-o chem, spuse Olivia, dar Antonia era deja jos, în bucătărie, aşteptându-i, cocoţată pe masa lustruită de bucătărie şi stând de vorbă cu domnul Plackett, sosit şi el pentru a-şi lua în primire rolul de îngrijitor al casei. Când ceilalţi intrară în bucătărie, Antonia sări jos de pe masă şi le zâmbi politicos. Era îmbrăcată cu o fustă de bumbac, în dungi albastre şi albe, şi o bluză albă, cu un volănaş la gât, peste care îşi pusese un pulover bleumarin. Părul lucios, strălucitor, era strâns la spate într-o coadă de cal, legată cu o bentiţă bleumarin. Părea o şcolăriţă timidă şi era înspăimântător de palidă.

— Te simţi bine? o întrebă Olivia.

— Da, sigur că da.

— George spune că e timpul să mergem…

— Sunt gata.

Olivia porni înainte, ieşind pe platforma din faţa casei, în soarele palid, neumbrit de nori. Ceilalţi o urmau, formând un grup mic şi sumbru. În clipa în care păşiră pe aleea pietruită, alte sunete răsunară în aer: dangătul grav al clopotului bisericii. Vuietul său măsurat răsuna peste sat şi un stol de păsări speriate se risipiră care încotro, peste vârfurile copacilor. „Sună clopotele pentru mama“, îşi spuse Olivia şi, dintr-odată, totul deveni dureros de real. Se opri, aşteptând-o

pe Nancy, care se chinuia s-o ajungă din urmă. În clipa aceea o văzu pe Antonia oprindu-se locului ca trăsnită. O mai văzuse şi altă dată palidă, dar acum era albă ca hârtia.

— Antonia, ce s-a întâmplat?

— Am… am uitat ceva, răspunse Antonia, cuprinsă de panică.

— Ce-ai uitat?

— Eu… ăă… o batistă. N-am o batistă. Trebuie să-mi iau batista. Nu mă aşteptaţi, luaţi-o înainte… vă prind eu din urmă…

Şi o luă la fugă înapoi, spre casă.

— Ce purtare neobişnuită, spuse Nancy. Are ceva?

— Nu cred. E supărată. Poate că ar trebui s-o aştept…

— Nu poţi aştepta, îi spuse George categoric. Nu mai e timp de aşteptat. O să întârziem. Antonia o să se descurce. O să-i ţinem un loc. Haide, să mergem, Olivia…

Dar pe când stăteau aşa, ezitând, se mai întâmplă ceva: o maşină venea mult prea repede prin sat. Îşi făcu apariţia de după colţul străzii, în dreptul localului, încetini şi opri la numai câţiva paşi de poarta deschisă de la Podmore's Thatch. Un Ford Escort verde-închis, necunoscut. Amuţiţi de mirare, cu toţii îşi îndreptară privirile într-acolo, în timp ce şoferul coborî şi închise portiera cu zgomot. Un tânăr necunoscut, ca şi maşina lui. Un bărbat pe care Olivia nu-l mai văzuse niciodată.

Băiatul rămase pe loc. Toţi se holbau la el, dar nimeni nu spunea nimic şi el fu acela care rupse tăcerea.

— Îmi pare rău că am sosit aşa de brusc şi aşa de târziu. Am avut mult de mers. O privi pe Olivia şi-i văzu uluirea oglindită în ochi. Îi zâmbi, apoi reluă: Nu cred că ne-am întâlnit. Dumneavoastră trebuie să fiţi Olivia. Eu sunt Danus Muirfield.

Da, bineînţeles. Înalt ca Noel, dar mai bine făcut, cu umerii laţi şi faţa foarte bronzată de soare. Un tânăr foarte atrăgător, şi Oliviei nu-i trebui mai mult de-o clipă pentru a-şi da seama de ce se ataşase mama ei atât de mult de el. Danus Muirfield. Cine altul?

— Am crezut că eşti în Scoţia, spuse ea, la întâmplare.

— Am fost, până ieri. Abia ieri am aflat de doamna Keeling. Îmi pare teribil de rău…

— Chiar acum plecam spre biserică. Dacă…

O întrerupse:

— Unde e Antonia?

— S-a întors acasă. Uitase ceva. Nu cred să întârzie mult. Dacă vrei să aştepţi, domnul Plackett e în bucătărie…

George, ajuns la capătul răbdării, nu mai suporta să asculte.

— Olivia, nu avem timp să stăm la taclale. Nu se pune problema să mai aşteptăm. Trebuie să mergem. Acum. Iar tânărul acesta ar putea s-o convingă pe Antonia să se grăbească, să nu cumva să întârzie. Haide, n-are rost să mai stăm aici…

Cu aceste cuvinte, îi trase pe toţi după el, ca pe nişte oi.

— Unde o găsesc pe Antonia? întrebă Danus.

— Cred că în camera ei, îi răspunse Olivia peste umăr. O să vă ţinem locuri la amândoi.

Danus îl găsi pe domnul Plackett aşezat la masa din bucătărie, citind paşnic ştirile de la curse.

— Unde e Antonia, domnule Plackett?

— S-a dus sus. Mi s-a părut că plânge.

— Vă supăraţi dacă merg s-o caut?

— Nu văd care să fie supărarea, spuse domnul Plackett.

Danus îl lăsă şi o luă la fugă pe scara îngustă, strigând-o pe nume. Neobişnuit cu aşezarea camerelor de la etaj, deschise uşi, găsi o baie şi o debara. O strigă din nou. Porni de-a lungul culoarului micuţ şi deschise o a treia uşă, care dădea într-un dormitor, vizibil ocupat, dar care era acum gol. De cealaltă parte se mai afla o uşă, care ducea spre celălalt capăt al casei. Fără să bată, o deschise brusc şi acolo o găsi, în sfârşit, aşezată pe marginea patului, stingheră şi hohotind de plâns.

Bucuria îi dădu aripi lui Danus.

— Antonia!

Din doi paşi, ajunse lângă ea, se aşeză şi o cuprinse în braţe, ţinându-i capul pe umărul lui, sărutând-o pe creştet, pe frunte, pe ochii umflaţi şi plini de lacrimi. Avea obrajii umezi şi săraţi,

iar el o ţinea strâns şi nu conta decât că o regăsise şi că o iubea mai mult decât orice în lume şi că niciodată, niciodată nu va mai sta departe de ea.

— Nu m-ai auzit când te-am strigat? o întrebă el, în cele din urmă.

— Ba da, dar nu-mi venea să cred că e adevărat. Numai clopotul acela îngrozitor îmi răsuna în urechi. A fost totul bine până când a început să bată… iar eu am crezut că leşin. N-am putut să merg mai departe cu ceilalţi. Mi-e aşa de dor de ea. Totul e îngrozitor fără ea. Ah, Danus, a murit şi o iubeam aşa de mult… Şi mi-e dor de ea. Mi-e dor de ea tot timpul…

— Ştiu, spuse el. Ştiu.

Continuă să suspine pe umărul lui.

— Totul a fost îngrozitor. De când ai plecat. Groaznic. Nu era nimeni…

— Îmi pare rău…

— Şi m-am gândit atât de mult la tine! Tot timpul. Te-am auzit când ai strigat, dar nu-mi venea să cred… că eşti chiar tu. Se auzea doar clopotul acela îngrozitor şi am crezut că e doar imaginaţia mea. Doream aşa de mult să fii aici!

Danus nu-i spuse nimic. Ea continuă să plângă, dar începuse să se liniştească. Criza trecuse. După câteva clipe, slăbi strânsoarea şi ea se trase înapoi, ridicându-şi privirea spre el. O şuviţă de păr îi alunecase pe frunte şi el i-o netezi cu grijă, apoi îi dădu batista lui curată. O privi cu tandreţe, în timp ce ea îşi ştergea ochii şi îşi sufla nasul, cu poftă, ca un copil.

— Dar, Danus, unde ai fost? Ce s-a întâmplat? De ce n-ai telefonat?

— Ne-am întors la Edinburgh abia ieri la prânz. Era prea frumos acolo, la pescuit, ca să nu mai stăm o zi, şi n-am putut să-l refuz pe Roddy. Când am ajuns acasă, mama mi-a dat mesajul tău. Dar de fiecare dată când am încercat să sun, era ocupat.

— Sună întruna.

— Până la urmă mi-am spus, la naiba, şi am sărit în maşina mamei şi am pornit încoace.

— Cu maşina, repetă ea. Îi trebuiră câteva secunde pentru a înţelege sensul acestor cuvinte. *Cu maşina?* Ai condus chiar tu?

— Da. Pot să conduc din nou. Şi pot să mă fac praf de beat dacă vreau. Totul e în regulă. Nu sunt epileptic şi n-am fost niciodată. Totul a început de la un diagnostic greşit, dat de doctorul din Arkansas. Eram bolnav. O vreme am fost foarte bolnav. Dar nu era epilepsie.

O clipă, Danus se temu că Antonia va izbucni din nou în lacrimi. Dar ea nu făcu decât să-l cuprindă cu braţele pe după gât, îmbrăţişându-l atât de strâns încât el se întrebă dacă n-avea să moară sufocat.

— Ah, Danus, dragul meu, e un miracol.

Cu gesturi delicate, se desprinse din îmbrăţişarea ei, fără să-i lase însă mâinile.

— Şi asta nu-i tot. E doar începutul. Un nou început, pentru amândoi, pentru că, orice aş face, vreau să fim împreună. Nu ştiu ce se va întâmpla şi încă nu am nimic să-ţi ofer, dar, te rog, dacă mă iubeşti, să nu ne mai despărţim niciodată.

— Nu. Să nu ne mai despărţim. Niciodată.

Nu mai plângea, uitase de lacrimi şi era iarăşi draga lui Antonia.

— O să ne cumpărăm centrul de grădinărit. Vedem noi cum şi când. Găsim noi bani pe undeva…

— Eu nu vreau să te duci la Londra şi să te faci manechin.

— Nici prin cap nu-mi trece, nici dacă mă rogi. Cred că există şi alte feluri de a strânge bani. Dintr-odată, îi veni o idee strălucită. Ştiu. Am să vând cerceii. Cerceii mătuşii Ethel. Valorează cel puţin patru mii de lire… Ştiu că nu e prea mult, dar ar fi un început, nu? Ne-ar asigura o bază. Iar Penelope nu s-ar supăra. Când mi i-a dat, mi-a spus chiar ea că pot să-i vând, dacă vreau.

— Nu vrei să-i păstrezi? Să-ţi amintească de ea?

— Of, Danus! N-am nevoie de cercei ca să-mi amintesc. Am o mie de lucruri care-mi aduc aminte de ea.

Tot timpul cât stătuseră de vorbă, clopotul de la biserică bătuse fără întrerupere. Ding, dang, dong, peste sat. Dintr-odată, însă, se opri. Se uitară unul la altul.

— Trebuie să mergem, spuse el. Trebuie să fim acolo. Nu putem să întârziem.

— Nu, bineînţeles.

Se ridicară în picioare. Liniştită, Antonia îşi strânse repede părul şi îşi trecu degetele peste obraji.

— Se vede că am plâns?

— Puţin. N-o să observe nimeni.

Se întoarse de la oglindă.

— Sunt gata, îi spuse, iar el o luă de mână şi, împreună, ieşiră din cameră.

Pe când membrii familiei se îndreptau spre biserică, dangătul clopotului se auzea tot mai tare, deasupra capetelor lor, acoperind orice alt sunet din sat. Olivia zări maşinile parcate lângă trotuar şi micul şir de oameni care îşi făceau drum dincolo de poartă, pe cărarea dintre mormintele străvechi, înclinate.

Ding, dang, dong.

Olivia se opri o clipă, să schimbe câteva cuvinte cu domnul Bedway, apoi îi urmă pe ceilalţi în biserică. După căldura de afară, răcoarea zidurilor reci, de piatră, îi dădu fiori. Parcă ar fi intrat într-o peşteră; se simţea un miros puternic de igrasie, care te făcea să te gândeşti la veghea morţii. Acordurile orgii răsunau maiestuos. Dar atmosfera nu era în totalitate sumbră, căci fata din Pudley îşi făcuse treaba şi buchete de flori de primăvară se vedeau peste tot. Biserica, fiind foarte mică, era plină. Acest lucru o linişti pe Olivia, căci se simţea întotdeauna deprimată la vederea stranelor goale. În timp ce străbăteau naosul, clopotele încetară să mai bată. În liniştea deplină, se auzeau paşii lor pe dalele de piatră. Cele două bănci din faţă erau goale, iar ei luară loc, umplându-le. Olivia, Nancy, George şi Noel. Acesta era momentul de care se temuse Olivia căci, lângă treptele altarului, stătea sicriul. Ca o laşă, îşi feri privirea, uitându-se în jur. Risipite printre figurile necunoscute, de localnici, locuitori din Temple Pudley, presupunea ea, veniţi să aducă un ultim omagiu, descoperi şi alte feţe, cunoscute de mulţi ani. Familia Atkinson, din Devon;

domnul Enderby, de la firma Enderby, Loosey & Thring; Roger Wimbush, portretistul care, cu mulţi ani în urmă, pe când era student, închiriase vechiul atelier al lui Lawrence Stern din Oakley Street. O văzu pe Lalla, apoi pe Willi Friedmann, distinşi ca-ntotdeauna, cu feţele lor de refugiaţi cultivaţi. O văzu pe Louise Duchamp, teribil de şic în costumul negru ca smoala; Louise, fiica lui Charles şi Chantal Rainier şi una din cele mai vechi prietene ale lui Penelope, care făcuse drumul lung de la Paris până în Anglia, pentru a fi aici. Louise îşi ridică privirea şi, întâlnindu-i ochii, îi zâmbi. Olivia îi întoarse zâmbetul, impresionată că Louise se simţise obligată să facă atâta drum şi recunoscătoare pentru prezenţa ei.

După ce clopotele încetaseră să mai bată, începuse muzica, risipind liniştea din biserică. Doamna Tillingham cânta la orgă, aşa cum promisese. Orga din Temple Pudley nu era dintre cele mai bune, fiind veche şi lipsită de forţă, ca un om bătrân, dar nici chiar aceste defecte nu reuşeau să afecteze perfecţiunea calmă a melodiei *Eine Kleine Nacht Muzik.* Mozart. Preferatul mamei. Oare doamna Tillingham ştiuse, ori fusese doar o alegere inspirată?

O zări pe Rose Pilkington, aproape de nouăzeci de ani, dar gătită, ca de obicei, purtând o capă neagră de catifea şi o pălărie violet, de pai, atât de uzată, parcă ar fi făcut de două ori înconjurul lumii. Probabil aşa şi era. Faţa ei liniştită, zbârcită ca o nucă, ochii ei cu privirea pierdută păreau să exprime acceptarea tihnită a tuturor lucrurilor ce se întâmplaseră şi a celor ce aveau să se întâmple. Numai uitându-se la Rose, şi Olivia se simţi ruşinată de laşitatea ei. Îşi îndreptă capul, ascultă muzica, privi, în sfârşit, sicriul mamei. Dar nu se vedea mai nimic, pentru că era acoperit cu flori.

Din spatele bisericii, dinspre uşa deschisă, se auziră paşi şi voci şoptite. Paşii se apropiară cu grijă şi, întorcându-se, Olivia îi văzu pe Danus şi pe Antonia, strecurându-se pe banca liberă din spatele lor.

— Aţi reuşit să ajungeţi.

Antonia se aplecă în faţă. Părea să-şi fi revenit şi era iarăşi îmbujorată în obraji.

— Îmi pare rău că am întârziat, şopti ea.
— Aţi ajuns la timp.
— Olivia… el e Danus.
— Ştiu, răspunse Olivia, zâmbind.

Departe, deasupra capetelor lor, orologiul din turn bătu de ora trei.

Slujba aproape se încheiase şi, după rostirea scurtei predici, domnul Tillingham anunţă imnul. Doamna Tillingham cântă primele acorduri şi enoriaşii, cu cărţile de imnuri la îndemână, se ridicară în picioare.

Pentru toţi sfinţii care odihnesc în pace
Care şi-au mărturisit credinţa în faţa lumii,
O, Iisuse, fie ca numele lor să fie pe veci binecuvântat,
Aleluia.

Sătenii din Temple Pudley cunoşteau melodia şi vocile lor puternice se ridicară până la grinzile mâncate de cari. Poate că nu era imnul cel mai potrivit pentru o înmormântare, dar Olivia îl alesese pentru că era singurul despre care ştia că-i plăcuse mamei ei într-adevăr. Nu trebuia să uite niciunul din lucrurile care-i plăcuseră mamei; nu numai muzica frumoasă şi felul în care îşi primea oaspeţii, în care avea grijă de flori, sau lungile discuţii la telefon în clipa în care îţi doreai cel mai mult să-i auzi vocea. Dar şi alte lucruri – râsul şi tăria de caracter, toleranţa şi dragostea. Olivia ştia că nu trebuie să lase să dispară aceste lucruri minunate din viaţa ei, numai pentru că mama ei nu mai era. Pentru că, dacă le pierdea, partea bună a personalităţii ei complexe avea să se veştejească şi să moară şi nu i-ar mai fi rămas decât inteligenţa din născare şi ambiţia încrâncenată, care nu-i dădea pace. Niciodată nu se gândise la siguranţa unei căsnicii, dar avea nevoie de bărbaţi – dacă nu ca amanţi, măcar ca prieteni. Pentru a primi dragoste, trebuia să fie mereu pregătită să dăruiască dragoste, altfel avea să sfârşească bătrână, singură şi acră, cu o limbă ascuţită şi, probabil, fără niciun prieten pe lume.

Dar următoarele luni nu aveau să fie uşoare. Cât timp mama era în viaţă, ştia că o mică parte din ea rămânea un copil

dorit şi adorat. Poate că nimeni nu devine pe deplin matur, până la moartea mamei sale.

Tu ai fost Stânca lor, Fortăreaţa şi forţa lor,
Tu, Doamne, Călăuza lor într-o luptă dreaptă.

Cânta. Tare. Nu pentru că avea o voce sonoră, ci pentru că, asemenea unui copil care fluieră în întuneric, o ajuta să-şi adune curajul.

Tu, în întunericul cel mai cumplit, ai fost singura lor
Lumină adevărată.
Aleluia.

Nancy izbucni în lacrimi. Pe toată durata slujbei reuşise să se abţină, dar, dintr-odată, nu-i mai păsa şi le lăsă să curgă. Suspina zgomotos, penibil pentru ceilalţi, dar nu putea face nimic, decât, din când în când, să-şi sufle nasul cu putere. Nu mai era mult şi avea să termine toate şerveţelele, pe care, din prevedere, le pusese în poşetă.

Mai mult decât orice, îşi dorea să se fi întâlnit încă o dată cu mama ei… sau măcar să fi vorbit cu ea… după acea ultimă, îngrozitoare conversaţie la telefon, când maică-sa îi sunase din Cornwall, să le ureze, plină de voioşie, sărbători fericite. Însă mama se purtase foarte ciudat şi unele lucruri trebuiau, evident, spuse pe faţă, deschis. Dar, în cele din urmă, mama îi trântise telefonul în nas lui Nancy şi, până să aibă Nancy timpul sau posibilitatea să clarifice lucrurile între ele, mama murise.

Nancy nu se judeca pe sine. Dar de curând, trezindu-se în miez de noapte, avusese un ciudat sentiment de singurătate şi, în întuneric, plânsese. Plângea şi acum, fără să-i pese de ce zice lumea, sau dacă ceilalţi îi ascultau durerea. Durerea era evidentă şi nu-i era ruşine. Lacrimile curgeau şi ea nu făcea niciun efort să le oprească, încât curgeau şuvoi, umezind cenuşa grea, fierbinte a propriei vinovăţii nemărturisite.

O, fie ca ostaşii Tăi, credincioşi, sinceri şi curajoşi
Să se lupte asemenea sfinţilor, care au luptat odată cu nobleţe,
Fie ca ei să câştige coroana de aur a învingătorului.

Aleluia.

Noel nu cânta alături de ceilalţi, nici măcar nu încercase să ia o carte de imnuri în mână. Stătea nemişcat, la capătul stranei, cu o mână în buzunarul jachetei şi cu cealaltă sprijinită de balustrada de lemn din faţa lui. Pe chipul său frumos nu se citea nimic şi nimeni nu şi-ar fi putut imagina ce gândea.

O, binecuvântată comuniune! Prietenie divină!
Noi suntem slabi în luptă, ei strălucesc de glorie.

Doamna Plackett, aflată către ieşirea din biserică, îşi unise glasul în imnul cel vesel. Ţinea cărticica sus şi îşi umflase pieptul şi aşa bogat. Era o slujbă minunată. Muzică, flori, iar acum, un imn înălţător… exact ce i-ar fi plăcut doamnei Keeling. Şi ce bine ieşiseră lucrurile. Venise tot satul. Familia Sawcombe, domnul şi doamna Hodgins, de la hanul Sudeley. Domnul Kitson, bancherul de la Pudley şi Tom Hadley, care ţinea chioşcul de ziare şi reviste, plus alţi zece-cincisprezece oameni. Iar familia se ţinea tare, cu excepţia doamnei Chamberlain, care suspina s-o audă toată lumea. Doamna Plackett nu credea în manifestarea emoţiilor. „Păstrează totul pentru tine“, fusese deviza ei dintotdeauna. Acesta era, de altfel, unul din motivele pentru care ea şi doamna Keeling fuseseră prietene aşa de bune. O adevărată prietenă, doamna Keeling. Avea să lase un gol în sufletul doamnei Plackett. Acum, în timp ce privea în jur, în biserica aglomerată, începu să calculeze în minte. Câţi dintre ei aveau să se întoarcă acasă, la ceai? Patruzeci? Poate chiar patruzeci şi cinci. Cu puţin noroc, domnul Plackett îşi va fi amintit să pună ibricele pe foc.

Căci toţi sunt Una în Tine, pentru că toţi sunt Ai Tăi.
Aleluia.

Doamna Plackett spera ca prăjitura cu fructe să ajungă.

15
DOMNUL ENDERBY

Pe la cinci şi un sfert ceaiul de după funeralii se terminase, ultimii mohicani îşi luaseră rămas-bun şi plecaseră acasă. După ce îi condusese, Olivia rămase în uşă, urmărind cum ultima maşină dădea colţul şi apoi, oarecum uşurată, se întoarse în casă. În bucătărie, activitatea nu încetase. Domnul Plackett şi Danus care, în ultima jumătate de oră, dirijaseră traficul şi se străduiseră să rezolve problema maşinilor parcate aiurea, intraseră acum în casă şi le ajutau, pe doamna Plackett şi pe Antonia, să strângă şi să spele serviciile folosite la ceai. Doamna Plackett era la chiuvetă, intrată până la coate în apa cu detergent. Domnul Plackett, amabil ca de obicei, stătea lângă ea şi ştergea ceainicul de argint. Maşina de spălat vase duduia şi Danus apăru cu o altă tavă plină de ceşti şi farfurioare, în timp ce Antonia scotea aspiratorul din debara.

Olivia se simţea inutilă şi nu ştia ce să facă.

— Eu ce pot să fac? o întrebă pe doamna Plackett.

— Absolut nimic, răspunse doamna Plackett, fără să se întoarcă; aşeza farfurioarele pe rafturi cu viteza şi exactitatea unui robot. Când sunt mai multe mâini, treaba merge mai bine, asta-i părerea mea.

— Masa a fost excelentă. Şi n-a mai rămas nicio firimitură din prăjitura cu fructe.

Doamna Plackett nu avea nici timp şi nici chef de taclale.

— De ce nu vă duceţi în salon, să vă odihniţi? Doamna Chamberlain, fratele dumneavoastră şi celălalt domn sunt acolo. Încă zece minute şi sufrageria va fi iarăşi curată, gata pentru întâlnirea dumneavoastră.

Propunerea era excelentă şi Olivia nu făcu niciun comentariu. Era foarte obosită şi o durea spatele, de atâta stat

în picioare. Trecând prin hol, se gândi să se strecoare sus, pe scări, să facă o baie fierbinte şi pe urmă să se bage în pat, sub aşternuturile răcoroase, cu perne moi şi să citească o carte. Mai târziu, îşi promise ea. Ziua încă nu se terminase. Mai târziu.

În salonul unde orice urmă a tratației dispăruse, îi găsi pe Noel, Nancy şi domnul Enderby, aşezaţi confortabil şi discutând politicos. Nancy şi domnul Enderby se aşezaseră pe fotoliile din faţa căminului, dar Noel îşi ocupase locul obişnuit, cu spatele la foc şi umerii sprijiniţi de poliţa căminului. Când apăru Olivia, domnul Enderby se ridică în picioare. Era un bărbat puţin peste patruzeci de ani, dar chelise complet; purta ochelari fără ramă şi haine sobre, ceea ce îl făcea să pară mai bătrân. Cu toate astea, purtarea lui era relaxată şi firească şi, pe parcursul după-amiezii, Olivia observase cum făcuse cunoştinţă cu alţi musafiri, cum umpluse cănile cu ceai şi împărţise sendvişuri şi prăjituri. În plus, îşi găsise timp să stea de vorbă cu Danus, lucru foarte drăguţ, pentru că Nancy şi Noel se hotărâseră să-l ignore. Vacanţa în Cornwall, pe banii mamei şi extravaganţa nemaiauzită de a sta la hotelul Sands nu puteau fi uitate aşa de uşor.

— Îmi pare rău, domnule Enderby, mă tem că am cam întârziat.

Cu aceste cuvinte, se lăsă pe marginea canapelei, iar domnul Enderby se aşeză şi el, din nou.

— Nu-i nimic. Nu mă grăbesc.

Din sufragerie se auzea aspiratorul.

— Nu trebuie decât să cureţe firimiturile şi apoi putem începe. Spune-mi, Noel, ai vreo întâlnire urgentă la Londra?

— În seara asta nu.

— Tu, Nancy? Te grăbeşti?

— Nu tocmai. Dar trebuie să-i iau pe copii şi am promis să nu întârzii.

Nancy, după ce hohotise tot timpul slujbei, îşi revenise şi acum părea din nou destul de senină. Poate pentru că îşi scosese pălăria. George plecase, după ce-şi luase rămas-bun încă din biserică, petrecut de Nancy, care îl avertizase, cu voce tare, să conducă cu grijă şi să transmită salutările ei

arhidiaconului. George promisese să facă şi una, şi cealaltă.

— … Şi aş prefera să ajung înainte să se întunece. Nu pot să sufăr să merg de una singură noaptea.

Zgomotul aspiratorului încetă. Îndată, uşa se deschise şi doamna Plackett îşi arătă capul, încă acoperit cu pălăria de la înmormântare.

— Cu asta, basta, domnişoară Keeling.

— Vă mulţumesc nespus, doamnă Plackett.

— Dacă nu vă deranjează, domnul Plackett şi cu mine am porni spre casă.

— Bineînţeles. Nici nu ştiu cum să vă mulţumesc.

— A fost plăcerea mea. Ne vedem mâine.

Cu aceste cuvinte, ieşi. Nancy se încruntă.

— Mâine e duminică. De ce vine mâine?

— Mă ajută să fac curăţenie în camera mamei, spuse Olivia, şi se ridică în picioare. Mergem?

Îi conduse în sufragerie. Totul era pus în ordine şi masa era acoperită cu o faţă de masă de postav verde. Noel ridică din sprâncene.

— Parcă ar fi o şedinţă de consiliu.

Nimeni nu făcu niciun comentariu. Se aşezară, domnul Enderby în capul mesei, Noel şi Olivia de o parte şi de cealaltă. Nancy se aşeză lângă Noel. Domnul Enderby îşi deschise servieta şi scoase fel de fel de hârtii, pe care le puse pe masă, în faţa lui. Atmosfera era foarte oficială, iar el conducea discuţia. Toţi ceilalţi aşteptau să înceapă.

Domnul Enderby îşi drese glasul.

— În primul rând, vă sunt recunoscător pentru că aţi fost cu toţii de acord să rămâneţi după funeraliile mamei dumneavoastră. Sper că nu s-au creat niciun fel de probleme din acest motiv. Bineînţeles că nu este strict necesară citirea testamentului, în cadru oficial, dar am considerat că este un prilej oportun acum, când vă aflaţi cu toţii sub acelaşi acoperiş, să vă aduc la cunoştinţă modul în care mama dumneavoastră a hotărât să dispună de averea sa şi, dacă este necesar, să vă explic tot ceea ce nu veţi înţelege în totalitate. Acum…

Dintre hârtiile aşezate în faţa sa, domnul Enderby scoase un

plic lunguieţ, din care extrase un document greu, împăturit, îl despături şi îl aşeză pe masă. Olivia observă că Noel îşi întoarse capul, începând să-şi studieze unghiile, ca şi cum n-ar fi vrut să fie surprins trăgând cu coada ochiului, ca un şcolar care trişează la examen.

Domnul Enderby îşi aşeză mai bine ochelarii pe nas.

— „Acesta este ultimul testament, cu voia doamnei Penelope Sophia Keeling, născută Stern, datat în 8 iulie, 1980." Dacă nu vă deranjează, spuse domnul Enderby, ridicându-şi privirea, n-am să citesc cuvânt cu cuvânt, ci am să amintesc doar dorinţele mamei dumneavoastră, în ordinea în care au fost exprimate.

Cu toţii aprobară cu un gest al capului. El continuă.

— Pentru început, există doi beneficiari din afara familiei. Pentru doamna Florence Plackett, domiciliată în Hodges Road, numărul 43, Pudley, Gloucestershire, suma de două mii de lire. Iar pentru doamna Doris Penberth, domiciliată în Wharf Lane numărul 7, Porthkerris, Cornwall, cinci mii de lire.

— Ce minunat, spuse Nancy, aprobând, pentru prima dată, generozitatea mamei sale. Doamna Plackett a fost extraordinară. Nici nu-mi pot imagina ce s-ar fi făcut mama fără ea.

— Şi nici fără Doris. Doris a fost cea mai dragă prietenă a mamei. Au trecut prin război împreună; au devenit foarte apropiate.

— Cred, spuse domnul Enderby, că am cunoscut-o pe doamna Plackett, dar mi se pare că doamna Penberth nu a fost astăzi cu noi.

— Nu. Nu a putut veni. Ne-a telefonat să ne explice. Soţul ei era bolnav şi s-a temut să-l lase singur. Dar a fost foarte îndurerată.

— În acest caz, voi scrie câte o scrisoare celor două doamne şi le voi anunţa despre prevederea din testament, spuse domnul Enderby şi notă ceva pe o foaie de hârtie. Acum, după ce am rezolvat aceste lucruri, să revenim la problemele de familie.

Noel se lăsă pe spate în scaun, duse mâna la buzunarul de

la piept şi scoase de acolo un stilou de argint. Începu să se joace cu el, deschizându-i şi închizându-i capacul cu degetul mare.

— Pentru început, este vorba de câteva obiecte de mobilier, pe care dânsa a dorit să le păstraţi. Pentru Nancy, masa şi canapeaua Regency din dormitor. Cred că mama dumneavoastră o folosea ca măsuţă de toaletă. Pentru Olivia, biroul din salon, fostă proprietate a tatălui doamnei Keeling, regretatul Lawrence Stern. Iar pentru Noel, masa din sufragerie şi setul de opt scaune de sufragerie. Presupun că este vorba de cele pe care stăm acum.

Nancy se întoarse spre fratele ei.

— Unde ai să le pui, în vizuina aia de apartament în care stai? N-ai loc acolo nici pentru un ac.

— Poate că am să-mi cumpăr alt apartament.

— Va trebui să aibă sufragerie.

— Va avea, îi reteză el vorba. Vă rog să continuaţi, domnule Enderby.

Dar Nancy nu terminase ce avea de spus.

— Asta e *tot?*

— Nu înţeleg, doamnă Chamberlain.

— Vreau să spun… bijuteriile ei?

„Gata, a început“, gândi Olivia.

— Mama nu a avut niciun fel de bijuterii. Şi-a vândut inelele mai demult, ca să plătească datoriile tatălui nostru.

Nancy se crispă, aşa cum se întâmpla de fiecare dată când Olivia vorbea cu duritate despre dragul ei tătic. N-avea sens să spună lucrurile astea, să fie aşa de directă în faţa domnului Enderby.

— Dar cerceii mătuşii Ethel? Cei pe care i-a lăsat mamei? Cred că valorează pe puţin cinci mii de lire. Nu există nicio referire la ei?

— Mama îi dăduse deja, îi spuse Olivia. Antoniei.

La auzul acestor vorbe, se lăsă tăcerea. Noel reluă discuţia, punându-şi un cot pe masă şi trecându-şi, disperat, degetele prin păr.

— Ah, Dumnezeule mare…

Peste masa acoperită cu postav verde, Olivia şi sora ei se priviră drept în ochi. Ochii albaştri ai lui Nancy se făcuseră mari, strălucind de furie. I se ridicase tot sângele în obraji. În cele din urmă, vorbi:

— Sper că nu e adevărat.

— Mă tem, interveni domnul Enderby pe un ton măsurat, că aşa este. Doamna Keeling a oferit cerceii Antoniei, în timp ce se aflau împreună în vacanţă, în Cornwall. Mi-a vorbit despre acest cadou în ziua în care a venit să mă vadă la Londra, cu o zi înainte de deces. A fost categorică, rugându-mă să fac în aşa fel încât să nu existe nicio discuţie în această privinţă, niciun dubiu legat de proprietatea asupra lor.

— Dar *tu* de unde ai ştiut, o întrebă Nancy pe Olivia, că mama a făcut aşa ceva?

— Mi-a scris o scrisoare, ca să-mi spună.

— Trebuiau să ajungă la Melanie.

— Nancy, Antonia a fost foarte bună cu mama, iar mama ţinea mult la ea. Antonia i-a făcut ultimele săptămâni de viaţă foarte fericite. Şi s-a dus în Cornwall cu ea, ceea ce niciunul din noi nu s-a obosit să facă.

— Vrei să spui că ar trebui să-i fiu recunoscătoare pentru *asta?* Eu cred că te-ai ţicnit…

— Antonia *este* recunoscătoare…

Cearta ar fi putut continua la nesfârşit, dacă domnul Enderby nu i-ar fi pus capăt printr-o tuse discretă. Nancy se retrase într-o tăcere ultragiată, în timp ce Olivia răsuflă uşurată. Pentru moment, se terminase – dar era absolut sigură că lucrurile nu aveau să se liniştească niciodată, iar soarta cerceilor mătuşii Ethel avea să fie pusă pe tapet şi plânsă multă vreme de acum înainte.

— Îmi pare rău, domnule Enderby. Vă ţinem în loc cu vorbăria noastră. Vă rog, continuaţi.

Îi mulţumi din priviri şi reluă.

— Acum, am ajuns la partea legată de proprietăţi. Când doamna Keeling a făcut acest testament, a insistat asupra faptului că nu doreşte să existe niciun fel de neînţelegeri în ceea ce priveşte împărţirea bunurilor sale. În consecinţă, am

căzut de acord ca totul să fie vândut, iar suma obţinută să fie împărţită în trei. Pentru aceasta, era necesar să fie numiţi administratorii proprietăţii şi s-a decis ca executorii testamentari, firma Enderby, Looseby & Thring să se ocupe de această problemă. Sunteţi lămuriţi, sunteţi de acord? Bine. În acest caz… Domnul Enderby începu să citească: „Las la dispoziţia administratorilor averea mea mobilă şi imobilă, pentru ca aceasta să fie vândută, licitată şi astfel transformată în bani“. Da, doamnă Chamberlain?

— Nu înţeleg ce înseamnă asta.

— Înseamnă toate bunurile doamnei Keeling, incluzând această casă şi ceea ce se găseşte în ea, portofoliul de acţiuni şi stocuri, cât şi contul bancar curent.

— Toate se vând, apoi se adună şi se împart la trei?

— Exact. Bineînţeles, după ce se aplică impozitele, taxele curente şi taxele de timbru, ca şi cheltuielile de înmormântare.

— Sună teribil de complicat.

Noel duse mâna la buzunar şi scoase de acolo agenda personală. O deschise la o pagină goală şi desfăcu capacul stiloului.

— Domnule Enderby, poate ne puteţi lămuri, ca să facem un calcul aproximativ.

— Foarte bine. Să începem cu casa. Podmore's Thatch, cu anexele sale şi grădina bine întreţinută valorează, probabil, cel puţin două sute cincizeci de mii. Mama dumneavoastră a plătit o sută douăzeci de mii pentru ea, dar asta se întâmpla acum cinci ani şi valoarea proprietăţilor a crescut considerabil între timp. În plus, este o proprietate atractivă şi foarte aproape de Londra. Despre ceea ce se găseşte în casă nu pot fi sigur. Zece mii de lire, poate. Apoi, în acest moment, valoarea portofoliului de acţiuni al doamnei Keeling este de aproximativ douăzeci de mii de lire.

— Aşa de mult? se miră Noel, fluierând uşor. Nu mi-am închipuit.

— Nici eu, spuse Nancy. De unde provin banii ăştia?

— Reprezintă debitul rămas după vânzarea casei din Oakley Street. Investit cu grijă, după ce mama dumneavoastră

a cumpărat Podmore's Thatch.

— Înţeleg.

— Dar contul curent?

Noel îşi trecuse toate acele cifre în agendă şi murea de curiozitate să le adune şi să obţină valoarea totală.

— Contul curent este acum ridicat, datorită adăugării a o sută de mii de lire, rezultate din vânzarea celor două panouri pictate de tatăl ei, Lawrence Stern, către un cumpărător privat, prin intermediul firmei Boothby. Bineînţeles, toate aceste sume vor fi supuse impozitării.

— Chiar şi aşa… Noel calculă rapid. Toate acestea se ridică la peste trei sute cincizeci de mii.

Nimeni nu făcu niciun comentariu la acea sumă uluitoare. În tăcere, Noel îşi închise stiloul, îl puse pe masă şi se lăsă pe spate.

— La urma urmelor, fetelor, nu-i chiar aşa de rău.

— Mă bucur că sunteţi satisfăcut, rosti domnul Enderby pe un ton sec.

— Deci, asta e. Noel se întinse cât putu de mult, pregătindu-se să se ridice de pe scaun. Ce ziceţi dacă mă duc să aduc câte ceva de băut? Doriţi un whisky, domnule Enderby?

— Sigur, mulţumesc. Dar deocamdată nu. Mă tem că încă nu am epuizat toate problemele.

— Ce-ar mai fi de discutat? se încruntă Noel.

— Există un codicil la testamentul mamei dumneavoastră, din data de 13 aprilie 1984. Acesta, bineînţeles, re-datează testamentul anterior, dar, cum nu schimbă nimic din cele deja menţionate, acest fapt este irelevant.

Olivia rămase pe gânduri.

— Treisprezece aprilie. A fost ziua în care a venit la Londra. Ziua dinaintea morţii ei.

— Exact.

— A venit special ca să vă întâlnească, domnule Enderby?

— Cred că da.

— Pentru a formula acest codicil?

— Da.

— Cred că ar fi mai bine să ni-l citiţi.

— Chiar aşa voi face, domnişoară Keeling. Dar, înainte de asta, cred că trebuie să menţionez că a fost scris de mână, personal de către doamna Keeling, şi a fost semnat de către dânsa în prezenţa secretarului şi adjunctului meu.

Începu să citească cu voce tare:

— „Pentru Danus Muirfield, domiciliat la Tractorman's Cottage, ferma Sawcombe, Pudley, Gloucestershire, las moştenire paisprezece schiţe în ulei ale principalelor picturi ale tatălui meu, Lawrence Stern, realizate între anii 1890 şi 1910. Titlurile lor sunt după cum urmează – *Terasa din grădină, Îndrăzneala iubitului, Pescarul curtezan. Pandora…* "

Schiţele în ulei. Noel le bănuise existenţa, îşi destăinuise aceste bănuieli faţă de Olivia; scotocise casa mamei lui ca să le găsească, dar degeaba. Acum, Olivia îşi întoarse privirea, peste masă, către fratele ei. Rămăsese ţintuit locului şi se făcuse alb la faţă. Maxilarul îi zvâcnea nervos. Se întrebă cât va mai păstra tăcerea, înainte de a exploda în proteste furioase.

— *„… Femei cărând apă, Piaţă din Tunis, Scrisoarea de dragoste…"*

Unde fuseseră, în toţi aceşti ani? Cine le ţinuse? De unde apăruseră?

— *Spiritul primăverii, Dimineaţa unui păstor, Grădina Amoretta…* "

Noel nu mai putea suporta.

— Unde erau?

Avea vocea răguşită de furie. Domnul Enderby, întrerupt cu mojicie, rămase admirabil de calm. Probabil că se aşteptase la o asemenea izbucnire. Îl privi pe Noel pe deasupra ochelarilor.

— Poate că îmi veţi permite să termin, domnule Keeling, şi după aceea vă voi explica.

Urmă o pauză stânjenitoare.

— Bine, continuaţi.

Fără să se grăbească, domnul Enderby citi mai departe:

—*„Zeul mării, Suvenir, Trandafiri albi* şi *Ascunzătoarea.* Aceste lucrări se află, în acest moment, în posesia domnului Roy Brookner, de la firma Boothby, intermediari de artă, din New Bond Street, Londra, districtul W1, dar sunt programate

pentru a fi scoase la licitaţie cu prima ocazie, la New York. Dacă moartea mea va surveni înainte de vânzarea lor, atunci ele vor reveni lui Danus Muirfield, spre a le vinde sau păstra, după dorinţă.“

Domnul Enderby se aşeză pe scaun şi aşteptă comentarii.

— Unde erau?

Nimeni nu spuse nimic. Atmosfera devenise foarte încărcată. Noel îşi repetă întrebarea.

— Unde erau?

— De mai mulţi ani, mama dumneavoastră le ţinea ascunse în spatele dulapului din dormitorul ei. Le pusese acolo chiar ea şi lipise hârtie de tapet pe deasupra, pentru a nu fi descoperite.

— N-a vrut ca noi să ştim de ele?

— Nu cred că copiii dumneaei au avut vreo legătură cu asta. Le ascundea de soţul ei. Descoperise schiţele în vechiul atelier al tatălui ei, din Oakley Street. La vremea respectivă, treceau prin dificultăţi financiare şi nu dorea ca schiţele să fie vândute, numai pentru a face rost de nişte bani.

— Şi când le-a scos, în sfârşit, la lumină?

— L-a rugat pe domnul Brookner să vină la Podmore’s Thatch, pentru a evalua şi, eventual, pentru a cumpăra alte două lucrări pictate de bunicul dumneavoastră. Atunci i-a arătat mapa cu schiţe.

— Dar dumneavoastră când aţi auzit pentru prima dată de existenţa lor?

— Doamna Keeling mi-a relatat toată povestea în ziua în care a conceput codicilul. În ziua dinaintea morţii sale. Doamnă Chamberlain, doreaţi să spuneţi ceva…

— Da. N-am înţeles niciun cuvânt din ce spuneţi. Nu înţeleg despre ce vorbiţi. Mie nimeni nu mi-a vorbit vreodată despre aceste schiţe şi acum aud prima dată despre ele. Şi ce atâta tevatură? De ce crede Noel că sunt aşa de importante?

— Sunt importante, îi spuse Noel, precaut şi răbdător, pentru că sunt valoroase.

— Nişte schiţe nefinisate? Credeam că astea sunt de aruncat.

— Nu şi dacă ai capul pe umeri.

— Păi, cât valorează?

— Patru, cinci mii fiecare. Şi sunt paisprezece. *Paisprezece!* repetă el, răstindu-se la Nancy, de parcă ar fi fost surdă. Aşa că fă şi tu socoteala, dacă eşti în stare de o aritmetică atât de complicată, ceea ce mă îndoiesc.

Olivia calculase deja în minte. Şaptezeci de mii. În ciuda purtării revoltătoare a lui Noel, nu se putea împiedica să nu-i fie milă de el. Fusese atât de sigur că schiţele se aflau la Podmore's Thatch, pe undeva. Ba chiar îşi petrecuse o sâmbătă întreagă, pe ploaie, închis în pod, pretextând că face curăţenie printre vechiturile mamei, dar de fapt pe ele le căuta. Se întrebă dacă Penelope cunoscuse motivul real al eforturilor lui şi, dacă da, ce o determinase să păstreze tăcerea. Motivul era, probabil, acela că Noel era leit taică-său şi Penelope nu avea deplină încredere în el. Aşa că nu spusese nimic, ci le lăsase în grija domnului Brookner pentru ca, la sfârşit, cu o zi înainte să moară, să se decidă să le dăruiască lui Danus.

Dar *de ce?* Pentru ce motiv?

— Domnule Enderby… Era pentru prima dată când vorbea, de când se ridicase problema codicilului, iar domnul Enderby păru uşurat să o audă vorbind cu calm şi îi acordă întreaga atenţie… v-a oferit vreun motiv pentru care i-a lăsat schiţele lui Danus Muirfield? Adică – îşi alegea cuvintele cu atenţie, nedorind să pară lacomă sau invidioasă – evident că aveau o valoare specială, personală pentru mama… iar pe Danus nu-l cunoştea de prea multă vreme.

— Eu nu pot, desigur, să răspund la această întrebare, pentru că nu ştiu răspunsul. Dar era evident că ţinea foarte mult la acest tânăr şi cred că a dorit să-l ajute. Am înţeles că el doreşte să pornească o mică afacere şi va fi recunoscător pentru acest capital.

— Putem să-l contestăm? întrebă Noel.

Olivia se întoarse spre el.

— Nu contestăm nimic, îi spuse ea, pe un ton neutru. Chiar dacă ar fi posibil din punct de vedere legal, eu nu vreau să am nimic de-a face cu asta.

Nancy, care se chinuise să facă tot felul de calcule aritmetice, reintră în discuţie:

— Dar, de cinci ori paisprezece face şaptezeci. Asta înseamnă că băiatul pune mâna pe şaptezeci de mii de lire?

— Dacă vinde schiţele, doamnă Chamberlain, da.

— Dar sunt sigură că e o eroare. Abia dacă-l cunoştea. Era *grădinarul* ei…

Nancy nu avu nevoie decât de câteva clipe pentru a-şi crea singură o stare de puternică agitaţie.

— … E revoltător! Am avut eu dreptate cu el, tot timpul. Am zis de la început că o are pe mama la mână, Dumnezeu ştie cu ce. Ţi-am spus asta, Noel, la telefon, dacă-ţi aminteşti, când ţi-am zis că a dat de pomană *Căutătorii de scoici.* Şi cerceii mătuşii Ethel… daţi şi ei. Iar acum asta. E ultima picătură. Totul. A dat totul. Cred că nu era în toate minţile. Fusese bolnavă şi asta i-a afectat judecata. Altă explicaţie nu există. Trebuie să putem face ceva.

De data asta, Noel era de partea lui Nancy.

— Eu unul n-am să stau aşa, să accept chestia asta…

— … E clar că nu era în toate minţile…

— … E prea mult în joc…

— … Să profiţi aşa…

Olivia nu mai putea suporta.

— Terminaţi odată! Tăceţi din gură!

Vorbea calm, dar cu o furie controlată de care redactorii de la revista *Venus* învăţaseră, de-a lungul anilor, să se teamă, dar şi să o respecte. Însă Noel şi Nancy n-o mai auziseră vorbind pe tonul acela. Se holbară miraţi la ea, dar, surprinşi cu garda jos, tăcură. Olivia începu să vorbească.

— Nu vreau să mai aud niciun cuvânt. S-a terminat. Mama a murit. Am îngropat-o chiar azi. Dacă v-ar vedea cineva cum vă asmuţiţi ca doi câini râioşi, ar zice că aţi uitat de asta. Nu sunteţi în stare să vă gândiţi sau să vorbiţi decât de ce vă rămâne de la ea. Iar acum ştim, pentru că ne-a spus domnul Enderby. Iar mama n-a fost niciodată nebună… din contră, a fost cea mai inteligentă femeie pe care am cunoscut-o. De acord, a fost generoasă până la exces, dar niciodată fără să se

gândească bine înainte. A fost o femeie cu simţ practic. S-a gândit la viitor. Cum altfel credeţi că s-a descurcat, cu banii puţini pe care îi avea şi un soţ care era în stare să joace până şi ultimul bănuţ pe care punea mâna? În ceea ce mă priveşte, sunt mai mult decât mulţumită şi cred că şi voi ar trebui să fiţi la fel. Ne-a dăruit o copilărie minunată şi a făcut totul ca să intrăm în viaţă cu capul sus, iar acum, după ce a murit, ne-a asigurat, fiecăruia, o viaţă confortabilă. Cât despre cercei – şi o privi pe Nancy cu o căutătură rece şi acuzatoare – dacă a vrut să-i lase Antoniei, şi nu ţie sau lui Melanie, sunt sigură că a avut un motiv întemeiat.

Nancy îşi coborî privirea şi începu să-şi adune o scamă imaginară de pe jachetă.

— … Iar dacă Danus primeşte schiţele, şi nu Noel, atunci sunt sigură că a avut şi pentru asta un motiv întemeiat.

Noel deschise gura, apoi îşi luă seama şi o închise la loc, fără să spună nimic.

— … Şi-a făcut propriul testament. A făcut ceea ce a vrut să facă. Şi asta e tot ce contează, aşa că, să nu-l mai aud pe vreunul din voi că scoate un singur cuvânt măcar!

Fără să ridice vocea nicio clipă, spusese totul. În pauza penibilă care urmă, aşteptă ca Noel sau Nancy să protesteze faţă de cuvintele biciuitoare pe care le rostise. După un timp, de cealaltă parte a mesei, Noel începu să se foiască în scaun. Olivia îi aruncă o privire tăioasă, gata de o nouă bătălie, dar el nu mai părea să aibă nimic de zis. Cu un gest care recunoştea înfrângerea, mai clar decât orice cuvânt, Noel ridică mâna să se frece la ochi, apoi să-şi netezească părul negru. Îşi îndreptă umerii, îşi aranjă nodul cravatei de mătase neagră. Reuşise să se controleze. Ba chiar încercă să zâmbească.

— După ieşirea asta, rosti el, adresându-se tuturor, cred că meritäm cu toţii ceva de băut. Se ridică în picioare. Un whisky pentru dumneavoastră, domnule Enderby?

Şi astfel, delicat, puse capăt discuţiei, depăşind momentul de tensiune. Domnul Enderby, vizibil uşurat, acceptă propunerea lui Noel şi începu să-şi strângă hârtiile, aşezându-le înapoi în servietă. Nancy, mormăind ceva despre pudrat

nasul, se ridică, cu toată demnitatea cam zdruncinată de care era în stare, îşi luă poşeta şi ieşi din cameră. Noel ieşi după ea, plecând să caute nişte gheaţă. Olivia şi avocatul rămaseră singuri.

— Îmi pare rău, îi spuse ea.

— Nu aveţi de ce. Aţi vorbit minunat.

— Dumneavoastră nu credeţi că mama era nebună, nu-i aşa?

— Câtuşi de puţin.

— Aţi vorbit cu Danus în această după-amiază. Vi s-a părut un şarlatan?

— Departe de aşa ceva. L-aş caracteriza drept un tânăr integru.

— Totuşi, tare aş vrea să ştiu ce a făcut-o pe mama să-i lase o moştenire atât de valoroasă.

— Cred, domnişoară Keeling, că nu vom şti niciodată. Îi acceptă părerea.

— Când îi veţi spune?

— Oricând este convenabil.

— Credeţi că acum ar fi bine?

— Da, dacă se poate să vorbesc cu el între patru ochi.

— Adică, după ce pleacă Noel şi Nancy, zâmbi Olivia.

— Cred că ar fi mai bine să aşteptăm până atunci.

— Nu întârziaţi prea mult?

— Dacă se poate, am să-i telefonez soţiei mele.

— Sigur că da. Vreau ca Danus să ştie cât mai repede, pentru că va mai rămâne, probabil, aici şi mâine şi ar însemna să apară o atmosferă de tensiune între noi, dacă eu ştiu şi el nu.

— Înţeleg perfect.

Noel se întoarse, ţinând în mână suportul de gheaţă.

— Olivia, spuse el, ai un mesaj pe masa din bucătărie. Danus şi Antonia au plecat să bea ceva la Sudeley. Se întorc la şase şi jumătate.

Rosti toate acestea pe un ton destul de natural, rostind numele celor doi pentru prima dată fără venin sau resentimente. În situaţia de faţă, era un semn bun. Olivia se

întoarse spre domnul Enderby.

— Puteţi aştepta până atunci?

— Bineînţeles.

— Vă sunt recunoscătoare. Aţi fost deosebit de răbdător cu noi.

— Face parte din munca mea, domnişoară Keeling. Atât şi nimic mai mult.

După ce îşi petrecuse destul de mult timp la etaj, pieptănându-se, pudrându-şi nasul şi, în general, încercând să-şi revină, Nancy se întoarse în sufragerie şi îi anunţă că pleacă acasă. Olivia păru mirată.

— Nu stai să bei ceva cu noi?

— Nu, mai bine nu. Am mult de mers. N-aş vrea să păţesc ceva. La revedere, domnule Enderby şi vă mulţumesc pentru ajutor. Vă rog, nu vă ridicaţi. La revedere, Noel. Drum bun la Londra. Stai acolo, Olivia, nu-i nevoie să mă conduci.

Dar Olivia lăsă paharul jos şi porni în urma surorii ei. Afară, superba zi de primăvară se transforma într-o seară răcoroasă şi înmiresmată. Pe cer nu se vedea niciun nor şi orizontul era roşu, ca după apus. Un vânt uşor făcea să tremure crengile de sus ale copacilor şi, dinspre dealul din spatele satului, răzbătea cu claritate behăitul oilor şi mieilor ieşiţi la păscut. Nancy privi în jur.

— Ce noroc am avut cu vremea asta! A picat foarte bine. A fost totul bine, Olivia. Ai aranjat totul perfect.

Părea să facă totul pentru a-şi demonstra amabilitatea.

— Mulţumesc, răspunse Olivia.

— A fost mult de muncă. Îmi dau seama.

— Da. Era nevoie de organizare. Mai sunt încă două-trei lucruri de rezolvat. O piatră pentru mormântul mamei. Dar putem vorbi despre asta altă dată.

Nancy urcă în maşină.

— Când te întorci la Londra?

— Mâine-seară. Trebuie să fiu la birou luni dimineaţă.

— Atunci, ţinem legătura.

— Neapărat.

Olivia ezită, apoi îşi aminti hotărârea pe care o luase în acea

după-amiază, în legătură cu lucrurile bune. Mama nu lăsa pe niciunul din copiii ei să plece fără un sărut de rămas-bun. Se aplecă pe geamul deschis al maşinii şi o sărută pe Nancy pe obraz.

— Ai grijă cum conduci, îi spuse, după care, cu mult curaj (unde merge mia, merge şi suta) adăugă: complimente lui George şi copiilor.

Întorcându-se în casă, constată că cei doi bărbaţi plecaseră din sufragerie, întorcându-se la confortul din salon. Noel trăsese draperiile şi făcuse focul, dar, după ce-şi termină paharul de whisky cu sifon, se ridică în picioare şi anunţă că era momentul să plece. Domnul Enderby spuse că era un moment potrivit pentru a-i telefona soţiei, aşa că Olivia îl lăsă acolo şi îl conduse pe Noel până la uşă.

— Am impresia că n-am făcut decât să conduc lumea, toată ziua.

— Cred că eşti obosită. Ar fi bine să te odihneşti.

— Probabil că suntem cu toţii obosiţi. A fost o zi grea.

Se răcorise de-a binelea afară. Înfiorată, Olivia se cuprinse cu braţele.

— Îmi pare rău de cum au ieşit lucrurile, Noel. Numai Dumnezeu ştie cât te-ai străduit să le găseşti. Dar, în situaţia de faţă, nu poţi face absolut nimic. Şi, trebuie să recunoşti, niciunul dintre noi n-a ieşit prea rău. Casa se va vinde ca pâinea caldă. Aşa că n-are sens să-ţi faci nervi pentru o nedreptate imaginară. Altfel ai să faci o jalnică indigestie spirituală şi o să te trezeşti acru şi nemulţumit.

Noel zâmbi. Fără veselie, dar la urma urmelor era totuşi un zâmbet.

— E greu de înghiţit găluşca asta, dar după cât se pare nu avem alternativă. Totuşi, aş dori să ştiu de ce nu ne-a spus nimic despre schiţe, n-a vorbit niciodată despre existenţa lor. Şi de ce le-a lăsat acelui tip?

Olivia ridică din umeri.

— Ţinea la el? Îi era milă de el? Dorea să-l ajute?

— Trebuie să fie mai mult decât atât.

— Poate, admise ea şi-l sărută de rămas-bun. Dar nu cred că

vom afla vreodată.

Urcă în Jaguar şi plecă, iar Olivia rămase pe loc, ascultând zgomotul motorului care se pierdea în zare, până când nu se mai auzi şi liniştea serii se instală din nou. Zgomotele naturii intrară din nou în stăpânire – oile de pe păşunea din apropiere, vântul acum mai puternic, foşnind printre crengile copacilor, un lătrat de câine. Auzi nişte paşi dinspre sat şi voci tinereşti. Danus şi Antonia se întorceau de la Sudeley. Le zări capetele pe deasupra zidului şi, când intrară pe poarta deschisă, văzu că Danus o ţinea pe Antonia cu braţul pe după umeri; Antonia îşi pusese un fular roşu în jurul gâtului şi era roşie în obraji. Îşi ridică privirea şi o văzu pe Olivia, care îi aştepta.

— Olivia! Ce faci aici de una singură?

— Noel tocmai a plecat. V-am auzit venind. Aţi avut o seară plăcută?

— Ne-am dus numai ca să bem ceva. Sper că nu te-ai supărat. N-am mai fost niciodată într-un local. E grozav. Foarte demodat, iar Danus a jucat săgeţi cu poştaşul.

— Ai câştigat? îl întrebă Olivia.

— Nu. N-am avut nicio şansă. A trebuit să-i ofer un pahar de bere Guiness.

Intrară împreună în casă. În bucătăria călduroasă, Antonia îşi desfăcu fularul.

— Întrunirea de familie s-a terminat?

— Da. A plecat şi Nancy. Dar domnul Enderby este încă aici. Olivia se întoarse spre Danus. Vrea să vorbească ceva cu tine.

Danus o privi uimit.

— Cu *mine?*

— Da. Acum e în salon. Cred că ar fi mai bine să nu-l laşi să aştepte, pentru că, săracul, vrea să ajungă acasă, la nevasta lui.

— Dar ce-o fi având de vorbit cu *mine?*

— N-am idee, minţi Olivia. Ce-ar fi să te duci şi să vezi?

Cu o expresie de amuzament pe chip, Danus plecă spre salon. Uşa se închise în urma lui.

— De ce naiba vrea să vorbească cu Danus? întrebă

Antonia, îngrijorată. Sper că nu e ceva de rău!

Olivia se sprijini de marginea mesei din bucătărie.

— Sunt convinsă că nu.

Totuşi, Antonia nu părea convinsă. Olivia nu voia să continue conversaţia, aşa că schimbă subiectul.

— Deci, ce mâncăm astăzi la cină? Danus rămâne la noi?

— Dacă nu te superi.

— Sigur că nu mă supăr. Ar fi mai bine să rămână şi peste noapte. Îi găsim noi un pat, pe undeva.

— Ar fi mult mai uşor aşa. N-a mai intrat în căsuţa lui de câteva săptămâni şi precis că e umedă şi tristă.

— Spune-mi ce s-a întâmplat la Edinburgh. Ce zic doctorii, e sănătos?

— Da. Nu are nimic, Olivia. E sănătos. Nu e epileptic şi n-a fost niciodată.

— E o veste minunată.

— Da. Ca un miracol.

— Danus înseamnă foarte mult pentru tine, nu-i aşa?

— Da.

— Şi cred că şi tu pentru el.

Antonia, radioasă, dădu din cap în semn de aprobare.

— Deci, ce planuri v-aţi făcut?

— Vrea să deschidă un centru de grădinărit… să aibă propria afacere. Iar eu am să-l ajut. Vom lucra împreună.

— Dar slujba lui de la Autogarden?

— Începe din nou lucrul la ei luni, cu un preaviz de o lună. Au fost aşa de buni cu el în toată perioada asta în care a trebuit să se învoiască încât el e de părere că, dacă o să continue să lucreze luna asta, le va mulţumi într-un fel.

— Şi după aceea?

— Vom pleca să căutăm un teren pe care să ne permitem să-l închiriem sau să-l cumpărăm. Poate în Somerset. Sau în Devon. Dar am vorbit serios când am zis că vreau să stau aici – şi nu vom pleca înainte ca Podmore's Thatch să fie vândut şi mobila să fie luată de aici. Cum ţi-am spus, pot să le arăt casa celor amatori, iar Danus ar putea să aibă grijă de grădină.

— E o idee grozavă. Dar nu trebuie să se întoarcă în căsuţa

lui, trebuie să stea aici, cu tine. Am să fiu mult mai fericită ştiind că nu eşti singură. Poate să se servească de maşina mamei, iar tu mă vei ţine la curent cu numărul clienţilor potenţiali. Am s-o păstrez şi pe doamna Plackett, dacă doreşte, până în momentul în care se vinde casa. Ar putea face o curăţenie serioasă de primăvară, plus că o să-ţi ţină tovărăşie, cât timp Danus lucrează în grădinile altora. Olivia zâmbi, ca şi cum ar fi planificat ea însăşi totul. Ce bine s-au potrivit lucrurile!

— Mai e ceva. N-am să mă întorc la Londra.

— Mi-am imaginat.

— Ai fost aşa de drăguţă, propunându-mi să mă ajuţi, şi eu îţi sunt recunoscătoare, dar n-aş fi bună de manechin. Sunt prea timidă.

— Probabil că ai dreptate. Ai să fii mult mai fericită purtând o pereche de cizme înalte şi cu degetele pline de noroi, spuse Olivia şi amândouă izbucniră în râs. Eşti fericită, Antonia, nu?

— Da. Mai fericită decât mi-am imaginat că voi mai fi vreodată. A fost o zi ciudată. Uimitor de fericită şi cutremurător de tristă. Dar cred că Penelope ar fi înţeles. Mi-era groază de înmormântare. Singura la care am mai participat a fost cea a lui Cosmo, şi atunci a fost atât de cumplit, încât m-am temut să mă mai duc la încă una. Dar după-amiaza asta a fost cu totul altfel. Mai degrabă o celebrare, zău aşa.

— Aşa am şi vrut să fie. Aşa am aranjat. Iar acum… Olivia începu să caşte… s-a terminat cu bine. Gata.

— Pari obosită.

— Eşti a doua persoană care îmi spune acelaşi lucru astă-seară. De obicei, asta înseamnă că par bătrână.

— Nu pari bătrână. Du-te sus şi fă o baie. Nu-ţi face griji pentru cină. E nişte supă în cămară şi avem cotlete de miel în frigider. Dacă vrei, am să-ţi aduc eu cina pe o tavă, la pat.

— Nu sunt chiar aşa de bătrână şi obosită, spuse Olivia, desprinzându-se de marginea mesei şi arcuindu-şi spinarea. Dar am să mă duc să fac o baie. Dacă domnul Enderby pleacă înainte să mă întorc, îi transmiţi tu scuzele mele?

— Bineînţeles.

— Şi spune-i la revedere din partea mea. Spune-i că am să ţin legătura cu dânsul.

Cinci minute mai târziu, rezolvând ceea ce avuseseră de rezolvat, Danus şi domnul Enderby intrară în bucătărie. Antonia era lângă chiuvetă, curăţând morcovi. Se întoarse să le zâmbească, aşteptând ca ei să vorbească; să-i explice despre ce vorbiseră. Dar niciunul nu spuse nimic şi, în faţa unei asemenea solidarităţi masculine, ea nu avu curajul să pună vreo întrebare. Îi transmise, însă, domnului Enderby mesajul de la Olivia.

— E foarte obosită şi a urcat să facă o baie. Dar mi-a spus să vă transmit eu urarea de rămas-bun şi să mă scuz din partea ei, în speranţa că veţi înţelege.

— Da, bineînţeles.

— A spus că va ţine legătura cu dumneavoastră.

— Îţi mulţumesc că mi-ai spus. Acum trebuie să plec. Soţia mă aşteaptă la cină. Domnul Enderby îşi trecu servieta în mâna stângă. La revedere, Antonia!

— Ah… Prinsă pe neaşteptate, Antonia îşi şterse repede mâna de şorţ. La revedere, domnule Enderby.

— Şi mult noroc.

— Mulţumesc.

Domnul Enderby ieşi cu paşi mari pe uşă, urmat de Danus. Antonia, rămasă singură, se întoarse la morcovi, dar nu-i era mintea la treabă. De ce îi urase noroc – şi, de fapt, ce se petrecea? Danus nu păruse deloc necăjit, aşa că poate era vorba de ceva bun. Poate – ce gând fericit – domnul Enderby îl plăcuse pe Danus, în timp ce stătuseră de vorbă, la ceai, iar acum se oferea să-i ajute să strângă nişte bani ca să-şi cumpere centrul de grădinărit. Părea puţin probabil, dar ce alt motiv ar fi avut să vorbească cu el…?

Auzi maşina domnului Enderby pornind la drum. Se opri din lucru şi se sprijini de chiuvetă, aşteptând întoarcerea lui Danus, cu cuţitul într-o mână şi morcovul în cealaltă.

— Ce ţi-a spus? îl întrebă, înainte ca el să apuce să intre pe uşă. De ce a vrut să stea de vorbă cu tine?

Danus îi luă cuţitul şi morcovul din mâini şi o cuprinse în

braţe.

— Am ceva să-ţi spun.

— Ce?

— Până la urmă, nu va mai trebui să vinzi cerceii mătuşii Ethel.

— Iu-hu!

— Doamna Plackett?

— Unde sunteţi?

— Aici, sus, în dormitorul mamei.

Doamna Plackett urcă scările.

— Aţi început, aşa-i?

— Nu chiar. Încerc doar să decid ce vom face. Nu cred că merită să păstrăm ceva. Toate hainele mamei erau aşa de vechi şi neconvenţionale, încât nu văd cine le-ar putea dori. Am nişte saci pentru vechituri. Le punem pe toate acolo, să le ia gunoierii.

— Doamna Tillingham organizează un bazar cu vânzare luna viitoare. Ajutoare pentru cumpărarea unei orgi.

— Mă rog. Vedem noi. Vă las pe dumneavoastră să hotărâţi. Acum, eu zic ca dumneavoastră să scoateţi hainele din dulap, iar eu am să golesc sertarele scrinului.

Doamna Plackett se apucă de treabă, deschizând larg uşile dulapului şi începând să scoată câte un braţ de haine ponosite, dar atât de dragi. Când le puse pe pat… şi unele erau roase de atâta purtat, Olivia îşi întoarse privirea într-o parte. Părea o indecenţă fie numai să le şi privească. Îi fusese groază de acest moment şi avea toate şansele să fie mult mai dureros decât bănuise. Încurajată de prezenţa realistă a doamnei Plackett, se aşează în genunchi şi deschise sertarul de jos. Pulovere, cu nasturi sau fără, foarte roase pe la coate. Un fular de copil, din lână albă de Shetland; o flanelă de lână bleumarin, pe care mama o purta la grădinărit.

— Deci, ce-o să se întâmple cu casa? întrebă doamna Plackett la un moment dat.

— Va fi pusă în vânzare. Aşa a dorit mama şi, oricum, niciunul dintre noi n-ar dori să stea aici. Dar Antonia şi Danus

vor rămâne aici să primească clienţii, să le arate casa şi să aibă grijă de ea până când o cumpără cineva. Şi-atunci vom vinde mobila.

— Antonia şi Danus? Doamna Plackett, dând înţelepţeşte din cap pentru sine, cugetă la cele implicate de această situaţie. Ce drăguţ…

— Iar apoi vor pleca să caute o bucată de pământ pe care s-o poată închiria sau cumpăra. Vor să creeze un centru de grădinărit.

— Mi se pare mie, spuse doamna Plackett, că-şi fac cuibul. Apropo, ei unde sunt? Nu i-am văzut pe aici când am intrat în casă.

— S-au dus la biserică.

— Zău?

— Mi se pare că sunteţi mulţumită, doamnă Plackett.

— E frumos când tinerii merg la biserică. Nu prea se întâmplă în zilele noastre. Şi îmi pare bine că vor rămâne împreună. La şade tare bine unul cu altul, am văzut eu de la început. Şi sunt şi tineri. Dar cu toate astea, au capul pe umeri. Ce ziceţi de asta?

Olivia se întoarse spre ea. Mantia marinărească a mamei. Brusc, prin faţa ochilor i se derulă o imagine-amintire. Mama şi micuţa Antonia sosind pe aeroportul din Ibiza; mama îmbrăcată cu mantia aceasta, iar Antonia alergând şi aruncându-se în braţele lui Cosmo.

Părea să fi trecut o veşnicie de atunci.

— E prea bună ca s-o aruncăm, spuse ea. Puneţi-o deoparte, pentru bazar.

Dar doamna Plackett nu părea prea entuziasmată de ideea asta.

— E groasă şi călduroasă, zău aşa. Mai are ani buni de viaţă.

— Atunci, luaţi-i dumneavoastră. O să vă ţină cald pe bicicletă.

— Sunteţi foarte drăguţă, domnişoară Keeling. V-aş fi recunoscătoare, spuse femeia şi puse mantia pe pat. Am să mă gândesc la mama dumneavoastră de fiecare dată când am s-o pun pe mine.

Alt sertar. Lenjerie, cămăşi de noapte, turbane, cordoane, eşarfe; un şal de mătase chinezească, cu ciucuri bogaţi, brodat cu păuni stacojii. O eşarfă de dantelă neagră.

Dulapul era aproape gol. Doamna Plackett căută mai în spate.

— Ia uite la asta! Scoase obiectul afară, cu umeraş cu tot. O rochie, tinerească şi modestă, dintr-un material ieftin, care atârna moale, fără nicio formă. O rochie roşie, imprimată cu margarete albe, cu un decolteu pătrat şi umeri falşi.

— N-am mai văzut-o niciodată.

— Nici eu. Mă întreb ce-a găsit-o pe mama să păstreze *aşa ceva.* Cred c-a purtat-o în vremea războiului. Aruncaţi-o, doamnă Plackett!

Sertarul de sus. Creme şi loţiuni, plăcuţe de şmirghel, sticluţe vechi de parfum, o cutie de pudră cu pămătuf din pene de lebădă. Un şirag de mărgele de culoarea chihlimbarului. Cercei. Brizbizuri fără valoare.

În sfârşit, cu greu, terminară. Doamna Plackett legă strâns sacii de plastic şi, împreună, îi cărară jos, scoţându-i afară, lângă tomberoane.

— O să le ia mâine-dimineaţă. Şi, cu asta, gata cu treaba pentru dumneavoastră.

În bucătărie, doamna Plackett îşi puse haina.

— Nici nu ştiu cum să vă mulţumesc, doamnă Plackett, spuse Olivia, observând grija cu care doamna Plackett împăturea mantaua, punând-o apoi într-o pungă. Nu m-aş fi descurcat singură.

— Mi-a făcut plăcere să vă fiu de ajutor, asta-i sigur. Ei, eu trebuie să plec. Să pregătesc masa pentru domnul Plackett. Drum bun la Londra, domnişoară Keeling şi aveţi grijă de dumneavoastră. Încercaţi să vă odihniţi. A fost un sfârşit de săptămână foarte plin.

— Mai vorbim, doamnă Plackett.

— Chiar aşa. Şi să mai veniţi să ne vedeţi. Mi-ar părea rău să nu ne mai vedem.

Urcă pe bicicletă şi porni la drum – o siluetă masivă, cu spatele drept şi punga atârnată de ghidon.

Olivia se întoarse la etaj, în camera mamei sale. Deposedată de toate obiectele personale, camera părea incredibil de goală. În curând, Podmore's Thatch va fi vândută, iar camera aceasta va aparţine altcuiva. Alte mobile, alte haine, alt parfum, alte voci, alte hohote de râs. Se aşeză pe pat şi zări, dincolo de fereastră, frunzele proaspete ale castanului înmugurit. Un sturz cânta, ascuns undeva printre crengi.

Privi în jur. Văzu noptiera, veioza de porţelan cu abajurul fronsat. Noptiera avea un sertăraş. Nici nu-l observaseră şi nu apucaseră să-l golească. Acum îl deschise şi găsi acolo o sticluţă cu aspirine, un nasture, un capăt de creion, un jurnal de demult. Şi, în spate de tot, o carte. Băgă mâna în sertar şi scoase cartea afară. O carte subţire, legată în piele albastră. *Jurnal de toamnă* de Louis MacNeice. Înăuntru, un obiect mai gros, drept semn de carte; paginile se deschiseră chiar acolo. Găsi nişte foi de hârtie subţire, îngălbenită, împăturite strâns… o scrisoare, poate? Şi o fotografie.

Fotografia reprezenta un bărbat. Îi aruncă o privire şi apoi o lăsă deoparte. Începu să desfacă scrisoarea, dar privirea îi fu atrasă de un pasaj dintr-o poezie, aşa cum se întâmplă când zăreşti un nume cunoscut într-un articol de ziar…

A sosit luna septembrie
cea care dă viaţă toamnei,
care, cu natura ei,
preferă copacii fără frunze şi focul în cămin.
Aşa că îi dăruiesc această lună şi următoarea,
deşi tot anul meu ar trebui să fie al ei, celei care
mi-a dăruit
atâtea zile de disperare şi uimire
şi mult mai multe zile de fericire.
Septembrie şi-a lăsat mireasma în viaţa mea, şi-a lăsat
umbrele pe pereţii camerei mele,
o umbră cu părul împletit în toate cascadele mele
şi amintirea sărutărilor, risipite prin toată Londra.

Cuvintele nu erau noi pentru Olivia. Studentă la Oxford fiind, îl descoperise pe MacNeice, o pasionase şi devorase cu disperare tot ce scrisese el. Şi totuşi acum, după trecerea atâtor ani, era la fel de impresionată şi mişcată ca la prima lectură a

acestui poem. Îl reciti, apoi lăsă cartea jos. Care fusese semnificaţia ei pentru mama? Luă iarăşi fotografia.

Un bărbat. Într-un fel de uniformă, dar cu capul descoperit. Era pe jumătate întors, zâmbind către fotograf, de parcă ar fi fost luat pe nepregătite; un colac de frânghie ţinut peste umăr. Avea părul bătut de vânt şi în depărtare se zărea marea, conturând orizontul. Un bărbat. Necunoscut Oliviei şi totuşi, într-un fel ciudat, familiar. Se încruntă. O asemănare? Nu atât asemănare, cât trăsături deja cunoscute. Îi aduceau aminte de cineva. Dar de cine? Cineva…?

Cum să nu! Odată recunoscut, lucrul deveni evident. Danus Muirfield. Nu era vorba de forma feţei sau a ochilor, ci de o asemănare mult mai subtilă. Capul, cu bărbia uşor ridicată. Căldura neaşteptată a zâmbetului său.

Danus.

Deci, acest om era răspunsul la întrebarea la care nici domnul Enderby, nici Noel, nici Olivia nu reuşiseră să răspundă?

Intrigată la culme, luă scrisoarea şi-i desfăcu paginile fragile. Hârtia era liniată şi scrisul şcolăresc, cu litere clar desenate, cu un creion cu vârf foarte ascuţit.

Undeva în Anglia
20 mai 1944

Draga mea Penelope,

În ultimele săptămâni m-am aşezat de zeci de ori ca să-ţi scriu. De fiecare dată, n-am ajuns mai departe de primele rânduri, căci mă întrerupea un telefon, o chemare, o bătaie în uşă sau cine ştie ce sarcină urgentă.

Dar în sfârşit a sosit un moment, în acest loc cufundat în întuneric, când sunt sigur că voi avea o oră de linişte. Scrisorile tale au ajuns cu bine şi îmi aduc bucurie. Le iau cu mine, ca un şcolar bolnav de dragoste, le citesc şi le recitesc de nenumărate ori. Dacă nu pot fi cu tine, măcar să-ţi ascult glasul…

Singurătatea era foarte apăsătoare. În jurul ei, casa stătea goală şi tăcută. Camera mamei era cufundată în linişte şi numai şoapta paginilor, citite şi apoi lăsate deoparte, rupea tăcerea. Lumea, prezentul erau uitate. Acesta era trecutul pe

care Olivia îl descoperea; era trecutul mamei ei, nebănuit până acum şi pe care nu şi-l putuse imagina.

> Există şi posibilitatea ca Ambrose să fie un gentleman şi să-ţi permită să divorţezi… Tot ceea ce contează acum este să fim împreună şi, până la urmă – aşa cum sper, mai devreme sau mai târziu – să ne căsătorim. Într-o bună zi, acest război va lua sfârşit… Dar orice călătorie de o mie cinci sute de kilometri începe cu primul pas şi nicio expediţie nu merge rău, dacă te gândeşti puţin la ea înainte.

Dădu pagina şi continuă cu următoarea.

> …Nu ştiu de ce, dar nu mă tem deloc că nu voi supravieţui războiului. Moartea, ultimul inamic, pare încă departe, ascunsă în spatele anilor de bătrâneţe şi infirmitate. Şi nu pot să cred că soarta, după ce ne-a adus împreună, n-a hotărât să rămânem aşa.

Dar fusese ucis. Numai moartea ar fi putut pune capăt unei asemenea iubiri. Fusese ucis şi nu se mai întorsese niciodată la mama, iar din toate planurile şi speranţele lui pentru viitor se alesese praful, căci fuseseră întrerupte pe veci de un glonţ rătăcit sau de-o bombă. Fusese ucis, iar ea mersese, pur şi simplu, mai departe. Se întorsese la Ambrose şi trăise tot restul vieţii fără remuşcări sau amărăciune, fără măcar un dram de autocompătimire. Iar copiii ei nu ştiuseră niciodată. Nici nu ghiciseră. Nimeni nu ştiuse vreodată. Într-un fel, acesta era lucrul cel mai trist. *Trebuia să vorbeşti despre el, mamă! Cu mine. Aş fi înţeles. Aş fi dorit să ascult.* Descoperi, spre surprinderea ei, că avea ochii plini de lacrimi. Lacrimi care dădeau pe-afară şi i se prelingeau pe obraji; senzaţia era ciudată şi neobişnuită. Parcă era vorba de altcineva, nu de ea însăşi. Şi totuşi, plângea pentru mama ei. *Vreau să fii aici. Acum. Vreau să stau de vorbă cu tine. Am nevoie de tine.*

Poate că era bine să plângă. Nu plânsese pentru mama ei atunci când murise, dar plângea acum. În intimitate, fără ca nimeni să-şi bată joc de slăbiciunea ei, îşi putea permite să plângă în voie. Domnişoara Keeling, cea dură şi de temut, redactor-şef la *Venus,* parcă nici nu exista. Era iar o şcolăriţă, dând buzna în casă, pe uşa de la demisolul casei din Oakley

Street, strigând: „Mami!“ şi ştiind că, de undeva, mama îi va răspunde. Pe măsură ce plângea, armura aceea pe care o ridicase în jurul ei – carapacea dură a autocontrolului – se sparse, dispărând fără urmă. Fără acea armură, n-ar fi putut depăşi primele zile de viaţă într-o lume rece, în care mama nu mai exista. Acum, eliberată de durere, era din nou umană, era din nou ea însăşi.

După o vreme, oarecum refăcută, luă ultima pagină a scrisorii şi o citi până la capăt.

> …Şi regret că nu sunt acolo, să împart cu voi râsul şi treburile domestice din ceea ce a devenit pentru mine o a doua casă. Totul a fost minunat, în toate sensurile. Iar în această viaţă, nimic din ce e bun nu se pierde. Rămâne în fiinţa unui om, devine o parte a firii lui. Aşa că o parte din tine este mereu alături de mine. Şi o parte din mine îţi aparţine pentru totdeauna. Iubirea mea, draga mea.
>
> Richard

Richard. Rosti numele cu voce tare. *O parte din mine îţi aparţine pentru totdeauna.* Împături scrisoarea şi o puse la loc, alături de fotografie, între paginile *Jurnalului de toamnă.* Închise cartea şi se lăsă pe spate, peste perne, privind în tavan şi gândindu-se: „Acum ştiu totul“. Dar ştia că nu-i adevărat; ştia doar că, mai mult decât orice, avea nevoie să afle fiecare detaliu, cât de mic, despre ceea ce se întâmplase. Cum se cunoscuseră; cum apăruse în viaţa ei, cum se îndrăgostiseră, atât de inevitabil şi profund, unul de celălalt; cum fusese ucis.

Dar cine ştia? Numai o singură persoană. Doris Penberth. Doris şi mama locuiseră împreună în timpul războiului. Nu puteau exista secrete între ele. Entuziasmată, Olivia începu să-şi facă planuri. Cândva… mai bine în septembrie, când la birou era linişte de obicei… Olivia îşi va lua câteva zile libere şi va merge în Cornwall. În primul rând, trebuia să-i scrie lui Doris şi să-i propună o vizită. Era foarte probabil că Doris o va invita să locuiască la ea. Şi Doris va vorbi, îşi va aminti de Penelope şi, puţin câte puţin, va aduce numele lui Richard în discuţie şi, până la urmă, Olivia va afla tot. Dar nu se vor rezuma doar la discuţii. Doris îi va arăta Oliviei oraşul

Porthkerris şi toate locurile care făcuseră parte din viaţa mamei, pe care Olivia nu le cunoscuse niciodată. Şi o va duce să vadă casa unde locuise mama odată şi vor vizita galeria de artă, la deschiderea căreia contribuise şi Lawrence Stern, iar Olivia va revedea *Căutătorii de scoici.*

Se gândi la cele paisprezece schiţe făcute de Lawrence Stern la începutul secolului, care acum îi aparţineau lui Danus. Îşi aminti de Noel, cu o seară mai înainte, când îşi luase rămas-bun.

„De ce le-a lăsat tipului ăstuia?"

„Ţinea la el? Îi era milă de el? A vrut să-l ajute?"

„A fost mai mult decât atât."

„Poate. Dar nu cred că vom afla vreodată."

Greşise. Mama îi lăsase schiţele lui Danus din mai multe motive. Noel, cu pisălogeala lui, o adusese la limita răbdării, dar în Danus găsise o persoană care merita să fie ajutată. Cât au stat la Porthkerris, a văzut cum dragostea dintre el şi Antonia a sporit, a înflorit şi a bănuit că, la timpul potrivit, aveau probabil să se căsătorească. Amândoi însemnau ceva special pentru ea, şi şi-a dorit să le ofere o bază, la început de drum. Dar cel mai important motiv dintre toate era că Danus îi aducea aminte de Richard. Cu siguranţă că, de prima dată când îl văzuse, observase această asemănare fizică, aşa că se simţise imediat apropiată de băiat. Poate, prin Danus şi Antonia, simţea că i se oferă o a doua şansă de fericire… o identificare prin substituirea cu ei. Oricare ar fi fost motivul, cei doi tineri îi aduseseră multă fericire în ultimele săptămâni din viaţă şi pentru asta le mulţumea, după obiceiul ei, într-un mod spectaculos.

Brusc, Olivia se uită la ceas. Era aproape miezul zilei. Nu mai era mult şi Danus şi Antonia aveau să se întoarcă de la biserică. Se ridică din pat şi se duse să închidă şi să zăvorască fereastra pentru ultima oară. Se opri în dreptul oglinzii şi îşi privi imaginea reflectată, verificând dacă nu cumva se mai vedeau urmele lacrimilor. Apoi luă cartea, cu scrisoarea şi fotografia ascunse bine între paginile ei, şi ieşi din cameră, închizând uşa în urmă. Jos, în bucătăria pustie, luă cleştele

mare de fier şi îl folosi pentru a înălța capacul boilerului. Căldura focului o lovi în față, arzându-i obrajii, şi ea aruncă secretul mamei sale în inima aprinsă a focului de cărbuni, privindu-l arzând.

Doar câteva secunde şi dispăru cu totul.

16
DOMNIŞOARA KEELING

Era mijlocul lui iunie şi vara era la ea acasă. Primăvara caldă şi timpurie se ţinuse de cuvânt şi adusese un val de căldură în întreaga ţară. Olivia era mulţumită. Îi plăcea căldura şi iubea străzile Londrei scăldate în soare; imaginea turiştilor ieşiţi la plimbare în haine uşoare; umbrelele în dungi, aşezate pe trotuare, pe terasele din faţa localurilor; îndrăgostiţii întinşi pe iarbă, îmbrăţişaţi la umbra copacilor din parc. Toate astea creau, împreună, senzaţia că te afli tot timpul în străinătate şi, pe când alţii se ofileau, ea se simţea plină de vitalitate. Era iarăşi domnişoara Keeling, în culmea energiei; revista Venus îi acapara toată atenţia.

Era recunoscătoare terapiei prin muncă asiduă, dătătoare de satisfacţii, şi bucuroasă că, pentru moment, îşi putea scoate din minte familia şi tot ce se întâmplase. De la înmormântarea lui Penelope nu se mai văzuse nici cu Nancy, nici cu Noel, deşi din timp în timp vorbise cu ei la telefon. Podmore's Thatch, scoasă pe piaţă, fusese vândută aproape imediat, şi încă pentru o sumă cât se poate de consistentă, mult peste visurile cele mai nebuneşti ale lui Noel. Odată vânzarea încheiată şi mobilele vândute la licitaţie, Danus şi Antonia plecaseră şi ei. Danus cumpărase bătrânul Volvo al mamei şi în el puseseră puţinul pe care îl aveau, pornind spre vest, în căutarea unui loc unde să-şi amenajeze micul centru de grădinărit, al lor şi numai al lor. O sunaseră pe Olivia, să-şi ia rămas-bun, dar asta fusese în urmă cu o lună şi, de atunci, nu mai primise nicio veste de la ei.

Era o zi de marţi, dimineaţa, iar ea stătea la birou. Un nou redactor de modă se alăturase echipei ei şi Olivia citea prima lui încercare de editorial. *Cel mai bun accesoriu eşti tu însuţi.* Era

un titlu bun. Îţi atrăgea imediat atenţia. „Lăsaţi la o parte eşarfele, cerceii, pălăriile. Concentraţi-vă atenţia asupra ochilor, pielii strălucitoare, sclipirii de sănătate…“

Se auzi ţârâitul telefonului pe interior. Fără să-şi ridice ochii, Olivia apăsă pe buton.

— Da?

— Domnişoară Keeling, îi spuse secretara, aveţi un telefon din exterior. Antonia este la aparat. Vreţi să vorbiţi cu ea?

Antonia. Olivia ezită, lăsându-şi timp să se gândească. Antonia ieşise din viaţa ei, ascunzându-se undeva, în vest. De ce telefona, aşa, dintr-odată? Despre ce voia să-i vorbească? Olivia era nemulţumită de această întrerupere. „Şi ce moment şi-a găsit să sune.“ Oftă, îşi scoase ochelarii şi se lăsă pe spate în scaun.

— Bine, fă-mi legătura, spuse ea şi ridică receptorul.

— Olivia?

Aceeaşi voce tinerească, familiară.

— Unde eşti?

— La Londra. Olivia, ştiu că eşti teribil de ocupată, dar n-ai vrea să ne întâlnim astăzi, la prânz?

— Astăzi? Olivia nu reuşi să-şi ascundă nemulţumirea din glas. Avea o zi plină de programări şi hotărâse să lucreze şi pe timpul prânzului, mâncând un sendviş la birou. E cam greu, dacă n-am ştiut mai devreme, reluă ea.

— Ştiu şi îmi pare rău, dar e foarte important. Te rog, spune-mi că vii, dacă poţi într-adevăr.

Îi intuia nerăbdarea din glas. Ce naiba se mai întâmplase? Fără chef, Olivia se aplecă asupra agendei cu programări. O discuţie cu Directorul companiei, la unsprezece şi jumătate, apoi o întâlnire cu coordonatorul pentru publicitate, la două. Făcu un calcul rapid. Întâlnirea cu directorul n-avea să dureze, probabil, mai mult de o oră, dar asta însemna că nu-i mai rămâne…

— Ah, Olivia, *te rog!*

Fără prea mare entuziasm, Olivia cedă.

— De acord. Dar va trebui să mâncăm în viteză. Trebuie să mă întorc la birou la ora două.

— Eşti un înger.
— Unde ne întâlnim?
— Alege tu.
— Atunci, la Kettners.
— Am să reţin o masă.
— Nu, rezolv eu asta. Olivia nu avea de gând să stea la cine ştie ce masă oarecare, lângă uşa de la bucătărie. Rezolvă secretara. La unu, deci – şi să nu întârzii.
— Nicio grijă.
— Antonia, unde e Danus?
Dar Antonia închisese.

Taxiul răzbătea cu greu în aglomeraţia de la mijlocul zilei, pe străzile pline, luminate de soarele verii. Olivia stătea pe bancheta din spate, uşor îngrijorată. Glasul Antoniei la telefon trăda o stare de agitaţie şi Olivia nu era sigură cum va fi primită. Îşi imagina revederea. Se văzu intrând la Kettners şi găsind-o pe Antonia în aşteptare. Antonia, îmbrăcată, ca de obicei, cu o pereche de jeanşi decoloraţi şi o bluză de bumbac, total nepotrivită cu restaurantul acela plin de oameni de afaceri cu un cont gras în bancă. *E foarte important.* Ce putea fi aşa de important încât să pretindă o oră din timpul preţios al Oliviei, încât să nu admită un refuz? Era greu de crezut că se întâmplase ceva urât între Danus şi Antonia, dar totdeauna era mai bine să te pregăteşti pentru ce-i mai rău. Erau diverse posibilităţi. Nu reuşiseră să găsească un loc potrivit pentru a-şi cultiva verzele, şi Antonia dorea să discute un alt plan. Găsiseră un loc, dar nu erau încântaţi de casa de acolo şi doreau ca Olivia să vină până în Devon, s-o vadă, şi să-şi spună părerea. Antonia era însărcinată. Sau, poate, descoperiseră că, de fapt, nu au prea multe lucruri în comun, deci niciun viitor împreună, şi hotărâseră să se despartă. Înfiorându-se în faţa unei asemenea perspective, Olivia se ruga să nu fie vorba despre asta.

Taxiul opri în faţa restaurantului. Olivia coborî, plăti şoferului, traversă şi intră în clădire. Ca de obicei, mirosea a mâncare bună de-ţi lăsa gura apă, a cafea şi ţigări scumpe,

înăuntru era aglomerat şi cald, ca la o oră de vârf. Oamenii de afaceri prosperi se aflau acolo, la bar, şi tot acolo, aşezată la o măsuţă, se afla şi Antonia. Dar nu singură, ci cu Danus lângă ea, iar Olivia aproape că nu-i recunoscu. Nu purtau haine de toată ziua, comode, ci erau îmbrăcaţi la patru ace. Părul strălucitor al Antoniei era strâns într-un conci la spate, purta cerceii mătuşii Ethel şi era îmbrăcată cu o minunată rochie albastră, în nuanţa porţelanului de Wedgwood, presărată cu flori mari, albe. Iar Danus era frumos, aranjat ca un cal de curse pur-sânge, cu un costum gri-închis, atât de elegant încât l-ar fi umplut pe Noel de invidie. Arătau senzaţional: tineri, bogaţi şi fericiţi. Erau frumoşi.

O observară imediat pe Olivia, se ridicară în picioare şi veniră s-o întâmpine.

— Vai, Olivia…

Olivia, uluită, încercă să-şi revină. O sărută pe Antonia şi se întoarse spre Danus.

— Ce surpriză! Nu ştiu de ce, dar am crezut că n-o să fii aici.

Antonia izbucni în râs.

— Aşa am vrut eu să crezi. Am vrut să fie o surpriză.

— Ce anume să fie o surpriză?

— E masa noastră de nuntă. De asta era atât de important să vii. Ne-am căsătorit azi-dimineaţă.

Danus făcea cinste. Comandase şampanie şi sticla îi aştepta în frapieră, lângă masă. De astă dată, cu ocazia acestei sărbătoriri, lăsând orice regulă la o parte, Olivia nu refuză să bea la prânz; mai mult chiar, ea însăşi ridică paharul, urându-le fericire.

Începură să discute. Erau multe de spus şi multe de aflat.

— Când aţi venit la Londra?

— Ieri-dimineaţă. Aseară am stat la hotelul Mayfair – e aproape la fel de maiestuos ca şi Sands. În după-amiaza asta, când ne întoarcem acolo, ne urcăm în maşină şi plecăm la Edinburgh, să stăm câteva zile cu mama şi cu tatăl lui Danus.

— Dar schiţele? îl întrebă Olivia pe Danus.

— Ieri după-masă am stat de vorbă cu domnul Brookner, la Boothby. A fost de fapt prima dată când le-am văzut.

— Le vindeți?

— Da. Vor fi trimise la New York luna viitoare şi scoase la licitaţie tot acolo, la începutul lui august. Cel puţin, aşa se va întâmpla cu treisprezece dintre ele. Păstrăm una pentru noi. *Terasa din grădină.* Am simţit că e bine să păstrăm una singură.

— Bineînţeles. Dar centrul de grădinărit? Aţi avut noroc?

Îi povestiră. După multe căutări, găsiseră, în Devon, ceea ce căutau. Trei acri de pământ, pe vremuri grădina împrejmuită a unei case mari, de modă veche. Proprietatea cuprindea o grădină mică şi sere de o mărime considerabilă, bine întreţinute, iar Danus făcuse o ofertă care fusese acceptată.

— E minunat! Dar unde veţi locui?

— A, era acolo şi o căsuţă, nu prea mare şi cam dărăpănată. Dar, pentru că era într-o asemenea stare, ei bine, preţul a scăzut şi ne-am putut permite s-o luăm.

— Şi de unde o să luaţi banii până se vând schiţele?

— Am obţinut un împrumut de la bancă, până atunci. Şi, ca să facem economie, o să ne ocupăm chiar noi de renovarea casei, pe cât va fi posibil.

— Unde veţi locui între timp?

— Am închiriat o rulotă. Antonia abia îşi stăpânea entuziasmul. Iar Danus a cumpărat o maşină agricolă şi vom planta cantităţi masive de cartofi, doar ca să cureţe locul. Abia după aceea vom începe cu adevărat. Iar eu am să cresc găini şi raţe şi-am să vând ouăle…

— Cât de departe sunteţi de civilizaţie?

— Sunt doar patru kilometri şi jumătate până la primul orăşel cu piaţă… acolo o să ne vindem produsele. Ba chiar şi flori, şi plante. Sera o să fie plină de flori timpurii. Şi ghivece cu plante şi… vai, Olivia, abia aştept să vii să vezi. Când terminăm casa, vrei să vii să stai la noi?

Olivia reflectă asupra acestei invitaţii. Băuse trei pahare de şampanie şi nu avea de gând să ia hotărâri pripite, pe care să le regrete mai târziu.

— Veţi avea căldură?

— Punem încălzire centrală.

— Şi instalaţii sanitare? Să nu fiu nevoită să ies în grădină,

de fiecare dată când am nevoie să merg la toaletă?

— Nu, îţi promitem că nu va fi nevoie.

— Şi apă fierbinte la baie, la orice oră din zi şi din noapte?

— Clocotită.

— Şi o cameră de oaspeţi? Pe care să nu trebuiască s-o împart cu nicio fiinţă, fie ea om, pisică, ori câine, ori găină?

— Numai a ta.

— Iar camera de oaspeţi va avea un dulap plin nu cu rochiile demodate de seară ale altcuiva şi cu haine de blană mâncate de molii, ci cu douăzeci şi patru de umeraşe nou-nouţe?

— Toate cu dublură la capete.

— În cazul ăsta, spuse Olivia, lăsându-se pe spate în scaun, aţi face mai bine să treceţi la treabă. Pentru că am să vin.

Mai târziu, au ieşit pe trotuar, la lumina soarelui cald, aşteptând taxiul care trebuia s-o ducă pe Olivia înapoi la birou.

— Ce grozav a fost! La revedere, Antonia!

Se strânseră în braţe şi se sărutară cu multă dragoste.

— Vai, Olivia… îţi mulţumesc pentru tot. Dar, mai ales, îţi mulţumesc că ai venit astăzi aici.

— Eu trebuie să vă mulţumesc pentru că m-aţi invitat. N-am mai avut parte de-o surpriză aşa de plăcută sau de-o masă atât de delicioasă, udată cu şampanie, de mulţi ani. După atâta şampanie, nu ştiu dacă am să mă mai descurc în restul zilei.

Taxiul îşi făcu apariţia la bordură. Olivia se întoarse spre Danus.

— La revedere, dragul meu băiat. El o sărută pe amândoi obrajii. Ai grijă de Antonia. Şi să aveţi mult noroc!

Îi deschise portiera; Olivia urcă şi el închise în urma ei. *„Venus”*, îi spuse repede şoferului şi, când taxiul porni la drum, făcu semne disperate cu mâna pe geamul din spate. Antonia şi Danus îi răspunseră la fel, iar Antonia îi trimise bezele, apoi porniră amândoi în direcţie opusă, mână în mână, îndepărtându-se de Olivia.

Aceasta se lăsă pe banchetă cu un oftat de satisfacţie. Pentru Antonia şi Danus, totul se terminase cu bine. Iar mama judecase corect, pentru că ei erau genul acela de tineri care

aveau nevoie de încurajare şi, dacă era cazul, de o mână de ajutor. Ceea ce Penelope şi făcuse. Acum, venise rândul lor, să scoată tot ceea ce se putea scoate din căsuţa cea dărăpănată şi din maşina agricolă, din găinile şi planurile lor de viitor, pline de optimismul lor minunat, iremediabil. Dar copiii lui Penelope? Cum vor dispune ei de averea considerabilă lăsată de ea şi ce vor face? Nancy, decise Olivia, îşi va cumpăra, poate, un Range Rover, din care să-i privească de sus pe amicii şi membrii protipendadei locale. Atâta tot. Restul avea să stea la baza celei mai scumpe educaţii private pentru Melanie şi Rupert. La sfârşitul căreia aveau să iasă nerecunoscători şi, probabil, neschimbaţi.

Se gândi la Noel. Noel încă mai lucra în acelaşi birou, dar imediat ce va pune mâna pe moştenire, bănuia Olivia, va renunţa la publicitate şi va cloci o altă idee glorioasă, o afacere de unul singur. Intermediere de bunuri de consum sau poate de proprietăţi imobiliare. Era de aşteptat să-şi toace capitalul şi, până la urmă, să se însoare cu cine ştie ce fată bogată, cu relaţii şi foarte urâtă, care să-l adore, să-l divinizeze şi pe care s-o înşele sistematic. Era un om imposibil, dar, la urma urmelor, era fratele ei şi, în adâncul sufletului, îi dorea numai bine.

Mai rămânea ea – şi în privinţa asta nu existau semne de întrebare. Olivia avea să investească banii de la mama ei cu prudenţă, cu gândul la bătrâneţe şi la pensie. Se imagina peste douăzeci de ani – singură, nemăritată, continuând să locuiască în casa din Ranfurly Road. Dar independentă, ba chiar destul de înstărită. În stare să-şi permită micile plăceri şi momente de lux care-i aduseseră întotdeauna bucurie. Teatre şi concerte, întâlniri cu prietenii, vacanţe în străinătate. Poate că, pentru companie, îşi va lua un căţeluş. Şi se va duce în Devon, să stea cu Danus şi Antonia Muirfield. Iar când ei vor veni la Londra, aducând cu ei droaia de copii pe care, cu siguranţă, îi vor avea, o vor vizita pe Olivia, iar ea le va arăta copiilor muzeele şi galeriile ei preferate, iar de Crăciun, îi va duce la spectacole de balet şi pantomimă. Va fi ca o mătuşă simpatică. Nu, nu o mătuşă, o bunică. Ca şi cum ar avea nepoţi. Şi în clipa aceea îi

trecu prin minte că aceşti copii vor fi şi nepoţii lui Cosmo. Ciudat lucru! Ca şi cum o seamă de fire fără legătură între ele se împleteau într-o singură frânghie, care mergea mai departe, spre viitor.

Taxiul opri. Privi pe geam şi, oarecum surprinsă, constată că ajunsese la destinaţie, în faţa clădirii prestigioase care găzduia birourile revistei *Venus.* Piatră ivorie şi sticlă, reflectând lumina soarelui; etajele superioare păreau să străpungă cerul albastru, senin.

Cobori şi plăti şoferului.

— Păstrează restul.

— A, mulţumesc foarte mult, drăguţo.

Urcă treptele late, albe, care duceau spre intrarea impunătoare şi, în clipa aceea, portarul făcu un pas înainte, ţinându-i uşa deschisă.

— E o zi minunată, domnişoară Keeling.

Ea se opri şi-i adresă un zâmbet de o strălucire pe care nu i-o mai văzuse niciodată.

— Da, îi spuse. E o zi absolut minunată.

Intră pe uşă. În împărăţia ei, în lumea ei.